ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΣΥΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

3061

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

1 ἰανουαρίου 1904—31 δεκεμβρίου 1904

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1904

SISMANOGLIO
MEGARO

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

† Ὁ Μητροπολίτης ΓΑΝΟΥ καὶ ΧΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ πρόεδρος.
† Ὁ Μέγας πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ, ταμίας.
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀρχιμ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ, α΄ συντάκτης,
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ, β΄ συντάκτης καὶ γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΔ΄. ΕΤ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣ ΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ,,

ΜΕΤΑΣΧΟΝΤΕ

† Ὁ Σιναίου ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ
† Σμύρνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.
† Ἀρχιμ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΔΕΛΙΚΑΝΗΣ, ἀρχειοφύλαξ.
† Ἀρχιμ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ προϊστ. τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλλ. Ὀρθοδ. κοινότητος.
† Ἀρχιμ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς Χάλκης.
† Ἀρχιμ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΣΚΑΡΙΣ.
ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΑΝΘΟΥΛΙΔΗΣ, τριτεύων.
Ἱεροδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ, ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου.

ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ, μοναχός.
Α. Ε. ΚΟΠΑΣΗΣ Μ. Ρήτωρ τῆς Ἐκκλησίας Ἱε
σολύμων.
Π. ΚΟΜΝΗΝΟΣ, καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θε
τικῆς Σχολῆς.
ΜΙΛΤ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ, δικηγόρος.
ΘΕΜ. ΚΤΕΝΑΣ, δικηγόρος.
ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΟΤΟΚΑΣ, δικηγόρος.
ΞΟΔΩΡΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ.
Μ. ΜΑΛΑΝΔΡΑΚΗΣ, καθηγητὴς ἐν Πάτμῳ.
Α. Ι. ΜΕΛΙΔΗΣ.

SISMANOGLIO

ΕΤΟΣ ΚΔ΄.

ΑΡΙΘ.—1

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 9 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. . 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Σκέψεις περὶ τῆς γλώσσης τοῦ θείου κηρύγματος—Νεοελληνικῆς βιβλιογραφίας ἀνάλεκτα—Νομολογία τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου—Στατιστικαὶ εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σωμάτων, ἐπιτροπῶν καὶ γραφείων—Νέα βιβλιοθήκη κτλ.—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ

Μετὰ τῆς νενομισμένης ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἑωρτάσθη ἡ α΄ τοῦ νέου σωτηρίου ἔτους 1904 ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Κατὰ τὴν παραμονὴν αὐτοῦ, ἡμέραν τετάρτην, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, κατὰ τὸν Ἑσπερινόν, συγχοροστατησάντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν. —Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν πάντες οἱ σεβάσμ. ἀρχιερεῖς κατὰ πρῶτον ἀνελθόντες εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πατριαρχῶν ὑπέβαλον τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς, καὶ εἶτα πάντες οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, προσφωνήσαντος τοῦ ἄλλογ. διευθυντοῦ τοῦ Α΄ πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Ἰωάννου Ταντταλίδου, καὶ ἀντιφωνήσαντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὃς ἐξῆρε διὰ βραχέων τὸ πολύτιμον ἄμα καὶ ἀπαραίτητον τῆς συμπράξεως κλήρου καὶ λαοῦ εἰς εὐόδωσιν καὶ προκοπὴν τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων, καὶ ἐξέφρασεν ἐν τέλει τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους ἐπὶ τῇ προθύμῳ συνδρομῇ, ἣν παρέχουσιν εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ εὐόρκως καὶ μετ' ἀφοσιώσεως ἐκπληροῦντες τὰ καθήκοντα αὐτῶν. Εἶτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἑνὶ ἑκάστῳ ἀσπαζομένῳ τὴν δεξιὰν Αὐτῆς ἐπέδωκε τὰ εἰθισμένα μανδήλια ἐκ μετάξης.

Τῇ ἐπαύριον, πέμπτῃ, μετὰ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν, χοροστατοῦντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ συγχοροστατούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν Γάνου καὶ Χώ-

ρας, Δυρραχίου καὶ Κώου, πολυπληθεστάτου δὲ παρισταμένου εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος, καί τινων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἐν τῷ ναῷ παραστάντες ἀρχιερεῖς καὶ σύμβουλοι ἀνῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ καὶ ὑπέβαλον τὰς συγχαρητηρίους ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει εὐχὰς δεξάμενοι ὡς δῶρα τὰ εἰθισμένα μανδήλια.

Καθ' ἅπασαν δὲ τὴν ἡμέραν ἡ Α. Θ. Π. ἐδέχετο πλείστας συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις. Ἐπεσκέψαντο δὲ Αὐτὴν αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρουμανίας κ. Α. Λαχωβάρης, ὁ ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ματάνοβιτς, ὁ σύμβουλος τῆς γαλλικῆς πρεσβείας κ. Βὰψτ, ὁ Α' διερμανεὺς τῆς αὐστριακῆς κ. Ὄττο, ὁ σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς πανιερ. μητροπολίτης Σταυρουπόλεως κ. Ἀπόστολος μετὰ τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου, ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν συροχαλδαίων, ὁ τοποτηρητὴς τῆς ἀρχιραβινείας, οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων τόπων, αἱ ἐφορεῖαι τῶν σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ναῶν, τὰ προεδρεῖα διαφόρων συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων, καὶ πάμπολλοι βαθμοῦχοι καὶ λογάδες τοῦ Γένους — ὁ Μ. βεζύρης, οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ μεγιστᾶνες τοῦ κράτους συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. πέμψαντες τὰ ἐπισκεπτήρια αὐτῶν ὡς καὶ οἱ πρεσβευταὶ τῆς Γερμανίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἀμερικῆς Ἱσπανίας καὶ Σερβίας.

Οἱ ἐν ταῖς Πριγκηπονησίοις σχολάζοντες πατριάρχαι, καὶ οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Πετρουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν, ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου μετὰ τῆς ἐν Καΐρῳ σιναϊτικῆς συνάξεως, οἱ μητροπολῖται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καί τινες τῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡγούμενοι μονῶν τινων, κοινότητες ἐν ἀλλοδαπῇ; ἀνώτατοι ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. καὶ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους, οἱ μὲν ἐγγράφως, οἱ δὲ τηλεγραφικῶς, εἰς οὓς ἀπήντησεν ἡ Α. Θ. Π. —Τινὰ τῶν συγχαρητηρίων τούτων ἐκδίδονται κατωτέρω.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Καταρτισμὸς Ι. Συνόδου.—Χθὲς ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐπανέλαβε τὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ δωδεκαημέρου διακοπείσας ἐργασίας αὐτῆς. Κατὰ τὴν συνεδρίαν δὲ ταύτην, ἀφοῦ κατὰ πρῶτον ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν αἱ συνήθεις ἐπὶ τῷ ἀρξαμένῳ νέῳ ἔτει εὐχαὶ, ἐγένετο, συνῳδὰ τοῖς Ἐθν. Κανονισμοῖς, ὁ καταρτισμὸς τῆς Ἱ. Συνόδου διὰ τὴν νέαν συνοδικὴν περίοδον. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀποχωροῦσι, συμπληρώσαντες τὴν συνοδικὴν αὐτῶν διετῆ περίοδον ἑπτὰ μέλη· ἤτοι οἱ σεβασμ. μητροπολῖται τέως Νεοκαισαρείας καὶ νῦν Θεσσαλονίκης Ἀλέξανδρος μεταβὰς ἤδη εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, Ἰκονίου Ἀθανάσιος, Σμύρνης Βασίλειος, Ξάνθης Ἰωακεὶμ, Βοδενῶν Νικόδημος, Ἡλιουπόλεως Ταράσιος καὶ Καλλιουπόλεως Ἱερώνυμος, ὧν εἰς ἀντικατάστασιν προσεκλήθησαν, κατὰ τὸ συνταγμάτιον, ἐκ μὲν τῆς Α' στήλης οἱ σεβασμ. Νικομηδείας κ. Φιλόθεος, Ρόδου κ. Ἰωακεὶμ καὶ Σερρῶν κ, Γρηγόριος, ἐκ τῆς Β' οἱ σεβασμ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος καὶ Δυρραχίου κ. Προκόπιος, καὶ ἐκ τῆς Γ' οἱ σεβ. Ἐλευθεροπόλεως κ. Πανάρετος καὶ Κρήνης κ. Θεόκλητος.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. — Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ὥρισεν ὡς ἡμέρας συγκλήσεως συνεδριῶν τῶν κατοίκων τῶν ἑνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς ἐκλογὴν μὲν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν τὴν 25 ἰανουαρίου, ἐκλογὴν δὲ ἐφορειῶν καὶ ἐπιτροπῶν τὴν 1 φεβρουαρίου.

Μητρόπολις Κυζίκου—Ὑπὸ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κυζίκου προσεκλήθη ὡς ἱεροκῆρυξ καὶ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν Περάμῳ ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνὸς Μοσχόπουλος, ἐκ τῶν ἀρχαίων τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς, ἄλλοτε δὲ γραμματεὺς τῆς πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τελευταῖον διευθυντὴς τῆς Ἱερατικῆς ἐν Καισαρείᾳ Ροδοκανακείου σχολῆς.

Μητρόπολις Ἀδριανουπόλεως—Ὑποβληθέντων ἐσχάτως τῇ Ἐκκλησίᾳ παραπόνων ἐκ μέρους μερίδος τινὸς ὀρθοδόξων τῆς πόλεως Σαράντα-Ἐκκλησιῶν κατὰ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ροδοστόλου κ. Ἀνθίμου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνετείλατο τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἀδριανουπόλεως κ. Κυρίλλῳ ὅπως, τὰς δεούσας περὶ τοῦ τῶν παραπόνων ὑποστατοῦ ποιούμενος ἐξετάσεις ἀναγγείλῃ τὸ πόρισμα τῶν ἐξετάσεων τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Μητρόπολις Σμύρνης.—Ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Σμύρνης κ Βασίλειος

ἀπέστειλεν ἐντεῦθεν πρὸς τὸν ὀρθόδοξον εὐσεβῆ κλῆρον καὶ λαὸν τῆς Σμύρνης ποιμαντικὴν ἐπιστολήν, εὐχόμενος ἐπὶ ταῖς κοσμοχαρμοσύναις ταύταις ἑορταῖς καὶ προτρέπων εἰς ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους καὶ ὁμόνοιαν, ἐκφράζων δὲ τὴν χαρὰν αὐτοῦ ὅτι πιστῶς καὶ ἀνελλιπῶς τὸ εὐσεβὲς αὐτοῦ ποίμνιον ἐκπληροῖ τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα.

Διδάσκαλοι διδασκόμενοι—Γνωστοῦ γενομένου πρό τινος τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἐν ταῖς νήσοις Καρπάθῳ καὶ Κάσσῳ, κατὰ συνήθειαν οὐ καλῶς ἔχουσαν, οἱ διδάσκαλο ἐπιδιώκουσι καὶ τὴν ἐν τοῖς κοινοτικοῖς πράγμασιν ἀνάμιξιν, εἴτε λαμβάνοντες ἐνεργὸν μέρος εἰς δημαιρεσίας εἴτε ὑποβάλλοντες ὑποψηφιότητα ἐν ὑπουργήμασι δημοσίοις, οἷον τὸ τοῦ μικτάρη καὶ τὰ παραπλήσια, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε ν' ἀπολυθῇ πρὸς τὰς δημογεροντίας τῶν δύο τούτων νήσων ἡ κατάλληλος ἐπιστολὴ, πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀγνοούντων ὅτι ὁ διδάσκαλος ὀφείλει ν' ἀπέχῃ συστηματικῶς πάσης ἀναμίξεως εἰς ἐκλογὰς κοινοτικὰς καὶ ὑποθέσεις ὁμοίας φύσεως, ἐμπράκτως διδάσκων καὶ τοὺς μὴ τυχόντας πνευματικῆς ἀναπτύξεως ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγωσι πᾶσαν ἀφορμὴν δυναμένην νὰ γεννήσῃ ἔριδας καὶ διαμάχας μεταξὺ χριστιανῶν ὀφειλόντων ν'ἀγαπῶσιν ἀλλήλους.

Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον.—Τῇ π. τετάρτῃ ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος ἐν συνοδίᾳ τοῦ βοηθοῦ τοῦ γραφείου τοῦ καπουκεχαγιᾶ κ. Σ. Κωνσταντινίδου μεταβὰς εἰς τὸ ἐν Κοντοσκαλίῳ ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον διηρμήνευσε τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων κ. Μαλαχίᾳ ἐπὶ ταῖς παρ' αὐτοῖς ἀγομέναις (τῇ 6 τρ.) σεπταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Θεοφανείων.

Ροδοκανάκειος Ἱερατικὴ Σχολὴ—Διευθυντὴς τῆς ἐν Καισαρείᾳ Ροδοκανακείου ἱερατικῆς σχολῆς προσεκλήθη ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Παρθένιος Φωτιάδης, τελειόφοιτος τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου καὶ πρώην ἀρχιδιάκονος τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Σμύρνης.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί. Τῇ πέμπτῃ ἤγον τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν οἱ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολῖται Σμύρνης καὶ Βελεγιάδων, οὓς ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο αὐτοπροσώπως· τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρη τῷ ἑορτάζοντι μητροπολίτῃ Ἀγχιάλου. Ὡσαύτως τῇ τετάρτῃ, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Κασσανδρείας, ἐπίσης δὲ τῶν ὁμογενῶν Γιάγκο βέη Ἰωαννίδου, μέλους τοῦ Δ.Ε. Μ. Συμβουλίου, Ι. Βιθυνοῦ, Ι. Μαμοπούλου, Ι. Χατζοπούλου, Ι. Χότζη, Ι. Κασνέλλη, Ι. Χαριτωνίδου, Ι. Σιώτου ἰατροῦ, Ἰ. Καστέλλη, καὶ τῶν ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων Ι. Χλωροῦ κ. Ι. Σταυρίδου, ἀγόντων τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τοῖς μὲν διὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῖς δὲ τηλεγραφικῶς. —Διὰ τοῦ ἱερολογ. Δευτερεύοντος τοῖς κκ. Βασ. Μυστακίδῃ καὶ Βασ. Ἐλευθεριάδῃ ἑορτάζουσι τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους.

Ἐπισκέψεις.—Τῷ σαββάτῳ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. οἱ ἐξοχ. πρεσβευταὶ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Αὐστροουγγαρίας,

Ἀντεπισκέψεις.—Πρὸς πάντας τοὺς ἐπισκεψαμένους ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπέδωκε τὰς ἐπισκέψεις διὰ τῶν ἁρμοδίων κληρικῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, αὐτοπροσώπως δὲ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρουμανίας, καὶ τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας Γάνου καὶ Χώρας καὶ Δυρραχίου.

Κληρικοὶ σπουδάσται ἐν Εὐρώπῃ—Ὁ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς συμπληρώσας ἱερολογ. διάκονος κ. Γερμανὸς Στρινόπουλος ἐξέδωκε τύποις διατριβὴν ἀξίαν λόγου, ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει αὐτοῦ ὡς διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας. Ἡ διατριβὴ ἐξετάζει τὰς φιλοσοφικὰς θεωρίας τοῦ Ἱππολύτου, ἐν 6 κεφαλαίοις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν, ἅτινά εἰσι 1) ἡ σημερινὴ θέσις τοῦ περὶ Ἱππολύτου ζητήματος· 2) ὁ Θεὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ· 3) ἡ περὶ Λόγου διδασκαλία· 4) ἡ περὶ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἁγίας Τριάδος διδασκαλία· 5) χριστιανικαὶ καὶ φιλοσοφικαὶ θεωρίαι τοῦ Ἱππολύτου καὶ τῶν πολεμίων αὐτοῦ· 6) ἡ σχέσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἱππολύτου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. Τὸ ὅλον ἔργον, εἰς 57 σελίδας συνήθεις ἐκτεινόμενον, ἔχον ὑπ' ὄψιν ἔργα τοῦ Γίζελερ, τοῦ Χάρνακ, καὶ κυρίως τοῦ πολλοῦ Δοίλιγγερ, δεικνύει ὅτι ὁ ἱερολ. κ. Στρινόπουλος ἐποιήσατο καὶ μελέτας ἰδίως, εὐοίωνον μέλλον τῇ ἐπιστήμῃ προμνώμενος.

Ἅγιον Ὄρος—Κατὰ τὰς ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔτους ἐν Ἁγίῳ Ὄρει γενομένας ἐκλογὰς ἐπιτρόπων καὶ συμ-

βούλων ἐν ἰδιορρύθμοις καὶ κοινοβιακαῖς αὐτόθι μοναῖς, ὡς καὶ ἀντιπροσώπων τῶν μονῶν παρὰ τῇ ἱερᾷ Κοινότητι, ἀνεδείχθησαν τῶν ἐξῆς ἱερῶν μονῶν· **Βατοπαιδίου**·—ἐπίτροποι, πρῶτος, προηγούμενος Ἄνθιμος, δεύτερος (ὁ ταμίας),γέρων Γρηγόριος· δικαῖος προηγούμενος Τιμόθεος. Ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνάξει προηγούμενος Γερμανός, ὁ γραμματεὺς τέως, ὃν ἀντικατέστησεν ὁ γέρων Ἀρκάδιος ἱεροδιάκονος.—**Παντοκράτορος**· ἐπίτροποι, πρῶτος, ἀρχιμανδρίτης Θεόκλητος, προηγούμενος Χρυσόστομος, δεύτερος. Ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνάξει γέρων Συνέσιος.—**Ξηροποτάμου**· ἐπίτροπος, πρῶτος, προηγούμενος Ἄνθιμος, προηγούμενος Εὐδόκιμος, δεύτερος.—**Ζωγράφου**· ἐπίτροποι, ἱερομόναχος Μηνᾶς, πρῶτος, δεύτερος, Δαυὶδ ἱερομόναχος. Ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνάξει γέρων Ναθαναήλ.——Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν διατρίβει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, ἀδείᾳ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς καὶ χάριν ὑποθέσεων αὐτῆς, ὁ ἱερολογ. γραμματεὺς τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων καὶ πρώην ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Κοινότητος κ. Ἰωακεὶμ μοναχὸς Ἰβηρίτης.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ τῆς Ι. Συνόδου ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ συγχαίροντος τῇ Α. Θ. Π. ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει· καὶ ἕτερον τοῦ αὐτοῦ ἀνακοινοῦντος ὅτι ἀποδίδει τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν ἁγιοταφιτικὴν ἀδελφότητα πέρυσι γενόμενον ἄτοκον δάνειον τῶν τριῶν χιλιάδων λιρῶν.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΟΙΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ

Παναγιώτατε, σεβασμιώτατε καὶ οἰκουμενικὲ πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ ἐπιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, κύριε Ἰωακείμ· τὴν φίλην ἡμῖν καὶ γερασμίαν αὐτῆς παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ περιπτυσσόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν. Ἐπὶ τῇ αὔριον ἀγομένῃ μεγάλῃ καὶ σωτηρίῳ ἑορτῇ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ λυτρωτοῦ ἡμῶν καὶ σύμπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφικὸν καθῆκον ἐκπληροῦντες, προαγόμεθα συγχαρῆναι καὶ τῷ παναγάθῳ Θεῷ εὐχηθῆναι ὅπως ἀξιοῖ τὴν γερασμίαν αὐτῆς θειοτάτην παναγιότητα ἑορτάζειν τὴν κοσμοσωτήριον καὶ ἁγίαν ταύτην ἑορτὴν ἐπὶ πλεῖστα ὅσα ἔτη ὑγιῶς, εὐφροσύνως καὶ εὐδαιμόνως ἐπὶ τοῦ ἀποστολικοῦ τούτου θρόνου, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τε μητρὸς ἡμῶν ἁγίας Ἐκκλησίας, ἧς τοὺς οἴακας εὐκλεῶς ἰθύνει, καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις κατασπαζόμενοι καὶ αὖθις αὐτὴν ἐν φιλήματι ἁγίῳ, διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφικῆς ἀγάπης

Ἐν Πέραν, τῇ 24 δεκεμβρίου 1903

Τῆς ὑμετέρας γερασμίας καὶ
θειοτάτης παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος

Ο ΠΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΝΘΙΜΟΣ.

Ἀντιγόνη (διὰ Χάλκης), 25 δεκεμβρίου, 3 μ. μ.

Συγχαίροντες γερασμίᾳ αὐτῆς Παναγιότητι ἐπὶ πανσέπτοις ἑορταῖς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξαιτούμεθα ὅπως ἡ θεία αὐτοῦ χάρις διατηρῇ αὐτὴν ἑδραίαν ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον δωρουμένη ἅμα αὐτῇ τὸ νέον ἔτος αἴσιον καὶ εἰρηνικὸν τῇ τε Ἐκκλησίᾳ καὶ ἡμῖν πᾶσι.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΣ

Χάλκη, 25 δεκεμβρίου, 9 μ μ.

Καίπερ κλινήρης, οὐδὲν ἧττον θερμὰ διαλιβάζομεν συγχαρητήρια ἐπὶ σεπταῖς ἑορταῖς καὶ εὐχὰς ἐγκαρδίους ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροβιότητος ὑμετέρας Παναγιότητος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεοχώριον, 24 δεκεμβρίου, 3 μ. μ.

Ἐπὶ κοσμοσωτηρίοις ἑορταῖς καὶ νέῳ ἔτει συγχαίροντες εὐχόμεθα ὑμετέραν Παναγιότητα διέρχεσθαι ἔτη πάμπολλα εὐκλεῶς.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Χάλκη, 25 δεκεμβρίου, 10,30′ πρωΐας.

Ἐπὶ θείαις ἑορταῖς τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως συγχαίρων ἀδελφικῶς εὐχόμεθα πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἀλεξάνδρεια, 1 ἰανουαρίου 1904, 9 πρωΐας.

Πάσης χάριτος μεστὸν διαψιλευθείη ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ Παναγιότητι νέον ἔτος, ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΦΩΤΙΟΣ.

Σεράγεβον, 1 ἰανουαρ. 1904, 1,45′ μ μ (σλαυωνιστὶ)

Ἐξ ὀνόματος τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ συγχαίρω ἐγκαρδίως ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐπὶ νέῳ ἔτει. Εἰς πολλὰ ἔτη δέσποτα.

ΒΟΣΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

(αἱ τελευταῖαι 4 λέξεις ἑλληνιστὶ)

Ἄθως, 1 ἰανουαρίου 1904, ὥρα 1 μ. μ.

Ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τοῦ σωτηρίου ἔτους ὑποβάλλοντες συγχαρητήρια, ἀπεκδεχόμεθα εὐχὰς καὶ εὐλογίας ὑμετέρας Παναγιότητος.

ΕΠΙΣΤΑΤΑΙ καὶ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ.

Σάμος, 25 δεκεμβρίου, 9 πρωΐας.

Τὰς ἁγίας ἑορτὰς πανηγυρίζοντες εὐχόμεθα τῇ ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἵνα ὁ Ὕψιστος καταξιοῖ αὐτὴν ἑορτάζειν ἐπὶ πολλὰς ἐνιαυτῶν περιόδους ἐν ὑγιείᾳ καὶ πνευματικῇ ἀγαλλιάσει.

ΗΓΕΜΩΝ ΣΑΜΟΥ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἐν τινὶ προηγουμένῃ μελέτῃ ἀνεπτύξαμεν συντόμως ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος καὶ τῶν διαφόρων αὐτοῦ εἰδῶν. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐξ ἄλλης ἀπόψεως ὀλίγαι τινὲς σκέψεις δὲν θὰ ἦσαν ἴσως ἀπὸ σκοποῦ.

Παρατηρεῖται πολλάκις ὅτι οἱ κηρύττοντες ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος μεταχειρίζονται γλῶσσαν καὶ φρασεολογίαν ὅλως ἀκατάληπτα τῷ κοινῷ λαῷ. Λέξεις ἐξεζητημέναι καὶ σπάνιαι, εἰλημμέναι ἢ ἐκ τῶν ἀρχαίων κλασικῶν ἢ ἐκ τῆς τῶν πατέρων σοφίας, φράσεις καὶ περίοδοι λόγου μακροσκελεῖς καὶ τετορνευμέναι, οὕτως ὥστε, ἐὰν ἐρωτήσῃ τίς τινα τῶν τοῦ λαοῦ τῶν ἀκροασαμένων τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος ἐὰν ἐνόησε καὶ τί ἐνόησεν ἐκ τοῦ κηρύγματος, θὰ ἀκούσῃ πολλάκις ὅτι οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα ἐνόησεν· «ἔτι ὁ ἱεροκῆρυξ ὡμίλησε λίαν εὐγλώττως καὶ ρητορικῶς καὶ ὅτι παρήγαγε μεγάλην ἐντύπωσιν διὰ τὸν τόνον τῆς φωνῆς καὶ τὰ ρητορικά του σχήματα, ἀλλὰ τί εἶπεν ἀκριβῶς δὲν κατάλαβε». Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀκούει τις συχνὰ ἐπαναλαμβανομένην πρὸς μεγίστην βλάβην τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, ὅπερ οὕτω μεταβάλλεται εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἁπλοῦ καὶ ἀμαθοῦς χριστιανοῦ εἰς ἁπλῆν ἁρμονικὴν ἠχὼ ἑνὸς κυμβάλου ἀλαλάζοντος, κατὰ τὸν Ἀπόστολον. Ἄλλαις λέξεσι· τὸ θεῖον κήρυγμα, ὁ λόγος τῆς ζωῆς, ἀντὶ νὰ κατέλθῃ διὰ τῶν ὤτων εἰς τὴν καρδίαν καὶ νὰ θερμάνῃ αὐτὴν, ἀντὶ, ὡς δρόσος οὐρανία, νὰ δροσίσῃ τὴν ξηρὰν καὶ αὐχμῶσαν ἄρουραν τῆς καρδίας καὶ νὰ παραγάγῃ τοὺς ποθουμένους καρποὺς, ὅλως τοὐναντίον· εἰσέρχεται διὰ τοῦ ἑνὸς ὠτὸς καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ ἄλλου, ὡς συνήθως λέγομεν, μηδὲν ἴχνος ἀφίνων τῆς διαβάσεώς του εἰμὴ τὴν ἠχὼ ἠχητικοῦ τινος ὀργάνου, ἥτις καὶ αὕτη διαλύεται, μόλις ἐξέλθῃ τῆς ἐκκλησίας. Τοῦ φαινομένου τούτου τὸ αἴτιον ὁ ζητῶν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ καὶ νὰ ἀποδώσῃ οὔτε εἰς τὴν ἀμάθειαν τοῦ ἱεροκήρυκος, ὅστις πολλάκις τυγχάνει διάσημος καθηγητὴς, οὔτε εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματός του, ὅπερ περιέχει ἐννοίας ὑψηλὰς καὶ πρωτοτύπους πολλάκις. Τὸ αἴτιον τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου ἀποδοτέον, κατ' ἐμὲ, καὶ εἰς ἄλλα μὲν ἴσως αἴτια, πρώτιστα δὲ καὶ κυρίως εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ φράσιν, δι' ὧν περιβάλλεται τὸ ἱερὸν κήρυγμα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ.

Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐπεκράτησεν ἡ λεγομένη καθαρεύουσα, εἶπον καὶ ἔγραψαν πολλὰ περὶ γλώσσης καὶ τὸ ζήτημα δὲν ἐλύθη ἀκόμη. Ἐνταῦθα δὲν ἐξετάζομεν τὸ ζήτημα ὑπὸ φιλολογικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν, ἀλλὰ καθαρῶς ὑπὸ ἔποψιν πρακτικὴν ἐκκλησιαστικήν. Συμφέρει ὑπὸ πρακτικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν νὰ μεταχειριζώμεθα, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν λαὸν, τὴν λεγομένην καθαρεύουσαν ἢ τὴν μητρικὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, ὃν θέλομεν νὰ διδάξωμεν; Τὸ ζήτημα, οὕτω τιθέμενον, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι δύσκολον νὰ λυθῇ. Ὁ λαὸς ἔχει γλῶσσαν μητρικὴν, γλῶσσαν ζωντανὴν, τὴν ὁποίαν καταλαμβάνει καὶ αἰσθάνεται. Θὰ ἦτο μέγα σφάλμα ἂν ὁ ἱεροκῆρυξ, ἀφήσας τὸ ζωντανὸν ὄργανον τῆς μεταδόσεως τῶν ἰδεῶν του εἰς τὸ πλῆθος, μετεχειρίζετο εἶδος λόγου ἐπιτετηδευμένον καὶ ἄχρουν, ὅπερ, ἀντὶ νὰ τὸ συγκινήσῃ καὶ τὸ ἐνθουσιάσῃ, βαυκαλίζει μόνον καὶ ἀποκοιμίζει ὡς τὸ μικρὸν παιδίον εἰς τὸ λίκνον. Τὸ γεγονὸς παρετηρήθη πολλάκις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἡμῶν, πρὸς μεγίστην βλάβην τοῦ θείου λόγου, οὕτως ὥστε πολλοὶ σήμερον νὰ ἀκούουν ὅτι ὑπάρχει καὶ λόγος ἐν τῇ δεῖνι ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ ἀποφεύγουν νὰ μεταβοῦν ἐκεῖ συλλογιζόμενοι τὴν τυραννίαν καὶ βάσανον, ἣν θὰ ὑφίστανται ἐπὶ ἡμίσειαν καὶ πολλάκις ἐπὶ μίαν ὥραν ὑπὸ τοῦ **λόγου**! Καὶ λοιπὸν κινδυνεύει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ γίνῃ φραγγέλιον ἢ τὸ φόβητρον τῶν ἐκκλησιαζομένων! Ἀνάγκη ὅθεν ἐπείγουσα διορθώσεως τοῦ κακοῦ τούτου, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀνθήσῃ καὶ πάλιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν τὸ ἱερὸν κήρυγμα. Ἀνάγκη νὰ ταπεινωθῇ ὁ ἱεροκῆρυξ μέχρι τοῦ κατωτάτου στρώματος τοῦ λαοῦ διὰ νὰ ἠμπορέσῃ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην του. Ἀντὶ νὰ φαίνηται ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ὡς ἔκτακτον φαινόμενον, ὡς ὑποκριτὴς θεάτρου, φωνασκῶν καὶ χειρονομῶν καὶ δέρων ἀέρα, ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ τὰς βαθμίδας τοῦ ἄμβωνος, νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ λαοῦ, νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν, ἣν αἰσθάνεται καὶ καταλαμβάνει, τὴν ζωντανὴν μητρικήν του γλῶσσαν, καὶ τότε ὑπάρχει ἐλπὶς

νὰ τὸν κερδίσῃ,νὰ τὸν ἐνθουσιάσῃ καὶ νὰ τὸν ὑψώσῃ μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὸ ὕψος τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, αἵτινες δύνανται νὰ τὸν θερμάνωσι, νὰ τὸν παρηγορήσωσι καὶ νὰ τὸν σώσωσιν.

Εἰς ταῦτα ἠδύνατό τις νὰ ἀντιτάξῃ ὅτι ἡ μητρικὴ γλῶσσα εἶναι ἄμορφος καὶ γραμματικῶς ἀκατάρτιστος, ἐπομένως δὲν δύναται τὸ ἱερὸν κήρυγμα νὰ παρουσιάζηται μὲ τοιαῦτα ράκη ἐνδεδυμένον, ἵνα μὴ ἐξευτελίζηται καὶ περιφρονῆται. Τοῦτο εἶνε ἐν μέρει ἀληθές· ναί· ἡ μητρικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει ἀκόμη ὡρισμένους γραμματικοὺς κανόνας καὶ τύπους καὶ φαίνεται ἄκομψος ἀπέναντι τῆς καθαρευούσης· ἀλλὰ ἔχει τι, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θὰ ἀποκτήσῃ ἡ καθαρεύουσα· ἔχει τὴν ζωὴν καὶ τὴν δύναμιν, ἅτινα συγκινοῦν καὶ ἐνθουσιῶσι τὸν λαὸν, ἔχει τὴν φυσικότητα καὶ ὠφέλειαν καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον, ἅτινα οὐδέποτε ἡ καθαρεύουσα μὲ τὴν τεχνικὴν φρασεολογίαν της δύναται νὰ κατορθώσῃ.

Ἐκτὸς τούτου ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ φιλολογικοῦ τινος προϊόντος ἤτοι φιλοσοφικῆς πραγματείας ἢ ἄλλου τινὸς, ἴσως ἡ ἀντίρρησις αὕτη θὰ εἶχε λόγον τινὰ, ἐπειδὴ ἡ μητρικὴ ἡμῶν γλῶσσα δὲν ἐγένετο καὶ ἡ φιλολογικὴ ἡμῶν γλῶσσα ἀκόμη,ἀλλὰ, προκειμένου περὶ τοῦ κηρύγματος, δηλαδὴ, προκειμένου διὰ ζώσης φωνῆς νὰ μεταδώσῃ τις εἰς τὸν πεινῶντα καὶ διψῶντα τοῦ θείου λόγου λαὸν ἡμῶν τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας, δὲν θὰ ἦτο μέγα λάθος, εἰμή τι χειρότερον, νὰ περιβάλλῃ τις τὰς ἀληθείας ταύτας εἰς ἓν φόρεμα ἀκατάληπτον καὶ ἄγνωστον τῷ λαῷ; Ὁ λαὸς οὔτε προσέχει, οὔτε δέον νὰ προσέχῃ εἰς τὴν λέξιν καὶ φράσιν τοῦ κηρύγματος· ὁ λαὸς ἔχει ἀνάγκην στερεᾶς τροφῆς· ὁ λαὸς θέλει νὰ ἐννοήσῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ διὰ νὰ σωθῇ· θέλει δὲ νὰ τὸ ἐννοήσῃ εἰς τὴν μητρικήν του γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ, τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖ, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται, μὲ τὴν ὁποίαν ἐθήλασε τὸ μητρικὸν γάλα. Δὲν πράττουσι λοιπὸν μεγάλην ἁμαρτίαν ὅσοι, ἀντὶ τροφῆς στερεᾶς, προσφέρουσι καρυκεύματα δύσπεπτα εἰς τὸν πεινῶντα ἀπὸ ἄρτον τῆς ζωῆς λαόν; Ὅτι δὲ ἡ ζωντανὴ μητρικὴ γλῶσσα εἶνε ἐπιτακτικῶς ἡ μόνη κατάλληλος διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διδασκαλίαν διδάσκουσιν ἡμᾶς τὰ παραδείγματα δεινῶν ἱεροκηρύκων τῶν πρὸ τῆς καθαρευούσης χρόνων, οἵτινες ἐνώπιον τῶν πατριαρχῶν καὶ μεγιστάνων τοῦ ἔθνους, ἐνώπιον τῶν Σαμουὴλ, τῶν Καλλιαρχῶν, τῶν Μαυροκορδάτων, οἵτινες ἔγραφον τὴν ἀττικὴν τοῦ Ξενοφῶντος, ἐνώπιον λέγω τοιούτων ἀκροατῶν δὲν ἀπηξίουν νὰ ὁμιλῶσιν εἰς τὴν μητρικὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, ὡς ὁ Ἰωάσαφ Κορνήλιος, ὁ Κακαβέλας καὶ ἄλλοι, ἓν τοῦτο λογιζόμενοι ὅτι ὁ ἱερὸς ἄμβων δὲν σκοπεῖ τὴν ἐπίδειξιν, ἀλλὰ τὴν ὠφέλειαν καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν ἀκροατῶν· τοῦτο δὲ κατορθοῦται ὅταν ὁ διδάσκαλος διδάσκῃ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ. Τί δὲ νὰ εἴπω περὶ τοῦ ἀμιμήτου καὶ ἀθανάτου Μηνιάτου; Μήπως δὲν καταθέλγει καὶ δὲν συγκινεῖ καὶ δὲν ἐνθουσιᾷ ὁ ἀπαράμιλλος οὗτος ῥήτωρ καὶ μέχρι σήμερον ἔτι τὸν ἀναγνώστην τῶν θείων αὐτοῦ ὁμιλιῶν; Ἐγὼ φρονῶ ἔτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀρετῶν τοῦ Μηνιάτου, ἤτοι τῆς εὑρετικότητος, τῆς πλουσίας τραπέζης τῶν ἱστορικῶν παραδειγμάτων, καὶ τῆς θαυμασίας εἰκονικῆς πλαστικότητος, μεγάλην χάριν καὶ δύναμιν ἀκαταμάχητον καὶ ζωὴν ἐπιχέει εἰς τοὺς λόγους του καὶ ἡ γλῶσσα, ἣν μεταχειρίζεται, ἡ γλῶσσα ἡ μητρικὴ, ἡ ζωντανὴ καὶ πλήρης χαρίτων εἰς τὸ στόμα τοῦ Μηνιάτου· ὁ ἀοίδιμος καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Λέανδρος Ἀρβανιτάκης διηγεῖτό ποτε περὶ τῆς γλώσσης τοῦ Μηνιάτου ὅτι ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇλήξει Σταυρουπόλεως Τυπάλδος, διευθυντὴς τότε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς σὺν τῷ δεινῷ φιλολόγῳ καὶ ποιητῇ Ἠλίᾳ Τανταλίδῃ ἐπεχείρησαν νὰ διορθώσωσιν ὀλίγον τὴν ἁπλῆν γλῶσσαν τοῦ Μηνιάτου, τροποποιοῦντες αὐτὴν κατὰ τὸ σημερινὸν γραφόμενον ἰδίωμα τῆς καθαρευούσης. Ἤρχισαν λοιπὸν τῆς διορθώσεως ἀπὸ τοῦ θαυμασίου λόγου τοῦ Μηνιάτου εἰς τὴν Μ. Παρασκευὴν, ἀρχομένου οὕτω- «Πῶς ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ πῶς ἔκαμεν ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεόν»! Τὴν δύμαμιν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλουστάτης ταύτης φράσεως ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἀντικαταστήσωσι διὰ τῆς καθαρευούσης· καὶ οὕτως ἀπελπισθέντες ἀφῆκαν τὸν Μηνιάτην περιβεβλημένον τὰ ὑπερλάμποντα ράκη τῆς μητρικῆς γλώσσης μὲ τὰ ὁποῖα καὶ σήμερον ἔτι ἀκουόμενος καὶ ἀναγινωσκόμενος συγκινεῖ καὶ συναρπάζει πάντα ἀκροατὴν, ἔχοντα ὦτα τοῦ ἀκούειν. Ὡς δεύτερον καὶ ἀποδεικτικὸν παράδειγμα τῆς ἀναγκαιότητος τῆς μητρικῆς γλώσσης ἂς λάβωμεν αὐτὴν τὴν Καινὴν Διαθήκην.

Κατὰ τὰς νεωτέρας ἐρεύνας καὶ τὴν μαρτυρίαν

τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ἡ γλῶσσα τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶνε ἡ τότε λαλουμένη γλῶσσα, ἤτοι ἡ κοινὴ ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων. Βεβαίως οἱ πνευματέμφοροι ἀπόστολοι ἠδύναντο νὰ γράψωσιν εἰς τὴν καθαρεύουσαν ἀττικὴν καὶ τότε κοινὴν φιλολογικὴν γλῶσσαν· δὲν τὸ ἔκαμαν ὅμως καὶ φρονίμως καὶ συνετῶς ἔπραξαν. Οἱ θεῖοι ἀπόστολοι δὲν εἶχον σκοπὸν συγγράφοντες νὰ ἐπιδείξωσι φιλολογικὰ ἔργα διὰ τοὺς ὀλίγους, ὡς οἱ σύγχρονοι φιλόσοφοι καὶ ῥήτορες, ἀλλὰ ἤθελον νὰ μεταδώσωσι τὰς θείας ἀληθείας εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερον κύκλον πρὸς διδασκαλίαν καὶ φωτισμὸν τοῦ κόσμου. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ποῖον ἄλλο καταλληλότερον ὄργανον ἠδύναντο νὰ μεταχειρισθῶσιν ἢ τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τὸ ὑπὸ πάντων καταληπτὸν καὶ εὐπρόσιτον; Βεβαίως καὶ οἱ τότε σοφοὶ τοῦ αἰῶνος καὶ ῥήτορες ἀττικισταὶ ὠνείδιζον τοὺς ἁλιεῖς ὡς βαρβαρίζοντας καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς βάρβαρον· ἐν τούτοις τὸ βάρβαρον τῆς γλώσσης δὲν ἐμπόδισε τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου· τοὐναντίον οἱ σοφοὶ τοῦ αἰῶνος, ὡς Ἰουστῖνοι φιλόσοφοι καὶ ἄλλοι ἀττικίζοντες, ὑπετάγησαν εἰς τὰ νοήματα καὶ τὰς ἰδέας τῶν ἁλιέων καὶ ἐγένοντο διαπρύσιοι κήρυκες τῶν δι' ἁπλῆς καὶ ἀπερίττου γλώσσης ἐκπεφρασμένων θείων ἀληθειῶν.

Λοιπὸν, ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν καὶ διδακτικὴν ἔποψιν, τὸ κυριώτερον δὲν εἶνε ἡ γλῶσσα, ἀλλ' αἱ ὑψηλαὶ καὶ ζωηφόροι ἰδέαι αἱ διὰ τοῦ περικαλύμματος τῆς γλώσσης ἐκφερόμεναι. Ἂς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὰ βάρβαρα ἔθνη ἰδίως τὰ ὑπὸ ἑλλήνων ἐκχριστιανισθέντα. Μήτοι ἐμπόδισε τοὺς ἀποστόλους τῶν σλαύων Κύριλλον καὶ Μεθόδιον ἡ γλῶσσα πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ; Δὲν εἶνε αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀπόστολοι οἱ σχηματίσαντες τὴν γραφομένην γλῶσσαν τῶν σλαύων πρὸς μετάφρασιν τῶν Γραφῶν; Καὶ ἐὰν ἡ σημερινὴ μητρικὴ τῶν ἑλλήνων γλῶσσα ἡ ἔχουσα πολλὰ προσόντα καὶ οὖσα φυσικὴ ἀπόγονος τῆς κλασικῆς θεωρῆται σήμερον ὑπὸ πολλῶν ἀκατάλληλος πρὸς ἔκφρασιν ὑψηλῶν ἰδεῶν, εἰς ποίαν ἆρά γε κατάστασιν θὰ ἦτο ἡ τῶν σλαύων μητρικὴ γλῶσσα καὶ πόσον δύσκολον θὰ ἦτο εἰς τοὺς διδασκάλους νὰ μορφώσωσιν ἀλφάβητον καὶ φιλολογίαν! Καὶ ὅμως ἡ τότε βάρβαρος γλῶσσα ὑπετάγη εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ χρησιμεύει σήμερον ὡς ἱερὰ γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας εἰς ὅλους τοὺς σλαύους. Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν δὲν ἀπαξιοῖ ὁποιονδήποτε γλωσσικὸν ἔνδυμα, ἀρκεῖ νὰ δύναται δι' αὐτοῦ νὰ ἐνδύσῃ τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας. Μήτοι οἱ τόσοι ἱεραπόστολοι τῆς Δύσεως δὲν κηρύττουσι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς ἀγριωτάτους λαοὺς διὰ τῆς ἀγρίας αὐτῶν γλώσσης, ἣν ὑποβάλλουσιν εἰς γραμματικοὺς κανόνας διὰ νὰ μεταφράσωσιν εἶτα τὰς Ἁγ. Γραφάς;

Ὁ ἱεροκῆρυξ ὁ ἔχων ὑψηλὰς ἰδέας εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ δύναται νὰ τὰς ἐκφράσῃ εἰς τὴν μητρικὴν γλῶσσαν· τοὐναντίον, ἡ μητρικὴ γλῶσσα εἰς τὸ στόμα τοιούτου ἱεροκήρυκος ὑποτάσσεται εἰς τὸν ζυγὸν τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν, αἵτινες τῇ δίδουν ἔκτακτον λάμψιν· λέγουσιν ὅτι ὁ Δάντης ἔγραψε τὰ ἀθάνατα αὐτοῦ ἔπη εἰς ἓν ἰδίωμα ἰταλικὸν μιᾶς ἐπαρχίας τῆς Ἰταλίας. Καὶ ὅμως τὸ ἀμίμητον κάλλος τῶν ἐννοιῶν περιχυθὲν καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν κατέστησεν αὐτὴν κλασικὴν καὶ γλῶσσαν ὅλης τῆς Ἰταλίας. Ἡ γλῶσσα τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Σολωμοῦ δὲν εἶνε ἡ καθαρεύουσα ἀλλὰ ἡ μητρική· καὶ ὅμως τίς θὰ ἠδύνατο μὲ ὅλας τὰς ἀρετὰς τῆς καθαρευούσης ν' ἀποδώσῃ τὴν ἔννοιαν τῶν ὀλίγων στίχων εἰς τὴν «δόξαν»; ὡς ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπετύπωσε τὰς ὑψίστας ἰδέας περὶ θείας οἰκονομίας περὶ ἀπολυτρώσεως κ.λ. διὰ τοῦ ἁπλουστάτου γλωσσικοῦ ἰδιώματος, οὕτω καὶ ὁ σημερινὸς ἱεροκῆρυξ, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ, δύναται νὰ ἐνδύσῃ τὰς ἰδέας του εἰς τὴν μητρικὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ· ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει ὅτι ὁ κεραμεὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ δύναται νὰ κατασκευάσῃ σκεύη εἰς τιμὴν καὶ σκεύη εἰς ἀτιμίαν. Ἡ παρομοίωσις αὕτη κάλλιστα ἐφαρμόζεται εἰς τὸ προκείμενον· ὁ μὲν πηλὸς εἶνε ἡ ἁπλῆ, ἡ μητρικὴ γλῶσσα, ὁ δὲ κεραμεὺς εἶνε ὁ ἱεροκῆρυξ. Καθὼς ὁ κεραμεὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ πλάττει σκεύη τιμῆς καὶ σκεύη ἀτιμίας, οὕτω καὶ ὁ ἱεροκῆρυξ διὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης δύναται νὰ κατασκευάσῃ ἀριστούργημα ῥητορικὸν καὶ τοὐναντίον ἐξάμβλωμα. Ὁ λόγος εἶνε ὅτι ὁ καλὸς ἱεροκῆρυξ, ὡς ὁ Μηνιάτης, δύναται νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὸ ἅρμα τῶν ἰδεῶν του τὴν μητρικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ παρουσιάσῃ καὶ φιλολογικὸν ἀκόμη προϊόν, μολονότι τοῦτο εἶνε δευτερεῦον διὰ τὸ κήρυγμα.

Τὸ πρῶτον καὶ κύριον εἶνε ἡ μετάγγισις τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, δι' ὧν σκοπεῖται ἡ ἠθικὴ ἀναγέννησις καὶ σωτηρία τῶν πιστῶν κατὰ τὸ ἀποστολικὸν «ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί». Τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι «δύναμις Θεοῦ εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι». Ἡ θεία αὕτη δύναμις εἰς ὁποιανδήποτε γλῶσσαν καὶ ἂν ἐμβληθῇ δύναται νὰ παραγάγῃ, ὡς καὶ παρήγαγε, τὰ μεγαλείτερα ἀποτελέσματα.

ἀρχιμ. ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

(προϊστάμενος τῆς ἐν Παρισίοις ἑλλην. ἐκκλησίας).

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΕΚΤΑ*

§

Τὴν τρίτην ἀναγραφὴν μεταγράφω ἐκ μικροτάτης ἐκδόσεως, εἰς σχῆμα τριακοστὸν δεύτερον, μικρότερον δῆλα δὴ καὶ τῆς πᾶσι γνωστῆς ἱερᾶς Συνόψεως· τὸ βιβλίον ἀναφέρεται παρὰ Βρετῷ, ἐν ἀριθμῷ 219 τοῦ Β' τόμου τῆς «Νεοελληνικῆς» αὐτοῦ «Φιλολογίας», φέρει δὲ τίτλον τὸν ἑξῆς·

Εὐσταθείου τὸ Καθ' Ὑσμήνην, Καὶ Ὑσμηνίαν. Δρᾶμα εἰς Βιβλία ΙΑ'. Τυπωθὲν Μὲν Ἐπιμελείᾳ καὶ ἀναλώμασι τοῦ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη. Καὶ Ἀφιερωθὲν Τῷ Εὐγενεστάτῳ Ἀρχ. Σπαθαρίῳ Κῳ Κῳ Νικολάῳ Χαντζαρλῇ. ΔΘ. ,αψγα'. Ἐν Βιέννῃ, 1791, παρὰ τῷ εὐγενεῖ Θωμᾷ Τράτνερν.

Μεταγράφω τὴν ἀφιέρωσιν τοῦ μικροῦ βιβλίου, ὅπως μάθωμεν ὅτι πολλοῖς μὲν ἐφάνη χρήσιμος ὁ Χαντζερλῆς ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας ἐν Βλαχίᾳ τοῦ πολυθρυλήτου Μαυρογένους, διέμεινε δὲ, ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ ταύτῃ ὁ τῶν Καθ' Ὑσμηνίαν ἐκδότης Πολυζώης Λαμπανιτζιώτης, ἐκεῖ τὴν φιλίαν τοῦ σπαθαρίου Χαντζερλῆ κτησάμενος. Ἀρίστη καὶ ἀναμφισβήτητος τῶν λεγομένων μαρτυρία αὐτὴ ἡ προσφώνησις, οὕτως ἔχουσα :

Εὐγενέστατε Ἄρχων!

Τὰ καλὰ τοῖς καλοῖς, τὰ σοφὰ τοῖς σοφοῖς, τὰ ἔνδοξα καὶ ἀστεῖα εἰς τοὺς ἐνδόξους καὶ ἀστείους τὸν τρόπον. Ἐγὼ λοιπὸν στοχαζόμενος εἰς ποῖον ἄραγε ἦτον πρεπωδέστερον καὶ μᾶλλον ὀφειλόμενον νὰ ἀφιερώσω κατ' ἀξίαν τὸν ὂν ἀνὰ χεῖρας φέρετε Εὐστάθιον. (τὸ καθ' ΥΣΜΗΝΗΝ καὶ ΥΣΜΗΝΙΑΝ αὐτοῦ σύγγραμμα, τὸ οὐ μόνον καλὸν, γλαφυρὸν καὶ ἀστεῖον, ὡς τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα φιλοκάλοις τε καὶ φιλαναγνώσταις δῆλον, ἀλλὰ δὴ καὶ παλαιὸν, καὶ παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρόνου μέχρι καὶ πρὸς τοὺς καθ' ἡμᾶς ἐγκριθέν τε καὶ ἐγκριθησόμενον, πᾶς τις εἴποι, διὰ τὸ ἔνδοξον καὶ χρήσιμον αὐτοῦ, δι' ὃ δὴ, καὶ ἵνα μὴ διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐξίτηλον παντελῶς τῷ πανδαμάτορι γένηται, καὶ μετατυπωθὲν πάλιν εἰς τὴν ἐνταῦθα Βασιλεύουσαν Βιέννην διὰ τῆς ἐμῆς τοῦ ταπεινοῦ του δούλου ἐπιστασίας) δὲν ἠμπόρεσα κατὰ τὸ παρὸν νὰ εὕρω ἄλλον πλέον φιλόκαλον ἀπὸ τὴν Εὐγένειάν της διὰ νὰ τὸ προσφωνήσω, καὶ τοῦτο διὰ πολλὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ὡς γνωστὰ τοῖς πᾶσι τὰ παρατρέχω μὲ τὴν σιωπὴν, καὶ διατὶ μάλιστα εἶναι καὶ ἴδιός μου εὐεργέτης, καὶ κοινὸς πολλῶν ἄλλων εἰς τὰς ἀπερασμένας κατὰ τὴν Οὐγγροβλαχίαν ἀνωμαλίας, ἡγεμονεύοντος τοῦ πολυθρυλλήτου Μαυρογένη, παρ' οὗ καὶ οἱ κατ' ἀξίαν προβιβασμοὶ τῆς Εὐγενείας της, προβιβασθείσης ἐπὶ τὰ μείζω καὶ μείζω τῶν ἀξιωμάτων, εἰς παράδειγμα πολλῶν ἄλλων, καὶ ἀνταμοιβὴν τῶν ὧν πολλῶν πολλάκις τε καὶ πολλαχοῦ ὑπέστη ἀνιαρῶν, πειθόμενος τῷ ἡγεμόνι, καὶ πρὸς τὸ κοινὸν μόνον τῶν ἐγκατοίκων συμφέρον ἀποβλέπων. Δεχθείητε λοιπὸν, Ἄρχον Σπαθάρη, μετ' εὐμενείας τὸν ὂν ἐγὼ μετ' εὐγνωμοσύνης τε καὶ ταπεινότητος σᾶς προσφέρω νεοτυπωθέντα παλαιὸν Εὐστάθιον, ἵνα καὶ αὐτὸς ὁ γλαφυρὸς Εὐστάθιος μᾶλλον γλαφυρότερος ἀναδειχθῇ, τοιούτου φιλοκάλου, εὐγενοῦς, καὶ τὸν τρόπον ἀστείου τυχὼν τοῦ προστάτου, καὶ ἐγὼ μὴ ἀγνωμοσύνης ὀφλήσω γραφὴν, τοῖς κατὰ δύναμιν σπουδάζων καὶ τοῖς ἄλλοις φανερὰν ποιῆσαι τὴν ἣν ἔχω εὐγνώμονα διάθεσιν πρὸς τὴν εὐγένειάν της, ἥτις μοι καὶ διαβιώσοι ἐς λυκάβαντας.

Τῆς εὐγενείας της Ταπεινὸς καὶ εὐγνωμονέστατος δοῦλος.

Πολυζώης Λαμπανιτζιώτης.

Ἐκ τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου ἀποσπῶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐκδόσεων τοῦ Λαμπανιτζιώτη, μαρτυρίαν αὐθεντικὴν τῆς ἀκαταπονήτου πρὸς ἔκδοσιν ὠφελίμων βιβλίων ἐργασίας τοῦ φιλογενοῦς θρέμματος τῶν Ἰωαννίνων· ἔχει δ' οὕτω·

Κατάλογος τῶν ὅσων νέων βιβλίων ὁποῦ πρωτοῦ δὲν ἦτον εἰς τὸ φῶς καὶ εἰς τὸ φῶς ἐξέδωκα ἰδίοις μου ἀναλώμασιν εἰς Βενετίαν καὶ ἐδῶ εἰς Βιέννην. Εἰς μὲν τὴν Βενετίαν ἐξέδωκα τὰ κάτωθεν.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους πρώτη ὁποῦ ἐτύπωσα εἰς τοὺς 1780.

Ἑτέρα τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

Ἁγιασματάριον διὰ τοὺς Ἱερεῖς ἐφεύρεμα ἐδικόν μου ἐτυπώθη πολλάκις καὶ ἀπὸ ἄλλους.

Ἀλεξάνδρου Μακεδόνος ἱστορία Μυθώδης. Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα ἔκδοσις πλέον ἀληθής.

Τοῦ αὐτοῦ Ἐπιστολὴ ἐκ τῆς Ἰνδίας πρὸς τὸν Διδάσκαλόν του Ἀριστοτέλη.

Γνωμικὰ διαφόρων φιλοσόφων πρῶτον ἐτυπώθη εἰς Βλαχίαν καὶ ἦτον δυσεύρετον.

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 453—455 τοῦ ΚΓ' ἔτους.

Ἐπιστολικὸς χαρακτὴρ ἤτοι ἐπιστολάριον τοῦ Μίλια πρώτη ἔκδοσις.

Θρησκεία τῶν Ἑβραίων μὲ ταῖς τάξεις καὶ ἔθιμα αὐτῶν περίεργος. Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας κατὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν. Ἱστορία τῆς Κίνας ὁμοίως κατὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν.

Μυθολογικὸν Ἀραβικὸν τῆς χαλιμᾶς εἰς τρεῖς τόμους· ἐτυπώθη καὶ ἀπὸ ἄλλους πολλάκις.

Τετραδάγγελον εἰς πολλὰ μικρὸν χαρακνῆρα διὰ ἐγκόλπιον ἐτυπώθη καὶ ἀπὸ ἄλλους.

Εἰς δὲ τὴν Βιένναν ἐξέδωκα τὰ κάτωθεν·

Ἀλφαβητάριον ἤτοι νέα παιδαγωγία πλέον μεθοδικὴ διὰ τὰ παιδία.

Βελισσαρίου Ἱστορία ἠθικὴ μὲ εἰκόνας περίεργος.

Γραμματικὴ φραντζέζικη καὶ ρωμαϊκὴ πρώτη ὁποῦ ἐφάνη εἰς τὸ φῶς.

Διδασκαλία τῶν Ἱερέων καὶ διακόνων περὶ τοῦ πῶς νὰ διορθώνουν τὰ συμβάντα εἰς τὰς Ἱεροπραξίας.

Διδασκαλία τῶν ἐξομολογούντων καὶ ἐξομολογουμένων.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία Μελετίου Ἀθηνῶν 1700 εἰς τρεῖς τόμους πρώτη ὁποῦ ἐκδύθη εἰς τὸ φῶς.

Εὐσταθείου τὸ Καθ' Ὑμνίαν καὶ Ὑμήνην δρᾶμα εἰς βιβλία ΙΑ΄. ἑλληνικὸν νῦν τυπωθέν.

Θεολογικὸν τοῦ Πλάτωνος Μοσχοβίας συγγραφὲν πρὸς Κατήχησιν τοῦ Διαδόχου τῆς Ῥωσσίας Παύλου Πέτροβιτζ ἀξιόλογον καὶ διὰ κάθε εὐσεβῆ ὡς οὐδὲν ἄλλο.

Παμέλα κωμῳδία περίεργος ἠθικὴ εὑρίσκεται εἰς τὸν τύπον.

Περιήγησις Κύρου Περσῶν πολλὰ ἠθική.

Πέτρα σκανδάλου τοῦ Μηνιάτη περὶ τοῦ σχίσματος τῶν Λατίνων καὶ περὶ τῶν πέντε διαφορῶν.

Πιλπαΐδος Μυθολογικὸν ἠθικὸν καὶ περίεργον,

Ρομπισὸν Χοσρόη ἱστορία περίεργος ἠθικωτάτη καὶ ὠφέλιμος διὰ τοὺς νέους εὑρίσκεται εἰς τὸν τύπον.

Συμεὼν Θεσσαλονίκης τὰ ἅπαντα εἰς πεζὴν φράσιν τυπώνεται ὅλον ἕνα χρήσιμος βίβλος διὰ καθ' ἕναν εὐσεβῆ καὶ μάλιστα διὰ τὸ Ἱερατεῖον ἀναγκαιοτάτη.

Χαλιμὰ νέα ἤτοι ἀραβικὸν μυθολογικὸν τόμος πρῶτος καὶ δεύτερος νῦν πρῶτον τυπωθέντες καὶ ἐξακολούθως θέλουν τυπωθῆ καὶ ἄλλοι τόμοι ἀφ' οὗ καὶ ἰδῶ τὸ καλὸν ἔζητο τῶν παρόντων.

Τὰ πάντα εὑρίσκοντκι ἐδὼ δεμένα διὰ πούλημα.

Τὰς σχετικὰς παρατηρήσεις ἐπιτάττω τοῖς τρισὶ καταλόγοις, ἁπλῆν μνείαν ποιούμενος τοῦ τετάρτου.

(ἕπεται συνέχεια).

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

τοῦ ἔτους 1902.

Α΄. τοῦ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ·

Ἀριθμ. 440 (1902)

Ἀρμοδιότης Μ. δικαστηρίου περὶ προικός. Ἀπόδειξις προικὸς καὶ διὰ μαρτύρων.

Τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ ταῖς μητροπόλεσι Μ. Δικαστηρίων ἁρμοδίων ὄντων ἵνα ἀποφανθῶσι περὶ προικός, ὀρθῶς καὶ ἁρμοδίως, ὑπεβλήθη ἡ ἀγωγὴ τοῦ νῦν ἐφεσιβλήτου ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου Μ. Συμβουλίου Μιτυλήνης, συνωδὰ τῇ βεζυρικῇ ἐγκυκλίῳ τοῦ 1891, τοῦ δὲ συμφέροντος τοῦ ἐνάγοντος δανειστοῦ τῆς ἐναγομένης στηριζομένου ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ πολιτικοῦ ἐφετείου Ῥόδου, καθ' ἣν ὑπεχρεώθη οὗτος ἵνα νομίμως ἀποδείξῃ τὸ προικῶον τῶν κτημάτων τῆς ἐφεσειούσης, ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ περὶ ἐλλείψεως νομιμοποιήσεως ἔνστασις τῆς ἐφεσειούσης καὶ ἐναγομένης.

Ἡ προῖξ ἡ διὰ μαρτύρων ἀποδεικνύεται κατὰ νόμον ὡς ἀγράφως δυναμένη καὶ δοθῆναι (Ἁρμεν. Δ, 1, 14), ἐν δὲ τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τοσούτῳ μᾶλλον ἐπεβάλλετο, ὅσῳ τοῦ ἐνάγοντος μὴ τυγχάνοντος προικοδότου ἢ προικολήπτου ὑπῆρχε δι' αὐτὸν ἀδυναμία προσαγωγῆς ἐγγράφου προικοσυμφώνου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ θέματος τῆς ἀγωγῆς, τοῦθ' ὅπερ σύμφωνον καὶ πρὸ, τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ πρὸς τὰ περὶ μαρτυρίας ἐν ἄρθρῳ 263 Ὁδηγιῶν ὁριζόμενα.

Ἀριθμ. 441 (1902).

Ἐπιδίκασις πλέον τοῦ αἰτηθέντος εἶναι λόγος ἀκυρώσεως τῆς ἀποφάσεως. Πιστοποιητικὸν συγγενείας ἐκδεδομένον ὑπὸ ἁρμοδίου ἐφημερίου εἶναι ἔγκυρον.

Τῆς ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου ἀγωγῆς σκοπούσης τὴν διακήρυξιν τοῦ ἐπιδίκου ἐγγράφου ὡς ἁπλοῦ προικοσυμφώνου, τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀποφανθὲν καὶ περὶ τῆς τύχης τῆς ἐν αὐτῷ προικὸς, παρὰ τὴν γνωστὴν δικονομικὴν ἀρχὴν, ἐπεδίκασε πλέον τοῦ αἰτηθέντος ultra petita, προβὰν δὲ ex officio πέραν τοῦ αἰτηθέντος ἐξέδοτο ἀπόφασιν ἀκυρωτέαν κατὰ νόμον.

Νομίμως τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἐθεώρησεν ἐπαρκὲς τὸ ὃ προσήγαγεν ἡ ἐνάγουσα πιστοποιητικὸν

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 479—480 τοῦ ΚΓ΄ τόμου.

συγγενείας αὐτῆς πρὸς τὴν θανοῦσαν σύζυγον τοῦ ἐναγομένου ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Κ, ἐκπληροῦντος καθήκοντα ληξιάρχου ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ δύο μαρτύρων.

(ἕπεται συνέχεια)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΣΩΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ καὶ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

(βλέπε καὶ σελίδας 548 τοῦ ΚΓ' τόμου)

Ε'. Πατριαρχικοῦ Γραφείου

(τοῦ λεγομένου Α').

Τὰ ἐκ τοῦ (Α') Πατριαρχικοῦ Γραφείου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1903 ἐξελθόντα καὶ ἐν ἐπὶ τούτῳ κώδικι ἀντιγραφέντα ποικίλης φύσεως ἔγγραφα, τὰ διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ πρωτοκόλλου διελθόντα, ἀνῆλθον ἐν ὅλῳ εἰς 2034 τὸν ἀριθμὸν, ἔχοντα κατ' εἶδος ὡς ἐφεξῆς: ἤτοι

σιγίλλια καὶ εὐεργετήρια γράμματα	16
ἐγκύκλιοι	11
ἡγουμενικὰ	11
τόμοι συστάσεως νέων μητροπόλεων	1
ἀποδείξεις, πράξεις καὶ σημειώματα	10
πιστοποιητικὰ	2
διπλώματα	1
ἐξεκκλησιασμοὶ καὶ καθαιρέσεις	8
λύσεις ἐπιτιμίων καὶ καθαιρέσεων	2
γράμματα εἰς συλλόγους, ἀδελφότητας, ἐφορίας, ἐπιτροπὰς, σωματεῖα φιλανθρωπικὰ καὶ λογίους ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ	86
γράμματα εἰς ὀρθοδόξους ἐν τῇ διασπορᾷ Ἐκκλησίας καὶ εἰς Κοινότητα, ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ	43
εἰς τραπεζιτικὰ ἱδρύματα	28
εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους ὀρθοδόξους ἐκκλησίας	102
εἰς ἡμέτερα ἐθνικὰ καθιδρύματα	30
εἰς σχολάζοντας πατριάρχας	9
εἰς πρεσβείας, προξενεῖα καὶ διπλωματικὰ πρακτορεῖα	42
εἰς ὑπουργοὺς ξένων δυνάμεων (Σερβίας)	1
εἰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας (Ἀγγλίας)	1
	404

Τὰ λοιπὰ ἀπεστάλησαν εἰς μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἰδιώτας κλπ.

ΣΤ'. Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή.

Κατὰ τὸ 1903 εἰς 25 ἡ Ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα συνεδριάσεις, ἐνέκρινε χειροτονίας 4

(ὧν οἱ τρεῖς διάκονοι, διὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, Τιμολεων Σοφιανὸς, Θωμᾶς Παπαγεωργίου καὶ διὰ τὴν μητρόπολιν Ἡρακλείας Ἀθανάσιος Μηλιώτης, εἷς δὲ πρεσβύτερος ὁ Γεώργιος Βούκουνας, ὡς ἐφημέριος διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐν Σεβαστουπόλει κοινότητα)

ἐνέκρινε προσελεύσεις εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν 19

(ὧν 1 ἑβραῖος, 9 ἀρμένιοι, 9 δυτικοὶ ἢ ἀρμένιοι καθολικοί)

ἐξέδωκε ῥήτρας ἐπὶ ζητημάτων συγγενείας 12

ἐνέκρινε τὴν ἀπονομὴν ἐκκλησ. ὀφφικίου (συγκέλλου) 1

συνέστησεν εἰς τὸ ἱερατικὸν κληρικὸν ταμεῖον πρὸς παροχὴν ἐλέους 4

ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐξετάσεως διαφορῶν μεταξὺ κληρικῶν καὶ ἐπιτροπῶν ἐνορικῶν ἐξεπέρανεν 11

ἐτιμώρησεν ἐπὶ παρανόμῳ γάμῳ ἱερέα 1

ἐνέκρινε βιβλία ὑποβληθέντα ἐν χειρογράφῳ 3

(τὸ Μηνολόγιον τοῦ Μ. ῥήτορος Μηνᾶ Χαμουδοπούλου, τὰς Ὁμιλίας τοῦ ἱατροῦ Ἐμμανουηλίδου (τουρκιστὶ) καὶ τὸ ἑρμηνευτικὸν βιβλίον τοῦ ἐπισκόπου Πέτρας κ. Τίτου)

ἀπέρριψε 4

(μίαν Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Φωτίου, μίαν διατύπωσιν ἐκτενῆ νεκρωσίμων ἀκολουθιῶν, τὸ μουσικὸν τοῦ κ. Σίμωνος Ἀβαγιανοῦ καὶ «Πίνακας ζωῆς» τοῦ ἰατροῦ καὶ δικηγόρου κ. Γ. Εὐγενίδου

ἐπεκύρωσε τιμολόγια ἐναριῶν τινῶν περὶ ἱεροπραξιῶν, καὶ κανονισμοὺς ἰδίᾳ 7

(τὸν τοῦ σωματείου τῶν νεωκόρων—τῆς ἀδελφότητος τῶν Χίων Μεταμορφώσεως—τοῦ θρησκευτικοῦ ἀναγνωστηρίου Κοντοσκαλίου (ἀνακαινισθέντα)—ἀδελφοτήτων Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (ἀνδρείας, ἐν Πλατᾷ) καὶ ἁγίου Νικολάου (γυναικείας, αὐτόθι)—ἁγίου Χαραλάμπους ἐν Ἐδιρνέκαπι καὶ ἑτέρας τοῦ Πλαισίου Μπάνιου).

Ἐκ τῶν ὑποβληθέντων αὐτῇ πρὸς μελέτην θεμάτων ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξεπέρανεν, ὑποβαλοῦσα τὰς ἐπὶ τούτῳ διαγνώμας ὅπου δεῖ, τὴν περὶ ἀδελφότητος κληρικῶν, τὴν περὶ ἐπαιτῶν, τὴν περὶ διορισμοῦ καὶ καθηκόντων ἐποπτῶν εἰς τὰ ἑπτὰ τμήματα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως. τὰς περὶ πατριαρχικῶν τελετῶν. Ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ προτάσεων τῆς Α. Θ. Π. συνεσκέψατο ἐν γένει περὶ τῆς ὠφελιμωτέρας δράσεως καὶ τῆς ἀσφαλοῦς πορείας καὶ ὑπάρξεως τῶν ἐντεῦθα ἀδελφο-

τήτων, ἔτι δὲ ἐζετάζει νῦν τὰς προτάσεις τῆς Λ.Θ.Π. περὶ καταργήσεως τῶν λεγομένων κυριακῶν σχολείων καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν δι' ἑτέρων, περὶ τῆς συντάξεως προγράμματος τῆς τε λειτουργίας αὐτῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀναπτύσσεσθαι μελλόντων θρησκευτικοκοινωνικῶν ζητημάτων· ἐφ' ᾧ κατεστάθη ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Συννάδων κ.Εὐγενίου, τοῦ Μ. ἱεροκήρυκος ἀρχιμ. κ. Γρηγ. Κωνσταντινίδου καὶ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Ακυρεντίου.

Ζ'. Πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακίου

Πλὴν τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀρχειοφυλακίου, τῆς ἀφορώσης εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν συμπληρουμένων κωδήκων καὶ τὸν καταρτισμὸν πλήρους καὶ γενικοῦ εὑρετηρίου αὐτῶν, ὅστις καταρτισμὸς ἀπὸ ὀκτακετίας περίπου ἀρξάμενος ἔφθασε μέχρι τοῦ ἔτους 1848 διὰ τὸ τμῆμα τῶν κωδήκων τῆς πατριαρχικῆς ἀλληλογραφίας, καθὼς καὶ εἰς τὴν παροχὴν παντοίας φύσεως ἐγγράφων πληροφοριῶν τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπηρεσίας, κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1903 ἐξεδόθησαν ἰδιώταις τὰ ἀκόλουθα ἔγγραφα·

1) Αἰτήσει τῆς ἐν Κων]πόλει Γερμανικῆς Πρεσβείας, ὑπὲρ τοῦ γνωστοῦ γερμανοῦ ἐπιστήμονος κ. Gelzer, πληθὺς ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν, πρὸ τῆς συγχωνεύσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Κων]πόλεως·

2) Αἰτήσει τοῦ κ. Περικλέους Ζερλέντη, ἵκανὰ ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἄλλοτε ὑπαγομένην ἱερὰν μητρόπολιν Παροναξίας·

3) Αἰτήσει τοῦ ρώσσου καθηγητοῦ Μακσίεβιτς, ἔγγραφον ἀναφερόμενον εἰς τὸν κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα μητροπολίτην Πκλαιῶν Πατρῶν Δανιήλ·

4) Αἰτήσει τοῦ σεβ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, διπλωματικὸν ἔγγραφον ἀφορῶν εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐγκατάστασιν αὐτοῦ ὡς μητροπολίτου Βάρνης.

Εὑρηνται δὲ ὑπὸ διεκπεραίωσιν :

1) Αἴτησις τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων τῆς Σερβικῆς Πρεσβείας κ. Γρούπτσεβιτς περὶ παροχῆς πάσης σωζομένης ἐν τοῖς Ἀρχείοις βιογραφικῆς πληροφορίας περὶ τῶν κατὰ καιροὺς χρηματισάντων μητροπολιτῶν Σερβίας·

2) Αἴτησις τοῦ δικηγόρου κ. Μ. Θεοτοκᾶ περὶ μελέτης τῶν ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς κώδηξι πρακτικῶν καὶ ὑπομνημάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς ἐκλογὰς καὶ μεταθέσεις ἀρχιερέων·

3) Αἴτησις τοῦ δικηγόρου κ. Μ. Καραβοκυροῦ περὶ μελέτης καὶ περισυλλογῆς ἐκ τῶν πατριαρχικῶν κωδήκων πληροφοριῶν σχετικῶν πρὸς δικονομικὰ ζητήματα.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Περιγραφικὸς Κατάλογος τῶν ἐν τοῖς κώδηξι τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακίου σωζομένων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν ἐν Ἄθω μονῶν (1630—1863)», ἐξεδόθη τεῦχος εἰς Η', ἐκ σελίδων Α—Η'. 344, καὶ διαιρούμενον εἰς δύο μέρη, περιλαμβάνοντα τὸ μὲν πρῶτον (σελ. Α—Η') περιγραφὴν τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος μέχρι τοῦ 1860 σωζομένων ἐν τοῖς ἀρχείοις ἐγγράφων 1902 τὸν ἀριθμὸν (ἐν οἷς 70 σιγίλλια) πραγματευομένων περὶ παντοίας φύσεως ἀντικειμένων, οἷον περὶ τῶν μοναχικῶν θεσμῶν, περὶ τυπικῶν καὶ κανονικῶν ζητημάτων, περὶ τῶν σχέσεων τῶν μονῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὰς ὑποκειμένας ἑκάστη σκήτας καὶ κελλία, περὶ καταπαύσεως ἐμφυλίων διενέξεων, περὶ διορισμοῦ ἡγουμένων, περὶ διαδόσεως τῆς παιδείας παρὰ τοῖς μοναχοῖς, περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν μονῶν καὶ τῆς κατοχῆς ναῶν, μετοχίων καὶ πάσης φύσεως προσοδοφόρων γαιῶν καὶ κτημάτων καθὼς καὶ περὶ ἀπαλλοτριώσεως, ἀνταλλαγῆς, ἐκχωρήσεως, ἐκμισθώσεως, προσηλώσεως, ἐπαυξήσεως, διατηρήσεως καὶ ἐν γένει ἐπιλύσεως πάσης σχετικῆς διαφορᾶς ἢ ἀμφισβητήσεως ὑλικῆς φύσεως, περὶ ἐγγράφων καὶ κειμηλίων τῶν μονῶν, περὶ παντοειδοῦς προστασίας καὶ κηδεμονίας αὐτῶν, περὶ περιορισμοῦ ἐν αὐταῖς πρὸς μετάνοιαν πλημμεληθέντων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν, περὶ τῶν πρὸς τὴν πολιτείαν σχέσεων τῆς ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἄθω κ τ λ. Ἐν δὲ τῷ Β' μέρει, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Βραχυτάτη ἱστορικὴ σημείωσις περὶ τῶν ἐν Ἄθῳ μονῶν» (σελ. 148—344) ἐξιστοροῦνται συντομώτατα τὰ κατὰ ταύτας, καταχωριζομένων ἀκεραίων 44 τὸν ἀριθμόν, ἐκδιδοδομένων τε καὶ μὴ πατριαρχικῶν σιγιλλίων, συνοδικῶν ἐπιστολῶν καὶ ἀποφάσεων διοικητικῶν τε καὶ δικαστικῶν, καὶ ἄλλων ποικίλης φύσεως ἐγγράφων διευκρινιζόντων τὰ κατὰ τὸ πολίτευμα τὸ κρατοῦν ἔκπαλαι ἐν Ἄθῳ.

Δωρεὰν ἐγγράφων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν καὶ πλουτισμὸν τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακείου οὐδεμίαν, ἀτυχῶς, ἔχομεν νὰ ἀναγράψωμεν κατὰ τὸ ἔτος 1903, καίπερ πλεῖστοι ὅσοι κληρικοί τε καὶ λαϊκοὶ ὑπάρχουσιν, οἵτινες ἠδύναντο καὶ καθῆκον ἔχουσι νὰ συντελέσωσιν εἰς τοῦτο.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

Περὶ τοῦ **Γλωσσικοῦ ζητήματος** παρ' ἡμῖν λόγος πανηγυρικὸς ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὑπὸ Δ. Η. Οἰκονομίδου καθηγητοῦ ἐν αὐτῇ. Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1903.

Ἡ διατριβὴ δεικνύει ὅτι ὁ καθηγητὴς καὶ διδάκτωρ κ. Οἰκονομίδης βαθείας ἐρεύνας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν περιπετειῶν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης βυζαντινῆς καὶ νεοελληνικῆς ποιησάμενος, καὶ τὰ περὶ αὐτῆς γραφέντα ὑπ' ὄψιν ἔχων. ἃ καὶ πρὸ τριακοντατεσσάρων ἐτῶν ὁ κ. Κ. Ν. Σάθας συνώψισεν, ἔστιν ὁ μόνος παρ' ἡμῖν ἐν τῷ γλωσσικῷ προβλήματι εἰδικότητα κτησάμενος. Ἡ διατριβὴ τοῦ κ. Οἰκονομίδου ἔστι κτῆμα κάλλιστον πάσης ἀξίας λόγου βιβλιοθήκης.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
ΙΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΝΕΥΣΕΙ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΙΩΑΚΕΙΜ Γ' ΤΟΥ ΑΠΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος, περιέχον 7 συγγραφέων ἔργα, ἱστορικά, ἁγιολογικά, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. —Τιμὴ τοῦ τόμου 23 φράγκα, ἑκάστου δὲ τεύχους 3. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς „Ἐκκλησ. Ἀληθείας" ἐφημερίους ἐνοριῶν καὶ κωμοπόλεων καὶ δημοδιδασκάλους,τοὺς ἐξοφλήσαντας τὰς πρὸς αὐτὴν συνδρομὰς, τοὺς μοναχοὺς ἐν γένει καὶ τοὺς ἐφημερίους τῶν χωρίων τοὺς μὴ ὄντας συνδρομητὰς τῆς „Ἐκκλ. Ἀληθείας" γρόσια 48 προκαταβαλλόμενα, ἢ γρ. 6 κατὰ τεῦχος. — Διὰ τοὺς σεβ. ἀρχιερεῖς, τὰς ἐνοριακὰς καὶ σταυροπηγιακὰς μονὰς, τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας, τοὺς προϊσταμένους τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κοινοτήτων 23 φράγκα προκαταβαλλόμενα. —Τὸ Β' καὶ τὸ Γ' τεῦχος ἐκδοθήσονται κατὰ τὸν προσεχῆ φεβρουάριον. — Ἡ ἔκπτωσις αὕτη γίνεται χάρις εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Α' καὶ Β' τεύχους ὑποστήριξιν τῶν ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν μονῶν τοῦ Βατοπεδίου καὶ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος τοῦ ρωσικοῦ κοινοβίου. —Ἀπευθυντέον

Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» διὰ τὴν «Νέαν Βιβλιοθήκην».

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Βασίλειος Ἰωάννου Ζανόγλους, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ἕλλην, τέως μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένων μετερχόμενος τὸν λατέρνατζην, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Εὐδοκίας Β. Ζανόγλου, τὸ γένος Ἀναστασίου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως (Φαναρίου), ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰουλίου 1903

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 2623 καὶ χρονολογίαν 12 Ἀπριλίου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Οὐρανίας Στ. Φρέγκογλου κατὰ Στυλιανοῦ Φρέγκογλου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Στυλιανῷ Φρέγκογλου ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια ἑξήκοντα (ἀριθ 360), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς συμφώνως τῷ Νόμῳ.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ὁ πρόεδρος

† **ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος** 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—2

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. . 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. Χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐοίωνος ἀπολογισμὸς—Διδάσκαλοι διδασκόμενοι—Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ—Διάψευσις—Ἐκκλησιαστικὰ γράμματα—Ἔγγραφα τοῦ πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακείου (περὶ καταστάσεως οἰκονομικῆς τοῦ Παναγίου Τάφου—Νεοελληνικῆς Βιβλιογραφίας ἀνάλεκτα—Νέα βιβλιοθήκη ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων—Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

ΕΥΟΙΩΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ὁ τὰς πρώτας στήλας τοῦ μετὰ χεῖρας φύλλου καταλαμβάνων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», διακόπτων δὲ τὴν σειρὰν τῶν καταστατικῶν εἰδήσεων, ἃς ἐκδίδομεν ἀπὸ δεκαεπτὰ ἡμερῶν, δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ εἴδός τι στατιστικῆς, δεικνύον ἅμα τό τε πρόθυμον τῆς ἱεραρχίας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κέντρου τῆς ἐθνικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν βιοτῆς, τόν τε ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ὀρθοδόξων, ὅσοι κατενόησαν ὅτι δέον νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ κέντρον ὑλικῶς, ὅπως δύνηται νὰ ἐπέρχηται ἀρωγὸν κατὰ τὸ δυνατὸν ἐθνικαῖς ἀνάγκαις, ὑπὸ τῆς τῶν καιρῶν δυσχερείας δημιουργουμέναις. Τειράκις ἀνεπτύξαμεν λόγους πείθοντας, ὡς φρονοῦμεν, πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, καὶ μετ' ἐπαίνων ἀνεγράψαμεν τὰ ὀνόματα τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων, ὅσαι προθύμως ἔχουσιν εἰς ἀπότισιν ὀφειλῆς, τῶν ἐπισκοπῶν καὶ μητροπόλεων, ὅσαι κατενόησαν ὅτι ἡ μήτηρ Ἐκκλησία δέον νὰ διατελῇ ἐν ὑλικῇ καταστάσει καλλίστῃ ὅπως ἐπέρχηται ἀρωγὸς θεσμοῖς κοινωφελέσι καὶ κοινότησιν ἐπηρεαζομέναις. Σήμερον ἄρα ὀνομάτων ἀναγραφὴ μόνη, ὡς φρονοῦμεν, ἀρκεῖ τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν, τῶν εἴτε συμπληρωσάντων διὰ νέων δόσεων τὴν ἱερὰν χορηγίαν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, εἴτε τὸ σύνολον καταβαλόντων· εἰσὶ δ' οἱ μητροπολῖται Ἐφέσου, Νικομηδείας, Νικαίας, Προύσης, Βερροίας, Πισσιδείας, Ρόδου, Διδυμοτείχου, Σερβίων καὶ Κοζάνης, καὶ Κρήνης.

Ἡ ἀνασκοπὴ τοῦ λήξαντος ἔτους 1903 δεικνύει ὅτι ἐκ τῶν μὴ ἐμπεριστάτων ἐπαρχιῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐδείχθησαν πρόθυμοι αἱ μὲν ἀπὸ ὀκταετίας, αἱ δὲ πρὸ δύο ἢ τριῶν ἐτῶν εἰς ἐκπλήρωσιν ἱεροῦ καθήκοντος αἱ ἱεραὶ μητροπόλεις Ἐφέσου, Κυζίκου, Νικομηδείας, Νικαίας, Θεσσαλονίκης, Προύσης, Βερροίας, Πισσιδείας, Τραπεζοῦντος, Φιλιππουπόλεως, Ρόδου, Σμύρνης, Διδυμοτείχου, Βιζύης, Μεθύμνης, Βάρνης, Σηλυβρίας, Λήμνου, Δρυϊνουπόλεως, Κώου, Καρπάθου, Κοζάνης, Λέρου, Βελλᾶς, Καλλιουπόλεως, Ροδοπόλεως, Κρήνης, αἱ ἐπισκοπαὶ Ἀρδαμερίου,

Μοσχοννησίων, Μυριοφύτου, καὶ αἱ πρώην ἐξαρχίαι Σουμελᾶ καὶ Βαζελῶν, αἱ μέγα μέρος ἀποτελοῦσαι τῆς μητροπόλεως Ροδοπόλεως.

Ἐὰν ἡ τῆς ἀναγραφῆς ταύτης ἀνάγνωσις προξενήσῃ τισὶν ἔκπληξιν ἐπὶ τῇ ἐλλείψει τῶν ὀνομάτων ἐπισκοπῶν τινῶν καὶ μητροπόλεων, αἵτινες ἔδει νὰ προηγῶνται πασῶν, διὰ τὴν γνωστὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν φιλογένειαν τῶν ἐν αὐταῖς ὀρθοδόξων, ἐλπίδας ἀγαθὰς γεννᾷ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἴσως ἀπὸ τούτου τοῦ ἔτους συμμετοχῆς τῶν ἐλλειπουσῶν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιας καὶ τοῦ ἔθνους καθορισθὲν τοῦτο μέτρον τῆς τακτικῆς εἰσφορᾶς πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἡ ἀγγελία ὅτι πολλοὶ τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν ὡς οἱ Ἡρακλείας, Ἀδριανουπόλεως, Δράμας, Μιτυλήνης, Χίου, καὶ Ξάνθης, ὡς καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίου ἤγγειλαν ὅτι ἐφαρμόσουσι τὸ μέτρον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν, αἱ δὲ ἐπαρχίαι Χαλκηδόνος, Ἀμασείας, Ἰωαννίνων, Ἀγκύρας, Αἴνου, Μελενίκου, Μαρωνείας, Κορυτσᾶς, Σωζοπόλεως, Ἴμβρου, Σκοπίων, Βελεγράδων, Ρασκοπρεσρένης, Σισανίου, Κασανδρείας, Προικονήσου, Ἐλευθεροπόλεως, καὶ Ἡλιουπόλεως, σὺν ταῖς ἐπισκοπαῖς Ἀνέων καὶ Καμπανίας, θέλουσι συνεχίσει τὴν τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσιν, ἣν ἐπιφανῶς διετράνωσαν αἱ μὲν μέχρι πρὸ ἑπτὰ, αἱ δὲ πρὸ πέντε ἐτῶν, αἱ δὲ μέχρι πρὸ τετραετίας.

Ὡς ὑστέρουν μέχρι σήμερόν τινες, ὑπάρχουσιν ἐπίσης μητροπόλεις εὖ ἔχουσαι, οὔτε ὑποστᾶσαι ἐπηρείας οἱασδήποτε, δυστυχῶς ὑστεροῦσαι ἐν τῇ τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσει, ὧν οἱ ὀρθόδοξοι πιστεύομεν ὅτι προθύμως ἀκούσουσι τῆς φωνῆς τῶν ποιμένων, καλούντων πρὸς βοήθειαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας· οὔτε οἱ εὐσεβεῖς Καισαρεῖς καὶ Καππάδοκες καὶ Λυκάονες, οὔτε οἱ Ἀμασιεῖς καὶ Χῖοι καὶ Ἰωαννινῖται, οὔτε τὸ πλήρωμα τῶν μητροπόλεων Χαλκηδόνος καὶ Δέρκων, Νεοκαισαρείας καὶ Πρεβέζης, Γρεβενῶν καὶ Σισανίου, Βελεγράδων καὶ Ἡλιουπόλεως καὶ τοσούτων ἑτέρων θέλουσιν ἀρνηθῇ νὰ καθορίσωσιν ἐξ ἑκάστου ναοῦ ποσὸν εὐτελέστατον ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, οὔτε πρὸς τὴν προτροπὴν καὶ παρακέλευσιν τῶν ποιμένων θέλουσιν ἀντιτάξει ἄρνησιν, ἣν οὐδεμία δικαιολογεῖ πρόφασις. Οἱ τὴν δυσχέρειαν τῶν καιρῶν προβάλλοντες ἐδιδάχθησαν ἐκ γεροντικῆς πείρας ὅτι οὔτε ἡ Βέρροια καὶ ἡ Κῶς ἢ ἡ Βιζύη καὶ τὸ Διδυμότειχον πλέουσιν ἐν πλούτῳ, οὔτε ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις Ἀμασείας καὶ Καισαρείας ἢ τῶν ἀγχιτερμόνων τῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀρχιεπισκοπῇ μητροπόλεών ἐστι κατωτέρα τάχα τῆς τῶν χορηγουσῶν τὴν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἄφυκτον ὀφειλὴν ἐπαρχιῶν.

Ἐλπίζομεν ὅτι, μεθ' ὅσα ἥ τε «Ἐκκλ. Ἀλήθεια» καὶ αἱ παρ' ἡμῖν ἐφημερίδες ἔγραψαν περὶ τῆς κοινῆς ὀφειλῆς ταύτης, ἣν Ἐκκλησία καὶ Γένος διὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ ἐντίμου Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐπεψήφισαν, καὶ μετὰ τὴν ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου σήμερον εὐχὴν ὅπως ἡ ἱερὰ Σύνοδος συστήσῃ τοῖς πανιερ. μητροπολίταις ἵνα ἐνεργήσωσιν ἀποτελεσματικῶς παρὰ ταῖς ἐπιτροπαῖς τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν ἱερῶν ναῶν, οὐδεὶς ὑπολειφθήσεται ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος.

Διδάσκαλοι διδασκόμενοι. — Οἱ μετ' ἐκπλήξεως ἀναγνόντες τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον χρονικὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, μετὰ μείζονος ἔτι θέλουσιν ἀναγνώσει τὸ παρόν· οἱ δὲ ἀπορήσαντες ἐπὶ τῇ ἀλλαχοῦ ἐπικρατούσῃ κακῇ συνηθείᾳ τῆς ἐνεργοῦ τῶν διδασκάλων ἀναμίξεως εἰς ὑποθέσεις ἀλλοτρίας τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος ἀδύνατον νὰ μὴ καταδικάσωσι νῦν κακὸν, ἀτυχῶς, εἰσκωμάζον ἐν φιλογενεῖ κοινότητι, ἀνεχομένῃ τοὺς διδασκάλους ἐκτρεπομένους εἰς πράξεις ἥκιστα ἀνεκτάς. Ἀπὸ τῆς φιλογενοῦς κοινότητος τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Ναούσης, ἥτις ἀπὸ δύο ἑκατονταετηρίδων ἤδη καὶ σχολὴν καλὴν διατηρεῖ καὶ λογίους εὐσεβεῖς ἐγέννησεν ἢ περιέθαλψε, μεταδίδοται νῦν ἡμῖν εἴδησις, ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν ἐμποιήσασα τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐμποιήσει καὶ παντὶ εὐσεβεῖ. Διδάσκαλοι, τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐμπεπιστευμένοι μόρφωσιν τῆς ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου νεολαίας, ἐπιμένουσι δαπανῶντες τὸν ἀπὸ τῆς ἐργασίας περισσεύοντα χρόνον καθ' ἑκάστην ἐν δημοσίοις καφείοις εἰς παίγνια, παντὶ μὲν φρονίμῳ μάλιστα δὲ τοῖς διδασκάλοις ἀπαγορευόμενα· καὶ τοῦτο μὲν οὐδὲ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως διέλαθε τὴν μέριμναν, οὐδὲ τῆς ἐφορίας, διότι ἀμφότεραι ἔπραξαν τὸ καθῆκον αὐτῶν. Καὶ ὅμως, οἱ παρεκτραπέντες οὕτω καὶ τῆς ἐξόχου αὐτῶν ἀποστολῆς ὅλως ἐπιλανθανόμενοι ἀπειθοῦσι καὶ πρὸς τὴν ἐφορίαν καὶ πρὸς τὴν ἱερὰν

μητρόπολιν, τῆς σπεδόνος τῆς πρὸς τοὺς νόμους ἀσεβείας εἰσηγηταὶ γινόμενοι καὶ δικαιολογούμενοι σοφιστικῶς ὅτι τοιαύτης ἀπαγορεύσεως οὐδεμία μνεία γίνεται ἐν τοῖς συμβολαίοις αὐτῶν. Ἀλλ' οἱ μὲν λογιώτατοι διδάσκαλοι βεβαιότατα μιμνήσκονται τοῦ θουκυδιδείου ὅτι εἰσι καὶ θεσμοὶ ἄγραφοι, ὧν ἡ παράβασις αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρει, γινώσκουσι δὲ ἀκούσαντες ἢ ἀναγνόντες ὅτι νόμου κεφάλαιον ἐστὶ τὸ καὶ ταῖς συμβουλαῖς καὶ νουθεσίαις τῆς τε πνευματικῆς ἀρχῆς ὑπείκειν καὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ἐφόρων. Οὕτω δὲ φρονοῦμεν ὅτι σκέπτονται καὶ πάντες οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐν Ναούσῃ, οὐδ' ἐπιτρέψουσι τοῖς ἐπιλαθομένοις τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν διδασκάλοις ἵνα πιστεύωσιν ὅτι ἔχουσι τοὺς προστάτας αὐτῶν μεταξὺ τῆς ἐκεῖ ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως!!

Ἐὰν ἀληθεύωσιν οἱ πταῖσται ταῦτα διαθρυλοῦντες, ἄρα δεικνύουσιν ὅτι τὸ κατατρέχον τὴν ὀρθόδοξον ὁμογενῆ κοινωνίαν νόσημα κατέρχεται ἄνωθεν, ἡ δὲ τάξις τῶν κατὰ Πλάτωνα δημιουργῶν μεταβάλλεται παρ' ἡμέραν εἰς ὀρδὴν καταστροφέων. Ἐὰν δὲ δύο τάξεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὥσι κεκλημέναι πρὸς σωτηρίαν καὶ μόρφωσιν, πρὸς ἠθικὴν ἡμῶν τελειότητα καὶ πρὸς πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, εἰς ἀμφοτέρας ἐπιβάλλεται τὸ ποιῆσαι καὶ διδάξαι, ἵνα μὴ τὸ τῆς μιᾶς ἔργον ὑπὸ τῆς ἑτέρας ἐξουδετερωθῇ. Οἱ λογιώτιτοι τῆς Ναούσης ὤφειλον νὰ γινώσκωσιν ὅτι βίος χρηστὸς ἄνευ λόγου καὶ διδασκαλίας ἀπὸ στόματος, ὡς Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης ἡμᾶς διδάσκει, «μᾶλλον ὠφελεῖν πέφυκεν, ἢ λόγος ἄνευ βίου· ὁ μὲν γὰρ καὶ σιγῶν ὠφελεῖ, ὁ δὲ καὶ βοῶν ἐνοχλεῖ». Πολιτεία δ' ἐπίμεμπτος, συμπληροῦσα τὸ ἀποσυνθετικὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἔργον, διὰ τῆς εἰς τὰς ἀρχὰς παρακοῆς καὶ τῆς εἰς τοὺς κειμένους ἐν ἡμῖν νόμους ἀσεβείας, πολιτεία ὑπ' οὐδενὸς εὖ φρονοῦντος ἐπιτρεπομένη, θέλει ἐπισύρει τὴν αὐστηρὰν τῆς Ἐκκλησίας ἀπόφασιν κατὰ τῶν οὕτω βεβηλούντων τὴν τοῦ ἐπαγγέλματος σπουδαιότητα. Ἡ Ἐκκλησία θέλει τὸν διδάσκαλον αὐστηρὸν κατὰ τὸ δυνατὸν ἄγοντα βίον καὶ πολιτείαν χριστιανικὴν, διδάσκουσαν διὰ πράξεως ὅ,τι διὰ τοῦ στόματος ἐπαγγέλλεται νὰ μεταδώσῃ τοῖς ἄλλοις· καὶ ὡς ἐπιθυμεῖ ν' ἀπομακρύνῃ λοιπὸν αὐτὸν τῆς ἐν κοινοτικαῖς ἔρισι καὶ συζητήσεσι καὶ διαπληκτισμοῖς παρεισδύσεως, οὕτως ἐπιβάλλει αὐτῷ σώφρονα βίον καὶ πολιτείαν χριστιανικὴν, τοιαύτην, οἵα, μακρὰν τοῦ γεννᾶν ἀπείθειαν τοῖς θεσμοῖς καὶ ταῖς ἀρχαῖς, μετὰ τὴν παρεκτροπὴν εἰς ἥκιστα δημοσίως ἀνεκτὰ παίγνια, νὰ συμβάλληται μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, κατὰ πᾶσαν ἔποψιν, πρὸς ἠθικὴν τελειότητα τῶν ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἐμπιστευθεισῶν τοῖς διδασκάλοις ἀθώων ὑπάρξεων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκλογὴ Σκοπίων.—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ προέβη εἰς ἐκλογὴν μητροπολίτου Σκοπίων. Τεθέντων δὲ ὑποψηφίων τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ κ. Πολυκάρπου, τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Ἰωακεὶμ καὶ τοῦ ἱεροδ. κ. Σεβαστιανοῦ, καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐξελέγη μητροπολίτης Σκοπίων ὁ ἱερολ. κ. Σεβαστιανός. —Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος Σκοπίων, ἐκ Ρασκοπρεσρένης ὁρμώμενος, τυγχάνει τελειόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς.

Εὐχαριστήρια.—Ἐπισήμως ἐγένετο γνωστὸν τῷ Ἐθν. Μ. Συμβουλίῳ σήμερον ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐξοχ. νομάρχου πρωτευούσης Ριδβὰν πασᾶ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν βοηθημάτων ἀπέστειλε πεντακοσίας τουρκικὰς λίρας εἰς τὰς κωμοπόλεις Εὐκαρύου καὶ Κουρού-δερε τοῦ σαντζακίου Σαράντα Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν κατὰ τὰς τελευταίας ληστρικὰς ἐπιδρομὰς παθόντων, καὶ ὅτι ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐξέφρασεν εὐχαριστίας πρὸς τὸν ἐξοχ. Ριδβὰν πασᾶν ἐπὶ τούτῳ. Τὸ Συμβούλιον συνεμερίσθη τὰ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς αἰσθήματα ταῦτα.

Ὁ ἐν Μοσχοννησίας ἀξιότιμος κ. Ἰω. Χατζηαποστόλου ἀπέστειλε καὶ πάλιν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον, ἐκ φιλογενείας ἀκραιφνοῦς κινούμενος, πέντε λίρας τουρκικάς. Τὴν εἰσφορὰν αὐτοῦ ταύτην ἀποστέλλει τρίτον ἔτος ἤδη, ἀπολαμβάνων ἐπὶ ταύτῃ τὰς εὐχὰς τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ παράδειγμα εὐσεβείας ἅμα καὶ φιλογενείας, πρακτικῆς οὕτως εἰπεῖν, πᾶσιν ἑαυτὸν τιθεὶς ἄξιον μιμήσεως. Ἡ περὶ τῆς ἐτησίας ταύτης χορηγίας

τοῦ κ. Χατζηαποστόλου εἴδησις δέον νὰ καταλάβῃ χῶρον ἰδιαίτερον ἐν τῇ στήλῃ τῶν χρονικῶν, διότι πρῶτος—ὄχι μόνος, Θεοῦ εὐδοκοῦντος—ἐκ τῶν ἰδιωτῶν ἐπιβάλλει ἑαυτῷ φόρον ἐτήσιον ὑπὲρ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, εἰσάγων παρ' ἡμῖν θεσμὸν, ὃς παρ' Ἐκκλησίαις οὐχὶ ὀρθοδόξοις εἰσαχθεὶς οὐ μικρὰ ποσὰ συνεισήνεγκεν ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ οὗ τὴν παρ' ἡμῖν εἰσαγωγὴν ἑταιρίαι καὶ ἐφημερίδες ἀπό τινος ἐζήτησαν.

Ἐπισκέψεις.—Προχθὲς ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο ἐν Πέραν τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς Ρωσσίας κ. Ζηνόβιεφ καὶ Αὐστρίας βαρόνον Κάλιτς.

Ἐκκλησιαστικὴ μουσική.—Ὁ κ. Ἰωάννης Χαριτωνίδης προσήνεγκεν εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Μουσικὸν Σύλλογον λίρας ἀγγλικὰς πέντε.

ΔΙΑΨΕΥΣΙΣ

Εἰς ἐπιχώριον φύλλον θελῆσαν κατ' αὐτὰς δι' ὑπαινιγμῶν, οὓς ἀποφεύγομεν νὰ χαρακτηρίσωμεν, ὅπως ἐξενέγκῃ κρίσεις περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπισκευῶν καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας ἐράνων καὶ πρὸς τοῦτο ἐπινοῆσαν εἴδησιν ἀνυπόστατον περὶ προτάσεώς τινος δῆθεν διὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον ἀποστολὴν, κρίνομεν ἐπάναγκες νὰ δηλώσωμεν ὅτι ἐγένετο θῦμα συμφεροντολογικῆς εἰσηγήσεως τοῦ συντάξαντος ἴσως τὸ κακόβουλον ψευδὲς χρονικόν. Περιττὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ τῆς εἰσπράξεως συνδρομῶν τὸ Πατριαρχεῖον ἔχει ἀνατεθειμένα εἰς πρόσωπον εἰδικὸν, δεδοκιμασμένης ἐμπιστοσύνης καὶ τιμιότητος.

Σταῦρος Σωφρονιάδης.—Τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον κατὰ τὴν σημερινὴν διοικητικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν ἐξέφρασε τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ χρηστοῦ πολίτου καὶ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ Σταύρου Σωφρονιάδου, χρηματίσαντος μέλους τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς δευτέρας πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Γρηγορίου ΣΤ'. Κατὰ τὴν γενομένην χθὲς ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου Μαγουλιωτίσης, κηδείαν τοῦ ἀειμνήστου, πρωτοστατοῦντος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας, παρέστη συλλυπούμενος ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ θανόντος ὁ ἱερολογ. δευτερεύων.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Θεόκλητος ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις, τῇ 30 δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους, ἑβδομηκοντούτης περίπου. Καταγόμενος ἐκ παλαιᾶς ἀθηναϊκῆς οἰκογενείας, καὶ κατὰ κόσμον Θεμιστοκλῆς Βίμπος καλούμενος, ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις καὶ Μόσχᾳ, ἐδίδαξεν ἐπὶ ἐννεαετίαν ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, καὶ τῷ 1869 ἐχειροτονήθη ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας, διαπρέψας ἐπὶ ποιμαντικαῖς ἀρεταῖς. — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοκλήτου, ἀρχαιότερος τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος τάττεται ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ζαγορᾶς κ. Γρηγόριος Φουρτουνιάδης, χειροτονηθεὶς ἐνταῦθα τῷ 1870.

Ὁ ἐφημέριος τῆς ἐν Καλκούττῃ ἑλλην. ὀρθοδόξου κοινότητος ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἔξαρχος εἰς Κεϋλάνην, ὅπως ἐξετάσῃ κατὰ πόσον αἱ θρησκευτικαὶ ἀνάγκαι τῶν αὐτόθι εἰκοσιπέντε καθολικῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπανελθουσῶν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐπιβάλλουσι τὴν ἀποστολὴν ἰδίου ἐφημερίου.

Ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας κ. Σεβαστιανὸς Νικοκάβουρας ἀπῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὴν Κέρκυραν ὅπως διέλθῃ τὰς ἑορτὰς τοῦ δωδεκαημέρου ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Μετὰ τὰς ἑορτὰς ἐπανέρχεται εἰς Ἀθήνας, ὅπως ἀναλάβῃ τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, ὡς μέλους αὐτῆς, καθήκοντα.

Ἱεροκῆρυξ Ζακύνθου διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁ τέως ἱεροκῆρυξ τῆς ἐπαρχίας Εὐρυτανίας ἱερολογ. κ. Ν. Γιαννούλης.

Ἀγγλικανικὴ ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησία.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 8 τρέχοντος ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Πετρουπόλεως καὶ Λαδόγης κ. Ἀντωνίου, ἐπισυνάπτοντος ἀντίγραφον ἐπιστολῆς πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου Φονδιλάκης κ. Γράρθωνος, ἐκτιθέντος σημειά τινα, ἐν οἷς ἡ ἐν Ἀμερικῇ ἐπισκοπικὴ Ἐκκλησία συμφωνεῖ, κατ' αὐτὸν, μετὰ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐπικαλουμένου ἐπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν αὐτῆς. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ἀντίγραφον τοιοῦ-

τον διαβιβασθῇ μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιστολῆς καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς ὀρθοδόξους αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας ἵνα λάβωσι καὶ αὗται γνῶσιν τούτων καὶ ἐξενέγκωσι τὰς σκέψεις καὶ κρίσεις αὐτῶν.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ἡ ἐν Κεῖπ-τάουν τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης ἐκτήσατο ἤδη ναόν, οὗ μέχρι σήμερον ἐστερεῖτο. Ἀγγέλλεται ὅτι ἤρξατο ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ, τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ τροπαιφόρου.

Προϊστάμενος τῆς ἐν Βιρμιγχάμῃ τῆς Ἀλαβάμας (ἐν Ἀμερικῇ) ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀπὸ τριετίας ἐν Σαβάνᾳ τῆς Γεωργίας (βορ. Ἀμερικῆς) ἐφημέριος πανοσιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Καλλίνικος Κανελλᾶς.

Προϊστάμενος τῆς ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Ἀμερικῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος διωρίσθη ὑπὸ τοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῆς Ἑλλάδος Ὑπουργείου, καθὼς ἀνέγνωμεν πρό τινος ἐν ἀθηναϊκαῖς ἐφημερίσιν, ὁ αἰδεσ. πρεσβύτερος κ. Τσαρκλῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἱερώτατε μητροπολῖτα κλπ. . . . . .

Καὶ ἄλλοτε ἡ μήτηρ Ἐκκλησία τὴν προσοχὴν τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων τῶν ἐν μακεδονικαῖς τισιν ἐπαρχίαις ἐπέστησεν εἰς τὰς προθέσεις καὶ ἐνεργείας ἀποστόλων τινῶν, οἵτινες, ὑπὸ τὰ ἀπατηλὰ φαινόμενα τῆς ὀρθοδοξίας ἐργαζόμενοι, ἀλλ' εἰσηγήσεις ἐξ ἀλλοτρίων χωρῶν ἐμπνεομένας ἐκτελοῦντες, ἰδέας καὶ ἀρχὰς φυλετικὰς ἀντικειμένας τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς θεσμίοις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κηρύττουσιν ἐθνισμοῦ ρουμανικοῦ προσηλυτισμὸν παντοίοις μέσοις καὶ τρόποις διενεργοῦσι καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ ἑνὸς καὶ ἀδιαιρέτου τῆς ὀρθοδοξίας ἱεροῦ περιβόλου πῆξιν ἀλλοτρίων θυσιαστηρίων ἐπιδιώκουσιν, εἰς μὲν τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς τῆς Ἐκκλησίας κανόνας θρασέως ἀντιστρατευόμενοι, τὴν ἑνότητα δὲ τῆς πίστεως καὶ τὴν εἰρήνην τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν μίαν ἀποτελούντων ποίμνην, ἐν τῷ κλίματι τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου παρατόλμως διαταράττοντες. Καὶ νῦν δὲ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ τολμήματα τῶν τοιούτων φυλετιστῶν ἔτι μᾶλλον ἐπεκτεινόμενα διαπυνθανόμενοι, τοὺς δὲ πράκτορας αὐτῶν θρασύτερον ἔτι προσκειμένους εἰς τὸ ποιῆσαι προσηλύτους καὶ ἀποπλανῆσαι τοὺς ἁπλουστέρους ὅπως ἀκολουθήσωσιν ὀπίσω αὐτῶν, ἔγνωμεν ἐν τῇ ὀφειλετικῇ προνοίᾳ ἡμῶν τοῦ προασπῖσαι τὸ εὐσεβὲς ποίμνιον ἀπὸ τοιούτων ἀντικανονικῶν καὶ ἀνορθοδόξων ἐπηρειῶν προτρέψασθαι καὶ αὖθις τὴν αὐτῆς Ἱερότητα, συνοδικῇ διαγνώμῃ, ἵνα δι' ἰδίας καὶ δημοσίας διδαχῆς καὶ διὰ λόγου ἐγγράφου τε καὶ προφορικοῦ διαφωτίσῃ τοὺς ὑπ' αὐτὴν ὀρθοδόξους χριστιανοὺς περὶ τῶν ὑποκρυπτομένων ἐν ταῖς ἐνεργείαις ταύταις πλαγίων σκοπῶν, ὧν πρώτιστός ἐστιν ἡ μετατροπὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καθεστῶτος, ἐναντίον τῶν κανονικῶν διατάξεων καὶ τ

ὀφείλομεν ἐσαεὶ τηρεῖν ἀνόθευτα καὶ ἀπαραμείωτα. Ὀφείλει προσέτι ἡ αὐτῆς Ἱερότης ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ πατρικαῖς αὐτῆς πρὸς τοὺς πιστοὺς παραινέσεσι στηρίζειν αὐτοὺς διὰ λόγων ἐποικοδομητικῶν καὶ πείθειν ὥστε ἐμμένειν αὐτοὺς ἀκλονήτους ἐν ταῖς πατρῴαις παραδόσεσι, μὴ παρέχειν δὲ εὐήκοον οἷς εἰς τὰς ὑπὸ τῶν προσηλυτιστῶν προβαλλομένας παντοίας δελεαστικὰς ὑποσχέσεις καὶ φαντασιοπίας, προσέχειν δὲ τοὐναντίον ὥστε μὴ γίνεσθαι θύματα πλεκτάνης ἐπιβουλευομένης τά τε γενικὰ καὶ τὰ μερικὰ τῶν ὀρθοδόξων κοινοτήτων συμφέροντα. Πεποιθότες τοίνυν εἰς τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω φερέπονον ἐπαγρύπνησιν τῆς αὐτῆς Ἱερότητος καὶ τῶν ἐν τοῖς ἐπαρχιακοῖς τμήμασιν ἐπιτρόπων αὐτῆς, αἰτούμεθα αὐτῇ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος.

,α ϑ γ', δεκεμβρίου ι'.

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως** ἐν Χριστῷ
ἀγαπητὸς ἀδελφός.

ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

Ἡ ἐκ τῶν Πατριαρχικῶν κωδήκων δημοσίευσις τῶν ἑφεξῆς δύο ἐγγράφων, ὧν τὸ μὲν σιγίλλιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου (1826—1830), τὸ δὲ ἐπιστολὴ τοῦ ἀμέσου διαδόχου αὐτοῦ Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Σιναίου (1830—1834), ἀμφοτέρων δὲ ἀφορώντων εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἐν ἀνωμάλῳ καταστάσει διατελούντων οἰκονομικῶν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Ἱεροσολύμων, ἐπικαίρως, φρονοῦμεν, γινομένη ἐν ἐποχῇ καὶ θέσει πραγμάτων πολλὴν παρουσιαζόντων τὴν ἀναλογίαν πρὸς ἐκείνην, ἥτις προύκάλει τὴν μέριμναν καὶ τὰς φροντίδας τῶν ἀειμνήστων ἐκείνων πατριαρχῶν, οὐκ ἔστιν ὅλως ἄμοιρος σπουδαιότητος καὶ διδαγμάτων ἐνδιαφερόντων, ἅτε ὑποδεικνύουσα τὸν τρόπον, δι' οὗ οἱ γεραροὶ ταγοὶ τῶν πατριαρχικῶν θρόνων ἐπεδίωκον ἑκάστοτε τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων, τὴν συνεργασίαν, τὴν συναντίληψιν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην ὡς βάσιν τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν ἀείποτε τιθέμενοι.

Ἀρχιμ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΔΕΛΙΚΑΝΗΣ
Ἀρχειοφύλαξ.

Α΄.

Ἴσον σιγιλλίου τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου.

Ἀγαθάγγελος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Πᾶν τὸ καταπεπονημένον καὶ βεβαρυμένον ἀντιλήψεως καὶ προνοίας ἐπιδέεται ἀναγκαίως ἐπὶ τὸ διαμένειν ἀβλαβὲς καὶ φθορᾶς καὶ παντοίας κακώσεως ἀνεπίδεκτον. Εἰ δὲ ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων τοῦτο διατηρούμενον καὶ διενεργούμενον, οὐ τῆς τυχούσης ὠφελείας πρόξενον γίνεται, πολλῷ μᾶλλον καὶ ἀναγκαιότερον ἐπὶ τῶν ἱερῶν, ἐπειδὰν κατά τινα καιρικὴν περίστασιν ἢ κατάχρησιν ἰδιορρύθμως παρεισφρήσασαν, ἀνάγκαις καὶ περιπετείαις καθυποβληθῶσι καὶ ἐν προὔπτῳ κινδύνῳ γένωνται. Ὅσῳ γὰρ ταῦτα ἐκείνων ὑπερέχει τε καὶ ὑπερανέστηκε τῇ τάξει καὶ τῇ φύσει, τοσούτῳ καὶ τὴν περὶ αὐτῶν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν συντονωτέραν καταβάλλεσθαι δεῖ καὶ τὴν ἐπικουρίαν προχειροτέραν παρέχειν καὶ κατάλληλον, εἴ γε οἱ τὴν προστασίαν αὐτῶν θεόθεν ἐμπεπιστευμένοι ἀμέμπτως καὶ μετὰ ζήλου ἀποτελοῖεν τὸ ἔργον τὸ ἐκυτῶν, ὃν τρόπον καὶ ἤδη ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιούμεθα.

Τῶν γὰρ χρηματικῶν πραγμάτων τοῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου, καταχρήσεων προλαβουσῶν ὑπερβολῇ, ἀνωμάλως ἐχόντων, καὶ διὰ τὴν ἀπόλυτον εἰσποίησιν τῶν δανείων, ἅπερ ἡ τῶν προπατρικρχευσάντων τοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐποχὴ ἰδιορρύθμως παρεισήγαγε, χρέεσιν ὑπερόγκοις καὶ ἀμυθήτοις ἐξεταζομένων, ἐντεῦθεν οἷα τις νόσος κατασκήψασα καὶ ἐπιλαβομένη τοῦ λαμπροῦ τούτου κλέους τῶν εὐσεβῶν, αὐτοῦ μὲν τὴν κατάπτωσιν φεῦ! καὶ τὸν ἀφανισμόν, τὴν ζημίαν δὲ τῶν τοσούτων αὐτοῦ δανειστῶν, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν καὶ ἄλλων ἀπόρων ἐπαπειλεῖν παρεσκεύασεν, ἐπὶ κατακρίσει καὶ δυσφημίᾳ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους. Ἔνθεν τοι, καὶ μετὰ τὴν αἰσίαν ἀποκατάστασιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῶν Ἱεροσολύμων θρόνον τοῦ ἤδη περισπουδάστου ἡμῶν συναδελφοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου Ἀθανασίου, ἡ μετριότης ἡμῶν, μετὰ τῆς αὐτοῦ σεβασμίας μακαριότητος, τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς ἀδελφότητος καὶ ἁγίας Συνόδου, τῶν τιμιωτάτων καὶ εὐγενεστάτων προὐχόντων τοῦ Γένους ἡμῶν, καὶ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν μελῶν, οἷς ζῆλος εὐσεβείας ἐνέστακται, πολλάκις συνεσκεψάμεθα καὶ τῷ λογισμῷ περιεσκοπήσαμεν, ἔνθεν μὲν τὴν ὑφορμοῦσαν καὶ ὑπορρέουσαν κατάχρησιν διακωλῦσαι καὶ στῆσαι, ἔνθεν δὲ τρόπους ἐξευρεῖν, δι' ὧν τὰ τοῦ ὑπερόγκου χρέους διευθετηθήσονται. Ἐκ τούτου γοῦν ἡ αὐτοῦ σεβασμία μακαριότης εὐφυῶς ἐπιγνοῦσα ὅσην καὶ οἵαν ἥ τε Ἐκκλησία καὶ σύμπαντες οἱ τοῦ Γένους ἡμῶν προὔχοντες ἐπιδείκνυνται τὴν μέριμναν, πάντα μὲν ἰδιόρρυθμον τρόπον καὶ σκοπὸν ἐπιζήμιον ἀνατρέποντες, πάντως δὲ τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ καταπεπτωκότος τούτου Κοινοῦ καὶ τὴν δικαίωσιν τῶν ἐχόντων λαμβάνειν ἐπίπροσθεν ἄγοντες, ζήλῳ ἐνθέῳ ἐκκαιόμενος ἐξητήσατο συνῳδὰ τῇ κοινῇ τοῦ Γένους προθέσει, ἐπιτρόπους ἀποκατασταθῆναι ζηλωτὰς καὶ τιμίους ἄνδρας ἀπὸ τῶν προκριτωτέρων ρουφετίων, καὶ τούτοις συσκέπτεσθαι τὰ περὶ τοῦ χρηματικοῦ, οἵ δή, κατὰ τὴν πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἀξίωσιν τῆς αὐτοῦ μακαριότητος, ἀποκατασταθέντες δι' ἡμετέρας πατριαρχικῆς ἐντολῆς, καὶ δι' ἐπίτηδες ἐκδοθεισῶν ἀποδείξεων πρὸς ἕκαστον τῶν ἐκλεγέντων ρουφετίων, ἀνέλαβον τὴν θεοφιλῆ φροντίδα.

Τοιαύτης οὖν προκαταρκτικῆς καὶ πρωτορρίζου, ὡς εἰπεῖν, ἀρχῆς καταβληθείσης, χάρις τῷ Σωτῆρι ἡμῶν, οὐ μικρὰ ἀνεφύη ὠφέλεια, τοῖς τοῦ ἀθλίου τούτου Κοινοῦ πράγμασιν, ὅσον, ἀπό γε τῆς βαθείας ἐξακριβώσεως τῶν χρεῶν, καὶ τῆς δυνατῆς τακτοποιήσεως καὶ ἐπιμελείας τῶν φιλοθέων τούτων ἀνδρῶν, χρηστὰς καὶ βεβαίας παρασχεῖν τὰς ἐλπίδας καὶ τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐπικειμένου βάρους, τῆς ὅλης δηλ. τῶν χρεῶν ἐξοφλήσεως. Ἀλλ' ἵνα κατὰ σκοπὸν καὶ τάξιν ἀρίστην τὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης διαπράττηται, ἔγνωμεν κοινῇ γνώμῃ τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς Ἀδελφότητος, τῇ αἰτήσει τῆς αὐτοῦ σεβασμίας μακαριότητος, καὶ ὁμοφώνῳ θελήσει τῶν τιμιωτάτων προὐχόντων τοῦ Γένους ἡμῶν, ὅρους ἐκθέσθαι, καθ' οὓς ἂν αἱ πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐνεργηθήσονται, καὶ τούτους κρατύναι τε καὶ ἐπικυρῶσαι καὶ δι' ἐκδόσεως ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Σιγιλλιώδους ἐν μεμβράνης Γράμματος, ἵν' οὕτω τὸ ἀραρὸς καὶ μόνιμον τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ ταῖς δι' αὐτῆς ἐνεργηθησομέναις ἐπωφελέσι διευθετήσεσι περιγένηται, ὡς ἐπὶ βάσεως τετραγώνου ἐρηρεισμένης, τοῦθ' ὅπερ καὶ ὁ ῥήτωρ ἔφη τὰς ἀρχὰς τῶν πράξεων ἀσφαλεῖς εἶναι δεῖν, καθάπερ οἰκίας καὶ πλοίου τὰ κάτω ἰσχυρότατα. Καὶ δή, γράφοντες τῇ χάριτι καὶ δυνάμει τοῦ παναγίου καὶ πανσθενουργοῦ Πνεύματος, ἀποφαινόμεθα Συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἵνα Α΄.) Οἱ τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ κοινοῦ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου ἀναδεδειγμένοι, ἔχωσι πᾶσαν πληρεξουσιότητα γενικῶς ἀφορῶ-

σαν εἰς τὸ χρηματικὸν τοῦ Κοινοῦ τούτου, ὃ ἐστὶ ποιεῖν ἀκριβῶς ἐξετάσεις καταστίχων καὶ ἄλλων ἐγγράφων, ἀφ' ὧν ἔχουσι λαβεῖν τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας περὶ εἰσοδημάτων κυρίων καὶ τυχηρῶν, συσκέπτεσθαι δὲ ἐν ἐπιστασίᾳ μετὰ τῆς αὐτοῦ μακαριότητος καὶ ἐκτελεῖν μετὰ προθυμίας πᾶν εἴτι συντείνει πρὸς ὠφέλειαν τοῦ Κοινοῦ. Ἐν δὲ ταῖς γιγνομέναις κυριαρχικῶς παρὰ τῆς αὐτοῦ μακαριότητος πακτώσεσι τῶν κατὰ τόπους κτημάτων τοῦ Πανα γίου Τάφου, τῶν τε ἐν Βλαχοπογδανίᾳ μωσιῶν καὶ ἀλλαχοῦ, συμπεριλαμβάνηται καὶ ἡ γνώμη καὶ ἡ συγκατάθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς τὸ ἐπωφελέστερον τοῦ χρηματικοῦ ἀφορῶσα. Β΄.) Τὰ παρὰ πάντων τῶν μερῶν κομιζόμενα καὶ συναγόμενα εἰσοδήματα ἔχωσι δίδοσθαι κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν κάσσαν τῆς Ἐπιτροπῆς· οὐ μὴν δ' ἀλλὰ, καὶ ἡ μακαριότης του ὑπέσχετο αὐθορμήτως ἐγχειρίζειν εἰς τὴν κάσσαν, μετὰ συνειδήσεως ὀρθῆς, πάνθ' ὅσα τυχηρὰ ἰδίως ἢ φανερῶς δίδονται παρὰ διαφόρων τῇ αὐτοῦ μακαριότητι, καὶ μηδεμίαν ὑπόνοιαν παρέχειν ἐκ τούτου τοῖς Ἐπιτρόποις. Γ΄.) Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲ ἔχει διορίζειν καὶ κασσῆρον ἕνα ἐκ τῆς ὁλομελείας αὐτῆς, ὃν ἂν ἐγκρίνοι, δόκιμόν τε καὶ ἱκανόν· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ αὐτοῦ μακαριότης ἔχει διορίζειν ἕνα ἐκ τῆς ἱερᾶς Ἀδελφότητος, ἵνα συμφώνως μετὰ τοῦ κασσήρου καταγράφῃ καὶ οὗτος τά τε διδόμενα καὶ λαμβανόμενα. Δ΄.) Πρὸ τῆς προκαταστάσεως Πρωτοσυγκέλλου, ἢ Ἀρχιμανδρίτου, ἢ Ἡγουμένου, ἢ Ἐξάρχου, προβαλλομένου παρὰ τῆς αὐτοῦ μακαριότητος, ἔχῃ πᾶσαν ἄδειαν ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐξετάζουσα τὰ περὶ τοῦ ὑποκειμένου, ἀναφέρειν ἐλευθέρως τῇ αὐτῇ μακαριότητι, (τὰ) τὰ πρὸς ὠφέλειαν ἀποτεινόμενα κατὰ τὸ χρηματικὸν, ὥστε εὔλογα φαινόμενα καὶ ἐγκρινόμενα ἐπωφελῆ ἐπικυροῦσθαι καὶ εἰς πρᾶξιν χωρεῖν. Ε΄.) Οἱ διοριζόμενοι εἰς ταξείδια, μοναστήρια, καὶ ἐξαρχίας, γνωστοὶ γενόμενοι τοῖς Ἐπιτρόποις, ὀφείλουσιν εἰσακούεσθαι μετ' αὐτῶν πρὸς διευθέτησιν τῶν ἐξόδων αὐτῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων δαπανημάτων, καὶ κατ' ἔτος ποιεῖν τὰς παραδόσεις αὐτῶν εὐσυνειδήτως, δηλονότι, καταστρωννύοντες ἀκριβῶς καὶ εἰλικρινῶς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν τε εἰσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῶν, ἀποστέλλωσι πρὸς τὴν αὐτοῦ μακαριότητα, ἵνα καὶ δι' αὐτῆς παραδίδονται ἀμέσως τῇ Ἐπιτροπῇ πρὸς ἐπιθεώρησιν. ΣΤ΄.) Ὅπως τὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διάφοροι τῶν χρηματικῶν διευθετήσεις καὶ οἱ τῆς δοσοληψίας αὐτῶν λογαριασμοὶ θεωρῶνται ἐτησίως ὑπ' ὄψιν γενικῆς συνελεύσεως. Ζ΄.) δὲ καὶ τελευταῖον, ἐπειδὰν διὰ λόγους εὐλογοφανεῖς ἐγκριθῇ ἀνανέωσις τῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τούτης μελῶν γενικὴ τε ἢ μερικὴ, ἔχῃ γίνεσθαι ὃν τρόπον συνέστη εἰς τὴν ἀρχὴν, δηλονότι, τῇ αἰτήσει μὲν τῆς αὐτοῦ μακαριότητος, κατ' ἐπιταγὴν δ' ἔγγραφον τοῦ κατὰ καιρὸν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τὰ ἴδια εὐλογημένα ρουφέτια, ὑφ' ὧν ἐκλεχθήσονται τὰ διορισθησόμενα διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ὑποκείμενα, ζήλῳ μέντοι συγκεκροτημένα, θεοσεβείᾳ καὶ εὐσυνειδησίᾳ ἐμπρέποντα.

Ταῦτα οὖν τὰ ἐν ἑπτὰ κεφαλαίοις ἐκτεθέντα καὶ συμπεριληφθέντα περὶ τῆς ἀποκαταστάσης Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς δι' αὐτῆς ἐνεργηθησομένης διοικήσεως τοῦ χρηματικοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, ὡς καὶ ἐξαιρέτῳ προνοίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους παντὸς σύμφωνα κοινῇ γνώμῃ καὶ ἀνακρίσει διαιτηθέντα, καὶ ὁμολογουμένως σωτήρια τῷ ἐν κινδύνῳ πτώσεως γενομένῳ Κοινῷ τοῦ Παναγίου Τάφου, ἐπικυροῦμεν καὶ κρατύνομεν ἵνα μείνωσιν ἀπαράλλακτα καὶ ἀπαρασάλευτα, μέχρι τῆς σὺν Θεῷ, τῷ τῶν καλῶν ἀντιλήπτορι, ἐξοφλήσεως ὅλου τοῦ χρέους τοῦ Κοινοῦ τούτου, καὶ τῆς κατὰ τὰς κοινὰς εὐχὰς καὶ ἐλπίδας τελείας ἀπαλλαγῆς τοῦ τοιούτου ὑπερόγκου βάρους αὐτοῦ· καὶ ταύτην ἡμεῖς τὴν συνοδικὴν καὶ κοινὴν ὁροθεσίαν βουλόμεθα καὶ ἀποφαινόμεθα ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἔχειν τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράλλακτον, καὶ διενεργεῖσθαι ἀγρύπνοις ὀμμάτων βολαῖς πρὸς δικαίωσιν τῶν ἐχόντων λαμβάνειν, διάσωσιν δὲ τοῦ Κοινοῦ τούτου σεμνείου τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, καὶ διηνεκῆ εὔκλειαν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους. Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἁπάντων, εἴτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου εἴτε ἐκ τοῦ συστήματος τῶν λαϊκῶν, γνώμης σκαιότητι καὶ ἰδιορρυθμίᾳ νικώμενος, τολμήσῃ κακοβούλως διασεῖσαι τὰ οὕτω κατὰ κοινὴν καὶ Συνοδικὴν γνώμην ὡρισμένα καὶ δεδογμένα, καὶ κρυφίως ἢ φανερῶς ἐπιχειρήσει ἀντιδιατεθῆναι, ἢ ἐνόχλησιν καὶ ἐπήρειαν τοῖς Ἐπιτρόποις προξενῆσαι, καὶ ἀντιπράξαι ταῖς ἐπωφελέσιν αὐτῶν διαιτήσεσι, καὶ ἑνὶ λόγῳ μέχρι κεραίας βουληθῇ ἀνατρέψαι τὰ ἐν τῷ παρόντι κοινῶς καὶ Συνοδικῶς ἐκπεφασμένα, ὁ τοιοῦτος, ὡς ἀλαζὼν καὶ ἰδιόρρυθμος καὶ πολέμιος τῶν καλῶν καὶ θεαρέστων πράξεων, ἀφωρισμένος ὑπάρχῃ παρὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἑνὸς τῇ φύσει Θεοῦ, καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεέννης, καὶ πάσαις ταῖς Πατρικαῖς καὶ Συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος.

Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν, ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις Γράμμα, καταστρωθὲν κἀν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐδόθη τοῖς τιμιωτάτοις ἐπιτρόποις τοῦ Κοινοῦ τοῦ

Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου εἰς μονιμωτέραν παράστασιν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωκζ', κατὰ μῆνα αὔγουστον.

† **Ἀγαθάγγελος, ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.**

† **Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος.**

† Ὁ Ἡρακλείας **Ἰγνάτιος.** — † Ὁ Κυζίκου **Ματθαῖος.** — † Ὁ Νικομηδείας **Πανάρετος.** — † Ὁ Νικαίας **Ἰωσήφ.** — † Ὁ Χαλκηδόνος **Ζαχαρίας.** — † Ὁ Δέρκων **Νικηφόρος.** — † Ὁ Ἀδριανουπόλεως **Γεράσιμος.** — † Ὁ Ἀμασείας **Νεόφυτος.** — † Ὁ Σμύρνης **Ἱερόθεος.** — † Ὁ Ἀγκύρας **Ἀγαθάγγελος.** — † Ὁ Νέων Πατρῶν **Δοσίθεος.** — † Ὁ Βιζύης **Ἰωάσαφ.** — † Ὁ Σωζουπόλεως **Κωνστάντιος.** — † Ὁ Κορυτσᾶς **Μελέτιος.**

(Κώδιξ ΙΣΤ'. 81—84).

Β'.

Κωνστάντιος, ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ἱερώτατοι μητροπολῖται ὅ τε Πέτρας κὺρ Μισαὴλ καὶ ὁ Ναζαρὲτ κὺρ Δανιὴλ, ἐπίτροποι τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, καὶ ὁσιώτατοι ἀρχιμανδρῖται καὶ πρωτοσύγκελλοι καὶ λοιπὰ Συνοδικὰ μέλη τοῦ ἁγιωτάτου τούτου θρόνου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἔλευσιν τοῦ ἁγίου Λύδδης, ἐλάβομεν τὸ σταλὲν ἡμῖν γράμμα σας, σεσημειωμένον τῇ κε' τοῦ παρελθόντος φεβρουαρίου μηνός, καὶ εἴδομεν τὴν ἄφιξιν τῶν αὐτόθι κατὰ συνκίνεσιν τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου ὑμῶν καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου σταλέντων ἐξάρχων, καὶ ὅσα διεπράχθησαν μετὰ τὴν ἔλευσίν των, πληροφορηθέντες ἀκριβέστερον παρὰ τῆς μακαριότητός του.

Καὶ ὅτι μὲν ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων τοῦ Κοινοῦ τοῦ ἁγίου Τάφου τυγχάνει παγχάλεπος καὶ δεινοτάτη, οἵαν ἐκτραγωδεῖτε καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ ἔξαρχοι, εἶναι φανερὸν ἐξ ἀρχῆς. Ὅμως, ἐκτὸς τῆς κοινῆς περιεργείας, εἰς τὸν λόγον τοῦ ὅτι οὐδεὶς γίνεται ἀνακουφισμὸς τοῦ χρέους ἀπὸ τῶν τοιούτων εἰσοδημάτων καὶ ἀδρῶν βοηθειῶν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ προσκυνητῶν, ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ σειρὰ τῆς ἐλεεινολογίας σας μέχρι καὶ τῆς τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου στερήσεως, ἀκούομεν πρὸς τούτοις καὶ ἄλλας φήμας ἀπευκταιοτάτας, αἱ ὁποῖαι ἐκίνησαν καὶ ἡμᾶς καὶ ὅλον τὸ Γένος εἰς ἀγανάκτησιν οὐ μικράν, καὶ ἠθέλομεν ὑποθέσει καὶ αὐτὰς ὡς σπερμολογίας ἀνδραρίων καὶ ἀνδραπόδων, λόγῳ διαβολῆς τὰ ἀπὸ κοιλίας των κενοφωνούντων καθ' ὑμῶν, ὡς ἀναφέρετε, ἐὰν ἡ πληροφορία ὑπῆρχε μερικὴ καὶ ἀβέβαιος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐνταῦθα ἀφικόμενοι προσκυνηταί, καὶ ἄλλοι ἀξιόπιστοι, διεσάφησαν πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀπαράδειγμάτιστον ἀκαταστασίαν καὶ τὴν ἰδιορρυθμίαν, ὅπου ἐπικρατεῖ μεταξὺ ὑμῶν, ὅτι δηλ. οὐδεμία πρόνοια καὶ περίθαλψις γίνεται πρὸς ἐκδουλεύσαντας καὶ ἀγωνισαμένους ἀδελφούς, ἀλλ' ἐκτὸς ἑνὸς ἁπλοῦ, ἄρτου ὅπου ἐξακολουθεῖ νὰ δίδεται, κατὰ τὰ λοιπὰ θεωροῦνται ὡς ξένοι. Καὶ εὔκλεια μὲν καὶ χαρακτὴρ καὶ ἀξιοπρέπεια μελῶν τοῦ θρόνου τούτου, ἥτις ἐστάθη ἀνέκαθεν τὸ συστατικὸν καὶ συντηρητικὸν αὐτοῦ μέσον, οὐδόλως ὑπελείφθη, ἡ δὲ ἱερότης σας ὁ ἅγιος Ναζαρέτ, ἀπρόσιτος καὶ ἀνέντευκτος περιορᾷ τοὺς λοιποὺς ἐν ἰδιορρυθμίᾳ, καὶ ὁ δρακουμάνος εἰς μόνον τὸ πάθος του καταγίνεται, τὰ δὲ πράγματα φύρδην φέρονται στερούμενα τῆς κοινῆς εἰλικρινοῦς συναντιλήψεως, ὥστε καὶ εἰς τοὺς προσκυνητὰς οὐδεμία γίνεται περιποίησις, καὶ ἡ τῶν κοινῶν προστασία καὶ ἀπαιτουμένη κανονικὴ διεύθυνσις ἀστατεῖ, καὶ ἄλλα ἀνοίκεια καὶ κατάκριτα ἐμφιλοχωροῦσιν ἐν κοινῷ γογγυσμῷ καὶ ἀνευλαβείᾳ.

Ταῦτα πληροφορηθέντες, ἐθορυβήθημεν σφόδρα καὶ κατεταράχθημεν, τόσον ἡμεῖς ὅσον καὶ τοῦ Γένους οἱ προΐσταντες, ἅτε δὴ ὀλέθρια ταῦτα προβλέποντες διὰ τὸ ἱερὸν αὐτὸ προσκύνημα, τὸ μόνον καύχημα καὶ κλέος τοῦ Ὀρθοδόξου πληρώματος, καθότι αὐτό, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ προσκυνήματα, διὰ τῆς θείας πρῶτον δυνάμεως, καὶ ἀκολούθως μὲ τὴν συγκρότησιν χορείας ἀδελφῶν ζηλωτῶν καὶ διακοσμούντων αὐτὰ καὶ ἀγωνιζομένων ὑπὲρ αὐτῶν, διετηρήθησαν ἐξ ἀρχῆς καὶ σώζονται μέχρι τοῦ νῦν· ὁ δὲ ἰδιόρρυθμος τρόπος καὶ τὸ μισάδελφον καὶ τὸ πρὸς τοὺς προσκυνητὰς ἀφιλόξενον καὶ τραχύ, ταῦτα παραλύουσι κατὰ μικρὸν τὰς τάξεις, καὶ ψυχραίνουσι τὰς καρδίας, καὶ καταντῶσιν εἰς ὄλεθρον τὰ ἱερὰ προσκυνήματα. Ὅθεν προτρεπόμεθα ὑμᾶς διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἵνα μεταβάλητε τρόπον, καὶ διατίθεσθε ἡμερώτερον, περιποιητικώτερον, καὶ καθὼ, ἡ ἀνέκαθεν τάξις καὶ εὔκλεια καὶ ὁ λόγος τῶν ἐκδουλεύσεων ἑκάστου μέλους τοῦ Θρόνου ἀπαιτεῖ, καὶ εἰς τοὺς προσκυνητὰς νὰ δεικνύητε περιποίησιν καὶ φιλοφροσύνην, καὶ ἐνὶ λόγῳ νὰ ἀποβάλητε πᾶν ὅ,τι ἐπιλήψιμον καὶ ἐπιβλαβές, διὰ νὰ ἀνακαμβάνητε καὶ τῶν λοιπῶν συναδελφῶν ὑμῶν τὴν εἰλικρινῆ ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν, καὶ ὅλα τὰ συντείνοντα πρὸς καλὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἱεροῦ αὐ-

τοῦ προσκυνήματος, καὶ νὰ ἐφέλκετε καὶ τὸ κοινὸν σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν τῶν χριστιανῶν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν.

ᾳωλϐ' Ἰουνίου κ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

(Κώδιξ ΙΖ'. 194).

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΕΚΤΑ[4]

Ὁ τέταρτος τῶν ὑπ' ὄψιν μου καταλόγων ἀνήκει εἰς τὸν Γλυκῦν, οὗ τὸ τυπογραφεῖον τοσαύτης ἀπήλαυε φήμης ἀνὰ τὸ σύμπαν ἑλληνικὸν κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἑκατονταετηρίδας· ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκδόσεων ἑτέρων τυπογραφείων ὁ τοῦ Γλυκῦ μιμνήσκεται κατάλογος οὗτος. Ἄλλοτε μικρὰν ἔγραψα σημείωσιν περὶ ἑτέρου καταλόγου βιβλίων πωλουμένων ἐν τῷ τυπογραφείῳ τούτῳ[5], καθ' ὃν ὀλίγα φαίνονται προϊόντα τῶν τοῦ Γλυκῦ πιεστηρίων· τούτων κατωτέρω ποιοῦμαι μνείαν· οὐ πολλῷ μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς προτέρας μου σημειώσεως, ἐνέτυχον τῷ (κατὰ ἓν ἔτος) ἀρχαιοτέρῳ καταλόγῳ· οὗτος ἐπιγράφεται

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ| ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ| ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ| ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΛΥΚΥ|ΤΟΥ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ|.

Ἐπειδὴ αἱ τιμαὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων εἰδῶν διὰ| τὸν καλὸν τύπον, καὶ δέσιμον τῶν Βιϐλίων, ἔλα|ϐον πρὸ πολλοῦ μίαν ὑπερϐολικὴν αὔξησιν, ὁ|μοίως καὶ ἡ τιμὴ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν ἀσπρῶν, ἤτοι| τῶν Καμϐίων· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἠναγκάσθημεν νὰ αὐ|ξήσωμεν κατ' ἀναλογίαν τὴν τιμὴν μερικῶν Βι|ϐλίων τῶν περιεχομένων ἐν τῷ παρόντι νέῳ Κα|ταλόγῳ. Ἔχομεν δὲ καὶ ἄλλον ξεχωριστὸν Κατά|λογον ἀπὸ ϐιϐλία Ἑλληνικά, καὶ Ἑλληνικο-λατι|νικά, ἄλλα μὲν ἐκ τῆς Τυπογραφίας μας, ἄλλα| δὲ πλεῖστα εἰς διαφόρους τόπους ἐκδοθέντα, καὶ ἀ|πὸ ἡμᾶς καθ' ἑκάστην ἀγοραζόμενα. |1805|

ΕΝΕΤΙΗΣΙΝ[6].

Ὁ κατάλογος ἐκτείνεται εἰς 23 σελίδας ὀγδόου μικροῦ σχήματος, συντεταγμένος ὧν κατ' ἀλφάϐητον, ἀλλὰ δεῖται συντόνου μελέτης πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐκδόσεων τοῦ Γλυκῦ· χάριν παραδείγματος, ἡ ἐν τῷ στοιχείῳ Γ ἀναγραφομένη «Γραμματικὴ τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν» Ἀνθίμου Γαζῆ (κατὰ μετάφρασιν) ἐξετυπώθη παρὰ Φράντζ Ἀντωνίῳ Σχραίμϐλ· ἡ «Γραμματικὴ τοῦ Ἀναγνίου», ἂν ᾖ τὸ Σπλάγχνον γραμματικῆς, ἐξετυπώθη παρὰ Βόρτολι· ἡ «Γραμματικὴ τοῦ Κατηφόρου» παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου· αἱ ἐν τῷ στοιχείῳ Δ Ἐπιστολαὶ τοῦ Δαπόντε περὶ ματαιότητος κόσμου ἐξεδόθησαν τύποις Ἀντωνίου Βόρτολι, καθὼς καὶ ἡ Θεωρικοπρακτικὴ διδασκαλία περὶ πυρετῶν· ἡ τετράτομος Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τοῦ Μελετίου παρὰ Ἰωσήπῳ Βακουμαϋστέρῳ καὶ Γεωργίῳ Βεντότῃ· ὁ τοῦ Δαπόντε «Καθρέπτης τῶν γυναικῶν» παρὰ Βραΐτκοπφ, ἐν Λειψίᾳ· αἱ Διδαχαὶ τοῦ Μήλια παρὰ Βόρτολι. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ μαρτυρίᾳ τῆς ἀναμίξεως ξένων ἐκδόσεων εἰς τὸν κατάλογον τῶν τοῦ Γλυκῦ· ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἐσημείωσεν ἐν τῷ καταλόγῳ αὐτοῦ μόνον περὶ τῶν «Κατ' Ἀνθίαν καὶ Ἀϐροκόμην» τοῦ Ξενοφῶντος Ἐφεσίου ὅτι ἐξεδόθησαν ἐν Βιέννῃ τῷ 1783, ἐνῷ παρὰ Βρετῷ τὸ βιϐλίον τάττεται τῷ 1793 ἐκτυπωθέν, περὶ τοῦ «Παιδαγωγοῦ» τοῦ Στεφάνου Κομμητᾶ, δῆλα δὴ τῆς Πρακτικῆς αὐτοῦ Γραμματικῆς, ὅτι ἐξετυπώθη ἐν Βιέννῃ, τῷ 1800, καὶ περὶ τῆς τοῦ Τιμοθέου Κυριακοπούλου «Προαγωγῆς τῆς χριστιανικῆς κατηχήσεως» ὅτι ἐξετυπώθη ἐν Βενετίᾳ, παρὰ Ἀντωνίῳ Ζάτᾳ· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν οὐδεμίαν ἔδωκε διασάφησιν.

Ἡ καὶ πάλιν ἐκτύπωσις τῶν τριῶν τοῦ Γλυκῦ καταλόγων νομίζω ὅτι καλλίστη τις ἔσται συμϐολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς μεσήλικος ἐν γένει ϐιϐλιογραφίας· ἄλλως, ὁ Γλυκῦς συνετέλεσε λίαν εἰς τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν παρ' ἡμῖν καὶ τούτου ἕνεκεν, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν κατ' αὐτὸν καὶ τοὺς τοῦ ἔργου αὐτοῦ διαδόχους, καλὸν 'να γνωσθῶσι τὰ προϊόντα τῆς τυπογραφίας αὐτοῦ. Πρὸς τὸ παρὸν ἀρκετὸν ἡμῖν ἐὰν γινώσκωμεν ὅτι ἡ οἰκογένεια τῶν Γλυκύδων ἦν ἐπιφανής, ἀνάγουσα τὴν ἀρχὴν εἰς τὸν

---

4. συνέχεια ἀπὸ σελ. 9 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου. Ἡ τελευταία λέξις τοῦ ἄρθρου μου διορθωθήσεται εἰς **μακρὰν** ἀντὶ τῆς λέξεως **ἁπλῆν**.—Ἐν δὲ 554 σελίδι ΚΓ' τόμου, ἐν β' στήλῃ, κακῶς ἐτέθη ἔτος 1775 ἐκδόσεως τοῦ περὶ θρησκείας ἑϐραίων ϐιϐλίου, ἀντὶ 1755. Τούτου ὁ Βρετὸς γινώσκει ἔκδοσιν τοῦ 1780 καὶ αὐτὴν παρὰ Βόρτολι.

5. σελ. 61—64 τοῦ Α' καὶ μόνου, δυστυχῶς, ἐκδοθέντος τεύχους τοῦ Δελτίου τῆς εὐδοκίμως ἄλλοτε λειτουργούσης παρ' ἡμῖν Ἑταιρίας τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν.

6. ἐν τῷ πινακιδίῳ (ὁ γὰρ Κατάλογος σώζεταί μοι δεδεμένος) ἀναγινώσκεται ἡ ἑξῆς περίεργος σημείωσις. «Ἡ πώλησις τῶν Βιϐλίων γίνεται κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ παρόντος Νέου Καταλόγου. Τὰ δὲ Ὀκτωήχια, καὶ Ψαλτήρια, ἁγκαλὰ ἀπὸ λάθος εἶναι σημειωμένα πρὸς Σολ. 24, πωλοῦνται ὅμως πρὸς 26. . καὶ αἱ Παιδαγωγίαι πρὸς Σολ. 3. ἐπειδὴ εἰς ἄλλον τρόπον δὲν συμφέρει εἰς τὸν Τυπογράφον· καὶ ἔστω πρὸς κυϐέρνησίν σας».

δεσπότην Θωμᾶν, εἰς ὃν ἐπέγραφον τὴν καταγωγὴν καὶ οἱ Βουλγάρεις[7], ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ τυπογράφου Νικολάου Λέων ὁ Γλυκῦς, εἰς ὃν ἀφιεροῖ Νικόλαος ἰατροφιλόσοφος ὁ Βούλγαρις τὴν Κατήχησιν αὐτοῦ, λογοθέτης ἦν τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἰωαννίνων καὶ τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ σχολείου, τοῦ Γκιούμα πιθανῶς, προστάτης, προμηθεύων τοῖς φιλομαθέσι βίβλους ἐξ Εὐρώπης, ἃς ἠγόραζεν ἐξ ἰδίων. Ἀπὸ τοῦ 1671 ἢ καὶ πρότερον[8] διετηρήθη τὸ τυπογραφεῖον τοῦτο μέχρι τοῦ 1831, κατὰ δὲ τοὺς τοῦ Βρετοῦ καὶ τοῦ Λάμπρου κατελόγους, τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀπολυθέντα μέχρι τοῦ 1831 βιβλία ἀριθμοῦνται εἰς 271, ὀγκώδη τε καὶ ὀλιγόφυλλα, μονότομα ἢ πολύτομα· ἀλλὰ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τὰς ἐκδόσεις καὶ τὰς τῶν λαϊκῶν ἀνεγνωστικῶν βιβλιδαρίων ἐπακριβῶς οὐδεὶς γινώσκει, φρονῶ δ' ὅτι, συνυπολογιζομένων πασῶν τούτων τῶν ἐκδόσεων, ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων τῶν ἀπολυθέντων ἐκ τῶν τοῦ Γλυκῦ πιεστηρίων ἀνέρχεται εἰς πεντακόσια καὶ πλέον· τινὰ τούτων εἰσὶν ἀριστούργημα φιλοκαλίας, ἐννοεῖται κατὰ τὴν τότε κατάστασιν τῆς τέχνης, οἷα ἡ Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη τοῦ 1687, ἡ εἰς μέγα σχῆμα.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ νεωτέρου Καταλόγου τοῦ Γλυκῦ, ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ Βρετός[9], ἤθελε συμπληρώσει τὰς βιβλιολογικὰς ἡμῶν γνώσεις, ἀντιβαλλομένου πρὸς ὅσα γινώσκομεν ἀπὸ τῶν καταλόγων Βρετοῦ τε καὶ Λάμπρου· δυστυχῶς, τὸν κατάλογον τοῦτον οὔπω εἶδον, καὶ περιορίζομαι νῦν εἰς τοὺς τοῦ 1805 καὶ τοῦ 1806, ἐλπίζων ὅτι προστεθήσονται στίχοι τινὲς εἰς τὰς ἡμῖν γνωστὰς σελίδας τῆς νεοελληνικῆς γραμματολογίας.

Ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν Ἀκολουθιῶν, εὑρίσκω ὅτι παρὰ Λάμπρῳ καὶ Βρετῷ ἄγνωστος ἡ εἰς τὸν ἅγιον καὶ θαυματουργὸν Μνάσωνα τὸν ἐπίσκοπον Ταμασέων τῆς Κύπρου, ἀγνοῶ ὅμως ἂν ἦ προϊὸν τῆς τοῦ Γλυκῦ τυπογραφίας, διότι ἡ αὐτόθι ἀναφερομένη Ἀκολουθία ἁγίου Χαραλάμπους ἐξετυπώθη παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ 1785 καὶ τῷ 1793, ἡ τοῦ ἁγίου Βλασιμήρου τῷ 1690 παρὰ Ἰωάννῃ Ἰουλιανῷ, ἡ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ νέου τὸ πρῶτον παρ' Ἀντωνίῳ Ζάτᾳ τῷ 1757, τὸ δεύτερον παρ' Ἀντωνίῳ Βόρτολι τῷ 1771, τὸ τρίτον παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ 1791, ἡ τοῦ ἁγίου Ἑρμογένους παρὰ τῷ Βόρτολι, τῷ 1772, καθ' ἃς μοι χορηγοῦσιν εἰδήσεις οἱ κατάλογοι, ὧν ἐμνήσθην· καὶ ἐν τούτοις περιλαμβάνονται ἐν βιβλίῳ κατηριθμοῦντι τὰ βιβλία τῆς τυπογραφίας τοῦ Γλυκῦ. Ἡ αὐτόθι ἀναφερομένη τῶν μύθων τοῦ Αἰσώπου ἔκδοσις ἴσως ἐστὶν ἡ τοῦ 1801, συνεκτετυπωμένην ἔχουσα τὴν Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου Χρηστοήθειαν· ἀτυχῶς, ἀτελὴς ὁ τίτλος ὢν οὐ διδάσκει πλείονα περὶ τοῦ περιεχομένου· διότι τοῖς αἰσωπείοις μύθοις συνεξεδίδοντο πολλὰ μικρὰ συγγραμμάτια· ἐν ἐκδόσει τινὶ τοῦ 1760, ἐν Βενετίᾳ, τοῖς μύθοις. σὺν λατινικῇ μεταφράσει, συνεξεδόθησαν δύο μῦθοι τοῦ Γαβρίου, τινὰ τῶν Ἀφθονίου Προγυμνασμάτων καὶ τῶν Εἰκόνων τοῦ Φιλοστράτου, ἡ Βατραχομυομαχία τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Μουσαίου τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον, Ἀγαπητοῦ τοῦ διακόνου τὰ παραινετικὰ κεφάλαια, ἡ Γαλεομυομαχία καὶ ὁ τοῦ Ἱπποκράτους Ὅρκος, τὰ πάντα ἐν 272 σελίσιν εἰς ὄγδοον μικρόν· τινὰ τούτων ἄλλοτε συνεξεδίδοντο τῇ Γραμματικῇ τοῦ Ἀσκάρεως.

Εἰς τὰ βιβλία τοῦ στοιχείου Γ εὑρίσκω τὸν περίεργον τοῦτον τίτλον «Γεωργητάριον, ἤτοι Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, περιέχουσα τὸν Κανόνα τοῦ Πάσχα, τοὺς δύο Παρακλητικοὺς Κανόνας τῆς Θεοτόκου, τὰς τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν Καταβασίας, Μηνολόγιον καὶ Πασχάλιον», μὴ παρασημαίνοντα τὸ τῆς ἐκδόσεως ἔτος, μήτε τὸν τοῦ βιβλίου συντάκτην. Ἐπίσης ἄξιος προσοχῆς ὁ τίτλος «Γεωργίου Λεξικὸν Τετράγλωσσον, τὰ νῦν πάλιν τυπωθέν, χωρὶς συγκατάβασιν 80» (φράγκα δῆλον οὖν), δηλῶν ὅτι, ἐκτὸς τῶν γνωστῶν ἐκδόσεων τοῦ Λεξικοῦ τούτου κατὰ τὸ 1757 καὶ τὸ 1786, ἔδει ἀναζητῆσαι καὶ νεωτέραν μέχρι τοῦ 1800. Εὐτυχῶς ὁ Κατάλογος τοῦ 1806 δίδωσιν ἡμῖν πληρέστερον τίτλον «περιέχον δηλ. τὰς δ'. Διαλέκτους, Ἑλλην. Γραικικ. Λατιν. καὶ Ἰταλ. αὐξηΝθὲν τῇ προσθήκῃ 9785. λέξεων, καὶ πλουτισθὲν πολυειδέσιν Ἱστορικ. καὶ μυθολογικ. εἰδήσεσι. ἐν Βενετίᾳ. εἰς φύλ. 1801». Οὐκ ἄτοπον ἐνταῦθα 'να σημειώσω ὅτι τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ ἰταλο-γραικικοῦ λεξικοῦ τοῦ Σπυρίδωνος Βλαντῆ ὁ τίτλος ἐν τῷ Καταλόγῳ τοῦ Γλυκῦ φέρεται διάφορος τοῦ παρὰ Βρετῷ.

---

7. ταῦτα κατὰ τὴν ἀφιέρωσιν τῆς Κατηχήσεως τοῦ Βουλγάρεως εἰς τὸν Γλυκῦν· ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν Βουλγάρεων καταγωγῆς ταύτης οὐδὲν γράφει ὁ μακαρίτης ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου Νικόλαος Κατραμῆς ἐν αἷς ἐξέδωκεν ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1854 Ἱστορικαῖς διασαφήσεσιν ἐπὶ τῆς πατρίδος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως. Ἣν δὲ τῷ Λέοντι Γλυκεῖ προσφώνησιν ταύτην ἴδε ἐν τόμῳ Α' Βρετοῦ, σελ. 189.

8. παρὰ Βελούδῃ ἡ εἴδησις εὕρηται ἐν 129 καὶ 131 σελίσι τῆς Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀποικίας ἐν Βενετίᾳ, 1872.

9. ἐν σελ. 160 τοῦ Α' τόμου τῆς Νεοελλ. Φιλολογίας ἰδού τι γράφει ὁ Βρετός. «Σημείωσις. Ἀπὸ Καταλόγον τινα τοῦ τυπογράφου Νικολάου Γλυκεῖ γίνεται γνωστὸν ὅτι ἡ Α' ἔκδοσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίου ἐδημοσιεύθη τῷ 1784 ἔτος, ἡ δὲ Β' τῷ 1794». Πρόκειται περὶ τοῦ Ἐξομολογηταρίου τοῦ Νικοδήμου. Δυστυχῶς, οὐκ οἶδά τι παθὼν, οὐκ ἀνέγραψεν ὁ Βρετὸς τὸν τίτλον τοῦ τόσον ἀκριβοῦς τούτου Καταλόγου.

Ἐν γένει, φρονῶ ὅτι μὴ βοηθῶν ἡμῖν ὁ Κατάλογος πρὸς γνῶσιν βιβλίων, ὧν οὐκ εἴχομεν γνῶσιν, παρορμήσει πρὸς εὕρεσιν τοιούτων. Αἱ λαϊκαὶ ἐκδόσεις ἢ τῶν βίων τῶν ἁγίων, ἢ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, ἢ τῶν διὰ στίχων διηγουμένων γεγονότα σπουδαῖα ἢ διδασκαλίαν ἠθικὴν παραδιδόντων, αἱ ἐκδόσεις αὗται ἐγίνοντο πολὺ συνεχεῖς· ἐξερεύνησις δὲ μοναστηριακῶν κειμηλίων καὶ παλαιῶν βιβλιοθηκῶν δυνατὸν ἵνα συντελέσῃ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀτελῶν ἡμῶν βιβλιογραφικῶν γνώσεων. Οὕτω, περὶ τοῦ Ἰωάννου Λιτίνου, ὃν ὁ Κ. Ν. Σάθας, ἀκολουθῶν τῷ Ἀναστασίῳ οἰκονόμῳ Ἀμπελακίων, ὀνομάζει Ἀγάπιον, ἐκ τοῦ Καταλόγου τοῦ Γλυκῦ μανθάνομεν ὅτι καὶ τρίτον ἐξέδωκε βιβλίον, φέρον τίτλον «Λόγοι δεκαεπτὰ, παιδείας, φυσικῆς, θρησκείας καὶ χριστιανικῆς θεολογίας ἀνάμεστοι»· τοῦτο παρὰ Βρετῷ φέρεται ἐκτυπωθὲν τῷ 1796, σιωπωμένου τοῦ συγγραφέως· ἐνῷ δὲ γνωρίζει ἔνθεν ἡμῖν ὁ Βρετὸς τὸν καὶ τοῦ Μεταφυσικοδιαλεκτικοῦ Ἐγχειριδίου συγγραφέα, ὡς ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα, ὁ τοῦ Γλυκῦ Κατάλογος, πεντήκοντα πρὸ τοῦ βρετείου καταλόγου ἔτη, καθίστησιν ἡμῖν γνωστὸν ὅτι συγγραφεύς ἐστιν ὁ ἱεροδιδάσκαλος (Ἰωάννης) ὁ Λίτινος, ἢ, κατὰ Ζαβίρκν, Λίτινας,

(ἕπεται συνέχεια).

ὁ μ. χ. Μ. ι. Γ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
ΙΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΝΕΥΣΕΙ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΙΩΑΚΕΙΜ Γ' ΤΟΥ ΑΠΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος, περιέχον 7 συγγραφέων ἔργα, ἱστορικὰ, ἁγιολογικὰ, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. — Τιμὴ τοῦ τόμου 23 φράγκα, ἑκάστου δὲ τεύχους 3. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς „Ἐκκλησ. Ἀληθείας" ἐφημερίους ἐνοριῶν καὶ κωμοπόλεων καὶ δημοδιδασκάλους, τοὺς ἐξοφλήσαντας τὰς πρὸς αὐτὴν συνδρομὰς, τοὺς μοναχοὺς ἐν γένει καὶ τοὺς ἐφημερίους τῶν χωρίων τοὺς μὴ ὄντας συνδρομητὰς τῆς „Ἐκκλ. Ἀληθείας" γρόσια 48 προκαταβαλλόμενα, ἢ γρ. 6 κατὰ τεῦχος. — Ἡ ἔκπτωσις αὕτη γίνεται χάρις εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Α' καὶ Β' τεύχους ὑποστήριξιν τῶν ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν μονῶν τοῦ Βατοπεδίου καὶ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος τοῦ ρωσικοῦ κοινοβίου. — Διὰ τοὺς σεβ. ἀρχιερεῖς, τὰς ἐνοριακὰς καὶ σταυροπηγιακὰς μονὰς, τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας, τοὺς προϊσταμένους τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κοινοτήτων 23 φράγκα προκαταβαλλόμενα. — Τὸ Β' καὶ τὸ Γ' τεῦχος ἐκδοθήσονται κατὰ τὸν προσεχῆ φεβρουάριον. — Ἀπευθυντέον

Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» διὰ τὴν «Νέαν Βιβλιοθήκην».

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν Ἐπιτροπὴ εἰδοποιεῖ ὅτι τὴν προσεχῆ δευτέραν 19 ἰανουαρίου ἀπὸ τῆς 4ης ὥρας τῆς πρωΐας τουρκιστὶ ἄρχεται ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν ἀρχιερατικῶν ἀμφίων καὶ λοιπῶν πραγμάτων τοῦ ἀειμνήστου Κυζίκου κυροῦ Κωνσταντίνου. Εἰδοποιεῖ ἅμα τοὺς πεπιστωτὰς καὶ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ ὅπως οἱ μὲν πρῶτοι ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἁρμοδίως τὰς ἀπαιτήσεις των, οἱ δὲ δεύτεροι ἐντὸς ἓξ, ὅτε γενήσεται ἡ ἐκκαθάρισις τῆς περιουσίας.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 15 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς
Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Ἱερὰ Σύνοδος

Διὰ ταῦτα

δικάζουσα ἐρήμην τῶν καθ' ὧν ἡ τριτανακοπὴ καὶ ἀποφασίζουσα κατὰ πλειονοψηφίαν,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 3115 καὶ χρονολογίαν 5 μαΐου 1903 τριτανακοπὴν τῆς Εὐαγγελίας Δ. Δημητρακοπούλου, τὸ γένος Μ. Ἀργήτη, κατὰ τοῦ Δημητρίου Δημητρακοπούλου καὶ Βέρθας Μαρίνου, καὶ κατὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομ. 18 ἰουλίου 1895 ἀποφάσεως τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ὡς νόμιμον,

ἀκυροῖ τὴν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω χρονολογίαν ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ἔγκυρος ὁ γάμος τῆς Βέρθας Μαρίνου καὶ τοῦ Δημ. Δημητρακοπούλου,

παραπέμπει τὴν περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ γάμου τῆς τριτανακοπτούσης μετὰ τοῦ Δ. Δημητρακοπούλου αἴτησιν εἰς τὸ Πνευματικὸν δικαστήριον τῶν Πατριαρχείων,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλ. Ἀληθείας», «Ταχυδρόμου» καὶ «Ἀνατολικοῦ Μηνύτορος» (Moniteur Oriental) δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τοῖς καθ' ὧν ἡ τριτανακοπὴ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα εἰς γρ. 508 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος. 1

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου τῇ 10 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
κ. ἀ. ἀ.
Ὁ Ὑπογραμματεὺς
Ἱεροδ: Ἀθ. Πιπέρας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 1997 καὶ χρονολογίαν 20 μαρτίου 1903 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Παναγιώτου Σαρηγιαννάκη κατὰ τῆς συζύγου του Εὐγενίας, τὸ γένος Βάτη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης Εὐγενίας, τὸ γένος Βάτη,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένῃ Εὐγενίᾳ, τὸ γένος Βάτη, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ τῶν δικογράφων ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρ. προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 26 αὐγούστου 1903.

Ὁ πρόεδρος 1

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Χρῆστος Ἀναστασίου Τσάτσου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἄλλοτε φαρμακοποιὸς καὶ διαμένων ἐν Ἀθήναις, νῦν δ' ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἑλένης Χρήστου Τσάτσου, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, κατοίκου Κων]πόλεως καὶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Βασίλειος Ἰωάννου Ζανόγλους, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ἕλλην, τέως μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένων μετερχόμενος τὸν λατέρνατζην, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος. ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Εὐδοκίας Β. Ζανόγλου, τὸ γένος Ἀναστασίου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως (Φανάριον), ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰουλίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 2623 καὶ χρονολογίαν 12 ἀπριλίου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Οὐρανίας Στ. Φρέγκογλου κατὰ Στυλιανοῦ Φρέγκογλου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ τῆς «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Στυλιανῷ Φρέγκογλου ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια ἑξήκοντα (ἀριθ 360), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς συμφώνως τῷ νόμῳ.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ὁ πρόεδρος 2

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ ξένας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΓΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ. – 3

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. Χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ἐπετροπὴ ἀρχιερ. περιουσιῶν — Νεοελληνικῆς βιβλιογραφίας ἀνάλεκτα — Πατριαρχικὰ γράμματα ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας — Ἐξετάσεις πλαιᾶς μουσικῆς σχολῆς – Στατιστικὰ εἰδήσεις.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

δι' ἐγκυκλίου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας συνεστήθη νῦν πᾶσι τοῖς διέπουσι τὰ τῶν ναῶν καὶ σχολείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῖς διευθύνουσι τὰς παρ' ἡμῖν κατ' ἐνορίας ἐκπαιδευτικὸν ἢ φιλανθρωπικὸν ἐπιδιωκούσας σκοπὸν ἀδελφότητας. Τὸ πράγμα πιθανῶς ἤθελε φανῇ τισι παράδοξον. Τὸ πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον ἀπὸ ἐτῶν πολλοτάτων λειτουργεῖ ἐν αὐτῷ τῷ περιβόλῳ τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου, πρὸς ὃν πολὺ συνεχῶς, πολλῶν ἕνεκα λόγων, προσέρχονται ἐπιτροπαί τε καὶ ἐφορίαι καὶ πάντες οἱ ὀρθόδοξοι, ὧν οἱ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι λαμβάνουσι μέρος ἐν τῇ διοικήσει ναῶν τε καὶ σχολῶν καὶ τῶν τοιούτων ἀδελφοτήτων· ὁ δὲ τοσαύτας ἔχων μετὰ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν γραφείων αὐτοῦ σχέσεις, ὁ διὰ τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς τὰ καλὰ ροπὴν καὶ τὴν πρὸς τὰ κοινὰ ἀγάπην ἐπίτροπος ἐκκλησίας ἢ σχολῆς ἔφορος διατελῶν ἢ διατελέσας φρονοῦμεν ὅτι καὶ ἐκ καθήκοντος καὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐκ περιεργείας ἁπλῆς ἔδει νὰ γινώσκῃ ὅτι λειτουργεῖ καλὸν τυπογραφεῖον ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ, καθίδρυμα κοινωφελὲς, ἐθνικὸν, ἐπιδιῶκον καὶ τοῦτο σκοπὸν ἄριστον· ὄχι νὰ διατηρήσῃ ἀριθμόν τινα ἐργατῶν, δυναμένων ἐργασθῆναι καὶ ἐν ἑτέροις τυπογραφείοις, ἀλλὰ διὰ πλησμονὴν ἐργασίας καὶ διὰ τῆς ἀνέτου καὶ ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ διατηρήσεως νὰ δυνηθῇ νὰ προβῇ βαθμηδὸν εἰς ἐκδόσεις βιβλίων κοινωφελῶν, πρὸς διδασκαλίαν τῶν ὑψηλῶν δογματικῶν καὶ τῶν ἠθικῶν ἀληθειῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, λειτουργικῶν βιβλίων ἐκδόσεις τὸ κῦρος φερόντων τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῶν παραμοίων παντὶ προσπελαστῶν διὰ τὸ εὐθηνὸν τοῦ ἀντιτίμου. Ἡ μετὰ βίας ἢ φθισιῶσα συντήρησις τοῦ τυπογραφείου τούτου ἥκιστα προμνηστεύεται προσεχῆ τὴν ἔκδοσιν τοιούτων βιβλίων χρησίμων, ἀλλ' ἡ ἐν αὐτῷ διεξαγωγὴ πολλῶν ἐργασιῶν ἔστι βέβαιον ὅτι θέλει χορηγήσει τὰ ποθούμενα ὀλίγα πρὸς τὸ παρὸν, πλείονα βρα-

δύτερον, κέρδη τὰ χρησιμοποιηθησόμενα πρὸς τὸν κοινωφῆ σκοπὸν τοῦτον· Ἐὰν δ' ἀπαιτῆται νὰ χορηγήσωμεν ἐργασίαν εἰς ἐθνικὸν κατάστημα τοιοῦτον, ἡ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐγκύκλιος δεικνύει σαφῶς ἄρα ὅτι ὀλίγισται ἐργασίαι ἐχορηγοῦντο τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ, ὅπερ ἠδύνατο καὶ δύναται νὰ διεξαγάγῃ ταύτας μετὰ φιλοκαλίας, ταχύτητος, καὶ πάντως εἰς εὐθηνοτέρας τιμὰς παρ' ἑτέροις τισίν.

Ἡ ἐγκύκλιος καθίστησι γνωστὸν ὅτι νέον ὑλικὸν πλουσιώτατον καὶ κομψότατον ἐκομίσθη ἐξ Εὐρώπης, πατρικῇ καὶ φιλοκάλῳ προνοίᾳ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, τοῦ μετὰ τὸν Κύριλλον Λούκαριν καὶ τὸν Γρηγόριον τὸν ἀπὸ Σμύρνης τρίτου ἱδρυτοῦ τοῦ κοινωφελοῦς ἐθνικοῦ τούτου καταστήματος. Ἐξωδεύθη χρῆμα πολὺ πρὸς τὸν πλουτισμὸν τοῦτον, ἀλλ' οἱ παραγγείλαντες ἐσχάτως μικράς τινὰς ἐργασίας ἐπείσθησαν βεβαίως ὅτι τὰ προϊόντα τοῦ τυπογραφείου ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ πολλῶν ἑτέρων τυπογραφείων ἐπὶ φιλοκαλίᾳ σεμνυνομένων. Εἰ δ' ἐστερεῖτο τῶν τοιούτων κομψῶν κοσμημάτων καὶ στοιχείων, τὴν αἰτίαν δέον ν' ἀνεύρωμεν εἰς τὴν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τοιούτου εἴδους καταστημάτων ἀπροθυμίαν ἡμῶν· τὸ πλῆθος τῶν ἐργασιῶν, ὅσας ἐπὶ εἴκοσι τέσσαρα ἔτη ἠδύναντο νὰ ἐκτελέσωσιν ἐν αὐτῷ αἵ τε ἱεραὶ μητροπόλεις καὶ αἱ παρ' αὐταῖς σχολαί, αἵ τε ἐπιτροπαὶ τῶν ναῶν καὶ αἱ ἐφορίαι τῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς σχολείων, ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ πρὸς περίσσευσσιν τοῦ ποσοῦ τοῦ νῦν ἀπαιτηθέντος καὶ δοθέντος πρὸς ἀγορὰν ὑλικοῦ πλουσίου καὶ κομψοῦ· καὶ ἡ διὰ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἄρα γνωστοποίησις ἀποδείκνυσιν ὅτι διὰ λόγους ἀγνώστους ἀνεβάλλομεν νὰ πράξωμεν τοῦτο.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ γενομένη σύστασις τόσον ἐπισήμως θέλει ἔχει τὰ προσδωκώμενα ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, καὶ ἡ διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἀναγγελία αὕτη, γνωριζομένη καὶ τοῖς τὰ κοινὰ πράττουσιν ἐν ἐπαρχίαις, ὅπου οὐδὲν ὑφίσταται πλούσιον ὑλικῶς τυπογραφεῖον, θέλει ἀναγωσθῇ μετὰ πολλῆς εὐφροσύνης ὑπ' αὐτῶν, ἐχόντων ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ τέχνη καὶ εὐκολία καὶ κομψότης εὐπαρρησίαστος συνιστᾷ τὰς ἐκτελουμένας ἤδη ἐργασίας ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ, ὅπερ ζητεῖ οὐχὶ δωρεὰς καὶ χορηγίας συνδρομῶν, ἀλλὰ παροχὴν ἐργασίας, καὶ ταύτην οὐδὲν τῶν κατ' ἐπαρχίας ἱερῶν καὶ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων θέλει ἀρνηθῇ, βοηθοῦν οὕτως ἀλλὰ καὶ βοηθούμενον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χειροτονία.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἐγένετο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ θεοφιλεστάτου ἐψηφισμένου Σκοπίων κ. Σεβαστιανοῦ ἱερουργοῦντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίου· ἐγένετο ἅμα αὐτῷ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας τῆς Ἱ. Συνόδου τὸ Μ. μήνυμα, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἡ νενομισμένη εὐχαριστία. Τῇ ἐπαύριον ἐγένετο ὁμοίως ἐν αὐτῷ ἡ εἰς ἀρχιερέα χειροτονία, ἱερουργούντων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Ἰκονίου, Διδυμοτείχου, Δυρραχίου καὶ Ἡλιουπόλεως, παρισταμένων ἐν μὲν τῷ ἱερῷ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, τῶν μητροπολιτῶν Μιτυλήνης καὶ Καλλιουπόλεως τοῦ σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἁγίων τόπων καὶ ἑτέρων κληρικῶν, ἐν τῷ σωλέᾳ δὲ τοῦ ἐπιτετραμμένου τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ματάνοβιτς, τῶν ὑπαλλήπων τῆς σερβικῆς πρεσβείας καὶ πολλῶν τῆς σερκικῆς παρεικίας, ὡς καὶ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ὁ χειροτονηθεὶς ἐδέξατο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῶν χειροτονησάντων καὶ τῶν παραστάντων. Τῷ χειροτονηθέντι συνεχάρη ὡσαύτως ἐπισκεψάμενος ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὃς καὶ προσεκάλεσεν εἰς τὸ γεῦμα τούς τε χειροτονήσαντας καὶ τὸν χειροτονηθέντα.

Ταμεῖον Ἱ. Συνόδου.—Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνῆλθε τὸ πρῶτον ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου συστηθεῖσα Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς συστάσεως ἰδιαιτέρου ταμείου τῆς Ἱ. Συνόδου, ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Μιτυλήνης καὶ Ξάνθης συγκειμένη. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην μετὰ συζήτησιν τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, ἅμα τῇ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητας προτάσει περὶ ἱδρύσεως τοιούτου ταμείου, γενομένων ἐνστάσεων, ἐνεκρίθη κατ' ἀρχὴν ἡ

σύστασις καὶ εἶτα ὡρίσθησαν ὁ σκοπὸς καὶ οἱ πόροι τοῦ ταμείου τούτου. Καὶ σκοπὸς μὲν αὐτοῦ ἔσται: ἡ θεραπεία πάσης πνευματικῆς ἀνάγκης τῶν ὀρθοδόξων ἅπαντος τοῦ κλίματος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου κατὰ πρῶτον καὶ εἶτα ἡ πρὸς τοὺς ἐμπεριστάτους ἀρχιερεῖς κατὰ τὸ ἐνὸν ἀρωγή· πόροι δὲ αὐτοῦ ὡρίσθησαν α΄) 200 λίραι ἐτησίως τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου πλὴν τῶν ἤδη ὑπ' αὐτοῦ ἐτησίως καταβαλλομένων διὰ τὰς συνήθεις ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἱερᾶς Συνόδου· β΄) τὸ ἐτήσιον κυβερνητικὸν ἐπιχορήγημα· γ΄) εἷς δίσκος κατὰ τὴν κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας ἀνὰ πάσας τὰς ἱερὰς ἐκκλησίας τοῦ κλίματος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου· δ΄) ἐτησία εἰσφορὰ πασῶν τῶν σταυροπηγιακῶν καὶ ἐνοριακῶν μονῶν ἐκ μιᾶς κατ' ἐλάχιστον ὅρον λίρας τουρκικῆς· ε΄) ὁ ἐτήσιος ἔρανος τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν· καὶ στ΄) ἡ ἐξ ἑκάστης χειροτονίας εἰσφορά, τῶν μὲν διακόνων ἐκ γροσίων 20, τῶν πρεσβυτέρων 40 γρ., τῶν ἐπισκόπων λίρ. τ. μία καὶ τῶν μητροπολιτῶν λίρ. τ. δύο. Οὕτως ἐτέθησαν αἱ βάσεις τοῦ ταμείου τούτου, ὅπερ πολλαχῶς δύναται ν' ἀποβῇ χρήσιμον εἰς τὰς πνευματικὰς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος ἀνάγκας.

Μητροπόλεις Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης.—Εὐάρεστον ἄγγελμα μεταδίδωσιν ἡμῖν ἰδιωτική τις ἐπιστολὴ ἐκ Σεραγέβου τῆς Βοσνίας, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ μεσοῦντος ἤδη μηνός. Ἡ δυσαρέσκεια καὶ ψυχρότης, ἥτις εἰσέδυσεν ἀπό τινων ἐτῶν μεταξὺ μεγάλης τοῦ λαοῦ μερίδος καὶ τοῦ κλήρου κατά τε τούτου καὶ κατὰ τῆς ἱεραρχίας ἐξέλιπε πλέον, λαὸς δὲ καὶ κλῆρος ἤδη κατενόησαν τὰ ἐκ τῆς διαστάσεως κακὰ καὶ ἦραν οἱανδήποτε παρεννόησιν, ἡγουμένων κατὰ καθῆκον, τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Ἐρζεγοβίνης καὶ Βόσνης. Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βόσνης κ. Νικόλαος Μάνδιτς ἀπῆλθεν εἰς Βιέννην πρό τινος, σὺν τέσσαρσι λαϊκοῖς πληρεξουσίοις ὅπως ὑποβάλῃ τῇ γνώσει καὶ ἐπινεύσει τῆς Α. ΚΒ. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσὴφ τὸν κοινῶς ἐκπονηθέντα κανονισμὸν, οὗ γνῶσιν ἐπισήμως ἔσχε καὶ ὁ προσωρινῶς ἐξοχ. διοικητὴς Ἐρζεγοβίνης καὶ Βοσνίας Στ. Βούριαν (ἄλλοτε πρεσβευτὴς τῆς Αὐστροουγγαρίας ἐν Ἀθήναις). Ὁ πανιερ. μητροπολίτης σὺν τοῖς πληρεξουσίοις, τὴν τῶν κανονισμῶν κύρωσιν λαβόντες, ἐπανῆλθον τῇ 28 δεκεμβρίου λήξαντος εἰς Σεράγεβον, ὅπου πάντες ὑπεδέξαντο τούτους ἐν ἀγαλλιάσει χριστιανικῇ, μεταβάντες δ' εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν ἐπεσκέψαντο πάντες οἱ δυσηρεστημένοι τὸν μητροπολίτην, τυχόντες τῆς πατρικῆς εὐλογίας αὐτοῦ. Νῦν οἱ κανονισμοὶ διὰ τῆς ἁρμοδίας ὁδοῦ θέλουσιν ἀποσταλῆ πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, ἵνα τύχωσι τῆς ἐγκρίσεως καὶ εὐλογίας αὐτῆς, διατηρουμένης οὕτως ἀπαραθραύστου τῆς τόσον ἐπιτακτικῶς ἐν τοῖς δυσχερέσι τούτοις καιροῖς ἐπιβαλλομένης χριστιανικῆς εἰρήνης καὶ γαλήνης.

Μητρόπολις Σκοπίων.—Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σκοπίων διεβιβάσθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ αἱ θερμαὶ εὐχαριστίαι τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου αὐτῶν πανιερ. κ. Σεβαστιανοῦ.

Μητρόπολις Ἡλιουπόλεως.—Τῷ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἡλιουπόλεως καὶ Θειατείρων κ Ταρασίῳ, αἰτησαμένῳ, ἐπετράπη συνοδικῶς ἵνα ἀναδιφήσῃ τοὺς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἀρχειοφυλακείῳ κώδικας καὶ ἀρυσθῇ τὰς σχετικὰς εἰδήσεις χάριν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συντασσομένης «Ἱστορικῆς περιγραφῆς τῆς ἐπαρχίας Ἡλιουπόλεως».

Μέγας εὐεργέτης τῆς πόλεως Ἀμισοῦ.—Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ, ἀναγνωσθείσης ἐπιστολῆς τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀμασείας κ. Ἀνθίμου ὑποβαλόντος ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων συντεχνιῶν τῆς πόλεως Ἀμισοῦ ἐν γενικῇ αὐτῶν συνελεύσει διὰ ψηφίσματος ἀνεκήρυξαν ἐσχάτως τὸν ἐκ τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν ἀξιότιμον κ. Χ΄΄ Δημήτριον Δζενεκίδην μέγαν εὐεργέτην τῆς κοινότητος ταύτης καὶ ἰσόβιον ἐπίτιμον μέλος τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου, διὰ τὰς ἀπὸ ἐτῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένας φιλομούσους καὶ γενναιόφρονας δωρεὰς καὶ ποικίλας ἄλλας εὐεργεσίας αὐτοῦ εἴς τε τὰ παιδευτήρια καὶ ἄλλα εὐαγῆ καθιδρύματα, καὶ ἐξαιτησαμένου ὅπως ἐκφαασθῇ συνῳδὰ πόθῳ τῆς εὐεργετηθείσης κοινότητος ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας τῷ φιλοστόργῳ τούτῳ τέκνῳ καὶ ἐπιδαψιλευθῶσιν αἱ εὐχαὶ καὶ αἱ εὐλογίαι αὐτῆς, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν αἴτησιν ταύτην.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή.—Συνεπείᾳ αἰτήσεως τῆς μοναστηριακῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ἀπολυθῇ ἐγκύκλιος πρὸς τὰς ἱερὰς σταυροπηγιακὰς μονὰς ἐντελλομένη τοῖς ἡγουμένοις ἵνα σπεύσωσι ν' ἀποστείλωσι τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ λήξαντος ἔτους, ὡς καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἤδη ἀρξαμένου, ἅμα δὲ

καὶ κτηματολόγιον ἀκριβὲς τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς ἕκαστος.

Καθυστερήσεις εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῶν Πατριαρχείων. — Ἐπειδὴ ἱκανοὶ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἐξακολουθοῦσι καθυστεροῦντες ὀφειλὰς αὐτῶν εἰς διάφορα τμήματα τῶν Πατριαρχείων, ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐνεκρίθη νὰ ζητηθῶσιν ἀπὸ τῶν τμημάτων τὰ προσήκοντα σημειώματα καὶ διορισθῶσιν οὕτως οἱ πρὸς εἴσπραξιν τῶν καθυστερήσεων τούτων κατάλληλοι ἔξαρχοι.

Ἐνοριακὰ δίκαια.—Ἡ διορισθεῖσα πρὸ τεσσάρων μηνῶν τετραμελὴς ἐπιτροπεία πρὸς διάταξιν τελειωτικὴν τῶν πρὸς τὸ Πετρὶ-καπὶ ὁρίων τῆς συνοικίας Τζιβαλίου ὑπέβαλεν ἐγκαίρως διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς Μ. χαρτοφύλακος καὶ πατριαρχικοῦ χρονογράφου κ. Μ. Ι. Γεδεὼν τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῆς, καθ' ἣν ὅρια τοῦ Τζιβαλίου πρὸς τὸ Φανάριον κατὰ τὰς παραδόσεις καί τινα κατάλογον ἐπίσημον χειρόγραφον, εἰσὶν ἡ κατέναντι τῆς πύλης τοῦ Πετρίου δίοδος, δι' ἧς ἀπήρχοντο πρὸς ὑπερορίαν ἄλλοτε οἱ κληρικοί· εἰς τὴν ἐνορίαν Τζιβαλίου, κατὰ τὴν ἐπιτροπήν, ἀνήκει τὸ λιθόκτιστον παρὰ τῷ Πετρίῳ κτῆμα τῆς μονῆς Ἰβήρων· ὄπισθεν δὲ τοῦ τείχους ὅρια τῶν δύο ἐνοριῶν τίθενται τὰ ἀντίστοιχα οἰκήματα. Ἡ ἔκθεσις ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ σήμερον ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, παραπεμφθεῖσα τῇ Μ. Πρωτοσυγκελλίᾳ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐκλογαὶ Σταυροδρομίου.—Ἐνεκρίθη σήμερον ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ὅπως αἱ μέλλουσαι ἐκλογαὶ τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ κοινοτικῶν ἀρχῶν γένωνται κατὰ τοὺς παλαιοὺς καταλόγους, ἅτε μὴ συνταχθέντων ἔτι τῶν νέων, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἄρτι κυρωθέντα νέον κανονισμόν.

Ἐκκλησιαστικὴ ἄφεσις. — Ὁ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν δικηγόρων κ. Κλεάνθης Παπαγιαννόπουλος, ὅστις ὡς γνωστὸν εἶχεν ὑποβληθῇ εἰς ἐπιτίμιον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐν τῷ τῆς Περάμου ζητήματι πολιτείαν αὐτοῦ, ἔτυχεν ἤδη κατ' αἴτησιν αὐτοῦ, τῆς συγγνώμης καὶ ἀφέσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἦγον τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολῖται Μιτυλήνης κ. Κύριλλος καὶ Ἰκονίου κ. Ἀθανάσιος, οὓς καὶ ἐπεσκέψατο κατ' οἶκον ἡ Α. Θ. Π. οἱ σεβασμ. συνοδικοί, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων καὶ πλῆθος ἄλλο ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων. Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς αὐθήμερον καὶ τοῖς ἑορτάζουσι μητροπολίταις Κυζίκου κ. Ἀθανασίῳ καὶ Ἀδριανουπόλεως κ. Κυρίλλῳ, τῇ τρίτῃ δὲ, ἑορτῇ τοῦ ὁσίου Εὐθυμίου, συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ πανοσιολ. σκευοφύλακι τοῦ Παναγίου Τάφου κ. Εὐθυμίῳ. — Ὡσαύτως αἱ πατριαρχικαὶ συγχαρητήριοι προσρήσεις διεβιβάσθησαν διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν τοῖς τῇ 17 τοῦ μηνὸς ἑορτάζουσι κκ. Α. Σούρλα, Α. Οἰκιάδῃ, καπούκεχαγιᾳ, Α. Γραμματοπούλῳ, βοηθῷ διερμηνεῖ τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας, καὶ Α. Νέτῃ καὶ διὰ τοῦ τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου τῷ κ. Ἀθανασίῳ Ἀποστολίδῃ, δικηγόρῳ, ἑορτάζοντι τῇ κυριακῇ.— Τοῦ ἐν Ἀντιγόνῃ ἐφησυχάζοντος παναγ. πατριάρχου πρώην Κων)πόλεως κ. Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Νικοπόλεως ἄγοντος προχθὲς τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη αὐτῷ τηλεγραφικῶς. Ὁμοίως συνεχάρησαν αὐτῷ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ ἕτεροι ἔγκριτοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. — Σήμερον δὲ, μνήμῃ τοῦ ἁγ. Ἀγαθαγγέλου ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Γρεβενῶν.

Ἅγιον Ὄρος—Πρὸς τοῖς ἤδη παρ' ἡμῶν ἀναγραφεῖσιν, ἐξελέγησαν ἐπίτροποι: τῆς ἱερᾶς Μονῆς **Μ. Λαύρας**· γέρων Γεράσιμος α', γέρων Ματθαῖος β'— ἀντιπρόσωπος ἐν Καρυαῖς γέρων Ἀλέξανδρος—**Σταυρονικήτα**· προηγούμενος Κοσμᾶς α', διάκονος Ἱερεμίας β', ὁ καὶ ἀντιπρόσωπος.—Πρὸ ἓξ ἡμερῶν ἀφίκετο παρ' ἡμῖν ὁ πανοσιολ. ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀρχιμανδρίτης κ. **Θεόφιλος**.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν Ἐπιτροπὴ εἰδοποιεῖ ὅτι τὴν προσεχῆ δευτέραν 26 ἰανουαρίου ἀπὸ τῆς 4ης ὥρας τῆς πρωΐας τουρκιστὶ ἄρχεται ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν ἀρχιερατικῶν ἀμφίων καὶ λοιπῶν πραγμάτων τοῦ ἀειμνήστου Κυζίκου κυροῦ Κωνσταντίνου. Εἰδοποιεῖ ἅμα τοὺς πεπιστωτὰς καὶ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ ὅπως οἱ μὲν πρῶτοι ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἁρμοδίως τὰς ἀπαιτήσεις των, οἱ δὲ δεύτεροι ἐντὸς ἓξ, ὅτε γενήσεται ἡ ἐκκαθάρισις τῆς περιουσίας.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 15 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς
Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΕΚΤΑ*

Ὡς καθορίζονται συγγράμματά τινα, δίκην ἀδεσπότων παρὰ Βρετῷ φερόμενα, διὰ τοῦ Καταλόγου τοῦ Γλυκῦ γνωρίζεται καὶ συγγραφεὺς ἄγνωστος τέως ἡμῖν· εἰς τὸ ἔτος 1794 παρὰ Βρετῶ τε καὶ Λάμπρῳ ἀνκφέρεται τὸ βιβλίον [11]«Ἡ Σκριττοῦρα δόππια, ἤτοι ἡ τάξις τῶν πραγματευτάδικων καταστίχων, συντεθεῖσα εἰς τὴν ἁπλῆν ἡμῶν διάλεκτον παρὰ Θωμᾶ Δημητρίου τοῦ Σιατιστέως», περὶ οὗ ὁ πρῶτος σημειοῖ[12] ὅτι ἦν ἔμπορος ἐν Βιέννῃ «καὶ ἐνησχολεῖτο καὶ εἰς φιλολογικὰ ἔργα» κρίνων τοιαῦτα τὴν «Ἰταλικὴν γραμματικὴν» (ἐν Βιέννῃ 1779 καὶ 1810), τὴν «Δόππιαν» ταύτην καὶ τὸν «Χειραγωγὸν ἔμπειρον τῆς πραγματείας» (ἐν Βιέννῃ 1793). Ὁ τοῦ Γλυκῦ Κατάλογος ὁ τοῦ 1805 δίδωσιν ἡμῖν τίτλον ἑτέρου βιβλίου, συμπληρούμενον διὰ τοῦ Καταλόγου τοῦ 1806, καθὰ δείκνυσι τὸ διὰ κεραίας διαιρούμενον μέρος· «Scrittura Doppia ridotta Scienza, ἤτοι ἡ Σκριτοῦρα Ντόππια καταστημένη Ἐπιστήμη, εἰς τὸ Ἰταλικὸν ἰδίωμα, πάνυ ἀναγκαία εἰς τοὺς ποθοῦντας νὰ μάθωσιν ἀφ' ἑαυτοῦ των, χωρὶς Διδάσκαλον, ἐντελέστατα καὶ εὐκολώτατα τὴν μέθοδον τοῦ νὰ κρατῶσιν κάθε λογῆς Κατάστοιχα,——Πόνημα τοῦ ἐν πραγματευταῖς Ἐντιμωτάτου Κὺρ Νικολάου Ἀναστασίου, ἀνακριθὲν ὡς ἄριστον καὶ χρησιμώτατον ὑπὸ διαφόρων Γραμματικῶν Ἐφημερίδων, ἤτοι Γιορναλίων»·[13] τὸ βιβλίον ἐπωλεῖτο χωρὶς συγκαταβάσεως ἰταλικῶν φράγκων 62. Συμπεραίνω ὅτι τὸ τρόπαιον ἢ τοῦ Θωμᾶ Δημητρίου τοῦ σιατιστέως ἢ τοῦ Βκουμαϊστέρου τοῦ τὴν Δόππιαν ἐκτυπώσαντος ἐκίνησε τὸν Γλυκῦν εἰς ἔκδοσιν ὁμοίου βιβλίου, οὗ συντάκτης, ἴσως ἐξ αὐτοῦ τοῦ βιβλίου τὸ πρῶτον γνωριζόμενος, ἦν ὁ «κὺρ Νικόλκος Ἀνκστατίου», καὶ οὗτος ἔμπορος, ὡς ὁ Θωμᾶς Δημητρίου·

ἀνκφέρονται πρὸς τούτοις, ὡς εἴδομεν, βιβλία, ὧν οἱ τίτλοι διαφόρως παρὰ Βρετῷ φερόμενοι ἀνκγκάζουσί με 'να πιστεύω ὅτι οὐχὶ τὰ παρ' αὐτῷ κείμενα, ἀλλὰ καὶ ἕτερα βιβλία τῶν αὐτῶν συγγραφέων δέον 'ν' ἀναζητήσωμεν· οἷον τοῦ Δκμκσκηνοῦ ἱερομονάχου Πκπᾶ Πκναγιωτοπούλου, τοῦ ἐκ Δημητζάνης, διδασκάλου ἐν Σμύρνῃ, κκτὰ τὸν Βρετόν, ἀνκφέρεται ἐν τῷ Καταλόγῳ τοῦ Γλυκῦ τοῦ 1805 «Τὸ τέταρτον τοῦ Γαζῆ μεταγλωττισθὲν εἰς ἁπλῆν φράσιν» καὶ «Κανόνες τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, μὲ τὰς ἐξηγήσεις των εἰς ἁπλῆν φράσιν», τοιοῦτοι δὲ οὐ κεῖνται παρὰ Βρετῷ·

περὶ δὲ τῶν ἐκδόσεων λαϊκῶν τινῶν βιβλιαρίων, ἐξέτασίς τις θέλει δείξει ὅτι καὶ νέας τούτων, ἀγνώστους ἡμῖν, πρέπει 'να ἰχνηλατήσωμεν· φέρω παράδειγμα τὴν «Κατάνυξιν» τοῦ Μαρίνου Τζάνε Μπουνιαλῆ τοῦ ἐκ Ρεθύμνης τῆς Κρήτης· ὁ Σάθας, ἀρυόμενος ἐκ τοῦ Βρετοῦ[14], γράφει ὅτι τὸ πόνημα τοῦτο, γραφὲν πρὶν ἀναλάβῃ τὸ μοναχικὸν (ὁ Πουνιαλῆς) σχῆμα, ἐξεδόθη μετὰ θάνατον τοῦ συγγραφέως παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ 1816», ἀλλ' ὁ Ζκβίρας ἔτος ἐκτυπώσεως ἀνκφέρει τὸ 1711. Ὁ τοῦ Γλυκῦ Κατάλογος ὁ τοῦ 1805 ἀνκγράφει τὴν Κατάνυξιν, ἀξίαν, κκτ' ἐμέ, λόγου τινὸς ἕνεκα τῆς προταττομένης ἀφιερώσεως εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Πᾶνον καὶ Ἰωάννην Ἱερομνήμονας τοὺς ἐξ Ἰωαννίνων, περὶ ὧν ἔδει 'να γινώσκωμεν πλείονα τῶν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Βελούδου παραδεδομένων[15], καθὼς καὶ περὶ τῶν δι' ἐπιγαμίας συνδεδεμένων αὐτοῖς ἐπιφανῶν οἰκογενειῶν Μαρουτζῶν καὶ Καραϊωαννῶν, ἐξ Ἰωαννίνων, τιμησάντων ἐν Βενετίᾳ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα[16]. Ἀναγράφων

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 21—23.

11. Βρετοῦ Νεοελ. Φιλολογίας μέρους Β' ἀριθμ. 245. Κατάλογος Γ' σπανίων βιβλίων νεοελλην. φιλολογίας, πωλουμένων παρὰ Παύλῳ Λάμπρῳ, ἀριθμ. 112.

12. Βρετοῦ, αὐτόθι, σελ. 261, στήλη β'.

13. Γλυκῦ Κατάλογοι· σελ. 20 τοῦ 1805, σελ. 43 τοῦ Καταλόγου τοῦ 1806.

14. Σάθα Νεοελλ. Φιλολογίας σελ. 346. Βρετοῦ Νεοελλ. Φιλολογ. Α', ἀριθμ. 127: Ἴδε καὶ Ζαβίρα Θέατρον ἑλλην. σελ. 418.

15. Ἑλλήνων ὀρθοδόξων Ἀποικία ἐν Βενετίᾳ· σελ. 111 καὶ 122, καθ' ἃς ὁ Πᾶνος ἱστορεῖται διερμηνεὺς τοῦ μεγάλου βεζίρου (1689) χρηματίσας ἐν Κωνσταντινουπόλει, δωρησάμενος πεντακισχίλια δουκάτα πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἐν Βενετίᾳ γυναικείου ὀρθοδόξου μοναστηρίου, δισχίλια δὲ πρὸς τὴν διὰ μουσίου καθιστόρησιν τοῦ ναοῦ τῆς κοινότητος, καὶ διηνεκῶς εὐεργετῶν τὴν ἐν Ἰωαννίνοις σχολὴν Ἐπιφανίου τοῦ Ἡγουμένου· Πᾶνος ὁ Ἱερομνήμων ἀπεβίωσεν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1692. Βελούδου σελ. θ παραρτήματος τῆς Ἑλλήνων ὀρθοδόξων Ἀποικίας.

16. ἡ τῷ 1803 εὐσεβῶς κοιμηθεῖσα ἐν Βενετίᾳ Ἑλένη σύζυγος μὲν Θωμᾶ Καραϊωάννου εὐπατρίδου ἐξ Ἰωαννίνων, μήτηρ δὲ Πάνου καὶ Νικολάου, γεννηθεῖσα τῷ 1723, ἦν θυγάτηρ Ἀναστασίου Μαρούτζη· τῷ 1770 πεντακισχίλια φλωρία σὺν τῷ συζύγῳ ἐδαπάνησε πρὸς ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων, ἐν Βενετίᾳ, καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν πτωχῶν κορασίων· ἡ δὲ οἰκία τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Νικολάου, ἡ ἐν Βενετίᾳ (1817) «δύναται νὰ ὀνομασθῇ τῷ ὄντι ἀβραμιαία, διὰ τὰς καθημερινὰς ἐλεημοσύνας καὶ ἄλλας ἀναριθμήτους εὐποιΐας του. Πολλαὶ πτωχαὶ οἰκογένειαι καὶ ὀρφανοὶ παῖδες οὐκ ὀλίγοι λαμβάνουσι καὶ τὴν σήμερον διὰ τῆς δαψιλοῦς δαπάνης του ὄχι μόνον τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ χριστιανικὴν παιδείαν. καὶ μάθησιν εἰς τὰ τῆς Ἰταλίας δημόσια σχολεῖα, καὶ εἰς τὸ τῆς Ἐνετίας μοναστήριον τῶν ὀρθοδόξων καλογραιῶν· ἐπίσημος δὲ εἶναι καὶ ἡ πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβειά του, πρὸς μείζονα ἄσκησιν τῆς ὁποίας, μὲ ἄδειαν τοῦ πα-

δ' αὐτὴν τῷ 1805 ἀποκλείει τὴν ἔκδοσιν τοῦ 1816· Τὸ παρ' ἐμοὶ ἀντίτυπον, δυστυχῶς στερούμενον προμετωπίδος, προφαίνει ἔκδοσιν ἀρχαιοτέραν τοῦ 1750.

ναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐκτίσατο καὶ δύο εὐκτηρίους οἴκους, τὸν μὲν ἐν Βενετίᾳ, τὸν δὲ ἔξω εἰς τὰ ὑποστατικά του, ἀμφοτέρους μεγαλοπρεπῶς καὶ εὐτάκτως κεκοσμημένους μὲ ἱερὰ σκεύη πλούσια καὶ πᾶν ἄλλο χρειῶδες»· βλ. «Ἀνέκδοτα ἀποβλέποντα τὴν ἐκ..... Ἰωαννίνων..... οἰκογένειαν Καραϊωάννη»· ἐν Λογίῳ Ἑρμῇ τοῦ 1817, σελ 434—436. Νικόλαος δὲ καὶ Μιχαὴλ καὶ Λέων καὶ Γεώργιος καὶ Στέφανος Καραϊωάνναι ἐχρημάτισαν ἐπιμεληταὶ ἢ ἐπιστάται τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βενετίᾳ κοινότητος μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1724—1755, καθὼς καὶ Λάμπρος καὶ Συμεὼν Μαροῦτζαι τῷ 1726 καὶ 1732 καὶ 62 καὶ 1740 καὶ Πᾶνος Μαρούτζης τῷ 1747 καὶ 1750 καὶ 61 καὶ Κωνσταντῖνος Μαρούτζης τῷ 1764. Παρὰ δὲ Βρετῷ (N. Φιλ. Β', ἀριθμ. 235) ἀναφέρεται «Προσφώνημα πρὸς τὸ ἐκλαμπρότατον γένος τῶν τε Μαρουτσαίων καὶ Καραϊωαννίδων, διὰ στίχων ἰαμβικῶν», ἐκδοθὲν, εἰς 6 σελίδας, ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1793. Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ καὶ τῶν περὶ Ἱερομνημόνων Ἰωάννου καὶ Πάνου προστίθεται ἐνταῦθα ἡ προσφώνησις τοῦ Μπουναλῆ (Μαρίνου Ζάνε), χρηματίσαντος ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ 1659 ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Ἱερομνήμονας αὕτη:

Τοῖς Πανευγενεστάτοις Ἄρχουσι, καὶ
Ἐλλογιμωτάτοις Κυρίοις
Τῷ τε ΠΑΝΩ ΙΕΡΟΜΝΗΜΟΝΙ, καὶ ΙΩΑΝΝΗ τῷ Ἀδελφῷ
αὐτοῦ τοῖς ἐξ Ἰωαννίνων
Μαρῖνος Τζάνες Μπουναλῆς τὸ χαίρειν.

Κινοῦν τὰ γλυκοκέλαδα, ἀηδόνια νὰ συρίζουν,
Τὰ ρόδα καὶ τραντάφυλλα, τοὺς κήπους νὰ μυρίζουν.
Καὶ πλειότερον παρὰ ποτὲ, στὸν κόσμον τὰ ἐπαινοῦσι,
Καὶ στὴν θωριὰ τὰ ὀρέγουνται, γιατὶ μοσκοβολοῦσι.
Κινᾷ καὶ ὁ πόθος τὴν καρδιὰν, καὶ γλῶσσαν νὰ μιλήσῃ,
Καὶ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, ἄρχοντες νὰ τιμήσῃ.
Θωρῶ λοιπὸν τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ χάρες δυόχουν κεῖνοι,
Ἥλιον χρυσοστόλιστον, μαζὶ καὶ τὴν σελήνη.
Ἤκουσα καὶ στὴν Αἴγυπτον, πῶς δυὸ φοραῖς τὸν χρόνον,
Ἀνθεῖ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, γιὰ βρῶσι ἀνθρώπου μόνον.
Θωρῶ ταῖς δόξαις καὶ τιμαῖς, δυὸ πράγματα κρατοῦσι,
Χρυσάφι ἀσήμι καὶ ἄσφαλτα, τὸν Κόσμον κυβερνοῦσι.
Δυόναι καὶ τὰ γλυκόγαλα, βυζιὰ τῆς μάννας πάλιν,
Μὰ κεῖνα δίδουν τοῦ παιδιοῦ, τροφὴν πολλὰ μεγάλην.
Καὶ τὸ καράβι ἐλπίδες δυό, τ' ἄστρο καὶ τὸ τιμῶνι,
Κρατεῖ ὅταν βλέπει τοῦ γιαλοῦ, τὴν μάχην καὶ φουσκώνει.
Δυόναι καὶ οἱ συμβουλάτορες, ἐνὸς ποῦ διακρίνει,
Καὶ ὁπούχη ἐπιθυμιὰν σωστὴν, νὰ κάμῃ δικαιοσύνη.
Δυόναι τὰ μάτια καθενὸς, στὸν κύκλον τοῦ προσώπου,
Ὁποῦ φωτίζουν τὴν ζωὴν, πᾶσα λογῆς ἀνθρώπου.
Καὶ δύο χέρια τὸ κορμὶ, ἔχει καὶ κυβερνᾶται,
Ὁποῦ δουλεύουν μπιστικὰ, μὲ κεῖνα καὶ τιμᾶται.
Δυὸ βλέπω καὶ στὴν Βενετιὰν, ἀδέλφια τιμημένα,
Μὲ κάθε χάριν καὶ ἀρετὴν, στεφανοστολισμένα.
Δίχως ὑπερηφάνειαν, ἔχουν τὴν πολιτείαν,
Ὅπει καὶ ἂν ἐπατήσασι, κ' ἐδῶ στὴν Βενετίαν.

Οὕτω δὲ δύνατάί τις εἰπεῖν ὅτι τὰ ἐν τῷ Καταλόγῳ τοῦ 1805 σημειούμενα δημώδη βιβλιδάρια ἀναφέρονται ὄχι εἰς τὸ γνωστὸν ἡμῖν ἔτος, εἰσὶ δὲ μετατυπώσεις

Ποιὸς κάλαμος νὰ ἠμπορῇ, νὰ γράψῃ νὰ ποιήσῃ,
Τὰ ἄνθη τῶν χαρίτων τως, στὸν κόσμον νὰ τ' ἀφίσῃ,
Καὶ νὰ συνθέσῃ ὁ λογισμὸς, καὶ νὰ κινήσ' ἡ γλῶσσα,
Τὰ ἄμετρα χαρίσματα, ὁπούχουσι τὰ τόσα.
Ταῖς ἀρεταῖς ταῖς μάθησαις, καὶ τὴν ταπεινοσύνην,
Τὰ πλούτη καὶ ταῖς εὐγενειαῖς, τὴν πλήσια καλοσύνην.
Ὁποῦ γροικοῦνται παντοχοῦ, κ' εἶναι μαρτυρημένοι,
Σ' ὅλους ἐπάνω εὐγενικοὶ, καὶ πλειὰ εὐαρεστημένοι.
Τὴν ἀρετὴν πολλάχουσι, καὶ στέκεται σιμά τως,
Καὶ σμίγουσι συβαστικὰ, κ' εἶναι στὴν συντροφιά τως,
Γιὰ νὰ τοῦ δίδουσι ζωὴν, χρόνους πολλοὺς νὰ τζ' ἔχῃ,
Καὶ γιὰ νὰ τὸν ἐξεύρουσι, πᾶς ἕνας ἂς κατέχῃ.
ΠΑΝΟΝ τὸν εὐγενέστατον, Κύριον ΙΕΡΟΜΝΗΜΟΝ,
Ἐπιστημονικώτατον, καὶ ἄκρον ἐλεήμον.
Ὁποῦναι ἀγάπης ἡ τιμὴ, καὶ τύχης εἶναι ἐλπίδα,
Καὶ ξένων καταδεκτικὸς, καὶ τῶν πτωχῶν ἀΐδα.
Στὴν μάθησίν του τὴν πολλὴν, βρίσκονται ἀνθρώποι λίγοι,
Καὶ πρέπει νὰ τὸν κράζουσι, τῆς πολιτείας ζύγι.
Ἡ ἀρεταῖς ἐτύχαινε, γιὰ τοῦτο νὰ τοῦ δώσουν,
Ἀνταμοιβὴν πολλῶν λογιῶν, τὸ χρέος νὰ πληρώσουν,
Ὁπούχουν εἰς τοῦ λόγου του, στὸν κόσμον καὶ τιμᾶται,
Καίχουσι πλήσια εὐχαριστιὰ, γιατὶ τηνὲ μιμᾶται.
Ἂν ἤθελάχῃ μάθησιν, ἤθελ' ἀνασκεπάσῃ,
Τὸν Πίνδαρον ἢ Ὅμηρον, ἂν ἤθελα διαβάσῃ.
Ὁ γιὰ νὰ κράξω τοὺς σοφοὺς, νὰ πλέξουσι στεφάνι,
Καὶ νὰ τὸ θέσουν στὴν κορφὴν, τοῦ νέου ΙΩΑΝΝΗ.
Ὁπούχει τὴν ἐπιθυμιὰ, κ' εἶναι ἡ ἀναστροφή του,
Μὲ Διδασκάλους καὶ Σοφοὺς, νὰ στέκῃ ἡ μάθησίς του.
Στὴν πλήσιαν του ταπείνωσιν, στὴν εὐγενειὰν τιμᾶται,
Καὶ στὴν σοφίαν τὴν πολλὴν, ὁπούχει κυβερνᾶται.
Θρησκείαν ἔχει Θεϊκὴν, καὶ στερεὰ κρατεῖ την,
Καὶ τὴν φαρμακερὴν ζηλιὰν, χάμαι καταπατεῖ την.
Γιατὶ ξετρέχει μάθησαις, Δασκάλους σοφισμένους,
Βιβλία γιὰ συντρόφους του, καὶ ἀνθρώπους τιμημένους.
Νάχῃ Ἱερεῖς γιὰ φίλους του, μ' εὐλάβειαν ξετρέχει,
Μαζὶ καὶ ὅλαις ὀρέγεται, ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ἔχει.
Πᾶσα καρδιὰ εὐλαβητικὴ, στὸν λογισμόν του ἐτρώθη,
Γιατὶ ὁποῦναι τὄνομα, ἐκεῖ καὶ ἡ χάρι ἐδόθη.
Σταῖς ἐπιστήμαις ταῖς πολλαῖς, καὶ ἄμετρον εὐγενείαν,
Σ' ἐλεημοσύναις καὶ μισθοὺς, καὶ στὴν φιλοξενίαν.
Ὁποῦ γροικᾶται παντοχοῦ, καὶ λάμπει τὸ ὄνομά σας,
Παρακαλῶ καὶ δέομαι, καὶ ἐγὼ τῆς ἀφεντειᾶς σας.
Ἕνα δεντρὸν πολλῶν χρονῶν τῶρ' ἤθελε βλαστήσῃ,
Καὶ ἔκαμε καὶ ἀχαμνοὺς καρποὺς, στὸν Κόσμον νὰ τζ' ἀφίσῃ.
Καὶ ἔχει τὰ φύλλα κύτρινα, λίγα καὶ μαραμένα,
Δίχως ἀνάτρεξες νεροῦ, καὶ τεταπεινωμένα.
Μὰ δύο λουλούδια καὶ καρποὺς, στοῦτο τὸ δένδρον βάνω,
Κύριον Ἐντιμότατον, ΙΕΡΟΜΝΗΜΟΝΙ ΠΑΝΩ.
Καὶ ΙΩΑΝΝΗΝ τὸν σοφὸν, καὶ μουσοκοσμημένον,
Τὸν ἄξιον καὶ παινετὸν, καὶ τὸν χαριτωμένον.
Ἄρχοντες διακριτικοὶ, κλεινῶν Ἰωαννίνων,
Καὶ στόλησις καὶ μίμησις, τῶν σοφιστῶν Ἑλλήνων.

ὄχι πολὺ παλαιαί, δῆλον οὖν ἐγένοντο μικρῷ πρὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ΙΘ' ἑκατονταετηρίδος. Ὁ δὲ παρερχόμενος χρόνος διδάξει πάντως ἡμᾶς καὶ περὶ βιβλίων τινῶν διδακτικῶν ἢ λειτουργικῶν τίνας ἔχουσιν ἐκδότας ἢ συγγραφεῖς, ὡς ἡ «Καλλιγραφία Παιζογραφικὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὠφελιμωτάτη πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων» ἐν Βενετίᾳ, εἰς ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν ἐκτυπωθεῖσα· διδάξει δ' ἡμᾶς ὁ χρόνος εἰς τίνα δῆθεν διάταξιν ὕλης αἱ διακρίσεις αἱ ἐν τοῖς τίτλοις ἀναφέρονται· λόγου χάριν· ἀναφέρων ὁ Κατάλογος «Ὡρολόγιον μέγα εἰς τέταρτον, τὸ λεγόμενον τῆς Βλαχίας» προστίθησι καὶ «Ἕτερον μικρὸν, μετὰ νέας προσθήκης τῆς Ἀκολουθίας τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, καὶ τοῦ ἑτέρου Παρακλητικοῦ Κανόνος τῆς Θεοτόκου», οὐ σημειῶν ἔτος καὶ τόπον ἐκδόσεως. Ἐπίσης ἀγνοῶ τίνος ἔργον ἐστὶν ἡ «Τροχοειδὴς Καταγραφὴ εἰς εὕρεσιν Παντοτεινὴν τῶν Πασχαλίων, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀναγκαίων» καίπερ εἰκάζων ὅτι περὶ τὰ τοιαῦτα ἠσχολεῖτο Ἰωάννης Γιαλινᾶς ὁ ἐκ Κρήτης, καὶ πρὸ αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ Γλυζούνιος ὁ ἐκ Χίου. Τίνα δὲ διαίρεσιν, ἀναίρεσιν, ἢ καταστροφὴν ὕλης εἰσήγαγεν εἰς τὰ λειτουργικὰ βιβλία τὸ τυπογραφεῖον Γλυκῦ, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Βενετίας ἑλληνικὰ τυπογραφεῖα ἀνάγκη ἵνα γινώσκωμεν, οὐδαμῶς ἀγνοοῦντες καὶ ὅτι οἱ διορθωταὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τούτων βιβλίων ἦσαν ἄνθρωποι παιδείας ἱερᾶς τε καὶ τῆς θύραθεν κάτοχοι. Εἰς τὸ στοιχεῖον Σ ἀναγράφεται «Συνταγμάτιον μέγα, περιέχον Κανόνας, καὶ Εὐχὰς, καὶ Πασχάλιον Αἰώνιον, μετὰ τοῦ Σεληνοδρομίου καὶ Μηνολογίου» — καὶ «Συλλογὴ διαφόρων Ἀκολουθιῶν καὶ εὐχῶν τοῦ Εὐχολογίου, ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων». Τοῦ πρώτου τῶν βιβλίων τούτων ὁ τοῦ Βρετοῦ κατάλογος ἔτος ἐκδόσεως ἀναγράφει τὸ 1681, διδοὺς ἡμῖν τὴν γνῶσιν τίτλου μακροτάτου, ἀφ' οὗ λείπει ἡ λέξις «μέγα», ἀλλὰ φρονῶ ὅτι, πρῶτον μὲν ἐν καταλόγῳ βιβλιεμπορικῷ οὐδέποτε ἤθελεν ἀναγραφῇ βιβλίον ἐκδεδομένον ἑκατὸν εἴκοσι πέντε ὅλα ἔτη πρὸ τοῦ Καταλόγου, ἡ δ' ἀναφερομένη δευτέρα, τρίτη, πέμπτη ἴσως, ἔκδοσις ἄλλους ἔσχε τοὺς διορθωτὰς καὶ πιθανῶς ἄλλην διάταξιν ὕλης· δεύτερον δ' ὅτι ἡ λέξις «μέγα» δείκνυσι φανερῶς ὅτι καὶ μικρὸν ἐκυκλοφόρει τότε παρὰ τῷ λαῷ Συνταγμάτιον τοιοῦτο· τοῦτ' αὐτὸ λέγω καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ Ο στοιχείῳ «Οἴκων τῆς Θεοτόκου εἰς ἁπλῆν φράσιν»· βιβλίον τοιοῦτο γνωστὸν τὸ ἐν ἔτει 1695 ἐκδοθὲν ἐν Βενετίᾳ, παρὰ Νικολάῳ Σάρῳ, ἔργον δὲ Μελετίου Καλλονᾶ ἱερομονάχου τοῦ κρητός· ἀλλ' ἢ ἡ ἔκδοσις ἔστι νέα, ἢ τινος ἑτέρου λογίου ἕλληνος ἔργον· διότι φρονῶ ὅτι μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν ἐν Βενετίᾳ τυπογραφείων ὑπῆρχεν ἀνταγωνισμός τις, ἕκαστον δ' ἔτεινε πρὸς ἔκδοσιν ἀναγνωστικῶν καὶ λειτουργικῶν καὶ ἐποικοδομητικῶν ἐν ἤθεσί τε χριστιανικοῖς καὶ δόγμασι βιβλίων, καλλιτέρων τῶν ἐκδεδομένων· φέρ' εἰπεῖν ὁ Κατάλογος τοῦ Γλυκῦ σημειοῖ ἐν τῷ στοιχείῳ Ε τὸ βιβλίον «Ἐπίσκεψις Πνευματικὴ αὐξηθεῖσα μετά τινων Εὐχῶν», βιβλία δὲ τίτλον ἔχοντα τοιοῦτον, οὐκ ὀλιγοσέλιδα, ἀναγράφονται παρὰ Παύλῳ Λάμπρῳ[17] δύο, τὸ μὲν παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ 1780, ἐκ σελίδων 143 εἰς σχῆμα δωδέκατον, μετὰ τῆς προσθήκης «ἤδη μετατυπωθεῖσα καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα», τὸ δὲ παρὰ τῷ Ἀντωνίῳ Βόρτολι, τῷ 1781, ἐκ σελίδων 136 εἰς σχῆμα δέκατον ἕκτον, μακρότερον τοῦ προτέρου τίτλον φέρον· ἀλλ' ἐν οὐδετέρῳ φέρεται ἡ προσθήκη τῆς αὐξήσεως «μετά τινων Εὐχῶν»· φρονῶ λοιπὸν ὅτι, μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τὴν παρὰ Γλυκεῖ, τὸ τυπογραφεῖον Βόρτολι νέαν ἔκδοσιν ἐποιήσατο. Εἰς τὸ Λ στοιχεῖον εὑρίσκω βιβλίον μικρὸν ἐπιγραφόμενον «Λόγοι Παρακλητικοὶ εἰς τὴν Θεοτόκον Μαρίαν» ἀγνώστου συγγραφέως, τιμώμενον 10 σολδίων· ἦν ἄρα μικρὸν, καθὼς καὶ ἡ «μετά τινων Εὐχῶν αὐξηθεῖσα Ἐπίσκεψις Πνευματικὴ», διότι καὶ αὕτη σημειοῦται τιμωμένη ἑνὸς φράγκου.

Τὸ τυπογραφεῖον Γλυκῦ ἐξετύπου καὶ «εἰκόνας μιλτοχρώματισμένας» διότι ὁ Κατάλογος ἀναφέρει ἔκδοσιν Εὐαγγελίου «διωρθωμένου εἰς πολλὰ ἐλλιπῆ, μὲ τὰ Κανόνια τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου No-

---

Λαμπρῶν γονέων γέννημα, καὶ πανευπρεπεστάτων,
Δικαίων Μαθηματικῶν, Σοφῶν τιμιωτάτων.
Δέομαι καὶ παρακαλῶ, τοὺς στίχους νὰ δεχθῆτε,
Μὲ σπλάγχνος νὰ τοὺς πιάσετε, καὶ οἱ δυὸ νὰ τοὺς ἰδῆτε.
Καὶ προσκαλῶ τὴν ἄπειρον, κ' ἔξακουστήν σας γνῶσι,
Ἂν εἶναι στίχοι χαμηλοὶ, συμπάθιο νὰ μοῦ δώσῃ.
Ὅτι πολλάναι ἰδιωτικοὶ, καὶ κακοσυνθεμένοι,
Στὴν γλῶσσαν τῶν Ρεθύμνειων, καὶ Κρητικῶν γραμμένοι.
Χάρισμα τέτοιον πτωχικὸν, δὲν ἔπρεπε νὰ δώσω,
Σὲ τέτοιους Μαθηματικοὺς, οὔτε να φανερώσω.
Εἶν' ἄμετροι σταῖς συλλαβαῖς, καὶ οὐδὲ σωστὰ βαλμένοι,
Ἀμ' εἶναι εὐλαβητικοὶ, καὶ λίγο λυπημένοι.
Πρῶτος διηγᾶται ὁ νεκρὸς, μὲ τὴν ψυχήν του μόνος,
Καὶ περὶ τελειώσεως, τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.
Δεύτερον περὶ κρίσεως, καὶ περὶ Παραδείσου,
Ὅπου ἡ ἅγιαῖς σας ψυχαῖς, θέλουν νὰ κατοικήσουν.
Τρίτον περὶ κολάσεως, καὶ τούτην νὰ μὴ δοῦσι,
Μόνον τὴν δόξαν τ' Οὐρανοῦ, ὁμάδι νὰ χαροῦσι.
Μὴν εἶναι εἰς περιφάνειαν, οἱ στίχοι οἱ ἐδικοί μου,
Καὶ σφραγισμένους στὴν καρδιὰν, σᾶς ἔχουν οἱ ἀδελφοί μου.
Καὶ ὄξω ἀπὸ τοῦτο γράφομαι, φίλος καὶ δουλευτής σας,
Καὶ ἀφιερώνω τὸ κορμὶ, εἰς τὴν ὑποταγήν σας.

17. Κατάλογος Γ', ἀριθμ. 70. Καταλ. Β', ἀρ. 75.

ταρᾶ»· εἶδον δ' ἐγὼ ἐν ἁγιορειτικῇ τινι βιβλιοθήκῃ[18] καὶ Εὐχολόγιον, ἐκδεδομένον παρὰ Γλυκεῖ, μὴ σημειοῦν ἔτος ἐκτυπώσεως, φέρον δὲ τίτλον χαρακτὸν, ἀριθμοῦν 476 φύλλα εἰς σχῆμα μέγα τέταρτον, ἐν τέλει φέρον λέξεις «Τέλος τοῦ πρώτου μέρους»· ἡ προμετωπὶς παρίστησι θυρεὸν ποικιλλόμενον δι' ἀγγέλων ἐννέα ἢ δέκα ἱπταμένων ἄνωθεν δύο ἐρωτιδέων, ἐπάνωθεν δὲ πάντων φερομένου τοῦ Σωτῆρος.

§

Ἃ κετὰ περὶ τῆς τοῦ Γλυκῦ τυπογραφίας εἴπομεν, ἀλλὰ τὸ καθίδρυμα τοῦ ἀνδρὸς, τὸ τοσούτῳ συντελέσαν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἔστιν ἄξιον 'να τύχῃ πλήρους καὶ ἐκτενοῦς ἱστορίας, ὡς καὶ τὰ τοῦ Νικολάου Σάρου καὶ Δημητρίου Θεοδοσίου[19] τυπογραφεῖα. Ἡ ἐν μοναστηριακαῖς καὶ σχολικαῖς παρ' ἡμῖν βιβλιοθήκαις ἀνασκαφὴ παρερριμένων ἐκδόσεων βενετικῶν τυπογραφείων, ἐκδόσεων, ὧν ἀρκετὸν ἡμῖν ἐὰν ἐς δεῦρο σώζωνται καὶ προμετωπίδες μόναι, ἔσται καὶ δυνατὴ καὶ ἀπαραίτητος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἱστορίας αὐτῶν, δυναμένης οὕτω 'να ἔλθῃ πρὸς συμπλήρωσιν κενῶν, ἢ τέως ἀγνώστων ἢ παρασταθεισῶν κακῶς σελίδων τῆς ἡμετέρας ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, τῆς ἱστορίας τῶν σχολείων, τῆς βιογραφίας πολλῶν λογίων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν, τῆς ἱστορίας οἰκογενειῶν ἐπιφανῶν, ἢ προστατῶν ἐκπαιδευτικῶν ἢ φιλανθρωπικῶν ἐν Ἀνατολῇ ἢ καὶ τῇ Δύσει ἑλληνικῶν καθιδρυμάτων· φέρω παράδειγμα τοῦ λόγου μου τούτου βιβλιάριον ἀναφερόμενον εἰς τὸν ἰατρὸν Ἀπόστολον Ράσπιν, ὅπερ ἐδωρησάμην πρὸ εἰκοσιπενταετίας τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς τῶν ἑλλήνων· ἐξεδόθη παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ 1680 καὶ ἐπιγράφεται «Ἑλικῶνος ἄνθη· ἐπὶ τῇ πολυθρυλλήτῳ καὶ ἐπιφανεστάτῃ δαφνοστεφηφορίᾳ τοῦ ἐξοχωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Ἀποστόλου Ράσπι τοῦ Βυζαντίου, ὅτε ὑπὸ τῶν ἐν τῷ τοῦ Πατριάρχου ἀρχιλυκείῳ προκρίτων διδασκάλων ἀξιώτατος φιλόσοφος καὶ ἰατρὸς ἀνηγορεύθη, τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ κυρίᾳ κυρίᾳ Δόμνῃ Ρωξάννῃ Σκαρλάτου ταπεινῶς ἀφιερωθέντα παρὰ Ἰωάννου Βαπτιστοῦ Τυπάλδου Κεφαληνιέως»· διότι τὸ βιβλίον τοῦτο, συγκείμενον ἐξ 29 σελίδων εἰς σχῆμα τέταρτον, περιέχει, μετὰ τὴν προσφώνησιν, ἐπίγραμμα τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν Ρωξάνην ἄτεχνον, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπίγραμμα Νικολάου Βουβουλίου ἰατροσοφιστοῦ, εἰς τὴν δαφνοστεφηφορίαν Ἀποστόλου τοῦ Ράσπι ἐπίγραμμα Φραγκίσκου ἱερέως τοῦ Μηνιάτη, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιγράμματα δύο Γεωργίου διακόνου τοῦ Σουγδουρῆ, τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, δύο Νικολάου Βουβουλίου, τρία Ἀργυροῦ Βερναρδῆ τοῦ ἀθηναίου, ἓν τετράστιχον Γεωργίου Ὀφιμάχου τοῦ ἐκ Κερκύρας, ἐλλογεῖον Ματθαίου ἱεροκήρυκος Τυπάλδου, «γυμνασιάρχου παρὰ Γραικοῖς Ἐνετίῃσιν» ὡς ἐπιγράφει ἑαυτόν· οἰώνισμα τῇ Ἑλλάδι Νικολάου Βενετάνδου, ῥήτορος· ἐλλογεῖον Ἀνδρέου Λικινίου, ἰατροφιλοσόφου· ἐλλογεῖον εἰς τὸν Ράσπιν Γεωργίου Βανδιρίου, ἰατροφιλοσόφου· εἰς τὸν αὐτὸν Ἀργυροῦ Βερναρδῆ τοῦ ἀθηναίου δύο· τέσσαρα, τέλος, εἰς τὸν Ράσπιν Βαρθολομαίου ἱεροκήρυκος Σροπούλου τοῦ κρητός. Οὕτως, ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου βιβλιαρίου μανθάνομεν ὀνόματα λογίων, ὧν οὔτε Σάθας, οὔτε Δημητρακόπουλος, οὔτε Ζαβίρας ἐμνήσθη. Ἴσως Ἰωάννης Βαπτιστὴς ὁ Τυπάλδος ἐστὶν ὁ παρὰ Σάθᾳ[20] Ἰωάννης Ἀνδρέα Τυπάλδος· ἄγνωστοι δὲ τέως ὡς στιχουργοὶ καὶ γνῶσται τοῦ ἕλληνος λόγου παρίστανται νῦν καὶ ἐπιγραμματοποιοὶ Φραγκίσκος ὁ Μηνιάτης, πατὴρ τοῦ περιφανοῦς ἱεροκήρυκος Ἠλίᾳ, Ματθαῖος Τυπάλδος, ὁ μετέπειτα, θείᾳ παραχωρήσει, κακομελέτιος ὁ Φιλαδελφείας[21], Νικόλαος Βενετάνδος, ὁ ῥήτωρ, Γεώργιος Βανδίριος, ὁ ἰατροφιλόσοφος, καὶ Βαρθολομαῖος Σιρόπουλος, ἐκ Κρήτης, οὗ μόνον τὄνομα σημειοῖ ψιλὸν

18. Ἂν μὴ ἀπατῶμαι, τῇ τοῦ Βατοπεδίου.

19. κατωτέρω συναντήσομεν τῷ Θεοδοσίου, συγγενεῖ Μαρούτζαις καὶ Καραϊωάνναις ὄντι.

20. Νεοελλ. Φιλολογίας σελ. 404.

21. τὰ περὶ Μελετίου κατ' ἔκτασιν παρὰ Βελούδῃ· (Ἑλλήνων Ἀποικία σελ. 76-88· καὶ ἐν τοῖς ἐκδοθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1873 ἐν Βενετίᾳ Χρυσοβούλλοις καὶ Γράμμασιν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Φιλαδελφείας μητροπολίτας· σελ. 53-78) καὶ Βεντότῃ· Συμπλήρωμα Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας τοῦ Μελετίου (ἤτοι τόμου Δ' αὐτῆς) σελ. 264 κ ἑξ. Εἰς τὸν ἁλιτήριον Τυπάλδον τὸν Μελέτιον προσφωνεῖ Νικόλαος ὁ Γλυκὺς τὸ ἐπιμελείᾳ Μιχαὴλ ἱερέως τοῦ Μήτρου, τοῦ μετὰ ταῦτα μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μελετίου, «ἀναλώμασι καὶ δαπάναις ἀφειδέσι Νικολάου Γλυκέως», ἐκδοθὲν τῷ 1686 Εὐαγγέλιον, ἀποκαλῶν τὸν Μελέτιον «ἀστέρα τηλαυγέστατον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καθολικὴν πηγὴν τῆς εὐαγγελικῆς ἀνοθεύτου διδασκαλίας,» κλπ Διβέριος δὲ Κολέτης, ἱερεὺς, ὁ ἐξ Ἀθηνῶν, προσφωνῶν τὰ ἐν Βενετίᾳ (τύποις Ἀντωνίου Βόρτολι, καθὰ τὸ προτεταγμένον μονόγραμμα δείκνυσιν) ἐκδοθέντα τῷ 1708 «Ἄνθη εὐλαβείας» τῷ Τυπάλδῳ, ἀρχιδιδασκάλῳ χρηματίσαντι (1677-1680 καὶ ; . — . . ;) τοῦ ἐν Βενετίᾳ Φλαγγινιανοῦ φροντιστηρίου, καλεῖ αὐτὸν «τῆς ἀρχιερωσύνης στολισμὸν», ἐπίσης δὲ ὁ τῷ δεσπότῃ αὐτοῦ πιθανῶς «ἐναλίγκιος ἄντην» Ἰωάννης Βούλγαρις, κερκυραῖος, ἀρχιδιάκονος τοῦ Μελετίου, ἐν ἄσματι λυρικῷ, καθὼς ἐπιγράφει, ὀνομάζει τὸν κακομελέτιον «ἔμψυχον λύραν, ὅπου τὸ θεῖον Πνεῦμα μὲ τὸ χρυσόν του ρεῦμα στὴν πλάκα τῆς καρδιᾶς, ποῦ δὲν εἶν' στεῖρα, γράφει οὐράνιον νόμον μιᾶς μουσικῆς, ποῦ τὸν Θεὸν εὐφραίνει» κλπ. Καλακίστατα δ' ἐγκωμιάζουσιν αὐτὸν ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ Φραγκῖσκος ὁ Γεράρδος (ἐκ Κρήτης), Ἕκτωρ ὁ Συγοῦρος (ζακύνθιος, συγγενὴς ἴσως τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ νέου), καὶ Ἐμμανουὴλ Κουερίνης ὁ ἐκ Ζακύνθου.

ὁ Ἰωάννης Βελούδης[22], διότι ἐχρημάτισεν ἱεροκήρυξ καὶ ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν ἐν Βενετίᾳ ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀπὸ τοῦ 1678—1680. Ὅμοια τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἀναφέρονται καὶ ἕτερα ἐκδοθέντα ἐπὶ διδακτορικαῖς ἀναγορεύσεσι, κυρίως ἰατρῶν, ἢ ἐπί τισι γεγονόσι θλιβεροῖς ἢ χαρμοσύνοις· ἀλλὰ τούτων γινώσκομεν ὀλίγιστα. Καὶ ὅμως ἀποτελοῦσι πηγὰς σπουδαίας τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας[23], πολλὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἄξια λόγου μανθάνομεν.

Λόγος ἐξετάσεως σπουδαιότατος, τό γ' εἰς ἡμᾶς ἦκον, τῶν λειτουργικῶν βιβλίων ἐστὶν ὁ τῆς προσφωνήσεως αὐτῶν εἰς ἱεράρχας τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ συνέσει πολιτικῇ καὶ τῇ τοῦ ποιμαίνειν ἐπιστήμῃ διακριθέντας, ἵνα διὰ τῶν ἐν αὐταῖς ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν, τῶν διορθωτῶν καὶ τῶν συγγραφέων λεγομένων δυνηθῶμεν ἵνα συμπληρώσωμεν τὰς περὶ αὐτῶν βιογραφικὰς εἰδήσεις· ὑπ' ὄψιν μου ἔχω τὴν λεγομένην κοινῶς Πενθέκτην, ἧς ἡ ἔκδοσις τοῦ 1777, φέρουτα τίτλον, ὃν βλέπομεν καὶ παρὰ Βρετῷ[24], προσφωνεῖται Γερασίμῳ Κυζίκου τῷ Χρυσοσκουλαίῳ[25], βλαστῷ διαπρεπεῖ τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, ἥτις ἐπὶ δύο σχεδὸν ἑκατονταετηρίδας διέπρεψε παρ' ἡμῖν ἐν τῇ διοικήσει τῶν κοινῶν πραγμάτων καὶ ἧς ἐποιησάμην ἄλλοτε μνείαν[26] τὴν δέουσαν.

Ἂν ἡμῖν λόγος ἱστορικὸς ἐπιβάλλῃ τὴν ἐξέτασιν τῶν τε ἱερῶν καὶ τῶν θύραθεν βιβλίων διὰ τοῦτό τε καὶ διὰ τὴν γνῶσιν τῶν ἐκδόσεων, ἵνα μάθωμεν ὀνόματά τε τῶν διορθωτῶν καὶ τὴν φιλαναγνωσίαν τῶν ἡμετέρων, ἥτις ἠνάγκαζε τὰ τυπογραφεῖα πρὸς ἐκδόσεις ἐπανειλημμένας[27], ὑπάρχουσι καὶ βιβλία, ἐξ ὧν μανθάνομεν εἰδήσεις οὐσιωδεστάτας, ἃς ἄλλως τε ἠθέλομεν ἀγνοεῖ. Αἱ ἐκδόσεις τοῦ λεγομένου κοινῶς Ἐπιστολαρίου, γενόμεναι ὑπὸ τῶν τριῶν τυπογραφείων, διεκρίνοντο ἐπὶ προσθήκαις σπουδαίαις, εἰδήσεσι διαφερούσαις τοῖς φιλίστορσιν, οἵας εἶδον ἐν ἐκδόσει τοῦ 1785, χρησίμῳ μοί ποτε γενομένῃ[28].

(ἕπεται συνέχεια).

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

---

22. Ἑλλήνων Ἀποικίας σελ. 171.

23. γνωστὰ βεβαίως εἰσὶ τὰ Ἰατρικὰ Ποιημάτια Δημητρίου Καρακάση, ἰατροῦ, τύποις Γεωργίου Βεντότη, ἐν Βιέννῃ τῷ 1795 ἐκδοθέντα, μετὰ λατινιστὶ γενομένης ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσεως. Κωνσταντῖνος ὁ Σάθας, ἱκανὰ γράφων περὶ Καρακάση, κατὰ μεταγραφὴν ἐκ τῆς «Νέας Ἑλλάδος» τοῦ Ζαβίρα, δίδωσιν ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων, ἐξ ἧς ὁ φιλίστωρ ἐλάχιστα μανθάνει, δέον δὲ 'ν' ἀναγνῷ τὸ τοῦ Καρακάση βιβλίον· ἐν τῇ σελίδι 234 φέρεται «γαμήλιον εἰδύλλιον» οὗ Σάθας ποιεῖται μνείαν οὕτως· «εἰς Ἰωάννην Ἀποστολίδην Αἰτωλὸν τὸν καθηγητήν»· Νεοελλ. Φιλολ. σελ. 561. Τὸ εἰδύλλιον ἀναγινωσκόμενον μανθάνει ἡμᾶς ὅτι ὁ αἰτωλὸς Ἰωάννης Ἀποστολίδης ἐσπούδασεν ἐν Σμύρνῃ καὶ ἦν διδάσκαλος ἐν Κοζάνῃ, ὅπου καὶ ἐνυμφεύθη. Ὁ μελετῶν τὸ βιβλίον εὑρίσκει ὅτι Σκαρλᾶτος ὁ Γραιτζᾶνος, μέγας ὢν βεστιάρης Βλαχίας, ὃν ὁ Κ. Ν. Σάθας ἀνέδειξεν ἰδρυτὴν πηγῆς, ἦν ἁπλῶς ἐπιστάτης τῆς ὑπὸ Νικολάου Μαυρογένους οἰκοδομηθείσης· ὅτι διέπρεπεν ἐπ' αὐτοῦ Κωνσταντῖνος Μιχαὴλ ὁ ἐκ Σιατίστης, εἰδήμων πολλῶν γλωσσῶν, ἀπολανὼν τεσσαρακοντούτης ἐν Βουκουρεστίῳ κλπ.

24. Νεοελ. Φιλ. Α', ἀρ. 242 καὶ 277 ὑπὸ τίτλον «Ἑβδομαδαρία», οἷον δίδωσιν ἡμῖν ὁ τοῦ Γλυκῦ κατάλογος τῷ 1805, παρ' ᾧ σημειοῦται τὸ βιβλίον τιμώμενον **ὀγδοήκοντα ὀκτὼ φράγκων**!!!

25. ἰδοὺ, λόγου χάριν, μικρὸν ἀπόσπασμα τῆς προσφωνήσεως, οὗ χρήζομεν· «ἦ κρεῖττον εἰπεῖν ἀμφότερα (εὐγνωμοσύνης αἴσθημα καὶ φιλία ἅμα) ὑπέκκαυσαν τὸ πρὸς αὐτὴν· ἀδιάλειπτον σέβας μου καὶ μὲ ἐπρακίνησαν νὰ ἀφιερώσω τήν δε τὴν Βίβλον εἰς τὸ πανίερον καὶ σεβάσμιον αὐτῆς ὄνομα, βουλόμενος οἱονεὶ στήλην τινὰ ἐγκαταλεῖψαι αὐτὴν τοῖς μεταγενεστέροις, εἰς ἄληκτον ἀνάμνησιν τῆς ἀξιότητος τοῦ ὑμετέρου ὑποκειμένου, τοῦ διαπρέψαντος παρὰ τῇ κοινῇ μητρὶ ἡμῶν, ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, δίκην φωσφόρου φωστῆρος, διὰ τῶν ὧν κατέβαλεν εἰς αὐτὴν συμφερωδῶν ἀόκνων κόπων, καὶ θεαρέστων δουλεύσεων καὶ ὑπουργιῶν, καὶ διὰ τῶν θεοσδότων αὐτῆς ἀρετῶν καὶ ἐμφύτων προτερημάτων, μεθ' ὧν πάντοτε, μάλα εἰκότως, τὰς τυχούσας πάσας ἐκκλησιαστικάς τε καὶ πολιτικὰς ὑποθέσεις, εὐσύνως*, καλῶς τε ἅμα, καὶ λίαν βαθυφρόνως διοικήσασα, ἑκατέρων τῶν μερῶν τὰ δίκαια, θεῖά τε καὶ ἀνθρώπινα, ἀεὶ ἀνυποστόλως, καὶ ἀπροσωπολήπτως συνετήρησεν» Πρέπον δὲ 'να γινώσκῃ ὁ φιλίστωρ ὅτι ὑπογράφει τὴν ἀφιέρωσιν τῆς «Ἑβδομαδαρίας» ἡ «Πενθέκτης» **ἱκέτης ἐλάχιστος Π. Μ. Σ.** (=πρωτοσύγκελλος Ματθαῖος Σιναΐτης, ὅστις βλαστὸς ἦν τῆς Κρήτης. Σημείωσαί μοι δ' ὅτι Γεράσιμος ὁ Κυζίκου Κρήτης ἦν μητροπολίτης). Τῷ Π. Μ. Σ. συναντήσομεν καὶ κατωτέρω.

26. Γεράσιμος Κυζίκου ὁ Χρυσοσκουλαῖος· ἐν τόμῳ Γ' «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» σελ. 793—795.

27. γινώσκω ἔκδοσιν τοῦ Ἐκλογίου, τουτέστι βίων ἁγίων κατὰ μετάφρασιν Ἀγαπίου Λάνδου, «διὰ δαπάνης Νικολάου Γλυκέως» τῷ 1679, μὴ σημειοῦσαν ὄνομα διορθωτοῦ· ἔκδοσιν τῶν Λειτουργιῶν Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ τῶν προηγιασμένων, παρὰ Γλυκεῖ, τῷ 1781, σὺν εὐχαῖς τισὶν ἐν τῷ τέλει. κτλ. Ἕτερα δὲ βιβλία λειτουργικὰ ἀποτελέσουσιν ἀντικείμενον μακροτάτου λόγου ἐν ἰδίᾳ διατριβῇ, τοσοῦτον ἀναγκαιοτάτῃ νῦν, ὅτε, ἀπὸ τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Σιναίου διατυπωθεῖσα λαμπρῶς, ἡ μέριμνα τῆς Μ. Ἐκκλησίας περὶ διορθώσεως ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων παρίσταται περιβληθεῖσα μορφὴν εὐοίωνον ἐπὶ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἔν τε τῇ πρώτῃ καὶ τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἱερατείᾳ ταύτῃ.

28. βλέπε τὸ ἄρθρον μου Οἱ κοσμικοὶ τίτλοι καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ πατριάρχου Κων]πόλεως ἐν «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» ἰδίως σελίδα 87 τοῦ Κ' τόμου.

---

* τὴν πανιερότητα αὐτῆς δῆλά γε δή.

**. τυπογρ. λάθος, ὃ οὐ διώρθωσα.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας*

11

Πατριάρχου Νεοφύτου.

Ὁσιώτατοι πατέρες τῆς κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος ἱερᾶς καὶ σεβασμίας ἡμετέρας πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Λαύρας κ.τ.λ. Ἰδοὺ ὅπου πέμπεται εἰς τὸ μοναστήριόν σας δι' ὑψηλοῦ βασιλικοῦ προσκυνητοῦ ὁρισμοῦ ἐξόριστος μοναστὴρ μπέντι[1] ὁ πανιερώτατος πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὸς καὶ περιπόθητος ἡμῶν ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς κύριος Προκόπιος, περὶ οὗ ἐντελλόμεθα τῇ ὁσιότητί σας διὰ τῆς παρούσης ὅπου, φυλαττόμενος παρ' ὑμῶν ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου σας τούτου μὲ ἄγρυπνον προσοχήν, κατὰ τὸν ῥηθέντα προσκυνητὸν ὁρισμόν, κατὰ τὰ ἄλλα νὰ ἔχῃ παρὰ πάντων ὑμῶν τὴν καθήκουσαν τιμὴν καὶ φιλοφροσύνην καὶ νὰ ἀποδίδητε πρὸς τὴν παναγιότητά του ὅλον τὸ προσῆκον σέβας καὶ δεξίωσιν, ὅστις ἔχει καὶ τὴν παρ' ἡμῶν ἄδειαν εἰς τὸ νὰ ἐκτελῇ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐντὸς τοῦ μοναστηρίουσας τούτου· λοιπὸν ὅσην προσοχὴν πρέπει νὰ ἔχητε διὰ τὴν φύλαξιν τῆς παναγιότητός του ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τούτου, ἄλλην τόσην ἐπιμέλειαν ὀφείλετε νὰ φυλάττητε διὰ νὰ μὴ γίνῃ καμμία παρεκτροπὴ εἰς τὸ καθῆκον σέβας ἐκ μέρους σας πρὸς τὴν παναγιότητά του, ὄντες βέβαιοι ὅτι ἂν παροραθῇ κατά τι ἡ ἀκριβὴς φύλαξις, ἡ τὸ προσῆκον σέβας θέλετε ἑλκύσει κατεπάνω σας τὴν παρ' ἡμῶν ἀγανάκτησιν ἀπροκρίματίστως, καὶ θέλετε μετανοεῖ ἀνωφελῶς μὲ μεγάλην σας βλάβην καὶ ζημίαν. Γενέσθω λοιπὸν ὡς γράφομεν, καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως.

,αψπθ', μαΐου ιδ'.

† Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ εὐχέτης ὑμῶν.

12

Πατριάρχου Νεοφύτου.

Ὁσιώτατοι πρόκριτοι πατέρες τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω ἱερᾶς μονῆς μεγίστης Λαύρας κ.λ.π. Ἰδόντες τὰ ἤδη ἀποσταλέντα γράμματά σας πρὸς τοὺς συγκοινοβιάτας σας πατέρας, ἔτι διατρίβειν αὐτοὺς ὑποτιθεμένους ὑμᾶς ἐνταῦθα, ἔγνωμεν τὰς κακοβουλίας τοῦ αὐτόθι Προκοπίου. Αὐτὰς ταύτας πληροφορηθέντες ἡμεῖς ἐνταῦθα καὶ περὶ τῶν γραμμάτων σας, καὶ χερσὶν αὐταῖς, ὡς εἰπεῖν, ἁψάμενοι τῶν πονηρῶν του δραματουργημάτων, τῇ πανσθενεῖ τοῦ Θεοῦ δυνάμει, τοῦ τὰς βουλὰς τῶν κακοβούλων διασκεδάζοντος, διελύσαμεν ὡς ἱστὸν ἀράχνης αὐτὰς καὶ φρούδας καὶ κενὰς τελείως ἀπεδείξαμεν, συνεργούσης τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος. Καὶ διὰ μὲν τὴν προσοχήν σας αὐτὴν σᾶς ηὐχήθημεν ἐκ ψυχῆς, ἐντελλόμεθα δὲ καὶ παραγγέλομεν ὑμῖν ὅπως εἰς τὸ ἑξῆς καταβάλλοντες πλείονα προσοχὴν καὶ παρατήρησιν νὰ τὸν φυλάττητε προσεκτικώτερον καὶ περιεργότερον καὶ καλῶς πεφυλαγμένον, χωρὶς νὰ ἀφίνητε νὰ εἰσέρχωνται ἔξωθεν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ἐξέρχωνται ἄνθρωποι, μήτε νὰ μεταφέρῃ καὶ νὰ μετατοπίσῃ εἰς ἄλλα μέρη πράγματά του, καὶ νὰ τὸν ἀνθίστασθε τονικώτερον καὶ θαρραλεότερον, ἄνευ συστολῆς ἢ δειλίας, ὅταν θέλῃ νὰ κάμῃ κατάχρησίν τινα κατὰ τὰς ἰδέας του, χωρὶς νὰ συστέλλησθε ἢ νὰ φοβῆσθε, διότι περιεῖλεν ὁ ἅγιος Θεὸς τὰς δυνάμεις του καὶ κατέβαλε τὴν ὀφρῦν του μὴ θέλων τὴν τῆς ἁγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας καταστροφήν. Ἐν συντόμῳ ἀνοίξατε τοὺς ὀφθαλμούς σας καλῶς, προσέχετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ εἰς τὴν ἀκριβῆ φύλαξίν του, καὶ εἰς παρατήρησιν τῶν κινημάτων του· καὶ πάλιν γράφετε ἡμῖν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς συνεχῶς πρὸς εἰδοποίησίν μας· προσέχετε δὲ καλῶς νὰ μὴν ἀμελήσητε εἰς αὐτὰ ὅπου σᾶς γράφομεν, διότι μένετε ἀναπολόγητοι. Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν ταῦτα· κατόπιν δὲ θέλομεν σᾶς στείλει διεξοδικώτερα γράμματα. Ἴδομεν καὶ τὰ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ μοναστηρίου σας γραφόμενα. Ὑμεῖς ἀκολουθήσατε καθὼς σᾶς προεγράψαμεν διὰ τὴν τοῦ μοναστηρίου σας οἰκονομίαν, καὶ εὔχεσθε πρὸς Κύριον, καὶ ἐλπίζομεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας νὰ λάβῃ τὴν καλήν του κατάστασιν, ἣν ἡμεῖς μᾶλλον ὑμῶν ἐφιέμεθα καὶ ἐπιποθοῦμεν· ἐπιμεληθῆτε ὅμως νὰ στείλητε καὶ τὰ ἀσήμιά σας καὶ ὅσα ἄσπρα δυνηθῆτε, καὶ μὴν ὑποπτεύεσθε, διότι μὲ τὴν καλὴν ἀποκατάστασιν τῆς πατριαρχείας μας καὶ ἐσεῖς θέλετε εὕρει ἄνεσιν καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν συνεχομένων ὑμᾶς δεινῶν καὶ καταδρομῶν.

,αψγ', ἀπριλίῳ στ'.

† Ὁ Κ]πόλεως καὶ ἐν Χριστῷ εὐχέτης ὑμῶν.

---

* συνεχεια ἀπὸ σελ. 514 τοῦ ΚΓ' τόμου.

1. Ἐν ἄλλαις ἐπιστολαῖς γέγραπται κουλάϊ μπέντι, ἢ καλεμπέντη.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Χάριν τῶν θελόντων ἐνασχοληθῆναι εἰς τὴν ἀληθῆ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἱστορίαν, ἧς ἀποτελοῦσι μέρος ἀναπόσπαστον οὐχὶ αἱ

βιογραφίαι ἱεροψαλτῶν, τὸν αὐτὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν τεχνῶν ἔχουσαι λόγον, ἐν ἀντιβολῇ πρὸς τοὺς ὑμνογράφους, ὧν οἱ κτίσται τοῦ Παρθενῶνος καὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας πρὸς τὸν Φειδίαν ἢ πρὸς τὸν Ἀνθέμιον, ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ ἱστορία τῶν μουσικῶν σχολείων, ἡ μέριμνα περὶ τῆς εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα ἀναγωγῆς τῆς ἱερᾶς τέχνης, καὶ ἡ γνῶσις τῶν βιογραφιῶν καὶ τῶν γραψάντων, καὶ τῶν μεριμνητάντων καὶ τῶν ἐν εἰδικαῖς σχολαῖς διδαξάντων, ἐκδίδομεν ἐκ τοῦ περισπουδάστου «Λογίου Ἑρμοῦ» τοῦ 1817 (σελ. 431—433) παραλαβόντες τὸ ἑξῆς ἀπόσπασμα, ὅπερ ὁ ἀναγνώστης ἐνταῦθα βλέπει.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Χρυσάνθου ἀρχιμανδρίτου, τοῦ κατόπιν Δυρραχίου καὶ εἶτα Προύσης, ἀποστέλλεται, ὡς εἰκάζομεν, πρὸς τὸν Μανουὴλ Βερνάρδον τὸν ἐκ Κρήτης, τὸν ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Μολδαυίας Σκαρλάτου Κἀλλιμάχῃ κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1818 καμινάρην ἀναδειχθέντα (Λόγ. Ἑρμῆς, 1819, σελ. 148) τὸν καὶ συντελέσαντα κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος εἰς τὴν ἵδρυσιν ἑλληνικοῦ τυπογραφείου ἐν Ἰασίῳ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1816, γενομένων οὕτως, ὡς φαίνεται, ἐξετάσεων τῆς Μουσικῆς Σχολῆς, οἱ μαθηταὶ δείκνυνται διδαχθέντες ἐπὶ διετίαν· ἀλλ' ἡ πρὸς τὸν Μανουὴλ Βερνάρδον ἐπιστολὴ αὕτη διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ἀπεστάλη πάντως πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἐν Ἰασίῳ, συστησαμένων μουσικὴν ἐκεῖ σχολὴν τῷ 1817.

Τὸ ἐν τῷ «Λογίῳ Ἑρμῇ» τοῦ ἔτους τούτου τεμάχιον ἔχει ὧδε:

Μ.

ΜΟΥΣΙΚΗ

(ἐξ Ἰασίου, διὰ τοῦ ἐκεῖ ἀρίστου ἡμῶν φίλου κυρίου Μ. Βερνάρδου τοῦ Κρητός).

Ἐνταῦθα παρατίθενται ἅπερ ἠρωτήθησαν οἱ τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς Σχολῆς μαθηταὶ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ γενομένης συνοδικῆς ἀνακρίσεως τοῦ ἡμετέρου Μουσικοῦ συστήματος.

Τί ἐστὶ Μουσική;—Ἐπιστήμη μέλους, καὶ τῶν περὶ μέλος συμβαινόντων.—Τὸ μέλος πόθεν συνίσταται;—Ἀπὸ μελῳδίαν, ρυθμὸν καὶ λέξιν.—Τί ἐστι μελῳδία;—Πλοκὴ φθόγγων ἀνομοίων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι.—Τί ἐστι φθόγγος;—Πτῶσις φωνῆς ἐμμελὴς ἐπὶ μίαν τάσιν.—Πόσα εἰσὶ τὰ συστήματα;—Τρία. **Ὀκτάχορδον,** τὸ ὁποῖον λέγεται καὶ **διὰ πασῶν· Πεντάχορδον,** ὅπερ λέγεται καὶ **τροχός· Τετράχορδον,** ὅπερ λέγεται καὶ **τριφωνία.**—Πόσοις φθόγγοις περαίνεται τὸ διὰ πασῶν;—Ὀκτώ· ἀλλ' ὁ ὄγδοος φθόγγος συμφωνεῖ τῷ πρώτῳ, καὶ τέλος μέν ἐστι τοῦ διὰ πασῶν, ἀρχὴ δὲ τοῦ δὶς διὰ πασῶν.—Ὁ δὲ τροχὸς πόσοις φθόγγοις περαίνεται;—Πέντε· ἀλλ' ὁ πέμπτος συμφωνεῖ τῷ πρώτῳ.—Ἡ δὲ τριφωνία πόσοις φθόγγοις περαίνεται;—Τέσσαρσιν· ἀλλ' ὁ τέταρτος συμφωνεῖ τῷ πρώτῳ.—Τί ἐστι συμφωνία;—Πτῶσις κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ κρᾶσις δύω φθόγγων, διαφερόντων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι.—Τί ἐστι διάστημα;—Τὸ περιεχόμενον ὑπὸ δύω φθόγγων ἀνομοίων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι.—Τί ἐστι σύστημα;—Τὸ περιεχόμενον ἀπὸ περισσότερα διαστήματα τοῦ ἑνός.—Πόσοι τόνοι περιέχονται εἰς τὸ διὰ πασῶν σύστημα;—Ἐν τούτῳ διαιρουμένῳ εἰς ἑπτὰ διαστήματα περιέχονται τόνοι ἑπτά· καὶ τὸ μὲν Πα Βου διάστημα λέγεται τόνος ἐλάσσων· τὸ δὲ Βου Γα, τόνος ἐλάχιστος· τὸ δὲ Γα Δι, τόνος μείζων· τὸ δὲ Δι Κε, τόνος μείζων· τὸ δὲ Κε Ζω, τόνος ἐλάσσων· τὸ δὲ Ζω Νι, τόνος ἐλάχιστος· τὸ δὲ Νι Πα, τόνος μείζων.—Τίνα λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους οἱ τόνοι;—Ὁ μὲν μείζων πρὸς τὸν ἐλάσσονα καὶ ἐλάχιστον ἔχει λόγον, ὃν τὰ 12 πρὸς τὰ 9 καὶ πρὸς τὰ 7, ὁ δὲ ἐλάσσων πρὸς τὸν μείζονα καὶ τὸν ἐλάχιστον ἔχει λόγον, ὃν τὰ 9 πρὸς τὰ 12 καὶ πρὸς τὰ 7.—Ἡ Μουσικὴ διαιρεῖται εἰς γένη τρία διατονικὸν, χρωματικὸν καὶ ἐναρμόνιον.—Τί ἐστι γένος;—Ποιὰ διαίρεσις τετραχόρδου, καὶ ὅταν μὲν τὸ τετράχορδον περιέχῃ τόνους μόνον, λέγεται τὸ γένος **διατονικόν·** ὅταν δὲ καὶ ἡμίτονον, **χρωματικόν·** ὅταν δὲ καὶ τεταρτημόριον τόνου, **ἐναρμόνιον.**— Τί ἐστι κλίμαξ;—Ἡ συνεχὴς σειρὰ τῶν φθόγγων τῶν ὑπὸ τοῦ συστήματος ζητουμένων· ὅθεν τοῦ μὲν διὰ πασῶν ἡ κλίμαξ περιέχει φθόγγους μὲν ὀκτὼ, τόνους δὲ ἑπτά· τοῦ δὲ τροχοῦ ἡ κλίμαξ περιέχει φθόγγους μὲν πέντε, τόνους δὲ τέσσαρας· τῆς δὲ τριφωνίας ἡ κλίμαξ περιέχει φθόγγους μὲν τέσσαρας, τόνους δὲ τρεῖς.—Τί ἐστιν ἦχος;—Ἡ συστηματικὴ κλίμαξ, δι' ἧς ὡρισμένως ὁδεύοντες· ἀπεργάζονται τὴν μελῳδίαν.—Πῶς ὁδεύουσιν οἱ ἦχοι;—Ὁ μὲν πρῶτος διατονικὴν κλίμακα κατὰ τὸν τροχὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁ δὲ δεύτερος χρωματικὴν κατὰ τὴν διφωνίαν ὁμοίως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ὁ δὲ τρίτος ἐναρμόνιον κατὰ τριφωνίαν ὁμοίως καὶ ὁ τέταρτος διατονικὴν κατὰ τὸ διὰ

πασῶν ὁμοίως.—Μεταχειρίζονται καὶ ἄλλα σημεῖα οἱ Μουσικοί;—Ἐκτὸς τῶν σημείων τῆς ποσότητος καὶ ποιότητος τῆς μελῳδίας μεταχειρίζονται καὶ ἄλλα διὰ τὰς μαρτυρίας, διὰ τὰς φθορὰς καὶ διὰ τὴν δίεσιν καὶ ὕφεσιν.—Εἰς τί χρησημεύουν αἱ μαρτυρίαι;—Ἡ μαρτυρία προσδιορίζει τὸν φθόγγον, τὸν γινόμενον ἀρχὴ τῶν φθ-γγων τῆς μελῳδίας, χρησιμεύει δὲ πρὸς πίστωσιν ἀσφαλείας.—Τί ἐστι φθορά;—Μεταβολὴ γινομένη εἰς τὴν μελῳδίαν ἢ ἀπὸ γένος εἰς γένος, ἢ ἀπὸ ἦχον εἰς ἦχον, ἢ ἀπὸ κλίμακα εἰς κλίμακα.—Τί μέν ἐστι δίεσις, τί δὲ ὕφεσις;—Δίεσις μέν ἐστι πλεονεξία τοῦ τόνου· ὕφεσις δὲ μειονεξία τοῦ τόνου, θεωρουμένου δ' ἐπὶ τὸ ὀξύ· οἷον τὸ Γα Δι διάστημα, τόνος μείζων ὤν, ὅταν γένηται τόνος ἡμιόλιος, ποιεῖ δίεσιν, ὅταν δὲ ἡμίτονον ποιεῖ ὕφεσιν.

Χρύσανθος Ἀρχ. διδάσκαλος τῆς Μουσικῆς τοῦ νέου συστήματος. ,αωιστ'.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

Π Ρ Ι ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΣΩΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ καὶ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

(βλέπε καὶ σελίδα 10 τοῦ ΚΔ' τόμου)

Η'. Ὀθωμανικοῦ Γραφείου.

1) ἐξελθόντα κατὰ τὸ ἔτος 1903.

τακρίρια	662
μουχτηρέδες (ὑπομνήματα)	185
μουζεκκιρέδες	281
φιλικὰ ἡμιεπίσημα	95
ἀποφάσεις δικαστικαὶ ἱερᾶς Συνόδου, Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ Ἐκκλησ. δικαστηρίου μεταφρασθεῖσαι τουρκιστὶ	45
τηλεγραφήματα (περίπου)	300
τὸ ὅλον	1905

2) εἰσελθόντα.

τεζκιρέδες	144
μουζεκκιρέδες	200
φερμάνια	30
τηλεγραφήματα	700
διάφορα καὶ κλήσεις κλ.	200
τὸ ὅλον	1274

Θ'. Ἐξελεγκτικοῦ Γραφείου.

Κατὰ τὸ 1903 ὑπέβαλον λογαριασμοὺς τῇ Ἐπιτροπῇ πρὸς τὴν νόμιμον ἐξέλεγξιν :

1) **αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ἱερῶν ναῶν** Θεοτόκου Μουχλίου—ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ—Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ—Θεοτόκου Βαλίνου—ἁγίου Δημητρίου Ξυλοπόρτης—ἁγίου Γεωργίου Ἐδιρνέκαπι—ἁγίου Δημητρίου Σαρμασικίου—Θεοτόκου Τεκὺρ-Σεραγίου—ἁγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου—Θείας Ἀναλήψεως Ψαμμαθίας—ἁγίου Κωνσταντίνου αὐτόθι—ἁγίου Γεωργίου Κυπαρισσᾶ αὐτόθι—ἁγίου Μηνᾶ αὐτόθι—ἁγίου Νικολάου αὐτόθι—Θεοτόκου Βελιγραδίου—ἁγίας Παρασκευῆς Χάσκιοϊ—Εὐαγγελιστρίας εἰς Ταταῦλα—ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ—Θεοτόκου Καφφατιανῆς Γαλατᾶ—Θεοτόκου Παλαιοῦ Μπάνιου—ἁγίου Φωκᾶ Ὀρτάκιοϊ—ἁγίου Δημητρίου Ξηροκρήνης—Εὐαγγελιστρίας Βαφεοχωρίου—Ταξιαρχῶν Σωσθενείου—ἁγίου Νικολάου Νεοχωρίου.

2) **αἱ ἐφορίαι τῶν σχολείων** Ταξιαρχῶν Παλατᾶ—Τεκὺρ-Σεραγίου—Ἐδιρνέ-καπι—Σαρμασικίου—Βελιγραδίου—Κυπαρισσᾶ—Φερίκιοϊ—Ὀρτάκιοϊ—Ξηροκρήνης—Σωσθενείου.

3) **ἡ ἐφορία τοῦ ἐθν. Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου.**

4) **ὁ διαχειριστὴς τῶν Εὐαγγελικῶν διδαγμάτων.**

5) **τὸ ταμεῖον τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.**

6) **ἡ ἐνταῦθα ἐφορία** τῶν ἐν Ἰντζέσου τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας σχολείων.

7) **ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν περιτείχισιν** τοῦ νεκροταφείου τῶν ὀρθοδόξων ἐν Βαφεοχωρίῳ.

ΣΗΜ Ἐκ τῶν ἄνω σημειωθέντων λογαριασμῶν ἔκθεσις ὑπεβλήθη ἤδη τῷ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίῳ περὶ τῶν τοῦ ναοῦ τῆς Θείας Ἀναλήψεως—ὑποβληθήσονται δ' αὐτῷ τριῶν ναῶν καὶ δύο σχολείων· 1) τοῦ ἁγίου Φωκᾶ Ὀρτάκιοϊ καὶ τῆς παρ' αὐτῷ σχολῆς· 2) ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ καὶ τῆς παρ' αὐτῷ σχολῆς· 3) ἁγίου Νικολάου Νεοχωρίου.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—4

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἔκδοσις τῶν λειτουργικῶν βιβλίων — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Σύλλογος ὠφελίμων βιβλίων — Τὰ δημόσια μαθήματα — Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ (κοινότης Μελβούρνης) — Νεοελληνικῆς βιβλιογραφίας ἀνάλεκτα — Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Π. Τάφου — Ἐπιστολὴ ἐκ Πετρουπόλεως.

Η ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ,

ἀπὸ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων ἀποτελέσασα τὸ ἀντικείμενον καὶ τὸν σκοπὸν ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, μόλις ἀπὸ ἑνὸς αἰῶνος ἐφείλκυσε τὴν ἄμεσον, οὕτως εἰπεῖν, καὶ πραγματικὴν μέριμναν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, συμβουλευσάσης τὰ δέοντα τῷ ἀειμνήστῳ Βαρθολομαίῳ τῷ Κουτλουμουσιανῷ, κατόπι δὲ, πρὸ μόλις ἑξηκονταετίας, ἀπαιτησάσης τὴν ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτῆς διορθωμένην ἐκτύπωσιν μέρους τινὸς αὐτῶν μόνον. Ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης κκ. Ἰωακείμ, ὁ καὶ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ πατριαρχείαν μερίμνης ἀντικείμενον ποιησάμενος τὴν ἐπιμεμελημένην ἔκδοσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, εἶδεν ἤδη τὴν τοιαύτην αὐτοῦ φροντίδα συνεχιζομένην ὑπὸ τῶν τοῦ θρόνου διαδόχων, ἀναλαμβάνει δὲ καὶ νῦν τὸν ἡράκλειον ἆθλον τῆς ἀνακαθάρσεως, διορθώσεως καὶ τῆς ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐπιμεμελημένης αὐτῶν ἐκδόσεως. Ὁ ἔχων ἰδέαν τινὰ τῶν πρὸς ἔκδοσιν τοιούτων βιβλίων ἀπαιτουμένων δαπανῶν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πόσον μέγα ἔργον ἀναδέξατο ἡ τὴν ὑλικὴν καὶ τεχνικὴν διεξαγωγὴν τῆς σπουδαιοτάτης καὶ κοινωφελεστάτης ταύτης ἐπιχειρήσεως ἀναλαβοῦσα ἐπιτροπὴ, καὶ πόσον μέγα χρηματικὸν ἀπαιτεῖται ποσὸν πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ πρὸς χρῆσιν τῶν ὀρθοδόξων παρασκευασθησομένων βιβλίων. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν βραχεῖάν τινα σημείωσιν ἐξόδων, ἧς πρέπει νὰ λάβῃ γνῶσιν ὁ ὀρθόδοξος ἡμῶν λαὸς, διότι αὕτη ἀφορᾷ εἰς πέντε μόνον πρὸς τὸ παρὸν βιβλία, ἤτοι τὸ Εὐαγγέλιον, τὸν Ἀπόστολον, τὸ Ψαλτήριον, τὴν Ὀκτώηχον καὶ τὴν Ἀρχιερατικὴν φυλλάδα· ἐκ τούτων τὸ πρῶτον ἐκδοθήσεται εἰς σχῆμα τέταρτον καὶ εἰς σχῆμα ὄγδοον, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς ὄγδοον, καὶ εἰς τρισχίλια ἀντίτυπα ἕκαστον, ἐκτὸς τῆς Ἀρχιερατικῆς φυλλάδος εἰς σχῆμα τέταρτον μέγα, ἐν πεντακοσίοις ἀντιτύποις,

καὶ πάντα ἐπὶ καλοῦ χάρτου. Τούτων δὲ μόνων ἡ ἐκτύπωσις ἀπαιτήσει πλέον τῶν χιλίων τουρκικῶν λιρῶν, ὧν ἑξακοσίας σχεδὸν ἡ διεξαγωγὴ τῆς διπλῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἐκδόσεως.

Ὁ λαμβάνων μετὰ χεῖρας τὰς ἐν Βενετίᾳ γενομένας ἐκδόσεις τῶν λειτουργικῶν βιβλίων ἀναγινώσκει ἐπὶ τῶν τίτλων αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν λέξιν «διωρθωθὲν», τὸ δὲ γραφόμενον ἐφ' ἑκάστου «μετ' ἐπιμελείας» ἀποδείκνυται διαρκῶς σημασίας ἐστερημένον. Ἡ ὑπὸ τοῦ Βαρθολομαίου γενομένη διόρθωσις ἀπήτησε πολὺν χρόνον καὶ μελέτην ἐμβριθῆ καὶ μακρὰν, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἐργασία τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὰ προταχθέντα τοῦ Πεντηκοσταρίου προλεγόμενα· καὶ ἐν τούτοις τὰ ὑπὸ Βαρθολομαίου διωρθωθέντα χρήζουσι καὶ πάλιν διορθώσεως, διότι οὐδὲ ἑνὸς ἔργον ἡ διόρθωσις, οὐδὲ μιᾶς μόνης βιβλιοθήκης τὰ χειρόγραφα, ὅσον καὶ ἂν ἐξονυχισθῶσι καὶ μελετηθῶσι, δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς διόρθωσιν, ἂν μὴ ὦσι δοκίμων βιβλιογράφων ἔργα. Ἄλλως τε δὲ διὰ τοῦ χρόνου πᾶσα καλὴ καὶ κοινωφελὴς ἐπιχείρησις τελειοποιεῖται, οὔτε δυνατὸν ἢ δίκαιον νὰ μεμφώμεθα τῆς ἐργασίας ἑνὸς, ἐὰν γινώσκωμεν ὅτι κατὰ τὸ λεγόμενον ἀγαθοὶ πάντοτε καὶ παντα[illegible]οῦ οἱ δύο, πολλῷ μᾶλλον οἱ σύντρεις, ὑπὲρ τὸν ἕνα.

Τὸ ἔργον, ᾧ περ ἐπιχειρεῖ νῦν ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, γενήσεται κατόπι μελέτης καὶ διακριβώτεως τῶν κειμένων, ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐποπτείαν αὐτῆς, ἐν αὐτῇ τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ καὶ οὐκ ἐκτὸς αὐτῆς, διότι καὶ ὑλικὸν πλούσιον κέκτηται καὶ πάλιν θέλει κομίσει τὸ πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον, καὶ πιεστήρια καταλληλα, καὶ ἐργάτας δοκίμους, ὡς εὑρήσει καὶ τοὺς δοκίμους ἐπιμελητὰς καὶ διορθωτὰς τῶν ἐκδόσεων. Ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἀπεκδέχεται καὶ ἀπαιτεῖ τὴν τῆς μεγάλης ἐπιχειρήσεως ὑποστήριξιν. Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ γένει μιμηταὶ μεγαλόφρονες καὶ εὐσεβεῖς τῶν ἀειμνήστων Ζωσιμαδῶν, τῶν μεγάλα ποσὰ χρημάτων ἀναλωσάντων πρὸς ἔκδοσιν Ἁγίων Γραφῶν καὶ τῶν τοῦ ἀοιδίμου Θεοτόκη Κυριακοδρομίων, δυνάμενοι, μᾶλλον δ' εἰπεῖν θέλοντες νὰ βοηθήσωσι τῇ ἐκτυπώσει ἑνὸς καὶ μόνου τοιούτου βιβλίου, ὅπερ δυνατὸν νὰ δίδηται πολλῷ εὐθηνότερον, αἱ τῶν ναῶν ἐπιτροπαὶ καὶ οἱ τὰς ἱερὰς παρ' ἡμῖν μονὰς διέποντες δύνανται, κατὰ καθῆκον, νὰ προκαταβάλλωσιν ἑκάστοτε τὸ ἀντίτιμον ἀριθμοῦ τινὸς ἀντιτύπων, ὧν χρήζουσι ναοί τε καὶ μοναὶ, καθὼς ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκδόσεων γίνεται·

διότι τοιαύτας ἐκδόσεις διωρθωμένας, ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ διεξαγομένας, ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ μὲν νὰ ἴδῃ διαδιδομένας παρὰ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσιν, παρὰ πάσαις ταῖς ὀρθοδόξοις οἰκογενείαις, ἀπαιτεῖ δὲ ν' ἀκούσῃ εἰσαγομένας εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων, εἰς πάντα τὰ μοναστήρια τῶν ὀρθοδόξων. Αὐτὴ πάντων τούτων ἐποπτεύουσα καὶ μεριμνῶσα, καὶ κηδομένη τῆς ψυχικῆς τοῦ περιουσίου λαοῦ σωτηρίας, ἀξιοῖ καὶ περὶ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων ὅπως ἐκεῖνα μόνον, ὅσα τῆς ἐκ τοῦ ἐγγὺς ἀπ' αὐτῆς ἔτυχον ἐποπτείας, ἅμα δὲ καὶ τῆς εὐλογίας αὐτῆς, τεθῶσιν εἰς χρῆσιν, φέροντα τὸ νόμιμον κῦρος. Ἔχει δ' ἐλπίδας ὅτι τὰ πιστὰ αὐτῇ τέκνα προθύμως ἐκτιμήσουσι τὰς ὑλικὰς θυσίας, εἰς ἃς ὑποβάλλεται νῦν, καὶ συντρέξουσιν, ὡς ἂν ἕκαστος κρίνῃ πρόσφορον, εἰς ἐπιτυχίαν ὑλικὴν ἐπιχειρήσεως, ἧς ὁ σκοπὸς ἡ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ ὑμνολογία, γινομένη μετ' ἐπιμελείας, ἵνα μὴ τὴν παρὰ τῷ προφήτῃ κατάραν τοῦ ποιοῦντος «τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς» ἀκούσωμεν, καίπερ δυνάμενοι ν' ἀποφύγωμεν αὐτὴν ἐν αἰῶνι πολλὰς ἡμῖν τὰς εὐκολίας τε καὶ βοηθείας, ὑλικάς τε καὶ ἠθικὰς, χορηγοῦντι ἐν πάσῃ κοινωφελεῖ ὑποθέσει.

Σὺν τῷ παρόντι φύλλῳ λαμβάνουσιν οἱ συνδρομηταὶ τὴν προμετωπίδα τοῦ ΚΓ' τόμου καὶ τὸν πίνακα τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων.

[illegible]

Ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἡ πανηγυρικῶς ὑπὸ τῶν καθ' ἡμᾶς σχολείων ἀγομένη, ἐτελέσθη σήμερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ μεγαλοπρεπῶς, ἱερουργοῦντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Ἰκονίου, Σμύρνης, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Βελεγράδων, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ἡλιουπόλεως καὶ Θυατείρων, καὶ Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐμνημονεύθησαν τὰ ὀνόματα τῶν ἀοιδίμων ἱδρυτῶν, εὐεργετῶν, καὶ διδασκάλων τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. ὡς ἀπὸ τεσ-

σαράκοντα ἐτῶν εἴθισται, τῶν ζώντων τε καὶ τῶν εὐσεβῶς κεκοιμημένων· παρῆσαν δὲ οἱ τῆς ἑορταζούσης σχολῆς ἔφοροι, οἱ διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ καὶ πλῆθὺς εὐσεβῶν. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἡ φιλόμουσος ὁμήγυρις ἀνῆλθεν εἰς τὴν Σχολὴν, παρισταμένων συνοδικῶν τινων μητροπολιτῶν, καὶ τοῦ τέως τοιούτου πανιερ. μητροπολίτου Βιζύης, τῶν πανοσιολ. ἀντιπροσώπων τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ τοῦ θεοβαδίστου Σινᾶ, ἐφόρων, διδασκάλων καὶ μαθητῶν τῆς σχολῆς καὶ ἐκλεκτῆς ὁμηγύρεως. Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. εὐλογίαν τῶν κολύβων, ὁ ἐλλόγιμος διδάκτωρ καὶ καθηγητὴς κ. Π. Γ. Παπακωνσταντίνου ἀνέγνω τὸν εἰθισμένον λόγον, πραγματευθεὶς μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ ἐμβριθείας τὸν μῦθον τῆς Ἀντιόπης, τήν τε γένεσιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάδοσιν, ἐξ οὗ, ὡς γνωστὸν τοῖς φιλολογοῦσιν, ὁ Εὐριπίδης ὁρμηθεὶς ἐποίησε τὸ ἀπολεσθὲν ὁμώνυμον δρᾶμα. Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν, ψαλέντων τῶν πολυχρονισμῶν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου καὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, πατρικῶς εὐξαμένου τὰ δέοντα, ἡ συνέλευσις διελύθη.

Χοροστασία.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐχοροστάτησε σὺν τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σκοπίων κ. Σεβαστιανός.

Μητρόπολις Σωζοπόλεως.—Τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Σωζοαγαθοπόλεως κ. Κωνσταντίνου ὑποβαλόντος πρό τινος κανονικὴν ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας ταύτης παραίτησιν, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ ἐσκέψατο περὶ ἐκλογῆς διαδόχου. Προταθέντων ὑποψηφίων τῶν παν. μητροπολιτῶν Λιτίτσης κ. Νικηφόρου, Βιζύης κ. Δωροθέου καὶ Μογλενῶν κ. Ἰωαννικίου, καὶ γενομένων ἐν τῷ πατριαρχ. ναῷ τῶν ψήφων, ἐξελέγη μητροπολίτης Σωζοαγαθοπόλεως, ὁ τέως Βιζύης κ. Δωρόθεος.

Μητρόπολις Βιζύης.—Γενομένων δ' αὐθημερον ψήφων πρὸς ἐκλογὴν μητροπολίτου Βιζύης, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βοδενῶν κ. Νικοδήμου καὶ τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Μοσχοννησίων κ. Νεοφύτου καὶ Μυρέων κ. Στεφάνου ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Βιζύης ὁ τέως μητροπολίτης Βοδενῶν κ. Νικόδημος.

Μητρόπολις Βοδενῶν.—Τῆς ἐπαρχίας Βοδενῶν χηρευσάσης ἕνεκα τῆς μεταθέσεως ταύτης, ἐν τῇ αὐτῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐγένετο σκέψις περὶ πληρώσεως αὐτῆς. Ὅθεν μετὰ τὴν γεμένην πρότασιν καὶ προβολὴν ὡς ὑποψηφίων τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Λιτίτσης κ. Νικηφόρου, καὶ πρώην Μαρωνείας κ. Κωνσταντίνου καὶ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Μυρέων κ. Στεφάνου, ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ αὐτῷ σεπτῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Βοδενῶν ὁ τέως ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Στέφανος.

Μ. Μήνυμα.—Τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Βιζύης κ. Νικοδήμῳ ἐγένετο χθὲς τὸ Μ. μήνυμα, μεθ' ὃ κατελθόντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν ἐν τῷ πατριαρχ. ναῷ, ἐποιήσατο οὗτος τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν, ἀποχωρήσας ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἧς τέως διετέλει μέλος.

Μητρόπολις Ἰωαννίνων.—Τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἰωαννίνων κ. Σωφρονίῳ ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου τὸ παράσημον Μεδζηδιὲ πρώτης τάξεως.

Ἐθν. Ὀρφανοτροφεῖον ἐν Πριγκήπῳ.—Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀνακοινώσαντος τῷ προέδρῳ τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθν. Ὀρφανοτροφείου σεβασμ. μητροπολίτῃ Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτῳ ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ ἐν τοῖς ἐγνωσμένοις αὐτοῦ φιλανθρώποις αἰσθήμασιν ηὐδόκησε νὰ διατάξῃ ἐσχάτως ὅπως τὸ εἰς κρέας καὶ ἄρτον εἰς τὰ ἐθνικὰ φιλανθρ. καθιδρύματα παρεχόμενον κυβερνητικὸν σιτηρέσιον αὐξηθῇ, ἡ ἐφορία τοῦ Ὀρφανοτροφείου συνελθοῦσα προχθὲς εἰς συνεδρίαν καὶ λαβοῦσα ἐπισήμως γνῶσιν τῶν νέων πρὸς τὸ ἄσυλον τῶν ὀρφανῶν συμπαθειῶν τοῦ μεγαθύμου ἄρχοντος ἡμῶν, ἐνέκρινεν ὅπως διὰ τῆς Α. Θ. Π. ὑποβληθῶσιν αἱ προσήκουσαι εὐχαριστίαι τῇ Α. Α. Μεγαλειότητι καὶ ἡ βαθεῖα εὐγνωμοσύνη τῶν εὐεργετουμένων.

Σέρβος πρεσβευτής.—Τοῦ ἐνταῦθα ἐξοχ. πρεσβευτοῦ τῆς Σερβίας κ. Σῆμιτς ἀσθενοῦντος ἀπό τινων ἡμερῶν, ἡ Α. Θ. Π. ἐπανειλημμένως διηρώτησε τὰ περὶ τῆς ὑγείας αὐτοῦ διὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἡ Α. Θ. Π. εὐηρεστήθη νὰ διαβιβάσῃ διὰ τοῦ ἁρμοδίου πατριαρχικοῦ ὑπαλλήλου τῷ ἐκ τῶν συμβούλων ἐνδοξ. Κωνσταντίνῳ Ἀνανιάδῃ ἐφέντῃ τὰς πατρικὰς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ προσρήσεις ἐπὶ τῷ ἀρραβῶνι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ δεσποσύνης Ἑλένης μετὰ τοῦ κ. Α. Ράλλη.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἦγον τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτὴν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἡρακλείας, Σερρῶν, καὶ Στρωμνίτσης οἷς ἡ Α.Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.—Ὁμοίως ἦγε τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν καὶ ὁ ἐν Ὀδησσῷ ἐθνικὸς εὐεργέτης κ. Γρηγόριος Μαρασλῆς, εἰς ὃν ἡ Α. Θ. Π. πύξατο τὰ δέοντα διὰ θερμοῦ τηλεγραφήματος. Τῷ μεγατίμῳ ὁμογενεῖ συνεχάρη ὡσαύτως καὶ ἡ τῆς Πατριαρχ. ἀστικῆς σχολῆς Μαρασλῆ ἐφορία. Αἱ πατριαρχικαὶ συγχαρητήριοι προσρήσεις διεβιβάσθησαν ὁμοίως διὰ τῶν ἁρμοδίων κληρικῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Δρυϊνουπόλεως, τῷ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γρηγορίῳ Κωνσταντινίδῃ Μ. ἱεροκήρυκι τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τοῖς κκ. Γρηγορίῳ Χιδήρογλου ἐφέντη, καὶ Γρηγ. Βαννιέρῃ.

Αἱ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱεραὶ μοναὶ σπουδαῖον ὑπὲρ ἱεροῦ σκοποῦ ἔπεμψαν ἄρτι, διὰ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ποσὸν, πολλοστὴν φορὰν ταύτην τεκμηριώσασαι αἰσθήματα φιλανθρωπίας, ἀνεξαρτήτως φυλετικῶν διαφορῶν καὶ οὕτω διακόσιαι μὲν καὶ τεσσαράκοντα λίραι ἐδόθησαν τῇ κεντρικῇ ἐπιτροπῇ ὑπὲρ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος παθόντων, τριακόσιαι δὲ καὶ τριάκοντα, διὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐνεχειρίσθησαν τῇ Α. Ὑ. τῷ μεγάλῳ βεζίρῃ ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ αὐτοκρ. στρατοῦ. Αἱ ἱεραὶ βασιλικαὶ καὶ πατριαρχικαὶ μοναὶ, συμμεριζόμεναι τὴν κοινὴν θλῖψιν ἐπὶ τοῖς παθήμασιν ἀδελφῶν ἀφωσιωμένων τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, ἔδειξαν ἅμα ὅτι καθῆκον ἐστὶ κοινὸν τὸ κατὰ δύναμιν εἰσφέρειν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν μέσῳ κινδύνων καὶ δυσχερειῶν ἀναλαβόντων τήν τε περιφρούρησιν τῶν δικαίων καὶ τὴν ἐξασφάλισιν ἠρέμου πολιτείας τῶν πιστῶν τοῦ κράτους ὑπηκόων.

Δωρεά.—Ὁ ἐκ Συγῆς τῆς ἐπαρχίας Προύσης κ. Εὐστράτιος Ζ. Μαμέλης, ἐπισκεψάμενος προχθὲς τὴν Α. Θ Π. ἐνεχείρισεν καὶ 300 φρ. χρυσᾶ, δηλώσας ὅτι τὰ μὲν 260 διατίθησιν ὑπὲρ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τὰ δὲ 40 ὑπὲρ τῶν ἐπισκευῶν τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου.

Μεγάλη του Γ. Σχολή.—Καθηγητὴς τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ὑποδειχθεὶς ὑπὸ τῆς ἐφορίας διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν συνθέσεων ἐν ταῖς κατωτέραις τάξεσι, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, κατὰ τὴν τελευταίαν διοικητικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν, ὁ προλύτης τῆς φιλολογίας καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων τῆς Σχολῆς τελειοφοίτων κ. Ἰωακεὶμ Βαλαβάνης, γνωστὸς ἐπὶ πολυετεῖ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἐπὶ συγγραφῇ διδακτικῶν βιβλίων ὠφελίμων.

Πατριαρχικὸν Γραφεῖον.—Ὁ διευθυντὴς τοῦ Α΄ πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Ἰ. Δ. Ταντελίδης αἰτησάμενος ἔτυχεν παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς ἀδείας ὅπως ἐπὶ πεντάμηνον ἀπουσιάσῃ χάριν περιθάλψεως τῆς ὑγιείας αὐτοῦ. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπηρεσίας τοῦ κ. Ταντελίδου ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ, καὶ τὴν μετὰ ζηλωτῆς φερεπονίας ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, προὔτεινεν ὅπως δοθῶσιν αὐτῷ 50 λίραι λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τοῦθ' ὅπερ ἐνεκρίθη καὶ ὑπὸ τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου.—Ὁ κ. Ταντελίδης εὐγνωμονῶν ἐπὶ τῇ στοργῇ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Π. τὰς θερμὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας καὶ τῇ π. τρίτῃ ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν κατευθυνόμενος εἰς Αἴγυπτον προπεμφθεὶς ὅπως ἐπισκεφθῇ καὶ τοὺς ἁγίους Τόπους.—Κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ τὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ πατριαρχ. γραφείου θέλουσι διεξάγεσθαι ὑπὸ τοῦ β΄ γραμματέως κ. Χρήστου Παπαϊωάννου.

Ἐπισκέψεις.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης τῇ π. δευτέρᾳ ἀνελθὼν εἰς τὰ Θεραπεῖα ἐπεσκέψατο τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Δέρκων κ. Καλλίνικον.—Τὴν Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τῇ ἑβδομάδι ταύτῃ ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰ. Γρυπάρης.

Τάφος οἰκογενείας Α. Σπαθάρη.—Ἡ Ἐφορία τῶν Ἐθν. φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, φόρον εὐγνωμοσύνης ἀποτίνουσα πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀοιδίμου καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς Ἀνδρέου Σπαθάρη, ἔν τινι τῶν τελευταίων αὐτῆς συνεδριῶν, ἐνέκρινε, προτάσει τοῦ προέδρου τῶν εὐαγῶν καθιδρυμάτων σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, μαθητοῦ τοῦ μακαρίτου χρηματίσαντος, ὅπως ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τάφος τοῦ ἀειμνήστου Σπαθάρη δωρηθῇ τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ θεωρούμενος ὡς ἰδιοκτησία αὐτῆς.

Σωματεῖα.—Συνεπείᾳ τῶν οὐ πρὸ πολλοῦ γραφέντων μετά τινος πικρίας ἐν τοῖς «Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς» τῆς Πετρουπόλεως δύο ἐκτενῶν ἄρθρων κατὰ τῆς εὐδοκίμως ἄλλοτε λειτουργού-

γούσης Ἑταιρίας τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, καθὸ προστάτης ἀνώτατος πάντων τῶν παρ' ἡμῖν κοινωφελῶν συνεταιρισμῶν, εὐκολύνων τὸ ἔργον τοῦ σωματείου, παυσαμένου τῶν ἐργασιῶν ἕνεκεν ἐλλείψεως εὐπρεποῦς αἰθούσης, διέταξεν ὅπως ἡ Ἑταιρία συνεδριάζῃ τοὐντεῦθεν προσωρινῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ κοινοῦ, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους τούτου συνεδρίασις ἠγγέλθη διὰ τὴν προσεχῆ παρασκευήν, 6 φεβρουαρίου (ὥρᾳ $1^1/_2$ μ. μ.). Ἡ Ἑταιρία ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τοῦ πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου τῇ 2 φεβρουαρίου 1876, πυλογήθη δὲ διὰ γράμματος τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως τῇ 4 μαΐου 1890, καὶ ἀνεγνωρίσθη διὰ γράμματος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, συνοδικῶς ἐγκριθέντος ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ τοῦ θεμελιώδους αὐτῆς νόμου.

Ἑλληνικὴ δημοσιογραφία.—Ἡ ἐφημερὶς «Πρόοδος», ἧς τὸ προνόμιον παρεχωρήθη τῷ κ. Ὑπατίῳ Π. Σπανούδῃ, κατὰ τὴν ἀγγελίαν τῆς διευθύνσεως αὐτῆς, ἄρξεται ἐκδιδομένη προσεχῶς, μετὰ φιλοκαλίας. Ἐν καιρῷ γράψαντες ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» τὰ δέοντα, συνιστῶμεν μὲν πᾶσι τοῖς ὁμογενέσι τὴν ὑποστήριξιν τῆς «Προόδου» οὐδὲν κοινὸν ἐχούσης πρὸς τὴν πρὸ διετίας παρ' ἡμῖν ὀλίγα φύλλα ἐκδοῦσαν, ἐλπίζομεν δ' ὅτι ἡ ἐμπειρία καὶ αἱ γνώσεις τοῦ ἀρχισυντάκτου καθὼς καὶ ἡ ἐπιδεικνυμένη ὑπ' αὐτοῦ εὐλάβεια πρὸς τὰ κείμενα θέλουσι καταστήσει τὴν «Πρόοδον» τοῦ ἔλλογ. κ. Κ. Π. Σπανούδη πᾶσι χρήσιμον καθημερινὸν ἀνάγνωσμα.

Ἱερὰ Μονὴ Σινᾶ.—Ἀντιπρόσωπος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ ἐν Τυφλίδι διωρίσθη ὁ πανοσιώτ. ἱερομόναχος κ. Νεόφυτος, ἀντὶ τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀμφιλοχίου Ἀργυράκη, παραμένοντος ἕνεκεν ὑποθέσεων τῆς μονῆς ἐν Κιέβῳ. — Ὁ ἐν Τυφλίδι ἐπίτροπος ἱερομ. κ. Νεόφυτος ἦν μέχρι τοῦδε μέλος τῆς ἐν Καΐρῳ σιναϊτικῆς συνάξεως, ἧς τὰ λοιπὰ μέλη εἰσὶν οἱ πανοσιολ. Γαβριὴλ Μαλαφούρης καὶ Νικηφόρος Παπαδάκης, ἀρχιμανδρῖται, καὶ Νικόδημος πρωτοσύγκελλος.

Ὁ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ὁ πρὸ πενταετίας ἱδρυθεὶς ἐν Ἀθήναις καὶ τῇ 10 μαΐου 1899 διὰ βασιλικοῦ διατάγματος ἀναγνωρισθεὶς, συνεκρότησε γενικὴν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ συνέλευσιν τῇ προπαρελθούσῃ κυριακῇ, δοὺς εὐπροσώπως εὐθύνας καὶ λόγους καὶ μεθ' ὑπερηφανίας ἐπὶ τῇ συντελεσθείσῃ ἐργασίᾳ αὐτοῦ κοινὴν τῷ κοινῷ διὰ τοῦ τύπου καταστήσας τὴν ἔκθεσιν τῶν αὐτῷ πεπραγμένων, ἣν ἀνέγνω ὁ ἀκαταπόνητος τοῦ Συλλόγου πρόεδρος κ. Δημήτριος Βικέλας. Μεταξὺ ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν καὶ φόβων ἀποτυχίας τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτοῦ διελθὼν ὁ Σύλλογος ἐπιδίδεται νῦν μετὰ βεβαιότητος ἐπιτυχίας εἰς τὸ κοινωφελέστατον ἔργον αὐτοῦ «τὴν διὰ παντὸς ἐφικτοῦ μέσου ἀνάπτυξιν, ἐξυγίανσιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ»· καὶ τοῦ ἔργου τούτου τὰ θεμέλια καταβαλὼν ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1900, συνέστησε τὴν φερώνυμον αὐτῷ βιβλιοθήκην, τεσσαράκοντα ὀκτὼ τεύχη μέχρι σήμερον ἐκτυπώσας ὠφελίμους τῷ ἑλληνικῷ λαῷ γνώσεις περιέχοντα, καὶ τιμώμενα ἀντὶ τιμήματος εὐτελοῦς. Ἐκ δὲ τῶν 500,790 ἀντιτύπων, ὅσα δι' ἐξόδων αὐτοῦ ἐξέδωκεν ἐν μιᾷ τετραετίᾳ, διεσπάρησαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τόν τε τῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀλλαχοῦ 485000 ἀντιτύπων.

Τὸ συμβούλιον τοῦ Συλλόγου παρατηρεῖ εὐφροσύνως ὅτι καθ' ὅσον ὁ χρόνος παρέρχεται τοσοῦτον ἡ ζήτησις τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Συλλόγου βιβλίων γενικεύεται. Ἕκαστον βιβλίον εἰσάγει μίαν ἢ πολλὰς ὠφελίμους γνώσεις παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ, ἥτις ἀγοράζει, τόσον δ' εὔληπτος ἡ φράσις καὶ σαφὴς ἡ τῶν ἰδεῶν ἀνάπτυξις, ὥστε μόνον οἱ δύσνοες ἴσως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μὴ μάθωσί τι. Παρατηροῦμεν ὅμως μετά τινος ἀπορίας ὅτι ἐκ τῶν ἐκδιδομένων τευχῶν ἡ **θρησκευτικὴ διδασκαλία** τοῦ λαοῦ **κατέχει τρία** τεύχη ἐκ τῶν **τεσσαράκοντα ὀκτώ**· ἐλπίσωμεν ὅτι τὸ διοικητικὸν τοῦ Συλλόγου συμβούλιον ἀναπληρώσει καὶ τὴν ἔλλειψιν ταύτην, εὑρίσκον πρὸς τοῦτο τοὺς δοκίμους ἐργάτας τοῦ πνεύματος καὶ τὰ κατάλληλα θέματα· ἀλλ' οἱ συνιστῶντες αὐτὸ ἄνδρες ἐπίσης δύνανται καὶ γινώσκουσι νὰ διαχέωσι τὴν ὑγιᾶ θρησκευτικὴν διδασκαλίαν ἐν ἑκάστῳ τεύχει, μεταδιδόντι γνώσεις ἐκ τῶν ἐπιστημῶν· ἐλπίζομεν ὅτι καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν ἔχουσιν οἱ τὸ σωματεῖον διοικοῦντες καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θρησκευτικῆς ὕλης συγ

γραμμάτων θέλουσιν ἐπιδιώξει, πεποίθησιν ἔχοντες εἰς τὴν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν λαοῦ φιλομάθειαν· ἤδη ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς ἐν ᾗ ὁ πρόεδρος ἀνέγνω ἐκθέσει ὅτι «τὸ λῆξαν ἔτος ἐν συνόλῳ σημειοῖ βήματα προόδου, παρεχούσης τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Σύλλογος ἐξέρχεται τῆς πρώτης αὐτοῦ δοκιμαστικῆς περιόδου». Ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν λαὸς ἐστὶν ἀείποτε πρόθυμος εἰς ἀνάγνωσιν, ἐπιθυμῶν πάντοτε νὰ ὑποστηρίζῃ κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις· ἐὰν δὲ τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου πανταχοῦ προβιβάσωσιν οἱ ἱερατικῶς προϊστάμενοι, συνιστῶντες ἐν τοῖς οἴκοις, οὓς ἐπισκέπτονται, τὴν εἰσαγωγὴν τῶν θρησκευτικῶν βιβλίων, ἐὰν ὑποστηρίξωσιν οἱ διδάσκαλοι, συνιστῶντες ὡς πρὸς τὴν κατ' οἶκον μελέτην κατάλληλον πᾶν βιβλίον τοῦ Συλλόγου, ἐὰν προστατεύσωσιν αἱ ἐφορίαι τῶν σχολείων, ἐπιβάλλουσαι τοῖς ἐν καιρῷ τῆς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀναπαύλας σχολάζουσι μαθηταῖς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τευχῶν, ἅπερ ὁ Σύλλογος ἔθετο τόσον εὐπρόσκτητα. φῶς ἐπιστήμης, φῶς ὑγιῶν γνώσεων, φῶς ἀγλαΐζον καρδίαν τε καὶ πνεῦμα θέλει διαχέεσθαι διὰ τῶν τευχῶν τοῦ Συλλόγου τῶν ὠφελίμων βιβλίων. Ἐὰν πραγματωθῇ τὸ μεταδοθὲν ἡμῖν, ὅτι τῶν ἐν Διπλοκιονίῳ ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων σχολείων ἡ ἐφορία συνέστησεν, ὡς ἄνω, τὴν κατ' ἰδίαν μελέτην τοῖς μαθηταῖς τῶν αὐτόθι σχολείων, εὐχῆς ἔργον τὸ παράδειγμα τοῦτο νὰ εὕρῃ μιμητὰς καὶ σχολείων ἑτέρων ἐφόρους, ἵνα τῆς καρδίας ἡ διάπλασις καὶ τοῦ νοὸς ἡ ὑγιὴς ἀνάπτυξις ἐπιδιωχθῶσι παρ' ἡμῖν εὐθὺς ἀπὸ τῆς τρυφερᾶς ἡλικίας· οὕτω δὲ θέλομεν ἀποδείξει πᾶσιν ὅτι ἄμβων ἱερὸς, συλλόγων βήματα, ἑταιριῶν φιλογενῶν ἐκδόσεις, εἰσάγουσαι πανταχοῦ ῥήματα ζωῆς εἰς κοινωνίας εὐνομουμένας, ῥῆμα Θεοῦ εἰς χριστιανικὰς κοινότητας, συνεργασθήσονται πρὸς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὑγιᾶ μόρφωσιν, ἵνα προετοιμάσωσι, κατὰ κοινὸν πόθον, τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει γενεὰς εὐρώστους θρησκευτικῶς καὶ διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς.

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ὧν τὸ πρόγραμμα (χωρὶς τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιστολῆς) ἐστάλη ἡμῖν, ἠδύναντο νὰ ἀποβῶσι πρὸς τοῦτο συντελεστικὰ, καθὼς καὶ τὰ μαθήματα συλλόγου τινὸς ἑτέρου ἢ ἀδελφότητος, παλαιᾶς ἢ νέας, σκοπὸν ἐπιδιωκούσης ἠθικοθρησκευτικὸν ἢ ψυχαγωγικόν. Τεσσαρακονταετίαν ὅλην λειτουργεῖ παρ' ἡμῖν ὁ θεσμὸς τῶν δημοσίων τούτων μαθημάτων, δημιουργήσας ἀγορητὰς καὶ ῥήτορας, οὐχὶ σπανίως ἐγκωμιαζομένους δημοσίως, ἵνα φανῇ ὅτι περὶ τούτου προέκειτο καθ' ὅλην δὲ τὴν τεσσαρακονταετίαν ταύτην, ἐὰν ἐξετάσῃ τις τὴν διδαχθεῖσαν ὕλην, εὑρίσκει μετὰ μεγάλης θλίψεως ὅτι, παρημελημένη λίαν ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία παρεῖχε τὸν αὐτῇ ἁρμόζοντα χῶρον εἰς ἕτερα θέματα, ὧν ἐπὶ καταλήψει ἀπῃτεῖτο ἀκροατήριον ἀνεπτυγμένον, οἷον οὔτε ὁ Φιλολ. Σύλλογος ἔβλεπε συνήθως, οὔτε οἱ καθ' ἑνορίας ποικιλώνυμοι καὶ θνησιγενεῖς συνεταιρισμοὶ, ἀνθοῦντες καὶ μαραινόμενοι τοσούτῳ συνεχῶς «ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ». Τοῦ ἐφετεινοῦ μάλιστα προγράμματος τῶν δημοσίων τοῦ Συλλόγου μαθημάτων τὸ δέκατον μόλις ἀφοσιοῦται εἰς τὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, εἰς δὲ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἰδίως, οὔτε ἓν ἐκ τῶν ἀναγγελλομένων εἴκοσιν ἑνὸς μαθημάτων, ἐνῷ τόσον ἐξόχως διδακτικὰς σελίδας αὕτη χορηγεῖ τοῖς ἀκροωμένοις καὶ τόσον ἀμφιλαφῶς ἐποικοδομητικὰ τὰ συμπεράσματα· ἠδύνατο δέ τις ἵν' ἀναλάβῃ τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν, πολλῷ προτιμοτέραν οὖσαν τῆς ἀγγελλομένης διαλέξεως περὶ τῆς βιβλιοθήκης Μαρασλῆ, ἢ παρομοίων, ἄλλοτε γενομένων. — Εὐχόμεθα τὴν ῥύθμισιν καὶ διάταξιν τῶν τοῦ Συλλόγου δημοσίων μαθημάτων πρὸς τὸ κοινωφελέστερον καὶ κατ' ἄμφω ἐποικοδομητικὸν, ἵνα τὰ παρ' αὐτοῦ ἀποφασισθησόμενα μιμηθῶσι καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν ἀδελφοτήτων, λάβωμεν δ' ὑπ' ὄψιν, μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ὅλων ἐτῶν, ὅσα περὶ τούτου τοῦ θέματος ἔγραφεν ἀνὴρ, τὸ πρέπον κρῖναι δυνάμενος, ἐν τῇ «Νέᾳ Πανδώρᾳ». Προσδοκῶμεν ἵνα κατὰ τὸ προσεχὲς ἀκαδημιακὸν ἔτος, μετὰ σύσκεψιν ὥριμον, βασιζομένην ἐπὶ πείρας πολυετοῦς, συσταθῇ σειρὰ μαθημάτων ἔν τε τῷ Συλλόγῳ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀδελφότησι τό τε πᾶσιν ὠφέλιμον τῶν θεμάτων ἐπιδιώκουσα καὶ βάσιν τιθεῖσα διδασκαλίας τὴν ἠθικὴν καὶ κυρίως τὴν θρησκευτικὴν ἐποικοδόμησιν τοῦ φιλομαθοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΕΚΔΟΣΙΣ «ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ». Ὁ ἐν Ἀθήναις νομοδιδάκτωρ καὶ δικηγόρος κ. Ἰωάννης Ζέπος δι' αἰτήσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκ. πατριάρχην ἀναγγέλλει δευτέραν ἔκδοσιν τῶν Βασιλικῶν, ἤτοι τῆς συλλογῆς τῶν νόμων τῆς ἐπιχει-

ρηθείσης ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου Μακεδόνος, καὶ συμπληρωθείσης ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου τῶν αὐτοκρατόρων, ἐξητήσατο δὲ τὴν τοῦ ἔργου σύστασιν καὶ ὑποστήριξιν ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ἱερῶν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἅτε δὲ τῆς β΄ ταύτης ἐκδόσεως, πλουτισθησομένης διὰ πλειόνων σπουδαίων ὑποσημειώσεων καὶ πληρεστέρας νομολογίας τῶν ἐν Ἑλλάδι δικαστηρίων ὡς καὶ τῶν ἐνταῦθα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παντὸς βαθμοῦ καὶ δικαιοδοσίας. Γνωστῆς γενομένης τῆς αἰτήσεως αὐτοῦ ταύτης καὶ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, καὶ ληφθείσης ὑπ' ὄψιν τῆς γενομένης ἤδη ὑπ' αὐτοῦ πρώτης ἐκδόσεως τῶν Βασιλικῶν εἰς πέντε ὀγκώδεις τόμους περιεκτικοὺς ἐν ὑποσημειώσεσι καὶ τῶν κυριωτέρων ἰουστινιανείων νεαρῶν καὶ νομολογίας τῶν τε ἐν Ἑλλάδι ὡς καὶ τῶν ἐνταῦθα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δικαστηρίων, ἡ ἱερὰ Σύνοδος σκεψαμένη ὅτι ἡ δευτέρα ἔκδοσις τοῦ βιβλίου τούτου, ὄντος χρησιμωτάτου καὶ ἀπαραιτήτου πᾶσι μὲν τοῖς περὶ τοὺς νόμους ἀσχολουμένοις, ἰδίᾳ δὲ ταῖς ἱεραῖς μητροπόλεσι τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ταῖς ἐπισκοπαῖς καὶ ταῖς ἱεραῖς μοναῖς καὶ ταῖς ἐξαρχίαις, κεκλημέναις δικάζειν καὶ ἀποφαίνεσθαι ἐπὶ ζητημάτων πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς φύσεως, οἷον περὶ γάμου, μνηστείας, διατροφῆς, νομιμοποιήσεως τέκνων, διαθηκῶν, προικὸς καὶ λοιπῶν, ἀναγομένων τουτέστιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ περιέχοντος εὐσύνοπτον καὶ τακτικὴν συλλογὴν τῆς ἰουστινιανείου νομοθεσίας, ἤτοι, τῶν Πανδεκτῶν, Εἰσηγήσεων, τοῦ Νέου Κώδικος, ἔτι δὲ καὶ τῶν σπουδαιοτέρων νεαρῶν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ἔσται βελτίων ἅτε πληρεστέρα τῆς πᾶσι γνωστῆς πρώτης, ἐνέκρινεν ἵνα θερμῶς συστηθῇ διὰ σεπτῆς πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου τοῖς ἀνὰ τὸ κλῖμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πανιερ.μητροπολίταις, τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις, τοῖς πατριαρχικοῖς ἐξάρχοις καὶ τοῖς ὁσιωτάτοις ἡγουμένοις τῶν ἱερῶν μονῶν πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ πολυμαθοῦς ἐκδότου ἐν τῇ σπουδαίᾳ καὶ φιλοτίμῳ ταύτῃ ἐπιχειρήσει αὐτοῦ.

Τὸ ἔργον τοῦτο συνίστησιν ἡ «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» ὡς σπουδαιότατον πρόσκτημα τῆς βιβλιοθήκης παντὸς φιλομούσου ὁμογενοῦς.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

«Διαμαρτύρησις τῆς ἐν **Μελβούρνῃ** ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· Ἀθανάσιος Καντόπουλος προϊστάμενος». Μεταφρασθέντα ἐξ ἀγγλικῆς ἐφημερίδος ἐκδίδομεν πρὸς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ τὰ ἑξῆς: Διὰ τοῦ ἀπὸ 2 ἰουνίου 1903 ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς κοινότητος Μελβούρνης ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δηλοῖ ὅτι, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὰς ἐπανειλημμένας τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης αἰτήσεις καὶ μετὰ συνεννόησιν μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων, διώρισεν ἐφημέριον τῆς ἐν Μελβούρνῃ ἐκκλησίας τὸν ἀρχ. Νίκανδρον Μπετίνην. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου συνιστᾶται τῇ κοινότητι σέβας τῇ Α. Μακαριότητι, συναινεσάσῃ ἑθελαγάθως εἰς τὴν ὑπαγωγὴν αὐτῆς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀγάπη καὶ εἰρήνη πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐν Μελβούρνῃ ὀρθοδόξους.

Ἡ διαμαρτύρησις, περὶ ἧς πρόκειται, ἀπευθύνεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, χαρακτηριζομένης ὡς παραλόγου καὶ ἀδικαιολογήτου. Ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ ὅτι ἡ ἀνέγερσις τῆς ἐκκλησίας τῆς Μελβούρνης ὀφείλεται τῇ Συριακῇ κοινότητι, ἥτινι προσετέθησαν ῥῶσσοί τινες καὶ πολλὰ μέλη τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, καὶ ὅτι τῇ αἰτήσει τῆς κοινότητος ταύτης ὁ πατριάρχης Δαμιανὸς διώρισεν ἐφημέριον αὐτῆς τὸν σεβάσμιον Ἀθανάσιον Καντόπουλον, ἡλικίας 33 ἐτῶν, κατάλληλον διὰ τὴν θέσιν ταύτην, διαπρέποντα διά τε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν γλωσσομάθειαν αὐτοῦ, τέλειον Ἰωάννην κατὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν, Παῦλον κατὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ὑπομονήν, Πέτρον κατὰ τὴν ζέσιν καὶ τὸ θάρρος καὶ τέλος κατὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν εἰρήνην μαθητὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὴν ἄφιξιν αὐτῶν ἐγένοντο συνδρομαί τινες τῶν μελῶν πρὸς ἀνέγερσιν ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀνεπαρκεῖς· εὐτυχῶς ὅμως, χάρις εἰς δάνειον τριῶν πλουσίων ἑλλήνων, κατωρθώθη ἡ ἐπίτευξις τοῦ ποθουμένου. Πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς ἐκκλησίας κατὰ νόμον συνετάγησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν καταστατικὰ αὐτῆς, ὑπάγοντα τὴν ἐκκλησίαν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, στεροῦντα τὸν προϊστάμενον πολλῶν αὐτοῦ κανονικῶν δικαιωμάτων καὶ παρέχοντα πλεῖστα τοιαῦτα τοῖς ὡς ἄνω τρισὶ κυρίοις, διορισθεῖσιν ἰσοβίως ἐπιτρόποις τῆς ἐν λόγῳ ἐκκλησίας. Ὁ προϊστάμενος κ. Ἀθανάσιος Καντόπουλος ἠναγκάσθη νὰ ἀποσυρθῇ τῆς θέσεως αὐτοῦ πρὸς μεγίστην θλῖψιν τοῦ λαοῦ.

Περαιτέρω διατυποῦνται πολλὰ παράπονα διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ ἀρχιμ. κ. Νικάνδρου ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἑλλάδος καὶ ζητεῖται ἡ ἐπάνοδος τοῦ πατρὸς Ἀθανασίου Καντοπούλου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ πρὸς πρόληψιν δυσαρέστων συνεπειῶν.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΕΚΤΑ*

Καὶ νῦν μεταβαίνομεν εἰς τὸν περὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη βραχὺν λόγον·

τὸ βιβλίον, ἐξ οὗ μετέγραψα ἀναγραφὴν τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ, ἐστὶ μικροτάτου σχήματος, ὅπερ ὁ Βρετὸς σημειοῖ παραδόξως[28] εἰς δέκατον ἕκτον, ἐνῷ κάλλιον δύναται 'να εἴπῃ τις αὐτὸ τριακοστὸν δεύτερον. Ὀλίγιστα βιβλία μικροῦ σχήματος τοιούτου μέχρι σήμερον εἶδον· τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς τῶν ἑλλήνων ἐδωρησάμην πρό ἐτῶν βιβλιάριον μικρότατον, ἔργον τοῦ ἐκ Δηματζάνης διδασκάλου Ν. Νικητοπούλου[29]· τῇ τῆς Μεσαιωνολογικῆς Ἑταιρίας προσήνεγκον ἕτερον μικρὸν «Εὐχαὶ κατανυκτικαὶ λίαν ψυχωφελεῖς εἰς κάθε εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον χριστικνόν. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσαι, ἀδείᾳ τοῦ Πανιερωτάτου ἡμῶν Δεσπότου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Γρηγορίου. Συνδρομῇ τοῦ ἐντιμοτάτου κυρίου Χριστοδούλου Παπᾶ Ἰωάννου, καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ ὁσιωτάτου κυρίου Ἰωσὴφ ἁγιορίτου τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1819», ἐκτεινόμενον εἰς 22 σελίδας[30], ἄγνωστον τῷ τε Βρετῷ καὶ τῷ Λάμπρῳ. Σχῆμα τοιοῦτον ἔχει καὶ τὸ Ἐξομολογητάριον τοῦ Νικηφόρου Πασχαλέως[31], μαθητοῦ Θεοφάνους Ξενακίου τοῦ μετὰ ταῦτα μητροπολίτου Φιλαδελφείας καὶ ἀπὸ τοῦ 1622;—1628 ἐφημερίου τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐν Βενετίᾳ κοινότητος. Ὅμοιόν ἐστι τούτοις τὸ βιβλίον Τὰ καθ' Ὑσμήνην καὶ Ὑσμηνίαν.

Περὶ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτου σχεδὸν οὐδὲν γινώσκομεν, διότι τὰ τοῦ Βρετοῦ, ὅτι[32] ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις, «ὅπου ἐδιδάχθη τὰ λεγόμενα κοινῶς ἑλληνικὰ γράμματα», ὅτι «περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΗ' ἑκατονταετερίδος μετέβη εἰς Βιέννην μὲ τὸν εὐγενῆ σκοπὸν νὰ ὠφελήσῃ τὸ ἔθνος του καὶ τὸν ἑαυτόν του διὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἑλληνικῶν βιβλίων», καὶ ὅτι «ἄμοιρος ὅμως τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἐμπιστεύετο εἰς τοὺς φίλους του τὴν μετάφρασιν διαφόρων συγγραμμάτων ἰταλικῶν τε καὶ γαλλικῶν, διὰ τὴν τύπωσιν τῶν ὁποίων ἐζήτει τὴν συνδρομὴν τῶν ἐν Βενετίᾳ καὶ Βιέννῃ πλουσίων ἐμπόρων μεταβαίνων προσωπικῶς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπὸ μίαν εἰς τὴν ἄλλην πόλιν» γράφονται μᾶλλον εἰκῇ παρὰ μετὰ δόκιμον τῶν κατ' αὐτὸν ἐξετασιν. Ὅτι οὐκ ἦν ὅλως ἄμοιρος παιδεύσεως ἦν γνωστὸν τῷ Βρετῷ· τὸ δὲ λεγόμενον ὅτι μετέβαινεν ὁ Λαμπανιτζιώτης ἀπὸ Βενετίας εἰς Βιέννην, ἐκ ταύτης δ' εἰς Βενετίαν ἐξαιτούμενος συνδρομὰς ἰδιωτῶν πρὸς ἔκδοσιν τῶν βιβλίων αὐτοῦ φαίνεταί πως ἀπροσδιόνυσον, εἴπερ ἦν τῷ Βρετῷ γνωστὸν[33] ἐξ ὁμολογίας αὐτοῦ τοῦ Πολυζώη ὅτι «τόσον εὐδοκίμησεν ἡ πρώτη ἔκδοσις, ὁποῦ ἔκαμα, ὁποῦ εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ, τὰ ὅσα βιβλία ἐτύπωσα μοῦ ἁρπάχθησαν ἀπὸ τὰς χεῖρας»· ἔμπορος δὲ βιβλίων ὁμολογῶν τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ κέρδη πῶς ἆρά γ' εὐπροσώπως δύναται 'να ζητήσῃ «διὰ τὴν τύπωσιν τῶν ὁποίων τὴν συνδρομὴν τῶν ἐν Βενετίᾳ καὶ Βιέννῃ πλουσίων ἐμπόρων»; Ἐκ τῶν ἀναγραφομένων παρὰ Βρετῷ δέκα καὶ ὀκτὼ ἐκδόσεων τοῦ Λαμπανιτζιώτη οὐδεμία ἀναγράφει δαπάνην ἑτέρου τινός, ἀλλὰ καὶ αἱ δεκαοκτὼ τὰς λέξεις «ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ» ἢ «ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ» Πολυζώη· πῶς δ' εὐπροσώπως ὁ περὶ ἑαυτοῦ τοιαῦτα γράφων ἐπικαλεσθήσεται «συνδρομὴν πλουσίων ἐμπόρων». Ἁμάρτυρα γράφει πιθανῶς ὁ Βρετὸς, ἴσως δὲ δικαίως, ἢ καὶ πικρότερον τοῦ πρέποντος, ὁ ἀείμνηστος Σοφοκλῆς Κ. ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἔγραψεν, ὑπ' ὄψιν ἔχων τὰ περὶ Σεργίου Μακραίου τοῦ ἐξ Ἀγράφων ὑπὸ Βρετοῦ μυθολογηθέντα, ὅτι τὰ ἀληθῆ «κρίνεται ὅτι συνῆψεν εἰς τὸ γρικώδες τοῦτο μυθάριον, ἵνα κἀντεῦθεν δείξῃ ἐπιληθεύον τὸ τῆς βίβλου αὐτοῦ ἐπίγραμμα[34]

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 29—33.

28. Νεολ. Φιλ. Β', ἀρ. 219.

29. «Ἐπίτομος Γραμματικὴ (ἐκ 12 σελίδων) ὑπὸ Ν. Νικητόπλου Δημητζανίτου. —Ἐν τῇ τυπογραφείᾳ Ἀθηνῶν, τῷ 1825» μέρος Β'. Τὸ πρῶτον μέρος οὔπω εἶδον· παρὰ Λάμπρῳ (Καταλ Β', ἀρ. 248—ὁ Βρετὸς ἀγνοεῖ) ἀναγράφεται "Γραμματικὴ διὰ τοὺς ἀλληλοδιδασκομένους,,, εἰς 79 σελίδας, εἰς 12, ἐν Αἰγίνῃ, τῷ 1829· ἕτερον ἔργον τοῦ αὐτοῦ Νικητοπούλου.

30. βεβαίως ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου "Ἔχει δ' ὕψος 80 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου καὶ πλάτος 60. Ἡ προμετωπὶς 95.

31. οὐδεμίαν ἀκριβῆ σχημάτων ἰδέαν ἔχων ὁ Βρετὸς σημειοῖ τοῦ βιβλιδαρίου σχῆμα τὸ ὄγδοον (Νεοελ. Φιλ. Α', 105) Τὸ ὕψος τῶν τοῦ βιβλίου σελίδων 83 χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, τὸ πλάτος 60: ἡ προμετωπὶς 95 Εἰρήσθω δ' ὅτι γράφει τὸν Νικηφόρον (σελ. 238 Α') Πασχάλην, ἐνῷ αὐτὸς οὗτος ὑπογράφεται Πασχαλεὺς ἐν τῇ τοῦ βιβλίου προτεταγμένῃ προσφωνήσει «τοῖς εὐσεβεστάτοις χριττιανοῖς τοῖς ἀναγινώσκουσι ταύτην τὴν βίβλον».

32. Νεοελ. Φιλ. τόμ. Β'. σελ 295

33 κατὰ τὸ προοίμιον, ὃ προτάττει τῆς Κατηχήσεως τοῦ Πλάτωνος Μόσχας ὁ Πολυζώης τῷ 1782.

34 τοῦτό ἐστι τὸ τῆς προμετωπίδος τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας σύμβολον ἢ motto

«Καὶ λῆδος (ἀλλ' οὐχὶ καὶ λῆρος;) πολλάκις σοφίαν στέγει—[35]».

«Αἱ γνωσταὶ ἡμῖν ἐργασίαι τοῦ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτου ἐκτείνονται ἀπὸ τοῦ 1757—1794, διότι παρὰ Βρετῷ ἀρχαιοτέρα τῶν ἐκδόσεων τοῦ Πολυζώη φέρεται ἡ τῷ ἔτει 1757 ἐκδοθεῖσα «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Νικολάου . . . . . συντεθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Νικολάου Κύρκου», καίτοι παρασημειοῖ που τῆς Νεοελληνικῆς αὐτοῦ Φιλολογίας ὁ Βρετὸς ὅτι εἶδεν ἀγγελίαν τοῦ Πολυζώη περὶ ἐκδόσεως τῆς Χαλιμᾶς τῷ 1756 ὑπ' αὐτοῦ (ἐν Βενετίᾳ). Ἀλλ' ὅπερ ἄπορον ἡμῖν ἐστὶν ὅτι βιβλία φερόμενα παρὰ Βρετῷ ὡς ὑπὸ Πολυζώη ἐκδοθέντα αὐτὸς οὐ σημειοῖ μεταξὺ τῶν ἰδίων ἐκδόσεων· οἷον τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ νεομάρτυρος.

Τῶν ἐκδόσεων τοῦ Πολυζώη δέον 'να ἀνακαλύψωμεν, ὡς ἀγνώστους, ἐφ' ὅσον ἠρεύνησα, τῶν μὲν ἐν Βενετίᾳ γενομένων ἐννέα· εἰσὶ δ' αὗται, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1750—1782 διεξαχθεῖσαι :

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους·

Ἀκολουθία τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων νεομάρτυρος Ἰωάννου·

Ἁγιασματάριον, ὑπ' αὐτοῦ διασκευασθέν. ἐκδοθὲν δὲ καὶ ὑφ' ἑτέρων μεταξὺ τῶν ἐτῶν (ἴσως) 1750-1791·

Ἀλεξάνδρου Μακεδόνος ἱστορία μυθώδης·

Ἀληθὴς ἱστορία Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος·

Ἀλεξάνδρου Μακεδόνος ἐκ τῆς Ἰνδίας ἐπιστολὴ πρὸς Ἀριστοτέλη τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ·

Ἐπιστολάριον τοῦ Μήλια, ὅπερ ὁ Ζαβίρας γράφει ἐκτυπωθὲν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1785, παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, καὶ ὁ βεβαιοῖ, κατὰ Ζαβίραν, ὁ Σάθας[36]· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Πολυζώης μαρτυρεῖ ὅτι ἡ πρώτη ἔκδοσις ἐγένετο ὑπ' αὐτοῦ ἐν Βενετίᾳ, τὸ Ἐπιστολάριον ἐξετυπώθη ἄρα πρὸ τοῦ 1781 (ἐν Βενετίᾳ)·

Θρησκεία τῶν ἑβραίων·

Τετρευάγγελον, εἰς σχῆμα μικρόν· οἷς πρόσθες τὸ Μυθυλογικὸν ἀραβικόν.

Ἀναφέρονται παρὰ Βρετῷ ἐκδόσεις τοῦ Πολυζώη ἄγνωστοι μέντοι τῷ Λαμπανιτζιώτῃ

1) Ἀκολουθία Νικολάου τοῦ νέου (1757),

2) Ἱστορία περὶ τῶν μυθολογουμένων θεῶν τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων καὶ ἄλλων ἐθνῶν (1757)·

γνωσταὶ παρὰ Βρετῷ αἱ ἑξῆς ἐκδόσεις

1) Γνωμικὰ παλαιῶν φιλοσόφων (1780)·

2 καὶ 3) Παγκόσμιος Ἱστορία, κατὰ μετάφρασιν Γεωργίου Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων (1759)· τόμος Α', Ἱστορία Ρωσσίας· Β', Ἱστορία τῆς Κίνας,

(πᾶσαι αἱ ἐν Βενετίᾳ παρ' Ἀντωνίῳ Ζάττᾳ).

Τῶν δ' ἐν Βιέννῃ γενομένων, δέον 'ν' ἀνακαλυφθῶσιν αἱ ἑξῆς ἐκδόσεις

Ἀλφαβητάριον·

Γραμματικὴ γαλλικῆς γλώσσης·

Διδασκαλία τῶν ἱερέων καὶ διακόνων (ἴσως ἡ τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου Δ', ἧς ἔκδοσις ἀναφέρεται παρὰ Βρετῷ, ἐν Βιέννῃ, τῷ 1787)·

Διδασκαλία τῶν ἐξομολογούντων καὶ ἐξομολογουμένων.

Τὰ λοιπὰ τῶν ἀναγραφομένων ὑπὸ Πολυζώη εἰσὶ γνωστὰ καὶ τῷ Βρετῷ, ἐκτυπωθέντα παρὰ Γερολδίῳ, Βαουμαϋστέρῳ καὶ τῷ ἡμετέρῳ Βεντότῃ, τὰ δὲ τοῦ Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἐν Λειψίᾳ, παρὰ Βράϊτκοφ.

Δύο γνωστὰ τῷ Βρετῷ δυστυχῶς εἰσὶν ἄγνωστα τῷ ἐκδόντι Πολυζώῃ :

α') Ἱστορία συνοπτικὴ τοῦ ρωσσικοῦ βασιλείου, ὁμοῦ καὶ περιγραφὴ τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου (1787)·

β') Ὁ δεισιδαίμων ἀποκτητὴς τῶν ἀρχαιοτήτων (1791).

Μετὰ τὸ 1791 ὁ Βρετὸς ἀναφέρει ἐκδόσεις τρεῖς· εἰσὶ δ' αὗται :

1) Ἱστορία τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, ἤτοι Κριμίου (1792, παρὰ Γεωργίῳ Βεντότῃ) (μήτοι τὸ ἀνωτέρω σημειωθὲν ὑπ' ἀριθμὸν α';)

2) Ἀχιλλεὺς ἐν Σκύρῳ (1794, παρὰ Βεντότῃ)·

3) Δημοφόντης (αὐτόθι, συγχρόνως)·

σημειωτέον ὅτι ὁ Ροβινσὼν Χοσρόης (Κρουσοε), ὁ παρὰ Πολυζώῃ ἀναφερόμενος ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν αὐτοῦ, φέρεται παρὰ Βρετῷ[37] ὡς ἔργον Κωνσταντίνου Δημητρίου Μπελιου, τοῦ ἐκ Λινοτοπόλεως τῆς Μακεδονίας, ἐκδεδομένον ἐν Βιέννῃ, παρὰ Βρετῷ, τῷ 1792. Πρέπει δὲ 'να προσθῶμεν εἰς τὰς παρὰ Βρετῷ φερομένας ὀκτωκαίδεκα ἢ δεκαεννέα ἐκδόσεις τοῦ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη δέκα καὶ τέσσαρας ἔτι· τούτων ἐμοὶ ποθεινοτέρα γίνεται ἡ τοῦ Ἀλφαβηταρίου, ἵνα μάθωμεν πόσον ἆρά γε τῶν λοιπῶν ἐγένετο μεθοδικώτερον. Εὐχῆς ἔργον ἐστὶν ἡ τῆς ἱστορίας τῶν παρ' ἡμῖν τοιούτων βιβλίων ἔρευνα[38]. Ἐμνήσθην ἄλλοτε τούτων, ἀλλὰ καὶ

35. Τὰ σωζόμενα Ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἐκδιδόντος Σοφοκλέους Κ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων. Ἐν Ἀθήναις, 1862· βλέπε τόμ. Α', σελ. 582 ἐν ὑποσημειώσει.

36. Ζαβίρα σελ. 535 Σάθα σελ. 527.

37. Νεοελ. Φιλολ. Β', ἀριθμ. 223.

38. ἐὰν προσεχῶς συμπληρώσω τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐν ταῖς ἡμετέραις βιβλιοθήκαις ἀντιτύπων τῶν Ἀλφαβηταρίων καὶ τῶν Ἐξομολογηταρίων γράψω βραχέα περὶ τούτων.

τότε [39] καὶ νῦν ἦν καὶ ἔστι μοι ἄγνωστον τὸ τοῦ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη· παρὰ Βρετῷ ἀναφέρεται «Ἀλφάβητον ἑλληνικόν, πρὸς χρῆσιν καὶ σπουδὴν τῶν παίδων, ἐξ ἐπιταγῆς ὑπερτάτης ἐκτυπωθέν· Πετρουπόλει· ἔτει 1782. Ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν», καὶ ἴσως ὀρθῶς ὁ Βρετὸς φρονεῖ[40] «ὅτι εἶναι ποίημα (δῆλά γε δὴ πόνημα) Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως». Τὰ τοιαῦτα διδακτικὰ βιβλιδάρια συνεδυάζοντο πάντοτε πρὸς εἶδός τι Κατηχήσεως στοιχειώδους, ἧς προετάττετο τὸ ἀλφάβητον καί τινες συλλαβαί[41] κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα· διότι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς ἤρξατό τις ἐργασία πρὸς μεταρρύθμισιν καὶ διόρθωσιν τῶν τοιούτων ἀναγνωστικῶν, ἴσως δὲ τίτλοι τινὲς καινοπρεπεῖς ἀνήκουσιν εἰς τοιαῦτα βιβλία· ἐπὶ παραδείγματι, οἱ συντάκται τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» ἀναγράφουσιν[42] «ἕνα νέον βιβλίον εὐκαταληπτότατον, ἁρμοδιώτατον διὰ τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ πολλὴν ὑπόληψιν φέρον πρὸς τὸν συγγραφέα του, ἐξεδόθη τώρα νεωστί, ἐπιγραφόμενον, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, συναρμοσθεῖσα παρὰ Δημητρίου Νικολάου. 1815», μὴ σημειοῦντες τόπον ἐκδόσεως μήτε καὶ κατ' ἀκρίβειαν, ὡς ὤφειλον, τὴν ἐν αὐτῷ περιεχομένην ὕλην.

Ὀλίγους στίχους καλὸν 'ν' ἀφοσιώσωμεν εἰς τὴν μνήμην τῶν μετὰ τοῦ Λαμπανιτζιώτου συνεργασθέντων μᾶλλον δ' ἑνὸς ἐκ τούτων. Ὁ κυριώτερος, ὁ πᾶσι γνωσθεὶς ὡς διορθωτὴς καὶ συμπληρωτὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Μελετίου Ἀθηνῶν ἐστὶν ὁ ζακύνθιος Γεώργιος Βεντότης, περὶ οὗ γράφουσιν ἱκανὰ Ζαβίρας καὶ Βρετὸς, ἀφ' ὧν μετέγραψεν ὁ Σάθας[43], τοῦ δὲ Βεντότη τὰ ἔργα, τά τε ἴδια καὶ τὰ διὰ τῆς τυπογραφίας αὐτοῦ τῷ ἔθνει δωροφορηθέντα, καλὸν 'ν' ἀναγραφῶσιν ἐν ἰδίᾳ δοκίμῳ διατριβῇ· διότι ὁ ἀνὴρ κάλλιστα συνεισήνεγκεν εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους ἀνάπτυξιν, ἐπιδιώκων τὴν τοῦ κοινωφελοῦς διάδοσιν, ἀπὸ τῶν εὐτελεστέρων, ὡς σήμερον ἰδίᾳ κατήντησαν, Ἡμερολογίων[44], ἢ καὶ τῶν πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καὶ τῶν ἀναστρεφομένων ἐν τῇ ἀγορᾷ συντεινόντων[45], μέχρι τῶν σπουδαιοτέρων, ἐκείνων ἰδίως, ὅσα παρὰ τοῖς μὴ μετέχουσι παιδεύσεως ἀνωτέρας ἠδύναντο 'να διαδίδωσιν εἰδήσεις ἐκ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ἢ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας καὶ τῆς μυθολογίας αὐτῆς ἧς τὸ μάθημα ἰδίως ἐν οὐδεμιᾷ τῶν τότε

39. Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας τόμ. Η', σελ. ἰδίᾳ 334 καὶ 337 καὶ τόμ. Θ', σελ. 54, 55, 61, κ. ἑξ.

40. Νεοελ. Φιλ. μέρος Β', ἀριθμ. 172.

41. τοιοῦτον εἰκάζω τὸ μικρὸν φυλλάδιον ἐκ 32 σελίδων, οὗ τὸν τίτλον ἔχω μαθὼν ἐκ φιλικῆς ἀνακοινώσεως «Διδασκαλία χριστιανική, περιέχουσα τὰ ἀναγκαιότερα ἄρθρα τῆς ἡμῶν ὀρθοδόξου πίστεως· πρὸ πάντων δὲ ἑρμηνείαν τινα περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ σφραγίζῃ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ· τὰ ὁποῖα κάθε χριστιανὸς ἔχει χρέος νὰ ἠξεύρῃ διὰ νὰ σωθῇ. Καὶ μάλιστα οἱ παιδαγωγοὶ ὀφείλουσι νὰ διδάσκωσι δι' ἐρωταποκρίσεως τὰ τῶν χριστιανῶν παιδία. Ἐνετίησιν τῷ 1779. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων». Ἄγνωστον παρὰ Βρετῷ καὶ Λάμπρῳ τὸ βιβλίδιον.

42. τεῦχος 1 μαρτίου 1817, σελ. 78 ἐν ὑποσημ. (α). Δυστυχῶς ὁ Βρετὸς, ὅστις δι' ἑτέρου τινὸς, ὡς φρονῶ ὀκνηροῦ ἢ ἐπιπολαίου, μετέγραφε τίτλους ἀπὸ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, παρεῖδε τὸ βιβλίον τοῦ Δημητρίου Νικολάου, τὸ κατὰ τὸ 1817 ἀγγελθὲν, ὡς παρεῖδε τὴν δευτέραν παρ' ἡμῖν Καλλιγραφίαν, ἣν ὑπὸ τίτλον «Νέαι Ἐπιτηδειγμαὶ, ἤτοι εἰκόνες τῆς καλλιγραφίας, σχεδιασθεῖσαι πρὸς χρῆσιν τῶν νέων τῆς αὐτῶν πατρίδος Μελενοίκου» ἐξέδωκαν ἐν Βιέννῃ, τῷ 1814, οἱ αὐτόθι διατρίβοντες Ἰωάννης Δ. Καλαμπάκης καὶ Κωνσταντῖνος Κούντζ. Λόγ. Ἑρμῆς ὁ τοῦ 1814, σελ. 78, τοῦ 1817, σελ. 228. Παρεῖδεν ἐπίσης Βρετὸς τὴν ἀναφερομένην αὐτόθι (1817. σελ. 205) ἔκδοσιν τῆν Ἀποθήκης τῶν παίδων (ἐκ μεταφράσεως Σπυρίδωνος Βλαντῆ) «μὲ διαφόρους εἰκονογραφίας», ὡς παρέδραμε καὶ τὴν λοιδορουμένην ὑπὸ τῶν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ συντακτῶν «φυλλάδα σατυρικὴν διὰ στίχων» (ἐν Βιέννῃ ἴσως) τὴν «ἐπιγραφομένην Τράγου κατάργησις· Σύνταγμα Ἐλευθερίου Ἀμφιλοχέως»· αὐτόθι σελ. 568. Τῶν βιβλίων δὲ τούτων καὶ Παῦλος ὁ Λάμπρος ἐστερεῖτο, μὴ ἀναγράψας, ὡς εἰκὸς, ἐν τοῖς αὐτοῦ Καταλόγοις.

43. Ζαβίρας· σελ. 220 καὶ 244. Βρετός· Α', σελ. 180-181 ἔνθα δίδωσι τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι «θέλει ὁμιλήσει καὶ εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ παρόντος Καταλόγου», ἐν ᾧ (σελ. 245) γράφει "ἴδε καὶ τὴν βιογραφίαν τοῦ λογίου τούτου εἰς τὸ Α' μέρος,,. Εἰρήσθω δ' ὅτι κατὰ λᾶθος (καὶ ὑπὸ Κ. Ν. Σάθα μεταγραφὲν, Νεοελ. Φιλ. σελ. 561) διεστράφη τὸ τοῦ Πολυζώη ὄνομα (Βρετοῦ Α', 181, στήλη α') γραφὲν Πᾶνος.

44. Ὁ Ζαβίρας οὕτω κρίνει "πρῶτος ἐχρημάτισεν εἰς τὸ γένος ἡμῶν (ὁ Βενδότης) ὅπου ἐξέδοτο ἐφημερίδας εἰς τὴν γλῶσσάν μας καὶ Καλενδάρια τοιαῦτα ὁποῦ οὐδέποτε εἶχε πρότερον τὸ γένος μας,· ἴσως τι καλὸν μάθωμεν καὶ ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἐρεύνης περὶ τῶν Ἡμερολογίων Βεντότη, Μαρκιδῶν καὶ Ρουσιάδου· νομίζω δ' ὅτι πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν παρεσκεύαζεν ἑαυτὸν καὶ Καισάριος ὁ Δαπόντες.

45. τοιοῦτο γινώσκω τὸ "Πινακίδιον ἀριθμητικὸν, ἐν ᾧ περιέχονται διάφοροι πίνακες, διὰ τῶν ὁποίων δύναται πᾶς τις μὲ εὐκολίαν νὰ εὕρῃ Φλωρία, Ταλήρια κτλ. ἀπὸ τὸ ἕνα ἕως τὰ 1000· πόσα κάμνουν· ὁμοίως δεκκεπτάρια καὶ ἑπτάρια ἀπὸ τὸ ἕνα ἕως τὰ χίλια χέρια, πόσα κάμνουν. Καὶ πίνακες διαφόρων, διὰ νὰ ἠξεύρῃ πόσον διάφορον ἀνήκει τὸν χρόνον, μῆνα, ἑβδομάδα, καὶ ἡμέραν, πρὸς 6. 8. 10. 12. τὰ ἑκατόν. Ἔτι δὲ καὶ διάφορα φλωρία καὶ ἀσημένια ἄσπρα τῆς Εὐρώπης πόσα Φιορίνια κάμνουν. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας, ἐκ τῆς Τυπογραφίας Γεωργίου Βεντότη. Ἐν ἔτει 1791,,. Εἰς ὄγδοον μικρὸν, ἄνευ σελιδαριθμήσεως· τὸ βιβλίον ἄγνωστον παρὰ Λάμπρῳ καὶ Βρετῷ. Σημειῶ ἐνταῦθα ὅτι "πίνακες διαφόρων,, δηλοῖ πίνακας τόκου.

σχολῶν παρ' ἡμῖν ἦν εἰσηγμένον[46]· τότε μάλιστα, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν πολυτιμήτων περιοδικῶν τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ», τοῦ «Τηλεγράφου» καὶ τῆς «Καλλιόπης». οἱ παρ' ἡμῖν λόγιοι καὶ τὰ ἑλληνικὰ τυπογραφεῖα ἠναγκάζοντο διὰ φυλλαδίωο 'να μεταδίδωσι τοῖς φιλομαθέσι γνώσεις χρησίμους περὶ συγχρόνων γεγονότων, ἃ σήμερον μανθάνομεν ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων[47].

Ὁ ἕτερος τῶν ἐπὶ βραχὺ χρόνου τῷ Λαμπανιτζιώτῃ συνεργασθέντων ἐστὶν ὁ δυστυχὴς Μιχαὴλ Δούκα Χατζῆ Μιχαήλ, ὁ μεταφράστης τῶν ἐν Βιέννῃ τῷ 1783 ἐκτυπωθέντων βιβλίων Ἠθικῆς περιηγήσεως Κύρου, Μυθολογικοῦ Πιλπάϊδος, καὶ Ἱστορίας Βελισσαρίου. Περὶ τοῦ Μιχαὴλ γράφει δὶς[48] ὁ Ζαβίρας ὅτι, σιατιστεὺς ὢν ὁ δύστηνος, μαθητὴς ἐν Σιατίστῃ γενόμενος τοῦ σιατιστέως Μιχαὴλ Παπᾶ Γεωργίου, καὶ φιλομαθέστατος, ἐκωλύετο ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 'να σπουδάσῃ, προορισθεὶς εἰς τὸ ἐμπόριον, ἰδίως ἐντῇ πόλει Σκοπίων· μεταβὰς εἰς τὴν Βιέννην ἐξέμαθε τὴν γερμανικὴν καὶ τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν λατινικὴν, «ἀλλὰ διηρέθισε πολλοὺς καθ' ἑαυτοῦ ἐν ὑποψίᾳ γενόμενος ὡς ὅτι φρονεῖ τὰ τῶν ντουρκλιστῶν· ἄλλοι δὲ ἐστοχάζοντο αὐτὸν ὡς ἄφρονα καὶ μωρὸν, ὅθεν καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ φυλακὴν τῶν μωρῶν· ἀλλ' ἐλευθερωθεὶς ἐκεῖθεν ἐπέμφθη εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ὅπου πολλὰ ἀνοίκεια αὐτῷ[49] ποιήσας ἐπέμφθη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν μονὴν τῶν Μετεώρων, καὶ μεθ' ἱκανὸν χρόνον εἰς τὸ τοῦ Ἄθωνος ὄρος, ὅπου καὶ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν».

---

46. τοιοῦτο τὸ παρὰ Λάμπρῳ τε καὶ Βρετῷ ἄγνωστον βιβλίον τοῦτο· "Συντομωτάτη συλλογὴ διαφόρων ἱστορικῶν καὶ μυθολογικῶν ἀντικειμένων, πρὸς διατριβὴν τῶν νέων· ἐρανισθεῖσα ἐκ τῆς τοῦ Γεδικὲ Χρηστομαθείας καὶ μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἁπλουστέραν διάλεκτον, ἅμα δὲ καὶ ἐπαυξηθεῖσα μετά τινων σημειώσεων ἀναγκαίων ὑπὸ Μιχαὴλ Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἀμπελακίων, τύποις δ' ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ ἰδίᾳ. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Γεωργίου Βενδώτου. 1810,,· Τούτου τοῦ Μιχαὴλ Γεωργίου σύγγραμμα γινώσκει ὁ Βρετὸς "Ἀποθήκην τῶν παίδων,, διάφορον τῆς τοῦ Σπυρ Βλαντῆ· Β', ἀριθμ. 453.

47. πολλῶν ὁμοίας ὕλης φυλλαδίων τίτλους ὁ φιλίστωρ εὑρίσκει παρὰ Λάμπρῳ καὶ Βρετῷ· εἶδον δὲ καὶ καὶ τὸ ἑξῆς, ἄγνωστον αὐτοῖς, "Περὶ τῆς ἐν ταῖς κλειναῖς Ἐνετίαις διατριβῆς τῶν κωμήτων τῆς Ἄρκτου κατὰ τὸν ἰανουάριον μῆνα τοῦ 1782· ἐπιστολὴ τῆς κυρίας κομητίσσης Ἰουστινιάνας τῶν Ὀρσίνων καὶ Ροσεμβὲργ πρὸς τὸν Ριχάρδον Βύννιον, ἀδελφόν της εἰς Λόνδραν. Μετάφρασις ἐκ τῆς γαλλικῆς εἰς τὴν ἁπλῆν ρωμαϊκὴν διάλεκτον. Ἐνετίησι. 1782. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων,,. 75 σελίδες εἰς ὄγδοον μικρόν.

48. ἐν ταῖς σελίσι 416 καὶ 421—422·

49. ἡ λέξις αὐτῷ ἀναφέρεται πιθανῶς εἰς τὸν πατέρα τοῦ Μιχαὴλ Δούκα Χατζῆ Μιχαήλ.

Ταῦτα γράφονται χωρὶς ὁρισμοῦ χρόνου καὶ τόπου· μήτε δ' ἡ ἐν Ἄθωνι μονὴ, μήτε ἡ ἐν Μετεώροις ὀνομάζεται. Πότε ἀπεστάλη ἐκεῖ ἄγνωστον, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν τοῦ Ζαβίρα γραφομένων ἤθελεν εἰκάσει τις, μετὰ τὸ 1783. Εὐτυχῶς, ἐνέτυχον πρὸ πεντκετίας ἐπιστολῇ τινι αὐτογράφῳ, μᾶλλον δ' εἰπεῖν ὁμολογίᾳ πίστεως, ἐκ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Λαύρας τῇ 21 μαρτίου 1788 γεγραμμένῃ, ἐξ ἧς σαφέστερον τῶν παρὰ Ζαβίρᾳ γινώσκοντι τὰ κατὰ τὴν ὑπεροχίαν αὐτοῦ. Ταύτην ἐκδίδωμι[50] διατηρῶν τήν τε γραφὴν καὶ στίξιν, δεικνύων ἅμα διὰ κεραιῶν τὸ τέλος ἑκάστου στίχου τῆς ἐπιστολῆς ἢ ὁμολογίας ἢ διαμαρτυρήσεως· ἥτις ἔστιν αὕτη:

Ἀοράτῳ βλάβῃ πονηρῶν καὶ φθονερῶν τοῖς ἀγαθοῖς Μάγων κρατούμενος, ὁρατῶς δὲ, πονηρᾷ, καὶ παρανόμῳ βίᾳ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀρχιερα|τεύοντος Κυρίλλου σισανίου, ἀντὶ τοῦ εἰς Κωνσταντίνου πόλιν ἀχθῆναι, καὶ ἐν τοῖς ἐκεῖσε βασιλικοῖς Κριτηρίοις δικασθῆναι, ἐν τῷ πύργῳ καλου|μένῳ τζιμισκῆ τῆς σεβασμίας Λαύρας εἱρκτὴν ὑποστὰς, καὶ τὸ νῦν εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ εὑρισκόμενος, βουλῇ τῶν συμπαθῶς καὶ εὐσεβῶς ἐν τῇ ρηθείσῃ| σεβασμίᾳ Μονῇ πρωτευόντων, γράφω τὸ παρὸν, ὡς οἷον τῇ ἀσθενεῖ καταστάσει μου, κατά τε τῶν παρὰ τοῦ εἰρημένου Κυρίλλου κατ' ἐμοῦ πρὸς| αὐτοὺς Γραφέντων, καὶ κατὰ τῆς πονηρῶς διασκεδασθείσης φήμης, ἀθεΐζοντα, καὶ κατὰ Θεοῦ ἀσεβοῦντα ἀποφαινούσης με· καὶ μόνον περὶ| τῶν πονηρῶς παρὰ τοῦ εἰρημένου Κυρίλλου κατ' ἐμοῦ Γραφέντων, τοῦτο μὲν, τὸ εὐσεβὲς, καὶ ὀρθόδοξον τῆς πίστεώς μου συκοφαντούντων, τοῦτο δὲ| ὡς Λυμαντῆρα τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, τὴν εἱρκτὴν ταύτην, καὶ ἐξορίαν καταδικάσαι δοκούντων· καὶ δὴ ἀποκρινόμενος πρὸς ταῦτα, γράφω· ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ| τὴν κραταιοτάτην τῶν Ὀθομανῶν βασιλείαν πόλει σιατίστῃ, ἐξ οὐκ ἀδόξων, οὐδὲ δυσφήμων, καὶ τὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας θεῖα δόγματα| πρεσβευόντων γεννηθεὶς, τὰ αὐτὰ ἐκ πρώτης Γνώσεως ἐσεβάσθην, καὶ σέβομαι, μηδεμίαν φέρων κατ' αὐτῶν Ὀλιγωρίαν. ἥκιστα πάντων| βλα-

---

50. τὸ πρωτότυπον ἅμα τισὶν ἑτέροις ἀπέκειτο παρὰ τῷ μοναχῷ Θεοδωρήτῳ Χαρμίδῃ βατοπεδινῷ τῷ ἐκ Νιγρίτης τῆς ἐν Μακεδονίᾳ· παρ' αὐτῷ δ' ἀπέκειντο τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθέντα μεθ' ὑπομνηματισμῶν ἢ χωρὶς αὐτῶν ἐν τῇ "Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια,, ἐν τόμῳ ΙΘ', σελ. 373, τόμῳ ΚΒ', σελ. 237, καὶ τόμῳ ΚΓ', σελ. 117 καὶ 337, περὶ Βουλγάρεως δύο, Γυδελᾶ καὶ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου Α' τοῦ ἀπὸ Σοφίας.

σφημίαν· ἀλλὰ κατὰ τῶν πονηρῶς, καὶ πλεονεκτικῶς, ἢ σαφέστερον εἰπεῖν, ληστρικῶς, καὶ ἀσώτως, τὴν Γέννησιν, καὶ τὰ πάθη Χριστοῦ, υἱοῦ| Θεοῦ, εἰς ἐλευθερίαν ἐπιθυμιῶν, καὶ ἀδικίας ζητούντων εἶναι· ὡς δῆθεν, τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν, ἀρκούσης ὑπὲρ ἁπασῶν τῶν ἑαυτῶν ἁμαρ|τιῶν τῆς πρὸς τὸν Πατέρα πρεσβείας αὐτοῦ, καίτοι πάν[των τῶν] θείων ἀνδρῶν, παλαιᾶς τε, καὶ νέας,ἕκαστον ἐκ τῶν ἰδίων ἔργων κριθήσε|σθαι, καὶ κατὰ ταῦτα ἔξειν παρὰ Θεοῦ κηρυττόντων· μέν τοι γε, τοὺς τὰ τοιαῦτα κατὰ τῶν θείων, Λόγῳ μόνῳ λυττῶντας, οὔτε ὑβριστικῶς πο|τέ που ἐβλεψάμην, οὔτε δι' ἔργου εἰς τὸ εὐσεβὲς ἐβίασα μήτε φίλος ὑβριστὴς, μήτε πολίτης βίαιος, ἢ παράνομος, ἐθέλων εἶναι· καὶ παύ|λου τοῦ θείου, τὰ αὐτὰ πᾶσι παραινοῦντος, ἐν πνεύματι πραότητος καταρτίζειν, καὶ ἀνουθέτητον παραιτεῖσθαι· εἰμὴ δι' ἔργου κακῶς ὑπαντιάσῃ· | τότε γὰρ, παιδεύεσθαι δεῖ, λέγει τοὺς τοιούτους· ὡς οὖν οὕτως ἔχοντά με, τίνι δικαίῳ παρὰ τοῦ προειρημένου Κυρίλλου, ἢ ἄλλου τινὸς, κατηγορηθείην,| ἢ πολεμηθείην; Ἀλλ' οὖν ἐγὼ, ἀμφότερα, πρὸ τῆς δικαίας τῷ ὄντι καὶ φιλαγάθου Θεότητος, ἀδίκως, παρανόμως, καὶ ληστρικῶς, ἔπαθόν τε, καὶ πάσχω· δῶη αὐτοῖς, ὁ δικαίως Κρίνων, τὸ πρέπον τάχιστα, τὰ μέγιστα εἰς ἐμὲ παρανομήσασιν, ἀπανταχοῦ (διδόσθω τἀληθὲς εἰπεῖν)|Γνώριμον ὄντα τιμιότητι, καὶ φιλαγαθίᾳ· ταῦτα κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἐν ἀσθενείᾳ ποικίλῃ, καὶ πλείστῃ κειμένης ἔξεώς μου.

Ἐν τῷ προειρημένῳ πύργῳ τοῦ τζιμισκῆ,
τῇ κα' Μαρτίου, ,αψπη' ἔτει.

Ὁ Μιχαὴλ Δούκα Χατζῆ Μιχαήλ.

§

Ἀνατρέχοντες πρὸς τὰ παλαιότερα, μεταβαίνομεν νῦν εἰς ἐξέτασιν βραχεῖαν τῶν ἐκδόσεων τοῦ Βόρτολι.

(ἕπεται συνέχεια)

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Ἕνεκα τῶν ἐν τῷ ἀριθμῷ 2 τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκδοθέντων δύο πατριαρχικῶν γραμμάτων περὶ τῆς ἐν παλαιτέροις χρόνοις διευθετήσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων τῆς ἁγιοταφικῆς ἀδελφότητος, ἐσκεψάμην ὅτι δυνατὸν ἦν νὰ χρησιμοποιηθῇ γράμμα τι, οὗ ἀντίγραφον εἶχε παραχωρήσει μοι μετά τινων ἑτέρων ὁ μακαρίτης ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος Ἀθανασιάδης. Τὸ γράμμα τοῦτο καθιστᾷ γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἐπιτροπὴν, τὴν φροντίζουσαν περὶ βελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ παναγίου Τάφου, γνωστοποιεῖ δὲ καὶ οἵαν ἀλληλεγγύην ἐπίστευον οἱ ἀδελφοὶ ἁγιοταφῖται τότε ὑπάρχουσαν τῶν ἐνταῦθα παρ' ἡμῖν ἐκκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπιτετραμμένων τὴν φύλαξιν καὶ διάσωσιν ἱερωτάτων θησαυρισμάτων.

Ἡ περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ Παναγίου Τάφου φροντὶς αὕτη διέκρινε πάντοτε τοὺς πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν γένει τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, ἥτις ἔπραττεν ὅπερ ἠδύνατο πρᾶξαι λυσιτελέστερον, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν ποικίλην δυσχέρειαν, τὴν περιστοιχοῦσαν ἡμᾶς. Ὁ μακάριος τῶν Ἱεροσολύμων πατριάρχης Δοσίθεος καὶ ἐξ αὐτοῦ ὁ τῆς «Ἱεροσολυμιάδος» συντάκτης παρκλαβὼν μαρτυροῦσιν ὅτι Κύριλλος Λούκαρις ὁ οἰκουμενικὸς «ὁ θυμάσιος πατριάρχης οὐ μικρὰν βοήθειαν προσήνεγκε, τοῦτο μὲν διδάσκων θείῳ ζήλῳ τοὺς ἔν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ Γαλατᾷ εὐσεβεῖς χριστιανοὺς καὶ πρὸς τοῦτο προτρεπόμενος, τοῦτο δὲ αὐτὸς ἐν τῷ εὐκγεῖ Πατριαρχείῳ μεταπεμψάμενος πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ παρεπιδημοῦντας ξένους ναυάρχους καὶ πολύ τε παρ' αὐτῶν ἐλέους χρῆμα συναγαγών». Ἴσως ἐντεῦθεν ἔχουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν τὰ εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως περιφερόμενα τότε κουτία ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Βεβαίως, ὅτι διετύπουν ἀξιώσεις οἱ τὴν ἀδελφότητα τῶν ἁγιοταφιτῶν ἐλεοῦντες οὐδεμία ἀμφιβολία. Τῷ 1624 τὰ οἰκονομικὰ τῶν ἁγιοταφιτῶν εἰς τοιαύτην διέκειντο κατάστασιν, ὥστε ἐδόθησαν ἱερὰ σκεύη καὶ ἡ μίτρα, ἣν Θεοφάνης ὁ Ἱεροσολύμων κατὰ τὰς ἱερουργίας ἔφερε, πρὸς ἐκποίησιν, εἰς Αἴγυπτον, ὅτε Σεϊδ-ουλλὰχ ὁ εὐσεβέστατος ἄραψ ὁ ὀρθόδοξος ἔδωκε δέκα χιλιάδας—ΕΙΣ ΜΟΝΟΣ ΙΔΙΩΤΗΣ—φλωρία (ὅσα δίδουσι σήμερον οἱ ὅλοι κάτοικοι τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου) πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν πωλουμένων· ἀλλὰ διὰ τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Γερασίμου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐκ Κρήτης ὥρισε ταῦτα· «ἐπρόκρινα νὰ ὑστερήσω τὸ παιδί μου καὶ τοὺς συγγενεῖς μου ἀπὸ τὰ καλά μου, μόνον διὰ νὰ ἐξεχρεωθῇ ὁ Ἅγιος Τάφος· διὰ τοῦτο ἰδοὺ ὅπου πέμπω εἰς τὰ χέρια τῆς Παναγιότητός σας 8000 χρυσᾶ φλωρία .... καὶ ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς, ἀκόμη θέλω πέμψει ἄλλας 2000. Καὶ ἀνίσως ἐκάματε ἕνωσιν καὶ κοινόβιον κατὰ Θεὸν, (ἡμετέρα σημείωσις· αὐταὶ καὶ νῦν αἱ ὑποσχέσεις ἐπαναλαμβάνονται), καθὼς ἀκούομεν πῶς ἐκάματε, καὶ εἶσθε ἕνα κορμὶ καὶ μία ψυχὴ, **ἕνα**

σακοῦλι καὶ μία ἔξοδος, ἤδη καλὸν ἐστὶν, εἰ δὲ καὶ εἶσθε χώρια ὡσὰν καὶ πρῶτα, νὰ ἦνκι 2000 φλωρία τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀρχαγγέλου καὶ αἱ ὀκτὼ χιλιάδες τοῦ ἁγίου Τάφου» (τκῦτα ἀναγινώσκει τις εἰς τὴν «Ἱεροσολυμιάδα» φύλλον φκ΄). Φαίνεται δ' ὅμως ὅτι τοιαύτην ἀξίωσιν εἶχον καὶ κατόπιν ἐντὸς τῆς Κωνστ]πόλεως αὐτῆς οἱ μετερχόμενοι τὸν εἰσπράκτορα συνδρομῶν ὑπὲρ τῆς ἁγιοτ. ἀδελφότητος ἐπίτροποι ναῶν καὶ προῦχοντες καὶ ἄρχοντες καὶ λογᾶδες τῆς Μ. τοῦ Χ. Ἐκκλησίας, καὶ οἱ πρὶν τοῦ 1789 ἀνκδεδειγμένοι ἐπίτροποι, οὓς ἁγιοταφίτης χρονογράφος (ὁ Σέργιος) ὀνομάζει «συντελοῦντας ἄνωθεν εὐλαβείᾳ, καὶ φερομένους ἀγαθῷ ζήλῳ εἰς τὰς χρείας . . . . . τῶν Ἱεροσολύμων»· καὶ τότε μὲν Ἀβράμιος ὁ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως ἀπεμάκρυνε τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν «συντηροῦντες τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ τὴν ἄνωθεν αὐτοῖς δόκιμον διοίκησιν». Ἀλλὰ τῆς δοκίμου ταύτης διοικήσεως ἀδόκιμα λίαν ἐδείχθησαν τ' ἀποτελέσματα, καὶ πρὸς τοῦτο μαρτυρεῖ, νομίζομεν, ἀψευδῶς ἡ ἱστορικὴ βιογρκφία καὶ ἡ περιπέτεια τῶν μετὰ τὸν Ἀβράμιον (1787 κ. ἑξ.) πατριαρχῶν Πκλαιστίνης ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐλκφρύνσεως τοῦ χρέους.

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπίτροποι τοῦ Πκναγίου Τάφου, καίτοι ἦσαν ἄνθρωποι λαϊκοί, οἱ φροντίζοντες ὑπὲρ αὐτοῦ ἔχαιρον καὶ τὸ δικκίωμα, κατὰ τὰ ἔνθα κἀκεῖσε ἐν τῇ «Ἱεροσολυμάδι» μετὰ δυσκολίας ἀνκκκλυπτόμενκ, (διότι φανερῶς τίς γράφει;), νὰ συμψηφίζωτι μετὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἁγιοταφιτῶν τὸν διάδοχον τοῦ ἀποχωροῦντος ἢ θνήσκοντος πατριάρχου τῆς ἁγίκς Γῆς. Ὁ ἐκδότης τῆς «Ἱεροσολυμάδος» Γρηγόριος Πκλαμᾶς, χειρόγραφκ διηγήματα ἁγιοταφιτῶν ἀξιοπίστων ὑπ' ὄψιν ἔχων, ἀφηγεῖται τὰ περὶ τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ ἧς τὰ δύω ἔγγραφκ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείκς», ὁμολογεῖ δὲ χωρὶς περιστροφῶν ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπίτροποι λαϊκοὶ καὶ λαϊκοὶ προῦχοντες ἐζήτουν, ἔσχεν ἀποτέλεσμα· «τῷ 1839 ἀπεσβέσθη, θείῳ ἐλέει . . . . . καὶ τῇ ἔμφρονι τῶν ἐν Μολδοβλαχίᾳ κτημάτων ἡμῶν διαχειρίσει τὸ ὑπέρογκον ἐκεῖνο τοῦ Πκναγίου Τάφου ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ Κωνστκν]πόλει χρέος».

Τκῦτα διδάσκει τὸ παρελθὸν, διὰ γραμμάτων ἐπισήμων. Οἱ δὲ ἐπίτροποι (οἱ ἐν τῇ ἁγίκ Πόλει) καὶ ἡ ἁγιοταφιτικὴ ἀδελφότης ἀνκγνωρίζουσι βεβκίως πάσας τὰς ὑπὲρ εὐκληρίκς αὐτῆς γινομένκς ἐνεργείκς, καὶ ἐπικκλοῦνται τὸν ζῆλον τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ κράτους ταύτῃ λαϊκῶν ἐπιτροπῶν. Καὶ αἱ μὲν ἀξιώσεις αὐτῶν περὶ λελογισμένης δικχειρίσεως τῶν κοινῶν χρημάτων, πρκγμκτοποιηθεῖσκι, ἔδειξκν ἀποτελέσματα κάλλιστα· ἡ δ' ἐξ Ἱεροσολύμων ἐπιστολὴ ἂν μαρτυρῇ συνετῆς ἐνεργείκς κοινῆς ἀποτελέσματα κοινωφελῆ, κκλὸν, διὰ τῆς «Ἀληθείκς» κοινὸν ἀνάγνωσμα κκθισταμένη, νὰ διδάξῃ πᾶν εἴτι ἀπκιτοῦσιν οἱ οὐ μενετοὶ κκιροὶ καὶ ἡ πρκγμκτικὴ αὐτκπάρνησις.

Ἐν . . . . . 22 ἰκνουκρίου. Χ.

» Τὴν περιπόθητον ἡμῖν υἱϊκὴν ὑμῶν εὐγενείαν, πατρικῶς εὐχόμενοι, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι εὐλογοῦμεν· καὶ ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῖν ἀγαπητὰ, τζελεπῆ Χατζῆ Ἀνέστη· τζελεπῆ Χατζῆ Χάννα· τζελεπῆ Χατζῆ Πανανῆ· καὶ τζελεπῆ Χατζῆ Μανουλάκη· καὶ τζελεπῆ Χατζῆ Κωνσταντῖνε Πακιρτζῆ· καὶ τζελεπῆ Κωνσταντῖνε· καὶ τζελεπῆ Δημητράκη Ζαφειρόπουλε· καὶ τζελεπῆ Θωματζήκη· καὶ τζελεπῆ Ἀλέκο Φενερλῆ· καὶ τζελεπῆ Ράλλη Στεφανῆ· καὶ τζελεπῆ Γεωργάκη Καντακουζηνέ· καὶ τζελεπῆ Γεωργάκη Δζηρᾶ· καὶ τζελεπῆ Γεωργάκη Παμουκτζῆ· καὶ τζελεπῆ Θεοδοσάκη τοῦ Χατζῆ Φωτίου· καὶ τζελεπῆ Νικολάκη τοῦ Φώτι Κάλφα· καὶ οἱ λοιποὶ πάντες συνδρομηταὶ ταῖς τοῦ Παναγίου Τάφου ὑποθέσεσιν ὀφειλομένως σπουδάζοντες, καὶ ὅπως ἐπὶ τὸ βέλτιον ὦσι φροντίζοντες. Διαφυλάττοι ὑμᾶς ἅπαντας καὶ πανοικὶ ὁ ἐκ τοῦ Παναγίου Τάφου τριημέρως ἐξαναστὰς Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, ἐν ἀκροτάτῃ ὑγιείᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ διηνεκεῖ τε καὶ ἀμεταπτώτῳ μέχρι γήρως βαθυτάτου καὶ λιπαροῦ. Ἐπευλογείη Κύριος ὁ Θεὸς εἰσόδους ὑμῶν καὶ ἐξόδους· εἶεν ἐν αὐξήσει καὶ πληθυσμῷ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν· ἀξιωθείητε ἰδεῖν τοὺς υἱοὺς ὑμῶν διαδόχους τῶν ὑμετέρων πόνων τε καὶ κτημάτων καὶ κρείττονας κατὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν· ἅ περ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐστέ. Ναί· δώη Κύριος ὁ Θεὸς οὕτω· οὗ ὁ ἱερὸς οἶκος, ἐν ᾧ τριημέρως σαββατίσας σωματικως ἀνέστη ἐν δόξῃ συναναστήσας καὶ ἡμᾶς· ὃς δὴ οἶκος, ἐκ πάντων τῶν τοσούτων ἀγαθῶν, ὧν ἐπλούτει ποτὲ τὸ ἡμέτερον γένος, μονώτατος ἐγκαταλείφθη ἀλλ' ἀντάξιος ἁπάντων, ὧν τε εἴχομεν· ὧν τε σὺν Θεῷ ἔξομεν· ἤδη οὐκ ἐκτὸς ἐστὶ κινδύνων καὶ σὺν αὐτῷ πάντα τἄλλα ἱερὰ προσκυνήματα· καὶ ἡμεῖς αὐτοί· ἐπεὶ τοῦ λοιποῦ οὐκ ἔχομεν ἐξοικονομῆσαι μήτε τοὺς φόρους, μήτε τὰς λόγῳ δικαιωμάτων ἀπαιτήσεις . . . . . Τοίνυν

πρὸ τοῦ συμβῆναι τὰ ἀπευκταῖα ἰδοὺ ἐξαγγέλλομεν, ἵνα συσκεψάμενοι, τὴν πρέπουσαν καὶ ἀνάλογον οἰκονομίαν προμνηστεύσητε. Καθ' ἃ καὶ τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, καὶ τῇ περὶ αὐτὸν ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ συνόδῳ γράφομεν. Ἐπεὶ κατὰ τὸ φιλοσοφικὸν λόγιον μετὰ τὸ ἔργον οὐκ ἔστι βουλή· τὸ γὰρ γεγονὸς ἀμετάθετον καὶ οὐκ ἀπογίνεται. Ὀφειλομένως ἐξαγγέλλομεν ὑμῖν ταῦτα, ὡς περὶ ὑμετέρων κτημάτων· τὰ γὰρ κοινὰ κοινὰ πάντων εἰσὶ, καὶ οὐκ ἴδια· οὐ γὰρ περὶ ἰδίων ἡμῶν κτημάτων παραπονούμεθα· ἡμεῖς γὰρ οὐδὲν ἴδιον ἔχομεν. Ὁ Πανάγιος Τάφος ἦτο κτῆμα τῶν προγόνων ὑμῶν καὶ π οπατόρων, οἵτινες πόσους πόνους κατέβαλον, πόσους ἔχυσαν ἱδρῶτας ἐπὶ συστάσει καὶ διαμονῇ τοῦ ἱεροῦ παγκοσμίου οἴκου τούτου· οὐδενὸς ἐφείσαντο, οὐδὲ χρημάτων, οὐδὲ τῆς γλυκυτάτης αὐτῶν ζωῆς, καθ' ἃ ἡ Ἱστορία περὶ τῶν ἀοιδίμων ἐκείνων ἱστορεῖ, καὶ ἀθάνατον αὐτῶν τὸ μνημόσυνον· κληρονομικῶς περιέστη εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν καὶ διαδοχικῶς ὡς κλῆρος πατρῷος· καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πάντες οὐκ ὀλίγους καταβάλλετε πόνους καὶ δι' ἀδρῶν δόσεων ἕως ἄρτι αὐτὸν διεφυλάξατε· ἀλλ' οὐκ ἀρκεῖ τοῦτο· εἰς τέλος ὀφειλέται ἐστὲ διαφυλάττειν ἀκίνδυνον, καθὼς παρελάβετε· καὶ τότε μακαριστοὶ ἔσεσθε παρά τε Θεῷ, παρά τε ἀνθρώποις, καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑμετέροις υἱοῖς καὶ διαδόχοις· ἐπεὶ κτήσασθαι, τὸ φυλάξαι χαλεπώτερον· ταῦτ' ἄρα μὴ λογίζεσθε ὅτι ἔχετε εἰς τὸ γένος τὸν Πανάγιον Τάφον ἀλλὰ πῶς διαφυλάττετε· διαφυλάττετε δὲ πάντως, εἰ μετὰ τῆς θειοτάτης αὐτοῦ παναγιότητος καὶ τῆς ἱερᾶς οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ μετὰ τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν δεσπότου καὶ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Ἀθανασίου συνέλθητε, καὶ περὶ τοῦ πρακτέου συσκεφθέντες ἀκριβῶς, ταχέως ποιήσητε τὴ βουληθέντα· καὶ οὕτως ἔξετε παρὰ τοῦ ἁγίου Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (οὗ ὁ ἱερὸς οὗτος οἶκός ἐστι) τοὺς μισθοὺς ἀπειροπλασίους ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ ἔσται ὁ αὐτὸς φύλαξ καὶ οἰκοδόμος τῶν ὑμετέρων οἴκων κατὰ τὸν προφήτην Δαβίδ. Τοίνυν οἰκονομήσατε καλῶς παρακαλοῦμεν τὰς ὑπεντεῦθεν σταλείσας πολίτζας τοῦ ἐνδοξοτάτου κλπ. ἵνα καὶ ἡμεῖς διαμένωμεν· καὶ τὰ ἅγια προσκυνήματα διασωθῶσιν· ὧν ἡ θεία χάρις καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ ἡμετέρᾳ πατρῴᾳ εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Τῆς περιποθήτου ἡμῖν υἱϊκῆς ἐν Χριστῷ εὐγενείας,

ᾳωκη' σεπτεμβρίου κζ',

διάπυροι πρὸς Θεὸν εὐχέται, καὶ ὅλως πρόθυμοι

† ὁ **Πέτρας Μισαὴλ** καὶ † ὁ **Ναζαρὲτ Δανιὴλ** οἱ Ἐπίτροποι.

† ὁ **Αὐδδης Δοσίθεος,** † ὁ **Γάζης Θεοδόσιος** † ὁ **Φιλαδελφείας Προκόπιος.** Ὁ δραγουμάνος Μητροφάνης. Ὁ ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός. Ὁ ἀρχιμανδρίτης Παρθένιος· καὶ πᾶσα ἡ ἱερὰ Ἀδελφότης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἐπιστολὴ ἐκ Πετρουπόλεως, οὐχ ὑπὸ ὁμογενοῦς γραφεῖσα, ποιεῖται γνωστὰς ἡμῖν τὰς περὶ τῆς διοικούσης τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας ἀνωτάτης ἀρχῆς ἰδέας καὶ σκέψεις ἐνίων ρώσσων, μεταδιδοῦσα καὶ τοῖς ἀγνοοῦσι τῶν ἡμετέρων τοὺς θεσμοὺς τῆς συγκροτήσεως τῆς ἁγιωτ. διοικούσης ἱερᾶς Συνόδου.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἐν Ρωσσίᾳ ἀνεκινήθη ὑπὸ τοῦ τύπου τὸ ζήτημα περὶ ρωσσικοῦ πατριαρχείου[1] καὶ περὶ «ρωσικῆς διοικούσης Συνόδου», ἐξ ἀπόψεως κανονικῆς ἐξεταζόμενον.

Ἡ σήμερον ἀνωτάτη τῆς ρωσσικῆς Ἐκκλησίας πνευματικὴ ἀρχή, «ἁγιωτάτη διοικοῦσα Σύνοδος» συνεστήθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Πέτρου τὴν 25 ἰανουαρίου τοῦ 1721 ἔτους. Καίτοι δὲ ὡς βάσις τῆς ἐν γένει διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐν Ρωσσίᾳ χρησιμεύει καὶ ἐν τῇ συγχρόνῳ ἡμῶν ἐποχῇ τὸ ἐπὶ τοῦ Πέτρου συνταχθὲν καὶ ἐκδοθὲν «Πνευματικὸν κανονιστικόν», τὸ σημερινὸν ὅμως διοικητικὸν καθεστὼς παρουσιάζει διαφοράς τινας ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν πρωτότυπον αὐτοῦ σύστασιν. Ἐνῷ τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπὶ τοῦ Μ. Πέτρου ἱερᾶς Συνόδου ἀπετελεῖτο ἐξ ἑνὸς προέδρου τοῦ μητροπολίτου Ριαζάνης, δύο ὑποπροέδρων ἀρχιεπισκόπων, τεσσάρων συμβούλων καὶ τεσσάρων τακτικῶν μελῶν — τὸ ἀξίωμα ἀρχιμανδριτῶν, ἡγουμένων καὶ πρωτοϊερέων, σήμερον ἀποτελεῖται τὸ ὅλον ἐκ τεσσάρων, τριῶν μητροπολιτῶν καὶ τοῦ ἐξάρχου τῆς Γεωργίας. Ὁ ἐπίσκοπος Ἰαμβούργου Σέργιος, πρύτανις τῆς πνευματικῆς ἀκαδημίας Πετρουπόλεως, ὁρίζει τὴν διοικοῦσαν ἐν Ρωσσίᾳ Σύνοδον ὡς ἑξῆς: «Ἡ διοικοῦσα Σύνοδος εἶνε πρόσωπον » περιληπτικόν, ἀντιπροσωπεῦον τὴν ρωσικὴν Ἐκκλη-

1. «Εἰδήσεις Μόσχας» 1902 ἀριθμ. 343—345.—«Νέα ὁδὸς» 1903, ὀκτώβριος — «Θεολογικὸς ἀγγελιοφόρος» 1903 4, 9 καὶ ἄλλα.

» σίαν, ὡς κεφαλὴ αὐτῆς ἀπέναντι τῆς πολιτικῆς » ἐξουσίας καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν»[2].

Ὁ «πνευματικὸς κανονισμὸς» εἶχεν ἐπικυρωθῆ διὰ τῶν ὑπογραφῶν ἀρχιερέων καὶ ἡγουμένων τῶν σπουδαιοτέρων μοναστηρίων, οἵτινες, δυνάμει ὑψηλοῦ διατάγματος, ὤφειλον νὰ συναθροισθῶσιν εἰς τὰς πόλεις Μόσχαν, Καζὰν καὶ Βολογδού, ὑπεγράφησαν δ' ἐκκλησιαστικοὶ ἀντιπρόσωποι 87, ἐν οἷς 19 ἀρχιερεῖς[3]. «Τὸ Κατασταστικὸν» εἶχεν ἀποσταλῆ ἁπλῶς πρὸς ἐπικύρωσιν δι' ὑπογραφῆς καὶ οὐχὶ πρὸς διάσκεψιν ἐπ' αὐτοῦ, μετὰ ὑποχρεωτικῆς ἑπομένως ὑπαγωγῆς ὑπὸ τὸ νέον κανεστὼς ἄνευ προσωπικῆς γνωμοδοτήσεως καὶ ἐλευθέρας συμφωνίας πρὸς τὰς βάσεις αὐτοῦ (σ. 215). Ἐπὶ τοῦ καταστατικοῦ, ὡς πράξεως ἤδη κεκυρωμένης δι' ὑψηλῆς ὑπογραφῆς (σελ. 121), δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτραπῇ οὐδεμία παρατήρησις ἐκ μέρους τῶν μελλόντων νὰ ὑπογραφῶσι καὶ αἱ συναθροιζόμεναι ὑπογραφαὶ ἐξέφραζον ὑποχώρησιν φόβου ἕνεκα» (σελ. 215). «Ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱ. Συνόδου περιῆλθεν ἡ τέως πατριαρχικὴ ἐπαρχία, ἡ ἐπικυριαρχία ἐπὶ τῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν καὶ ἐκκλησιῶν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς ὑπήχθη ὁ ἄνευ ἐπισκόπου κλῆρος τῆς αὐλῆς καὶ τοῦ στρατοῦ. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Σύνοδος εἶνε ἄθροισμα προσώπων, πάντα ταῦτα παρίστανται ὡς ἀθέτησις τῶν βάσεων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου.— Σύνοδος ἐπισκόπων δὲν δύναται νὰ ἦνε ταὐτοχρόνως ἐπίσκοπος, οὔτως εἰπεῖν, ἐπαρχίας, ἀφοῦ καὶ δύο μόνον δὲν δύνανται νὰ ἐπισκοπεύωσιν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πόλεως καὶ ἐπὶ πλέον ἡ Σύνοδος ἀπαρτίζεται πάντοτε ἐξ ἐπισκόπων ἐχόντων ἤδη τῆς ἑαυτῶν ἐπαρχίας. Ἀμέσως ἀπὸ τῆς Συνόδου ἐξαρτῶνται μόνον ἐπίσκοποι, οἵτινες καὶ ἀναγορεύονται ὑπ' αὐτῆς, οἱ δὲ πρεσβύτεροι γινώσκουσι τὸν ἑαυτῶν ἐπίσκοπον, ὑφ' οὗ καὶ μόνον χειροτονοῦνται. Ἐξάρτησις ὅμως πρεσβυτέρων κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τῆς Συνόδου παρουσιάξει ἀναρχίαν ἐκ κανονικῆς ἀπόψεως» (σελ. 217). Ὁ πατριάρχης Μόσχας εἶχεν ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ δικαιοδοσίαν τὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας Μόσχας, σὺν τῇ καταργήσει ὅμως τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος φυσικῶς ἐπηκολούθησε καὶ ἡ ἀπὸ τῆς Συνόδου ἄμεσος ἐξάρτησις τῆς ἐπαρχίας Μόσχας καὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ σταυροπηγιακῶν μονῶν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη κανονικῶς ἴσως ἀσύστατος ἀποστολὴ τῆς διοικούσης Συνόδου ἐξηκολούθησε μόνον μέχρι τοῦ 1781, ὁπότε ἡ ἐπαρχία Μόσχας ὑπήχθη ὑπὸ ἕνα ἰδικίτερον ἀρχιεπίσκοπον, τὸν μητροπολίτην Μόσχας, ἡ δὲ Σύνοδος, πάυσασα νὰ ἐξασκῇ δικαιώματα ἐπαρχιακοῦ ἀρχιερέως, περιωρίσθη εἰς τὴν περιωπὴν ἀνωτάτης διοικητικῆς ἀρχῆς, συγκεντρώσασα ἐν ἑαυτῇ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατριάρχου, ὡς τοιούτου, μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου. Ὡς ἐν παρόδῳ σημειοῦμεν, ὅτι τοπικαὶ σύνοδοι ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Μόσχας συνεκκλοῦντο οὐχὶ συχνάκις, ὡς καθέδρα δὲ αὐτοῦ ἐχρησίμευεν ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως ἐν Μόσχᾳ, ἐν ᾧ καὶ ἀναγορεύονται οἱ μητροπολῖται Μόσχας, οἵτινες ἀπὸ τοῦ 1885 ἐκτήσκντο καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ χειροτονεῖν πρεσβυτέρους καὶ λυιποὺς κληρικούς. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐπαρχικὴ ἐξουσία τοῦ πατριάρχου Μόσχας ἐξ ὁλοκλήρου περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ μητροπολίτου Μόσχας. Ὁ καθηγητὴς Καρτασώφ ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ («Χριστιανικῇ Ἀναγνώσει» σελ. 257) λέγει: «Ἔχει παρατηρηθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ὅτι ἡ διοικοῦσα Σύνοδος, κατὰ τὸ πρωταρχικὸν αὐτῆς σχέδιον, παρουσιάζει ἀπομίμησιν τῶν κεντρικῶν ἐκκλησιαστικῶν παρὰ τοῖς δικμαρτυρομένοις διοικητικῶν καθιδρυμάτων, τῶν οὕτως ὀνομαζομένων ἀνωτάτων συμβουλίων ἢ συνεδρίων» Θεοφάνης δὲ ὁ Προκόποβιτς, ὁ συντάκτης τοῦ «Πνευματικοῦ Κανονισμοῦ» ἀπ' εὐθείας ὁμολογεῖ ὅτι ἔγραψεν αὐτὸν διὰ τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν Collegium ἢ Consistorium (αὐτόθι σελ. 257).

Ἡ «διοικοῦσα Σύνοδος» εἶχεν ἀναγνωρισθῇ διὰ πατριαρχικῶν γραμμάτων, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου Γ' καὶ τοῦ Ἀντιοχείας Ἀθανασίου τῷ 1723, σεπτεμβρίου 23, μετὰ παρέλευσιν δῆλον ὅτι δύο ἐτῶν καὶ ἑπτὰ μηνῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς.

Ὁ καθηγητὴς Ν. Ζαοζέρσκη, ἐν τῷ «Θεολογικῷ Ἀγγελιοφόρῳ (1903, Θ') λόγον ποιούμενος περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐξουσίας τῆς ἀνωτάτης ἐν Ρωσσίᾳ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, οὐδεμίαν προβάλλει ἔνστασιν κατὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἀνωτάτου διοικητικοῦ καθεστῶτος, ἐξ ἐναντίας ἀποφαίνεται ἐν συμπεράσματι, ὅτι «ἡ διοικοῦσα Σύνοδος ἀπαρτιζομένη ἐξ ἱεραρχῶν ἀσκεῖ ἐξουσίαν κανονικῶς αὐτῇ ἀνήκουσαν». Ζητεῖ ὅμως ἀποκατάστασιν τοῦ πατριαρχικοῦ ἐν Ρωσίᾳ ἀξιώματα διατυπῶν καὶ τὸν τίτλον αὐτοῦ «πατριάρχου πάσης Ρωσίας, ἀρχιεπισκόπου Πετρουπόλεως καὶ Λαδόγης».

Τὸ ζήτημα περὶ ρωσικοῦ πατριαρχείου δὲν εἶνέ τι νέον· περὶ αὐτοῦ ὡμίλησκν Φιλάρετος ὁ Μόσχας. Φιλάρετος ἀρχιεπίσκοπος Τσερνίγοβου, πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ θεολόγοι, ἐν οἷς Πορφύριος ὁ Οὐσπένσκη εὐνοϊκῶς διακείμενος ἰδίᾳ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, κατ' ἐξοχὴν δὲ καταφερόμενος κατὰ τοῦ

2. «Χριστιανικὴ ἀνάγνωσις» 1902, πρωτόκολλα σελ. 199.
3. αὐτόθι σελ. 133.

ἐπικρατοῦντος ἀνωτάτου ἐν Ρωσίᾳ ἐκκλησιαστικοῦ διοικητικοῦ καθεστῶτος.

Ἡ διοικοῦσα Σύνοδος συγκλεῖται δὶς τοῦ ἔτους. Κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς περίοδον, ἀπὸ τὴν 1 νοεμβρίου μέχρι τῆς δικκαινησίμου ἑβδομάδος, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν μητροπολιτῶν Πετρουπόλεως, Μόσχας, καὶ Κιέβου, καὶ ἀρχιερέων, προσκαλουμένων κατὰ πρόταξιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου. Μετὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ ἁγίου Πάσχα ἡ Σύνοδος οὕτως εἰπεῖν ἀραιοῦται· ὁ μητροπολίτης Μόσχας ἀπουσιάζει ἀπὸ τῆς ἑβδομάδος τοῦ Θωμᾶ, μετὰ τὰς 15 μαΐου ἀναχωρεῖ ὁ μητροπολίτης Κιέβου, μετὰ δὲ τὴν 1 ἰουνίου ἀπολύονται οἱ λοιποὶ τέσσαρες ἀρχιεπίσκοποι, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὁποίων καλοῦνται ἕτεροι τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀρχιερεῖς, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ μητροπολίτου Πετρουπόλεως διατρίβοντος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπὶ τρίμηνον ἐν τῇ νοτίᾳ Ρωσίᾳ, καλεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν θέσιν πρωτεύοντος μέλους τῆς Συνόδου ὁ ῥῶσος ἔξαρχος τῆς Γεωργίας ἐπὶ 4—5 μῆνας.

*

Οἱ ὑποψήφιοι ἀρχιερεῖς ἐπικυροῦνται τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου καὶ ἀναγορεύονται ὑπὸ τῆς ἁγιωτάτης Συνόδου, οἱ δὲ μητροπολῖται Μόσχας, Κιέβου, καὶ Πετρουπόλεως, καὶ ὁ ἔξαρχος τῆς Γεωργίας ἀναγορεύονται δι' αὐτοκρατορικοῦ οὐκαζίου, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου· κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ὁρίζονται καὶ τὰ μέλη τῆς διοικούσης Συνόδου. Ἡ Σύνοδος τό γε νῦν στερεῖται προέδρου, διότι τὸ πρωτεῦον μέλος αὐτῆς, ὁ μητροπολίτης Πετρουπόλεως, ἀπὸ τοῦ 1892 κατὰ τὴν τάξιν κατέχει τὴν τρίτην θέσιν, ἡ δὲ πρώτη ἀνήκει εἰς τὸν μητροπολίτην Μόσχας, ὡς ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἀρχαίας ρωσικῆς Ῥώμης, ἕδρας τῶν παλαιῶν αὐτῆς πατριαρχῶν, δευτέρας ἑπομένης τῆς πρωτοθρόνου μητροπόλεως Κιέβου. Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς διοικούσης Συνόδου θέσιν πρωτευόντων μελῶν κατεῖχον ἐν αὐτῇ οἱ μητροπολῖται Ριαζάνης, Νοβγορόδου, Πετρουπόλεως, καὶ Κιέβου, ἐλάμβανον δὲ μέρος καὶ οἱ ἀρχιεπίσκοποι Κάτω Νοβγορόδου καὶ Πσκόβου. Πρὸς τοὺς μητροπολίτας δὲ Μόσχας Πλάτωνα καὶ Φιλάρετον, πλέον εἰκοσιπενταετίας μὴ παρευρεθέντες εἰς τὴν Σύνοδον, ἐπέμποντο πρὸς ἐπικύρωσιν αἱ σπουδαιότεραι τῶν ἀποφάσεων. Κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1801 καὶ 1851, ὁπότε ἡ Σύνοδος συνεδρίαζεν ἐν Μόσχᾳ, τὴν θέσιν προέδρου κατελάμβανον οἱ μητροπολῖται αὐτῆς, οἱ αὐτοὶ δ' ἐτέλουν καὶ τὴν στέψιν τοῦ αὐτοκράτορος ἐν θέσει ἀνωτέρᾳ τῶν μητροπολιτῶν Κιέβου καὶ Πετρουπόλεως. — Ἡ τοῦ Μ. Πέτρου πόλις, ὅσον καὶ ἂν ἤθελεν ὑψωθῇ, δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἀνωτέρω τῆς Μόσχας, ἥτις θεωρεῖται ὄχι μόνον πρωτεύουσα τῆς Ρωσσίας, ἀλλὰ καὶ πρωτόθρονος τῶν ρώσσων μοναρχῶν καὶ τῆς ρωσσικῆς Ἐκκλησίας. Εὐνόητον, ὅτι ὁ πρωθιερεὺς τῆς Ρωσσίας, ὁ μέλλων νὰ περιβληθῇ τὸ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχου, δέον νὰ ἐκλέγηται ὑπὸ Συνόδου ρώσσων ἀρχιερέων καὶ νὰ προεδρεύῃ αὐτῆς. Πατριάρχης πάσης Ρωσσίας ὀφείλει νὰ ᾖ ὁ ἀρχιεπίσκοπος μητροπολίτης τοῦ πρώτου ἐν Ρωσσίᾳ θρόνου· ὑποθέτω ὅμως, ὅτι ὁ αὐτὸς δύναται νὰ ὀνομάζηται καὶ ἀρχιεπίσκοπος Πετρουπόλεως. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου σχεδὸν ἑκατονταετηρίδος οἱ μητροπολῖται Πετρουπόλεως διηύθυνον ἅμα καὶ τὴν μητρόπολιν Νοβγορόδου, ἔχοντες ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἴδιον ἀντιπρόσωπον.

Ὁ καθηγητὴς Ζαοζέρσκη οὐδεμίαν ἔνστασιν προβάλλει κατὰ τῆς προσκλήσεως ὡς συνοδικῶν μελῶν ἐπισκόπων προτάσει τοῦ αὐτοκρ. ἐπιτρόπου· ἀλλὰ νομίζομεν τὸ τοιοῦτον ἀντικανονικόν. Ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία, καίτοι ἀριθμεῖ περὶ τὰ 90 ἑκατομμύρια ὀρθοδόξων, ἀνεξαρτήτους ἀρχιερεῖς ἔχει μόλις περὶ τοὺς 60, νῦν δὲ γίνεται σκέψις περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν μέχρι 75. Ἐὰν συγκαταριθμηθῶσι μεταξὺ αὐτῶν 10 μητροπολίτης, ἡ Σύνοδος δύναται νὰ ἀπαρτίζηται ἐκ πέντε μέχρις ἐννέα μελῶν. Ἡ χειμερινὴ περίοδος ἀπὸ τῆ 1 νοεμβρίου μέχρι τῆς ἑβδομάδος τῶν Βαΐων ἠδύνατο ν' ἀποτελῆται ἐκ τοῦ πατριάρχου, ὡς προέδρου, τοῦ μητροπολίτου Πετρουπόλεως, τριῶν μητροπολιτῶν καὶ τεσσάρων ἀρχιεπισκόπων, καλουμένων κατὰ διαδοχὴν ἀνὰ δύο, 1 σεπτεμβρίου καὶ 1 μαρτίου. Κατὰ δὲ τὴν θερινὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἑβδομάδος τοῦ Θωμᾶ μέχρι 1 νοεμβρίου, ὁπότε διεξάγονται ἧττον σπουδαῖαι ὑποθέσεις, ἡ Σύνοδος δύναται ν' ἀποτελῆται ἐκ τοῦ μητροπολίτου Πετρουπόλεως, ὡς προέδρου καὶ ἐκ τεσσάρων ἀρχιεπισκόπων, ὁπότε αἱ σπουδαιότεραι τῶν ὑποθέσεων δύναντται νὰ στέλλωνται πρὸς ἐπικύρωσιν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐν Μόσχᾳ.

Ἐν τούτοις δι' ἡμᾶς, ὡς καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς κανονιστὰς τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐπιθυμητὸν ἤθελεν εἶναι νὰ γινώσκωμεν τὰς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμας τῶν θεολόγων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τὰ μέγιστα ἁρμοδίων ἵνα διευκολύνωσι τὰς ἐργασίας τῶν ἡμετέρων.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—5

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Τὸ προσεχὲς φύλλον ἐκδοθήσεται εἰς εἴκοσι σελίδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικὴ κοινότης — Διασάφησις — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Βάσεις «Προόδου» Παλαιοκαθολικῶν κρίσεις περὶ τῆς πατριαρχ. ἐπιστολῆς τῆς 12 ἰουνίου 1902 — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ, εὐσεβείας δεῖγμα καὶ φιλογενείας παρεχομένη, ἐσκέψατο περὶ καθιδρύματος ἱεροῦ καὶ κοινωφελεστάτου, οὗ μνεία πρὸ διετίας ἐγένετο ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείᾳ», καὶ σκεψαμένη ἀπέστειλε πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὴν ἐκδιδομένην ἀμέσως ἐπιστολὴν μετὰ τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως. Ἡ σύντονος τῶν δύο σπουδαίων ἐγγράφων ἀνάγνωσις θέλει δείξει τὸ πρόθυμον τῆς παλαιρᾴτου καὶ φιλογενεστάτης ταύτης ἑλληνικῆς κοινότητος πρὸς τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ὑποστήριξιν ἰδέας ὑψηλῆς, τῆς ἱδρύσεως Σχολῆς Θεολογικῆς ἢ μᾶλλον ἀνασυστάσεως τῆς μέχρι πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος ἀκμαζούσης ἐπιφανοῦς σχολῆς ἢ φροντιστηρίου τοῦ ἀειμνήστου ἐκ Κερκύρας ἀνδρὸς Θωμᾶ Φλαγγίνη. Ἡ εὐσεβὴς καὶ φιλογενεστάτη κοινότης, ἣν ἀπὸ τεσσάρων καὶ ἡμισείας ἑκατονταετηρίδων διοικήσαντες ἐτίμησαν διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ φιλογενείας αὐτῶν μητροπολῖται καὶ κληρικοὶ περικλεεῖς. οἷοι Γαβριὴλ ὁ Σεβῆρος, καὶ Μάξιμος ὁ Μαργούνιος, καὶ Γεράσιμος ὁ Βλάχος, καὶ Μητροφάνης ὁ κατόπιν Ἀλεξανδρείας ὁ Κριτόπουλος, καὶ λαϊκοὶ διαπρεπέστατοι, οἷοι ὁ Φλαγγίνης αὐτὸς, ὁ Ἐπιφάνιος Ἡγούμενος, ὁ Νικόλαος Γλυκὺς, ὁ Νικόλαος Σάρος, οἱ Μαροῦτζαι καὶ Καραϊωάνναι, οἱ διὰ συστάσεως σχολείων καὶ ἐκδόσεως κοινωφελῶν βιβλίων τὰ μάλιστα συντελέσαντες εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐποικοδόμησιν καὶ τὴν πνευματικὴν τοῦ γένους ἀνάπτυξιν, οὐδεμίαν εἴχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι, τοιούτους προγόνους καὶ προκατόχους ἐν τῇ διοικήσει τῶν κοινῶν ἡ κοινότης ἔχουσα, ἤθελε βαδίζει ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐκείνων.

Ἂν ἐλλείπωσιν ἡμῖν σήμερον αἱ ἑκατοντάδες χιλιάδων δουκάτων τοῦ Φλαγγίνη, δι' ὧν ἐπροίκιζε πρὸ διακοσίων ἑξήκοντα σχεδὸν ἐνιαυτῶν τὸ φερώνυμον αὐτῷ μέγα σχολεῖον, ἡ προθυμία τῶν ἐν Βενετίᾳ φιλομούσων ὁμογενῶν χορηγεῖ νῦν τὸ

δυνατὸν, ὑποβάλλουσα ἅμα καὶ τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τῆς ὑλικῆς εὐοδώσεως καὶ διεξαγωγῆς τῆς ἐθνικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀρκεῖ ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἱδρύσεως θεολογικῆς ἀκαδημίας, οἵαν ἐπόθει ὁ Φλαγγίνης, διαδιδομένη γίνεται δεκτὴ, καὶ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχομεν ὅτι πάντες οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς ἐπιδοκιμάσουσιν αὐτὴν προκειμένου νὰ διανύωσιν, ὑπὸ τὴν αἰγῖδα φιλογενοῦς καὶ εὐσεβοῦς κοινότητος, ἐπιστημονικὰς σπουδὰς οἱ νεαροὶ θεολόγοι, περιχαρακούμενοι πανταχόθεν ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ποικίλης αὐτῶν ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως. Ὅταν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πάντες οἱ κατὰ παλαιοτέρους χρόνους εἰς Ἑσπερίαν ἐπὶ σπουδῇ μεταβαίνοντες ἔτρεχον κίνδυνον ναυαγίου, οὗ ἕνεκεν ὁ πολὺς ἐξ ἀπορρήτων Ἀλέξανδρος ηὔχετο «εἴθε κατὰ τὴν ἔκπλοιαν ναυαγήσειαν, οὐκ ἂν τὸ δεινὸν ἐν ξηρᾷ τοῦτο καὶ ἠθῶν καὶ ψυχῆς ὑπέστησαν ναυάγιον», φρονοῦμεν ὅτι ἡ ὑπὸ πάντων ἀμφιλαφὴς ὑποστήριξις τῆς ἐν Βενετίᾳ θεολογικῆς ὀρθοδόξου ἀκαδημίας θεωρηθήσεται ἔργον ἐθνικώτατον καὶ ἱερὸν, ἅτε σὺν τῇ ἐπιστημονικῇ μορφώσει καὶ τῇ τοῦ νοὸς ἀναπτύξει περιθριγγοῦν ἅμα τὰ πάτρια ἤθη, καὶ ἀποδίδον τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει διδασκάλους ἐπιστήμης, διδασκάλους ἀρετῆς, διδασκάλους εὐσεβείας, τιμῶντας καὶ τεθηπότας πᾶν πάτριον.

Ἡ κοινότης Βενετίας ἐβεβαίωσεν ὅτι τὴν δυνατὴν αὐτῇ συμβολὴν εἰς τὸ ἱερὸν ἔργον παρέσχε πρώτη. Μετὰ τὴν πρώτην ταχθήσονται αἱ λοιπαί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑι

Ἀριθ. 131.

Πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κων]πόλεως καὶ οἰκουμενικὸν πατριάρχην κύριον κύριον Ἰωακείμ,

Ἐν Βενετίᾳ τῇ 24 ὀκτωβρίου 1903.

Παναγιώτατε,

Περιστάσεις εἰδικαὶ καὶ ὅλως τῆς θελήσεως ἀνεξάρτητοι προεκάλεσαν τὴν τόσην βραδύτητα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3844 καὶ ἀπὸ 26 ἰουνίου π. ἔ. σεπτῆς ἐπιστολῆς τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Πανγιοτητος σχεδίου, εἰς ἣν ἐπὶ τέλους λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀπαντήσω.

Τὸ διχειριστικὸν τῆς Κοινότητος Συμβούλιον ἐν τῇ κατὰ τὴν 6 αὐγούστου ἐ. ἔ. συνεδριάσει αὐτοῦ ἐπιληφθὲν τῆς συζητήσεως τῆς ὑπ' ἐμοῦ ὑποβληθείσης αὐτῷ ἐκθέσεως, συνεπείᾳ τῆς ὑμετέρας προτάσεως περὶ ἱδρύσεως ἐνταῦθα ἀνωτέρας Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς·

«Ἡ ἑλληνικὴ αὕτη Κοινότης, τὸ μὲν ἕνεκα καταστατικῶν αὐτῆς καὶ ἐν ἰσχύϊ νόμων ἐν Ἰταλίᾳ, τὸ δ' ἕνεκα ἐλλείψεως κεφαλαίων δὲν θὰ ἠδύνατο ἀπολύτως νὰ συνδράμῃ εἰς τὸ ἔργον δι' οὐδενὸς χρηματικοῦ ποσοῦ· τὸ πολὺ θὰ τῇ ἦτο ἴσως δυνατὸν νὰ προσφέρῃ τὰ διὰ τὴν ἐν λόγῳ Σχολὴν ἀπαιτούμενα οἰκήματα, περὶ οὗ, ἐννοεῖται, θὰ ἐρωτηθῇ ὁ τὰς πράξεις τοῦ ἀνωτέρω Συμβουλίου ἐξελέγχων Σύλλογος, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ Ὑμετέρα Πανγιότης ἤθελεν εἰς τὴν πρότασιν Αὐτῆς ἐπιμείνει».

Μεταδίδων τῇ Ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ Πανγιότητι τὴν ἀπόφασιν ταύτην θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ ἐπισυνάψω ἐνταῦθα ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως, ἥτις ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις εἰς τὴν συζήτησιν, ἵνα ἐντεῦθεν δυνηθῇ Αὕτη νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν λεπτομερειῶν, αἵτινες ἤγαγον τὴν διαχείρισιν εἰς τὴν ἀπάντησιν, ἣν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ Τῇ διαβιβάσω.

Λίαν δέ μοι εἶναι εὐχάριστος ἡ εὐκαιρία, ἧς δράττομαι, ἵνα διαβεβαιώσω καὶ αὖθις τὴν Ὑμετέραν Πανγιότητα περὶ τοῦ πρὸς Αὐτὴν βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ νὰ ἐκφράσω τὴν διάπυρον εὐχὴν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας Αὐτῆς, ζητήσω δὲ καὶ τὰς εὐλογίας Της ὑπὲρ τῆς Κοινότητος ταύτης, ἣν ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύω.

Τέκνον τῆς Ὑμῶν Παναγιότητος ἐν Κυρίῳ
ὁ πρόεδρος
Λεωνίδας Γιαννιώτης.

Ἐν Βενετίᾳ τῇ 1 αὐγούστου 1903.

«Κύριοι!

Συνεπείᾳ ἀλληλογραφίας μετὰ τοῦ πατριάρχου Κωνστα]πόλεως πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ γνωστοῦ πιστοποιητικοῦ, ἡ Α. Π. ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ἂν ἦτο δυνατὴ ἡ ἵδρυσις ἀνωτέρας Θεολογικῆς Σχολῆς παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ ἐνταῦθα Κοινότητι.

Ἡμεῖς ἀπηντήσαμεν ὅτι τὰ εἰσοδήματα τῆς Κοινότητος, ἅτινα εἰς εἰδικοὺς σκοπούς, εἰς σκοποὺς ἀγαθοεργίας προωρίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων διαθετῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατεθῶσιν εἰς συντήρησιν τοιαύτης Σχολῆς, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἡ ἐκυτῆς ὠφέλεια εἶναι προφανὴς καὶ τόσον τὴν Κοινότητα τιμᾷ.

Ἐν τούτοις ὁ πατριάρχης διὰ τῆς ἀπὸ 27 ἰουνίου παρελθόντος ἔτους καὶ ὑπ' ἀριθμ. 3344 ἐπιστολῆς Του ἐπανῆλθεν εἰς τὸ θέμα τοῦτο, ζητῶν ἂν ἡ Κοινότης ἠδύνατο νὰ παραχωρήσῃ οἴκημα παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾧ νὰ κατοικῶσι δέκα, ἕως δώδεκα τελειόφοιτοι τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς μετὰ τῶν ἀναγκαίων καθηγητῶν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποία θὰ ἀπῃτεῖτο δαπάνη ἐν γένει πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μελετωμένου σχεδίου.

Ἐξ ἑνὸς ἄρθρου καταχωρηθέντος ἐν τῇ πατριαρχικῇ ἐφημερίδι «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» φαίνεται ὁ πόθος τῆς Α. Π. πρὸς ἵδρυσιν τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς καὶ ἡ πρόθεσις νὰ στραφῇ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἑλλ. Κοινότητας πρὸς πραγματοποίησιν τῆς τοσοῦτον ἐξόχου ταύτης ἰδέας.

Ὑποβάλλοντες ἤδη εἰς τὴν ἡμετέραν κρίσιν τὴν πρότασιν τοῦ πατριάρχου, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς νὰ ἐνθυμηθῆτε ὅτι τινὰ τῶν οἰκημάτων τοῦ Σχολείου Φλαγγίνη ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ σχεδιαζόμενον ἵδρυμα, ἐν ἀνεπαρκείᾳ δὲ καὶ μέρος τῆς συνεχομένης αὐτοῖς οἰκίας.

Ἀλλ' ἡ σπουδαιότης τῆς μεγάλης δαπάνης, εἰς ἣν ὁ πατριάρχης θὰ ὑπεβάλλετο, προκειμένου περὶ τοιούτου ἱδρύματος, δέον νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν ὑμῶν καὶ δηλωθῇ ἔτι ἅπαξ τῇ Α. Πανιερότητι, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρανοήσεως, ὅτι ἡ ἡμετέρα Κοινότης ἠδύνατο νὰ συνδράμῃ τὸν πατριάρχην εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς σχολῆς μόνον διὰ τῆς παροχῆς τῶν ἀναγκαιούντων οἰκημάτων μὴ ἀναλαμβάνουσα εὐθύνας ἄλλης οἱασδήποτε δαπάνης. Ἴσως εἷς τινα ἤθελε φανῇ ὑπερβολικὴ ἡ ζημία διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐνοικίου τῶν οἰκημάτων, ἅτινα ἠθέλομεν παραχωρήσει· ἀλλ' ἐὰν σκεφθῆτε, κύριοι, ὅτι μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τῆς νέας Σχολῆς θὰ ἦναι καὶ ἱερεύς τις εἰς βαθμὸν νὰ προσφέρῃ τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι οἱ δέκα καὶ πλείονες φοιτηταὶ ὀφείλουσι νὰ ὦσι πάντες ἢ σχεδὸν πάντες ἱκανοὶ νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἱερὰς τελετάς, ὡς ψάλται, θὰ καταλήξητε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐντεῦθεν θὰ ἔχῃ ἐν μέρει ὅ,τι ἀλλαχόθεν ἀπόλυσιν· ἄλλως δὲ καὶ οἱ φοιτηταὶ πρέπει νὰ ἀσκῶνται εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῶν ἱερῶν τελετῶν. Περὶ τοῦ θέματος τούτου ὅμως θέλει ἀποφανθῇ ἐν δέοντι χρόνῳ καὶ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος πρὸ τῆς ριζικῆς μεταρρυθμίσεως εἰς τὴν ἤδη συστηματοποιηθεῖσαν ὑπηρεσίαν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν νεῶ.

Ἐὰν τὸ εὐγενὲς βούλευμα τῆς Α. Π. ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, κύριοι, νὰ μελετήσητε καὶ τὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας νὰ ἱδρυθῇ τὸ ἐν λόγῳ ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον, ὅπως ἐντεῦθεν ἐξασφαλισθῇ ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνεξαρτησία ἀπὸ πάσης ὑπαγωγῆς εἰς τοὺς ἐγχωρίους νόμους. Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν θὰ εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς διαφορᾶς ἡμῶν, μέχρι τοῦδε ἐκκρεμοῦς παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Κράτους, ὀφείλομεν νὰ ἐνεργήσωμεν οὕτως, ὥστε ἡ προταθεῖσα Θεολογ. Σχολὴ νὰ ἔχῃ ἴδιον βίον καὶ κεχωρισμένον ἀπὸ τοῦ τῆς Κοινότητος. Ἡ Α. Π. διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προβῇ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς τὰ κατάλληλα διαβήματα, ὅπως ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ αὐτῆς βίον αὐτόνομον. Πρέπει νὰ ὑποδειχθῇ Αὐτῷ νὰ συντάξῃ καταστατικόν, ὅπερ νὰ καθορίζῃ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς καὶ νὰ συστήσῃ εἰς τὴν προστασίαν τῆς Υ. Πύλης, ὅπως αὕτη ὑποστηρίξῃ παρὰ τῇ Ἰταλικῇ κυβερνήσει, διότι εἶναι ἀπαραίτητον, ἵνα τὸ κράτος ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐξωτερικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἱδρύματος, ὑποχρεούμενον νὰ σεβασθῇ τὸ καταστατικὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θὰ διευθύνηται. Τοιουτοτρόπως θὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδελφότης μοναχῶν ἐκπαιδευτήριον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἀποστολὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπὲρ σπουδαστῶν ἐξωτερικῶν. Πάντα ταῦτα πρέπει νὰ καταστῶσι γνωστὰ τῇ Α. Π. ἵνα πληροφορηθῇ ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ ὑφίσταται νόμος, δι' οὗ καταργοῦνται ἐν ἀνάγκῃ τινὶ τοῦ κράτους τὰ θρησκευτικὰ σωματεῖα, περιερχομένης τῆς περιουσίας αὐτῶν εἰς τὴν κατοχὴν καὶ διάθεσιν τῆς κυβερνήσεως. Δὲν θὰ ἦναι δὲ δύσκολον εἰς τὸν πατριάρχην νὰ ἐπιτύχῃ τούτου κατ' ἀναλογίαν ἐκείνου, ὅπερ οἱ Ἀρμένιοι ἀπολαύουσι, πληροφορούμενον ὅτι ἐν Βενετίᾳ ὑπάρχει θρησκευτικὴ ἑταιρία ρωμανοκαθολικὴ τῶν Μηχιταριστῶν, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ αὐτονομία των παρὰ τῶν κυβερνήσεων, αἵτινες, διαρκούσης τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος, διεδέχθησαν ἀλλήλας. Οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀρμένιοι, ὡς γνωστόν, κέκτηνται ἐνταῦθα κατάστημα ἐκπαιδευτικόν, ἔχουσιν ἰδιαν ἐκκλησίαν, πολύγλωσσον πυπογραφεῖον, εἶναι κύριοι ἀπεράντων γαιῶν καὶ εἶναι αὐτοδιοίκητοι, θεωρούσης τῆς κυβερνήσεως αὐτοὺς ὡς ἁπλοῦς ἰδιώτας καίπερ ὄντας μοναχούς. Μὴ γινώσκοντος ταῦτα τοῦ πατριάρχου καὶ μὴ διασαφηνιζομένου τοῦ σκοποῦ τῆς νέας Σχολῆς παρὰ ταῖς τοπικαῖς ἀρχαῖς, ἠδύνατο νὰ βλαβῇ καὶ ὁ λαϊκὸς χαρακτὴρ τῆς ἀδελφότητος ταύτης τοῦ ἁγίου Νικολάου. Διὰ τοῦτο καὶ πρέπει ρητῶς νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ πρὸς ἵδρυσιν τῆς Σχολῆς ταύτης οἰκήματα δίδονται ὑπὸ τίτλον ἐνοικίου ὡς εἰς οἱονδήποτε ἰδιώτην.

Περὶ τῆς ὑπερόγκου δαπάνης, εἰς ἣν ὁ πατριάρχης θὰ ὑπεβάλλετο, ἤδη ἐλέχθη· δὲν ἐλέχθη ὅμως καὶ περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν τὰ μέσα, ἐπὶ τῶν ὁποίων

στηρίζει τὰς ἐλπίδας του ἠδύνατο νὰ λείψωσιν, ἐξ οὗ ἡ Θεολ. Σχολή, μὴ ἔχουσα πλέον πόρους ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου, θὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ μείνῃ αἴφνης ἄνευ τούτων καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ περιήρχετο εἰς ἀπόλυτον ἀνυπαρξίαν.

Τὸ σοβαρὸν καὶ θλιβερὸν τοῦτο ἐλπίζομεν ὅτι οὐδέποτε θέλει συμβῇ πρὸς μείωσιν τῆς ἀξίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ βλάβην τῆς Ὀρθοδοξίας· οὐχ ἧττον, φοβούμενοι πᾶν ἐνδεχόμενον, ὀφείλομεν νὰ συστήσωμεν τῇ Α. Π. τὴν σοβαρὰν μελέτην τοῦ ζητήματος πρὶν ἢ ἀνοίξῃ τὴν Σχολήν, ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν Αὐτῇ πρὸ παντὸς ὅτι, ἐὰν κατὰ μοιραίαν σύμπτωτιν συνέβαινε τὸ Πατριαρχεῖον νὰ στερηθῇ τῶν οἰκονομικῶν μέσων, ἡ Κοινότης αὕτη δὲν θὰ ἠδύνατο οὔτε κἂν ἐν σμικρῷ νὰ συνδράμῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει· καὶ ὅτι ἑπομένως τὸ Πατριαρχεῖον δέον ν' ἀναλάβῃ πᾶσαν εὐθύνην ἠθικήν τε καὶ οἰκονομικήν.

Συμμορφούμενοι πρὸς τὰς ἐκτεθείσας ἀρχὰς οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κοινότητος ταύτης ὀφείλουσι ν' ἀπαιτήσωσι παρὰ τῇ Α. Π. ρητὰς καὶ κατηγορηματικὰς διασαφήσεις πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ πάσης εὐθύνης παρούσης καὶ μελλούσης.

Ἐπίσης δέον ἵνα καταστῶσιν εἰς τὸν πατριάρχην γνωστοὶ οἱ ὅροι, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἡ Κοινότης θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς σπουδαστὰς καὶ καθηγητὰς τῆς ἐν λόγῳ Θεολογικῆς Σχολῆς νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐν τῷ ἐνταῦθα ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τελετὰς πρὸς ἰδίαν, ὡς ἐρρέθη, ἐξάσκησιν.

Ἡ Α. Π. γνωρίζει ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν ἀπόλυτον δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἥτις εἶναι ἰδιοκτησία τῆς Κοινότητος.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτου δικαιώματος ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰσαγωγὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ της παντὸς ἐθίμου ἢ συνηθείας ἀντιστρατευομένων πρὸς τὰς ἰδίας παραδόσεις πρὸ πάντων δὲ τὴν χρῆσιν πάσης οἱασδήποτε γλώσσης ἀλλοτρίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς θείας λατρείας. Ἡ Κοινότης αὕτη ἀπολαύει ἀπὸ τεσσάρων ἤδη αἰώνων ζηλοτύπως τοῦ ἀνωτέρω δικαιώματος (jus patronale) καὶ τῆς ἑλληνικῆς αὐτῆς ἐθνικότητος, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν Κοινότητα ταύτην ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἡλικίας· ἐπιθυμεῖ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τηρήσῃ ἄθικτα, διότι ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς ἰδίας αὐτῆς ὑπάρξεως.

Περιωρίσθημεν ν' ἀναφέρωμεν ὑμῖν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ συμβῇ ἀνακτιθέμενοι εἰς τὴν ὑμετέραν σύνεσιν ὅ,τι καλλιον ἠδύνατο εἰς τὸν ποθούμενον νὰ ἀγάγῃ σκοπόν.

Τυγχάνει γνωστὸν τοῖς πᾶσι ποίας ὠφελείας ὑπῆρξεν εἷς τε τὸν ἑλληνισμὸν καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν τὸ ἐκπαιδευτήριον Φλαγγίνη. Οἱ ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ἐκπαιδευθέντες κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας μετέδωκαν εἰς τὴν ἀπομεμακρυσμένην πατρίδα τὰ σπέρματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς προοδευούσης πνευματικῆς καλλιεργείας.

Διὰ τῆς συνεργασίας τῶν ἐν Ἀθήναις, Ἰωαννίνοις καὶ Δελβίνῳ ἱδρυθεισῶν σχολῶν ὑπὸ τῶν ὁμωνύμων ἀδελφῶν ἡμῶν, Ἐπιφανίου Ἡγουμένου, Ἀντωνίου Ρούττη, Γεωργίου Μέλλου καὶ ἄλλων ἀξίας μνήμης, παρεσκευάσθησαν κατὰ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην ἐθνικὴν περίοδον μεγάθυμοι ἑλληνικαὶ ψυχαί.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐπεθύμει τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου Φλαγγίνη μετὰ νέων προγραμμάτων. Ἤδη ἐν τοῖς πανεπιστημίοις εἶναι ἐσπαρμένοι νέοι κληρικοὶ πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν. Τούτους, οἵτινες εἶναι ἡ γεννωμένη τῆς Ἐκκλησίας ἐλπίς, ἡ Α.Π. ἐπεθύμει νὰ περισυλλέξῃ εἰς μέρος, ἔνθα, ὡς ἐν ἄλλῳ ἀσύλῳ, θὰ προεφυλάσσοντο ἀπὸ τοῦ δόλου τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Ἐκπαιδευτήριον δὲ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου θὰ ἦτο ὑπερθεν πάσης δυσπιστίας καὶ ἐντεῦθεν δικαίως εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὀρθοδοξίας προσμειδιᾷ ἡ σκέψις περὶ τοιούτου, ὅπερ θερμῶς εἰς τὸν ἔξοχον Ὑμῶν συνιστῶμεν πατριωτισμόν».

Διασάφησις.—Οἱ μὴ ἐν ὀρθότητι φρενὸς τὰ γινόμενα κρίνοντες μέγαν ἐγείρουσι θόρυβον καὶ δι' αὐτὰ ἔτι τὰ ἐλάχιστα. Οὕτως ἐπ' ἐσχάτων τινὲς μὴ γενόμενοι μέτοχοι τῶν ἀγαθῶν, ἃ τοῖς νηπίοις ἡτοίμασται, ἐχολώθησαν, διότι ἐδόθησάν που δύο ἱερὰ σημεῖα, χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῶν ἀναδόχων, εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τὰ νέα μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου δι' ἐπιστολῶν ἤγγειλαν τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὅτι τὴν ὡς συνοδικῶν ἐκλογὴν αὐτῶν ἀπεδέξαντο καὶ ὅτι ἐλεύσονται ἐγκαίρως εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Μητρόπολις Βόσνης.—Ὑπεβλήθη τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς ἔγκρισιν, πρὸ τετραμηνίας, ἔκδοσις Ὡρολογίου τοῦ μεγάλου, διορθωμένη κατὰ σλαυωνικὴν μετάφρασιν. Τὸ βιβλίον, παραπεμθὲν πρὸς ἐξέτασιν εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπείαν, εὑρέθη ἄξιον τῆς ἐγκρίσεως καὶ εὐλογίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας· ἐφ' ᾧ διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἀνηγ-

γέλθη τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ κ. Νικολάῳ Μάνδιτς ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἔγκρισις.

Μητρόπολις Βιζύης.—Οἱ δημογέροντες καὶ πρόκριτοι τῶν πόλεων Βιζύης καὶ Σαμοκοβίου θερμὴν ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βιζύης κ. Νικοδήμου.

Μητρόπολις Σωζοπόλεως. — Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως κ. Δωρόθεος τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην μεταθέσει. — Ὡσαύτως τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου ἐξέφρασαν καὶ οἱ δημογέροντες τῆς ἐπαρχίας καὶ πρόκριτοι τῆς πόλεως Σωζοπόλεως.

Μητρόπολις Βοδενῶν. — Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Βοδενῶν τηλεγραφικῶς ὡσαύτως πύχαρίστησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ παν. μητροπολίτου Βοδενῶν κ. Στεφάνου, ὅστις ἐπίσης τὰς αὐτὰς εὐχαριστίας ὑπέβαλεν ἐπὶ τῷ προβιβασμῷ αὐτοῦ.

Ἱερὰ μονὴ Χουτουρᾶ.—Συνεπείᾳ προγενεστέρας ἀποφάσεως, πρὸ τριακονταετίας σχεδὸν ληφθείσης, καὶ νεωτέρων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιστολῶν, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα τὸ ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, εἰς ἀπόστασιν δέκα λεπτῶν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς Χουτουρᾶ κείμενον γυναικεῖον μονύδριον, ἕνεκα πολλῶν καὶ σπουδαίων λόγων προκληθέντων ἐκ πολυετοῦς διαστάσεως τῶν ἐν αὐτῷ μοναζουσῶν τεσσάρων γηραιῶν καλογραιῶν, καταργηθῇ βαθμηδὸν, μὴ κειρομένης τοὐντεῦθεν οὐδεμιᾶς μοναχῆς. Τὸ μονύδριον ἀριθμεῖ δεκαετηρίδων τινῶν βίον.—Ἐνεκρίθη δ' ἐπίσης ἵνα προτραπῶσιν οἱ μοναχοὶ Χουτουρᾶ πρὸς ἐποπτείαν ἐπιμελῆ καὶ καλλιέργειαν τῶν πολλῶν γαιῶν τῆς ἐν λόγῳ μονῆς, δυναμένων οὕτω νὰ διαθρέψωσι τοὺς ἤδη δι' ἐπαιτείας καὶ ταξειδίων διατηρουμένους καλογήρους.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τοῖς ἀξιοτίμοις κκ. Σ. Παπαδάκῃ, ταμίᾳ τῶν Πατριαρχείων καὶ Σ. Χριστοφορίδῃ ἐφέντῃ, ἰατρῷ τῆς ἀστυνομίας, ἄγουσι τῇ π. τρίτῃ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τὰς εὐχετικὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν. Τῷ δὲ ἐξ. Συμεὼν ἐφέντῃ Σινιόσογλου, τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑπαπαντῆς ἄγοντι τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, πύξατο τὰ εἰκότα διὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου Μ. πρωτοσυγκέλλου.—Σήμερον μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς ἑορτάζουσι, τῷ τε μακαριωτ. πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καὶ τοῖς πανιερ. μητροπολίταις Φιλιππουπόλεως καὶ Κοριτζᾶς.

Θάνατοι.—Μετὰ θλίψεως πολλῆς ἀναγράφομεν τὸν θάνατον τοῦ γνωριμωτάτου ἐν τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ καὶ τῇ καθ ἡμᾶς κοινωνίᾳ Παντελῆ Καζανόβα, θείου τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιοτίμου κυρίου Σόλωνος Καζανόβα. Ὁ μεταστὰς ἀνὴρ διὰ τῆς ἐμφύτου ὀξυνοίας καὶ φιλοπονίας καὶ τοῦ εὐθέως καὶ πράου χαρακτῆρος αὐτοῦ κατώρθωσε νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἐπίζηλον κοινωνικὴν θέσιν τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος παρὰ τῆς κοινωνίας, εἰς ἣν πολλαχῶς ἀπέβη ἐπωφελὴς συμπράττων καὶ ἐκθύμως συνεργῶν εἰς πᾶν κοινωφελὲς ἔργον.—Τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀειμνήστου τιμῶν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε θερμὰ συλλυπητήρια τῇ ἐγκρίτῳ οἰκογενείᾳ Καζανόβα, ἐξεπροσωπήθη δὲ διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος, γενομένην τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν Πέραν, ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς ἐκκρίτου κόσμου.

Ὡσαύτως μετὰ πολλῆς λύπης ἀναγράφομεν τὸν θάνατον τῆς ἐγκρίτου δεσποίνης Ἀθηνᾶς Νικολοπούλου, πενθερᾶς τοῦ ὁμογενοῦς τραπεζίτου κ. Λ. Ζαρίφη, διακριθείσης ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτῆς διὰ τὰ φιλόπτωχα καὶ φιλάνθρωπα αἰσθήματα αὐτῆς.

Ἡ Α. Θ. Π. τιμῶσα τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς τῆς μεταστάσης, τὸ μὲν διεβίβασε τοῖς ἐγκρίτοις συγγενέσι τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ, τὸ δὲ ἐξεπροσωπήθη κατὰ τὴν κηδείαν αὐτῆς, γινομένην σήμερον ἐν μεγάλῃ συρροῇ κόσμου, ὑπὸ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Ἡ Α. Θ. Π. συνελυπήθη σήμερον διὰ τοῦ ἱεροδ. κ. Ἀθηναγόρου καὶ τῇ οἰκογενείᾳ Σγουρίδου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς μακαρίτιδος Δομνίκης, μητρὸς τοῦ ἐξοχωτάτου Νικ. Σγουρίδου ἐφένδη.

Ἅγιον Ὄρος.—Πρὸς τοῖς ἀναγραφεῖσιν ἤδη, σημειοῦμεν ὅτι ἀνεδείχθησαν καὶ τῆς ἱερᾶς μονῆς **Ἰβήρων** ἐπίτροποι· ὁ προηγούμενος κ. Διονύσιος α', ὁ προηγούμενος κ. Γρηγόριος β'. Γραμματεὺς τῆς μονῆς ἐστιν ὁ ὁσιολογ. ἐν μοναχοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς ὀρθοδόξου

θεολογίας κ. Ἰωακείμ.—Ἀντιπρόσωπος ἐν Καρεαῖς πάραμένει ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀμβρόσιος.

Ἐκκλησιαστ. Μουσική.—Διωρίσθη διδάσκαλος τῆς εὐρωπαϊκῆς παρασημαντικῆς ἐν τῇ σχολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ὁ διακεκριμένος παρ' ἡμῖν μουσικὸς κ. Πέτρος Κ. Ζαχαριάδης, ἐκ τῶν δοκιμωτέρων τελειοφοίτων τοῦ αὐτοκρατ. Ὠδείου τῆς Βιέννης—Ὑπὲρ τῆς σχολῆς διακοσίων φράγκων δωρεὰν ἐποιήσατο ἐσχάτως ὁ ἐρίτιμος κ. Κ. Ἠλιάσκος.

Μεσαιωνολογικὴ Ἑταιρία.—Σήμερον μ.μ. ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ σωματείου τούτου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἐπινεύσει σεπτῆς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ᾧ καὶ ἐψηφίσθησαν εὐχαριστίαι, ἀπεφασίσθη νὰ ἄρξωνται ἀπὸ τῆς 26 φεβρουαρίου αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις, ἐκτυπωθῇ ὁ Κανονισμὸς καὶ αἱ θεμελιώδεις διατάξεις ἐγκριθεῖσαι συνοδικῶς, ὡς καὶ ἡ ἀλληλογραφία. Αἱ ἐπὶ θεμάτων ἀρχαιογραφικῶν καὶ ἱστορικῶν συζητήσεις ἀναβάλλονται μετὰ τὸν μάρτιον.

ΒΑΣΕΙΣ «ΠΡΟΟΔΟΥ». — Εἰς ἐπεξήγησιν ὧν ἐγράψαμεν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου κ. Κωνσταντίνου Π. Σπανούδη προσεχῶς ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Προόδου» ἐκδίδομεν νῦν τὴν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἀγγελίαν αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἧς τὰς βάσεις καθίστησι γνωστὰς, ἀξιεπαίνως τὰς εὐχὰς καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ τούτου ἐπικαλούμενος. Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει οὕτω·

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐξ ἀντιλήψεως, ὅλως ἰδιαζούσης, καθήκοντος ἐπιβεβλημένου κοινοποιῶν πρώτιστα πάντων τῇ Ὑ. Θ. Πανα γιότητι καὶ τοῖς περὶ Αὐτὴν δύο ἀνωτάτοις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους σώμασι τὴν προσεχῆ ἔκδοσιν νέας ἐφημερίδος τῆς «Προόδου» προάγομαι νὰ ἐκζητήσω ἐπὶ τὸ δυσχερὲς πλὴν μεγίστου ἐνδιαφέροντος τοῦτο ἔργον, καθὼς καὶ ἐπὶ τοὺς ἐργάτας αὐτοῦ, δαψιλεῖς τὰς πολυτίμους καὶ θεοπειθεῖς εὐχὰς τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος.

Τὴν σημασίαν τοῦ ἔργου, εἰς ὃ ἀποδύομαι, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὴν ἀξίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ πολλάκις μελετήσας νομίζω ὅτι κατέχω τὸ ἐφόδιον ἐκεῖνο τῶν ἀρχῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ συγκρατήσῃ τις τὴν περιωπὴν καὶ τὸ γόητρον τῆς ἐφημερίδος καὶ νὰ ἀποδώσῃ, ἔστω καὶ ἐν μετρίᾳ κλίμακι, τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα, ὅσα πλουσίως προάγει ὁ ἐμβριθὴς, μετριοπαθὴς καὶ ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του τύπος, καὶ ὅσα πρὸ πάντων δύναται νὰ παράσχῃ εἰς ἡμᾶς, παρ' οἷς τοσαύτη ὑπάρχει ἀνάγκη κοινωνικῆς διαπλάσεως, ἐκλαϊκεύσεως ὑγιῶν ἀρχῶν καὶ διαμορφώσεως τῆς δημοσίας γνώμης.

Ἡ ἀξία τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ἐφημερὶς, Παναγιώτατε Δέσποτα, εἶναι σήμερον ὁ τέταρτος τροχὸς τοῦ ἅρματος τῆς καλῶς κατεστημένης πολιτείας, τοιοῦτον δὲ πολύτιμον ὄργανον ἐννοῶ, τῇ συμπράξει πάντων καὶ τῇ ἀρωγῇ τῶν δυναμένων, νὰ καταστήσω τὴν ὑπὸ εὐγενοῦς φιλοτιμίας καὶ ἀγνῶν ἀρχῶν διαπνεομένην «Πρόοδον» καὶ νὰ ἐπιδιώξω δι' αὐτῆς τὴν θετικὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δημοσίου καλοῦ. Διὰ τοῦτον ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ «Πρόοδος» ἐγκαινίζουσα πραγματικῶς παρ' ἡμῖν τὴν στοιχειώδη τῆς δημοσιογραφίας ἀρχὴν δὲν ἐννοεῖ νὰ καταστῇ μονομερὲς ὄργανον τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, ἀλλὰ κοινὸν κτῆμα τοῦ Ἔθνους καὶ εὐλαβὲς τῆς Ἐκκλησίας τέκνον, διερμηνεῦον τὰ συμφέροντα αὐτῶν καὶ τὴν κοινὴν αὐτοῖς προάγον ὠφέλειαν. Οὔτε πολεμικὴ ἄρα ἀπὸ τρίποδος καὶ δογματικὴ κατὰ τῶν ἀρχιερέων, οὔτε καταφορὰ ἐναντίον τούτου ἢ ἐκείνου. Λελογισμένη μόνον ἐπίκρισις, ἀπὸ περιωπῆς καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἰδιοτελείας ἐκτίμησις προσώπων καὶ πραγμάτων, οὐδὲν τὸ προσωπικόν, ἀλλὰ μόνον τὸ κοινῇ συμφέρον, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν πικρὰν ἐν τῷ δέοντι ἐπίκρισιν, πραγματικὴ ἐθνικὴ ἐργασία, ἰδοὺ ὅ,τι οὐσιωδῶς φιλοδοξεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ πιστῶς ἀκολουθήσῃ ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς ἡ διεύθυνσις τῆς «Προόδου».

Ἐκτιμῶν ἰδιαζόντως, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὴν σημασίαν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν κέντρου κρίνω περιττὸν νὰ δηλώσω τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητι ὅτι ἰδιαιτέραν ὅλως ἐννοῶ νὰ καταβάλω προσοχὴν εἰς τὰ ἐν αὐτῷ ἐπιτελούμενα καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντα. Πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡ διεύθυνσις τῆς «Προόδου» ἔχει ἰδιάζοντα σεβασμὸν καὶ φιλόστοργον φίλτρον καὶ τοῦτο διὰ πάσης θυσίας ἐπιζητεῖ νὰ ἀποδείξῃ. Τούτου ἀκριβῶς ἕνεκα μέγα θεωρῶ εὐτύχημα καὶ αἰσιώτατον οἰωνὸν ὅτι τὸ φύλλον μέλλει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς εἰς ἡμέρας, καθ' ἃς τῆς Ἐκκλησίας προίσταται πατριάρχης λαοπρόβλητος, γενναίως καὶ δαψιλῶς ἀνέκαθεν πριστατεύσας τὰ γράμματα καὶ τὴν καθόλου πνευματικὴν κίνησιν, εἴπερ τις καὶ ἄλλος δὲ δυνάμενος νὰ ἐκτιμήσῃ τί σημαίνει ἡ σύμπηξις ἑνὸς τοιούτου καταστήματος, τὸ ὁποῖον διὰ τῶν εὐχῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀρωγῆς τοῦ Ἔθνους μέλλει νὰ καταστῇ βωμὸς ἐργασίας εὐσυνειδήτου, ἐξ

οὗ διὰ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ προσώπου των θὰ ἀποζήτωσι χρηστοὶ καὶ φιλόπονοι οἰκογενειάρχαι.

Ἐν τέλει, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐξαιτούμενος καὶ αὖθις τὰς ἰδιαζόντως δι' ἐμὲ πολυτίμους εὐχὰς τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος καὶ πεποιθὼς ὅτι τόσον ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ὅσον καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον προφρόνως θέλουσι μοὶ παράσχει καὶ ἀμέριστον τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀνάλογως τῆς σημασίας τοῦ ἔργου ὑλικὴν αὐτῶν ἀρωγήν, κκτκσπάζομαι τὴν δεξιὰν Αὐτῆς καὶ ὑποδιατελῶ,

Ἐν Κων)πόλει τῇ 22 ἰκνουκρίου 1904,

τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος

ἐλάχιστος καὶ ἀφωσιωμένος

θεράπων

Κ. Π. Σπανούδης.

ΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗΝ ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ

τῆς 12 ἰουνίου 1902

ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΟΙ

Ὁ ἐκ τῶν κορυφαίων τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ κ. Εὐγένιος Μισχὼ (E. Michaud), ὁ γνωστὸς διευθυντὴς τοῦ ἐν Βέρνῃ ἐκδιδομένου παλαιοκαθολικικοῦ περιοδικοῦ «Διεθνὴς Θεολογ. Ἐπιθεώρησις» (Révue Internationale de Théologie), καὶ καθηγητὴς τῆς αὐτόθι Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Παλαιοκαθολικῶν, δι'ἐκτενοῦς ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς γνωστὸν αὐτῷ πρόσωπον ἐκ τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς διετύπωσε τὰς κρίσεις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀπαντήσεων τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν ἀπὸ 12 ἰουνίου 1902 ἐγκύκλιον τῶν ὁποίων περίληψιν ἐδημοσιεύσαμεν οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ». Ἡ διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ διήκουσα ἰδέα εἶνε, ὅτι αἱ περὶ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἀποφαινόμεναι ἐν ταῖς ὡς ἀνωτέρω ἀπαντήσεσιν αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι τυγχάνουσιν αἱ πλεῖσαι ἀνεπαρκῶς πεπληροφορημέναι, ἄτε δὴ ὀλιγίστων, ὡς λέγει, ἐκ τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων «λαβόντων τὸν κόπον, ὅπως μελετήσωσι τὰς ἐπισήμους γραπτὰς πηγὰς τῶν Παλαιοκαθολικῶν, τὰς δημοσιεύσεις αὐτῶν, τὰς ἐπιθεωρήσεις καὶ τὰ περιοδικὰ αὐτῶν, καὶ πρὸ πάντων τὸν πραγματικὸν βίον καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν, τῶν δὲ πλείστων κρινόντων αὐτοὺς μακρόθεν, ἐπὶ τῇ βάσει **προλήψεων** καὶ **εἰδήσεων ἀνακριβῶν**». Ἐντεῦθεν, ἐπάγεται, προκύπτει τὸ φαινόμενον, ὅτι ἐκεῖναι τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐδείχθησαν ἐν ταῖς ἀπαντήσεσιν αὐτῶν μᾶλλων εὐνοϊκαὶ πρὸς τοὺς Παλαιοκαθολικούς, ὅσαι κάλλιον γινώσκουσι τὰ κατ' αὐτούς. Ὁ σοφὸς καὶ ζηλωτὴς καθηγητὴς, φοβούμενος μήπως ἐξ ἀγνοίας τῆς ἀληθοῦς τῶν Παλαιοκαθολικῶν διδασκαλίας αἱ ὀρθόδοξοι αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι τέλεον ἀποκρούσωσι τὴν ἰδέαν περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, πρὸς δὲ ἀναφερόμενος εἰς ἄλλοτε διατυπωθέντα ἐν τῇ Παλαιοκαθολικῇ Ἐπιθεωρήσει παράπονα κατὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ'. ὡς δυσμενῶς δῆθεν διακειμένου πρὸς τοὺς Παλαιοκαθολικούς, ἐκφράζει τὴν εὐχὴν, ὅπως ἡ Α. Θ. Παναγιότης, προβαίνουσα ἔτι περαιτέρω ἐν τῇ πρωτοβουλίᾳ ἣν ἔσχεν προκλέσασο τὴν ἀπὸ κοινοῦ μελέτην τοῦ ζητήματος ὑπὸ πασῶν τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφ. Ἐκκλησιῶν, προβάλῃ εἰς ἀπάντησιν τοῖς Παλαιοκαθολικοῖς ἐπισκόποις ἢ θεολόγοις τὰ ζητήματα ἐκεῖνα ἅτινα φρονεῖ, ὅτι χρήζουσι διασαφήσεων ἐπὶ τοῦ προκειμένου. «Διότι, λέγει, ἤθελεν εἶναι παράδοξον νὰ **καταδικασθῶμεν πρὶν ἢ ἀκουσθῶμεν**».

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακείμ, λαβὼν γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς διεμήνυσε τῷ κ. Michaud διὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου τὰ ἑξῆς περίπου· τὰς κρίσεις τοῦ κ. Michaud περὶ τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων καὶ τῶν αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἡ Α. Θ. Παναγιότης θεωρεῖ ὑπερβολικὰς, καὶ μὴ κατὰ πάντα ἀκριβεῖς. Ὁ κ. Michaud καὶ οἱ λοιποὶ κορυφαῖοι τοῦ παλαιοκαθολικισμοῦ, ζῶντες μακρὰν τῆς Ἀνατολῆς δὲν δύνανται νὰ γινώσκωσιν ἀκριβῶς τὴν πρᾶξιν, καὶ τὸν τρόπον, ᾧ χρῆται ἡ Ἀνατολικὴ ὀρθόδ. Ἐκκλησία, προκειμένου νὰ ἐπιληφθῇ ζητημάτων τοιούτων, οἷον τὸ τῆς ἑνώσεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Πρὸς τὴν πρᾶξιν ταύτην τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν θεωρεῖται σύμφωνος ὁ τρόπος ἐκεῖνος τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος, ὃν ἐφήρμοσαν ἀπ' ἀρχῆς οἱ Παλαιοκκθολικοί, συγκροτοῦντες συνέδρια ἑνωτικὰ καὶ καλοῦντες εἰς συμμετοχὴν ἐν αὐταῖς διάφορα πρόσωπα, εἴτε ὡς ἄτομα εἴτε ὡς ἀντιπρσσωπευτικὰ Ἐκκλησιῶν. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐργασίας ἐγένετο πρόξενος συγχύσεως μᾶλλον ἢ συνεννοήσεως, ἄτε δὴ τῶν ἡμετέρων θεολόγων διχασθέντων ὅσον ἀφορᾷ τὸ περὶ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ζήτημα. Ἀντὶ τοῦ τρόπου τούτου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἥτις ἐπιφυλάσσεται πάντοτε, μελετῶσα τὰ πράγματα νὰ ἐξενέγκῃ τὴν ὁριστικὴν καὶ ἐπίσημον περὶ τοῦ ζητήματος γνώμην αὐτοῦ, (ἐξ οὗ δηλοῖ, ὅτι καὶ τὰ διατυπούμενα περὶ

δυσμενῶν δῆθεν διαθέσεων αὐτῆς πρὸς τοὺς Παλαιοκαθολικοὺς παράπονά εἰσι λίαν ἐσπευσμένα) φρονεῖ, ὅτι οἱ κορυφαῖοι τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ ὀφείλουσι στοιχοῦντες τῇ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ κρατούσῃ τάξει, νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸν οἰκουμ. Πατριάρχην λεπτομερῆ καὶ ἐπίσημον ἔκθεσιν τῆς πίστεως αὐτῶν, ἥτις ἀκολούθως διαβιβαζομένη ἁρμοδίως εἰς τὰς λοιπὰς αὐτοκεφάλους ὀρθ. Ἐκκλησίας θέλει μελετηθῇ προσηκόντως ὑπὸ μιᾶς ἑκάστης αὐτῶν, καὶ οὕτω ἐπισήμως καὶ τελειωτικῶς θέλει ἐκφρασθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ φρόνημα συμπάσης τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἅτε δὴ διαβλέπουσα ὅτι μόνον διὰ τοιούτου τρόπου ἐργασίας ἤθελεν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ὁριστικόν τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμπέρασμα. Εὐχόμεθα, ὅπως ὁ ὑποδεικνύμενος οὗτος τρόπος ἀποτελεσματικῆς ἐργασίας ἐν ζητήματι τοσοῦτον σπουδαίῳ κατανοηθῇ προσηκόντως καὶ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ μετὰ ζήλου ἐπιδιωκομένου ὑπ' αὐτῶν ἔργου τῆς ἑνώσεως. *

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱερὰ Σύνοδος

Διὰ ταῦτα

δικάζουσα ἐρήμην τῶν καθ' ὧν ἡ τριτανακοπὴ καὶ ἀποφασίζουσα κατὰ πλειονοψηφίαν,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 3115 καὶ χρονολογίαν 5 μαΐου 1903 τριτανακοπὴν τῆς Εὐαγγελίας Δ. Δημητρακοπούλου, τὸ γένος Μ. Ἀργήτη, κατὰ τοῦ Δημητρίου Δημητρακοπούλου καὶ Βέρθας Μαρίνου, καὶ κατὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομ. 18 ἰουλίου 1895 ἀποφάσεως τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ὡς νόμιμον,

ἀκυροῖ τὴν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω χρονολογίαν ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ἔγκυρος ὁ γάμος τῆς Βέρθας Μαρίνου καὶ τοῦ Δημ. Δημητρακοπούλου,

παραπέμπει τὴν περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ γάμου τῆς τριτανακοπτούσης μετὰ τοῦ Δ. Δημητρακοπούλου αἴτησιν εἰς τὸ Πνευματικὸν δικαστήριον τῶν Πατριαρχείων,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλ. Ἀληθείας», «Ταχυδρόμου» καὶ «Ἀνατολικοῦ Μηνύτορος» (Moniteur Oriental) δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τοῖς καθ' ὧν ἡ τριτανακοπὴ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα εἰς γρ. 508 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος. 2

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου τῇ 10 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
κ. ἀ. ἀ.
Ὁ Ὑπογραμματεὺς
Ἱεροδ: **Ἀθ. Πιπέρας.**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 1997 καὶ χρονολογίαν 20 μαρτίου 1903 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Παναγιώτου Σαρηγιαννάκη κατὰ τῆς συζύγου του Εὐγενίας, τὸ γένος Βάτη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης Εὐγενίας, τὸ γένος Βάτη,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένῃ Εὐγενίᾳ, τὸ γένος Βάτη, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ τῶν δικογράφων ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρ. προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 26 αὐγούστου 1903.

Ὁ πρόεδρος 2

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Ὁ γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Χρῆστος Ἀναστασίου Τσάτσου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἄλλοτε φαρμακοποιὸς καὶ διαμένων ἐν Ἀθήναις, νῦν δ' ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἑλένης Χρήστου Τσάτσου, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, κατοίκου Κων]πόλεως καὶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.).

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—6

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ρωμαϊκαὶ φληναφίαι—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Ζαφειροπούλειον κληροδότημα—Τὸ στιχάριον(συνέχεια)—Ἱστορικὰ Κύπρου, ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς μονῆς Μ. Λαύρας—Δύο μνεῖαι ὑπὲρ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως (συνέχ. καὶ τέλος)—Εἰδήσεις στατιστικαὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σωμάτων ἐπιτροπῶν καὶ γραφείων (συνέχεια)—Ὁ ρωμαϊκὸς Βησσαρίων περὶ τῶν ἡμετέρων—Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

ΡΩΜΑΪΚΑΙ ΦΛΗΝΑΦΙΑΙ, διὰ τοῦ τελευταίου φυλλαδίου τοῦ περιοδικοῦ «Βησσαρίωνος» ἐκδοθεῖσαι, ἐν μεταφράσει καταχωρίζονται ἐν τῇ προτελευταίᾳ σελίδι τοῦ μετὰ χεῖρας φύλλου. Τὰ καθ' ἡμᾶς ἐξετάζουσαι δῆθεν, γράφονται διὰ γλώσσης ἀκόσμου καὶ ἀνευλαβῶς πρὸς Ἐκκλησίαν γεραρὰν ὑπὸ κληρικῶν ἀνηκόντων εἰς Ἐκκλησίαν ἐπίσης ἀρχαίαν, ἧς οἱ λειτουργοί, προκειμένου νὰ λαλήσωσι περὶ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, οὐδαμῶς ἐννοοῦσι ν' ἀπομακρυνθῶσι τῆς σκολιᾶς ἐκείνης ἀτραποῦ, ἣν ἐβάδισαν οἱ ἀπὸ τοὺ σχίσματος καὶ ἐντεῦθεν ζητήσαντες ἐπικράτησιν ἐν Ἀνατολῇ παντοειδῆ καὶ κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ χριστιανὸς ὁ πιστεύων πολὺ δύσκολον τὸ συλλέγειν ἀπὸ τριβόλων σῦκα διάφορον ἔμπνευσιν καὶ λεκτικὸν τῶν ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ γραφέντων οὐδέποτε προσμένει νὰ ἴδῃ ἐν τοῖς τοιούτοις δημοσιεύμασιν, ἤθελεν εἶναι δὲ πολλὴ τιμὴ ν' ἀπαντήσῃ τις εἰς ἀηδεῖς βωμολοχίας. Ἀφορμὴν λαμβάνομεν ἐκ τούτων πρὸς διαφώτισιν τῶν ἀγνοούντων καὶ τῶν παρασυρομένων ἐξ ἄρθρων εἴτε τούτου, εἴτε ἑτέρου περιοδικοῦ ἢ ἐφημερίδος.

Τοὺς παρὰ τὸν Τίβεριν ἀπασχολεῖ λίαν ἡ ἐν Μακεδονίᾳ κατάστασις, δι' ἣν χέουσι δάκρυα κροκοδείλου, φαίνονται δὲ προσεταιριζόμενοι τοὺς ἐν λησμοσύνῃ παντὸς ἴχνους ἀνθρωπισμοῦ διὰ μιαιφονιῶν ἐρημώσαντας οὕτως ἢ ἄλλως εὐανδρούσας κώμας, ὑποτεταγμένας τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ, καὶ πυρπολήσαντας καὶ ἀπογυμνώσαντας ἱερὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς οἱ ἱερεῖς ποιοῦνται τὸ μνημόσυνον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· συμπίπτουσιν ὡς πρὸς τὴν καταφορὰν κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας οἱ πρό τινος μετὰ τῶν πρὸ δέκα ἑκατονταετηρίδων ἀπ' αὐτῆς ἀπεσχισμένων. Παράδοξος δὲ ἡ κοινὴ πρὸς προστασίαν τῶν ὀρφανῶν ἐνέργεια διαμαρτυρομένων καὶ καθολικῶν κληρικῶν, ἀποσπώντων ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλη-

σίας ψυχὰς κυμαινομένας ἐν πελάγει συμφορῶν, ἃς παρεσκεύασαν οἱ τῇ λεγομένῃ βουλγαρικῇ ἐξαρχίᾳ προσκείμενοι θηριώδεις κακοῦργοι, χριστιανοὶ ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων λογιζόμενοι. Ἡ μεγάλη Ἐκκλησία, καθάπερ μήτηρ φιλόστοργος, ἀνεκτὸν ζητοῦσα νὰ παρασκευάσῃ βίον τοῖς τε ὑποτεταγμένοις αὐτῇ ὀρθοδόξοις καὶ τοῖς ὑπὸ συμμοριῶν κακούργων ἐπηρεαζομένοις καὶ καταρραδιουργουμένοις ὑπὸ ξένων ἀποστόλων, ἐξ ὑποτελοῦς ἡγεμονίας εἰς Θράκην καὶ Μακεδονίαν παρεισδυόντων, πᾶσι συμβουλεύει τὴν εἰς τοὺς νόμους τοῦ κράτους ὑποταγὴν καὶ τὴν ἐν ὁμονοίᾳ συμβίωσιν ἑλλήνων καὶ ὀρθοδόξων πάσης φυλῆς μετὰ τῶν ὑποκειμένων —ἐξ ἀνάγκης καὶ βίας—εἰς ἑτέραν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ἀπεσπασμένην τῆς ὀρθοδόξου καὶ πολεμίαν αὐτῇ.

Αἱ ταῦτα συμβουλεύουσαι πατριαρχικαὶ ἐπιστολαὶ ἀνεγνώσθησαν δημοσίως, οὔτε κατὰ συνέπειαν δύναται νὰ μεμφθῇ τις αὐτῶν, ὡς ὑπὸ πνεῦμα συντεταγμένων διάφορον, διότι ἡ Ἐκκλησία ἡ ὀρθόδοξος καὶ ἐνταῦθα οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ διανομῇ τῶν βοηθημάτων, ἃ ξέναι τινὲς ἀποστολαὶ ἐκ Δύσεως παρεισφρήσασαι ἀνέλαβον νὰ διανείμωσιν, ἀνταλλάγματα ἠθικὰ ζητοῦσαι καὶ λαμβάνουσαι ἀντὶ τῶν χορηγουμένων τοῖς παθοῦσι χρηματικῶν. Ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, κατὰ καθῆκον οὖσα προστάτις τῶν ἀνάξια πασχόντων, τὴν κατὰ τόπον προστασίαν αὐτῶν ἀπ' οὐδενὸς ἐξαιτεῖται ἑτέρου, ἢ παρὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως· ἀλλ' αἱ ὑπὸ τῶν δῆθεν χριστιανῶν βουλγάρων ἐπενεχθεῖσαι συμφοραί, ἀνεκδιήγητοι καθιστάμεναι, ἀπαιτοῦσι καὶ σώματα πρὸς ἀσφάλειαν πολυάριθμα, καὶ χρῆμα ἄπειρον· οὐδ ἀρκεῖ τὸ συναθροιζόμενον καὶ ἀποστελλόμενον πρὸς ἐπούλωσιν πληγῶν χαινουσῶν· εἰς 4212 ἀριθμοῦνται μόνον οἱ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καστορίας ἄστεγοι, γυμνοὶ καὶ πατρικῆς καὶ μητρικῆς καὶ συζυγικῆς περιθάλψεως ἐστερημένοι, μὴ ὑπολογιζομένων ἑτέρων 6910. Ἐν ἐπαρχίαις δέ τισιν ὡς ἐν Πρέσπαις καὶ Μογλενοῖς καὶ Καστορίᾳ καὶ Νευροκοπίῳ πολλῶν χωρίων ὀρθοδόξων οἱ ναοὶ τέλεον ἀπεγυμνώθησαν ἢ ἠρημώθησαν· καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἡ Ἐκκλησία ἔλαβεν ἤδη μέριμναν προκαλέσασα τὴν δωρεὰν ὑπὸ παντὸς ὀρθοδόξου σκευῶν ἱερῶν, ἀμφίων, εἰκόνων καὶ βιβλίων. Οἱ περὶ τὸν Τίβεριν ἀποκρύπτουσι τὴν ἀληθῆ θέσιν τῶν πραγμάτων, καθὸ συμπαθοῦντες οὐχὶ τοῖς πάσχουσιν, ἀλλὰ τοῖς προξένοις, τοῖς αἰτίοις καὶ τοῖς ἐργάταις τῶν καταστροφῶν· αὐτοὶ μόνοι ἀγνοοῦσιν ὅτι ἐν τοῖς πλείοσιν ἐν Μακεδονίᾳ χωρίοις καὶ κώμαις ἀπειλεῖται ἡ ζωὴ παντὸς θέλοντος νὰ ὑπείκῃ τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, τῇ ὀρθοδόξῳ· ἐπίσημοι δ' ἐκθέσεις πολλοὺς ἀριθμοῦσι τοὺς σφαγέντας καὶ τοὺς σφαζομένους ὑπὸ σχισματικῶν, οὐχὶ ἕνα ἀλλὰ πολλοὺς σικελικοὺς ἑσπερινούς, κατὰ μίμησιν τῶν ἐν τῇ δύσει, κατασκευαζόντων, καὶ ψυχὰς τὸ πλεῖστον πολλαχοῦ καὶ σώματα κτεινόντων ἐνιαχοῦ, ἐν ὀνόματι τοῦ λεγομένου ἐξάρχου τῶν βουλγάρων, εὐνοοῦντος ταῖς τοιαύταις ἐνεργείαις. Ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ποθοῦσα τὴν εἰρηνικὴν τῶν ὀρθοδόξων καὶ πρὸς τοὺς μὴ τοιούτους συμβίωσιν, παραινεῖ μὲν τοῦτο, τὴν ἐνθάδε δὲ τιμωρίαν τῶν κακούργων ἀπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀπεκδέχεται κυβερνήσεως, ἅτε οὐδέποτε συνειθίσασα νὰ παρασκευάζῃ Κλήμεντας καὶ Ῥαβεϊάκ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητρόπολις Βοδενῶν.—Χθὲς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ἐξ Ἀδριανουπόλεως ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βοδενῶν κ. Στέφανος, ὃς ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου μετὰ τὸ Μ. μήνυμα, ἐποιήσατο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν.

Ἐκλογικὴ Συνέλευσις.—Τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει ὥρισε τὴν Ε' κυριακὴν τῶν νηστειῶν, 14 προσεχοῦς μαρτίου, ὡς ἡμέραν τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις συνερχομένης γενικῆς συνελεύσεως πρὸς ἐκλογὴν τῶν τεσσάρων νέων μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τὴν δὲ τρίτην κυριακὴν (τῆς Σταυροπροσκυνήσεως) 29 φεβρουαρίου, ὡς ἡμέραν, καθ' ἣν θέλουσι συνέλθει κατ' ἐνορίας αἱ πρὸς ἐκλογὴν τῶν πρωτοβαθμίων ἀντιπροσώπων ἐνοριακαὶ συνελεύσεις.

Μονὴ ἁγίας Ἀναστασίας.—Ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς τελευταίας διετίας, παραπεμφθέντες εἰς τὸ ἁρμόδιον γραφεῖον πρὸς ἐξέλεγξιν.

Ἐθνικὸν Ἰωακείμειον Παρθεναγωγεῖον. — Ἔφορος τοῦ παρθεναγωγείου τούτου διωρίσθη σή-

μερον ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὁ ἰατρὸς τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Α. Δ. Μελαχροινός, ἀντὶ τοῦ κ. Χαρ. Ραμφιάδου, οὗ ἔληξεν ἡ περίοδος τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐνοριακαὶ ἐπιτροπαί.—Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ ὄψιν τὰς ὑποβληθείσας ἔκ τινων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐνοριῶν κατὰ τῶν ἐκλεγεισῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν ἐνστάσεις, ὠνόμασε σήμερον εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν αὐτῶν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου καὶ τῶν ἀξιοτίμων συμβούλων κκ. Σ. Καζανόβα καὶ Π. Γ. Χρυσοῦ.

Ἐπέτειος ὀνόματος.— Τοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν κκ. Χ. Δεβετζῆ, ἀδελφῷ τῆς Α. Θ. Π., Χ. Λάγῳ, Χ. Ραμφιάδῃ, Χ. Κιοσέογλου καὶ Χ. Πατρικιάδῃ ἑορτάζουσι τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους, τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτήν, αἱ συγχαρητικαὶ εὐχαὶ διηρμηνεύθησαν διὰ τῶν ἁρμοδίων κληρικῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων.

Εἰδήσεις ἐξ Ἁγίου Ὄρους, ἐσχάτως ἡμῖν γνωσθεῖσαι, φρονοῦμεν ὅτι θέλουσιν ἐμποιήσει τὴν αὐτὴν εὐχάριστον ἐντύπωσιν, ἣν ἐμποιεῖ παντὶ ποθοῦντι τὴν χριστιανικὴν εἰρήνην ἡ κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἐπαγγελίαν πολιτεία. Ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ ἁγίου Παύλου, ἐξ ἧς ἀπεμακρύνθησαν κατὰ καιροὺς τινες τῶν μοναζόντων, εἴτε ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, εἴτε ἀλλαχοῦ διαμένοντες, συγγνώμην ἀπονείμασα πᾶσι τούτοις τοῖς ὁπῶς ποτε πταίσασιν, ἀπεφάσισε νὰ προσλάβῃ τούτους ἐντὸς αὐτῆς καὶ ἤδη εἰσήγαγε τοὺς ἐν αὐτῷ τῷ Ἁγίῳ Ὄρει παραμένοντας. Εὐχόμεθα νὰ κατευοδῶνται πάντοτε πᾶσαι αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἐνέργειαι, ἰδιωτικαί τε καὶ ἀπὸ κοινοῦ γινόμεναι, αἱ κατατείνουσαι πανταχοῦ πρὸς ἐμπέδωσιν εἰρηνικῆς πολιτείας καὶ γαληνίας καταστάσεως, ἐπιβαλλομένης ὑπό τε τῆς σωτηρίου διδασκαλίας καὶ τῶν πατερικῶν καὶ μοναχικῶν ὑποθηκῶν.

Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ, ἀλληλογραφίαν ἀποστείλασα πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Χρόνον», καθήψατο τῆς ὑπὲρ τῶν κοινῶν πραγμάτων τῆς ἐνορίας Ἁγίου Κωνσταντίνου Ψαμμαθίων ἐργασίας τοῦ ἐριτίμου κ. Ἀλ. Φωτιάδου, ὑπόθεσιν μόνον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δυναμένην διεξαχθῆναι καταστήσασα γνωστὴν πᾶσι, τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, καὶ κοινὴν ἀναφορὰν τῆς ἐνορίας, καθὰ γράφουσι, παραδοῦσα εἰς τὰς στήλας ἐφημερίδων. Τὸ τοιοῦτον ἀπρεπὲς διάβημα ἡ Α. Θ. Π. κακίζουσα ἐπετίμησε τοῖς ἐπιστείλασι τὴν διατριβὴν αὐτὴν διὰ γράμματος τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου, πρὸς ὃ δικαιολογοῦντες τὴν πρᾶξιν αὐτῶν ἀπήντησαν οἱ ἀξιότιμοι ἐπίτροποι, οἱ καὶ δημοσιογραφοῦντες. Εὐτυχῶς, οἱ γράφοντες τὴν ἀναφορὰν ἢ διατριβὴν εἰσὶ καθεστηκυίας ἡλικίας, δυνάμενοι νὰ σκεφθῶσιν ὅτι διὰ τοιούτων μέσων, ἐκτιθέντων εἰς τὸ κοινὸν ὅ,τι ἔδει νὰ ἐξετάζηται μόνον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων καθεστηκυιῶν ἀρχῶν, παριστῶσιν ἑαυτοὺς ὡς ζητοῦντας ἄδικα, καὶ, ἔν τινι βίᾳ, μὴ περιμένοντες τὴν νόμιμον ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς αἰτήσεως αὐτῶν, εἰς δὲ τοὺς γινώσκοντας τὰς ὑπὲρ τῶν κοινῶν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πραγμάτων ἐνεργείας τοῦ κ. Ἀλ. Δ. Φωτιάδου παρίστανται ἢ ἀγνοοῦντές τι γράφουσιν, ἢ διαστρέφοντες τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν ἐξετάσωσι προχείρως τὰ ἀπὸ τοῦ 1882-1902, εἰκοσαετοῦς διαχειρίσεως δῆλα δή, κατάστιχα ναοῦ τε καὶ σχολείων τῆς ἐνορίας αὐτῶν, θέλουσιν εὕρει ὅτι δισχιλίας πεντακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε λίρας τουρκικὰς ἐχορήγησεν ἐξ ἰδίων ὁ κ. Ἀλ. Δ. Φωτιάδης ὑπὲρ τοῦ ναοῦ (περὶ τὰς 1400), τοῦ παρθεναγωγείου καὶ τῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων Ἁγίου Κωνσταντίνου, δισχιλίας δὲ καὶ ἑπτακοσίας ἑξήκοντα δύο λίρας προεμήθευσεν εἰς τὰ κοινὰ ταῦτα καταστήματα ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαστὴ μέριμνα τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς. Οἱ εἰς τὸν ἀθηναϊκὸν «Χρόνον» ἐπιστείλαντες ἐπίτροποι κατανοοῦσιν ἐξ ἰδίων ὅτι τὰ τοιαῦτα διαβήματα γίνονται πρόξενα ζημίας τοῖς κοινοῖς, ἀπογοήτευσιν κινῶντα τοῖς οὕτως ἀποτελεσματικῶς καὶ μετὰ στοργῆς ἐργαζομένοις καὶ ψύχοντα τὸν ζῆλον καὶ τῶν λοιπῶν, ὅσοι προθυμίαν ἐπιδείκνυνται πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἱερῶν καθιδρυμάτων καὶ πρὸς προαγωγὴν κοινωφελῶν θεσμῶν.

Ἀποδοκιμασία φράσεων. — Ἐν τῷ ἀμέσως προηγηθέντι φύλλῳ ἡμῶν, δημοσιευομένης τῆς ἐπιστολῆς καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, ἀφορωσῶν εἰς τὴν μελετωμένων ἵδρυσιν αὐτόθι θεολογικῆς ἀκαδημίας, προὐτάχθησανἐν τῇ Α΄ σελίδι προλεγόμενά τινα, ἐν οἷς, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς, παρενετέθησαν καὶ φράσεις, ἃς αὐτὴ ἀποδοκιμάζει ἐφ' ᾧ καὶ ἐνετείλατο τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης ἀποδοκιμασίας αὐτῆς.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Διὰ τὸν ἐν Τραπεζοῦντι ἱερὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ χρειάζονται ὀκτὼ εἰκόνες δεσποτικαὶ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. Οἱ βουλόμενοι τῶν ἁγιογράφων ἀποταθήτωσαν διὰ πλειοτέρας πληροφορίας ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ σήμερον εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν Τραπεζοῦντος.

Ἐν Τραπεζοῦντι, 28 ἰανουαρ. 1904. **Ἡ Ἐπιτροπὴ**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Κληροδότημα Στεφάνου Ζαφειροπούλου.

Ἀποφάσει τῆς ιι. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐφορειῶν τῶν κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Κωνσταντινουπόλεως ὀρθοδόξων σχολῶν ὅτι τὸ ἐκ τῶν προσόδων τοῦ κληροδοτήματος Στεφ. Ζαφειροπούλου διὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1903 ἀναλογοῦν ἑκάστῃ τούτων συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τῆς διαθήκης ποσὸν, ὡς ἐν τῷ παρὰ πόδας πίνακι ἀναγράφεται, κατετέθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Ἐφ' ᾧ προσκαλοῦνται αὗται ὅπως τῇ προσεχεῖ τετάρτῃ ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 3 καὶ ἡμισείας ὥρας εὐρωπαϊστὶ μ. μ. προσαγάγωσιν ἀνυπερθέτως εἰς τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις γραφεῖον τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν κάτωθι παρατιθέμενον τύπον, ἀπόδειξιν παραλαβῆς εἰς διπλοῦν, ὑπογεγραμμένην παρ' αὐτῶν καὶ φέρουσαν τὴν σφραγῖδα τῆς σχολῆς καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἱερατικῶς ἢ ἀρχιερατικῶς προϊσταμένου, προσεπικεκυρωμένην καὶ ταύτην δεόντως παρὰ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας καὶ παραλάβωσι τὰ ἀνήκοντα ἑκάστῃ σχολῇ χρήματα. Οἱ δὲ μὴ παρουσιασθησόμενοι κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν θέλουσιν εὐθύνεσθαι διὰ τὰς συνεπείας τῆς ἀμελείας αὐτῶν ταύτης.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 24 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Κληροδότημα Στεφάνου Ζαφειροπούλου

διανεμητέον ποσὸν ἐκ τῶν προσόδων τοῦ 1903.

Σχολαὶ

1) Φαναρίου ἀρρένων	φρ. χρ.		289.45
» Ἰωακείμειον Παρθεν.	»	»	326.80
2) Τζιβαλίου ἀρρένων	»	»	94
» θηλέων	»	»	547.70
3) Μουχλίου-Ποτηρᾶ ἀρρένων . .	»	»	256.65
» θηλέων	»	»	185.05
4) Βλακτᾶ ἀρρένων.	»	»	56.70
» θηλέων	»	»	168.60
5) Ξυλοπόρτης ἀρρένων . . .	»	»	171.60
» θηλέων	»	»	107.45
6) Ἐγρὶ-καποῦ ἀρρένων . . .	»	»	67.15
» θηλέων	»	»	131.30
7) Τεκὺρ-σεραίου ἀρρένων . . .	»	»	33.80
8) Σαλματομβρουκίου ἀρρένων .	»	»	170.10
9) Σαρμασικίου ἀρρένων . . .	»	»	58.20
10) Ἐδιρνὲ-καποῦ ἀρρένων . . .	»	»	64.15
11) Τὸπ-καποῦ ἀρρένων. . . .	»	»	59.70
» θηλέων	»	»	74.60
12) Βελιγραδίου ἀρρένων . . .	»	»	123.85
13) Ἓξ Μαρμάρων ἀρρένων . . .	»	»	140.25
» θηλέων	»	»	101.45
14) Ἁγ. Κωνσταντίνου Ὑψωμ. ἀρρέν.	»	»	358.15
» » θηλέων	»	»	307.35
15) Ἁγ. Γεωργίου » θηλέων	»	»	122.35
6) Ἀναλήψεως ἀρρένων	»	»	1014.55
17) Βλάγκας ἀρρένων	»	»	296.91
» θηλέων	»	»	455.10
18) Ἐτ-μεϊδὰν ἀρρένων. . . .	»	»	114.90
19) Κοντοσκαλίου ἀρρένων . . .	»	»	478.95
» θηλέων	»	»	677.45
20) Χάσκιοϊ ἀρρένων	»	»	174.60
» θηλέων	»	»	182.05
21) Γαλατᾶ ἀρρένων	»	»	662.50
» θηλέων	»	»	632.65
22) Σταυροδρ. Ζωγραφείου Γυμνασ.	»	»	763.95
» Ἁγ. Κων]τίνου ἀρρένων	»	»	320.80
» » » θηλέων	»	»	317.85
» Ἁγ. Τριάδος ἀρρένων .	»	»	276.05
» Ἀϊναλῆ-Τσεσμὲ θηλέων	»	»	196.95
» Μινκρὲ ἀρρένων . .	»	»	185.05
» Κεντρ. Παρθεναγωγ. .	»	»	1008.70
23) Εὐαγγελιστρίας ἀρρένων . .	»	»	276.05
» » . .	»	»	208.90
24) Ταταούλων ἀρρένων. . . .	»	»	493.90
» θηλέων	»	»	449.15
25) Φερίκιοϊ ἀρρένων.	»	»	119.35
» θηλέων	»	»	171.60
26) Διπλοκιονίου ἀρρένων . . .	»	»	274.55
» θηλέων	»	»	213.35
27) Μεσαχώρου ἀρρένων. . . .	»	»	143.25
» θηλέων	»	»	186.50
28) Ξηροκρήνης ἀρρένων . . .	»	»	50.75
» θηλέων	»	»	65.65
29) Μ. Ρεύματος ἀρρένων . . .	»	»	329.75
» θηλέων	»	»	231.25
30) Βεβεκίου ἀρρένων	»	»	83.60
31) Βαφεοχωρίου ἀρρένων . . .	»	»	94
» θηλέων	»	»	74.60
32) Σωσθενίου ἀρρένων	»	»	83.60
33) Νεοχωρίου ἀρρένων	»	»	183.55
34) Χάλκης Ἐμπορικῆς Σχολῆς .	»	»	214.85

Τὸ ὅλον φρ. χρ. 14515.55

οἷς προσθετέα φρ. χρ. 459.30 τῶν σχολῶν τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Χαλκηδόνος καὶ φρ. χρ. 2078.55 τῶν σχολῶν τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Δέρκων, ἤτοι ἐν συνόλῳ φρ. χρ. 21185.40 ἀποτελέσαντα λ. Τ. 929.18 πρὸς φρ. χρ. 22.80 τὴν ὀθωμανικὴν λίραν.

ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ*

3. Σχῆμα, χρῶμα, ὕλη τῆς κατασκευῆς καὶ διακόσμησις τοῦ στιχαρίου.

Τὸ σχῆμα τοῦ στιχαρίου ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὸ τοῦ ἀρχαίου ποδήρους χειριδωτοῦ χιτῶνος παρέμεινεν οὐσιωδῶς τὸ αὐτό[1].

Τὸ χρῶμα τοῦ στιχαρίου, ὅπερ εἰς οὐδένα νῦν ὑπόκειται παρ' ἡμῖν κανόνα, μέχρις οὗ πρὸ πολλοῦ συμφώνως πρὸς τὸ χρῶμα τοῦ ἀρχαίου ποδήρους χιτῶνος ἦν κατὰ γενικὸν κανόνα **λευκόν**[2]. Ἐξαίρεσις ἐγίνετο διὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν, καθ' ἣν, ὡς ἔτι καὶ νῦν ἐν μέρει, ἐκτὸς ἑορτῶν τινων καὶ ἐπισήμων ἡμερῶν οἱ ἱερουργοῦντες ἐφόρουν **πορφυρᾶ**, (εἴτε μελαμβαφῆ, μέλανα) στιχάρια[3]. Αἱ ἑορταὶ καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι ἡμέραι, καθ' ἃς καὶ διαρκούσης τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἐτηρεῖτο ὁ γενικὸς κανὼν τῆς τῶν λευκῶν ἱερῶν ἀμφίων περιβολῆς, κατὰ μὲν τὸν Κωδινόν[4] ἦσαν μόνον ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν Βαΐων καὶ ἡ τοῦ Μ. Σαββάτου, κατὰ Τυπικὸν δὲ τοῦ 1292 ἔτους, φυλασσόμενον ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Βατικανοῦ, πάντα τὰ σάββατα καὶ αἱ κυριακαὶ καὶ αἱ δεσποτικαὶ ἑορταὶ καὶ αἱ τῶν ἁγίων τῶν μεγάλων[5]. Τὴν πρᾶξιν τὴν ὑπὸ τοῦ Κωδινοῦ μαρτυρουμένην φαίνονταί πως ὑποστηρίζοντα τό τε ἀρχαιότατον Τυπικὸν (IX—X ἑκ.) τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τὸ περιεχόμενον ἐν τῇ περισπουδάστῳ συλλογῇ τῶν λειτουργικῶν μνημείων τῆς Ἀνατολῆς τοῦ καθ. Dmitriefsky[6], ὡς καὶ τὸ ἐπίσης ἀρχαῖον (XI—XII) Τυπικὸν τῆς εὐκγοῦς μονῆς Θεοτόκου τῆς Εὐεργέτιδος[7].

Τοῦ ἐρίου συνήθους ὕλης πρὸς κατασκευὴν τῶν χιτώνων παρὰ τοῖς παλαιοῖς κατισχύει ἀπὸ τοῦ III καὶ IV αἰῶνος[8] τὸ **λίνον.** Εὔδηλον ἐντεῦθεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου τοὐλάχιστον ἀποκλειστικῶς λινοῦ ὑφάσματος χρῆσις ἐγίνετο καὶ πρὸς κατασκευὴν τῶν στιχαρίων. Οὕτω δὲ τῷ ὄντι παρὰ τῷ Ραβανῷ Μαύρῳ († 856) tunica linea ἐπονομάζεται τὸ στιχάριον τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας[9]. Σχετικὴν μνείαν παρ' ἡμῖν ἀπαντῶμεν μόλις παρὰ Συμεὼν τῷ Θεσσαλονίκης καὶ δὴ μόνον ἐν τῷ περὶ καμισίου τοῦ στιχαρίου δηλ. τοῦ ἀναγνώστου, λόγῳ: «Ἴδιον δὲ τῆς τάξεως αὐτοῦ ὁ ἀναγνώστης κέκτηται ἔνδυμα, τὸ καλούμενον καμίσιον· ὅπερ ἡ κατὰ τύπον φαινολίου ἐστὶ μικροῦ ἢ στιχάριον ἐκ λίνου, τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἱερωσύνης δηλοῦν, διὸ καὶ μικρόν ἐστι»[10]. Ἡ προσθήκη ἐνταῦθα τοῦ προσδιορισμοῦ ἐκ λίνου, ἀποσιωπωμένου ἐν τῇ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ ἱ. συγγραφεῖ μνείᾳ τοῦ στιχαρίου, δὲν σημαίνει ὅτι μόνον τὸ καμίσιον τοῦ ἀναγνώστου ἦν ἐκ λινοῦ, ἀλλ' ἀποτελεῖ τυχαῖον χαρακτηρισμὸν τοῦ στιχαρίου, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀποδιδομένη τῷ καμισίῳ συμβολικὴ σημασία (ἀπαρχὴ τῆς ἱερωσύνης) εἶνε ἔνδειξις, ὅτι τοῦτο δὲν διέφερεν οὐσιωδῶς καὶ δὴ καὶ καθ' ὕλην τοῦ ἱερατικοῦ καθόλου στιχαρίου.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ λίνου πρωΐμως γίνεται χρῆσις καὶ ἄλλων πολυτίμων ὑλῶν πρὸς κατασκευὴν τῶν στιχαρίων. Οὕτως, ὡς ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τοῦ VIII αἰῶνος ἐπανειλημμένη ἀπαντᾷ μνεία **μετάξης** καὶ **χρυσοῦ** ὡς ὕλης πρὸς κατασκευὴν τῶν στιχαρίων[11], καὶ ὑπὸ τὴν «ἀρχιερατικὴν χρυσόστικτον καὶ ὑπέρλαμπρον στολὴν[12]», καὶ τὰς «χρυσοϋφεῖς ἱερατικὰς στολὰς[13]», δι' ὧν ὁ αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ ὁ Γ' (842-867) ὁ μέθυσος, κακοήθως ἐμπαίζων τὴν χριστιανικὴν λατρείαν καὶ τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας, περιέβαλε τὴν ἀνιδῆ καὶ ἀκόλαστον αὐτοῦ συνοδίαν ὀφείλομεν κατ' ἀνάγκην νὰ νοήσωμεν καὶ στιχάρια ἐκ τοιαύτης πολυτίμου ὕλης πεποιημένα. Ἐν ταῖς (πρὸς τὸν Γαβριὴλ Πενταπόλεως) Ἀποκρίσεσι Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης ἀναγινώσκομεν «Καὶ ἐὰν τὰ ἅγια ἐπάνω τῶν ἀμφίων τοῦ ἱερέως ἐξεχύθη, εἰ μὲν πρὸ τῆς τελειώσεως, εἰ τίμια μόνον εἰσὶ καὶ πολυτελῆ (τὰ ἄμφια), ἵνα ἰδίως ἐν σκεύει ἐκπλύνας ἱερῷ ἱκανῶς, ὥστε μὴ ὑπολειφθῆναι ἐν τοῖς ἐνδύμασί τι[14]». Ἐκ τῆς τοιαύτης πυκνῆς φαίνεται ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις χρήσεως πολυτίμων ὑφασμάτων πρὸς κατασκευὴν τῶν ἱ. ἀμφίων, ἐν οἷς, ὡς εἰκός, καὶ τοῦ στιχαρίου, πρέπει ἴσως ἐν μέρει νὰ ἐξηγηθῇ ἡ (ἐκτὸς τῆς μνημονευθείσης περιπτώσεως) ὑπὸ Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλων ἀποσιώπησις τοῦ λίνου ὡς ὕλης πρὸς κατασκευὴν τοῦ στιχαρίου. Ἐν χειρογράφῳ συλλογῇ κανόνων τοῦ XV αἰῶνος ἀπαντῶμεν μνημονευόμενον καὶ αὐτὸ τὸ στιχάριον τοῦ ἀναγνώστου ἐκ μετάξης ἐπίσης πεποιημένον[15]. Ἐν δὲ τῇ «πατριαρχ., τέλος, ἱστορίᾳ» ἀναγινώσκομεν περί τε τοῦ πατριάρχου Ἰωάσαφ (σ. 180) ὅτι «ἔκαμε (διὰ τὸν πατρ. ναὸν) λαμπρὰ καὶ χρυσᾶ ἱερά» καὶ περὶ Ἱερεμίου τοῦ Β' ὅτι «ἔκαμεν ἱερὰ πολύτιμα καὶ λαμπρά, πολυσταύρια φαιλόνια, στιχάρια, ὡράρια» (σ. 202).

Ἐξ ἱκνῶν μαρτυριῶν τῶν μέσων καὶ τῶν κατόπιν χρόνων[16] συνάγομεν, ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῇ λειτουργικῇ χρήσει στιχαρίων τὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πατριαρχῶν στιχάρια εἶχον κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἰδίους τινὰς ἀποκλειστικῶς αὐτοῖς ἀνήκοντας διακόσμους. Τῶν διακόσμων τούτων ἓν εἶδος καλεῖται **ποταμοὶ** ἢ **ποτάμια,** ἕτερον **γαμμάτια,** τρίτον **τριγώνια.** Ἐν τίνι δ' ὅμως συγίστατο ἕκαστον εἶδος τῶν διακόσμων τούτων;

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 529—532 τοῦ ΚΓ' τόμου. Αἱ σημειώσεις ἐτέθησαν ἐν τέλει τῆς διατριβῆς.

Ποταμοί. Ὅ,τι μόνον ἐκ τῶν μνημονευθεισῶν μαρτυριῶν περὶ τοῦ α' εἴδους συνάγομεν εἶνε, ὅτι 1) οἱ ποταμοὶ ἦσαν κοινὸς καὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ μανδύου διάκοσμος, 2) ὅτι ὁ διάκοσμος οὗτος ἐπὶ τοῦ μανδύου ἦτο ἐρυθροῦ καὶ λευκοῦ χρώματος καὶ 3) ὅτι ἀρχόμενος ἄνωθέν ποθεν διηυθύνετο πρὸς τὰ κάτω. Συμπληρωματική τις ἔννοια περὶ τοῦ εἴδους τούτου τοῦ διακόσμου δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τῆς ἀποδιδομένης αὐτῷ συμβολικῆς σημασίας. Κατὰ ταύτην οἱ ποτα̣μοὶ ἐμφαίνουσι «τὰ χαρίσματα τῆς διδασκαλίας» τοῦ δι' αὐτῶν κοσμουμένου, καὶ «τοὺς τοῦ αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν κρουνούς». Ἐντεῦθεν συνάγομεν 1) τὸ καὶ ἄλλως ῥητῶς μαρτυρούμενον, ὅτι οἱ ποταμοὶ ἦσαν ἐρυθροῦ χρώματος (αἷμα)[17] καὶ 2) ὅτι οὗτοι εἶχον σχῆμα δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς κρουνὸν καὶ ποταμὸν (καίτοι τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος διακόσμου τούτου Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης ἄλλως αἰτιολογεῖ[18]), ἤτοι ἐπίμηκες, σχῆμα ταινίας, λωρίδος καὶ 3) ὅτι ἐπὶ τοῦ μανδύου ἔκειντο οὗτοι κατὰ τὴν ἔμπροσθεν τοῦ ἐνδύματος πλευρὰν ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν λεγομένων πωμάτων.

Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων περὶ τοῦ στιχαρίου λέγει «ἔχει δὲ καὶ μασχάλας διὰ τὴν ἐκ λόγχης κεντηθεῖσαν πλευράν», ἐπιφέρει δ' ἀμέσως «Τὰ εἰς τὰ μανίκια λωρία δεικνύουσι τὰ δεσμὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ[19]»· ὁ δὲ πατριάρχης Γερμανός[20] μνημονεύσας τοῦ χρώματος καὶ τῆς μυστικῆς αὐτοῦ σημασίας ἐπάγεται «Τὰ λωρία τοῦ στιχαρίου εἰσὶ τὰ ἐν τῇ χειρὶ ἐμφαίνοντα τὰ δεσμὰ τοῦ Χριστοῦ. Τὰ λωρία τὰ εἰς τὰ πλάγιά εἰσι τὸ αἷμα τὸ ῥεῦσαν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ». Οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία, ὅτι ὑπό τε τὰς μασχάλας τοῦ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων ὡς καὶ ὑπὸ τὰ λωρία τὰ εἰς τὰ πλάγια τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ δέον νὰ νοήσωμεν τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ποταμοὺς[21], ἐμφαίνοντας συμβολικῶς ὅ τι καὶ αἱ μασχάλαι καὶ τὰ λωρία. Ὁ δὲ λόγος, δι' ὃν ὁ διάκοσμος οὗτος, καλούμενος παλαιότερον[22] καὶ πρὸς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος συμφωνότερον λωρία[23], ἐπεκράτησε νὰ καλῆται κατόπιν ποταμοί, εἶνε ἴσως ἡ τῇ ἄνω σημειωθείσῃ συμβολικῇ σημασίᾳ τῶν λωρίδων προστεθεῖσα κατόπιν δευτέρα σημασία τῶν χαρισμάτων τῆς διδασκαλίας. Προσαγομένης ἐν σχέσει πρὸς τὴν σημασίαν ταύτην τῆς γραφικῆς ῥήσεως «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ποταμοὶ ῥεύσουσιν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ὕδατος ζῶντος» ἐπεκράτησεν, ὅπως διὰ τῆς ἐν αὐτῇ λ. ποταμοὶ[24] δηλῶται καὶ ὁ διάκοσμος, εἰς ὃν ἡ ἀνωτέρω μυστικὴ σημασία ἀπεδόθη[25].

Ὁ ὅρος λωρία, οὗ ἀντὶ τοῦ μεταφορικοῦ χρῆσιν ποιεῖται ὁ πατριάρχης Γερμανός, καὶ ὁ πρόσδιορισμὸς «εἰς τὰ πλάγια» (περὶ τῶν ἐν τῇ χειρὶ κατωτέρω) προσθέτουσι νέα συμπληρωματικὰ στοιχεῖα εἰς τὴν περὶ τοῦ εἴδους τούτου τοῦ διακόσμου ἔννοιαν. Οἱ ποταμοὶ παρίστανται νῦν σαφῶς καὶ ῥητῶς ὡς ταινίαι ἐρυθροῦ (ἢ καὶ λευκοῦ, τοῦ μανδύου) χρώματος, κείμεναι πρὸς τὰ πλάγια μετὰ διευθύνσεως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Τοιοῦτον δὲ διάκοσμον τῶν στιχαρίων ἀπαντῶμεν τῷ ὄντι οὐχ ἅπαξ εἰκονιζόμενον ἐπὶ τῶν περισωθέντων ἄχρις ἡμῶν χριστιανικῶν μνημείων[26]. Ἡ κατασκευὴ αὕτη τῶν ποταμῶν ἀναμιμνήσκει ἀνάλογον εἶδος διακόσμου ἐν χρήσει πρὸς διακόσμησιν τῶν χιτώνων τῶν ἀρχαίων. Ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ρωμαϊκῶν κατακομβῶν ὡς καὶ ἐν ταῖς ψηφιδωταῖς παραστάσεσι τῶν ἀρχαίων ναῶν Ρώμης Ραβέννης καὶ ἀλλαχοῦ ὁ μακρὸς χιτὼν τῆς ἑορταστικῆς ἀμφιέσεως παρίσταται κοσμούμενος διὰ ταινίας ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ μεταξὺ τοῦ τραχήλου καὶ τῶν ὤμων καὶ διηκούσης δι' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἔμπροσθέν τε καὶ ὄπισθεν μέχρι τοῦ κατωτάτου ἄκρου τοῦ χιτῶνος τῆς πέζης. Ἀνάλογος διάκοσμος παρουσιάζει καὶ ἐν τῇ ἀμφιέσει τῶν Ἀνατολιτῶν, τῶν Τυρίων ἱερέων καὶ τοῦ πλήθους. Οὕτω δὲ καὶ ὁ προφ. Ἡσαΐας (321) μνημονεύει τῶν **μεσοποδύρων** καὶ **περιποδύρων.** Τὸ χρῶμα καὶ τὸ πλάτος τῶν κοσμητικῶν τούτων ταινιῶν τοῦ χιτῶνος (clavi σήματα), ἀπετέλει κατ' ἀρχὰς ἐν Ρώμῃ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῶν συγκλητικῶν καὶ ἱππέων. Ὅθεν ἐν ἀναλόγῳ διακοσμήσει τοῦ χιτῶνος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ[27] αἱ ταινίαι τοῦ χιτῶνος τοῦ Χριστοῦ εἶνε εὐρύτεραι τῶν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἀνκμφίβολον, ὅτι οἱ ποταμοὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ στιχαρίου ἀνάγουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς τὸν διὰ τῶν περιγραφεισῶν πορφυρῶν ταινιῶν διάκοσμον τῶν ἀρχαίων χιτώνων, τὰ δὲ **λωρία τὰ ἐν τῇ χειρὶ,** ὧν μνείαν ποιεῖται ὁ πατριάρχης Γερμανός, εἰσὶν αἱ περὶ τὰς χειρίδας πορφυραῖ ἐπίσης ταιναι, δι' ὧν ὁμοίως ἐκοσμοῦντο οἱ χιτῶνες τῶν παλαιῶν[28].

Γαμμάτια. Τὸ δεύτερον εἶδος τῆς διακοσμήσεως τοῦ στιχαρίου (μόνου τοῦ πατριαρχικοῦ).—Τὰ γαμμάτια ταῦτα κατὰ τὸν Δουκάγκιον ἦσαν κόσμοι ἐν σχήματι Γ. Τὰ Γ ταῦτα διετίθεντο οὕτως ὥστε ν' ἀποτελῶσιν ἀνὰ τέσσαρα τετράγωνον (διὰ προσεγγίσεως ἀλλήλοις τῶν ἄκρων αὐτῶν) οὗ ἐν μέσῳ εἰκονίζετο σταυρός[29]. Κατ' ἄλλους[30] τὰ Γ διετίθεντο οὕτως (προσήγγιζον ἀλλήλοις οὕτως εἰπεῖν διὰ τῶν νώτων) ὥστε ν' ἀποτελῆται δι' αὐτῶν σταυρός. Οὐδετέραν τῶν ὑποθέσεων τούτων ὑποστηρίζουσιν αἱ ἀνωτέρω παρατεθεῖσαι σχετικαὶ μαρτυρίαι, ἐν αἷς ἁπλῶς καὶ μόνον

μνημονεύεται ὁ διάκοσμος οὗτος οὐδαμῶς περιγραφόμενος. Οὐδὲν δ' ἐπίσης συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἀποδιδομένης τοῖς γραμματίοις μυστικῆς σημασίας. Καὶ ἐν τοῖς περισωθεῖσι δὲ μνημείοις τῆς χριστιανικῆς τέχνης οὔπω ἐνετύχομεν τοιούτῳ τινὶ διακόσμῳ τῶν στιχαρίων. Κόσμῳ, οἷον περιγράφει τὰ γραμμάτια ὁ Δουκάγκιος, ἐνετύχομεν ἐν μικρογραφίᾳ χειρογράφου τοῦ XI αἰῶνος[31] ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ στιχαρίου, ἀλλ' ἐπὶ φαιλονίου. Τὴν ἑτέραν γνώμην (ἐν μέρει δὲ καὶ τὴν τοῦ Δουκαγκίου ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν περίκλεισιν διὰ τῶν Γ σταυρῶν) φαίνεται ὑποστηρίζουσα ἡ ἐπίκλησις τῶν στιχαρίων διὰ τοῦ ὅρου πολυσταύριος, ὡς (οὐδεμίαν προσάγων μαρτυρίαν) χαρακτηρίζει τὰ στιχάρια ὁ Δουκάγκιος καὶ (κατὰ τὸ Liber Pontific.) ὁ Kraus[32]. Ἀλλὰ μνείαν **πολυσταυρίων στιχαρίων** κατὰ τὴν παραπομπὴν τοῦ Kraus οὐδαμοῦ εὗρεν ὁ Braun[33]. Πᾶσαι δ' ἀφ' ἑτέρου αἱ γνωσταὶ ἡμῖν μαρτυρίαι τῶν τε γραπτῶν καὶ τῶν μνημείων τῆς τέχνης χαρακτηρίζουσι διὰ τοῦ πολυσταύριος μόνον τὰ φαιλόνια[34]. Τούτων οὕτως ἐχόντων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, ὅτι τὰ γαμμάτια καλοῦνται ἐναλλὰξ καὶ **γράμματα** (γραμμάτια) φαίνεται ἡμῖν πιθανώτατον, ὅτι ταῦτα οὐδὲν ἄλλο ἦσαν, ἀλλ' ἢ τὰ grammata [ἄλλως gemmata, parurae, plagulae aurifrisia, fimbriae, plicae), δι' ὧν κατὰ τὴν 12ην ἑκατονταετηρίδα ἐκοσμοῦντο αἱ ἑορταστικαὶ albae (στιχάρια) τῶν Δυτικῶν[35] καὶ ἅπερ ἦσαν παρυφαὶ (4 ἢ 5 τὸν ἀριθμὸν ἐν ὅλῳ σχήματος τετραγώνου ἢ ὀρθογωνίου) ἐκ πολυτίμων ὑφασμάτων μετὰ καὶ πολυτίμων λίθων ἐνίοτε ἢ κεντημάτων ἐν σχήματι ἴσως γραμμάτων ὡς πολλάκις ἐν τῇ ποικιλτικῇ τέχνῃ. Αἱ παρυφαὶ αὗται ἐπὶ τῶν στιχαρίων τῶν Δυτικῶν διετίθεντο οὕτω· δύο ἐπὶ τῶν ὤμων ἔμπροσθεν, μία κατὰ τὸ κάτω ἄκρον ἔμπροσθεν καὶ ἑτέρα ἐν ἀντιστοίχῳ θέσει ὄπισθεν καὶ μία (ὁσάκις ἦσαν πέντε) ἐπὶ τοῦ στήθους.

Τριγώνια. Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ διακόσμου τῶν πατριαρχικῶν ἐπίσης μόνον στιχαρίων ὁ Δουκάγκιος ταυτίζει πρὸς τὰ γαμμάτια. Τὴν γνώμην τοῦ Δουκαγκίου φαίνονται σιγῇ ἀσπαζόμενοι καὶ ἄλλοι[36]. Ὁ Neale[37] χαρακτηρίζων τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Δουκαγκίου ὡς πλημμελῆ θεωρεῖ τὰ τριγώνια ὡς ἴδιον, τρίτον, εἶδος διακόσμου τῶν στιχαρίων, ἀλλὰ δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ περιγράψῃ αὐτά. Τὰ τριγώνια παρὰ Βαλσαμῶνι[38], φέρονται ὡς κόσμος καὶ τῶν πολυσταυρίων φαιλονίων. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀποδιδομένην αὐτοῖς μυστικὴν σημασίαν «τὰ τριγώνια, τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον Χριστὸν» ταῦτα ἦσαν ἴσως τὰ Γ τὰ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἄνω μικρογραφίᾳ περικλείοντα τοὺς σταυροὺς τοῦ πολυσταυρίου φαιλονίου τοῦ ἱεράρχου.

Εἰ καί τινες ἄλλοι κόσμοι, ἀνάλογοι πρὸς τοὺς κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας εν τοῖς στιχαρίοις τῶν ἐπισκόπων καὶ τοῦ ἀνωτέρου ἐν τῇ Δύσει κλήρου ἁπάντων[39], ἐκόσμουν ἀρχαιότερον τὰ στιχάρια παρ' ἡμῖν ἀδυνατοῦμεν τό γε νῦν ἔχον ὡρισμένως νὰ εἴπωμεν· πάντως δ' ὅμως τὰ στιχάρια τῶν Ρώσσων πατριαρχῶν Νίκωνος, Ἰωακείμ καὶ Ἀδριανοῦ, τὰ ἐν τῷ Συνοδικῷ Σκευοφυλακίῳ τῆς Μόσχας φυλασσόμενα, εἶχον πρότυπα ἀνάλογα τοιαῦτα βυζαντινά. Τῶν στιχαρίων τούτων τὸ πρῶτον εἶνε «ἐξ ἀτλαζίου κλαδωτοῦ μετ' ἀνθέων ἀργυροχρύσων», τὰ δ' ἕτερα δύο «ἐξ ἀτλαζίου, μετὰ διαφόρων χρυσοϋφάντων ἀνθέων[40]».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Προσημείωσις τοῦ ἐπιστέλλοντος. Πολλὰς ὀφείλομεν χάριτας πρὸς πάντα ἐλλόγιμον ἀναγνώστην τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ὑποδεικνύοντά τι σχετικὸν πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἐνὸν τέλειον ἀπαρτισμὸν τῆς περὶ τῆς λειτουργικῆς στολῆς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐκπονουμένης ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς μελέτης ἡμῶν. Ἀλλὰ περὶ πάσης τοιαύτης ὑποδείξεως καὶ παρατηρήσεως θὰ ὁμιλήσωμεν μόνον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου.

1. Πρβλ. τὴν παράστασιν χειροτονίας διακόνου ἐν τῇ ἐν Ρώμῃ κατακόμβῃ τοῦ ἁγ. Ἑρμοῦ, τὸν ἀνδριάντα τοῦ (ἁγ.) Ἱππολύτου, τὰς ἐν τῷ ἐν Ραβέννῃ ναῷ τοῦ ἁγ. Βιταλίου εἰκόνας τοῦ ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ διακόνων, τὴν εἰκόνα τοῦ πάπα Φήλικος IV ἐν τῷ ἐν Ρώμῃ ναῷ Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων ἐν τῷ ἐν Θεσσαλονίκῃ ναῷ τοῦ ἁγ. Γεωργίου, καὶ τὰς τῶν Ἀποστόλων ἐν τῷ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας κτλ. κτλ.

2. Πρβλ. Χρυσ. Ὁμιλ. εἰς Ματθ. 82αν «λευκὸν χιτωνίσκον», Migne, LVIII, 745. Ἀποστ. Διατ. VIII, 12 «λαμπρὰν ἐσθῆτα μετενδύς». Σωφρονίου Ἱεροσολύμων Ἑρμην. Λειτ. «λευκὴν στολὴν περιβέβληται ὁ ἐπίσκοπος» καὶ κατωτέρω «τύπος δέ ἐστι τῆς σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ (τὸ στιχάριον) ὡς λευκὸν» ἔνθα καὶ εἰ δὲ λευκά εισι (τὸ στιχάριον καὶ φελώνιον), Migne, LXXXVII, II, 3985 καὶ 3988. Γερμανοῦ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Μυστικὴν Θεωρίαν, «πρῶτον μὲν τὸ στιχάριον λευκὸν ὄν». Migne, XCVIII, 393· καὶ Λόγον εἰς τὴν Εἴσοδον τῆς Ὑπερ. Θεοτόκου «τοὺς ἱερεῖς τῇ δικαιοσύνῃ. . . φωτεινοτάτῳ· ἔνδυσον» συγκρίνων πρὸς τὰ «τὸ στιχάριον . . . ἐμφαίνει καὶ τοῦ ἱερέως τὴν λαμπρὰν πολιτείαν» καὶ Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης «τὸ καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον εἰκονίζει (τὸ στιχάριον) τῆς ἱερατικῆς τάξεως». 1 β. σ. 308. Συμεὼν Θεσσαλονίκης, περὶ τῶν θ. χειροτονιῶν «τὸ λευκὸν δὲ στιχάριον»,

Migne CLV, 368. Ἐπὶ τούτοις πρὸς ταῖς πολλαῖς ἀρχαίαις εἰκόσιν, ὧν ἔνιαι ἐμνημονεύθησαν ἀνωτέρω, ἐκ τῶν τῶν κατὸπιν χρόνων τὴν ἐν τῷ Μηνολογίῳ τοῦ Βασιλείου (τοῦ II, 976—1025) τῆς Ζ′ Οἰκουμενικῆς Συνόδου· τὰς παρὰ τῷ Schlumberger, l' Epopée Byzantine, II, 5, ἔνθα παρατίθεται μικρογραφία σλαβωνικοῦ χειρογράφου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ παριστᾶσα τὸ βάπτισμα βαρβάρου ἡγεμόνος κατὰ τὴν XIην ἑκ. Ὁ τελῶν τὸ βάπτισμα ἐπίσκοπος φορεῖ πάντα λευκά· καὶ σ. 136, ἔνθα παρατίθεται μικρογραφία ἐκ χειρογράφου τῶν Ὁμιλιῶν περὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ XI αἰῶνος παριστᾶσα τὴν Θεομήτορα περιστοιχιζομένην ὑπὸ 5 ὁμίλων ἁγίων, ἐν οἷς ὁ εἷς ἐστιν ἐπισκόπων καὶ ἱερέων λευχειμονούντων· τὰς παρὰ τοῖς Schulz καὶ Barnsley The Monastery of s. Luke in Phocis, εἰκόνας τῶν ἐν τῇ Προθέσει καὶ τῷ Διακονικῷ ψηφιδωτῶν παριστάσων (τοῦ XI αἰῶνος) τῶν ἁγ. Κυρίλλου, Ἀλεξανδρείας, Γρηγορίου τοῦ Φωτιστοῦ, Κλήμεντος, Ἱεροθέου, Γρηγορίου Νύσσης κλπ. φορούντων λευκὰ στιχάρια· τὴν παρὰ τῷ D'Agincourt, Histoire de l'Art par les monuments, pl. LVIII, μικρογραφίαν χειρογράφου κώδικος τοῦ Βατικανοῦ τοῦ XII αἰῶνος. Οἱ ἅγιοι πατέρες Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Κύριλλος, Ἀθανάσιος, Βασίλειος κλπ. φοροῦσι λευκὰ στιχάρια· ἐπὶ τούτοις τὴν παλαιὰν καὶ μόνην σχεδὸν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει, ἀνταποκρινομένην δὲ πρὸς τὸ πρᾶγμα ὀνομασίαν τοῦ ἱ. τούτου ἀμφίου (alba) ἐν τῇ Δύσει, ὡς καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ἱ. τούτου ἐνδύματος παρὰ τοῖς ἀπεσχισμένοις Σύροις, Ἀρμενίοις, Κόπταις.

3. Σωφρονίου Ἱεροσολ. Ἑρμην. λειτ. «εἰ ἔστι στιχαροφελώνιον πυροειδὲς διὰ τὸ λέγειν τὴν Γραφήν· διατί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια;» Migne, LXXXVII, III, 3988. Γερμανοῦ Κ)πόλεως, Μυστικὴ Θεωρία» «ἔστι δὲ πυροειδὴς (ἡ στολὴ τοῦ ἀρχιερέως) κλπ.», Migne, CCVIII, 393. Συμεὼν Θεσαλ. περὶ τῆς ἱ. λειτ. «εἰ δὲ πορφυροῦν (τὸ στιχάριον τοῦ ἀρχιερέως) . . .», Migne, CLV, 256· καὶ «λευκὰ δὲ ταῦτα (τὰ ἱ. ἄμφια τοῦ ἀρχιερέως) . . . πολλάκις δὲ καὶ πορφύρια κατὰ καιρὸν τῶν νηστειῶν» ιβ. 261. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς θείας προσευχῆς «διὸ καὶ πορφυρᾶ περιβεβλημένοι εἰσὶν (ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν προηγιασμένων ὁ διάκονος καὶ ὁ ἱερεύς)» ιβ. 651.

4. Κωδινοῦ περὶ ὀφφικίων κ. τ. «Εἰδέναι δεῖ ὅτι ὑπὲρ ὅλης τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς οἱ ἱερεῖς τε καὶ οἱ διάκονοι πορφυρᾶ στιχάρια καὶ φελῶνας φοροῦσι πλὴν τῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἑορτῆς καὶ τῶν Βαΐων καὶ τοῦ Μ. Σαββάτου» Migne, CLV, 84. Δημ. Χωματιανοῦ ἀπάντησιν εἰς Καβάσιλαν «Εἰ δέον ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς πορφυροῖς ἀρχιερατικοῖς τεθῆναι καθάπερ καὶ ἐν τοῖς λευκοῖς . . . » Migne, LXIX, 949.

5. A. Dimitriefsky Τυπικά, σ. 872 καὶ 876 «Ἐξέρχεται ὁ διάκονος μελαμβαφὲς ἐνδεδυμένος στιχάριον· τοιοῦτον γὰρ ἐνδέδυται οὗτος στιχάριον καὶ τοιοῦτον φελώνιον ὁ ἱερεὺς ἀμφιέννυται ἅπασαν τὴν τεσσαρακοστὴν ἐκτὸς σαββάτου καὶ κυριακῆς καὶ δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἁγίων τῶν μεγάλων». Βλπ. καὶ σημ. 4 ἔνθα παρατίθεται, καίτοι μὴ πλήρης, ἀνάλογος διάταξις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 127 κώδικος τῆς Βιενναίας βιβλιοθήκης.

6. Τυπικὰ σ. 134 «κατέρχονται (τῷ Μ. Σαββάτῳ πρωΐ) οἱ ἱερεῖς ἀλλάσσουσι στιχάρια ἅσπρα».

7. Τυπικὰ σ. 554 «τῷ Μ. Σαββάτῳ εἰς τὸν ὄρθρον,... ἀλλάσσει ὁ ἱερεὺς πᾶσαν τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ὁ διάκονος» καὶ σ. 555 « . . . ἑσπέρας . . . ἀλλαξάντων πλειόνων ἱερέων στολὰς λευκὰς».

8. Αὐγουστίνου, Serm. de script. s. 37, c. 5 «Interiora sunt enim linea vestimenta, lana exteriora», Migne, VIII, 224.

9. De cliricorum institutione c. 16, Migne, CVII, 306. Ηρβλ. καὶ τὸ ἐν τῷ τάφῳ τοῦ s. Bernulphe ἐπισκόπου Οὐτρέχτης († 1056) εὑρεθὲν ἐκ λινοῦ στιχάριον (Reusens, Arch. crét. I, 519).

10. Περὶ τῶν ἱερῶν χειροτονιῶν, Migne, CLV, 396.

11. Braun σ. 19. Kraus R E., II, 191.

12. Βασίλ. Μακ. Migne CIX 269.

13. Κεδρηνός, Migne CXXI 1061.

14. Migne, CLV, 248.

15. Τυπικὰ σ. 166 «προπορεύονται ἀναγνώστης μετὰ φαινολίου (ὅ ἐστι καμισίου) μεταξωτοῦ».

16. Βαλσαμῶνος Μελέται ἢ Ἀποκρίσεις «ἐπεὶ δὲ καὶ ῥάβδος καὶ σάκκος καὶ πολυσταύριον καὶ διὰ γραμμάτων (ἐν ὑποσημειώσει διορθοῦται γαμμάτων) στιχάριον τὴν πατριαρχικὴν καὶ μόνην δοξάζουσιν ἁγιότητα», Migne CXXXVIII, II, 1020. 16. 1021 «Τὰ μετὰ ποταμίων στιχάρια τοὺς κρουνοὺς τοῦ αἵματος καὶ ὕδατος τοὺς ἐκ τῆς θείας πλευρᾶς ἀποστάξαντας (δηλοῖ)... Τὰ διὰ πολυσταυρίων φαινόλια τοῦ τιμίου σταυροῦ τὴν παγκόσμιον δόξαν καὶ δύναμιν. Τὰ ἐν τούτοις τριγώνια τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν τὸν τὰ διεστῶτα συνάψαντα». Ιϐ. 1025 κ. ἑ. «πατριαρχικῶν δὲ δικαίων οὐ κατηξίωνται (οἱ ἀρχιερεῖς). Οὔτε γὰρ σάκκους, οὔτε πολυσταύρια ἐνδιδύσκονται, οὔτε μετὰ γραμμάτων καὶ τριγωνίων στιχάρια. Ταῦτα δὲ οὕτω γίνεται, ὅτι καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἡ θεία ὁμήγυρις τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον τρέχουσα χειροπέδαις μὲν καὶ φραγγελίῳ καθυποβέβληται καὶ πόδας μαθητῶν διὰ λεντίου ἀπέσμηξε καὶ ἐνεδιδύσκετο κατὰ Ἀαρὼν τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη καὶ τὸ ἐφοὺδ τὰ τὸ ἀρχαῖον σημαίνοντα κώδιον τοῦ Ἀδαμαίου φυράματος· αἷμα δὲ καὶ ὕδωρ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτῶν οὐ κατέρρευσεν, ὧν ἀναπληροῦσι τύπον τὰ τῶν στιχαρίων γραμμάτια . . . Οὐ δέ τις αὐτῶν λίθος ἀκρογωνιαῖος ὠνόμασται ὡς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν. Οὐδὲ τὸ τῆς πίστεως τάλαντον δι' ἑκάστου αὐτῶν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐφήπλωται, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Ρώμῃ . . . Μόνος

δὲ ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν πανταχοῦ παρῆν καὶ χαρᾶς τὰ πάντα ἐπλήρωσεν. Ὅθεν καὶ οἱ ἁγιώτατοι πατριάρχαι τόπον ἀναπληροῦντες τῆς κεφαλῆς τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ ἐνδεδύσκονται σάκκους καὶ μετὰ ποταμίων καὶ τριγωνίων στιχάρια καὶ διὰ πολυσταυρίων φαινόλια». Δ. Χωματιανοῦ ἀπάντησις εἰς Κυβάσιλαν «Εἰ δέον ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς πορφυροῖς ἀρχιερατικοῖς ἐσθήμασι τεθῆναι καθάπερ ἐν τοῖς λευκοῖς ἐν μὲν τῷ στιχαρίῳ ποταμούς, ἐν δὲ τῷ φαινολίῳ σταυρούς· καὶ εἰ δεῖ καὶ πορφύρεον γενέσθαι σάκκον», Migne CXIX, 949. Νικηφ. Γρηγορᾶ Ἱστορ. βιβλ. 6. κ. 1 «οἱ ἀρχιερεῖς βάζουν εἰς τὰ μαντία τοὺς ποταμοὺς κοκκίνους καὶ ἄσπρους» παρὰ Δουκαγκίῳ ἐν Λ. ποταμοί. Συμεὼν Θεσσαλονίκης περὶ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας «Οἱ ἐν αὐτῷ (τῷ στιχαρίῳ) ποταμοὶ τὰ χαρίσματα τῆς διδασκαλίας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς τοῦ αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν κρουνούς». Διὸ καὶ μόνον τούτους τὸ ἀρχιερατικὸν στιχάριον κέκτηται ὡς καὶ ὁ μανδύας αὐτὸς μὲν τὴν προνοητ.... οἱ ποταμοὶ δὲ τὰ διάφορα τῆς διδασκαλίας κινήματα ἐκ τῶν δύο πηγάζοντα ἀενάως Διαθηκῶν, τῆς παλαιᾶς τε καὶ νέας, ἃς δηλοῦσι τὰ πώματα Migne, CLv 256. περὶ τῶν ἱ. χειροτονιῶν «Λαμβάνει δὲ (ὁ χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς) καὶ τὸν μανδύαν μετὰ τῶν ποταμῶν ὡς διδάσκαλος τοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω τὴν θείαν χάριν λεγομένου,» ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν οὐρανῶν ἡ θεία χάρις ἡμῖν ἐκκέχυται, Ιδ. 429· ἐλθόντα τὸν ὑποψήφιον (πατριάρχην) ὁ βασιλεὺς πρὸ τοῦ ἰδεῖν φιλοφρονεῖ καὶ μανδύαν μετὰ ποταμῶν ἀποστέλλει «Ιδ. 449.» Πάντα οὖν ἐνδυσάμενος (ὁ πατριάρχης) τὰ ἀρχιερατικά, στιχάριον μετὰ ποταμῶν διὰ τὸ ἀγνόν τε καὶ τὴν διδασκαλίαν» Ιδ. 441. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ θείου ναοῦ «τὸ τοῦ ἀρχιερέως στιχάριον ἄνωθεν κατιόντας τοὺς λεγομένους κέκτηται ποταμοὺς, τὸ διδασκαλικὸν τῆς ἐν αὐτῷ σημαίνοντας χάριτος, καὶ τὸ διάφορον ἅμα τῶν ἐν αὐτῷ ἄνωθεν χαρισμάτων, δι' αὐτοῦ εἰς πάντας προχεομένων.... Ποταμοὶ δὲ λέγονται διὰ τὴν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Σωτῆρος φωνὴν λέγοντος ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ποταμοὶ ρεύσουσιν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ὕδατος ζῶντος, Ιδ. 712». Τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἀρχιερατικὸς διδάσκει μανδύας ποταμοὺς μὲν διὰ τὰ προειρημένα, πώματα δὲ εἰς τύπον τῆς παλαιᾶς τε καὶ καινῆς ἔχων χάριτος. Ἂς δὴ καὶ ὑπεράνω κεῖται τῶν ποταμῶν δηλοῦντος τοῦ τοιούτου ὡς ἔκ τῶν δύο Διαθηκῶν τὸν διδάσκαλον χρὴ λαμβάνειν καὶ τὰς διδασκαλίας ποιεῖσθαι» Ιδ. Κωδινοῦ περὶ ὀφφικίων, κ. 20, «Καὶ οἱ μὲν ἀρχιερεῖς εἰς προσκύνησιν τοῦ βασιλέως, ὡς εἴρηται, ἐρχόμενοι μετὰ τῶν ἐχόντων μανδύων αὐτῶν ποταμοὺς προσκυνοῦσιν αὐτόν». Migne, CLv 120. Πατριαρχικὴ Ἱστορία, Γεννάδιος ὁ Σχολάριος «καὶ εἶπαν ὅτι, ὅταν ἤθελε γένει πατριάρχης τοῦ ἐχάριζε (ὁ αὐτοκράτωρ) καπάσιον ἐνδυμὸν μὲ τὸν καμουχᾶν καὶ μανδῆ μὲ τοὺς ποταμοὺς» Ἐκδ. Βόννης Βεκκ. σ. 81. Ἱερεμίου II, τὸ β', «φορῶν τὸ ἱ. μανδῦον μετὰ τῶν ποταμῶν».

17. Οὕτω Γερμανος ὁ Κ]πόλεως ὁμιλῶν περὶ τῶν ἐρυθρῶν στιχαρίων προσάγει τὴν προφητικὴν ῥῆσιν «ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα» βλπ. τὰ περὶ συμβολικῆς σημασίας κατωτέρω.

18. Ποταμοὶ δὲ λέγονται διὰ τὴν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Σωτῆρος φωνὴν λέγοντος, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ποταμοὶ ρεύσουσιν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ὕδατος ζῶντος» Migne, CLV, 712.

19. Ἑρμ. Λειτ. Migne LXXXVII, III,3988.

20. Μυστικὴ Θεωρία, Migne XCVIII, 393.

21. Ὁ Kraus R. E. II, 191 μεταφράζων τὰ λωρία ταῦτα διὰ τοῦ clavi, πορφυραῖ ταινίαι καὶ ἀποκαλῶν αὐτὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν στιχαρίων, ὄντων ἄλλως λευκῶν, οὐδαμῶς δὲ μνημονεύων τῶν ποταμῶν, ἀλλὰ μόνον τῶν γαμματίων, ἔχεται προδήλως τῆς γνώμης ταύτης.

22. Τὴν εἰς Γερμανὸν πατριάρχην Κ]πόλεως τὸν Α' (715-730) ἀποδιδομένην συνήθως Μυστικὴν Θεωρίαν (Migne XC VIII) ἄλλοι (Tholhofep Fbner, Liturgik σ. 83 καὶ 90) ἀποδίδουσιν εἰς Γερμανὸν τὸν Β' (1222-1240).

23) Πρβλ. τὸν ἀνάλογον διάκοσμον τοῦ δυτικοῦ στιχαρίου (alba) ὃς φέρει καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο (lorum)

24. Παρὰ Συμεὼν τῷ Θεσσαλονίκης ποταμοὶ ἐπίσης καλοῦνται καὶ αἱ τρεῖς γραμμαὶ αἱ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χαρασσόμεναι, ὧν ἐπέβαινεν ὁ χειροτονούμενος ἐπίσκοπος «Ὡς δὴ ὑποψήφιος τρεῖς ποταμοὺς διελθὼν ἐπ' ἐδάφους διὰ γύψου ἐκτυπωθέντας τὸ τῆς διδασκαλίας, ἐφ' ᾧ ἐκλήθη δηλοῦντας χάρισμα (περὶ τῶν ἱ. χειροτον. Migne, CLV, 409.)

25. Ἐν τῷ περὶ στιχαρίου καὶ τῶν λωρίων αὐτοῦ λόγῳ Γερμανοῦ τοῦ Κωνστατινουπόλεως δὲν δηλοῦται σαφῶς, ἂν πρόκειται περὶ τοῦ στιχαρίου τοῦ ἱερέως ἢ τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ Kraus (R. F. II,192) νομίζει, ὅτι δέον νὰ νοηθῇ τὸ ἀρχιερατικὸν στιχάριον, τῷ ὄντι δὲ τὰ συμβραζόμενα ἐπιβάλλουσι τὴν ἀποδοχὴν τῆς γνώμης ταύτης συναδούσης καὶ πρὸς τὴν κατόπιν χρῆσιν τῶν λωρίων ἢ ποταμῶν, κοσμούντων μόνον τὰ ἀρχιερατικὰ καὶ πατριαρχικὰ στιχάρια, ὄχι δὲ καὶ τὰ ἱερατικά.

Ὁ Δουκάγκιος (ἐν τῷ Γλωσσαρίῳ) παρατίθησι μόνον τὸ ἥμισυ τῆς περὶ τῶν λωρίων τοῦ στιχαρίου μαρτυρίας τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ «τὰ λωρία τοῦ στιχαρίου εἰσὶ τὰ ἐν τῇ χειρὶ ἐμφαίνοντα τὸν δεσμὸν τοῦ Χριστοῦ», παρατίθησι δὲ τὸ χωρίον τοῦτο μόνον ὑπὸ τὴν λέξιν **λωρίον** καὶ προδήλως ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἱμάς. Ταύτισιν δὲ τῶν λωρίων τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος τῆς μαρτυρίας τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ «τὰ λωρία τὰ εἰς τὰ πλάγια κλπ» πρὸς τοὺς ποταμοὺς οὐδαμῶς φαίνεται οὗτος ἔχων ὑπ' ὄψει, ἅτε δὴ οὔτε μνείαν τῶν λωρίων ὡς διακόσμου τῶν στιχαρίων ποιούμενος, οὔτε τὸ χωρίον τοὐλάχιστον ὑπὸ τὸν τίτλον **ποταμοὶ** παραθέτων. Παρὰ ταῦτα ὁρίζει τοὺς ποταμοὺς ὁ Δουκάγκιος κατὰ

τρόπον ἐμβάλλοντα τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι εἴτε αὐτὸς οὗτος εἴτε ὁ Γόαρ, ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψει, εὑρίσκετό πως ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ χωρίου τούτου (τὰ λῶρία τὰ εἰς τὰ πλάγια.) Τοὺς ποταμοὺς ὁ Δουκάγκιος ὁρίζει ὡς μικρὰς ταινίας λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ χρώματος προσερραμμένας κατὰ τὰ πλάγια (τοῦ μανδύου, ὃν ἀνωτέρω περιγράφει, ἀλλὰ προδήλως καὶ τοῦ στιχαρίου ὡς ἔκ τε τῶν συμφραζομένων δείκνυται καὶ ἐκ τῆς ἀμέσως κατωτέρω παραθέσεως χωρίου Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης, ἐν ᾧ ὁ λόγος περὶ τῶν ποταμῶν τοῦ στιχαρίου) περὶ τὴν κοιλίαν καὶ χρησιμευούσας ὡς ποικίλματα καὶ κόσμους». Ἐκ τῶν παρατιθεμένων παρ' αὐτῷ μαρτυριῶν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἀνωτέρω ὁρισμοῦ τῶν ποταμῶν χρησιμεύει μόνον ἡ μαρτυρία τοῦ Γρηγορᾶ(;), ἐν ᾗ λέγεται ὅτι οὗτοι ἦσαν κόκκινοι καὶ ἄσπροι. Πόθεν ἄρα οὗτος τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τοῦ ὁρισμοῦ αὐτοῦ, δὲν φαίνεται.

26. Πρβλ. τὴν ἐν τῇ κατακόμβῃ τοῦ ἁγίου Ἑρμοῦ παράστασιν ἑρμηνευομένην συνήθως ὡς χειροτονίαν διακόνου. Ὅ,τε χειροτονῶν ἐπίσκοπος καὶ ὁ χειροτονούμενος διάκονος καὶ οἱ συμπαριστάμενοι τῷ διακόνῳ φαίνεται (κατὰ τὸν Kraus) ἱερεῖς φοροῦσι χιτῶνας (στιχάρια) μετὰ τοιούτου διακόσμου. Αἱ κοσμητικαὶ ταινίαι παρὰ πᾶσιν ἔχουσι ταὐτὸ πλάτος. Kraus R. E. I, 357, II, 209,554. Martigny, Dict. d'Arch. Chret σ. 548. Ἐπίσης τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Βιταλίου εἰκόνα τοῦ ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ καὶ τῶν παρ' αὐτῷ διακόνων. Καὶ ἐνταῦθα αἱ ταινίαι ἔχουσι παρὰ πᾶσι ταὐτὸ πλάτος. Kraus R. E. II, 427. Τοῦ αὐτοῦ Gesch d Christ· Kunst σ. 442 Schultze, Archæologie d. Altchr Kunst σ. 371. Τὰς ἐν τῇ κατακόμβῃ τοῦ τοῦ Καλλίστου εἰκόνας (IX πιθανῶς αἰῶνος) τῶν ἐπισκόπων Ρώμης Κορνηλίου καὶ Καρθαγένης Κυπριανοῦ Rome souterrain dar pl. I, καὶ σελ. 267—268. Καὶ ἐκ τῶν κατόπιν χρόνων τὴν μνημονευθεῖσαν μικρογραφικὴν εἰκόνα (XIου αἰῶνος) βαπτίσματος βαρβάρου ἡγεμόνος, ἔνθα τὸ λευκὸν στιχάριον τοῦ ἐπισκόπου παρίσταται κοσμούμενον διὰ 4 μάλιστα ταινιῶν Schlumberger, Epopée 1342. II, 5· ὡς καὶ τὴν ἐπίσης μνημονευθεῖσαν μικρογραφικὴν εἰκόνα χειρογράφου τοῦ XII αἰῶνος, ἔνθα τὰ λευκὰ στιχάρια τῶν ἁγίων Χρυσοστόμου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου παρίστανται ἐπίσης ὁμοίως κοσμούμενα. Πρβλ. καὶ Butler, Ancient Coptic Churches of Egypt, II, 115. Τοιούτου εἴδους (ἑκατέρωθεν ἀνὰ δύο ἀντὶ τῆς συνήθους μιᾶς) κοσμητικαὶ ταινίαι ἀπαντῶσιν οὐχ ἧττον καὶ ἐν ἐξεικονίσεσι χιτώνων τῶν ἀρχαίων. Πρβλ. Roller, les catacombes de Rome, I, την XLIX Kraus, Gerch d. Christe. Kimst, I, 454 ὁ Ἡσαΐας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 139 χειρογρ. ἑλλ. ψαλτηρίου τῆς Ἐθν. Βιβλιοθ. τῶν Παρισίων.

27. Marriott, pl. XIV. Kraus, R. E. II, 9. Ἐν τῷ ἐν Ρώμῃ ναῷ τῆς ἁγ. Πουδεντσιάνης αὗται φαίνονται ἴσαι. Kraus, Gesch. d. Chr. K. I. ἐν ἀρχῇ Schultze, σ. 230.

28. Πρβλ. ἐν ἄλλοις Schultze σ. 369 καὶ τὴν ψηφιδωτὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Ἀπολλιναρίου in Classe πρὸς ἄλλοις παρὰ τῷ Ch. Diehl, Justinien et la civilisation Byz. au IV s. fig. 143.

Ὁ Marriott λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ διὰ πορφυρῶν ταινιῶν (τῶν σημάτων) διακόσμου τῶν χιτώνων τῶν παλαιῶν καὶ μνημονεύων καὶ τῆς ἐν ταῖς ἀρχαίαις εἰκόσι ἀναλόγου διακοσμήσεως τοῦ χιτῶνος τοῦ Ι. Χριστοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐπάγεται λέγων ὅτι «κατὰ ταῦτα δύναταί τις νὰ προσδοκᾷ ὅτι δι' ἀναλόγων ταινιῶν διεκρίνοντο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ διάφοροι βαθμοί». Τοιοῦτον φαίνεται ἔχων ὑπ' ὄψει καὶ ὁ Kraus γράφων, ὅτι ἀρχαιότεραν (πρὸ τοῦ Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως) διὰ λωρίων ἐκοσμιοῦντο καὶ τὰ στιχάρια τῶν ἱερέων ἴσως δὲ καὶ τὰ τῶν διακόνων (R. E. II, 192). Τὴν εἰκαζίαν ταύτην φαίνεται ὑποστηρίζουσα ἡ χρῆσις τῶν λωρίων (clavi) ἐν τῷ δαλματικῷ χιτῶνι. Ὁ χιτὼν οὗτος ἦν τρόπον τινὰ δεύτερον στιχάριον φορούμενον ἐπὶ τοῦ πρώτου, οὗ μικρὸν διέφερε κοσμούμενον δὲ ἀπαραιτήτως διὰ πορφυρῶν ταινιῶν. Τὸν δαλματικὸν χιτῶνα ἐφόρουν τὸ πάλαι οἱ πάπαι καὶ οἱ διάκονοι τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης, κατὰ προνομίαν δὲ καὶ ἐπίσκοποι καὶ διάκονοι ἄλλων Ἐκκλησιῶν (Duchesne, Origines du culte Chrétien, σ. 367—368). Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης φαίνεται ἐπίσης συνηγοροῦσα καὶ ἡ ἐν τῇ κατακόμβῃ τοῦ Ἑρμοῦ μνημονευθεῖσα παράστασις χειροτονίας διακόνου, ἔνθα κοσμοῦνται διὰ ταινιῶν τὰ στιχάρια πάντων τῶν εἰκονιζομένων κληρικῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ δαλματικὸς χιτὼν ἦτο κατὰ τὰ ρηθέντα ἄμφιον εἰδικῆς χρήσεως καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις περὶ τῆς καθολικῆς συνηθείας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ παράστασις τῆς χειροτονίας τοῦ διακόνου δὲν ἀποτελεῖ ἀσφαλὲς μαρτύριον α') διότι δὲν εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι περὶ τῆς σημασίας αὐτῆς τῆς παραστάσεως· β') διότι καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν παρίσταται τῷ ὄντι ἐν αὐτῇ χειροτονία δὲν δύναται ἀνεπιφυλάκτως νὰ ρηθῇ, ὅτι τὰ συμπαριστάμενα τῷ χειροτονουμένῳ διακόνῳ πρόσωπα, φοροῦνται ἐπίσης δαλματικοὺς χιτῶνας εἶνε ἱερεῖς καὶ οὐχὶ καὶ οὗτοι διάκονοι, ὅτε ἡ ἀμφίεσις αὐτῶν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐξαίρεσιν, ἣν ἀποτελεῖ ὁ δαλματικὸς χιτὼν τῶν διακόνων Ρώμης, καὶ γ') διότι ἀδυνατοῦμεν νὰ δώσωμεν ἀπόλυτον πίστιν εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐξεικόνισιν τῶν πραγμάτων ὑπὸ τοῦ ζωγράφου, ὃς εἰκονίζει τὸν ἐπίσκοπον ἰδίᾳ καὶ τοὺς συμπαριστα μένους κληρικοὺς κατὰ ἀρχαῖα καθαρῶς πρότυπα, ἀφ' ὧν ἠδύνατο νὰ παραλάβῃ καὶ τὰς κοσμητικὰς ταινίας τῶν ἀρχαίων χιτώνων μὴ προσέχων εἰς τὴν σχετικὴν Ἐ-

κλησιαστικὴν συνήθειαν. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπειδὴ ὁσφδήποτε στεναὶ καὶ ἂν ὑποτεθῶσιν αἱ ταινίαι αἱ κοσμοῦσαι τὰ στιχάρια τῶν ἱερέων καὶ διακόνων ἀπετέλουν αὗται τιμητικὸν διάκοσμον, πᾶσι δὲ ἡ σχετικὴ ἱστορία διδάσκει, ὅτι οἱ κατώτεροι ἱερατικοὶ βαθμοὶ οὐ μόνον δὲν ἀπέβαλλον τὰ ἴδια παράσημα (insignia) ἀλλὰ καὶ ἐφιλοτιμοῦντο νὰ οἰκειοποιῶνται καὶ τὰ τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν, δὲν ἐξηγεῖται δὲ κατὰ ταῦτα ἡ ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις ἐντελὴς ἀποσιώπησις τοῦ διακόσμου τούτου, ὅτι μάλιστα τονίζεται ἐπανειλημμένως ἡ διάκρισις τῶν ἐπισκοπικῶν στιχαρίων (ἀπὸ τῶν ἄλλων ὡς κοσμουμένων διὰ τῶν ποταμῶν, ἡμεῖς συμφώνως πρὸς τὴν ρωμαϊκὴν πρᾶξιν τῶν διακριτικῶν clavi προτιμῶμεν νὰ ὑπολέγωμεν, ὅτι διὰ τῶν λωρίων ἀνέκαθεν ἐκοσμοῦντο μόνον τὰ ἀρχιερατικὰ στιχάρια.

29. Γλωσσάριον ἐν λ. Gamma.

30. Neale, I, 310. Πρβλ. καὶ Macalister, σ. 58—59. ἔνθα ὁ λόγος περὶ ἀμφίου δωρηθέντος ὑπὸ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ III (796—816) τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς ἁγ. Σωφίας, κοσμουμένου δὲ διὰ γαμματίων (gammatia.

31. Sohlumberger, Epopéc Byz, II, 136.

32. R. E. II. 192.

33. Dic priesterlichen Genänder d. Abendlands σ. 19 σημ. 3.

34. Συμεὼν Θεσσαλ. περὶ τῆς ἱ. λειτουργίας «Εἶτα τὰ ἱερὰ ἐνδύεται (ὁ ἱεράρχης) ἄμφια, ἑπτὰ ὄντα . . . στιχάριον, ἐπιτραχήλιον, ζώνη, ἐπιμανίκια, ἐπιγονάτιον, φαιλόνιον ἢ σάκκος ἢ πολυσταύριον καὶ τέλος ὠμοφόριον» Migne CLV, 256· καὶ ἰδίᾳ» «εἶτα (ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεὺς) τὸ φαινόλιον ἢ σάκκος ὃν ἢ πολυσταύριον» 6. σ. 257. Φαινόλια πολυσταύρια ἐν τοῖς μνημείοις πάμπολλα.

35. Braun σ. 32.

36. Ὁ Kraus μνημονεύει μόνον τῶν γαμματίων R. E. II. 192.

31. History of the H. Eastcen Church I. 309.

38. Μελέται ἢ Ἀποκρίσεις, Migne CXXXXIII, 2, σ. 1020.

39. Reusens, Arch Chret. I, 518 n. καὶ ἑ.

40. Τὸ ἐν Μόσχᾳ Συνοδικὸν Σκευοφυλάκιον ὑπὸ ἀρχ. Ἰακώβου σ. 75.

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΣ

Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΥΠΡΟΥ

ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς Μονῆς Μ. Λαύρας

ὑπὸ ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

Α'.

(Τ. Σ.) Σφραγὶς φέρουσα ἔσω τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, καὶ κύκλω τὰ γράμματα «**Χριστόδουλος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος πάσης Κύπρου καὶ Νέας Ἰουστινιανῆς**»[1].

Τιμιώτατε καὶ χρησιμώτατε ἐν ἄρχουσι κύριε Χατζῆ Ἀντώνιε, υἱὲ κατὰ Πνεῦμα ἀγαπητὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος χάρις εἴη σοι καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, ἀφ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία μετὰ τῶν συνόντων σοι. Τὴν τιμίαν της γραφὴν ἐλάβομεν ἀπὸ 2 μαΐου, καὶ ἀνέγνωσά την ἐνώπιον πάντων τοῦ καθ' ἡμᾶς κλήρου καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυρίου Φεδρίγου Δραγουμάνου, οἱ ὁποῖοι ὅλοι ἐν ἑνὶ στόματι ὑπερευχαρίστησαν τῆς κατὰ Θεὸν ἀγάπης μὲ ὅλους τοὺς χριστιανοὺς τῆς πατρίδος σου, καὶ παρακαλοῦμεν ὅλοι τὸν ζωοδότην Χριστὸν νὰ σὲ διαφυλάττῃ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὑγειᾷ, καὶ ἀνώτερον παντὸς ἐναντίου, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ σὲ κάμῃ ἄξιον κληρονόμον τῆς βασιλείας του.

Διότι αὐτόκλητος ἠθέλησες νὰ ἐγγυηθῇς τοὺς ἀδελφούς σου καὶ συμπατριώτας νὰ τοὺς γίνῃ τοιαύτη εὐεργεσία κοινὴ εἰς τὴν νῆσον ὅλην ὅπου ἔχει σήμερον δέκα ὀκτὼ χρόνους καὶ τυραννεῖται ἀπὸ τὴν ἀκρίδα εἰς τρόπον ὅπου ἐξαλείφῃ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκατήντησαν εἰς ἐσχάτην πενίαν, ὅπου δὲν δύναμαι νὰ τῆς τὴν φανερώσω διὰ γραφῆς.

Διὰ τοῦτο ἐγὼ πρῶτος, καὶ δεύτερον οἱ ἀρχιερεῖς μου καὶ ὅλον τὸ κλῆρος, καὶ πάντες οἱ χριστιανοὶ μικροί τε καὶ μεγάλοι, γράφομεν τὴν αὐτὴν, καὶ στέλλομεν διὰ πρόσωπον ἡμέτερον τὸν τιμιώτατον κύριον Ματθαῖον Τζιγάλαν πρωτονοτάριον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἔρχεται ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ παρακαλοῦμέν σε πάντες διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ συνδράμῃς νὰ γίνῃ αὕτη ἡ εὐεργεσία, νὰ ἔλθῃ ἐδῶ τὸ λείψανον ἤτοι τὸ κρανίον τοῦ ἁγιωτάτου Μιχαὴλ Συνάδων, νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ ἀπὸ τούτην τὴν μεγάλην συμφορὰν τῆς ἀκρίδος· καὶ ἂς ἔλθουν καὶ δύο γέροντες τοῦ μοναστηρίου

1. ἡ σφραγὶς μὲ μελάνην κινναβάρεως.

μετ' αὐτὴν διὰ νὰ τὴν λιτανεύουν καθὼς εἶναι δίκαιον καὶ πρέπον καὶ νὰ τὴν γυρίζουν ὅλην τὴν νῆσον. Καὶ ἐγὼ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χριστόδουλος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μου καὶ ὅλοι ὅσοι εἶναι ὑπογεγραμμένοι ὑποσχόμεθα μεθ' ὅρκου νὰ ἤμεθα ἐγγυηταὶ πάντες διὰ τὴν ἁγίαν κάραν, καὶ διὰ ἐκείνους ὅπου ἔρχονται· ὅτι νὰ μὴ ἀφήσωμεν εἰς τὸν τόπον τοῦτον νὰ τοὺς γίνῃ καμμία ζημία πολλὴ ἢ ὀλίγη· καὶ ἐὰν συμβῇ ἀπὸ φθόνον τοῦ ἐχθροῦ τίποτες πειρασμὸς νὰ ὑπερμαχήσωμεν ἕως θανάτου διὰ νὰ μὴ βλαβοῦν, μάλιστα νὰ τοὺς συνοδεύσωμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας νὰ γυρίσουν τὴν νῆσον μετὰ μεγάλης παρρησίας, καὶ νὰ ἦναι καλὰ φιλοδωρημένοι, οὐ μόνον ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀλλοφύλους, ἕως πάλιν νὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τὰ μοναστήριά τους καλὰ εὐχαριστημένοι μετὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου ὅταν θελήσωσιν. Ἔτι δὲ γράφει μας ἡ εὐγενεία σου νὰ εὑγάλωμεν ἄρτζε ἀπὸ τοὺς καδῆδες καὶ μολλᾶν, καὶ ἀπὸ τὸν ἀφέντην τὸν πασᾶν τοῦ τόπου. Ἀμμὲ ἔτυχε καὶ ἔφθασεν ἡ γραφή σου εἰς ὥραν ὅπου ἦτον ἕτοιμα τὰ κάτεργα νὰ ἀπεράσουν, καὶ δὲν ἐβόλεν ὁ καιρός· καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐμετρήσαμεν πῶς δὲν εἶναι τόση χρεία νὰ γίνῃ παράκλησις τοιούτη, εἰς ἐκείνους ὅπου ἐπιθυμοῦν νὰ εὐεργετηθοῦν· ὅμως διὰ τὴν περὶ τούτου βεβαίαν παράκλησιν εὐγάλετε ἕνα χάττι-σερίφην ἀπὸ τὸν βασιλέα πῶς προστάζει ἐδῶ τοὺς ἀφεντάδες τοῦ τόπου νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ ἐμποδίσῃ κανένα ὅπου νὰ ἦναι εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, καὶ αὐτὸ μόνον εἶναι ἀρκετόν· μόνον νὰ θελήσουν οἱ πατέρες νὰ ἔλθουν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εὐεργετούμεθα, καὶ ἐκεῖνοι θέλουν λάβει πληροφορίας ἀπὸ τὴν νῆσον μας, διότι ἐλπίζομεν πῶς καὶ ἄλλαις βολαῖς εὐχαρίστησαν τοὺς χριστιανούς μας. Ἔτι δὲ εἶναι ἐκεῖ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τινὲς ἄρχοντες Κύπριοι, ὁ Βεκὴρ-ζαδὲς ὅπου ἦτο τεφτερδάρης, καὶ ὁ Τογαγκιόγλης καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι θέλουν ὑπερμαχήσει πολλὰ καλὰ εἰς τοῦτο· ὅτι εἶναι καὶ αὐτοὶ ζημιωμένοι πολλὰ εἰς τὰ κιφτλήκιά τους ἀπὸ τὴν ἀκρίδα. Διὰ τοῦτο κάμετε ὁμοῦ μὲ τὸν ἐπίτροπόν μας τὸν πρωτονοτάριον παντοίου τρόπου νὰ γίνῃ αὕτη ἡ σωτηρία, καὶ θέλετε κερδήσει μεγάλην συγχώρησιν καὶ εὐφημίαν καὶ ἀπὸ πτωχοὺς καὶ ἀπὸ ἄρχοντας πᾶσαν φυλὴν καὶ εἴτι ὑποσχεθῆς καὶ εἴτι ξοδιάσῃς τελειώνοντας τὸ ἔργον, ἡμεῖς ὅλοι μας νὰ ἤμεθα καλοὶ ὀφειλέται νὰ τῆς τὸ ἀποδώσωμεν εὐχαριστημένοι. Ὁ Κύριος νὰ σὲ στερεώνῃ καὶ ὅλους τοὺς χριστιανοὺς εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους. Ἀμήν.

Ἐγράφη εἰς Λευκωσίαν, ἔτει σωτηρίῳ ,αχκη'.

Ἐν μηνὶ ἰουνίῳ ιε', ἰνδικτιῶνος ια[2].

†. Διὰ τοὺς ἀδελφούς μου ἀρχιερεῖς κε συλλειτουργούς μου ἐβρήσκοντκι ἡσιπηρεσίαν ἀφεντικὴ, καὶ ὡς πρόσοπον ἐδικόν μου κὲ ἀρχιερεῖς μου γράφω, καὶ ἂς ἴστε στερεοὶ ὅσι θέλετε νὰ κάμετε τοιαύτην καλοσύνην.

Φίλιππος ἱερομόναχος Λευκωσίας — Ἰάκωβος Μούρτζιος ρεφερενδάριος — Ἰωάννης ἱερεὺς οἰκονόμος — Κωνσταντῖνος ἱερεὺς σκευοφύλαξ — Ματθαῖος σακκελάριος.

Β'.

Ἐγράφη εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Πανοσιώτατε καὶ ἀξιοπρεπέστατε καθηγούμενε τῆς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου ὄρους τοῦ Ἄθωνος, ἐν Χριστῷ τιμιώτατε πάτερ, ἅμα τῷ ὁσιωτάτῳ καὶ χρησιμωτάτῳ γέροντι κὺρ Ἀβερκίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἁγίοις πατράσι τοῖς ἐν πᾶσι τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις. Ἐπὶ πλέον δὲ τοῖς ἐν τῇ ἁγίᾳ Λαύρᾳ σεβασμίας ὁμηγύρεως εὑρισκομένοις, πολλὰς μετανοίας καὶ προσκυνήματα πέμπω πρὸς τὴν ἁγιωσύνην ὑμῶν. Ἐγὼ πρωτονοτάριος τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου Ματθαῖος, καὶ ἐπίτροπος ἀπεσταλμένος παρὰ πάντων τῶν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ οἰκούντων χριστιανῶν πρὸς τὸ ἀποκομίσαι τὴν ἁγίαν κάραν οὖσαν ἐν τῇ περιφανεῖ ὑμῶν ἁγίᾳ μονῇ τῆς Λαύρας, ἐλπίδας ἔχοντες διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγιωτάτου Μιχαὴλ Συνάδων ἐλεηθῆναι παρὰ Θεοῦ ὥστε ἐξαλειφθῆναι τὴν καθ' ἡμᾶς αὐτοῦ δικαίως ἐνεχθεῖσαν ὀργὴν τῆς ἀκρίδος, καὶ ταῦτα διὰ τὴν εὔνοιαν καὶ ἀγαθὴν προαίρεσιν ἣν ἔγνωμεν παρὰ τοῦ γράμματος τιμίου πεμφθέντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ χειρὸς τοῦ τιμιωτάτου Χατζῆ Ἀντωνίου Κυπρίου παρ' ὑμῶν πρὸς τὸν μακαριώτατον ἡμῶν καὶ ἀρχιεπίσκοπον Κύπριον Χριστόδουλον, καὶ εἰς πάντας τοὺς τοῦ κλήρου αὐτοῦ, καὶ τοὺς προκρίτους ἄρχοντας τῆς νήσου, ὅπερ διελάμβανε τὴν πρὸς Θεὸν ὑμῶν ἀγάπην καὶ πρόθεσιν, ἣν ἔχετε πρὸς ἡμᾶς, δι' ἧς ἐ-

2. ταῦτα καὶ τὸ ὑστερόγραφον διὰ κινναβάρεως ἰδιόγραφα τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

τοίμως ἔχετε μεταστεῖλαι τὴν ἁγίαν κάραν εἰς ὠφέλειαν τοῦ χριστωνύμου ἐκείνου λαοῦ, μόνον βούλεσθε ἄνθρωπον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔργον ἐπιτήδειον ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς μετὰ ἡμετέρων γραμμάτων βεβαιούντων τὸ ἀπηρέαστον καὶ ἀσκανδάλιστον ὅπερ ποθῆτε ἔχειν εἰς τὴν θρυλλουμένην ἀμφιβολίαν παρά τινων, ἥνπερ ἐγὼ βουλόμενος ἐξωρῆσαι παρὰ πάντων καὶ βεβαιῶσαι ὑμᾶς ἐξάπαντος, ἐρχόμενος ὧδε εἰς Κων)πολιν μετὰ συνοδικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου εἰς πρόσωπον τοῦ Χατζῆ Ἀντωνίου γραφέντα, ὡς πρώτη αἰτία τῆς ὑποθέσεως καὶ ἕτερα γράμματα πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην, εὗρον καί τινας ἄρχοντας τῶν προκρίτων ἀφεντάδων Κυπρίων ἐκεῖσε κατοικούντων, τζιφλὴκ- σααπήδων, τόν τε ἔκλαμπρον Μουσταφᾶ πασσᾶν Ἀμμοχώστου, καὶ Οὐσεϊν ἐφέντην τεφτερδὰρ, καὶ Μεμὲτ ἀγᾶν Μόρφου, καὶ ἑτέρους ζαΐμιδες καὶ σπαχίδες, καὶ ἔκαμα καὶ ἔγραψαν ἕνα μαγζάρι μὲ τὰ γράμματά τους στερεωμένον μὲ ἕνδεκα βοῦλλες, οἵτινες ἐγγυοῦνται ὡς κύριοι τῆς νήσου οὐ μόνον πειράσαι ὑμᾶς, ἀλλὰ πάντες εὐεργετῆσαι ὅση δύναμις· καὶ ἔκαμα καὶ γράφει σας καὶ ὁ παναγιώτατος πατριάρχης εἰς βεβαίωσιν,καὶ τοῦτο διὰ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι εἶμαι χριστιανὸς, καὶ δὲν θέλω ὅτι διὰ νὰ κάμω καλωσύνην εἰς τὴν πατρίδα μου, νὰ ἀποκριματίσω τὴν ψυχήν μου τόσον ὅσον νὰ θελήσω νὰ δελεάσω ἓν Ἅγιον Ὄρος νὰ ἁρπάσω τὸν θησαυρὸν ὅπου ἔχουν οἱ ἐκεῖσε πατέρες νὰ κερδίσω κατάραν, μὴ γένοιτο Χριστέ μου ! μάλιστα βούλομαι νὰ ἀποκτήσω μνημόσυνον διηνεκῆ καὶ ἀπ' ἐκείνους καὶ ἐξ ὑμῶν, καὶ δι' αὐτὸ ἐξάφησα ὅλαις μου ταῖς δουλειὲς καὶ ἦλθα ἐπὶ τοῦτο, καὶ ἔστοντας εἰς τὴν ὥραν εὑρίσκομαι ἐμποδισμένος ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἐβγάλω κάποιους ὁρισμοὺς, καὶ νὰ λάβω καὶ μίαν ἀπόκρισιν, δὲν βολῇ νὰ ἔλθω ἕως ἐκεῖ διὰ νὰ προσκυνήσω τὸν ἅγιον ἐκεῖνον τόπον τὸν περιβόητον καὶ εἰς ἐμὲ περιπόθητον καὶ νὰ σᾶς ἀπολαύσω ὀφθαλμοφανῶς. Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ γενῇ εἰς τὴν ἐπάνοδον νὰ πληρώσω τὸν πόθον μου. Διὰ στέλλω τὰ ἄνωθεν γράμματα, ἤγουν τὸ μαγζάρι τῶν ἀφεντάδων. τὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου καὶ τὰ γράμματα τῆς Κύπρου, ὅπου ἔγραψαν ὁ ἀρχιεπίσκοπός μας συνοδικὸς, καὶ ὁ ἄρχος μας ὁ Σ. Φεδρέγος Δραγουμάνος Κύπρου τοῦ Χατζῆ Ἀντωνίου. καὶ ἡ πανοσιότης σου ἀναμφιβόλως καὶ ἀδιστάκτως σπούδασε τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ ἑτοίμασε νὰ ὑπάγητε ἕως τὴν Χίον νῆσον, καὶ Θεοῦ βοηθοῦντος ἕως τῇ 15 φεβρουαρίου ἢ καὶ ἔμπροσθεν θέλω σᾶς εὕρῃ ἐκεῖ διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Κύπρον ὁμοῦ, καὶ θέλετε εὐχαριστηθῇ καθὼς ἀπὸ τὰ γράμματα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοῦ παναγιωτάτου καὶ τῶν ἀρχόντων θέλετε ἰδῇ τὴν ὑπόσχεσιν· ὁμοίως καὶ ἐγὼ ὑπόσχομαι μεθ' ὅρκου ὅτι νὰ ἐπανακάμψωσι μετὰ πολλοῦ τοῦ κέρδους οὐ μόνον παρὰ τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἀλλοφύλων εὐχαριστημένοι τὰ μέγιστα, παλινδρομοῦντες μετὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου εἰς τὰ ἑαυτῶν μοναστήριον ὡς ἡ δύναμις·εἰ δὲ πάλιν καὶ θέλετε νὰ τὴν στείλητε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν, ἔχομέν το μεγάλην χαρὰν νὰ ὑπάγωμεν τῆς στερεᾶς σιγούρου παρὰ ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἔστω ἀπὸ πᾶν φόβον, μόνον λέγω τῆς πανοσιότητός σας καὶ τοῦτο ὅτι νὰ στείλητε τὸ ἅγιον λείψανον ἐκεῖνο τὸ ἴδιον νὰ ἐνεργήσῃ, μὴν γενῇ ἀλλέως καὶ ἐντροπιαστοῦμεν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους καὶ σμικρύνομεν καὶ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου ὄρους· μάλιστα νὰ κάμωμεν νὰ μείνουν ἔκθαμβοι βλέποντες τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἁγίου, καὶ ὡς ἄνωθεν νὰ φιλοδωρήσουν ὑμᾶς καὶ νὰ εὐφημήσουν τὸν ἅγιον καὶ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεὸς, οὗ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν.

Ἰουλίου ιε'. ,αχκη'.

Ματθαῖος πρωτονοτάριος Κύπρου
ὁ Τζιγάλας.

Σημ. Ἐκ τῆς οἰκογενείας Τζιγάλα τῷ 1674, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ὁ Ἱλαρίων, ἀνὴρ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐπὶ σοφίᾳ τῇ τε θύραθεν καὶ μάλιστα τῇ θεολογικῇ, κατὰ δὲ τὸν Ἱεροσολύμων Δοσίθεον εἰδήμων σοφίας λατινίδος καὶ ἰταλικῆς φωνῆς.

ΔΥΟ ΜΝΕΙΑΙ ΥΠΕΡ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Β'

Ἡ πρώτη μνεία[1] ἐστὶν ἡ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου Ε' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, συνιστῶντος Εὐγένιον τὸν Βούλγαριν εἰς

1. τὸ δ ὑτερον τοῦτο μέρος ἐκδίδεται πρὸς τὸν σκοπὸν 'να συμπληρωθῇ ἡ ἐν τῷ ΙΘ' τόμῳ ἀρξαμένη, ἐν τῇ σελίδι 373 διατριβή.

τοὺς ἐν τῇ Λαύρᾳ μονάζοντας ὡς διδάσκαλον, δυνάμενον διὰ τῆς ἐν τῇ ἀθωνιάδι σχολῇ ἐργασίας «ὠφέλειαν καὶ καρπὸν μεγάλον» ἵνα προξενήσῃ ἀλλὰ καὶ ἡ δευτέρα μνεία τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου, μείζονα σημασίαν ἔχουσα, καθὸ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς ἕνδεκα μητροπολιτῶν, ὧν οἱ πλείονες διεκρίθησαν ἐπὶ συνέσει καὶ φιλογενείᾳ ἢ καὶ παιδείᾳ τῇ τε θύραθεν καὶ τῇ ἱερᾷ· μείζονα δ' ἔχουσι σημασίαν ἀφορμὴν ἡδεῖαν ἡμῖν παρέχεται μείζω τῶν ἀτελῶς ἐγνωσμένων ἵνα μάθωμεν περὶ τῆς ἁγιορειτικῆς ἐκείνης ἀκαδημίας, ἐξ ἧς ὠφέλεια μεγάλη καὶ μέγας καρπὸς προῆλθε, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, κρίνοντος ἀνεπηρεάστως, μήτε θαμβωθέντος ἐξ ὑπερόφρυος δεσποτισμοῦ.

Ὁ φιλίστωρ ἀναγνώστης ἄρα κατενόησεν ὅτι ἐνώπιον ἡμῶν ἔχομεν σιγίλλιον τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε' περὶ τῆς ἀθωνιάδος σχολῆς, ἐξ οὗ, κατὰ πολλὴν ἀτυχίαν, μετέγραψα βραχείας τινὰς εἰδήσεις καὶ μαρτυρίας περὶ τοῦ ἔργου τῆς σχολῆς καὶ τῶν θεμελιωδῶν βάσεων, ἐφ' ὧν ἔδει ἵνα λειτουργῇ, κατὰ συνοδικὴν ἀπόφασιν ἡ μὴ ἐπαρκῶς ἐξιστορηθεῖσα τέως ἀθωνιὰς σχολή. Τὸ χειρόγραφον, ἐξ οὗ τὰς εἰδήσεις ἀπήνθισα, συγχρόνως τῷ Κυρίλλῳ γραφὲν, ἐν μικρᾷ φυλλάδι, ἦν κτῆμα τοῦ βατοπεδινοῦ μοναχοῦ Θεοδωρήτου Χαρμίδου, πρότερον ἀνῆκον εἰς τὸν ἐκ Νάξου γέροντα μοναχὸν Μελχισεδὲκ Καλλιβούρσην, νομοφύλακα μὲν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, μικρανεψιὸν δὲ τοῦ μέγα κλέος ἐπ' ἀρετῇ καὶ πολυαναγνωσίᾳ ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐποχῇ ἀραμένου Νικοδήμου Ἁγιορείτου. Ταῦτα γράφω κατ' αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Μελχισεδέκ.

Τὸ περὶ τῆς ἀθωνιάδος σιγίλλιον ἴσως ἐκδοθήσεταί ποτε ἐν συνόλῳ· πρὸς τὸ παρὸν ἀρκετὸν ἡμῖν τὸ γινώσκειν ὅτι ἀπελύθη κατὰ ἰούλιον τοῦ 1753 καὶ ὅτι συνυπέγραψαν τῷ Κυρίλλῳ Παρθένιος ὁ Καισαρείας, Διονύσιος ὁ Ἐφέσου, Γεράσιμος ὁ Ἡρακλείας, Ἀνανίας ὁ Κυζίκου, Γαβριὴλ ὁ Νικομηδείας, Σαμουὴλ ὁ Δέρκων, Διονύσιος ὁ Ἀδριανουπόλεως, Γεράσιμος ὁ Κρήτης, Παρθένιος ὁ Παλαιῶν Πατρῶν, Σεραφεὶμ ὁ Φιλιππουπόλεως, Καλλίνικος ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας. Καλοῦσιν οὗτοι τὴν ἀθωνιάδα σχολὴν «φροντιστήριον ἑλληνικῶν μαθημάτων, παιδείας τε καὶ διδασκαλίας παντοδαπῆς, ἔν τε λογικαῖς, φιλοσοφικαῖς τε καὶ θεολογικαῖς ἐπιστήμαις», καὶ βεβαιοῦσιν ὅτι οἱ βατοπαιδινοὶ «συνέθεντο . . . . . διορίσαι ἐν αὐτῷ διδάσκαλον ἔμπειρον καὶ εἰδήμονα καὶ ἱκανὸν διδάσκειν τήν τε κατὰ γραμματικὴν κυκλοπαιδείαν, λογικάς τε καὶ φιλοσοφικὰς καὶ θεολογικὰς ἐπιστήμας». Ἐκ τοῦ σιγιλλίου τούτου μανθάνομεν ὅτι καθωρίσθη καὶ περὶ τῶν μαθητῶν ἵνα γίνωνται δεκτοὶ οὐ μόνον ἐκ τῶν τοῦ Βατοπαιδίου ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν μονῶν φέροντες συστατικὰ γράμματα τῶν ἡγουμένων ἢ τῶν γερόντων αὐτῶν, τῶν πνευματικῶν δῆλα δὴ πατέρων, ναὶ μὴν καὶ λαϊκοὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς συστατικοῦ πρωτίστου ζητουμένου τοῦ τῶν ἠθῶν ἀνεπιλήπτου καὶ τῆς φιλομαθείας τῶν προσιόντων. Πρὸς εὕρεσιν δὲ διαρκῶν πόρων ἐκ τοῦ γράμματος τούτου μανθάνομεν ὅτι «προσέδραμον πρὸ χρόνων ἤδη τριῶν οἱ ὁσιώτατοι πατέρες τῇ κηδεμονίᾳ καὶ ἀντιλήψει τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας» ἐκδούσης καὶ σιγίλλιον ὁρίζον τακτικὸν καὶ διαρκῆ πόρον πρὸς συντήρησιν τῆς σχολῆς τὴν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἐτησίαν χορηγίαν τοῦ ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν σχεδίῳ ἔμενον, ἤδη δὲ καὶ ὁ διδάσκων «ἔμελλεν ὑπεκστῆναι». Εὗρον λοιπὸν «ἀπὸ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ τῶν Ἰωαννίνων σχολῆς μετάπεμπτον προσκαλεσάμενοι τὸν ὁσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις καὶ σοφολογιώτατον διδάσκαλον κὺρ Εὐγένιον, ἄνδρα πεπαιδευμένον καὶ λόγιον, καὶ παντοδαπαῖς ἐπιστήμαις κεκοσμημένον καὶ γεγυμνασμένον, καὶ δυνάμενον παιδεῦσαι τοὺς μαθητὰς οὐ μόνον τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν λογικὴν τέχνην, ἀλλὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, ναὶ μὴν καὶ τὴν θεολογίαν, καὶ ὅσα εἰς ἠθικὴν φιλοσοφίαν ἀνήκουσιν, ὡς ἐν πᾶσι τούτοις ἀποχρώντως μεμυημένον. . . . . ἔχων οἰκοθεν παρ' ἑαυτῷ καὶ ὑποδιδάσκαλον ὃν ἂν ἐπιλέξηται καὶ δοκιμάσῃ ἱκανὸν εἰς τὴν τῶν ἀρχαρίων καὶ πρωτοπείρων μαθητῶν ἐντρεχῆ καὶ φιλόπονον ὁδηγίαν τε καὶ διδασκαλίαν».

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ῥήματα συνιστῶσι τὸν πολὺν Εὐγένιον καὶ δηλοῦσιν ἣν ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως εἶχεν ἰδέαν περὶ τοῦ ἐκ Κερκύρας σοφὸν, τοῦ δὲ σιγιλλίου γράφοντος καὶ ἑτέρας εἰδήσεις περὶ τῆς ἀθωνιάδος, ἀπαραίτητόν ἐστι πάντως ἵνα καὶ ταύτας τοῖς φιλίστορσι μεταδῶμεν ἀναγνώσταις, ἤδη γινώσκουσιν ὅτι οὐδεὶς συνεπλήρωσεν ὅσα ἔγραψα[2] πρὸ εἴκοσιν

2. ἐν τέλει τοῦ Γ' τόμου τῆς "Ἐκκλησ. Ἀληθείας,,.

ἑνὸς ἐτῶν περὶ τῆς ἀθωνιάδος, ὁ δὲ θελήσας ἵνα δῆθεν γράψῃ ἐπιμελῶς ἔλαθεν ἐμπλέξας ἑαυτὸν εἰς στάδιον φλυαριῶν, οὐδενὸς ἀξίων λόγου.

Πρέπει 'να μάθωμεν ὅτι ἡ μεταβιβασθεῖσα τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀποφάσει πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ, χορηγία τοῦ ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους ἦν ὡρισμένη εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας χιλιάδας ἄσπρων, ἤτοι ὀκτὼ χιλιάδων παράδων, ὥστε 'ν' ἀποδίδῃ, κατὰ τὴν τοῦ νομίσματος σημερινὴν ἀξίαν, ἑξακόσια φράγκα καί τι περισσότερον· ἀλλ' ἐπειδὴ βεβαίως ἀνεπαρκὴς ἦν αὕτη, ὑπελογίσθησαν ἤδη καὶ αἱ κατ' ἔτος προσφοραὶ τῶν ἡγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαυΐας, ἐκκλησιαστικοί τινες ἔρανοι, ἀρχοντικοί τε καὶ πολιτικοί, δῆλον οὖν οἵ τε τῶν ἀρχόντων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς καὶ οἱ τῶν ἐν ταῖς ἡγεμονικαῖς αὐλαῖς Μολδαυΐας καὶ Βλαχίας, οἵ τε τῶν ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν, διότι τοῦτο δηλοῦσιν αἱ λέξεις «ἀρχοντικοί τε καὶ πολιτικοὶ», πρὸς δὲ τούτοις αἱ χορηγίαι τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ κράτους συντεχνιῶν, καὶ «ἀπὸ κουτείων ἐλεημοσύνης (καθὰ τὸ πατριαρχικὸν ὁρίζει σιγίλλιον). «Ἅτινα συνεθέμεθα, καταστῆσαι καὶ διορίσαι ἐπὶ τῷ περιέρχεσθαι ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, εἰς ὅσας ἂν καὶ ὅπῃ ὁ Θεὸς ἐπινεύσῃ». Ἀλλὰ τὰ μὲν ἀπὸ Βλαχίας χορηγούμενα ἄγνωστα, μηδεμιᾶς σωζομένης εἰς ἔτι παραδόσεως ἢ χρυσοβούλλου τινός· τὰ δ' ἀπὸ Μολδαυΐας ἀνήρχοντο εἰς τριακόσια γρόσια κατ' ἔτος, ἰσάριθμα δ' ἀπέφερον καὶ τὰ «κουτεῖα ἐλεημοσύνης τὰ ἐν τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ναοῖς περιφερόμενα, ἤτοι κατ' ἔτος 1800-1900 φράγκων, ἅτινα, προστιθέμενα τοῖς ἑξακοσίοις τῆς ἐπισκοπῆς Ἱερισσοῦ, μόλις ἀναβιβάζουσι τὰς ἐτησίας προσόδους τῆς ἀθωνιάδος σχολῆς εἰς 2500 φράγκα, ἐξ ὧν ἔμελλον 'να λαμβάνωσι μισθοὺς οἱ διδάσκοντες καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες ἐν τῇ σχολῇ, διδασκούσῃ διακοσίους περίπου μαθητὰς ἐπὶ τοῦ Βουλγάρεως. Τί δ' ἀπέφερον αἱ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συντεχνιῶν εἰσφοραὶ καὶ αἱ τῶν ἀρχόντων καὶ ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν ἀγνοῶ τέως, ἀλλ' ὡς ἐκ νεωτέρων τινῶν γραμμάτων εἰκάζω αἱ χορηγίαι ἦσαν οὐτιδαναί.

Μικρὰ διασάφησις ἀπαιτεῖται περὶ τῶν ἐφόρων καὶ τῶν ἐπιστατῶν τῆς σχολῆς, διότι κατωτέρω γενήσεται χρήσιμος ἡμῖν. Ἐφόρους τὸ σιγίλλιον διαρκεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει καθίστησι τοὺς μητροπολίτας Ἡρακλείας καὶ Νικομηδείας, ὁρίζον καὶ περὶ λαϊκῶν τοιούτων ὅτι θέλουσι διορίζεσθαι ἐκ τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ταύτῃ «χρησίμων καὶ προκρίτων χριστιανῶν πραγματευτῶν οἵτινες καὶ ὅσοι κατὰ καιροὺς, συνοδικῇ σκέψει καὶ διαγνώσει, κριθῶσι πρόσφοροι καὶ ἄξιοι»· δῆλον οὖν ὁ τῶν λαϊκῶν ἐφόρων, προσλαμβανομένων οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀρχοντικοῦ ἢ τραπεζιτικοῦ ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ συστήματος, ἀριθμὸς ἦν ἀόριστος. Ἐπίτροπον δὲ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου διορίζουσι τὸν προηγούμενον Μελέτιον, διότι πρωταίτιος ἐγένετο τῆς συστάσεως τῆς ἀθωνιάδος, ὅπως φροντίζῃ τῆς συντηρήσεως τῆς σχολῆς «ἐκτὸς τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς τῶν μαθητῶν διατάξεως καὶ τῆς ἔσω τοῦ φροντιστηρίου οἰκονομίας τε καὶ διαθέσεως, ἥτις ἀνάκειται καὶ ἐπιτέτραπται μόνῳ τῷ διδασκάλῳ, διατάττοντι αὐτὴν κατ' ἰδίαν θέλησιν, τοῦ ρηθέντος ἐπιτρόπου κὺρ Μελετίου ἀκολουθοῦντος διόλου καὶ πειθαρχοῦντος».

ζ

Ἡμιόλιον ἐνιαυτοῦ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Ἄθωνος», ἐν ᾧ περὶ τῆς ἀθωνιάδος σχολῆς ἔγραψα στίχους τινὰς, ἀναγράψας τὴν ἵδρυσιν αὐτῆς τῇ «φιλογενεῖ ἐπιμελείᾳ Μελετίου τοῦ βατοπαιδινοῦ ἱερομονάχου», ἀνέλαμψεν ἐπὶ σκοπῷ διαφωτίσεως δῆθεν διατριβή τις τοῦ μακαρίτου ἱερομονάχου Νικάνδρου τοῦ Βατοπαιδινοῦ τοῦ ἐκ Θάσου, τελειοφοίτου τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου καὶ ἐπὶ μαθήσει φήμην ἔν Ἁγίῳ Ὄρει κτησαμένου[3]. Ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ μακρὰ φλυναφία κατεχέετο κατὰ τοῦ τὸν «Ἄθωνα» συγγράψαντος ὡς ἀριθμοῦντος κατὰ τὰς πολλὰς δῆθεν (δῆλά γε δὴ τέσσαρας) εἰς Ἅγιον Ὄρος ἐπισκέψεις αὐτοῦ τὰς ἀργυροχρύσους εἰκόνας καὶ τὰ σημειώματα τοῦ Θεοδωρήτου, ὡς ἔχοντος καιρὸν μελέτης ἐγγράφων[4] — ἠρνήθησαν 'να μοὶ χορηγήσωσι τὰ περὶ τῆς σχολῆς—ἀλλ' εἰπόντος ὅτι φιλογενεῖ ἐπιμελείᾳ — ὄχι καὶ δαπάνῃ — ἱδρύθη ἡ ἁγιορειτικὴ αὕτη σχολή. Ὅτι ἡ διατριβὴ ἐγράφη ἐπὶ σκοπῷ ἐπιθέσεως, ἄγαν ἀνειλικρινῶς, δεικνύεται ἐκ τῶν ἑξῆς.

---

3. «Νεολόγου» ἔτος ΚΑ', ἀριθμ. 5246, νοεμβρίου 28 τοῦ ἔτους 1886.

4. ἐγγραφα παρεχώρησάν μοι πρὸς ἐξέτασιε καὶ μεταγραφὴν οἱ μακαρῖται ἀρχιμανδρῖται Λουκᾶς τὰ τῆς μονῆς ἐσφιγμένου καὶ Δανιὴλ ὁ Θάσιος τὰ τῆς μονῆς Παντοκράτορος, ἐκδοθέντα πάντα ἐν τόμοις Η', Θ' καὶ ΙΘ' τῆς ''Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας,,.

Ὁ μακαρίτης Νίκανδρος ὑπ' ὄψιν εἶχε «σιγίλλιον ἐκδεδομένον τῷ 1750 πρωτόγραφον» μαρτυροῦν τῇ κυρώσει τοῦ τε πατριάρχου Κυρίλλου καὶ δεκαεννέα συνοδικῶν καὶ παρεπιδημούντων ἀρχιερέων ὅτι «ἱδρυταὶ τῆς σχολῆς εἶναι οἱ ὁσιώτατοι βατοπεδινοὶ πατέρες»· ἀλλὰ πρὸς ἀναίρεσιν τῶν ἐμῶν ρημάτων ὅτι ἡ σχολὴ ἱδρύθη «φιλογενεῖ ἐπιμελείᾳ Μελετίου τοῦ βατοπεδινοῦ ἱερομονάχου» προσάγει ἀπόσπασμά τι ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου γράμματος, καθ' ὃ μαρτυρεῖ πατριάρχης τε καὶ δεκαεννέα ἀρχιερεῖς ὅτι «ἐπίτροπον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ (τῆς σχολῆς) διωρίσαμεν καὶ κατεστήσαμεν τὸν ὁσιώτατον προηγούμενον τῆς αὐτῆς μονῆς ἐν ἱερομονάχοις Μελέτιον, οὐ μόνον ὡς ἱκανὸν καὶ ἄξιον καὶ πρόσφορον τυγχάνοντα τῆς τοιαύτης ἐπισταsίας. ἀλλὰ καὶ **ὡς ζηλωτὴν ὁ·άπυρον ἀναφανέντα καὶ πρωταίτιον** τοῦ θεαρέστου τούτου ἔργου καὶ συνεργὸν καὶ συμπράκτορα». Κατὰ τοιοῦτον τρόπον δῆθεν ἀναιρούμενον ἡ διατριβὴ μὲ καταγγέλλει ὅτι καιρὸν ἔχων πρὸς μελέτην ὤκνησα 'να μελετήσω ἔγγραφα πατριαρχικὰ περὶ τῆς σχολῆς καὶ ἠρνήθην τὴν τοῖς βατοπεδινοῖς πρέπουσαν δόξαν, ἀποδιδοὺς ταύτην τῷ Μελετίῳ, ὃς ἦν, κατὰ τὴν διατριβήν, «προϊστάμενος τῆς τοῦ Βατοπεδίου, καὶ ὡς τοιοῦτος συνήργησεν, ὑποθερμάνας τὸν διακαῆ πόθον καὶ τὴν καλλίστην διάθεσιν τῶν ἄλλων αὐτοῦ συναδέλφων», ὡς ἂν εἰ ἠδύναντο αἱ λέξεις αὗται 'να ἑρμηνεύσωσι τὰ γραφόμενα τοῦ τε πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλίου ὅτι ζηλωτὴς διάπυρος καὶ **πρωταίτιος** ἦν ὁ Μελέτιος τῆς ἱδρύσεως τῆς ἀθωΐτιδος σχολῆς. Ἀλλ' ὁ καταγγέλλων ἕτερον ἐπὶ τῇ μὴ μελέτῃ γραμμάτων ἐπισήμων — μὴ χορηγηθέντων τῷ συγγραφεῖ τοῦ «Ἄθωνος»—ἔλαθε παρασκευάζων ἑαυτῷ λαμπρὰν τὴν ὀνομασίαν ὀκνηροῦ ἢ οὐχὶ καλῆς πίστεως διατριβογράφου· διότι γράψας τῷ 1883 καὶ ἐκδοὺς τὰ «Χρονικὰ τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας» ἐμνήσθην[5] τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει διδασκαλίας τοῦ Εὐγενίου «μακαρίσας καὶ τῶν φιλοκάλων βατοπεδινῶν καὶ τῶν λοιπῶν οὐχ ἧττον φιλογενῶν μοναχῶν τοῦ ἁγιωνύμου Ἄθω τὴν πρὸς τὰ γράμματα ἀγάπην, ἧς ἐσμὲν μάρτυρες τὴν σήμερον ἅπαντες». Σχεδὸν δὲ συγχρόνως ἐν αὐτῇ τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» ἐμνήσθην τῆς φιλογενείας τῶν τοῦ Βατοπεδίου μοναχῶν[6], προσκαλεσάντων διδάσκαλον τῷ 1749—ὄχι 1750 κατὰ τὴν διορθοῦσάν με δῆθεν διατριβὴν—τὸν πολὺν γραμματικὸν Νεόφυτον Καυσοκαλυβίτην τὸν ἐξ Ἑβραίων· ἡ διατριβὴ μάλιστα, καίπερ κακίζουσα τὸν μὴ μελετῶντα τὰ ἐπίσημα γράμματα καὶ κηρύττουσα τοῦτον ἀδικαιολόγητον ἕνεκα τούτου, δείκνυσιν ἀδικαιολόγητον καὶ τὸν ἐργάτην αὐτῆς, ἀγνοοῦντα μὲν τὸ ἀπὸ δεκεμβρίου τοῦ 1749 συμφωνητικὸν γράμμα τοῦ Νεοφύτου καὶ τῶν βατοπεδινῶν, ἀποκρύπτοντα δὲ τὴν ἐμὴν διατριβὴν περὶ τῆς ἀθωνιάδος ἀκαδημίας, δυναμένην, ἕνεκα τῶν γραφομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν παραπομπῶν ἕνεκα, 'να ὁδηγήσῃ τὸν διατριβογράφον εἰς πολλὰς ἱστορικὰς μαρτυρίας, ἃς ἀγνοῶν προέβη 'να μὲ διαψεύσῃ.

ℓ

Τὰ δύο λοιπὸν γράμματα ταῦτα περὶ Εὐγενίου Βουλγάρεως εἰσὶν ἅμα καὶ μαρτύρια περὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἀκαδημίας ταύτης καὶ τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς κοινῇ ληφθεισῶν ἀποφάσεων· τούτων δὲ μόνον τὸ ἓν ἐκδέδοται ὡς ἔχει· δύο ἕτερα εἰς τὴν σχολὴν ἀναφερόμενα, τὸ μὲν τοῦ Βουλγάρεως (1756) τὸ δὲ τοῦ 1800 ἐξέδωκα τῷ 1883· τούτοις προσέθηκα γράμμα τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν ἐκδεδομένον τῷ 1782, χρήσιμον τοῖς μελετῶσι τὴν ἱστορίαν τῆς ἀθωνιάδος σχολῆς, ἧς ὁ Γαβριὴλ ἐμερίμνα τότε[7]. Ἡ παλαιοτέρα δὲ περὶ τῆς σχολῆς ἔγγραφος μαρτυρία ἐξεδόθη τύποις ὑπὸ Ἰωάννου Σακκελίωνος[8] ἐν τῇ «Πανδώρᾳ» κατὰ τὸ ΥΖ' χειρόγραφον τῆς ἐν Πάτμῳ περιλαλήτου βιβλιοθήκης. Εἰς ταῦτα δὲ τὰ κείμενα ἠρκέσθην, ἐλπίζων προσεχῆ τὴν ἔκδοσιν τῶν (ἴσως) σωζομένων που πατριαρχικῶν γραμμάτων, ἢ σχετικῶν ἐπιστολῶν ἁγιορειτῶν λογίων καὶ διδασκάλων, ἢ συγχρόνων τῷ κλεινῷ Εὐγενίῳ, ἢ μαθητῶν αὐτοῦ καὶ φίλων· διότι, κατὰ πολλὴν τῶν δυναμένων ἐρημίαν, ἀναγκαζόμεθα 'να θηρεύωμεν εἰδήσεις ἐν βιβλίοις ἐντύποις, ὅπου ἡ πρό-

5. ἐν σελίδι κυρίως 162.

6. Δύο ἀνέκδοτα γράμματα περὶ τῆς ἀθωνιάδος ἀκαδημίας· ἐν τόμῳ Γ' "Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας,,· πρόσεχες ἰδίως εἰς τὴν τῆς 687 σελίδος στήλην β', στίχους 32, 33, 34.

7. πάντα ἐν τῇ "Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείᾳ,,· βλέπε δὲ καὶ σελ. 124 - 129 τοῦ μικροῦ βιβλίου μου "Γράμματα πατριαρχικὰ περὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς,, ἐν Κων)πόλει 1903.

8. Πανδώρας τόμ. ΙΗ', σελ. 146· ἐγράφη δὲ τὸ συμφωνητικὸν τοῦτο κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1749,

λογός τις καὶ προταττόμενον ἐπίγραμμα, ἢ κατάλογος συνδρομητῶν δυνατὸν ἡμῖν ’να καταστήσῃ γνωστὸν ὄνομά τι λογίου μοναχοῦ ἢ διδασκάλου. Κυρίως ἀπό τινων ἐτῶν ἀπεδύθην εἰς τοιούτου εἴδους θήραν, φρονῶν ὅτι καὶ τὸ καταστῆσαι γνωστὰ τὰ οὕτως εὑρισκόμενα ὀνόματα θέλει κινήσει ζηλωτήν τινα τῆς δόξης τοῦ ἰδίου ἐπαγγέλματος ἵνα συμπληρώσῃ τὰ πάντως ἐν ἀτελείᾳ γραφόμενα. Οὕτω, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ «Ἄθωνι» γραφέντων περὶ λογίων ἁγιορειτῶν ἐξήτασα καταλόγους συνδρομητῶν· ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ «Πηδαλίου», εὑρίσκω τῷ 1800 γραφόμενον διδάσκαλον τῆς ἀθωνιάδος σχολῆς Κυπριανὸν τὸν διάκονον, ἀλλὰ καί τινα διδάσκαλον Μηνᾶν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων ἀσκούμενον, καὶ Ἰωσὴφ διδάσκαλον ἐν τῇ τοῦ Βατοπεδίου μονάζοντα, καὶ Χρύσανθον ἱεροδιδάσκαλον ἐν τῇ τοῦ Σταυρονικήτα, καὶ Γεώργιον διδάσκαλον ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, ἵνα παραλίπω τοὺς ἄλλοθεν γνωστοὺς, τόν τε Χριστοφόρον Προδρομίτην τὸν ἐν τῇ σκήτῃ τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς τοὺς διαύλους ἀνύοντα τῆς μοναδικῆς ἀσκήσεως, καὶ Βησσαρίωνα τὸν ἐκ Ραψάνης ἐν τῇ Νέᾳ Σκήτῃ μονάζοντα, καὶ Κύριλλον τὸν ἐκ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων, ἐν Καρεαῖς γένοντα. Τὰ περὶ τούτων δὲ τῷ 1800 παραδιδόμενα συμπληροῦντες διὰ νεωτέρων βιβλίων. εὑρίσκομεν τῷ 1819 ἐν τῇ «Ἑρμηνείᾳ εἰς τὰς ΙΔ΄ ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου» συνδρομητὰς ἀναγραφομένους τὸν ἐν τῇ Μ. Λαύρᾳ προηγούμενον Εὐθύμιον τὸν ἐκ Τραπεζοῦντος, τὸν γνωστὸν βεβαίως στιχουργὸν, τὸν «ὁσιοσοφολογιώτατον διδάσκαλον» Ὀνούφριον Πελοποννήσιον, πιθανῶς τὸν ἐκ Δημητζάνης τοὐπίκλην Κοντουρόγλουν, τὸν γραμματέα τῆς κοινότητος Καισάριον καὶ τὸν ἐν τῇ σκήτῃ τοῦ ἁγίου Δημητρίου καλλιγράφον Ἰωάσαφ τὸν ἐκ Πάρου. Συμπληρῶν τὰ τοῦ βιβλίου τούτου συγχρόνως ὁ τοῦ Νικοδήμου Συναξαριστὴς, ἐκδοθεὶς τῷ 1819 καθίστησιν ἡμῖν γνωστοὺς τὸν «ὁσιολογιώτατον» Προκόπιον καί τινα καλλιγράφον Αὐξέντιον μεταξὺ τῶν λαυριωτῶν, τὸν βατοπεδινὸν Ἰωσὴφ, ὃν γνωρίζει ἡμῖν διὰ τῶν τίτλων «ἀρχιμανδρίτου καὶ διδασκάλου», ὡς ἐπίσης καθιστᾷ γνωστοτέρους Νικηφόρον χαρτοφύλακα τὸν Ἰβηρίτην, καὶ τὸν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων «ὁσιολογιώτατον διδάσκαλον» Μηνᾶν, ὃν εὕρομεν καὶ τῷ 1800. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1819 ἡ πρώην περιώνυμος ἀθωνιὰς ἀκαδημία περιέστη εἰς παρακμὴν, οὐδ’ ἠδύνατο ’νὰ χορηγήσῃ τελείαν καὶ πλήρη παίδευσιν τοῖς φιλομαθέσιν, οὗ ἕνεκα φιλομαθεῖς ἁγιορεῖται μετέβαινον ἐπὶ συμπληρώσει τῶν σπουδῶν αὐτῶν εἰς ἑτέρας σχολὰς, τὰς μᾶλλον ἐγγὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους κειμένας· οὕτω τῷ 1819 συνδρομηταὶ τοῦ «Συναξαριστοῦ» ἀναγράφονται ἐν τῇ σχολῇ τῶν Κυδωνιῶν διδασκόμενοι Ἀγαθάγγελος καὶ Λαυρέντιος οἱ λαυριῶται μοναχοὶ, Ἀρτέμιος διάκονος ὁ βατοπαιδινὸς, ὁ μοναχὸς ἐκ τῆς τοῦ Ξηροποτάμου Νεόφυτος, καί τις Ἰωακεὶμ Δημητριάδης, σημειούμενος ἀορίστως ἁγιορείτης. Πρὸς τούτοις, ἀνατρέχοντες ἀρχαιότερον, εὑρίσκομεν ὅτι καὶ τῷ 1803-1804 ἐδιδάσκοντο ἐν τῇ σχολῇ τῶν Κυδωνιῶν Νεόφυτος ἱερομόναχος καὶ ὁ μοναχὸς Καισάριος, ἀμφότεροι λαυριῶται, ὡς ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν τῶν τῆς τοῦ Σοαβίου Φιλοσοφίας Στοιχείων ἀναγινώσκω, ἔνθα σημειούμενον εὑρίσκω καὶ τὸν διδάσκαλον τῆς ἑλληνικῆς ἐν τῷ Βατοπαιδίῳ σχολῆς Ἀθανάσιον Φιλιππουπολίτην, λαϊκὸν ἢ μοναχὸν δόκιμον ἴσως ὄντα.

Ἐκ τῶν ἄνω σημειωθέντων, Νικηφόρος χαρτοφύλαξ ὁ ἰβηρίτης ἀναφέρεται ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν τοῦ Λεξικοῦ Γκαρπολᾶ (ἐν Ἀθήναις) διαμένων ἐν Ἀθήναις τῷ 1839, καὶ συγχρόνως ἁγιορεῖται λόγιοι γνωρίζονται ἡμῖν Μελχισεδὲκ μοναχὸς ὁ ἐκ Νάξου, γραμματεὺς τῆς Λαύρας,—ὁ διδάσκαλος τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς τῆς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων Νεόφυτος ἱεροδιάκονος—ὁ τῆς αὐτῆς μονῆς «ὁσιολογιώτατος» γραμματεὺς γέρω Γαβριὴλ—ὁ ἐν τῇ τοῦ Χελιανδαρίου μονῇ διαμένων Νικόδημος Κοιρανίδης (μοναχὸς ἴσως) πρώην δημιοδιδάσκαλος ἐν Γλώσσῃ τῆς Σκοπέλου—Γρηγόριος ὁ Νικητινὸς ὁ «ὁσιολογιώτατος» τῆς τοῦ Ξηροποτάμου γραμματεὺς—καὶ ὁ ἐν τῇ σκήτῃ τῆς Ἁγίας Ἄννης διαμένων γραμματεὺς τῆς ἱερᾶς κοινότητος Ἰωσὴφ Κωνσταντᾶς.—Τῷ 1836, καθὼς ἀναγινώσκω ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν τοῦ «Ἑορτοδρομίου» τοῦ Νικοδήμου, ἐμόναζεν ἐν τῇ Λαύρᾳ Γρηγόριος ὁ διδάσκαλος ὁ ἐκ Σκοπέλου καὶ ἐν τῇ σκήτῃ τῆς ἁγίας Ἄννης ὁ διδάσκαλος Λεόντιος ἴσως ὁ ἐκ Καισαρείας, Ἠλίας δ’ ὁ μοναχὸς ὁ ἐκ Ξηροποτάμου διετέλει γραμματεὺς τῆς κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τῷ δὲ 1841 ἀναφέρεται μονάζων ἐν τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου Νικόλαος ὁ διδάσκαλος καὶ μουσικὸς, ὡς ἐν κατα-

λόγῳ συνδρομητῶν τοῦ «Πηδαλίου» δευτέρας ἐκδόσεως ὑπέγραψεν ἑαυτόν.

Ἀπὸ τοιούτων εἰδήσεων πιθανῶς συναρμολογηθήσεταί ποτε ἡ ἡμετέρα ἐκκλησιαστικὴ τῶν κάτω χρόνων ἱστορία. Προτιμητέα μὲν τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, τιμιώτερα δὲ τούτων ἔσθ' ὅτε καθίστανται τὰ ἰδιωτικά, ἐπιστολαί τινες καὶ ἀποσημειώματα, καὶ τούτοις ἀρκούμεθα, συμπληροῦντες τὰς περί τινων προσώπων βιογραφικὰς εἰδήσεις διὰ μαρτυρῶν δευτερευούσης σημασίας, οἷοι οἱ κατάλογοι συνδρομητῶν, οἵτινες ἐν τούτοις ἀποδείκνυνται ἐν ἐλλείψει εἰδήσεων ἑτέρων πηγαὶ ἐπίσης ἀξιόπιστοι καὶ εὐμενῶς ἡμῖν ἀποδεκταὶ, δυνάμεναι συμπληρῶσαι κεχηνότα μέρη τῆς ἱστορίας ἐὰν πολλαὶ συναθροισθῶσιν.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

Π. Ρι ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΣΩΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ καὶ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

(ἴδε καὶ σελίδα 36 τοῦ παρόντος τόμου)

Ι'. Ληξιαρχικοῦ Γραφείου.

	Βαπτίσεις	Γάμοι	Κηδεῖαι
Φαναρίου πατριαρχικὴ ἐνορία	82	105	42
Τζιβαλίου ἁγίου Νικολάου .	112	24	40
Μουχλίου Πανα͡γίας . . .	28	10	8
Πλατᾶ Ταξιαρχῶν . . .	45	10	20
Ποτηρᾶ Ἁγίου Γεωργίου. .	24	10	14
Βκλίνου Πανα͡γίας. . . .	45	12	20
Ξυλοπόρτης Ἁγ. Δημητρίου	42	12	28
Τεκὺρ Σεραίου Πανα͡γίας . .	20	4	5
Ἐδηρνὲ Καποῦ Ἁγ. Γεωργίου	18	10	6
Ἐγρὶ Καποῦ Πανα͡γίας . .	22	10	10
Σκλματομβρουκίου Πανα͡γίας.	33	10	10
Σαρμασικίου Ἁγ. Δημητρίου.	15	3	6
Τὸπ Καποῦ Ἁγ. Νικολάου .	24	5	14
Ἓξ Μαρμάρων Πανα͡γίας . .	51	5	23
Βλάγκας Ἁγ. Θεοδώρων . .	126	38	90
Κοντοσκαλίου Πκν. Ἐλπίδος	126	35	88
Κοντοσκαλίου Ἁγ. Κυριακῆς	82	31	40
Ψαμμαθείων Ἁγ. Μηνᾶ . .	12	4	10
Ψαμμαθείων Ἁγ. Γεωργίου.	24	4	18
Ψαμμαθείων Ἁγ. Νικολάου .	10	3	6
Ψαμμαθείων Ἀναλήψεως. .	8	4	8
Ψαμμαθ. Ἁγ. Κωνσταντίνου.	82	17	42
Βελιγραδίου Πανα͡γίας . .	42	8	13
Χάσκιοϊ Ἁγ. Παρασκευῆς .	40	14	30
Ταταούλων Ἁγ. Δημητρίου .	205	68	240
Ταταούλων Εὐαγγελιστρίας .	138	32	65
Φερίκιοϊ Ἁγ. Ἀποστόλων .	110	20	28
Σταυροδρομίου (τριῶν ναῶν) .	700	120	404
Γαλατᾶ Χριστοῦ Σωτῆρος .	120	48	50
Γαλατᾶ Πανα͡γ. Καφτιανῶν.	120	40	50
Γαλατᾶ Ἁγ. Νικολάου . .	38	10	15
Γαλατᾶ Ἁγ. Ἰωάννου . .	30	4	
Διπλοκιονίου Πανα͡γίας . .	60	20	60
Παλαιοῦ Μπάνιου Πανα͡γίας .	12	4	5
Ὀρτάκιοϊ Ἁγ. Φωκᾶ . . .	60	13	34
Ξηροκρήνης Ἁγ. Δημητρίου .	18	6	10
Μ. Ρεύματος Ταξιαρχῶν . .	125	23	100
Βεβεκίου Ἁγ. Χαραλάμπους .	14	7	10
Βαφεοχωρίου Εὐαγγελιστρίας	26	6	20
Σωσθενίου Ταξιαρχῶν . .	25	6	20
Νεοχωρίου Πανα͡γίας . . .	55	12	50
Νεοχωρίου Ἁγ. Νικολάου .	65	12	30
Βλουκλίου Ζωοδόχου Πηγῆς*	40		
Αὐτοκρατ. Πτωχοκομείου .			100
	3074	839	1882

Ο ΡΩΜΑΙΚΟΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ

Εὐθύνη τοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς πράγμασι.

[ἐπιστολὴ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως]

Ἀπανταχοῦ γίνεται λόγος περὶ τῆς σοβαρᾶς εὐθύνης τῆς βαρυνούσης τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας τῆς Εὐρώπης ἐπὶ ταῖς θηριωδίαις** ταῖς διαπραχθείσαις ἐν Μακεδονίᾳ. Τίς ὅμως θὰ ἐπίστευε ποτὲ ὅτι μέγα μέρος τῆς εὐθύνης ταύτης βαρύνει τὸν ἑλληνικὸν κλῆρον, τὸν ἀνώτερον ἰδίᾳ, καὶ ὅλως ἰδιαζόντως τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως; —Τὸ Φανάριον, ἕδρα τοῦ Πατριαρχείου, ἀποτελεῖ τὸ κέντρον ἔνθα ἐμφωλεύει ὁ ἀγριώτερος ἑλληνικὸς φανατισμὸς καὶ τὸ μῖσος κατὰ πάσης φυλῆς, ἔστω καὶ ὀρθοδόξου, ἀρνουμένης νὰ ὑποδουλωθῇ τῇ ἑλληνικῇ ὀρθοδοξίᾳ. Τοιοῦτόν τι συμβαίνει εἰς τοὺς βουλγάρους. Ἀπὸ ἡμίσεως αἰῶνος ἀφορισθέντες ὑπὸ τοῦ Φαναρίου, ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τοῦ δῆθεν οἰκουμενικοῦ θρόνου. Ἐπὶ πλέον

* βλέπε ἐν τῇ στατιστικῇ τῶν νοσοκομείων.

** παρέλιπεν ἐπὶ σκοπῷ τὴν λέξιν βουλγαρικαῖς.

ἡ σχισματικὴ Βουλγαρία προσπαθεῖ νὰ προσαρτήσῃ ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν Μακεδονίαν, οἰκουμένην κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, ἥτις προσάρτησις θὰ παρεσκεύαζε τὴν κατάπτωσιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν ἐθνισμὸν ἐπὶ θριάμβῳ τοῦ βουλγαρισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐσήμαινε τὸ τέλος τῆς Ἑλλάδος*. Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ διπλοῦν μῖσος, πολιτικὸν καὶ θρησκευτικόν, τὸ ὁπλίζον ἕλληνας καὶ βουλγάρους, ἐχθροὺς τοὐντεῦθεν ἀσπόνδους. Καὶ νῦν, ἡ αὐτοκκλουμένη μεγάλη μήτηρ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἀντὶ νὰ προσπαθῇ νὰ διαλύσῃ τὸ ἄγριον μῖσος μεταξὺ τῶν δύο ὁμοδόξων λαῶν, ὑποδαυλίζει αὐτό, ἐλαυνομένη ὑπὸ κοσμικῶν συμφερόντων καὶ πολιτικῶν σκοπῶν. Διὸ καὶ μόλις ἐκραγείσης τῆς ἐπαναστάσεως, εἰς ἁπάσας τὰς ἑλληνικὰς ἐκκλησίας ἀπεστάλησαν καὶ ἀνεγνώσθησαν πατριαρχικαὶ ἐγκύκλιοι, δι' ὧν ἐπιβάλλεται τῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ νὰ ὑποβοηθῶσι τὰς βουλὰς τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως, καὶ νὰ παρέχηται αὐτῇ πᾶσα ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ ἀρωγὴ πρὸς καταδάμασιν καὶ ὑποδούλωσιν τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ, τῶν ἀφωρισμένων καὶ ἀνταρτῶν βουλγάρων.

Οὐ πρὸ πολλοῦ ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς πρεσβείας ὅτι ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἔλαβε πολυπληθεῖς ἀναφορὰς ἑλληνικῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, δι' ὧν παρακαλεῖται ἡ ὑψηλὴ Πύλη νὰ κατασπείσῃ δραστηρίως τὰς ἐνεργείας τῶν βουλγαρικῶν**στιφῶν, τῶν μὴ φειδομένων οὔτε τῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων. Καὶ εἶναι γνωστὸν τίνι τρόπῳ ἡ κυβέρνησις ἐχαλιναγώγησε τοὺς ἀντάρτας, καὶ ὁποῖα ὠφελήματα ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐκαρπώθησαν ἡ ὀρθοδοξία καὶ ἡ προσωρινῶς συμμαχοῦσα μετὰ τῆς τουρκικῆς ἑλληνικὴ κυβέρνησις. Εἰς ἀμοιβὴν τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν, τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον ἔλαβε παρὰ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ πρὸς ἀνέγερσιν τῶν καταστραφεισῶν ἐκκλησιῶν καὶ πλήρη ἐλευθερίαν ἐνεργείας καὶ συνδρομὴν πρὸς ὑπαγωγὴν ὑπὸ τὸν δεσποτισμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου, τῶν ὀλίγων λειψάνων τοῦ βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ τῶν περισωθέντων ἐκ τῆς ἐξοντώσεως, ὅστις πληθυσμὸς μέχρι τοῦδε ὑπέκειτο τῷ βουλγάρῳ ἐξάρχῳ. Καθ' ἑκάστην αἱ ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες ἀναγράφουσι πολυπληθεῖς δῆθεν ἐπανόδους χωρίων καὶ πληθυσμῶν βουλγαρικῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὀρθοδοξίαν. Τὸ Πατριαρχεῖον καὶ οἱ γειτνιάζοντες μητροπολῖται ἀπέστειλαν στίφη παπάδων πρὸς κατοχὴν τῶν ὑπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ κλήρου ἐγκαταλειφθεισῶν ἐκκλησιῶν, ἅτινα στίφη εἰσδύουσιν ἀπανταχοῦ οὐχὶ ὡς πατέρες καὶ ποιμένες, ἀλλ' ὡς θρασεῖς δεσπόται. Οἱ ὀλίγοι βούλγαροι, ἔρημοι καὶ πιεζόμενοι, φοβούμενοι τοὺς παπάδες πλέον τῶν βασιβοζούκων, κηρύσσουσιν ἑαυτοὺς εἰς πρῶτον νεῦμα ὑποκειμένους τῷ οἰκουμενικῷ, ἀποπτύοντες τὸ βουλγαρικὸν σχίσμα. Ἡ αἰσχρὰ αὕτη κωμῳδία θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς συνδιαλλαγῆς τῆς Τουρκίας μετὰ τῆς Βουλγαρίας· καὶ τότε ὁ σφετεριστὴς παπᾶς θὰ δεήσῃ νὰ σωθῇ ἀπὸ τῆς βουλγαρικῆς ὀργῆς, ἥτις θὰ ἐκραγῇ εἰπέρ ποτε τρομερά. Ὁ βούλγαρος οὐδέποτε θὰ συγχωρήσῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν κλῆρον, ὅτι ηὐλόγησεν ἀξιωματικούς, στρατιώτας καὶ νεανίας ἕλληνας προσενεχθέντας ὅπως βαδίσωσι μετὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ κατὰ τοῦ ἐχθίστου βουλγάρου.

Ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Βουλγαρίας εἶδε τὸ φῶς κατ' αὐτὰς ἑβδομαδιαῖον περιοδικὸν ὑπὸ τὸν ὡραῖον τίτλον** «Γκρέκα Ζλόβα» (ἑλληνικὴ κακουργία), ὅστις τίτλος δηλοῖ πόσον εἶναι ἄσπονδον τὸ μῖσος μεταξὺ τῶν τέκνων τῆς δῆθεν ὀρθοδοξίας. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς φρίκης, τὴν ὁποίαν εἰς ἡμᾶς ἐμπνέει τὸ ἀμείλικτον τοῦτο μῖσος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραγικῆς σκηνῆς ἀδελφῶν βουλγάρων καὶ ἑλλήνων ἀλληλοσφαζομένων διὰ τὸν θρίαμβον τοῦ ἑλληνισμοῦ ἢ τοῦ βουλγαρισμοῦ, ἅπερ πάθη ὑποθάλπει ὁ κλῆρος, ὁ ἑδρεύων ἐν Φαναρίῳ καὶ Σοφίᾳ, ἐκπλήττει ἡμᾶς ἡ σκληρὰ ἀναίδεια ἀρθογράφων τινῶν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», οἵτινες μέχρι ναυτιάσεως προσάπτουσιν εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν τὰς σφαγὰς τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου καὶ τῶν Σικελικῶν ἑσπερινῶν. Πόσον εἶναι θλιβερὸν τὸ θέαμα τοιαύτης ἑκουσίας τυφλώσεως! Τὸ Φανάριον (= φάρος) ὑποθάλπον τοιαῦτα ἄγρια μίση, ἐξαντλεῖ ἑαυτὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους τοῦ ἐθνικοῦ φανατισμοῦ βακχαλιζόμενον ὑπὸ τῆς μωρᾶς πεποιθήσεως ὅτι ἀποτελεῖ τὸν φάρον τοῦ σωτῆρος ἑλληνισμοῦ. Δὲν βλέπει τὸ δύσμοιρον ὅτι τὸ ἄθλιον αὐτοῦ φῶς ἐξασθενεῖ ὡς ἡμέραι καὶ ὅτι ταχέως θὰ σβεσθῇ ὑπὸ τὴν θριαμβευτικὴν κατακτητικὴν πνοὴν τοῦ ρωσσικοῦ πανσλαυισμοῦ.

---

* ! ! !

** [γράφε ληστρικῶν]

** ἡ λέξις οὐχὶ κατὰ εἰρωνείαν· ἀλλὰ γράφεται, δυστυχῶς ὑπὸ κληρικῶν εὐχομένων ἐπὶ εὐγενείᾳ καὶ ἀγωγῇ ! !

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ, δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 1997 καὶ χρονολογίαν 20

μαρτίου 1903 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Παναγιώτου Σαρηγιαννάκη κατὰ τῆς συζύγου του Εὐγενίας, τὸ γένος Βάτη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης Εὐγενίας, τὸ γένος Βάτη,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένῃ Εὐγενίᾳ, τὸ γένος Βάτη, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ τῶν δικογράφων ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρ. προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 26 αὐγούστου 1903.

Ὁ πρόεδρος 3

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Χρῆστος Ἀναστασίου Τσάτσου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἄλλοτε φαρμακοποιὸς καὶ διαμένων ἐν Ἀθήναις, νῦν δ' ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἑλένης Χρήστου Τσάτσου, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, κατοίκου Κων]πόλεως καὶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱερὰ Σύνοδος

Διὰ ταῦτα

δικάζουσα ἐρήμην τῶν καθ' ὧν ἡ τριτανακοπὴ καὶ ἀποφασίζουσα κατὰ πλειονοψηφίαν,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 3115 καὶ χρονολογίαν 5 μαΐου 1903 τριτανακοπὴν τῆς Εὐαγγελίας Δ. Δημητρακοπούλου, τὸ γένος Μ. Ἀργήτη, κατὰ τοῦ Δημητρίου Δημητρακοπούλου καὶ Βέρθας Μαρίνου, καὶ κατὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομ. 18 ἰουλίου 1895 ἀποφάσεως τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ὡς νόμιμον,

ἀκυροῖ τὴν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω χρονολογίαν ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη ἔγκυρος ὁ γάμος τῆς Βέρθας Μαρίνου καὶ τοῦ Δημ. Δημητρακοπούλου,

παραπέμπει τὴν περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ γάμου τῆς τριτανακοπτούσης μετὰ τοῦ Δ. Δημητρακοπούλου αἴτησιν εἰς τὸ Πνευματικὸν δικαστήριον τῶν Πατριαρχείων,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλ. Ἀληθείας», «Ταχυδρόμου» καὶ «Ἀνατολικοῦ Μηνύτορος» (Moniteur Oriental) δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τοῖς καθ' ὧν ἡ τριτανακοπὴ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα εἰς γρ. 508 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος. 3

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου τῇ 10 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

κ. ἀ. ἀ.

Ὁ Ὑπογραμματεὺς

Ἱεροδ. **Ἀθ. Πιπέρας.**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

Προσκαλεῖται ὁ Ἀνδρέας Λαζάρου Πέτρου, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ χωρίου Βερνίκι τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 3 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χριστίνας Ντίνε Ντέλιο ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 16 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† **Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ** 1

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Ξάνθου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς ξυλοκόπος τὸ ἐπάγγελμα καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Μαρτσίστης, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην, ὥραν 8 τουρκιστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Καστορίᾳ πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Λίνας Χρήστου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς εἰς τὰ οἰκιακὰ ἀσχολουμένης καὶ κατοίκου τοῦ ἰδίου χωρίου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν· ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν Καστορίᾳ, τῇ 10 ἰανουαρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† **Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ** 1

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—7

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ μωαμεθανικαὶ ἑορταὶ τῶν θυσιῶν—Αἱ πρὸς τὰ ἐθνικὸν ταμεῖον ὀφειλαὶ—Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ—Ἱστορικὰ Κύπρου, ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς μονῆς Μ. Ἀκύρας—Εἰδήσεις στατιστικαὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σωμάτων, ἐπιτροπῶν καὶ γραφείων (συνέχεια)— † πρώην Ἴμβρου Παΐσιος—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Αἱ μωαμεθανικαὶ ἑορταὶ τῶν θυσιῶν.

Ἐπὶ ταῖς παρὰ τοῖς συμπολίταις ἡμῶν μωαμεθανοῖς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σαββάτου ἀρξαμέναις καὶ ἐπὶ τετραήμερον ἀγομέναις ἑορταῖς τῶν θυσιῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν μεταβὰς εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐξοχ. ἄρχοντος καποῦ-κεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου ὑπέβαλε τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ ἡμῶν Ἄνακτι διὰ τοῦ ἐξοχ. Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶ, ἀρχιθαλαμηπόλου τῶν ἀνακτόρων τὰ ἐπὶ τούτῳ συγχαρητήρια, ἀνθ' ὧν ὁ σεπτὸς Ἄναξ ηὐδόκησε νὰ διαβιβάσῃ ἀμέσως τὰς αὐτοκρατορικὰς Αὐτοῦ προσρήσεις καὶ εὐχαριστίας. Ἀφοῦ δὲ συνεχάρη καὶ ταῖς ΑΑ. ΕΕ. τῷ ἀρχιγραμματεῖ Ταχσὶν πασᾷ καὶ ἑτέροις τῶν ἀνωτέρων ἀνακτορικῶν ὑπαλλήλων, ἐπεσκέψατο κατ' οἶκον τὴν Α. Ὑψ. τὸν πρωθυπουργὸν Φερὴτ πασᾶν καὶ τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν Ριζᾶ πασᾶν, τὰς πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐξοχ. ὑπουργοὺς ἐπισκέψεις ἀναγκασθεὶς νὰ ἀναβάλῃ ἕνεκα τῆς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν χοροστασίας ἐπὶ τῇ ἐπαύριον κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Τῇ δευτέρᾳ ὅθεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν συνοδίᾳ τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ ὑπαλλήλου ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ὑψ. τὸν σεϊχουλισλάμην καὶ τοὺς ἐξ. ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν, τῶν ἐσωτερικῶν, τῆς δικαιοσύνης, τῶν ναυτικῶν, τὸν πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, τὸν πρώην μέγαν βεζύρην Σαὶτ πασᾶν, τὸν νομάρχην τῆς πρωτευούσης Ριτβὰν πασᾶν καὶ ἑτέρους.

Πρὸς πολλοὺς δὲ τῶν μεγιστάνων καὶ λειτουργῶν τοῦ κράτους ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε συγχαρητήρια διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ τοῦ γραφείου τοῦ καποῦ-κεχαγιᾶ κ. Σπ. Κωνσταντινίδου.

Ὡσαύτως καὶ ὁ ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἀρχιμ. κ. Νικόδημος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ καποῦ-κεχαγιᾶ τοῦ ἁγιοταφ. μετοχίου μετέβη εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα καὶ

ὑπέβαλεν ἁρμοδίως συγχαρητήρια τῷ σεπτῷ ἄνακτι ἐπισκεψάμενος κατόπιν τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ἀνωτέρους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους.

Τινὰς τῶν ὑπουργῶν ἐπεσκέψαντο ὡσαύτως καὶ συνεχάρησαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν λοιπῶν ἁγίων Τόπων.

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΟΦΕΙΛΑΙ

τῶν ἱερῶν ναῶν γίνονται θέμα λόγου καὶ πρὸς ἀπονομὴν δικαιοσύνης οἷς πρέπει καὶ πρὸς διαφώτισιν τῶν καὶ δημοσίᾳ διαθρυλούντων ἀνυπόστατα περὶ τῆς τῶν κοινῶν οἰκονομικῶν δυσπραγίας, ἵνα μὴ σπερμολογήματα ἀνοσίως διαδιδόμενα παρασύρωσιν εἰς ἀνόητα συμπεράσματα τοὺς ὁμογενεῖς πάντας καὶ τοὺς ἀταλαιπώρως ἔχοντας πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ζήτησιν. Καὶ δέον νὰ μνησθῶμεν τῶν τὸ καθῆκον ἐπιτελεσάντων, μιμήσεως ἀξίους ὑπογραμμοὺς τούτους προβαλλόμενοι τοῖς ἐπιδεικνύουσι μέριμναν ὑπὲρ τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς προαγωγῆς τῶν καθ' ἡμᾶς κοινῶν πραγμάτων. Παρέχεται δ' ἡμῖν εἰς τοῦτο τὴν ἀφορμὴν ὅ τε σεβασμ. μητροπολίτης Χίου κ. Κωνσταντῖνος καὶ οἱ διέποντες τὰ τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς φιλογενοῦς ταύτης ἐπαρχίας, οἱ τὰς μέχρι τῆς σήμερον ὀφειλὰς αὐτῶν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἀποστείλαντες συμποσουμένας εἰς 6140 γρόσια, λαμπρῶς δ' ἀποδείξαντες ὅτι ἂν ἕνεκα λόγων διαφόρων ἀναβάλλη τις τὴν ἀπότισιν ἱερᾶς ὀφειλῆς, ἡ γενομένη πυμνεία τῆς καθυστερήσεως οὐδαμῶς σημαίνει μήτε δήλωσιν ἀρνήσεως, μήτε ὑπονοεῖ δυστροπίαν, ἢ τὴν ἐκ μέρους τῶν ὑστερούντων ἄγνοιαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ κέντρου τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ζωῆς καὶ κινήσεως.

Ἄλλως δὲ, οὐδεὶς δικαιοῦται ν' ἀγνοῇ ὅτι καὶ δυστυχήματα φυσικὰ καὶ συμφοραὶ προσδόκιμοι, καὶ οὐχὶ ἀσυνήθως τὰ ὧδε κἀκεῖσε κατασκευαζόμενα μητροπολιτικὰ λεγόμενα ζητήματα, παρεμποδίζουσι πᾶσαν ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἐνέργειαν τῶν ἀρχιερατικῶς προϊσταμένων, κωλύουσι δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ ἀθροίσεως τῶν πρὸς τὸ κέντρον ὀφειλῶν φροντίδα τοῦ προεστῶτος· διότι αὐτὸς δέον νὰ ὑπομνήσῃ τὴν τοιαύτην ὀφειλὴν τοῖς τὰ κοινὰ πράττουσι κατ' ἐπαρχίας, ἀείποτε προθύμοις οὖσι νὰ ὑπηρετήσωσι τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, προθύμοις ἵν' ἀκούσωσι τῆς ὑπὲρ καλῶν καὶ κοινωφελῶν ἐκκλήσεως καὶ φωνῆς αὐτῆς. Ἐντεῦθεν ἡ παρασιώπησις ὀνομάτων ἀρχιερέων ὑστερησάντων οὐχὶ ἑκουσίως, ἀλλ' ἢ διὰ δημιουργηθέντα ζητήματα, ἃ πλέον τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἔτους καὶ πολλάκις ὅλον ἔτος περισπῶσιν αὐτοὺς, ἢ σιτοδείας ἕνεκα καὶ κατὰ συνέπειαν πενίας, ἀναγκασθέντων νὰ διακόψωσι τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς ὑπὲρ ἀθροίσεως τῶν ἐπαρχιακῶν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ὀφειλῶν ἐνέργειαν· ὅταν ἀναλογισθῶμεν μάλιστα ὅτι τῶν οὕτως ἀναγκασθέντων νὰ καθυστερήσωσιν ὑπάρχουσί τινες, ἀμέσως καὶ ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὴν ἀπὸ κοινοῦ ληφθεῖσαν ὑπὸ Συνόδου καὶ Συμβουλίου πρὸ ὀκταετίας ἀπόφασιν καὶ τὸν ψηφισθέντα θεσμὸν τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐπαρχιακῶν ναῶν πρὸς τὸ πέμπειν εἰς τὸ ταμεῖον τὴν νενομισμένην εἰσφοράν, ὅτι δὲ τούτων εἷς καὶ τρόπον εἰσπράξεως καὶ σκέψεις περὶ τῆς ἐμπεδώσεως τοῦ θεσμοῦ δεόντως ὑπέβαλεν, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Κύριλλος, ὅταν ἀναλογισθῇ τις τοὺς τὰς κοινωφελεῖς ἐνεργείας τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων ἀνακόπτοντας πειρασμοὺς, θλίβεται βεβαίως ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἀπονέμει τὸ δίκαιον τῷ ὑπὲρ ἑαυτοῦ κατακτήσαντι τοῦτο, καὶ τοὺς οὕτως ἐργαζομένους εὔχεται νὰ μιμηθῶσι καὶ πάντες οἱ λοιποὶ, οἱ μηδεμίαν ὑποστάντες ἐπήρειαν, οἱ μητροπόλεις εὐπραγούσας διοικοῦντες, οἱ γινώσκοντες τὰς ἀνάγκας τὰς κοινὰς, ὧν εἰς θεραπείαν τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον δέον νὰ προσέρχηται ἀρωγὸν, καὶ προσῆλθε κατὰ τὰ τρία τελευταῖα κυρίως ἔτη, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θέλει προσέλθει. Καὶ κατὰ καθῆκον ἄρα δέον ν' ἀναγράψωμεν τὰς ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἀποσταλείσας πρὸς τὸ ἐθν. ταμεῖον ὀφειλὰς τῶν ἐπαρχιακῶν ναῶν Ηισσιδείας ἐκ γροσίων 1620, τοῦ λήξαντος ἔτους ὅλου, Διδυμοτείχου ἐκ γρ. 1377, ὑπόλοιπον λήξαντος ἔτους, Μαρωνείας ἐκ γρ. 720, τῶν ναῶν Θάσου καὶ ἑνὸς ἐκ Σαμοθράκης, Ροδοπόλεως ἐκ γρ. 685, ἀπέναντι τῶν τοῦ λήξαντος ἔτους ὀφειλῶν, Σηλυβρίας ἐκ γρ. 540, πρὸς συμπλήρωσιν προηγουμένης ἀποστολῆς, καὶ Λήμνου ἐκ 216 γρ. ἀπέναντι παλαιῶν ὀφειλῶν.

Ἐλπίζομεν ἀρκεταὶ νὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν ἀναγραφὴν ταύτην ἐντὸς ὀλιγίστου χρονικοῦ διαστήματος, εὐχόμεθα δὲ, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν.

Μ. Συμβουλίου διατυπωθεῖσαν ἀπόφασιν, ἵνα καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι, αἱ ναοὺς εὐημεροῦντας ἀριθμοῦσται, σπεύσωσι ν' ἀναγνωρίσωσιν ὅτι οὐδεὶς λόγος δικαιοῖ τὸν δυνάμενον ἐπιτελέσαι τὸ καθῆκον, ἀλλὰ μὴ ἐπιτελοῦντα· ὅτι οὐδεμία τοιαύτη διαφορὰ ἐν τῇ ἀπολαυῇ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων μεταξὺ τοῦ εἰσφέροντος καὶ τοῦ μὴ εἰσφέροντος—ἐνῷ μάλιστα δύναται—καὶ ὅτι ἄδικος ἡ παρατηρουμένη διαφορὰ αὕτη, ἐὰν ἔγγραφα πολλὰ εἰσάγωνται καὶ διέρχωνται εἰς τὰ πατριαρχικὰ γραφεῖα ἄνευ τῆς ἐπιβαλλομένης φορολογίας, καὶ ἐὰν χαίρωσι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἴσα τοῖς ἀποστέλλουσι τὰς ὀφειλὰς οἱ μὴ θέλοντες—ἐνῷ δύνανται—νὰ πέμψωσιν. Ἤδη μάλιστα, γνωστὸν ὅτι περιστάσεις ἀνιαραὶ πληγὰς ἀνοίγουσι παντοχοῦ, ἃς ἀνάγκη νὰ θεραπεύωμεν διαρκῶς, ἐθνικὴ δὲ φιλοτιμία ἐπιβάλλει ἡμῖν εἰς πλήρωσιν ἑτέρων νὰ σπεύδωμεν, ἀναλόγως τῶν προσόδων χορηγοῦντες καὶ ἐν αἷς ἔτι περιστάσεσι βλέπομεν ὅτι γενναῖοι πρέπει νὰ προτέλθωμεν ἀρωγοί, καὶ μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς πατριαρχικῆς ὑπηρεσίας, τῆς ἐργαζομένης ἀκριβῶς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ μέρους τῶν ἐπαρχιῶν διαρκῶς ὑποβαλλομένων αἰτήσεων.

Τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐνήμερον καὶ ἔγκαιρον πρὸς τὰς παρούσας καὶ ἐσωτερικὰς οὕτως εἰπεῖν ὑπηρεσίας, προθύμως σπεύδει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θέλει σπεύδει εἰς θεραπείαν καὶ τῶν ἔξω τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς ἀναγκῶν, εἰς θέσιν οὐχὶ δυσάρεστον διατελοῦν, ὡς ἐτόλμησαν νὰ γράψωσιν ἐν ἑλληνικῇ τῆς ἑσπερίου μοίρας ἐφημερίδι οἱ διαρκῶς ἱερεμιάδας ᾄδοντες ὀκνοῦντες δὲ νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἵνα μάθωσιν ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μεσοῦντος ἤδη φεβρουαρίου μηνὸς οὐδεὶς καθυστερεῖτο τῶν μηνιαίων μισθῶν, οὔτε βεβαίως ἠδύνατο ν' ἀποκλαίῃ ἢ καταγγέλλῃ πτώχευσιν τοιαύτην ὁ ταμίας τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, ὁ κατὰ μῆνα τακτικῶς ἰσολογισμὸν ὑποβάλλων τῷ πατριάρχῃ καὶ τῷ Συμβουλίῳ. Μόνοι οὗτοι κίνδυνον βλέπουσι πτωχεύσεως ἢ μείωσιν ἀποθεματικῶν κεφαλαίων ἐπὶ τῷ ὅτι τὸ ταμεῖον προσέρχεται χορηγοῦν ἐλάχιστα καὶ εὐτελῆ ποσὰ—μὴ δυνάμενον μεγάλα καὶ γενναῖα— πρὸς κοινότητα παθοῦσαν ὑπὸ πυρκαϊᾶς ἢ δοκιμαζομένην ἀπ' ἀνθρωπίνων δυστυχημάτων, ἢ πρὸς σωματεῖα κοινωφελῆ, ὧν ἡ ἐργασία εἰλικρινῶς καὶ λελογισμένως διεξαγομένη δύναται νὰ τιμήσῃ πᾶσαν οἱανδήτινα κοινωνίαν Ἀνατολῆς ἢ Ἑσπερίας.

Οἱ μεμψιμοιροῦντες ἐπὶ πᾶσι καὶ διὰ πάντων καὶ διαδίδοντες ἀνυπόστατα θρυλήματα πρέπει νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλαὶ καθ' ἑκάστην αἰτήσεις ὑποβάλλονται τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὅτι πάσας ὑπ' ὄψιν λαμβάνουσα πράττει τὸ προσῆκον· ἀλλ' οἱ ψευδολογοῦντες γινώσκουσι καλῶς ὅτι τὸ κέντρον αὐτὸ τῆς ὀρθοδοξίας, καθ' οὗ ἐπιτίθενται, τὸ ὑπηρετοῦν ταῖς ἀνάγκαις καὶ ταῖς ὑποθέσεσιν ἑκατὸν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἑβδομήκοντα σταυροπηγιακῶν μονῶν, ἔχει προϋπολογισμὸν μόλις δεκαπεντακισχιλίων λιρῶν, ἐνῷ μία μόνη τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ τοῦ Σταυροδρομίου, ἔχει προϋπολογισμὸν δεκακισχιλίων λιρῶν.

Ἀλλ' ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν λαὸς ὁ ὀρθόδοξος, ὁ τοσαύτην πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιδεικνύμενος ἀφοσίωσιν καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὸν πνευματικὸν ἀρχηγέτην αὐτοῦ καὶ ποιμένα, γινώσκει ὅπερ εἴπομεν καὶ ἄλλοτε· ὅτι τὸ διδόμενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ χρῆμα πρὸς αὐτὸν τὸν λαὸν ἐπιστρέφει. Ὁ λαὸς ὁ ὀρθόδοξος κάλλιον τῶν μεμψιμοιρούντων γινώσκει ὅτι δέον νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ κέντρον τῆς ἐθνικῆς ζωῆς ἐπαρκῶς, ὅπως ἐπαρκῇ καὶ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ συντήρησιν καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεων· ἐκτιμᾷ δὲ κάλλιον ὁ λαὸς ὁ ὀρθόδοξος καὶ τὴν προθυμίαν τῶν κατ' ἐπαρχίας ἀρχῶν, ἱερῶν τε καὶ κοσμικῶν, εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ κέντρου, καὶ τὴν ζημίαν, ἣν δυνατὸν νὰ προξενήσωσιν ἀνυπόστατοι διαδόσεις καὶ ὑπόνοιαι ἀβάσιμοι ἐν ἐφημερίσι σπουδαίαις ἀναστηλούμεναι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ κυριακὴ τῆς ὀρθοδοξίας. —Μετ' ἐπιβαλλούσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ ιάξεως καὶ ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας, ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἡ νενομισμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία. Τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμεν.

πατριάρχῃ συνιερούργησαν πάντες οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ πλὴν τοῦ σεβασμ. Μιτυλήνης ἀποσχόντος ἕνεκεν ἀδιαθεσίας. Μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς ἐγένετο τὸ νενομισμένον μνημόσυνον μετὰ κολλύβων ὑπὲρ τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ πίστει τελειωθέντων ἀοιδίμων πατριαρχῶν, εὐσεβῶνβασιλέων καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ πίστεως ἀγωνισαμένων ἔργῳ τε καὶ λόγῳ πατέρων ἡμῶν, οὗ γινομένου, ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμεν. πατριάρχης μετὰ τῶν συνιερούργησάντων ἀρχιερέων, φερόντων πάντων τὰς στολὰς αὐτῶν, ἀνῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πατριαρχῶν, ἔνθα καὶ αὖθις ἐψάλη τρισάγιον ὑπὲρ τῶν ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντων πατέρων ἡμῶν. Ἡ Α.Θ.Π. ἐπὶ τῆς κλίμακος τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης αὐτῆς βαθμῖδος ηὐλόγησε φέρων τὴν ἱερὰν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος τὸ ἐν τῷ προαυλίῳ συνωστισμένον ἄπειρον πλῆθος τοῦ λαοῦ. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ αὖθις ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ Α. Θ. Παναγιότης. Λόγον ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος λίαν πρόσφορον ἐξεφώνησεν ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρ. κ. Δημήτριος Γεωργιάδης καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, δεξάμενος κατόπιν τὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν ἐν τῷ ναῷ ἐκκλησιασθέντων σεβασμ. συνοδικῶν τε καὶ παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν ἐπὶ τῷ μετὰ σαφηνείας καὶ κάλλους λόγου ἀναπτυχθέντι θέματι, περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος.

Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία. — Ὁ ἐνταῦθα πρωθιερεὺς τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας αἰδεσ. κ. Μάρκος Σουένβυ ἐπεσκέψατο προχθὲς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μετά τινος παρεπιδημοῦντος ἀγγλικανοῦ ἱερέως, ἐν συνοδίᾳ τοῦ κ. Μιχαὴλ Θεοτοκᾶ δικηγόρου, καὶ ἐκπληρῶν ἐντολὴν τοῦ σεβασμι. ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ πριμάτου πάσης Ἀγγλίας κ. Θωμᾶ Ρένδελ, ἅμα μὲν ἀνεκοίνωσε τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἐπισκόπου Γιβραλτάρης κ. Γουλιέλμου Ἐδουάρδου Κόλλινς, ἑνὸς τῶν ἐγκρίτων ἱεραρχῶν τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγονται, ὡς γνωστὸν, πᾶσαι αἱ ἐν Ἀνατολῇ καὶ Ἀφρικῇ ἀγγλικανικαὶ παροικίαι, ἅμα δὲ συνέστησε τὸν ἅγιον Γιβραλτάρης ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας εἰς τὴν φιλάδελφον εὔνοιαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προσθέμενος ὅτι ἡ συχνὴ καὶ ἀδελφικὴ ἐπικοινωνία τοῦ ἐπισκόπου Γιβραλτάρης μετὰ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δέον νὰ ὑφίσταται ἀκμαία καὶ ζωηρὰ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐπ' ἀγαθῷ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν.—Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ φιλαδέλφου ἐνδιαφέροντος ἀπεδέξατο τὰ ἀνακοινωθέντα καὶ παρεκάλεσεν ὅπως διαβιβασθῶσιν αἱ προσήκουσαι προσρήσεις πρός τε τὸν σεβασμ. Καντουαρίας καὶ τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Γιβραλτάρης.

Μητροπολῖται Πισιδίας καὶ Καρπάθου. —Οἱ πανιερώτατοι μητροπολῖται Πισιδίας κ. Γεράσιμος καὶ Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀγαθάγγελος αἰτησάμενοι ἔτυχον τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας ὅπως μεταβῶσιν ὁ μὲν πρῶτος εἰς Ἱεροσόλυμα, ὁ δὲ δεύτερος εἰς Σμύρνην.

Ἐπισκέψεις.— Προχθὲς ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρυπάρης, καὶ ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Σκάσης.

Σήμερον δὲ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἄρχοντος καποῦ κεχαγιᾶ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Υ. τὸν πρωθυπουργὸν Φερὶτ πασᾶν.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί. — Τοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν κκ. Θ. Μαυρογορδάτω, Θ. Κουρτζῆ, Θ. Παπαδοπούλῳ, πρώην μουαβίνῃ τῆς νομαρχίας Ἀδριανουπόλεως, Θ. Τζούνῃ καὶ τῷ ἐκ τῶν πατριαρχ. γραμματέων Θ. Φαρμακοπούλῳ ἄγουσι τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, τὴν ἐπέτειον ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτὴν, αἱ συγχαρητήριοι πατριαρχ. προσρήσεις διεβιβάσθησαν διὰ τῶν ἁρμοδίων πατριαρχ. ὑπαλλήλων.

Ἀρχιερατικαὶ περιουσίαι.—Τῇ δευτέρᾳ ἔληξεν ἡ δημοπρασία τῶν πραγμάτων τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου, ἀπενεγκοῦσα περὶ τὰς 50000 γροσίων.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου

Τιμὴ τῶν δύο τόμων ὁμοῦ γρ. 15
» τοῦ ἑνὸς τόμου μόνον » 8

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΥΠΡΟΥ

ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς Μονῆς Μ. Λαύρας

ὑπὸ ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ·

Γ'.

Γράμμα πατριαρχικόν.

Κύριλλος ἐλέῳ Θεοῦ κ. λ. π.[1]

Ὁσιώτατε καθηγούμενε τῆς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς Λαύρας τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ οἱ λοιποὶ ἱερομόναχοι καὶ γέροντες, χάρις εἰη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω ὅτι ἡ νῆσος Κύπρος δαμαζομένη ὑπὸ τῆς ἀκρίδος ἤδη χρόνους πολλοὺς οὐδὲ αὐτοφυὲς χόρτον ἀναδοῦναι δύναται, καὶ οἱ αὐτὴν οἰκοῦντες ἦλθον εἰς μεγάλην δυστυχίαν καὶ ἀπορίαν, διὸ ἄλλως ποιῆσαι μὴ δυνάμενοι ἀπαλλαγῆναι, τῆς, κρίμασιν οἷς οἶδε Θεὸς, ἐπιπεσούσης δυστυχίας αὐτοῖς. συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι καὶ χωρίοις εὑρισκόμενοι πρόκριτοι τῆς νήσου ταύτης ἱερεῖς, ἀρχιερεῖς, ἄρχοντες καὶ πραγματευταὶ μετὰ τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, εἰδήσει καὶ γνώμῃ καὶ ἐπαναγκάσει τῶν κρατούντων τοῦ τόπου ἀρχόντων. καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα ἐπίτροπον αὐτῶν διὰ γραμμάτων αὐτῶν ἡμᾶς βεβαιοῦντες τὸν ἐντιμότατον κὺρ Ματθαῖον Τζιγάλαν, πρωτονοτάριον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης, ἵνα συνδράμωμεν αὐτῷ παντὶ τρόπῳ λαβεῖν τὴν αὐτόθι ἁγίαν κάραν τοῦ Μιχαὴλ Συννάδων, καὶ ταῖς πρεσβείαις αὐτοῦ ἁγίαις, ἀπαλλαγεῖεν τῆς ἀκρίδος, οὐ μήν γε ἄνευ κέρδους καὶ εὐχαριστίας παρὰ πάντων χριστιανῶν καὶ ἐξωτέρων. Διὰ τοῦτο γράφομεν καὶ ἐπαναγκάζομεν ὑμᾶς ἵνα ἐξάπαντος ἑτοιμάσητε δύο ἢ καὶ τρεῖς τῶν πατέρων καὶ ἀποδῶτε αὐτοῖς τὴν ἁγίαν ταύτην κάραν ἀποκομίσαι αὐτὴν εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν, δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν, καὶ ἔχετε εὐχαριστηθῆναι τὰ μέγιστα καὶ κέρδος ἀπολαῦσαι οὐ τὸ σμικρότατον. Εἰ δ' ἄλλως, μηνύσατε ἡμῖν ἀποστεῖλαι πρὸς ὑμᾶς τὸν παρόντα κὺρ Ματθαῖον λαβεῖν αὐτὸν ταύτην μεθ' ὧν βούλοισθε πατέρων καὶ ἀποκομίσαι τοῖς ἐκεῖσε. Οὕτω φροντίσατε ἐξ ἀποφάσεως, μηδεμίαν δειλιάσαντες δειλίαν· ὁ γὰρ ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐπιστώσαντο ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς βεβαιοῦμεν, ὡς ἔχετε ἔξειν πάλιν τὴν κάραν αὐτὴν μετὰ τῆς προσηκούσης εὐχαριστίας καὶ δωρεᾶς καὶ εὐεργεσίας τῆς πρὸς πάντων, ἡμετέρων τε καὶ ἐξωτέρων. Οὕτω ποιήσατε καὶ μὴ ἄλλως. Εὐφρανεῖτε γὰρ καὶ ἡμᾶς τὰ μέγιστα ἐπὶ τούτῳ τῷ τῆς νήσου ταύτης συμφέροντι. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη ὑμῖν.

Ἐν μηνὶ ὀκτωμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος ιβ'. 1629.

Δ'.

Γράμμα ἀρχῶν Κύπρου.

(Τ. Σ.) Σφραγὶς ἔχουσα ἐντὸς τὴν κυρίαν Θεοτόκον φέρουσαν ἐν ἀγκάλαις τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ κύκλῳ τὰ γράμματα· «**Γερμανὸς χάριτι Χριστοῦ μητροπολίτης Πάφου. 1682.**»

(Τ. Σ.) Σφραγὶς φέρουσα ἐντὸς τὴν κυρίαν Θεοτόκον πλατυτέραν καὶ κύκλῳ τὰ γράμματα· «**Ἰάκωβος χάριτι Χριστοῦ μητροπολίτης** ΚΡΙΝΚΣΛΕΛΣ[1].

(Τ. Σ.) Σφραγὶς ἔχουσα τὰ ἑξῆς γράμματα τουρκιστί· «**Κυρηνίας μητροπολίτης Νικηφόρος**».

Πανοσιώτατε πρῶτε τοῦ ἁγιωνύμου ὄρους τοῦ Ἄθωνος ἤτοι τῆς μεγίστης Λαύρας σὺν τοῖς λοιποῖς προηγουμένοις καὶ αἰδεσιμωτάτοις σκευοφύλαξιν, ἔλεος καὶ χάριν ἐπικαλούμεθα καὶ ἐπευχόμεθα τῇ ἡμῶν ἁγιωσύνῃ παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος.

Γνωστοποιοῦμεν ὑμῖν οἱ Κύπριοι ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς οἱ εὑρισόμενοι εἰς Ἔτρνὲ[2] ὡς ἔχοντες ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν προεστώτων τῆς Κύπρου εἰς τὸ προσκαλέσαι τὴν ἁγιωσύνην σας νὰ δράμητε καὶ πρὸς ἡμᾶς χάριν ἁγιασμοῦ. Τανῦν δὲ ποιοῦμεν πρὸς πᾶσαν τὴν ἱερὰν σύναξιν, καὶ ἀναγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ νὰ μᾶς γίνητε ἕτοιμοι βοηθοὶ εἰς τὴν συμφορὰν καὶ χρείαν μας νὰ μᾶς στείλητε τὴν ἁγίαν κάραν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μιχαὴλ Συννάδων μὲ πατέρας ἰδικούς σας, διὰ ἀφανισμὸν καὶ ἐξολόθρευσιν τοῦ θηρίου ἀκρίδος, ὅτι εἶναι εἰς πλῆθος ἄπειρον εἰς τὴν νῆσόν μας Κύπρον καὶ ἀφανιζοντας τὸ θηρίον ὑποσχόμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον χάριν ἐλέους ἄσπρα μετρητὰ χίλια χωρὶς ἀντιλογίας, καὶ ἐρχόμενοι οἱ πατέρες σας θὰ ἔχουν ἄδειαν μετὰ συνοδίας ἡμετέρας νὰ περιπατήσουν τὸ νησὶν ὅλον πρὸς ἁγιασμὸν καὶ ὡ-

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 71—73.

1. ὁ Λούχαρις ἐπὶ τῆς γ' πατριαρχείας.

1. ἐν τῇ ὑπογραφῇ Λαμπούσης (ἢ Λεμησοῦ).

2. Ἀδριανούπολιν, ἔνθα διέμεινεν ὁ σουλτάνος.

φέλειαν. Εἰς κάθε χωρίον καὶ τόπον ὅπου δ' ἂν προσκληθῶσιν, καὶ θέλουν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὸν καθένα μὲ σαρανταλείτουργα, προθέσεις, καὶ ἄλλας ἐλεημοσύνας ὁ καθεὶς καθὰ δυνάμεως ἔχει. καὶ ἐκτὸς τούτων δίδομεν καὶ τὰ ὡς ἄνωθεν ὑποσχόμενα, καὶ εἰς αὐτὰ μένομεν βέβαιοι. Τὸν φεβρουάριον σᾶς ἀναμένομεν. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ πάντων.

Μαΐου 26. 1692.

Ταπεινὸς μητροπολίτης Πάφου Γερμανός—Λαμπούδης Ἰάκωβος—Κυρηνίας Νικηφόρος—Μιχαὴλ πρωτοϊερεὺς Λαπίθου—Λουκᾶς ἱερεὺς Λευκωσίας—Μιχαὴλ ἱερεὺς Νεμπσοῦ—Ἰωάννης Ροῦσεν Ἀνδονίου βοεβόδας μάρτυς.

Ε'.

Γράμμα Φιλοθέου ἀρχιεπι. σκόπου Κύπρου.

Φιλόθεος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου.

Ὁσιώτατε καὶ σεβασμιώτατε σκευοφύλαξ μετὰ τοῦ καθηγουμένου τῆς κατὰ τὸ τὸ ἁγιώνυμον ὄρος τοῦ Ἄθωνος ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς Λαύρας καὶ λοιποὶ πατέρες ὅσοι τῆς κατ' αὐτὴν ἱερᾶς συνάξεως, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα τῆς ἡμῶν μετριότητος, χαίρετε ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν καὶ ὑγιαίνετε, τῶν διαβημάτων ὑμῶν κατευθυνομένων, κατὰ τὸ αὐτοῦ λόγιον. Οἶδε καλῶς καὶ ἡ ἁγιωσύνη ὑμῶν ὡς κήπου κεκλεισμένου, κατὰ τὸ ᾀδόμενον, καὶ πηγῆς ἐσφραγισμένης, οὐδὲν ὄφελος, ἐπεὶ ταύτης μὲν ἴδιον τὸ ποτίζειν πάντας τοὺς διψῶντας ἀνθρώπους τε καὶ τόπους· ἐκ τούτου δὲ τὸ εὐφραίνειν προσγίνεται διὰ τῆς ὁράσεως εἰς πάντας τοὺς φιλοθεάμονας. Αὐτὸ γοῦν τοῦτο (εἰ τ' ἀληθὲς ἀκούοντες μὴ δυσχεραίνητε) καὶ ὑμεῖς φαίνεσθε ποιοῦντες, τὸ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μιχαὴλ Συννάδων ἱερὸν κρανίον ἔχοντες, οἱονεὶ κεκλεισμένην καὶ ἐσφραγισμένην πηγὴν, ὑπερορῶντες τοὺς δίψει συνεχομένους, τοὺς πιεζομένους δηλαδὴ ὑπὸ τῆς βλάβης τῆς φθοροποιοῦ ἀκρίδος, δύναμιν ἔχοντος τοῦ ἱεροῦ τούτου λειψάνου θεόθεν ἀποδιώκειν ταύτην καὶ ἐξολοθρεύειν ὅπου δ' ἂν ἀπέλθῃ, τοῖς μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως δεχομένοις αὐτό. Τοῦτο δὲ αὐτὸ εἰδότες καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος ἐν τῇ Κωνσταντίνου εὑρισκόμενοι διὰ ἄλλος τινὰς τοῦ τόπου χρείας, ἐγράψαμεν ἐκεῖθεν τῇ ὁσιότητι ὑμῶν τοῦ ἀποστεῖλαι ταύτην εἰς τὴν ἡμετέραν νῆσον ὠφελείας τῆς ῥηθείσης ἕνεκα. Ὑμεῖς δε διά τινος προηγουμένου ἀδελφοῦ ὑμῶν ἀποκριθέντες, καί τινα γράμματα τῶν προκατόχων ἡμῶν μετ' αὐτοῦ στείλαντες, καί τινας ἄλλας προφάσεις προβάλλοντες διὰ τὴν τούτου δῆθεν ἀσφάλειαν, τέλος ὑποσχόμενοι ἐφάνητε διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὲν ἔλθωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἱερὰν ὑμῶν μονὴν, οὐ μόνον ἡ ἱερὰ αὕτη κάρα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸν μοναστήριον ὑμῶν εἶναι ἰδικόν μας· καὶ περὶ μὲν τούτου τότε παρ' ὑμῶν εὐχαριστήθημεν ἡμεῖς μετ' εὐχῶν τε καὶ εὐλογιῶν τῶν προσηκουσῶν, σκοπὸν ἔχοντες ἐν τῷ ἐπανακάμπτειν εἰς τὴν πατρίδα, ἐκεῖθεν διελθεῖν τοῦ σκοποῦ τούτου ἕνεκα, καὶ προσκυνήσεως χάριν τῶν εὐαγῶν ἐκείνων καὶ ἱερῶν μοναστηρίων· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ καιρὸς τότε ἀλλέως τὰ πράγματα ἔφερε, τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς διὰ ξηρᾶς, καὶ πολλῶν ἄλλων ἐν τῷ μεταξὺ ἀκολουθησασῶν ἐνοχλήσεων, ἔμεινε τὸ πρᾶγμα ἀνενέργητον, κατατρυχομένου καὶ τοῦ ἐνταῦθα λαοῦ ὑπὸ τῆς λύμης τῆς ῥηθείσης ἀκρίδος ἔκτοτε. Τανῦν δὲ τοῦ παναγιωτάτου δεσπότου καὶ πρώην οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κὺρ Κυρίλλου ἀδίκως ἐνταῦθα διὰ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ πεμφθέντος, καὶ σὺν Θεῷ πάλιν ἐλευθερωθέντος, καὶ εἰς τοὺς ἱεροὺς ἐκείνους τόπους ἀφικνουμένου, καὶ λόγου πολλάκις περὶ τῆς φθοροποιοῦ ταύτης ἀκρίδος ἐμπεσόντος παρ' ἡμῶν τε καὶ τῶν πλειόνων ἐντοπίων ὁμογενῶν τε καὶ ἀλλογενῶν, καὶ τῆς αὐτοῦ παναγιότητος εἰς σπλάγχνα οἰκτιρμῶν ἐπικαμφθείσης, ὡς αὐτοψὶ καὶ τὴν βλάβην ταύτην ἰδούσης, καὶ ὑποσχεθείσης ὅτι εἰ μὲν καὶ γράψομεν πρὸς ὑμᾶς νὰ μεσολαβήσῃ κατὰ πάντα τρόπον ὅπου νὰ γένῃ τὸ παρ' ἡμῶν ζητούμενον, διὸ δὴ καὶ τὸ ἐνδόσιμον τοῦτο λαβόντες γράφομεν εὐχετικῶς τε καὶ παρακλητικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς κληρικῶν, ὅτι μετὰ ἀνθρώπων ὑμετέρων ἕως τοῦ ἐρχομένου σὺν Θεῷ φεβρουαρίου νὰ ἀποστείλητε ταύτην εἰς τὴν ἡμετέραν νῆσον, καὶ οὐ μόνον ὅσα ἔξοδα ἤθελαν ἀκολουθήσει εἰς τὸ ἐλθεῖν τε καὶ ἐπανελθεῖν, ὑποσχόμεθα ταῦτα δοῦναι μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστήσεως πολλῆς, ἀλλὰ καὶ ὅση ἐλεημοσύνη ἤθελε δοθῇ παρὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, γενομένης τῆς

μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως προσδοκωμένης διὰ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου ἡμῖν χάριτος, τῆς συντριβῆς δηλονότι καὶ τοῦ ὀλέθρου τῆς φθοροποιοῦ ἀκρίδος, τοῦ ἱεροῦ ὑμῶν ἔσται μοναστηρίου. Παρὰ ταῦτα δὲ ὑποσχόμεθα κατὰ πάντα τρόπον, ὅτι καὶ οἱ παρ' ὑμῶν σταλέντες πατέρες μετὰ τοῦ ἱεροῦ κρανίου, οὐ μόνον νὰ ἦναι ἀνενόχλητοι καὶ ἀνεπηρέαστοι ὑπό τινος τῶν ἐνταῦθα ὁμογενῶν τε καὶ ἀλλογενῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ ἀγαπώμενοι καὶ εὐλαβούμενοι ὑπὸ πάντων· καὶ τοῦτο λέγομεν ἀπαλλάττοντες ὑμᾶς ὑποψίας ἁπάσης ἐνδεχομένης γενέσθαι κατὰ τὴν ἡμετέραν νῆσον ὡς νομίζετε. Ποσότητα δὲ δώρων ὡρισμένην οὐκ ἐγράψαμεν, ὡς οὐ θεμιτὸν ἡγηθέντες ταύτην τοῖς σημεῖα ζητοῦσι καὶ Θεοῦ χάριτας, τοῦ εἰπόντος «δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε», καὶ τὸ αἰσχροκερδὲς μάλιστα ὑπέρ τι ἄλλο νόσημα μυσαττομένου, κατὰ τὸ ὑπὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου πρὸς τὸν Σίμωνα εἰρημένον «ὅτι τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι». Πλὴν ὅταν ποιήσητε ὅπερ ἡμεῖς παρακλητικῶς γράφομεν, οὐκ ἂν ἀπολείψομέν ποτε καὶ ἡμεῖς τοῦ δέοντος καθὼς ἐλπίζομεν εἰς τοῦτο νὰ μὴν ἔχητε ἀμφιβολίαν τινά. Καὶ ταῦτα μὲν εὐχετικῶς· πρὸς δὲ πληροφορίαν ὑμῶν τελείαν καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας σφραγίδος ὑπογραφόμεθα.

Ἔρρωσθε ,αψνζ΄. Νοέμβριος.

Κύπρου καὶ εὐχέτης ὑμῶν.

Σφραγὶς, φέρουσα ἔτω τὸν ἅγιον Νικόλαον καὶ κύκλῳ **Φιλόθεος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου ,αψλδ΄.**

Πάφου Ἰωακεὶμ (σφραγὶς τουρκιστὶ)

Κιτίου Μακάριος (σφραγὶς τουρκιστὶ)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΣΩΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ καὶ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

(ἴδε καὶ σελίδα 78 τοῦ παρόντος τόμου)

ΙΑ΄. Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Σχολεῖα Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

α΄) **Σχολαὶ** ἀνώτεραι καὶ κατώτεραι, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῆς Θεολογικῆς καὶ τῆς Μ. τοῦ Γ.

Σχολῆς ἐν ὅλῳ	71
ἐξ ὧν παρθεναγωγεῖα	30
β΄) **Διδάσκοντες** (καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι) ἐν ὅλῳ	360
ἐξ ὧν διδασκάλισσαι	135
γ΄) **Διδασκόμενοι** (μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι μετὰ νηπίων) ἐν ὅλῳ	11,788
ἐξ ὧν μαθήτριαι καὶ νήπια	5,000

Τούτων, μερικώτερον :

δ΄) **ἑπτατάξιοι** σχολαὶ 13, ἐξ ὧν θηλέων 5· ἤτοι Φαναρίου, Μουχλίου-Ποτηρᾶ ἀρρένων, ἁγ. Κωνσταντίνου Ψαμμαθίᾳ ἀρρένων καὶ θηλέων, Γαλατᾶ ἀρρένων καὶ θηλέων, Κοντοσκαλίου ἀρρένων καὶ θηλέων, Ταταούλων ἀρρένων καὶ θηλέων, Διπλοκιονίου ἀρρένων καὶ θηλέων, Μ. Ρεύματος ἀρρένων.

ε΄) **ἑξατάξιοι** σχολαὶ 8, ἐξ ὧν θηλέων 1, ἤτοι Ξυλοπόρτης ἀρρένων, Ἐδιρνέ-καποῦ ἀρρένων, Ἓξ Μαρμάρων ἀρρένων, Βλάγκας ἀρρένων καὶ θηλέων, Χάσκιοϊ ἀρρένων, Βαφεοχωρίου ἀρρένων καὶ Ἀστικὴ Ζωγραφείου Πέρκν ἀρρένων.

στ΄) **πεντατάξιοι** σχολαὶ 10, ἐξ ὧν θηλέων 6 ἤτοι Σκλματομβρουκίου ἀρρένων, Χάσκιοϊ θηλέων, Εὐαγγελιστρίας ἀρρένων, Μεσαχώρου ἀρρένων καὶ θηλέων, Μ. Ρεύματος θηλέων, Μικρὰ Πέρκν ἀρρένων, Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἀϊναλῆ τσεσμὲ Πέρκν θηλέων.

ζ΄) **τετρατάξιοι** σχολαὶ 13, ἐξ ὧν θηλέων 5, ἤτοι Τζιβαλίου ἀρρένων, Πλατᾶ ἀρρένων καὶ θηλέων, Ἐγρὶ-καποῦ θηλέων, Βελιγραδίου, Κυπαρισσᾶ, Ἐτ-μειδὰν, Εὐαγγελιστρίας θηλέων, Φερίκιοϊ ἀρρένων καὶ θηλέων, Βεβεκίου, Ἁγίας Τριάδος καὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου Πέρκν ἀρρένων

η΄) **τριτάξιοι** σχολαὶ 12, ἐξ ὧν θηλέων 7, ἤτοι Τζιβαλίου θηλέων, Μουχλίου-Ποτηρᾶ θηλέων, Ξυλοπόρτης θηλέων, Ἐγρὶ-καποῦ ἀρρένων, Σαλματομβρουκίου θηλέων, Τὸπ-καποῦ ἀρρένων καὶ θηλέων, Ἓξ-Μαρμάρων θηλέων, Ἀνακλήψεως, Ξηροκρήνης ἀρρένων καὶ θηλέων, καὶ Στένης.

θ΄) **δικτάξιοι** σχολαὶ Τεκὺρ-σεραίου καὶ Σκρμασικίου.

Μαθητῶν ἀριθμὸς

(εἰδικώτερον ἐν ἀνωτέραις σχολαῖς)

Ι) Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Τῇ 31 δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον ἐν τῇ Σχολῇ μαθηταὶ τὸ ὅλον 90. Τούτων ὁρμῶνται ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας 23—ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου 18—ἐκ Θράκης 15—ἐκ τοῦ Πόντου 12—ἐξ Ἠπείρου 11—ἐκ Μακεδονίας 6—ἐξ Ἁγίου Ὄρους 3—ἐκ Βοσνίας 2.

2) Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Τῇ 31 δεκεμβρίου 1903 ἦσαν μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ἐν συνόλῳ 394. Τούτων δὲ ὁρμῶνται ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν πέριξ 128—ἐκ Θρᾴκης 68—ἐκ Μακεδονίας 14—ἐξ Ἠπείρου 38—ἐκ Μυτιλήνης 10—ἐκ Χίου 10—ἐκ Καλύμνου 5—ἐκ Κρήτης 2—ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας 96—ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος 20—ἐκ Βουλγαρίας 3.

3) Ἐθνικοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου.

Ὑπῆρχον κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1903 μαθήτριαι 310, ἐξ ὧν, κατ' ἐνορίας γνωριζόμεναι, προέρχονται: ἐκ Φαναρίου 142—ἐκ Μουχλίου 45—ἐκ Παλατᾷ 36—ἐκ Ποτηρᾶ 18—ἐκ Τζιβαλίου 17—ἐκ Βλὰχ σεραίου ἢ Ταχτᾶ μιναρὲ 13—ἐκ Ξυλοπόρτης 11—ἐκ Σαλματομβρουκίου 9—ἐξ Ἐγρὶ-καποῦ 4—ἐκ Βλάγκας 3—ἐξ Οὖν καπὰν 3—ἐκ Χάσκιοϊ 3—ἐκ Σιρκετζῆ 2—ἐκ Τεκὺρ σεραίου 2—ἐκ Σαρμασικίου 1—ἐκ Σουλτὰν χαμὰμ 1. Τούτων δὲ ὁρμῶνται ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν 8· ἤτοι ἐκ Σαφρακμπόλεως 2—ἐκ Κυβάλλας 2—ἐκ Ραιδεστοῦ 2—ἐκ Κίου 1—καὶ ἐκ Δαρδανελλίων 1.

ΣΗΜ. Οὐδεὶς δύναται κατ' ἀκρίβειαν νὰ ὁρίσῃ τὰς πατρίδας τῶν μαθητῶν, διότι οἱ πλείονες σημειοῦσι πατρίδα τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

† ΠΡΩΗΝ ΙΜΒΡΟΥ ΠΑΪΣΙΟΣ

Ἐν γήρᾳ πίονι μετέστη χθὲς εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ὁ ἀπὸ διετίας περίπου ἐν Παλατᾷ ἐφησυχάζων ἀοίδιμος μητροπολίτης πρώην Ἴμβρου Παΐσιος, ἱεράρχης ἐπὶ ἔτη ἱκανὰ λυσιτελῶς ὑπηρετήσας τῇ Ἐκκλησίᾳ. Γεννηθεὶς ἐν Σκοπέλῳ τῷ 1830 καὶ κατὰ κόσμον Παναγιώτης Κουρέντης κληθεὶς εἰσήχθη μετὰ τὰ πρῶτα ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τῇ γενετείρᾳ εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν σχολήν, ἧς ἀποφοιτήσας διωρίσθη ἀρχιδιάκονος καὶ γραμματεὺς τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Ἐφέσου Παϊσίου, θείου αὐτοῦ. Προαχθεὶς εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἐξελέγη τῷ 1863 μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ μετὰ δεκαετῆ πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης μετετέθη τῷ 1873 εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μηθύμνης, ὁπόθεν τῷ 1881 καὶ αὖθις μετετέθη εἰς Ἴμβρον, ἣν καὶ ἐποίμανε μέχρι τοῦ 1902, ὅτε ἐν διαθεσιμότητι τεθεὶς ἦλθεν εἰς βασιλεύουσαν καὶ ἐφησύχαζεν ἐνταῦθα. Διετέλεσεν ἐπὶ τέσσαρας περιόδους συνοδικὸς 1872—73, 1879—81, 1886—88 καὶ 1888—90, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως διατελέσας ἅμα πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

Ἡ κηδεία τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου ἐγένετο σήμερον μεγαλοπρεπεστάτη ἐν τῷ Σιναϊτικῷ Μετοχίῳ δαπάνῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου προεξάρχοντος αὐτῆς τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ μετὰ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Βελεγράδων κ. Βασιλείου καὶ Σερβίων-Κοζάνης κ. Κωνσταντίου, μετασχόντος καὶ τοῦ κλήρου τοῦ πατριαρχ. νεοῦ καὶ τοῦ τῶν ἐνοριῶν Παλίνου, Ξυλοπόρτης, Βλαχερνῶν καὶ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου. Τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐξεπροσώπησε κατὰ τὴν κηδείαν ὁ ἱερολ. δευτερεύων, λόγον δ' ἐπικήδειον κατάλληλον ἐξεφώνησε, πατριαρχικῇ ἐντολῇ, ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος ἐξάρας τὴν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἐργασίαν τοῦ μεταστάντος.

Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 2623 καὶ χρονολογίαν 12 ἀπριλίου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Οὐρανίας Στ. Φρέγκογλου κατὰ Στυλιανοῦ Φρέγκογλου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ τῆς «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Στυλιανῷ Φρέγκογλου ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια ἑξήκοντα (ἀριθ 360), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς συμφώνως τῷ νόμῳ.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ὁ πρόεδρος 3

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—8

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ – Αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου—Ἐφημερὶς ἑλληνικὴ τῆς Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς—Τὰ Ἀρχιγένεια ἐκπαιδευτήρια – Ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Φαναρίου Ἡ φιλανθρωπία εἰς ἔκκλησιν—Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπισκοπαὶ Κίτρους.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἀνεγνώσθη ἐπὶ Συνόδου τηλεγράφημα τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου ἀγγείλαντος τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἡ ἐπισκοπικὴ Σύνοδος τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Καμπανίας κ. Παρθενίου, Πολυανῆς κ. Παρθενίου, Ἀρδαμερίου κ. Δωροθέου καὶ τοῦ πανιερ. προέδρου Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἰωακεὶμ, συνελθοῦσα ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ προέβη, μετὰ τὴν ἐπίλυσιν ζητημάτων τινῶν, εἰς πλήρωσιν τῆς ἕνεκα τῆς κανονικῆς παραιτήσεως τοῦ τέως ἐπισκόπου Κίτρους κ. Θεοκλήτου κενωθείσης ἕδρας· ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων ἤτοι τοῦ πανιερ. μητροπολίτου πρώην Μελενίκου κ. Κωνσταντίνου καὶ τῶν πανοσιολογ. κκ. Παρθενίου Βαρδάκα, πρωτοσυγκέλλου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ Νεοφύτου Εὐαγγελίδου, ἀρχιδιακόνου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Προύσης, ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐξελέγη παμψηφεὶ ἐπίσκοπος Κίτρους ὁ τέως πρωτοσύγκελλος τῆς μητροπολεως κ. Παρθένιος Βαρδάκας χειροτονηθεὶς τῇ κυριακῇ 22 ὀδεύοντος μνήμῃ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ.—Ὁ νέος ἐπίσκοπος Κίτρους ἐξ Ἰωαννίνων ὁρμώμενος τυγχάνει τελειόφοιτος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκκλησ. Ριζαρείου σχολῆς καὶ τῆς Θεολογικῆς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου· ἐλθὼν εἰς βασιλεύουσαν, διωρίσθη δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων μετὰ ζῆλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐκπληρώσας ἐπὶ ἑπταετίαν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καὶ ἐπιδειξάμενος πολιτείαν κοσμίαν καὶ τρόπων χρηστότητα ἀξίαν ἐπαίνων.

Μητρόπολις Δυρραχίου.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης διωρίσθη ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν Δυρραχίῳ, συγκαταθέσει καὶ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Δυρραχίου, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἱλαρίων, μέλλων ἵνα ἐκπροσωπήσῃ κατὰ τὸ χρονικὸν

τοῦτο διάστημα τῆς μετ' οὐ πολὺ ἀρχομένης συνοδικῆς περιόδου τὸν ὡς συνοδικὸν κληθέντα μητροπολίτην Δυρραχίου κ. Προκόπιον.

Μητρόπολις Ροδοπόλεως.— Καθ' ἃ δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ προηγουμένως ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ροδοπόλεως κ. Γερβάσιος, συνῆλθον ἐσχάτως ἐν Δζεβιζλικίῳ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀντιπρόσωποι τῶν χωρίων εἰς γενικὴν συνέλευσιν καὶ συνεσκέψαντο περὶ τῆς χορηγητέας τῷ μητροπολίτῃ Ροδοπόλεως ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως, περὶ τοῦ τόπου τῆς ἕδρας τῆς μητροπόλεως καὶ περὶ συναφῶν τινων πρὸς παγίωσιν καὶ συντήρησιν τῆς μητροπόλεως ζητημάτων.— Μετὰ τὴν συνέλευσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀνασυστάσει τῆς μητροπόλεως ταύτης καὶ ἐπεκαλέσαντο τὰς εὐλογίας αὐτῆς πρὸς στερέωσιν τῆς μητροπόλεως.—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως διαβιβασθῶσιν ἐγγράφως αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι πρὸς πάντας τοὺς χριστιανοὺς τῆς ἐπαρχίας ἅμα δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῷ τμήματι Γαλιάνας δυσανασχετοῦντας ἐπὶ τῇ ἀνασυστάσει τῆς μητροπόλεως ὅτι ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἀπόφασις οὐδεμίαν ὑποστήσεται μεταβολὴν ἢ ἀλλοίωσιν, οἱ δὲ κατ' αὐτῆς ἀνθιστάμενοι θέλουσιν ἐφελκύσῃ αὐστηρότατα κατ' αὐτῶν μέτρα.—Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ροδοπόλεως ἐπεσκέψατο ἤδη τὸ πλεῖστον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ μέρος τυχὼν πανταχοῦ ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς

Μονὴ Φανερωμένης ἐν Κυζίκῳ.—Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ διωρίσθη προσωρινὸς ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου ἱερᾶς πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Φανερωμένης ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων πανοσ. κ. Δωρόθεος.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.— Τοῖς πανιερωτάτοις μητροπολίταις Βάρνης, Δεβρῶν, Ἐλασσῶνος καὶ Κολωνίας ἄγουσι τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.—Ὡσαύτως τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἦγε προχθὲς καὶ ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Ταράσιος, ὃν ἐπεσκέψατο κατ' οἶκον ἡ Α. Θ. Π., οἱ σεβασμ. συνοδικοί, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ πάμπολλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ λογάδες καὶ οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι. — Ὁμοίως ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς καὶ τῷ χθὲς ἑορτάζοντι σεβασμ. ἀρχιεπισκόπῳ Σιναίου κ. Πορφυρίῳ.

Μνημόσυνα. — Τῇ κυριακῇ, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Μουχλίου, τελουμένου τοῦ τριετησίου μνημοσύνου τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς Ἀνδρέου Σπαθάρη, λειτουργοῦντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου, παρεστάθη ἐν τῷ ναῷ διερμηνεύων τὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ εὐσεβῶς κοιμηθέντος εὐχὰς τοῦ παναγ. οἰκουμεν. πατριάρχου ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀθ. Πιπέρας.—Ὁμοίαν ἀποστολὴν ἐκπληρῶν παρίστατο αὐθήμερον ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Βενιαμὶν, κατὰ τὸ τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον τοῦ μακαρίτου Σταύρου Σωφρονιάδου, λειτουργούντων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, Βοδενῶν κ. Στεφάνου, καὶ Κώου κ. Ἰωακείμ.

Πατριαρχικὰ καὶ συνοδινὰ συγχαρητήρια.—Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιαμὶν συνεχάρη τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ τῇ Α. Ἐξ. τῷ Συμεὼν ἐφέντῃ Σινιόσογλου ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ τιμῇ, ἧς ἔτυχε παρὰ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ Ἄνακτος εὐδοκήσαντος ν' ἀπονείμῃ αὐτῷ τὸ παράσημον ὀσμανιὲ α' τάξεως.

Ἐπισκέψεις.—Ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Θεόδωρος Μαυρογορδᾶτος, μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Εὐρώπην, ἐπεσκέψατο τῇ τρίτῃ καὶ ἀπεχαιρέτησε τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην.

Προϋπολογισμὸς τῶν Πατριαρχείων. — Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐπεκύρωσεν ἀναγνωσθέντα τὸν ὑπὸ τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα προϋπολογισμὸν τῶν Πατριαρχείων τοῦ 1904.

Πατριαρχικαὶ προσφήσεις. — Ἡ Α. Θ. Π. εὐηρεστήθη προχθὲς νὰ διαβιβάσῃ τὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ τῷ ἐγκρίτῳ ὁμογενεῖ τραπεζίτῃ κ. Ν. Φωτιάδῃ διὰ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου ἐπὶ τῷ ἀρραβῶνι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἑλένης μετὰ τοῦ ἐκ Ραιδεστοῦ ἀξιοτίμου κ. Γ. Κ. Θεοδωρίδου, υἱοῦ τοῦ αὐτόθι ὁμογενοῦς ἐμπόρου Κ. Γ. Θεοδωρίδου.

Κήρυγμα θείου λόγου.—Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς παρελθούσης κυριακῆς, χοροστατούσης τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τοῦ πατρ.

ναοῦ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος ἐπόπτης τῶν σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μετὰ πολλῆς τῆς σαφηνείας ἀναπτύξας τὸ περὶ πνευματικῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ χριστιανικῇ θρησκείᾳ θέμα αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπεσπάσατο τὰ συγχαρητήρια πολλῶν ἀρχιερέων.

Φαναρίου Φιλόπτωχος Ἀδελφότης.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς φιλοπτώχου ὁμηγύρεως, ἐτελέσθη ἡ ἐπέτειος τῆς ἐν Φαναρίῳ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Λέσχης «Μνημοσύνης» αἰθούσῃ, προστάντος ταύτης τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετά τινων ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν. Μετὰ τὴν εἰθισμένην ἱεροτελεστίαν, παρῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ σωματείου ἐλλόγιμος δικαιοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης, καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἐξέθηκε τὰ πεπραγμένα τῇ Ἀδελφότητι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, καθ' ὃ, μέγα δαπανήσασα ποσὸν, παρουσιάζει ἔλλειμμα ἐκ τριῶν χιλιάδων περίπου γροσίων. Ὁ ῥήτωρ ἐν τέλει ἐπεκαλέσθη τὴν γενναιόφρονα συναντίληψιν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρὸς κάλυψιν τοῦ μικροῦ τούτου ἐλλείμματος, ἅμα δὲ πρὸς εὐόδωσιν καὶ πραγμάτωσιν τοῦ δευτέρου ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ἀδελφότητος ὁρίζοντος τὴν ἵδρυσιν ἐργαστηρίου τῶν ἀπόρων γυναικῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ ἐλλόγιμος κ. Γρ. Βαννιέρης ἀπήγγειλε μικρὸν ποίημα «τὸν θάνατον τῆς ὀρφανῆς».—Τὴν τελετὴν ἐπισφραγίζων ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ φιλανθρώπου τούτου ἔργου τῆς Ἀδελφότητος ὀφειλομένου εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἐλλογίμου ἰατροῦ κ. Ν. Φερμάνογλου, ὑπέσχετο τὴν συναντίληψιν αὐτοῦ πρὸς ταχεῖαν ἔναρξιν τοῦ ἱδρυθησομένου ἐργαστηρίου πρὸς παροχὴν ἐργασίας εἰς ἀπόρους γυναῖκας καὶ κατέληξεν εἰς εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ τρισεβάστου Ἄνακτος, οὗ ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αἰγῖδα προάγονται καὶ εὐοδοῦνται πάντα τὰ καθ' ἡμᾶς εὐαγῆ καθιδρύματα καὶ πᾶς φιλόπτωχος καὶ κοινωφελὴς θεσμός.—Ἡ ἔκθεσις τοῦ ἐλλογίμου δικαιοφύλακος κ. Ζαχαριάδου καθίσταται κοινὴ σήμερον διὰ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» εἰς εὐρύτερον κύκλον, καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἀδελφότητος, ἧς προστάτης ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης, παρίστησιν ἑαυτὸ πάσης ὑποστηρίξεως ἄξιον. Ὁ τῶν νοσηλευθέντων ἀριθμὸς ἀφ' ἑαυτοῦ μαρτυρεῖ τὸν ζῆλον τοῦ τε ἀκαμάτου τῆς Ἀδελφότητος ἰατροῦ κ. Θρασ. Οἰκονομίδου καὶ τῶν ἐν Φαναρίῳ καὶ Τζιβαλίῳ καὶ τοῖς πέριξ ἰατρῶν, ἀφ' ἑαυτοῦ λαλεῖ, ποιούμενος ἔκκλησιν εἰς τὸ φιλόπτωχον αἴσθημα κυρίως καὶ πρώτιστα τῶν ἀξιοτίμων ἐπιτρόπων τῶν δεκατριῶν ἐνοριῶν, ὧν ἀριθμὸν πολὺν κατοίκων ἡ Ἀδελφότης ἐνοσήλευσε, καὶ τῶν φαρμάκων τὰντίτιμον καταβάλλουσα καὶ τροφὴν παρέχουσα τοῖς ἐνδεέσι. Δυστυχῶς τέσσαρες καὶ μόνοι ναοὶ, οἱ τοῦ Τζιβαλίου, Μουχλίου, Ποτηρᾶ καὶ Παλίνου ἀνέγραψαν ἐν συνόλῳ χιλιόγροσον ἐτησίαν χορηγίαν, οἱ δὲ λοιποὶ, ὧν τὰ ταμεῖα δυνατὸν ν' ἀπαλλαγῶσι πολλῆς ἐνοχλήσεως, μετὰ τὸ παρὰ τῆς Ἀδελφότητος ἐπιδιωκόμενον ἔργον, οἱ μὴ καθορίσαντες εἰσέτι ποσόν τι, ἐλπίζομεν ὅτι ἐὰν ὁρίσωσιν οἱ πάντες τὸ διπλοῦν τοῦ καθορισθέντος ὑπὸ τῶν τεσσάρων. θέλουσιν ἀνακουφίσει ἔν τινι μέτρῳ τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος, ὃ διαχειρίζεται μετὰ μεγίστης φειδοῦς καὶ ζήλου ὁ ἐνδοξ. Θ. Θεοδοσιάδης ἐφέντης. Ἴσως ὀλίγος χρόνος, ἴσως ὀλίγα λόγια ἀπαιτοῦνται νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι τὸ χορηγεῖν ὑπὲρ εὐοδώσεως σκοπῶν ἀγαθοεργῶν ἐστὶ καθῆκον πάντων ἡμῶν ὡς χριστιανῶν καὶ ὡς ἀνθρώπων.

Ἐκκλησιαστ. Μουσική.—Πρὸ τεσσάρων μηνῶν ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου ἀπολυθὲν διενεμήθη τὸ Ε' τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἐκκλησιαστ. Μουσικοῦ Συλλόγου. Τοῦ ΣΤ' τεύχους ἐξετυπώθησαν ὀκτὼ τυπογραφικὰ φύλλα μέχρι σήμερον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Γ. Παπαδοπούλου (πρώην πρωτεκδίκου τῆς Μ. Ἐκκλησίας).

ΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ, ἀπὸ δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν ἀρξάμεναι καὶ μήπω συμπληρωθεῖσαι, παρέσχον ἀφορμὴν ἑκάστοτε τοῖς κρίνουσιν εὐσεβῶς καὶ φιλογενῶς τὰ καθ' ἡμᾶς ἵνα προτρέψωσι τοὺς ὁμογενεῖς πρὸς ὑποστήριξιν ἔργου, ὅπερ, εὐπρεπῶς γινόμενον, παριστᾷ μὲν εἰς τὰς ὄψεις τοῦ κατὰ πρῶτον ἐπισκεπτομένου τὴν διαμονὴν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κόσμιον οἴκημα, διακρινόμενον οὐχὶ ἐπὶ χλιδῇ καὶ πολυτελείᾳ, ἀλλ' ἐπὶ φιλοκαλίᾳ μετ' εὐτελείας, συνιστᾷ δὲ κυρίως τοῖς ξένοις τὴν ἐν παντὶ καλῷ καὶ

ἐθνοπρεπεῖ ἔργῳ πρόθυμον συναντίληψιν πάντων τῶν ὁμογενῶν. Τοιαύτην ἐντύπωσιν ἐνεποίησε τῷ πρωτοσυντάκτῃ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρίστης ἐφημερίδος «Κράτους» τὸ συντελεσθὲν μέρος τῶν ἐπισκευῶν. Οὐχὶ πρὸς τὸ μέγα καὶ περιλάλητον τῆς οἰκουμενικῆς ἱερᾶς καθέδρας παρελθόν, ἀλλὰ πρὸς τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἀνάλογος ὁ ἐπισκευαζόμενος πατριαρχικὸς οἶκος συμβολίζει ἐν τῇ ἀπερίττῳ καὶ κομψῇ ἀγλαΐᾳ τῶν διακοσμήσεων, τῶν ἀπὸ δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν γενομένων, τὸ ἀνεπιτήδευτον καὶ ἀπροσποίητον ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὸ φίλτρον πρὸς τὸ τοῦ γένους ἠθικὸν καλόν.

Κατὰ καιροὺς ἀνηγγέλλοντο αἱ γινόμεναι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τούτου συνδρομαί. Πάντες ἐπῄνουν τὰ αἰσθήματα τῆς φιλογενείας, ὑφ' ὧν ἐλαυνόμενοι ἐχορήγουν οἱ ἱλαροὶ δόται· καὶ οἱ συναθροίζοντες τοὺς προαιρετικοὺς τούτους ἐράνους ἀπήρχοντο ἐξ ἑνὸς εἰς ἕτερον μέρος, οὐχὶ ἐπὶ ὄλβῳ καὶ εὐπραγίᾳ πολλῇ διακρινόμενον, ἐγκωμιάζοντες τοῦ λαοῦ ἡμῶν τοῦ εὐσεβοῦς τὴν ἀρετήν, χορηγοῦντος πάντοτε τὸ δυνατὸν εἰς ἐκπλήρωσιν ἐθνικῶν ἀναγκῶν. Οἱ γινόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπαίνων ἔπαινοι τῶν τὸ καθῆκον ἐπιτελούντων ἀποτελοῦσιν ἴσως σιωπηλὴν ἐκπλήξεως δήλωσιν ἐπὶ τῇ ὑστερήσει τῶν δυναμένων νὰ πράξωσι τὸ πρέπον, καὶ τοῦτο βλέπομεν ἐν ταῖς ὀλίγαις γραμμαῖς, ἃς ἔσυρεν ὁ φιλογενὴς τοῦ «Κράτους» ἀρχισυντάκτης ἐν τῷ φύλλῳ τῆς παρελθούσης πέμπτης, 19 φεβρουαρίου, ἐπαινῶν τοὺς εἰσενεγκόντας καὶ τοὺς εἰσενεγκεῖν μέλλοντας καὶ κηρύξας ὅτι καθῆκον ἔχουσι πάντες ἵνα συνεισφέρωσι. Τὴν κρίσιν ταύτην καὶ προτροπὴν ἐλπίζομεν νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ἐνστερνιζόμενοι οἱ πρὸς βορρᾶν καὶ νότον, οἵ τε ἀπ' ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν τῇ ζωῇ καὶ κινήσει τοῦ κέντρου τῆς ὀρθοδοξίας παρακολουθοῦντες καὶ τὰ κατ' αὐτὸ πολυπραγμονοῦντες, οἱ δυνάμενοι ὡς ἐκ τῆς ἱερᾶς ἢ κοσμικῆς αὐτῶν περιωπῆς νὰ φανῶσι συντελεστικοί, φωτίζοντες δεόντως τοὺς περὶ αὐτοὺς ἢ ὑπ' αὐτοὺς πρὸς τὴν ἀλήθειαν μυωπάζοντας.

Οὔτε θέλομεν νὰ προβάλωμεν ἐπὶ μιμήσει τὸ παράδειγμα γαλλίδος εὐγενεστάτης, πολλὰ διδαξάσης πολλοὺς διὰ δωρεῶν γενναιοτάτων ὑπὲρ ἐθνικῶν ἀναγκῶν, διότι ἐθνικὴ φιλοτιμία ἐπιβάλλει ἡμῖν νὰ δειχθῶμεν ἑτέροις πρότυπα μιμήσεως ἄξια· ἀλλὰ μιμνησκόμεθα τῆς προθύμου δωρεᾶς αὐτῆς, διότι, μηδενὸς αὐτῇ προσελθόντος ἐκ τῶν τοιοῦτον ἔργον ἐπιτετραμμένων, ἐχορήγησεν ἐξ ἰδίας προαιρέσεως, δείξασα ὅτι τῷ γινώσκοντι τί δέον γένεσθαι ὑπὲρ εὐγενῶν σκοπῶν ὑπομνήσεις καὶ αἰτήσεις ἀπεσταλμένων περιτταὶ καθίστανται. Περιτταὶ δὲ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσι καὶ παρὰ κοινότησιν ὁμογενέσιν, ὅπου προίστανται ἐν πάσῃ ἐθνικῇ ὑποθέσει μετ' εὐγενοῦς ἁμίλλης ἀλλήλων παρευδοκιμοῦντες ὁμογενεῖς ζάπλουτοι, διακριθέντες ἐπὶ τῇ προστασίᾳ πάσης εὐγενοῦς, ὑψηλῆς, ἐθνικῆς ἰδέας. Πάντες οὗτοι γινώσκουσι βεβαίως ὅτι τὸ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην εὐσεβὲς ἑλληνικὸν ἔχει μὲν πολλὰς ἀνάγκας κοινὰς καὶ πρὸς θεραπείαν τούτων, ἰδίᾳ τῶν προσεχεστέρων, πρέπει νὰ σπεύδῃ, ἀλλ' ἡ ἑνότης αὐτοῦ καὶ διὰ τούτου δεικνύεται ἀκριβῶς, ὅτι, θεραπεῦον τὰ προσεχῆ καὶ συνεγγύς, οὐδαμῶς ἐπελανθάνετο ἀπὸ πολλῶν αἰώνων καὶ τῆς θεραπείας τῶν ἀναγκῶν τοῦ κέντρου, ὅπερ ἄλλοτε ἀφήρει ἀπ' αὐτοῦ χορηγοῦν μετ' ἀδελφικῆς στοργῆς εἰς ὑποστήριξιν ἱερῶν προσκυνημάτων, ἢ πρὸς διατήρησιν ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν αὐτοκεφάλων, ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς Ἀντιοχείας, καὶ μάλιστα τῆς Ἀλεξανδρείας.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ **τῆς Ἀλεξανδρείας,** ἔν τινι φύλλῳ τελευταῖον γράφουσα περὶ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων, πλάττει φαντασιωδῶς διαστάσεις μεταξὺ τῶν ἱερωτάτων τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου συνέδρων, ἔργον ἰδίως ἀναλαβοῦσα νὰ ἐπιτεθῇ καθ' ἑνὸς τῶν σεβασμ. συνοδικῶν. Βεβαιοῦμεν τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνάδελφον ὅτι κατὰ τοιοῦτον τρόπον οὐδαμῶς προβιβάζονται τὰ κοινά. Γινώσκει βεβαίως τὰ ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς, τὰ περὶ αὐτὴν, τὰ προσεχέστερα, ἀλλὰ περὶ τῶν μακρὰν κειμένων ἐπλανήθη. Οὐδεμία διχοστασία καὶ διάστασις τῶν ἁγιωτάτων τοῦ πατριάρχου συνέδρων πρὸς τὸν παναγιώτατον πρόεδρον. Ἡ περὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἑκάστου γνώμης ἐλευθερία, χαρακτηρίζουσα τὴν σύγχρονον περίοδον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἥκιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ διχοστασία, διότι οὐδεὶς ἐννοεῖ νὰ δεσμεύσῃ τὴν τῶν ἑτέρων ἐλευθερίαν τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι, διότι τὸ τοιοῦτον οὐδέποτε πρέπει νὰ χαρακτηρίσῃ οὐδεμίαν τῶν περιόδων τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς ἐθνικῆς βιοτῆς. Πάντες ἀποβλέ-

πουσι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους, ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν συνοδικῶν μέχρι τοῦ τελευταίου, καὶ κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέροντος οὐδεμία χωρεῖ διάστασις ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν προεδρεύοντος καὶ συνέδρων ἱερωτάτων. Ἀλλ' ἐπίσης συμφέρον κοινὸν ἐπιβάλλει καὶ πᾶσι τοῖς δημοσίᾳ γράφουσι καὶ λαλοῦσι τὸ μετὰ συνέσεως καί τινος εὐλαβείας ἀποφαίνεσθαι, τὸ μὴ ὑποτιμᾶν τὰ προσόντα καὶ τὴν ἀξίαν ἢ τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν λοιπῶν ἀπέναντι ἑνὸς, οὔτε πρὸς ἐκεῖνον μόνον δεικνύειν εὐλάβειαν, ἵνα μὴ ἀρθῇ ἢ παρὰ τῷ εὐσεβεῖ λαῷ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους κληρικοὺς ἀφοσίωσις· διότι ἡ ἄρσις αὐτῆς θέλει γεννήσει τὴν πρὸς τὰ κοινὰ καὶ τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, πολλῷ χειροτέραν οὖσαν τῆς διαστάσεως.

ΤΑ ΑΡΧΙΓΕΝΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ, ἀπὸ τεσσαράκοντα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν λειτουργοῦντα, γνωστὰ μὲν εἰσι πᾶσι τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, πάντων δὲ τὰς συμπαθείας ἑλκύουσιν ἰδίως ἀφ' ἧς ἐποχῆς εἰς οἰκονομικὴν δυσπραγίαν μεταπεσόντα τὴν προτέραν ὑλικὴν εὐμάρειαν ἀπώλεσαν. Ἡ μήτηρ Ἐκκλησία περιθάλπει δεόντως ἀπὸ δεκαπενταετίας καὶ πλέον· ἡ κοινωνία τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις ποιεῖται τοῦ ἀειμνήστου ἱδρυτοῦ Σαράντη Ἀρχιγένους· ἡ Θράκη πᾶσα σχεδὸν ἐξετίμησε τοὺς καρποὺς τῶν ἱδρυμάτων καθ' ὃν καιρὸν τὰ παρ' ἡμῖν ἀνώτατα ἐθνικὰ παιδευτήρια τῶν θηλέων οὐδ' ἐκυοφοροῦντο καὶ ἀπολαύει νῦν τῆς ἐπὶ τῶν ἠθῶν εὐεργετικῆς ἐπιδράσεως τοῦ σχολείου τούτου, παιδεύσαντος, ἀναπτύξαντος καὶ μορφώσαντος ἑκατοντάδας γυναικῶν, ὧν τινὲς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ ταύτῃ τοῦ κράτους εὐδοκίμως ἐδίδαξαν. Ἔχουσιν ἄρα τίτλους εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ κοινοῦ πλέον ἴσως παντὸς ἑτέρου τοιούτου ἱδρύματος· ἐλπίζουσιν ἄρα εἰς τὴν πρὸς τὸ παρελθὸν αὐτῶν ὑπόληψιν καὶ στοργὴν πάντων, ὅτι θέλουσι τύχει διαρκοῦς προστασίας. Καὶ ἡ προστασία ἐπιβάλλεται, ἀπαιτεῖται ταχεῖα. Οἱ τόκοι τοῦ πάλαι ὀλβίου κεφαλαίου μόλις σήμερον ἀποφέρουσι 270 λίρας τουρκικὰς, τὰ δὲ ἐνοίκια τῶν κτημάτων 30, καὶ τὰ δίδακτρα 25, ἐὰν δ' ὑπολογισθῶσιν αἱ εὐτελέσταται τοῦ ναοῦ πρόσοδοι (7 λίραι!!) καὶ εὐτελέσταταί τινες πρόσοδοι μόλις καὶ μετὰ βίας εἰσπραχθήσονται 400 λίραι, ἐνῷ ἡ συντήρησις τῶν Ἐκπαιδευτηρίων, ἀριθμούντων πέντε διδασκαλίσσας καὶ τρεῖς διδασκάλους καί τινας θεράποντας ἀπαιτεῖ 496 λίρας, τοὐλάχιστον διὰ τὸ διανυόμενον, ἤδη σχολικὸν ἔτος· σημειωθήσεται λοιπὸν ἔλλειμμ λιρῶν ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ πλέον ὅπερ θέλει ἐπιβαρύνει τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ παρόντος ἔτους καὶ πολὺ μεγαλήτερον ἴσως τὸν τοῦ ἐπιόντος.

Μετὰ βίον καρποφόρων ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἑπτὰ, οὔτε λόγος ἐθνικῆς φιλοτιμίας, οὔτε τῶν ὁμογενῶν ἡ πασίγνωστος καὶ περιβόητος ἀνὰ τοὺς αἰῶνας φιλομουσία ἐπιτρέπει τὴν περιστολὴν τῆς εὐρείας ἀποστολῆς τῶν Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων, πολλῷ περισσότερον τὴν ἀνυπαρξίαν. Ἐὰν κυβέρνησίς τις ἢ Ἀδελφότης ἀδυνατῇ τό γε νῦν νὰ προσέλθῃ βοηθὸς εἰς σχολὴν θηλέων καλλίστην, ἧς οἱ πόροι κατὰ ἓν πέμπτον ὑπολείπονται τοῦ πρὸς συντήρησιν αὐτῆς ἀπαιτουμένου ποσοῦ, θέλει εὑρεθῇ βεβαίως ἀπὸ κοινοῦ ἐράνου τὸ ποσὸν τὸ τόσῳ εὐτελὲς, ἐξ οὗ κρέμαται, δυστυχῶς, ἡ μείωσις τοῦ σκοποῦ, ἡ ἐλάττωσις τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων, ἡ κατάπτωσις εἰς σχολὴν μικρᾶς κωμοπόλεως· οὐ λείποντος ἡ ἐπὶ πολλῶν θρακικῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἐπίδρασις τῶν Ἐκπαιδευτηρίων θέλει καταντήσει εἰς ἀφάντωσιν ἐντελῆ. Ἐὰν δὲ ἡ ἐπίδρασις αὕτη ἀποβλέπῃ εἰς τὴν διάπλασιν χριστιανικῶν ἠθῶν, εἰς τὴν προαγωγὴν εὐγενῶν αἰσθημάτων, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ὑψηλῶν καὶ γενναίων ἀρχῶν, πόσον μέγα δυστύχημα ἡ περιστολὴ τῆς ἐπὶ πολλῶν κοινοτήτων εὐεργετικῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἀρχιγενείων! Καὶ τοῦ δυστυχήματος τούτου τὸ μέγα αἴτιον ἡ μικρὰ ποσότης, ἣν ἐσημειώσαμεν ἄνω. Οὔτε ἐπαναλαμβάνομεν αὐτήν. Προσδοκῶμεν μάλιστα ὅτι, πρὶν ἐπαναλάβωμεν, τὸ ἔλλειμμα ἔσται κεκαλυμμένον ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν, καὶ νέον χρονικὸν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» θέλει προσεχῶς ἀναγράφει γενναίους ἐράνους πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ πατριωτικοῦ τῶν Ἀρχιγενείων ἔργου.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν ὑπὸ τῆς

ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

πεπραγμένων, γενομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μνημοσύνης κατὰ φεβρουάριον ὑπὸ τοῦ Α' ἀντιπροέδρου αὐτῆς

Κ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι,
σεβαστοὶ καὶ ἔντιμοι κύριοι καὶ κυρίαι
οἱ συμπαθῶς πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς ἔχοντες,

Ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς ἀγαθοεργίας καὶ εὐποιΐας ὑπέφωσκε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡμῶν προγόνοις, τοῦτο καὶ ἐξ ἄλλων μὲν παραδειγμάτων δηλοῦται, ἀλλ' ἰδίᾳ καταφαίνεται ἐκ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ἐκεῖνοι ἀπέδιδον εἰς τὰς ἱκεσίας καὶ ξενίας, θεωροῦντες προστάτην τῶν ξένων καὶ ἱκετῶν τὸν ὑπέρτατον τῶν θεῶν αὐτῶν, εἰς ὃν διὰ τοῦτο καὶ τὰς ἐπωνυμίας ξένιος, ἱκέσιος καὶ ἱκετήσιος ἀπένεμον. Ἐξ ὅτου δὲ ἡ πηγὴ πάσης ἀγαθοεργίας ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνεφώνησε «Γίνεσθε οἰκτίρμονες, ὡς καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων ἐστὶν», οἱ δὲ μαθηταὶ Ἐκείνου κηρύσσουσι «τῆς εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε», παιδαγωγηθείσης τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ τῶν σωτηρίων τούτων διδαγμάτων, ὁ κύκλος τῆς ἀγαθοεργίας εὐρυνθεὶς δὲν προστατεύει πλέον μόνον ἱκέτας καὶ ξένους, δὲν περιλαμβάνει μόνον τὴν ἰδιωτικὴν γενναιοδωρίαν ἑνὸς Κίμωνος, ἀλλ' ἡ ἀγαθοεργία καὶ εὐποιΐα, ἀποβᾶσαι ἓν τῶν πρωτίστων μελημάτων, οὐ μόνον τῶν κυβερνήσεων τῶν εὐνομουμένων κρατῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς διαβιούντων φιλανθρώπων ἰδιωτῶν, κατέστη πολυσχιδεστάτη. Τοῦτο δὲ τεκμηριοῦται πρὸ πάντων ἐν τοῖς μεγάλοις κέντροις τῶν ἐπικρατειῶν, ἐν οἷς πλεῖστοι μὲν περιέρχονται εἰς πενίαν ἕνεκα ἀντιξόων περιστάσεων, πολλοὶ δὲ καὶ δυστυχοῦσιν ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος, καὶ ἐν οἷς τὸ ἔργον τῆς εὐποιΐας παρουσιάζεται ὑπὸ πλείστας μορφάς. Ρίψωμεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῶν μεγαλουπόλεων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, τοῦ νέου κόσμου καὶ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐν ταῖς πολυπληθέσι τῶν πόλεων τῆς Γαλλίας, Παρισίοις, Λυὼν, Μασσαλίᾳ καὶ Βορδηγάλοις, ἐκτὸς πλείστων δημοσίων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καὶ ἔργων, ἁπαντῶσι καὶ ἑταιρίαι σκοπὸν ἔχουσαι τὴν προστασίαν τῶν σχολείων καὶ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας. Ἑταιρίαι προστατεύουσαι τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν. Ἄλλαι ἐπερχόμεναι ἐπίκουροι εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν· Ἄλλαι πάλιν σκοποῦσαι ὅπως δι' ὑλικῶν μέσων θέσωσι τὸ προπύργιον κατὰ τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς, ἣ ἀνακτήσωνται τοὺς ἐξολισθήσαντας, ἕλκουσαι αὐτοὺς ἐκ τοῦ βαράθρου. Ἑταιρίαι ἐπίσης ἀντικείμενον ἔχουσαι τὴν τῶν ξένων ἀντίληψιν. Ἄλλαι βοηθοῦσαι τοὺς ὑγιεῖς μὲν ὄντας, ἀλλ' ὁμολογουμένως πένητας, καὶ ἄλλαι τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ἀναπήρους καὶ τραυματίας. Ἐνῷ δὲ ἡ δημοσία φιλανθρωπικὴ ἀντίληψις ἐν Παρισίοις δέχεται 80 χιλιάδας ἀσθενῶν κατ' ἔτος ἐν τοῖς νοσοκομείοις αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τὰς 70 χιλιάδας νοσηλεύει ἐν τοῖς διαιτήμασιν αὐτῶν, ὑπάρχουσιν εν τούτοις καὶ πολλαὶ ἄλλαι ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν ἰδιωτικαὶ φιλανθρωπικαὶ ἑταιρίαι ἐν τῇ ὅσον φιλοτερπεῖ τοσοῦτον καὶ φιλοπτώχῳ ἀποβαινούσῃ οὕτω ταύτῃ μεγαλουπόλει.

Ἡ δὲ Ἀγγλία, ἥτις φημίζεται ἐπὶ τῷ ὀργανισμῷ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης ἀντιλήψεως, εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν χώρα τοῦ κόσμου, ἐν ᾗ ἡ ἰδιωτικὴ ἀγαθοεργία ἐκτελεῖται μετὰ μεγίστης γενναιότητος. Ἐν αὐτῇ ἡ ὑψηλὴ κοινωνία θεωρεῖ ὡς ἠθικὸν καθῆκον αὐτῆς ἀναπόφευκτον νὰ ἐγγράφηται οὕτω δαψιλῶς εἰς ἔργα φιλανθρωπικά, ὥστε ὁ ξένος ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸ Λονδῖνον ἐκπλήσσεται βλέπων ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πλῆθος καταστημάτων ὑπὸ ἰδιωτῶν φιλανθρώπων συντηρουμένων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰ 1100· αἱ δὲ ὁλικαὶ πρόσοδοι αὐτῶν ἀνέρχονται εἰς 111,175,000 φράγκα.

Ἐν Βελγίῳ ἡ βασιλικὴ φιλανθρωπικὴ ἑταιρία τῶν Βρυξελλῶν, ἡ ἱδρυθεῖσα τῷ 1828, ἀριθμεῖ πλείω τῶν 3 χιλιάδων μελῶν, ὧν ἕκαστον ἀποτίει λόγῳ ἐτησίας συνδρομῆς ποσὸν οὐχὶ ἔλαττον τῶν 12 φράγκων. Ἡ ἑταιρία αὕτη, ἥτις βοηθεῖ τοὺς ἐνδεεῖς πρὸ παντὸς κατὰ τὰς ἀσθενείας αὐτῶν, ἵδρυσε καὶ ἄσυλον διὰ τοὺς ἐν γήρατι καταστάντας ἀνιάτους τυφλοὺς ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ ἀσύλῳ συντηρεῖ καὶ διαμέρισμά τι, ὅπερ χρησιμεύει ὡς καταφύγιον τῶν μικρῶν παιδίων. Ἐν Βρυξέλλαις καὶ Λιέγῃ ἐπίσης ὑφίσταται ἰδιωτικὴ ἑταιρία, διατηροῦσα οἶκον, ἐν ᾧ οἱ ἐνδεεῖς δύνανται νὰ διανυκτερεύσωσιν ἐπὶ 5 κατὰ συνέχειαν νύκτας.

Ἡ Γερμανία, ἐν ᾗ ἀπαντᾷ ἐπίσης ἡ ἰδιωτικὴ ἀγαθοεργία, στοχαζομένη ἤδη καὶ θεωροῦσα τὴν πτωχολογιὰν ὡς τῆς κοινωνίας ἀσθένειαν, ἧς ἡ θεραπεία καί ἡ δίαιτα ἀπαιτεῖ τὴν ἑνότητα ἐν τῇ διευθύνσει, ἐσχημάτισε κατὰ τὸ ἔτος 1880 συνεταιρισμὸν διαφόρων πόλεων, οὗ σκοπὸς ἡ προστασία τῶν πτωχῶν καὶ ἡ ἀγαθοεργία.

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Γερμανίας, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς δεσπόζει ἡ τάσις τοῦ νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἡ φροντὶς τοῦ συντρέχειν τοὺς ἐνδεεῖς εἰς τὴν ἰδιωτικὴν φιλανθρωπίαν, ἀτομικὴν ἢ συνεταιριστικήν. Διότι οἱ κάτοικοι τοῦ νέου κόσμου φρονοῦσιν ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ ἐνέργειαι μᾶλλον ἢ ἡ δημοσία ὑποστήριξις δύνανται νὰ χρησιμοποιήσωσιν ἐπιτυχέστερον τήν τε θρησκευτικὴν ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐπίδρασιν καὶ τὴν οἰκογενειακήν. Τοσαύτης δὲ αἱ ἰδιωτικαὶ αὗται ἑταιρίαι ἀπολαύουσι πίστεως καὶ ὑπολήψεως, ὥστε τῶν ἐν Βοστῶνι καὶ Βροῦκλιν τῆς Νέας Ὑόρκης φιλανθρωπικῶν ἑταιριῶν, αἵτινες σκοπὸν ἔχουσι τὸ νὰ φροντίζωσιν ἵνα παρέχωσι κατοικίας εἰς τοὺς ἐργάτας, τὰ χρεώγραφα ἀποφέρουσιν 6 τοῖς ἑκατὸν ἐτήσιον εἰσόδημα. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τοῦ ἄλλου κόσμου ἀπαντᾷ καὶ ἑταιρία, ἥτις συσταθεῖσα τῷ 1848 ἐκτελεῖ τὸ φιλάνθρωπον ἔργον τοῦ νὰ προστατεύῃ τὰ ἀγυιόπαιδα, τὰ τῶν τριόδων καὶ τῶν ἀγυιῶν δηλονότι παιδιὰ, χορηγοῦσα τούτοις νυκτερινὴν φιλοξενίαν, χωρὶς ποσῶς νὰ περιορίσῃ τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν ἐλευθέραν ἐνέργειαν κατὰ τὸ τῆς ἡμέρας χρονικὸν διάστημα, οὐχ ἧττον ὅμως διὰ τῆς φιλανθρωπικῆς ταύτης κηδεμονίας ἡ ἑταιρία, συνάπτουσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠθικόν τινα μετὰ τῶν παίδων τούτων σύνδεσμον προσκτᾶται ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροὴν, δι' ἧς δύναται νὰ διορθώσῃ τὸ ἦθος τῶν οὑτωσὶ εὐεργετουμένων. Καὶ τούτου ἐπιτευχθέντος, φροντίζει τότε ὅπως ἀποκαταστήσῃ που ταῦτα εἰς ἀποικίαν τινὰ ὑπὸ τὴν προστασίαν πάντοτε αὐτῆς τῆς ἑταιρίας. Ὡς δὲ ἐν δημοσιογραφικῷ φύλλῳ ἐπ' ἐσχάτων ἀνεγράφετο, κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα τρία ἔτη, 1901, 1902, 1903, οἱ Ἀμερικανοὶ πλούσιοι διέθεσαν ἑκουσίως ὑπὲρ ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ποσὸν εἰς 1400 ἑκατομμύρια φράγκων ἀνερχόμενον.

Ἐν Ἱσπανίᾳ τὰς φιλανθρωπικὰς ἑταιρίας ἀποτελοῦσι πρὸ πάντων αἱ γυναῖκες. Ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ ὀλίγισται ἰδιωτικαὶ φιλανθρωπικαὶ ἑταιρίαι ἀπαντῶσι, τῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ χέρσονήσῳ ταύτῃ ὑποστηριζούσης τὰ φιλανθρωπικὰ ἔργα καὶ καταστήματα.

Ἐκ τῆς Ἰταλίας μεταβαίνοντες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπαντῶμεν ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος ἐκτὸς τῶν δημοσίων φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων τὸ δημοτικὸν νοσοκομεῖον, τὸ νηπιακὸν ὀρφανοτροφεῖον ἢ βρεφοκομεῖον λεγόμενον καὶ πλεῖστα ἄλλα ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας· οἷον τὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πριγκηπίσσης Σοφίας νοσοκομεῖον τῶν παίδων, τὸ Ἀρεταίειον νοσοκομεῖον, τὸ νοσοκομεῖον τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων, τὸ ἀστυκλινικὸν, τὸ ὀφθαλμιατρεῖον, τὸ ἐν Δαφνίῳ φρενοκομεῖον Δρομοκαΐτου, τὸ ἄσυλον τῶν ἀνιάτων, τὸ ὀρφανοτροφεῖον Χατζῆ Κώστα, τὸ πτωχοκομεῖον καὶ τὸ οἰκονομικὸν συσσίτιον τῆς πριγκηπίσσης Σοφίας, ἐν ᾧ ἀντὶ 15 λεπτῶν εὑρίσκει ὁ λαὸς θερμὸν ζωμὸν, ἄρτον καὶ κρέας, ἔτι δὲ τὸ ἐργοστάσιον τῶν ἀπόρων γυναικῶν καὶ ἄλλα διάφορα σωματεῖα, προϊόντα ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἅτινα ἀπαρτιζόμενα ἐξ εὐγενῶν δεσποινῶν καὶ κυρίων ἀποσκοποῦσι τὴν ἐξάσκησιν τῆς φιλανθρωπίας ὑπὸ διαφόρους μορφάς.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων, τῇ πρωτευούσῃ τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας πολλὰ διακρίνονται φιλανθρωπικὰ καταστήματα ὑπὸ τῆς σεβαστῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως συντηρούμενα. Τοιοῦτον τὸ ἐν Χασεκὶ τῆς πόλεως νοσοκομεῖον τῶν γυναικῶν, τὸ ἐν Σισλὶ νοσοκομεῖον τῶν παίδων, τὸ ἐν Βαγιαζὴτ καὶ Σουλτὰν Σελὶμ ὀρφανοτροφεῖον. Ἐκτὸς δὲ τούτων τε καὶ ἄλλων καὶ τὸ αὐτοκρατορικῇ ἐπιχορηγήσει συντηρούμενον πτωχοκομεῖον, ὅπερ ἵδρυσεν ὁ φιλελεημονέστατος ἡμῶν ἄναξ, ὅστις ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ διαβιούντων οὐδέποτε παύεται πατρικῶς καὶ φιλοστόργως μεριμνῶν. Εὐξώμεθα τοίνυν ὑπὲρ τῆς μακροβιότητος τοῦ φιλολάου Ἄνακτος Σουλτὰν Ἀπτοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφέντη ἡμῶν, ἀναβοῶντες Ζήτω ὁ Σουλτάνος. Ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγῖδα τούτου καὶ ἡ ἰδιωτικὴ ἀγαθοεργία ἀριθμεῖ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μεγαλουπόλει οὐκ ὀλίγα φιλανθρωπικὰ Σωματεῖα. Τοιαῦτα δ' εἰσίν· Ἡ ἐν Πέραν Φιλόπτωχος ἀδελφότης τῶν Κυριῶν,

ἡ Φιλανθρωπικὴ ἀδελφότης «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους,» ἡ ἐν Ταταούλοις φιλόπτωχος ἀδελφότης, ἡ ἐν Κοντοσκαλίῳ καὶ Ὑψωμαθείοις, ἡ ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι, καὶ ἄλλαι οὐκ ὀλίγαι ἀδελφότηταις ἐν ταῖς αὐταῖς καὶ ἑτέραις διαφόροις ἐνορίαις ἐν στενωτέρῳ κύκλῳ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν περιορίσασαι, ἡ μὲν πρὸς περίθαλψιν ἐπιτόκων γυναικῶν, ἡ δὲ πρὸς συντήρησιν ἀπόρων μαθητῶν, ἄλλη πρὸς διανομὴν ἐνδυμάτων ἀπόροις μαθηταῖς καὶ μαθητρίαις, ἄλλαι πρὸς συντήρησιν Σχολῶν, ἄλλαι πρὸς διανομὴν ἀνθρίκων τοῖς ἀπόροις καὶ ἄλλαι δι' ἄλλους ἀγαθοεργοὺς σκοπούς.

Καὶ τὸ ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον ἡμῶν διὰ τῶν φιλανθρωπικῶν αὐτοῦ καθιδρυμάτων τῶν παρὰ τὸ Ἐπταπύργιον καὶ ἐν ταῖς νήσοις Πρώτῃ καὶ Πριγκήπῳ, ἐν οἷς καὶ ἀσθενεῖς νοσηλεύονται καὶ φρενοβλαβεῖς περιθάλπονται καὶ γέροντες γηροκομοῦνται καὶ ὀρφανὰ ὡς ἐν ἀσύλῳ καταφεύγοντα τρέφονται διαπαιδαγωγοῦνται καὶ διδάσκονται, ἔτι δὲ διὰ τῶν κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα διανεμομένων ἐλεῶν καὶ δι' ἄλλων ἐπίσης ἀγαθοεργιῶν, τὸ κέντρον τοῦτο τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἡμῶν δράσεως οὔποτε ἐπελάθετο τῆς εὐποιΐας καὶ κοινωνίας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ εὐποιΐα ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ καὶ περιωνύμῳ Φαναρίῳ οὐδέποτε καθυστέρησε.

Διαβιῶν ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πλέον ἐνταῦθα ἐκ γεγονότων, ὧν αὐτόπτης ἢ αὐτήκοος ἐγενόμην, πέπεισμαι εἰδὼς ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς συνοικίας ταύτης καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς ὑπῆρξαν πάντοτε φιλεύσπλαγχνοι πρὸς τοὺς ἀπόρους, καὶ μεταδοτικοὶ πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς. Τὰς δὲ χορηγίας αὐτῶν ἐνεργοῦντες ἀθορύβως ἄλλοτε ἐπήρχοντο ἐπίκουροι εἰς τὴν περιστοιχοῦσαν αὐτοὺς ἄπορον κοινωνίαν, μεταχειριζόμενοι ὡς χεῖρα δεξιὰν, ὁτὲ μὲν τὸν προεστῶτα ἢ πνευματικὸν τῶν ἐνοριῶν, ὁτὲ δὲ μοναχόν τινα ἀσκητεύοντα, ἢ καὶ ἰδιώτην ἀπολαύοντα τῆς ἐμπιστοσύνης ἐκείνων. Ἐξ οὗ δὲ χρόνου ἐξέλιπον μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον αἱ πλεῖσται ἐκ τῶν ἐπιφανῶν καὶ εὐπόρων ἐκείνων οἰκογενειῶν, ἕνεκα μάλιστα τῶν καιρικῶν περιστάσεων ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀπόρων ηὐρύνετο, ἤρξατο νὰ κυοφορῆται ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἐν τῷ νῷ τῶν ἐν τῷ διαμερίσματι τούτῳ τῆς Κ]πόλεως διαιτωμένων φιλανθρώπων καὶ φιλοπτώχων ἡ ἰδέα τῆς διὰ συνασπισμοῦ περιθάλψεως τοῦ ἐν Φαναρίῳ καὶ ταῖς πέριξ τούτου συνοικίαις ἐνδεῶν. Τὸ δὲ πολλάκις ἐν λόγοις διατυπούμενον, ἀλλ' οὐ πραγματούμενον, τέλος τῇ πρωτοβούλῳ γνώμῃ καὶ ὑψηλῇ ἐπινεύσει τοῦ Παναγιωτάτου Θειοτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' ἔλαβε σάρκα καὶ ὀστᾶ, ὅτε κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1902 ἐν αὐτῷ τῷ περιβόλῳ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἡμῶν κέντρου ἀνέθορεν ἡ ἐν Φαναρίῳ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης ὑπὸ Πρόεδρον τὸν ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος ταχθέντα τὸν Πανοσιολογιώτατον Μέγαν Πρωτοσύγκελλον κύριον Καλλίνικον.

Τὸ ἀρτιγενὲς τοῦτο Σωματεῖον, οὗτινος τὰ μέλη μέχρι τέλους τοῦ διαρρεύσαντος τούτου πρώτου ἔτους τοῦ βίου αὐτοῦ ἀνῆλθον εἰς 370 μὲν ἐγγραφέντα, περὶ τὰ 200 δὲ ἀποτίσαντα τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομὴν, ἀνέθετο τὴν διοικητικὴν δρᾶσιν καὶ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν αὐτοῦ εἰς δωδεκαμελὲς Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀπαρτισθὲν τῇ ψήφῳ τῶν συγκροτησάντων τὴν Ἀδελφότητα ὑπὸ τῶν κυρίων Κωνστατίνου Ζαχαριάδου, Νικολάου Φερμάνογλου ὡς ἀντιπροέδρων, Εὐλευθερίου Ταπεινοῦ καὶ Ἀλεξάνδρου Ξανθοπούλου γραμματέων, τοῦ μὲν γενικοῦ, τοῦ δὲ εἰδικοῦ, Θεοδοσίου Θεοδοσιάδου ταμίου, Βασιλείου Παλαμήδους λογιστοῦ, καὶ ἓξ ἐφόρων τῶν κυρίων Ἀλεξάνδρου Μελαγχρινοῦ, Ἀχιλλέως Πρωΐου, Θεοδώρου Καραμάνου, Ἰωάννου Τζαζοπούλου, Σταύρου Ἠλιάδου καὶ Χριστοφόρου Χριστοφορίδου. Ηὐτύχησε δὲ συνάμα ἡ Ἀδελφότης οὐ πολὺ μετὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς νὰ ἔχῃ καὶ κανονισμὸν ἐγκεκριμένον ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Ἐπειδὴ δὲ βάσις τῶν ἐνεργειῶν παντὸς Σωματείου ἐστὶν ὁ σκοπὸς, ὃν ἕκαστον ἐπιδιώκει, δὲν νομίζω ἄσκοπον νὰ ἀναγινώσκω καὶ ἐνώπιον τῆς σεβαστῆς ταύτης καὶ ἐντίμου ὁμηγύρεως τὸ σχετικὸν τοῦ κανονισμοῦ ἄρθρον τὸ περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Φιλοπτώχου ἀδελφότητος ταύτης πραγματευόμενον. Ἔχει δὲ ὧδέ πως·

Ἄρθρον α'. Ἐπινεύσει καὶ εὐδοκίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' ἱδρύεται ἐν Φαναρίῳ Φιλόπτωχος ἀδελφότης, ἔχουσα σκοπὸν τὴν πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους τῆς

περιφερείας Φαναρίου καὶ τῶν πέριξ συνοικιῶν Δζιβαλίου, Ποτηρᾶ, Βαλατᾶ, Βαλίνου, Ξυλοπόρτης, Σαλματομβρουκίου, Σαρμασικίου, Ἐδιρνέ-καποῦ, Ἐγρή-καποῦ καὶ Τεκφοὺρ Σεραγίου ἀρωγήν,

α΄ διὰ περιθάλψεως ἐνδεῶν ἀσθενῶν

β΄ διὰ παροχῆς ἐργασίας εἰς γυναῖκας καὶ κόρας ἀπόρων οἰκογενειῶν καὶ

γ΄ διὰ παροχῆς βοηθημάτων ἀναλόγως τῶν πόρων τῆς Ἀδελφότητος εἰς ἀνηλίκους ὀρφανοὺς, χήρας καὶ γέροντας.»

Ἀλλὰ καὶ τὸ σεπτὸν Πατριαρχικὸν Πιττάκιον τὸ ὑπὸ μηνολογίαν 19 Ἀπριλίου 1903 ἐκδοθὲν καὶ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Πανοσιολογιότητα τὸν Πρόεδρον τῆς ἀδελφότητος ἐπιδοθὲν, ὡς πολύτιμόν τι κτῆμα τοῦ ἡμετέρου Σωματείου ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα, ἔχον οὕτως.

«Ὁσιολογιώτατε ἡμέτερε Μέγα Πρωτοσύγκελλε κύριε Καλλίνικε, Πρόεδρε τῆς ἐν Φαναρίῳ Φιλοπτώχου ἀδελφότητος, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ Αὐτῆς Ὁσιολογιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Τοῦ ὑπὸ τῆς ἀρτισυστάτου Φιλοπτώχου ἀδελφότητος Φαναρίου ἐκπονηθέντος Κανονισμοῦ αὐτῆς ἐπιθεωρηθέντος συνοδικῶς καὶ ἐγκριθέντος, προαγόμεθα διαβιβάσαι τῷ ἐντίμῳ Διοικητικῷ αὐτῆς Συμβουλίῳ ἀντίγραφον αὐτοῦ, φέρον τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν ἐπικύρωσιν, προτρεπόμενοι πατρικῶς πάντας τοὺς τὸ συμβούλιον καὶ τὴν ὅλην ἀδελφότητα συγκροτοῦντας εἰς φερέπονον καὶ ἔνθερμον δρᾶσιν πρὸς ἐπιτέλεσιν ἔργων ἐπαξίων τῆς φιλανθρώπου καὶ χριστιανικῆς ἰδέας, ἥτις ἐνέπνευσε τὴν τοῦ Σωματείου σύστασιν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς Πανοσιολογιότητος».

Συμφώνως τοίνυν ταῖς πολυτίμοις ταύταις ὑποθήκαις τοῦ πανσεβάστου ἡμῶν Πατριάρχου καὶ συνῳδὰ τῷ σκοπῷ, ὃν διαγράφει ὁ ρηθεὶς κανονισμὸς, τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀναλαβὸν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ βαρείας καὶ λεπτεπιλέπτου ἐντολῆς, εἰργάσατο τὸ κατὰ δύναμιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν καὶ ἐπίβλεψιν πάντοτε τοῦ Προέδρου τῆς ἀδελφότητος, τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου. Τὴν δὲ ἐνιαύσιον τῆς ἀδελφότητος δρᾶσιν λεπτομερῶς ἀνελίξατο διὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ ἐλλογίμου νομομαθοῦς κυρίου Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ ἐν τῇ Ζ΄ γενικῇ τῶν μελῶν συνεδριάσει τῆς 30 9]βρίου 1903.

Ἐν τούτοις τοῦ κζ΄ ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζοντος «ὁ Πρόεδρος κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν ἀναγινώσκει ἔκθεσιν σχετικὴν τοῖς ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος γενομένοις», πειράσωμαι ὅπως διὰ βραχέων καὶ συνοπτικῶς καὶ τὴν ἀνατεθεῖσαν ἐμοὶ ταύτην ἐντολὴν ἐκπληρώσω.

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἀναλαβὸν κυρίως τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ ἔργον ἀπὸ τῆς 24 δεκεμβρίου 1902, τόπον μὲν συνδιασκέψεων καὶ συνεδριῶν εὗρεν ὑπὸ τὴν στέγην, ἥτις καὶ τὴν ὥραν ταύτην φιλοξενεῖ ἡμᾶς, ἅτε δὴ τῆς λέσχης Μιημοσύνης προφρόνως καὶ εὐγενῶς πάνυ παραχωρησάσης τῇ φιλοπτώχῳ ἀδελφότητι τὰς αἰθούσας αὐτῆς μετὰ θερμάνσεως μάλιστα καὶ φωτισμοῦ· Ἐφ' ᾧ καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζει σήμερον ἡ ἀδελφότης τῷ ἀξιοτίμῳ τούτῳ συναδέλφῳ καὶ πρεσβυγενεῖ Σωματείῳ τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας. Κατὰ δὲ τὸ ἀπὸ 24 δεκεμβρίου 1902 μέχρι τέλους περίπου νοεμβρίου 1903 διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα εἰς δέκα καὶ ἑπτὰ συνῆλθε συνεδριάσεις. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, ἐκ τῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου 17 συνεδριάσεων μία καὶ μόνη ἡ ια΄. συνεκλήθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Μ. Πρωτοσυγκέλλου. Οὐχ ἧττον δὲ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον πολλὰς ἀνομολογεῖ χάριτας τῇ αὐτοῦ Πανοσιολογιότητι ὡς Προέδρῳ τοῦ Συμβουλίου, ὅτι ἐν μέσῳ τῶν γενικωτέρων καὶ ὑψηλοτέρας περιωπῆς καθηκόντων αὐτοῦ μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος παρηκολούθει καὶ ἐπώπτευε τὴν πορείαν τῆς ἀδελφότητος καὶ τὰς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐνεργείας. Τοῦθ' ὅπερ τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς πολυσχιδοῦς αὐτοῦ ἐργασίας, ἥτις καίτοι περιεστάλη κατὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτος ἕνεκα ἐλλείψεως πόρων ἐπαρκῶν εἰς τὴν πραγμάτωσιν κυρίως τοῦ πρώτου μέσου τῆς πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους ἀρωγῆς, τῆς περιθάλψεως δηλονότι ἐνδεῶν ἀσθενῶν, ἀπερρόφησεν ὅμως πάσας τὰς εἰσπράξεις τῆς ἀδελφότητος καὶ ἀφῆκε μάλιστα καὶ ἔλλειμμα.

Καὶ ἴσως μὲν δεινός τις καὶ ἀκριβὴς οἰκονομολόγος καταμέμψεται τῶν διαχειρισαμένων τὰ τῆς ἀδελφότητος διὰ τὴν ὑπὲρ δύναμιν γενομέ-

νην δαπάνην. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος συνώδευε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὅτε τοῦτο περιήρχετο τὰς 12 συνοικίας πρὸς ἐγγραφὴν ἐν καταλόγοις τῶν ἀπόρων, ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀντιλήψεως καὶ αὐτὸς καὶ ἐκ τῶν κατ' ἐνορίας συσταθησῶν ἐπιτροπῶν ἐκ κυρίων καὶ κυριῶν, θὰ ἐβεβαιοῦτο, ὡς καὶ οἱ περιελθόντες τὰς ἐνορίας σύμβουλοι, περὶ τῆς δεινῆς ἀνεχείας τῆς κατατρυχούσης τὴν χρήζουσαν ἐπικουρίας πέριξ ἡμῶν κοινωνικὴν τάξιν, καὶ θὰ ἐδικαίου ἡμᾶς γνόντας ὅπως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ α'. μέσου τῆς ἀρωγῆς τῶν ἐνδεῶν κατὰ τὴν εὐρεῖαν αὐτοῦ ἔννοιαν ἐπιχειρώσωμεν, χορηγοῦντες δηλονότι εοῖς ἀσθενέσιν οὐ μόνον ἰατρικὴν βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ φάρμακα παρέχοντες αὐτοῖς δωρεὰν, καὶ τῆς ἀναγκαίας κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἰατροῦ ποσότητος γάλακτος καὶ κρέατος μὴ στεροῦντες αὐτούς.

Προχαράξαν οὖν οὕτω τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν πορείαν τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ οὐκ ἐπελάθετο ὅτι ἡ ἀγαθοποιΐα καὶ ἡ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐχόντων χρείαν προθυμία δέον ὅπως ἀσκῆται λελογισμένως καὶ καταλλήλως· καὶ ὅτι τὸ ἀγαθοποιεῖν οὐ συνίσταται εἰς τὸ ρίπτειν τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὸν τυχόντα, ἢ εἰς πάντα κατὰ τὸ φαινόμενον δυστυχῆ, ἀλλ' ὅτι ἀπαιτεῖ δύο τινα: πρῶτον τὸ ἐξετάσαι ἂν ἡ δυστυχία ἦναι ἀληθὴς καὶ δεύτερον τὸ τίνι τρόπῳ καταλληλότερον δύναται νὰ χορηγηθῇ ἡ βοήθεια καὶ ἀρωγὴ τῷ δυστυχοῦντι. Ὅθεν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐφρόντισεν ἐγκαίρως πρῶτον μὲν νὰ περιέλθῃ, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, τὰς ἐνορίας καὶ νὰ ἐγγράψῃ ἐν καταλόγοις τοὺς ἐνδεεῖς· δεύτερον δὲ ὅπως διὰ τῶν ἁρμοδίων ἐνοριακῶν ἀρχῶν ἐπιδῷ ἔντυπα δελτάρια ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ἐνδεῶν, ἵνα μὴ κατὰ τὴν πορείαν τῆς ἐργασίας ἐπέλθῃ ἀνωμαλία τις ἐν τῇ ἐκτελέσει· τρίτον πρὸς τακτικὴν λειτουργίαν τοῦ ἔργου διώρισεν ἔμμισθον ἰατρὸν ἀπὸ τῆς 1 φεβρουαρίου τοῦ 1903 τὸν δόκιμον καὶ πεπειραμένον ἐπιστήμονα κ. Θρασύβουλον Οἰκονομίδην, ὅστις μετ' ἀφοσιώσεως ἐκτελεῖ μέχρι νῦν τὰ ἀνατεθέντα αὐτῷ καθήκοντα ἐδικαίωσε τὰς ἐλπίδας τῶν ἐκλογέων καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπὸ σύμπαντος τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἰατρικοῦ σώματος γενομένας τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ συστάσεις.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ τακτικοῦ τῆς ἀδελφότητος ἰατροῦ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπεκαλέσατο τὴν ἀντίληψιν καὶ ἑτέρων ἐξοχωτάτων ἰατρῶν ἔν τε Φαναρίῳ καὶ ἐν τοῖς πέριξ διαμενόντων. Οὗτοι δέ εἰσι οἱ κκ. Ἀλέξανδρος Μελαγχρινὸς, Ἀλέξανδρος Σπανούδης, Ἀλέξανδρος Ξανθόπουλος, Γεώργιος Παλαμήδης, Γεώργιος Τσιράγγελος, Γεώργιος Λεωνίδα, Ζηνόβιος Κωνσταντινίδης, Ἰορδάνης Τζεράχογλους, Νικόλαος Βασιλειάδης καὶ Νικόλαος Φερμάνογλους, οἵτινες παρεκλήθησαν ἵνα παρέχωσι τὴν ἰατρικὴν αὐτῶν βοήθειαν δωρεὰν, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ καταλόγῳ ἐνδεῶν ἀσθενεῖς κατέφευγον πρὸς αὐτούς. Τοῖς ἀξιοτίμοις τούτοις ἰατροῖς τοῖς προθύμως καὶ εὐγενῶς παρασχοῦσι τὴν πολύτιμον αὐτῶν συναρωγὴν εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον τοῦτον φιλανθρωπικὸν σκοπὸν εὐχαριστίας ἀπονέμει ἡ ἀδελφότης δι' ἐμοῦ καὶ σήμερον ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Ἀλλὰ καὶ τῇ ἀξιοτίμῳ κυρίᾳ Ἀναστασίᾳ Εὐελπίδου, ἥτις οἰκείᾳ προαιρέσει προσήνεγκε τὰς μαιευτικὰς αὐτῆς ἐπικουρίας εἰς τὰς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐνδεῶν ἐγγεγραμμένας καὶ χρείαν μαιευτικῆς περιθάλψεως λαβούσας, τὴν ὀφειλὴν τῆς ἀδελφότητος διὰ τῶν εὐχαριστιῶν αὐτῆς ἀποτίω.

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον, πεποιθὸς εἰς τὰ φιλόπτωχα αἰσθήματα τῶν προθύμως τὴν παράκλησιν ἡμῶν ἀποδεξαμένων ἰατρῶν καὶ στηριζόμενον ἐπὶ τῆς εὐγενοῦς ἀντιλήψεως, ἣν παρέσχον οὗτοι τῇ ἀδελφότητι κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος, δὲν διστάζει νὰ διαπιστώσῃ ὅτι καὶ κατὰ τὸ τρέχον τοῦτο ἔτος συνεχίσουσι τὸ θεάρεστον αὐτῶν ἔργον τῆς εὐποιΐας οἵ τε ἔντιμοι οὗτοι Ἀσκληπιάδαι καὶ ἡ γενναιοφρόνως τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς προσενεγκοῦσα μαῖα.

Ἵνα δὲ καὶ μικράν τινα ἰδέαν τῆς γενομένης κατὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτος ἰατρικῆς περιθάλψεως ἔχωσιν οἱ περὶ τῶν ἐνδεῶν ἐνδιαφερόμενοι ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα ἐν ὀλίγοις καὶ τάδε:

Ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν κατ' ἐνορίαν ἐνδεῶν ἐνεγράφησαν πρόσωπα 406. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν περιεστοιχίζοντο ὑπὸ πολυμελοῦς οἰκογενείας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τυχόντων προστασίας καὶ περιθάλψεως πολὺ ὑπέρτερος τοῦ ρηθέντος ἐν τῇ πράξει κατεδείχθη. Μαρτύριον δὲ τοῦ λόγου, ὅτι ὁ ἰατρὸς τῆς ἀδελφότητος κ. Θ. Οἰκονομίδης ἀπὸ τῆς 1

παρελθόντος ἔτους Φεβρουαρίου μέχρι τέλους 8]βρίου ἐπεσκέψατο ἀσθενεῖς πάσης ἡλικίας κλινήρεις τε καὶ μὴ 727. Καὶ εἰς 34 μὲν ἐκ τούτων οὐκ ἴσχυσεν οὔτε ἡ χορηγηθεῖσα αὐτοῖς ἀναγκαία περίθαλψις οὔτε ἡ ἐπιστήμη ἵνα ἀναχαιτίσῃ τὸ μοιραῖον τέλος, ὅπερ ἐπήνεγκεν ἡ κατατρύχουσα αὐτοὺς χρονία ἢ ὀξεῖα νόσος. Πολλῶν ὅμως ἐκ χρονίων νοσημάτων πασχόντων ἡ κατάστασις ἐπαισθητῶς ἐβελτιώθη· ἄλλων δὲ ἀσθενῶν ἐνδεῶν, οἷς οὐ μόνον ἰατρικὴ περίθαλψις καὶ τὰ ἀναγκαιοῦντα φάρμακα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας ἐχορηγήθησαν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς τροφὴν γάλα καὶ κρέας παρείχοντο δαπάνῃ τῆς ἀδελφότητος, τούτων, ὧν οὐκ εὐκαταφρόνητος ὁ ἀριθμὸς, καὶ ὁ κίνδυνος ἀπεσοβήθη τῇ ἀόκνῳ ἐπιμελείᾳ καὶ φροντίδι τοῦ τακτικοῦ ἰατροῦ αὐτῆς καὶ ἡ ὑγεία ἀποκατέστη. Οὕτω δὲ οἱ ἀνακύψαντες ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ ἰαθέντες εὐλογοῦσι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἐξαποστείλαντος βοήθειαν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 727 νοσηλευθέντων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι οἱ ἐκτάκτως ἐξ ἑτέρων μερῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κων]πόλεως προσφεύγοντες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ οἵτινες συστάσει τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας ἔτυχον παρὰ τῇ ἀδελφότητι οἱ μὲν τῆς ἀπαιτουμένης ἰατρικῆς περιθάλψεως ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ ἰατροῦ αὐτῆς, ἔτι δὲ καὶ φαρμάκων δωρεὰν, οἱ δὲ μόνον τῆς χορηγίας φαρμάκων. Διὸ καὶ ἐξετελέσθησαν ὑπὲρ τούτων πλείους τῶν 200 συνταγῶν εἰς λογαριασμὸν τῆς ἀδελφότητος· ἤγοι ἑβδομήκοντα μὲν περίπου συνταγαὶ διὰ τοὺς ξένους τούτους ἐνδεεῖς τοὺς ὑποστάντας ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ τῆς ἀδελφότητος ἰατροῦ, καὶ 150 δι' ἐκείνους, οὺς ἐπεσκέφθησαν ἄλλοι ἰατροὶ τοῦ Φαναρίου ἢ τῶν πέριξ συνοικιῶν. Διὰ ταῦτα ὁ ὅλος ἀριθμὰς τῶν συνταγῶν τοῦ λήξαντος τούτου ἔτους μέχρι τελους δηλονότι 8]βρίου ἀνέρχονται εἰς 2200 περίπου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀναγομένων εἰς τὸ α΄ ἐδάφιον τοῦ Α΄ ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ.

(ἕπεται τὸ τέλος)

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΝ

Ἂν ὑπάρχῃ πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον οὔτε ἡ συνδρομὴ οὔτε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ὁμογενοῦς δημοσίου, ἀνεξαρτήτως τάξεως καὶ ἡλικίας, πατρίδος καὶ τόπου ἐπέλειψε, τοῦτο εἶναι ἀναντιρρήτως τὰ Ἐθν. Φιλανθρωπικὰ ἡμῶν Καταστήματα. Πρὸς τὸν βωμὸν τοῦτον τῆς φιλανθρωπίας, πρὸς τὸ κέντρον τοῦτο τῆς δαψιλοῦς χριστιανικῆς βοηθείας ἀνέκαθεν οἱ ὁμογενεῖς φιλοστόργως προσβλέπουν καὶ τὴν ἔξαρσιν καὶ ἐνίσχυσιν αὐτοῦ θεωροῦν συνεχῶς ὡς τὸ σπουδαιότερον τῆς ἐθνικῆς προαγωγῆς μέλημα. Εἰς τὰ ἤρεμα ἐκεῖ κατὰ τὸ Ἑπταπύργιον καταστήματα γενναίως πράγματι παρέχεται τὸ βάλσαμον τῆς ἀνακουφίσεως καὶ ζωηρότατον καταφαίνεται διὰ τῆς συνεχῶς αὐξανούσης φιλανθρωπικῆς δράσεως πόσον ὁ ὁμογενὴς κόσμος ἐννοεῖ διὰ πάσης θυσίας νὰ ἐνισχύσῃ τὰ ἐξόχως τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὰς ἀγαθὰς αὐτοῦ διαθέσεις τιμῶντα Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.

Ἀλλ' ἡ φιλανθρωπία εἶναι ἀνενδότως ἀπαιτητική. Εἰς διάστημα μικρότερον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν τὸ ἔργον τῆς φιλανθρωπίας ἐπολλαπλασιάσθη γενναίως, ἐνῷ δὲ πρὸ δεκαετίας καὶ μόνον ἐτησίως 4000 περίπου οὕτως ἢ ἄλλως πάσχοντες ἐζήτουν ἐν αὐτοῖς τὴν θεραπείαν καὶ ἀνακούφισιν, σήμερον περὶ τοὺς δεκακισχιλίους τοιοῦτοι προστρέχουν εἰς τὰ Καταστήματα, ὡς εἰς ἀσφαλὲς ὁρμητήριον θεραπείας, παρ' αὐτῶν ἀπεκδεχόμενοι τῆς ἐθνικῆς φιλανθρωπίας τὴν ἀρωγήν. Οὕτως αἱ ἀνάγκαι αὐξάνουν συνεχῶς, τοῦθ' ὅπερ δυστυχῶς δὲν συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἐξασφάλισιν ἀναλόγων πόρων, δυναμένων νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς τόσας ἐπιτακτικὰς καὶ δικαίας ἄλλως τῆς φιλανθρωπίας ἀπαιτήσεις.

Ἔλλειψιν πόρων καὶ μέσων ἐν τούτοις ἡ πάσχουσα ἀνθρωπότης δὲν ἀποδέχεται, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τὰ Ἐθν. Φιλανθρ. ἡμῶν Καταστήματα ὅπου ἀπὸ τόσων ἐτῶν συγκεντροῦται ὁλόκληρος ἡ ἐθνικὴ πρὸς τοὺς πάσχοντας φιλανθρωπία, πάντοτε δαψιλὴς, συνεχῶς ἀκμαία, διηνεκῶς εὐεργετική. Πρὸς τὴν ἔκκλησιν αὐτῶν διὰ τὰς ὁλονὲν πολλαπλασιαζομένας ἀνάγκας οὐδεὶς θὰ κωφεύσῃ καὶ ὅταν ἡ γενομένη ἔκκλησις χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τινὰ δύναται μὲ ὀλίγην καλὴν θέλησιν καὶ συστηματοποίησιν νὰ ἀποδώσῃ σπουδαιότατα ἀποτελέσματα, τότε πάντες θὰ σπεύσουν νὰ ἀποδεχθοῦν αὐτήν.

Εἰς τοὺς γάμους, εἰς τὰς βαπτίσεις, εἰς τὰς κηδείας, εἰς τόσας ἄλλας τελετὰς αἱ κοινωνικοὶ τοῦ βίου συνθῆκαι ἐπιβάλλουν σήμερον τὴν ἀποστολὴν ἑνὸς δώρου, μιᾶς ἀνθοδέσμης, ἑνὸς στεφάνου. Τὰ ἐνδείγματα

αὐτὰ τῆς λεπτότητος τοῦ νεωτέρου βίου οὐδεὶς ὑποτιμᾷ, οὐδὲ θεωρεῖ τόσον ἀσκόπως κατασταθέντα. Ἀλλ' ἆρά γε δὲν θὰ ἦτο περισσότερον σκόπιμον κατὰ τοιαύτην τινὰ περίστασιν, ὅπου ἀνάγλυφα ἐκδηλοῦνται τὰ λεπτὰ αἰσθήματα, νὰ προταχθῇ ἡ φιλανθρωπία, νὰ καταλάβῃ δηλαδὴ τὴν πρώτην θέσιν τὸ συναίσθημα τῆς εὐχαριστήσεως, ἣν παρέχει ἡ ἰδέα πραγματικῆς πρὸς τοὺς τόσους πάσχοντας βοηθείας;

Δκπανῶμεν τόσα χρήματα εἰς τοιαύτας κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις. Καὶ ὅμως ἀνάλογον καὶ μικρότερον ποσὸν ἐὰν διαθέτωμεν εἰς τοιαύτας περιστάσεις τὸ ἔργον τῆς φιλανθρωπίας εἰς τὰ Ἐθν. Καταστήματα θὰ εἶχε τὴν πολυτιμοτέραν αὐτοῦ συνδρομήν. Ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ οὔτε δύσκολος εἶναι οὔτε τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ ἀπομακρύνεται.

Καὶ ἰδοὺ πως. Θέλετε νὰ ἐκδηλώσητε πρὸς τὸν στενὸν φίλον σας, τὸν συγγενῆ, ἢ τὸν ἄλλον, μεθ' οὗ συνδέεσθε τὰ αἰσθήματά σας καὶ τὰς ὑποχρεώσεις σας; Στείλατε πρὸς τὰ Ἐθν. Φιλ. Καταστήματα συνδρομήν τινα κατὰ προαίρεσιν, ἡ διεύθυνσις δ' αὐτῶν θὰ φροντίσῃ αὐθωρεὶ νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὴν οἰκογένειαν, εἰς ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἀποσταλῇ τὸ δῶρον, ἡ ἀνθοδέσμη, ὁ στέφανος, ἀνάλογον δελτίον, τὸ ὁποῖον χωρὶς νὰ σημειοῖ τὸ κατάβληθὲν ποσὸν συνδρομῆς θὰ ὑπεδείκνυεν ὅτι ὁ οἰκογενειακὸς φίλος δὲν ἐλησμόνησε τὰ κοινωνικά του καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις. Διὰ τὰς οἰκογενείας τοιαῦτα δελτία θὰ ἦσαν βραβεῖα τιμῆς, τὰ δὲ Ἐθν. Φιλ. Καταστήματα διὰ τῶν δημοσιευομένων ὀνομάτων τῶν τοιούτων συνδρομητῶν θὰ ἀπετέλουν τὴν χρυσῆν αὐτῶν βίβλον, διηνεκὲς μαρτύριον τῆς δράσεως καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν.

Ὁ θεσμὸς εἶναι ἁπλούστατος· δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν διὰ νὰ ἀποδώσῃ μέγιστα ἀποτελέσματα καὶ προάγῃ τὸ κέντρον τῆς ἐθνικῆς εὐεργεσίας εἰς τὴν δέουσαν περιωπήν. Ἰδοὺ ἡ ἔκκλησις τῶν Ἐθν. ἡμῶν Καταστημάτων. Πρακτική, ἀσφαλής, σκόπιμος. Ἂς δώσουν τὸ παράδειγμα οἱ προέχοντες καὶ τοῦτο ἂς σπεύσουν νὰ ἀκολουθήσουν πάντες οἱ ἐνταῦθα, οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διὰ νὰ καταστῇ δαψιλέστερον τὸ βάλσαμον τῆς παρηγορίας, τὸ φάρμακον τῆς ἀνακουφίσεως, τὸ ἰατρικὸν τῆς θεραπείας πρὸς τὰς τόσας χιλιάδας τῶν πασχόντων ὁμογενῶν.

*

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπὴ εἰδοποιεῖ ὅτι τὴν προσεχῆ δευτέραν, 1 μαρτίου, ἀπὸ τῆς 4-ης τῆς πρωΐας ὥρας ἄρχεται ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν ἀρχιερατικῶν ἀμφίων καὶ λοιπῶν πραγμάτων τῶν ἀοιδίμων μητροπολιτῶν Σκοπίων Φιρμιλιανοῦ καὶ πρώην Ἴμβρου Παϊσίου. Εἰδοποιεῖ πρὸς τούτοις τούς τε πιστωτὰς καὶ τοὺς κληρονόμους αὐτῶν ὅπως οἱ μὲν πρῶτοι ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἁρμοδίως τὰς ἀπαιτήσεις των, οἱ δὲ δεύτεροι ἐντὸς ἓξ, ὅτε γενήσεται ἡ ἐκκαθάρισις τῆς περιουσίας.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Συμεὼν Ι. Βουλγαρίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, τέως μὲν ἐν Κων]πόλει διαμένων καὶ τὸν καφεπώλην μετερχόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἀναστασίας Σ. Βουλγαρίδου, τὸ γένος Ἀντωνίου Τοπόζογλου, κατοίκου] Πέραν, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 φεβρουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἁρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου]

Τιμὴ τῶν δύο τόμων ὁμοῦ γρ. 15

» τοῦ ἑνὸς τόμου μόνον » 8

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—9

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 5 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ τῶν ἐν Ἁγίῳ Τάφῳ συμφερόντων — Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ — Ἔκθεσις τῆς ἐν Φαναρίῳ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος — Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΩ ΤΑΦΩ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

τῆς ὀρθοδοξίας πολὺς ἐγένετο παρ' ἡμῖν λόγος, καὶ πάντες οἱ γράφοντές εἰσι σύμφωνοι μέχρι σήμερον ἐν λόγοις· αὐταποδείκτους δ' ἀληθείας οὐδεὶς ἠμφισβήτησεν. Ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτόθι συμφερόντων τε καὶ δικαίων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους ἐγράψησαν οὐκ ὀλίγα κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη καὶ πάλιν οἱ πάντες εὑρέθησαν ἐν λόγοις συμφωνοῦντες. Ὁ ζῆλος, ὃν ἔπρεπε νὰ δεικνύωμεν ὑπὲρ τοῦ παναγίου Τάφου, τεκμηριούμενος ἄλλοτε διὰ τῶν ἱερῶν πορειῶν εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν, κατήντησε κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν ἁπλοῦν μελέτης ἱστορικῆς θέμα καὶ ρητορικῶν γυμνασμάτων ἀντικείμενον, ἅτινα σήμερον ἐπέχουσι τὸν τόπον τῶν πρακτικῶν ἐκείνων μέσων, δι' ὧν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐζήτουν νὰ ὑποστηρίζωσι τοὺς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ ὁμογενεῖς ἡμῖν φύλακας τῶν ἱερῶν τοῦ χριστιανισμοῦ θησαυρισμάτων, πόρους εὑρίσκοντες καὶ μονιμοποιοῦντες, ἢ δ' ἀφιερώσεως κτημάτων καὶ χρημάτων, ἢ διὰ καθιδρύσεως δίσκων ἐν ναοῖς περιαγομένων ἐνταῦθά τε καὶ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, καὶ κιβωτίων ἐλέους παρὰ ναοῖς καὶ συντεχνίαις ἔν τε τῇ βασιλευούσῃ ταύτῃ τῶν πόλεων καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ κράτους.

Συμπέρασμα τῶν κατὰ τὰ ὀλίγα τελευταῖα ἔτη γραφέντων παρ' ἡμῖν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἁγίᾳ Γῇ συμφερόντων προέκυψαν τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐπισκέψεις ὁμάδων προσκυνητῶν, περὶ ὧν ἐν ἐπαίνοις ἐγράψαμεν πέρυσιν ἐκ καθήκοντος, ἐλπίζοντες ὅτι αἱ ἱεραὶ αὗται πορεῖαι ἐπεκταθήσονται καὶ εἰς ἕτερα μέρη, ὅπου ὁμογενεῖς ὀρθόδοξοι ἀγωνίζονται τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα τοῦ τηρῆσαι—καίτοι βραδέως—καὶ μὴ δίδειν τὴν δόξαν αὐτῶν ἑτέρῳ, κατὰ τὴν προφητικὴν ὑποθήκην, καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἀλλοτρίοις. Καὶ μετὰ τὰς ὁμάδας ταύτας τῶν προσκυνητῶν ἀναθρώσκει σήμερον ἐν Ἀθήναις τὸ «Πανελλήνιον Ἐθνικὸν Λεύκωμα ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου», δαπάναις μὲν τοῦ εὐεργέτου τῶν κοινωφελῶν ἐθνικῶν ἱδρυμάτων κ. Γρηγορίου Μα-

ρασλῆ ἐκδιδόμενον, περιλαμβάνον δὲ διακοσίων ἐγκρίτων ὁμογενῶν γνώμας καὶ σκέψεις ἐν εὐχαῖς, ἄρθροις ἢ ποιήμασιν, ὑποδεικνύον δὲ διὰ τῶν γνωμῶν καὶ προτάσεων καὶ εὐχῶν τὰ μέσα «τὰ κατάλληλα οὐ μόνον νὰ συντελέσωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐξασφαλίσωσι τὴν αἰσίαν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ εὐλόγως ἐν ἀγωνιώδει συγκινήσει κρατεῖ σύμπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ τὸ ἐνδιαφέρον», ὡς γράφουσιν ἐν ἐπὶ τούτῳ ἀγγελίᾳ (ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1904) οἱ τούτου τοῦ Λευκώματος ἐπιμελούμενοι Κ. Ν. Μανιάκης, ἀντεισαγγελεὺς τοῦ ἀρείου πάγου καὶ Χ. Α. Ἠλιόπουλος, φιλόλογος.

Εὐχόμεθα πᾶσαν εὐδοκίμησιν τοῦ καλοῦ τούτου ἔργου, τοῦ καθαγιαζομένου διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σεπτοτάτου παλλαδίου τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἐπιτευχθήσεται. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν εὐσεβῶν τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἐπιστατῶν, τὸ «Πανελλήνιον ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου Λεύκωμα δὲν προτίθεται νὰ προκαλέσῃ προσκαίρους ἐράνους, ἔστω καὶ πλουσιοπαρόχους, οἵτινες, μετὰ πατάγου μάλιστα διενεργούμενοι, ὑποθάλπουσι μᾶλλον ἢ αἴρουσι τὰ αἴτια τῆς κακοδαιμονίας, ἀφοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν ἐκείνου θὰ παράσχῃ μὲν τὸ ἀναμενόμενον βοήθημα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἔσται πλέον ἢ ἀνεπαρκὲς πρὸς θεραπείαν τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν». Παρατάττον γνώμας καὶ σκέψεις διακοσίων ἐγκρίτων ὁμογενῶν, ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν ἄλλων, ὑπουργῶν ἢ πρεσβευτῶν καὶ ἐν γένει πολιτευτῶν, ἐπιστημόνων καὶ λογίων καὶ διδασκάλων, θέλει δείξει τίς ὁ κοινὸς ἡμῶν πόθος καὶ τί δέον γενέσθαι πρὸς προφυλακὴν τῶν ἡμετέρων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ συμφερόντων· καθὼς δ' αἱ ἐπὶ τούτῳ ἀπολυθεῖσαι ἐγκύκλιοι καὶ ἀγγελίαι δηλοῦσιν, ἐπιζητεῖται ἡ σύστασις μεγάλης ἑλληνικῆς Παλαιστινείου Ἑταιρίας, ἧς ὁ σκοπὸς δηλοῦται διὰ τοῦ ὀνόματος. Ἰδέα τοιαύτη διετυπώθη καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καὶ διετυποῦτο διαρκῶς σχεδὸν ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ, καθ' ἣν ἐγίνετο λόγος περὶ τῆς παρὰ τοῖς εὐσεβέσι καὶ ἀδελφοῖς ρώσσοις ὑπαρχούσης Παλαιστινείου Ἑταιρίας.

Καθὼς ἐκείνη ζητεῖ νὰ τηρήσῃ ἀμείωτον τὴν παρὰ τῷ εὐσεβεῖ ρωσσικῷ λαῷ εὐλάβειαν πρὸς τοὺς ἱεροὺς ἐκείνους τόπους, δι' ἐκδρομῶν τε καὶ ἐκδόσεων βιβλίων, ἢ διὰ διανομῆς σχετικῶν ἀπεικονισμάτων, προκαλοῦσα καὶ τὴν διὰ τούτου τε καὶ τῆς συστάσεως καὶ διατηρήσεως σχολείων ἀφοσίωσιν τῶν κατοίκων πρὸς τὸ τῆς Ἑταιρίας ἔργον, οὕτω δύναται νὰ πράξῃ καὶ ἡ ὑπὸ ὁμογενῶν ἀποτελεσθησομένη καὶ διεπομένη Παλαιστινικὴ Ἑταιρία, μιμουμένη τὰ μιμήσεως ἄξια, κατὰ τὰ ὑλικὰ μέσα αὐτῆς. Ἴσως ὁ ὄλβος ἐκείνης θεωρηθῇ παράτισιν ἐξ ἡμῶν ἄφθαστος· ἀλλ' ὁ πλοῦτος τῶν αἰσθημάτων τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπιτρέπει νὰ προδοκῶμεν πολλά. Αἱ εὐχαὶ ἡμῶν ἐν τούτῳ συγκεφαλαιοῦνται· ὅπως ὁ νῦν παρ' ἡμῖν ἀναγεννηθεὶς καὶ παρ' ἡμέραν ἐκκαιόμενος ζῆλος ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἱερῶν ἐκείνων προσκυνημάτων διατηρηθῇ ἀμείωτος, ἔργων μεγάλων γινόμενος παραγωγός, καὶ πρὸς ἄμιλλαν καὶ περίσσειαν ἐργασίας κινῶν πάντας τοὺς ὁμογενεῖς. Ἀμείωτος τηρούμενος, καὶ παρ' ἡμέραν ἐκκαιόμενος καὶ μεγαλουργῶν, θέλει χορηγήσει τοῖς πρὸς σωτηρίαν τῶν κεκτημένων ἐργαζομένοις καὶ τὸ δικαίωμα ἐποπτείας τινὸς καὶ ἐξελέγξεως τῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Παλαιστίνειον Ἑταιρίαν κατὰ ὀβολοὺς καὶ δηνάρια διδομένων καὶ κατὰ ποσότητας ὑπ' αὐτῆς χορηγουμένων τῇ ἀπὸ αἰώνων θεματοφύλακι ἱερᾶς περιουσίας καὶ ἱερῶν κειμηλίων ἁγιοταφιτικῇ ἀδελφότητι. Οὐδὲ πρόκειται λόγος καὶ φροντὶς περὶ τῆς τανῦν ὑλικῆς ἀνακουφίσεως τοῦ κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἑδραιώσεως οἰκονομικῆς τινος εὐπραγίας, ὅπως ἀπερίσπαστος ἡ ἁγιοταφιτικὴ ἀδελφότης ἐργασθῇ καὶ ὑπὲρ τηρήσεως τῶν κεκτημένων καὶ πρὸς ἐξάπλωσιν τοῦ τε γοήτρου καὶ τῆς ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας διατηρηθείσης ἐπιρροῆς αὐτῆς ἐπὶ γειτόνων καὶ ὁμοδόξων χωρῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητρόπολις Σωζοαγαθουπόλεως.—Τῇ π. τρίτῃ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως κ. Δωρόθεος, ὃς κωλυθεὶς ἕνεκα ἀσθενείας ἵνα αὐθημερὸν ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Π. ὑπέβαλε χθὲς τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τὸ εἰθισμένον Μ. μήνυμα καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνοδικῆς συνεδρίας ἐποιήσατο τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ.

Μητρόπολις Γρεβενῶν.— Τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Γρεβενῶν κ. Ἀγαθαγγέλῳ αἰτήσαντι ἐχορηγήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἄδεια ὅπως μεταβῇ εἰς ἁγίους τόπους χάριν προσκυνήσεως.

Χειροτονία Κίτρους. — Ὁ σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρος καὶ διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν χειροτονίαν τοῦ θεοφιλεστ. ἐπισκόπου Κίτρους κ. Παρθενίου, οὗ ἐπισυνῆψε καὶ τὴν εἰθισμένην ὁμολογίαν.

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. —Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ διωρίσθη ἔφορος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμιώτ μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος.

Ἀρχιερατικ. προϊστάμενος Σταυροδρομίου.— Ὁ θεοφιλέστ. ἐπίσκοπος Ξανθουπόλεως κ. Ἰωάννης τυχὼν τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας ἀπῆλθε χάριν οἰκογενειακῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων ἐπί τινας ἡμέρας εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Βουρνόβαν.

Πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι.—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ διώρισε πατριαρχικοὺς ἐξάρχους, οἵτινες μεταβαίνοντες τῇ μεθαύριον κυριακῇ εἰς τὰς ἐνορίας προεδρεύσουσι τῶν ἐνοριακῶν συνελεύσεων πρὸς ἀνάδειξιν τῶν δευτεροβαθμίων ἀντιπροσώπων ἐν τῇ πρὸς ἐκλογὴν νέων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐκλογικῇ συνελεύσει τοὺς ἑξῆς, Ν. Νικολαΐδην διὰ τὰς ἐνορίας Βαλίνου, Παλατᾶ καὶ Ξυλοπόρτης.—Σωτήριον Οἰκονόμου προϊσταμ. Μουχλίου διὰ τὴν ἐνορίαν ταύτην καὶ Ποτηρᾶ. —Παπᾶ Δημήτριον προϊστάμενον Ἐδιρνεκαπίου δι' αὐτὴν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν πέντε ἄλλας.— Ἱεροδ. Ἀθηναγόραν διὰ τὰς πέντε ἐνορίας Ὑψωμαθείων καὶ τὴν τοῦ Βελιγραδίου.—Ἀρχιμ. Ἀθανάσιον Λάσκαριν διὰ τὰς τοῦ Κοντοσκαλίου.— Ἱεροδ. Ἀπόστολον Τρύφωνος διὰ τὰς τοῦ Γαλατᾶ.—Γ. Λεμονίδην διὰ τὰς τοῦ Διπλοκιονίου.— Τὸν ἐπίσκοπον Κλαυδιουπόλεως διὰ τὰς τοῦ Βεβεκίου καὶ τῆς Ξηροκρήνης·—καὶ τὸν προϊστ. ἁγίου Νικολάου Νεοχωρίου διὰ τὰς τῆς Στένης καὶ τοῦ Νεοχωρίου.

Ἐκδρομὴ πατριάρχου. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐκδραμὼν τῇ π. δευτέρᾳ ἐπεθεώρησε διάφορα εὐαγῆ καθιδρύματα, οἷον τὸ ἁγίασμα τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, τὴν μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐν Βαλουκλίῳ, ἔνθα ἐτέλεσε τρισάγιον ἐπὶ τῶν τάφων τῶν αὐτόθι κεκοιμημένων ἀοιδίμων πατριαρχῶν ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Ἀνδρέου Σπαθάρη, τὸ ἐθν. νοσοκομεῖον, ἐκφράσας τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτοῦ τῷ διευθύννοτι αὐτὸ κ. Σαββαΐδῃ ἐπι τῇ ἐπικρατούσῃ τάξει καὶ καθαριότητι, τὰς ἐν Ὑψωμαθείοις Φωτιαδείους σχολὰς ὡς καὶ τὸν αὐτόθι ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον Αὐτοῦ τὸ νεκροταφεῖον Ἐγρικαπίου καὶ τὸν ἐν Ἐδιρνεκαπίῳ ἱερὸν ναόν, οὗ περιεργάσθη τὸ ἐν αὐτῷ φυλασσόμενον ἀρχαῖον ἱερὸν εὐαγγέλιον.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. τετάρτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἔξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Σίμιτς ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων κ. Κωνσταντίνου Γκρούπτσεβιτς ὑποβαλὼν τὰ σέβη καὶ τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῷ ἐνδιαφέροντι, ὅπερ ἐπεδείξατο ἡ Α. Θ. Π. ἐπανειλημμένως διερωτήσασα τὰ τῆς ὑγείας τῆς Α.Ε.κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ,ἀφ' ἧς ἤδη ἐντελῶς ἀνέρρωσεν.— Χθὲς δὲ πρὸς ἑσπέραν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐν Φιλιππουπόλει γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Λ. Κορομηλᾶς.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. — Ἐντολῇ τῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολ. δευτερεύων κ. Βενιαμὶν διηρμήνευσε τῇ π. τρίτῃ τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Μιχαὴλ Σιφναίου, ἐπί τε τῇ αἰσίᾳ ἐπανόδῳ αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκ Μιτυλήνης, καὶ ἐπὶ τῷ αὐτόθι τελεσθέντι γάμῳ αὐτοῦ· τῇ τετάρτῃ δὲ διηρώτησε τὰ τῆς ὑγείας τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Κωνσταντίνου Ἀνανιάδου.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.— Τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Πισιδείας κ. Γερασίμῳ ἄγοντι χθὲς τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

Πατριαρχικὸν Γραφεῖον.—Ἀπῆλθεν ἐπ' ἀδείᾳ εἰς Σμύρνην ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχ. Γραφείου ἐλλογ. κ. Μάρκος Βασιλείου.

Βιβλιοθήκη Βατικανοῦ. — Ὁ βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης Βατικανοῦ κ. Φραγκῖσκος Ἔρλε δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ, διαβιβασθείσης τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ διὰ τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μ. λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου,παρεκάλεσεν ὅπως ἅπασα ἡ σειρὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ὡς καί τινα ἄλλα πονήματα ἐκδοθέντα ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ ἀνταλλαγῶσι πρὸς

συγγράμματά τινα τῆς βιβλιοθήκης Βατικανοῦ, ὧν κατάλογος ἐπέμφθη ἐπισυνημμένως. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀναγνωσθείσης ἐπὶ Συνόδου τῇ π. τρίτη, ἐγένετο δεκτὴ ἡ αἴτησις, παραπεμφθεῖσα εἰς τὸν πανοσιολ. ἀρχειοφύλακα ἀρχιμ. κ. Καλλίνικον Δελικάνην, ὅπως ποιήσηται οὗτος ἐκλογὴν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ καταλόγῳ συγγραμμάτων.

Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία. — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου τοῦ Rochester κ. Ἐδουάρδου Ρόφφεν συνιστῶντος τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὸν ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ κ. John Douglas ἀφικόμενον πρό τινος εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ μέλλοντα ἵνα ἀναπληρώσῃ προσωρινῶς τὸν τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρεσβείας ἐφημέριον κ. Ἄγκελτε. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως γένηται ἡ προσήκουσα ἀπάντησις τῷ εἰρημένῳ ἀγγλικανῷ ἐπισκόπῳ.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΙΝΑ—Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ θανόντος ἐπιτρόπου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ ἐν Κιέβῳ ἀρχιμανδρίτου Μελετίου Βαγιανέλλη διωρίσθη ὁ πρό τινων μηνῶν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἀποσταλεὶς ἕνεκεν ὑποθέσεων τῆς μονῆς ταύτης πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀμφιλόχιος Ἀργυράκης, τέως ἐν Τυρλίδι. Ἐπίτροπος δ' αὐτόθι, καθὰ πρὸ διμηνίας ἠγγείλαμεν, διωρίσθη ὁ ἐκ τῶν πατέρων τῆς Σιναϊτικῆς συνάξεως πανοσ. ἱερομόναχος κ. Νεόφυτος. —Ἡ ἱερὰ μονὴ Σινᾶ τρεῖς τοιούτους ἐπιτρόπους ἔχει ἡγουμενεύοντας ἐν τοῖς μετοχίοις αὐτῆς, ὧν πρωτεύει τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπὸ τὸν πανοσιολογ. πρωτοσύγκελλον κ. Δανιὴλ Σουλίδην, —Τῶν λοιπῶν μετοχίων τῆς μονῆς ἐπιμελοῦνται καὶ προίστανται οἱ ὁσιώτατοι οἰκονόμοι Ἀριστόβουλος ἱερομόναχ. τοῦ τῆς Ραϊθοῦς—Προκόπιος ἱερομ. τῶν ἐν Κύπρῳ τεσσάρων—Γρηγόριος ἱερομ. τῶν ἐν Καλάμαις δύω—Διονύσιος πρωτοσύγκελλος τοῦ τῶν Χανίων Κρήτης—Χρύσανθος ἱερομ. τῶν ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης δύω—Νήφων ἱερομόν. τοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἐν Κρήτῃ—Ἰωσὴφ ἱερομ. τοῦ τῶν Ἰωαννίνων—Ματθαῖος ἱερομ. τῶν ἐν Ζακύνθῳ δύω—Εὐμένιος ἱερομ. τοῦ ἐν Τριπόλει τῆς Συρίας—Τοῦ τῶν Τρικκάλων (Ἑλλάδος) ἐπιμελεῖται ὁ πανοσιολ. ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς Δουσίκου ἀρχιμ. Θεοφάνης Ἀγγελίδης.—Οἱ οἰκονόμοι τῶν μετοχίων τούτων, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῶν μονήν, ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀποτελῶσι μέρος τῆς ἐν Καίρῳ ἱερᾶς Σιναϊτικῆς συνάξεως.

ΑΡΧΙΓΕΝΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ—Τὰ περὶ τῶν Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων ὑφ' ἡμῶν ἐν τῷ προγενεστέρῳ φύλλῳ γραφέντα εὗρον ὑποδοχὴν εὐμενῆ παρὰ τῷ φιλογενεῖ δημοσίῳ, ὅπερ τῷ ἀπὸ τεσσαράκοντα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀρχιγενείων ἐπιδιωκομένῳ ἔργῳ παρακολουθοῦν ἐξετίμησεν αὐτὸ, λιτότερον ἢ πρότερον γινόμενον μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς προτέρας ὑλικῆς εὐμαρείας ἔκπτωσιν· εὑρέθησαν δ' εὐγενεῖς καρδίαι, συμπαθοῦσαι τοῖς ἀναξίως ἑαυτοῖς εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας ἀπό τινων ἐνιαυτῶν ἐμπλακεῖσι σχολείοις, τὸ ἠθοπλαστικὸν αὐτῶν ἔργον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ περιόδῳ τῆς πενίας, ἐν αὐταπαρνησίᾳ διδασκόντων καὶ διδασκουσῶν, ἐπιδιώκουσιν. Ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὁ τῆς πατρίου καὶ κατὰ Χριστὸν ἐκπαιδεύσεως προστάτης καὶ καθηγεμών, ἐπεδείξατο στοργὴν καὶ πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων· καὶ πρὸς ἀξίωσιν αὐτοῦ σεπτὴν πατρικὴν υἱϊκῶς συμμορφωθέντες ἀνέλαβον νὰ συντελέσωσι πρὸς εἴσπραξιν ἐράνων μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν ἐπιστημόνων καὶ ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν καὶ βιομηχάνων οἱ ἐρίτιμοι κκ. Ἰω. Κ. Χατζόπουλος, Χαρίτων Χαριτωνίδης, Σωτήριος Σπυρίδων, Εὐστ. Καραντώνης καὶ Δημήτριος Τζαμπετζῆς. Ἡ παρ' αὐτῶν ἐπιδειχθεῖσα προθυμία πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἐθνικῆς οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχομεν ὅτι οὐδὲν ἀπαντήσει πρόσκομμα, κοινὴν δ' εὐχὴν διατυποῦμεν πάντων τῶν ἀγαπώντων τὰ κοινωφελῆ καθιδρύματα ὅπως ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ πᾶν τέλειον πνευματικὸν δώρημα καταπέμπων, εὐλογῇ ἀοράτως, δοξάζων καὶ τιμῶν καὶ εἰρηνεύων πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὸ ἀγαθόν.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν ὑπὸ τῆς

ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

πεπραγμένων, γενομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μνημοσύνης κατὰ φεβρουάριον ὑπὸ τοῦ Α' ἀντιπροέδρου αὐτῆς

Κ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ·

Ἀλλὰ καὶ τοῦ γ' ἐδαφίου τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ τοῦ ὁρίζοντος τὴν ἀρωγὴν διὰ παροχῆς βοηθημάτων ἤψατο ἡ ἀδελφότης, δαπανήσασα πρὸς διανομὴν ἀνθράκων 2463 γρόσια καὶ ἕτερα 202 γρόσια πρὸς παροχὴν ἄρτου πένησι καὶ ἀπόροις ὀρφανοῖς.

Μετὰ τὴν λιτὴν ταύτην ἀφήγησιν τῶν πεπραγμένων ὑπὲρ τῆς τῶν ἐνδεῶν περιθάλψεως, μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐκθέσεως, τὴν οἰκονομικὴν δηλονότι διαχείρισιν τῆς ἀδελφότητος.

Ἐὰν εἰς τὰ πρὸ μικροῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντα γρόσια 2666

τὰ δαπανηθέντα δι' ἄνθρακας καὶ ἄρτον προστεθῶσι καὶ ὅσα τὸ ταμεῖον τῆς ἀδελφότητος ἀπέτισε διὰ φάρμακα γρόσια 5969.25

ὅσα διὰ κρέας 1778.75

ὅσα διὰ γάλα 2787

ὅσα διὰ μισθοδοσίαν προσωπικοῦ ἤτοι ἰατροῦ καὶ εἰσπράκτορος γρόσια 6328

ὅσα δι' ἔξοδα γενικὰ 1882

ἡ ὁλικὴ δαπάνη τῆς διαχειρίσεως ἀνέρχεται μέχρι τέλους ὀκτωβρίου τοῦ 1903 εἰς γρόσια 21411

Τὸ ἐνεργητικὸν δὲ τοῦ ταμείου παρουσιάζει τὰς ἐξῆς εἰσπραχθείσας προσόδους·

ἐκ συνδρομῶν τῶν μελῶν γρόσια . 10260

ἐκ τοῦ περιαγομένου ὑπὲρ τῆς ἀδελφότητος κιβωτίου γρόσια. . . . 2306 $\frac{5}{8}$

ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ ἐκ τῶν φωτογραφιῶν τῆς τελετῆς τοῖ ἁγίου Μύρου γρόσια 2000

ἐξ ἐπιχορηγήσεων ἐκκλησιῶν. . . 808

ἤτοι ἐν συνόλῳ γρόσια. . . . . 15374 $\frac{5}{8}$

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν εἰσπράξεων τούτων τὸ ταμεῖον τῆς ἀδελφότητος ἔτυχε καὶ τῶν ἐξῆς δωρεῶν.

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ἡ ἀείποτε πρωτοστατοῦσα ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθοεργίας, ὅτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος βαρὺς ἐπῆλθε χειμὼν καὶ δεινὸν ἐνέσκηψε ψῦχος, χιλιόγροσον προσήνεγκε ποσὸν, ἵνα ἀγορασθῶσι ξυλάνθρακες καὶ διανεμηθῶσιν ὅσον τάχως τοῖς ἐνδεέσι. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὅπερ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, καθ' ἣν εὑρέθη ἐν δυσχερείᾳ καὶ ἐδέησε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὑψηλὴν καὶ πολύτιμον συνδρομὴν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος πρὸς λυσιτελῆ εὐόδωσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ τῆς ἀδελφότητος σκοποῦ, βαθεῖαν ἀνομολογοῦν εὐγνωμοσύνην τῷ παναγιωτάτῳ καὶ λαοφιλεστάτῳ πατριάρχῃ ἡμῶν, ὑποβάλλει μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην τῆς ἀδελφότητος ἡμέραν τὰς ταπεινὰς, ἐγκαρδίους καὶ εὐγνώμονας εὐχαριστίας ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ σωματείου καὶ ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ταύτῃ, δι' ἧς θερμάνασα ἡ ἀδελφότης τοὺς τῷ ψύχει κατατρυχομένους, θερμὰς πρὸς τὸν πατέρα τοῦ ἐλέους προεκάλεσεν εὐχὰς τῶν ἐνδεῶν ὑπὲρ τοῦ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην παρασχόντος αὐτοῖς φιλελεήμονος πατριάρχου.

Καὶ ἡ σεβασμία δὲ τῶν ἱεραρχῶν χορεία οἰκείᾳ προαιρέσει καὶ φιλελεήμονι βουλήσει συνέδραμε τὴν ἀδελφότητα, χορηγήσαντος τοῦ μὲν σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου κυρίου Ἰωακεὶμ ἡμίσειαν λίραν ἀγγλικὴν, τοῦ δὲ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κυρίου Ταρασίου συμβαλόντος διὰ ποσοῦ εἰκοσαγρόσου. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπισήμως εὐχαριστεῖ καὶ τὴν σεβασμίαν ταύτην τῶν ἱεραρχῶν δυάδα διὰ τὴν εὐμενῆ πρὸς τὸ ἡμέτερον σωματεῖον διάθεσιν, ὡς καὶ τὸν πανοσιολογιώτατον τέως ἐπίτροπον τοῦ Ἁγίου Ὄρους κύριον Γεράσιμον Λαυριώτην, ὅστις ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν τῆς φιλελεημοσύνης ὁρμώμενος ἡμίσειαν προσήνεγκε ὀθ. λίραν τῇ ἡμῶν ἀδελφότητι.

Ἡ δὲ εὐγενεστάτη κυρία Ἀφροδίτη Δημητρίου Σωφρονιάδου ἐφέντη δύο λίρας τουρκίας προσέφερεν ἐπὶ εἰδικῇ συστάσει ὅπως διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀγορασθῶσιν ἄνθρακες πρὸς διανομὴν τοῖς ἐνδεέσιν. Ἐπὶ τῷ αὐτῷ δὲ σκοπῷ καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἑτέρας δύο λίρας προσή-

---

· συνέχ. ἀπὸ σελ. 93.

νεγκεν ἐκφράζουσα τὴν λύπην αὐτῆς ὅτι δὲν δύναται νὰ παραστῇ ἐνταῦθα ἕνεκα ἑτέρου ἱεροῦ καθήκοντος. Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκτελέσαν πιστῶς καὶ τὴν ἐντολὴν ταύτην καὶ νῦν τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῇ εὐγενεῖ καὶ φιλοπτώχῳ κυρίᾳ Σωφρονιάδου ἀναγράφει.

Καὶ ὁ ἀξιότιμος κύριος Ἐμμανουὴλ Ρακτιβὰν, τέως μέλος τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου τεσσαρακοντάγροσον ἔδωκε τῇ ἀδελφότητι προαιρετικὴν συνεισφοράν.

Ὁ δὲ ἀξιότιμος κύριος Ἀχιλλεὺς Πρώϊος, τέως μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μίαν ὀκᾶν τεΐου ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν ἐχορήγησεν. Ὁ ἀξιότιμος δὲ Θεοδόσιος Θεοδοσιάδης ἐφέντης ὁ καὶ ταμίας τῆς ἀδελφότητος, οὗ ὁ ζῆλος ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ κρείττω προαγωγῆς τοῦ ἔργου αὐτῆς ὑπέρτερος ἐπαίνου τυγχάνει, πέντε προσήνεγκε λίρας ὀθωμανικάς. Ὁ αὐτὸς δὲ ὡς καὶ ὁ κύριος Ἀλέξανδρος Ξανθόπουλος τέως εἰδικὸς γραμματεὺς τῆς ἀδελφότητος, προελόμενοι ἀντὶ τοῦ ἐξ ἀνθέων στεφάνου, ὃν εἴθισται κατατιθέναι ἐν ταῖς κηδείαις συγγενῶν ἢ φίλων, ἀμάραντον στέφανον ἐξ εὐχῶν τῶν εὐεργετουμένων ἐνδεῶν πλέξας, χρυσῆν λίραν ἐν συνόλῳ ἀγγλικὴν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἀδελφότητος κατέθετο ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν προσφιλῶν αὐτοῖς μεταστάντων. Καὶ ἅπασι τοῖς ἀξιοτίμοις τούτοις δωρηταῖς τοῖς ὑπὸ ἀγαθῶν καὶ φιλευσπλάγχνων αἰσθημάτων ἐπικούροις γενομένοις εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀδελφότητος ἐκφράζω καὶ σήμερον τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀνωνύμων οὐκ ἐλειψαν γενόμεναι συνεισφοραί. Διὰ χειρὸς μὲν τοῦ Προέδρου πανοσιολογιωτάτου Μεγάλου Πρωτοσυγκέλου κυρίου Καλλινίκου ἐλήφθησαν λίραι ἀγγλικαὶ 5, διὰ χειρὸς δὲ τοῦ ταμείου κυρίου Θεοδοσιάδου γρόσια 218 καὶ πάλιν διὰ χειρὸς τοῦ αὐτοῦ γρόσια 298.

Τούτοις τοῖς ἐφιεμένοις ὅπως μὴ ἐπιγνῷ ἡ ἀριστερὰ τῆς δεξιᾶς τὸ ἔργον καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς ἀνωνυμίας ὑποκρυπτομένοις δῴη Κύριος ταῖς θεοπειθέσιν εὐχαῖς τῆς ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ πενομένου ἢ τῶν ὁπωσδήποτε πασχόντων ἐκτὸς τοῦ χρήματος καὶ ὁ λόγος καὶ αἱ ἀγαθαὶ προαιρέσεις καὶ αἱ εὐμενεῖς διαθέσεις καὶ ἡ προσωπικὴ δὲ παρουσία οὐ μόνον συμβάλλουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ μάλιστα συντελοῦσι, καὶ ταῦτα ὡς δωρεὰν πολύτιμον εἰς τὸ φιλανθρωπικὸν ἡμῶν ἔργον ἀναγράφων, ὑποβάλλω βαθυσεβάστως τῇ Ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ Παναγιότητι τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην τῆς τε ἀδελφότητος, τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου καὶ ἁπάντων τῶν ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος περιθαλπομένων, ὅτι εὐαρεστηθέντος καὶ εὐδοκήσαντος τοῦ ἀνωτάτου ἡμῶν πρωθιεράρχου ὅπως πρωτοστατήσῃ τῆς ὁμηγύρεως ταύτης, ἡ μὲν λιτὴ τῆς ἀδελφότητος ἑορτὴ πανηγυρικὴν περιεβλήθη περιβολήν, οἱ δὲ δεινοπαθοῦντες παραμυθίας ἐνεπλήσθησαν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν μέριμναν τοῦ ἀνωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ δεσπότου ἐνωτιζόμενοι.

Καὶ τῇ παρεδρευούσῃ δὲ χορείᾳ τῆς σεβασμιωτάτης ἱεραρχίας, ὡς καὶ τοῖς πανοσιολογιωτάτοις ἀρχιμανδρίταις τοῖς Ἐπιτρόποις τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, πρὸς δὲ καὶ τῷ ἀξιοτίμῳ κυρίῳ Γκίκᾳ Χρυσούλῃ παρέδρῳ δικαστῇ τῷ ἀντιπροσωπεύοντι τὸν ἐξοχώτατον πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος χάριτας ἀνομολογοῦμεν ἐπὶ τῇ τιμῇ, ἧς ἠξίωσαν τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον καὶ ἐπὶ τῷ ἐνδιαφέροντι, ὅπερ δεικνύουσι διὰ τῆς σεβαστῆς καὶ ἐντίμου αὐτῶν παρουσίας.

Καὶ πρὸς τοὺς ἐκπροσωποῦντας δὲ τὰ ἀδελφὰ καὶ ἔντιμα σωματεῖα ἀξιοτίμους κυρίους, ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀξιοτίμους κυρίας τῶν κατ' ἐνορίας ἐπιτροπῶν, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἐντίμους ἐφοροεπιτρόπους τῶν ἐνδιαφερομένων συνοικιῶν καὶ πρὸς πάντας τοὺς σεβαστοὺς καὶ ἐντίμους κυρίους καὶ κυρίας, οἵτινες συμπαθῶς πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς ἔχοντες παρίστανται ἐνταῦθα, θερμὰς ἀπονέμω εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἠθικῇ καὶ τούτων πρὸς τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον ἀρωγῇ.

Τοῖς δὲ ἐριτίμοις κυρίοις Διευθυνταῖς καὶ συντάκταις τῶν ἡμετέρων ἐπιχωρίων φύλλων, οἵτινες διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν γενναίαν παρέσχον ἠθικὴν ὑποστήριξιν τῇ ἀδελφότητι ἡμῶν καὶ ἐχορήγησαν συνδρομὴν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, καὶ τούτοις τὴν ὀφειλὴν δι' εὐχαριστιῶν ἀπονέμω, εὐχαριστίας ἐπίσης ὀφείλει ἡ ἀδελφότης καὶ τοῖς ἀξιοτίμοις κυρίοις φαρμακοποιοῖς, οἵτινες ἀπεδέξαντο τὴν ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐξ ἰατρῶν ἀπαρτισθείσης ὁρισθεῖσαν τιμὴν τῶν φαρμάκων. Ἀλλὰ καὶ τῷ

ἐλλογίμῳ καὶ δημοφιλεῖ κυρίῳ Γρηγορίῳ Βαννιέρῃ, ὅστις τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ τάλαντον προφρόνως ὑπὲρ τῆς ἀδελφότητος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς αὐτῆς καταβάλλει, καὶ τούτῳ ἀπὸ καρδίας εὐχαριστῶ.

Καιρὸς ἤδη ὅπως ἐπανέλθω εἰς τὴν ἀφετηρίαν, ἀφ' ἧς ὁρμώμενος τὰς γενομένας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δωρεὰς ἠρίθμησα, ὡς οὐ μόνον θάρρος τῇ ἀδελφότητι παρασχούσας, ἀλλὰ καὶ οὐχ ἥκιστα εἰς ἐπίρρωσιν τοῦ ἐνεργητικοῦ τοῦ ταμείου συμβαλλούσας. Ὥρα λοιπὸν ὅπως δῶ πέρας εἰς τὸν ἰσολογισμὸν τῆς διαχειρίσεως.

Τὸ ἄθροισμα τῶν εἰσπράξεων, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἀνέρχεται εἰς γρόσια . .	15374 $\frac{5}{8}$
Ἐὰν εἰς τοῦτο προστεθῇ καὶ τὸ ἐκ γροσίων χορηγηθὲν διὰ τῶν δωρεῶν ποσὸν, αἱ εἰσπράξεις τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τέλους ὀκτωβρίου 1903	3166
ἀναβαίνουσιν εἰς γρόσια. . . .	18540 $\frac{5}{8}$

ὥστε παρουσιάζεται ἔλλειμμα ἐκ γροσίων 2870 $\frac{3}{8}$.

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο δὲν ἀποθαρρύνει βεβαίως τὸν ἀγῶνα τοῦ δρῶντος, ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι ἡ ἀδελφότης, μηδὲν ἔχουσα κεφάλαιον ὑλικὸν, ἐπελάβετο τοῦ θεαρέστου τούτου ἔργου.

Διὸ καὶ τὸ ἐνεστὼς Διοικητικὸν Συμβούλιον τὸ κατὰ τὸ β' τοῦτο ἔτος τοῦ βίου τῆς ἀδελφότητος ψήφῳ τῆς ὁλομελείας ἀπαρτισθὲν, ὑπὸ πρόεδρον καὶ αὖθις τὸν πανοσιολογιώτατον Μ. Πρωτοσύγκελλον κύριον Καλλίνικον ἐκ τῶν κυρίων Κωνσταντίνου Ζαχαριάδου καὶ Γεωργίου Παλαμήδους ἀντιπροέδρων, Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ καὶ Ἰακώβου Ἀγγελίδου γραμματέων, Θεοδοσίου Θεοδοσιάδου ταμίου καὶ Βασιλείου Παλαμήδους λογιστοῦ, συμβούλων δὲ τῶν κυρίων Νικολάου Φερμάνογλου, Ἰωάννου Τζαζοπούλου Ἐμμανουὴλ Ἰσμυρίδου, Ἀλεξάνδρου Εὐθυμιάδου, Ἀντωνίου Στογιαννίδου καὶ Γεωργίου Ἀναστασιάδου, καὶ τὸ Συμβούλιων τοῦτο ἐνθαρρυνόμενον ἐκ τῶν φιλελεημόνων αἰσθημάτων τῶν τῆς ἀδελφότητος μελῶν, πρὸς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀναγραφεισῶν δωρεῶν εὐελπιζόμενον, πρὸ παντὸς δὲ, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐπὶ τῆς ὑμετέρας ὑψηλῆς καὶ πολυτίμου ἀντιλήψεως ἐρειδόμενον, οὐκ ὤκνησεν ἵνα προϋπολογίσῃ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περίοδον ἐτησίαν δαπάνην ἐξ 27 χιλιάδων γροσίων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ α' καὶ γ' ἐδαφίου τοῦ α' ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ὑπαγορευομένων, ἤτοι τῆς περιθάλψεως τῶν ἐνδεῶν ἀσθενῶν καὶ τῆς παροχῆς βοηθημάτων ἀναλόγως τῶν πόρων.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δὲν ἀγνοεῖ ὅτι τὸ προκάτοχον αὐτοῦ ἐφλέγετο μὲν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τοῦ πόθου νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν καὶ τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ α' ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ, τὸ διακελεῦον τὴν διὰ παροχῆς ἐργασίας εἰς γυναῖκας καὶ κόρας ἀπόρων οἰκογενειῶν ἀρωγὴν, ἀλλ' ὅτι ἀνεχαιτίσθη ἐν τῇ ἐκτελέσει ἀναμετροῦν τὰ χρηματικὰ αὐτοῦ κεφάλαια καὶ δεδιὸς μὴ ὁ πολὺς ζῆλος, εἰς ἔργα ὑπὲρ δύναμιν αὐτὸ ἐμβαλὼν, μαράνῃ ἐν τῇ γενέσει τὸ ἔργον τῆς ἀγαθοεργίας.

Ἤδη ὅμως νομίζομεν ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα ἵνα καὶ περὶ τοῦ σωτηριωδεστάτου τούτου μέσου τῆς ἀρωγῆς τῶν ἐνδεῶν ληφθῇ ἡ δέουσα πρόνοια· τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τὰ μέγιστα συντελέσει τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἡμετέρας ἀντιλήψεως. Διὰ τῆς παροχῆς ἐργασίας θὰ αὐξήσωμεν τὰ κεφάλαια ἢ τοὐλάχιστον θὰ περιστείλωμεν τὰς δαπάνας τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ἐλαττουμένου προϊόντος τοῦ χρόνου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνδεῶν. Διότι κατὰ τὸν σοφὸν τοῦ Σιρὰχ υἱὸν Ἰησοῦν «πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας ἑαυτῶν ἐμπιστευθήσονται καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφισθήσεται».

Ἀγαθοεργία βεβαίως ἐστὶ καὶ ἡ παροχὴ μηνιαίας συνδρομῆς εἰς τοὺς ἐνδεεῖς. Ἀλλ' αὕτη περιθάλπουσα καὶ ὑποστηρίζουσα τὴν ραστώνην προκαλεῖ τὴν παραλυσίαν τῆς ἀτομικῆς ἐνεργίας καὶ καθιστᾷ τοὺς οὑτωσὶν εὐεργετουμένους οἱονεὶ μικρόβια ἀπομυζῶντα τὴν ἰκμάδα τῶν πόνων ἄλλων ἢ τῶν δημοσίων ταμείων. Ἐνῷ ἡ παροχὴ ἐργασίας τῷ πενομένῳ πολλαπλῶς καθίσταται εὐεργετικὴ τῷ εὐεργετουμένῳ. Διὰ τῆς εὐεργεσίας οὗτος ἀφίεται ἐλεύθερος νὰ διενεργήσῃ καὶ κατορθώσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν. Διότι ἡ ἐργασία ἐστὶν ἡ κανονίζουσα τὴν δίαιταν τοῦ ἀνθρώπου. Αὕτη ἀναπτύσσει τὰς σωματικὰς δυνάμεις, συνειθίζει τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ τάξει, καὶ ἀποσπᾷ αὐτὸν ἐκ διαφόρων ὀλισθηρῶν περιπετειῶν. Δι' ὅλων δὲ τούτων ἡ ἐργασία καθιστᾷ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου

ἧττον ἐπιρρεπὲς εἰς τὰς ἀσθενείας. Διὰ τῆς ἐργασίας ἐπίσης τίθεται ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἰς σχέσιν πρός τε τοὺς ὑποδεεστέρους αὐτοῦ, πρὸς τοὺς πτωχοτέρους καὶ πλουσιωτέρους· καλλιεργεῖται ὁ νοῦς, ἀποκτᾶται ἡ αὐστηρότης τῶν ἠθῶν καὶ ἀνυψοῦται τὸ ἀτομικὸν φρόνημα. Συνελόντι δ' εἰπεῖν ἡ ἐργασία συντελεῖ οὐ μόνον εἰς τὴν τοῦ σώματος εὐεξίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάπτυξιν καὶ διάπλασιν. Ὅθεν ἐὰν θέλωμεν ἀποτελεσματικώτερον νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ φιλανθρωπικὸν ἔργον, ὅπερ ἐπαγγελλόμεθα, δέον ὅπως καὶ εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο μέσον τῆς ἀγωγῆς ἐντείνωμεν τὰς ἡμετέρας ἐνεργείας, ἵνα καταστῶμεν οὐ μόνον εὐεργέται τῶν δυστυχούντων, ἀλλὰ καὶ σωτῆρες πολλῶν ψυχῶν.

Πρὸς πραγμάτωσιν ὅμως τούτου, ἀνάγκη πρῶτον μὲν χώρου πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἐργασθησομένων, καὶ δεύτερον χρηματικοῦ κεφαλαίου πεντηκονταλίρου τοὐλάχιστον, χρησιμεύσοντος ὡς πυρῆνος πρὸς διοργάνωσιν ἐργαστηρίου. Καὶ εἶναι μὲν ἀναμφήριστον ὅτι στερούμεθα τοῦ ἀψύχου τούτου μετάλλου τοῦ ἐμψυχοῦντος τὴν δρᾶσιν. Εὐελπιστοῦμεν ἐν τούτοις, Παναγιώτατε, θάρρος ἐκ τῶν ἀγαθῶν διαθέσεων τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἀρυόμενοι. Ἐν σοὶ δὲ τὰς ἐλπίδας καὶ ἡ ὑπὸ ἐνδείας κατατρυχομένη πέριξ τοῦ κέντρου τούτου κοινωνία στηρίζει. Ἡ δὲ φιλόπτωχος ἀδελφότης καὶ τὸ Διοικητικὸν αὐτῆς Συμβούλιον πρὸς τὴν σὴν ὑψηλὴν καὶ πολύτιμον ἀντίληψιν ἀτενίζουσα ἀπὸ σοῦ τὴν ἐπίτευξιν καὶ τοῦ μέσου τούτου τῆς εὐποιΐας προσδοκᾷ.

Τὸ χριστεπώνυμόν σου πλήρωμα γνωρίζει, θειότατε Πατριάρχα, τὴν πρὸς τὸ ἀγαθοεργεῖν ἀκατάβλητον θέλησίν σου. Οἱ βαθύπλουτοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἷς ἐνετυπώθη ἐν ταῖς καρδίαις ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου «Γίνεσθε οἰκτίρμονες, ὡς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων ἐστί», καὶ οὓς ὁ Θεὸς ὄργανον τῆς εὐποιΐας κατέστησε, προθύμως τῆς φωνῆς σου ἀκούουσι, καὶ ἀκράδαντον ἔχοντες πεποίθησιν εἰς τὰς περὶ τὸ ἀγαθοεργεῖν ἐνεργείας σου δαψιλῶς τὸ χρῆμα αὐτῶν προσφέρουσι. Μαρτύριον δὲ τοῦ λόγου τὰ ἀγαθοεργήματα, ἅτινα κλείζουσι κατά τε τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν ταύτην πατριαρχείαν σου τὸ ἐθνικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν κέντρον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης οὐ παύεται συνεχίζουσα τὴν φωνὴν τοῦ Ἀποστόλου «τῆς εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.»

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Συμεὼν Ι. Βουλγαρίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως μὲν ἐν Κων]πόλει διαμένων καὶ τὸν καφεπώλην μετερχόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἀναστασίας Σ. Βουλγαρίδου, τὸ γένος Ἀντωνίου Τοπόζογλου, κατοίκου] Πέραν, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 φεβρουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

Προσκαλεῖται ὁ Ἀνδρέας Λαζάρου Πέτρου, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ χωρίου Βερνίκι τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 3 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χριστίνας Ντίνε Ντέλιο ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 16 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† **Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ** 2

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—10

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτου Πετρουπόλεως — Δήλωσις — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Δημοτικὴ παίδευσις — Ἐπιτύμβια εἰς δασκάλους — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ,

ἡ παρὰ πόδας ἐκδιδομένη πρόκειται τρανὸν τεκμήριον χριστιανικῆς φιλαδελφείας, διακρινούσης τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς. Τὸ περιεχόμενον αὐτῆς διδάσκει λαμπρῶς ὅτι ἐκ τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἀπεράντου τῶν ρώσσων χώρας χορηγεῖται βοήθημα πολύτιμον καὶ διαρκὲς εἰς τὴν πενομένην ἁγίαν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, οὕτω δὲ συμπληροῦται ὁ σκοπός, εἰς ὃν ἀπέβλεπε πρὸ εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν ἡ τῷ πατριαρχικῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ, κατ' ἀξίωσιν τοῦ, τότε τε καὶ νῦν περιφραδῶς τὸν θρόνον τοῦτον κοσμοῦντος παναγιωτάτου πατριάρχου κ. Ἰωακεὶμ, παραχώρησις τοῦ μετοχίου τοῦ ἁγίου Σεργίου, ἐξ οὗ κατὰ μικρὸν ἀνακουφίζεται ἐν ταῖς μεγάλαις αὐτῆς δαπάναις ἡ προεδρεύουσα τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Μεμάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τῆς θεομεγαλύντου πρὸς βορρᾶν αὐτοκρατορίας, πρὸς ἣν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία πρὸ αἰώνων ἐξέπεμψε κήρυκας καὶ ποιμένας καὶ διδασκάλους καὶ νομοθέτας, παρέχεται νέον ἀδελφικῆς ἀγάπης δεῖγμα, εἰς ἀνάμνησιν καὶ πρὸς μίμησιν εὐσεβείας ἡγεμονικῆς τοῦ ἀειμνήστου τσάρου Θεοδώρου Ἰωαννίδου, τοῦ δωρησαμένου πρὸς τὸν ἀοίδιμον οἰκουμενικὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν Β' τὸν ἀπὸ Λαρίσσης σπουδαῖον χρηματικὸν ποσὸν ἐπὶ τῇ μελετωμένῃ οἰκοδομῇ πατριαρχικοῦ οἴκου καὶ ναοῦ. Τὰ αὐτὰ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης αἰσθήματα διακρίνουσι τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας, εὐμενῶς ἐπακούσασαν πάντοτε τῶν αἰτήσεων τῶν ἱερῶν ἐν Ἀνατολῇ σκηνωμάτων· πρὸς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ἀποτίννουσα χάριν παρίστησιν ἑαυτὴν ὑπογραμμὸν ὀφειλομένου σεβασμοῦ πᾶσιν ἐπὶ μιμήσει προκείμενον·

Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει ὧδε.

Τὸν παναγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸν πα-

τριάρχην κ. Ἰωακεὶμ, ἀγαπητὸν καὶ περιπόθητον ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἐγκαρδίως ἐν Κυρίῳ προσαγορεύω.

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ α΄ μαΐου ,αψγ΄ τιμίαν ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἐντολῇ τῆς ἁγιωτάτης Συνόδου, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ὅτι ἡ ἁγιωτάτη Σύνοδος δι' ἀποφάσεως ἀπὸ 30 ἰανουαρίου ἐ. ἔ., εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑμετέρας αἰτήσεως, ἐνέκρινε τὴν ἵδρυσιν προσκυνηταρίου παρὰ τῷ ἐν Μόσχᾳ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραδονέσκη μετοχίῳ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, συμφώνως πρὸς τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον καὶ τὸν προϋπολογισμὸν, καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως αἱ ἱεροπραξίαι ἐν τῷ προσκυνηταρίῳ τούτῳ τελῶνται ὑπο μελῶν τοῦ κλήρου τῆς ἐκκλησίας τοῦ μετοχίου, ἐν περιπτώσει δὲ ἀνάγκης προσκλήσεως πρὸς τοῦτο ἑτέρων τυχὸν ἔξωθεν ἱερατικῶν προσώπων, ζητῆται ἡ ἄδεια τῆς ἐπιτοπίου ἐπαρχιακῆς ἀρχῆς, περὶ οὗ καὶ εἰδοποιήθη τὸ ἐν Μόσχᾳ συνοδικὸν γραφεῖον.

Ἀνατιθεὶς ἐμαυτὸν καὶ τὸ θεόθεν πεπιστευμένον μοι ποίμνιον εἰς τὰς ἱεραρχικὰς Αὐτῆς εὐχὰς, διατελῶ μετ' αἰσθημάτων ἀδελφικῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ, ὅλως ἀφωσιωμένος τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος

ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

20 φεβρουαρίου 1904.

(ὑπογρ.) **ΑΝΤΩΝΙΟΣ μητροπολίτης Πετρουπόλεως**

ΔΗΛΩΣΙΣ

Συγκροτουμένης μεθαύριον, Κυριακὴν, ὥρᾳ 4 τουρκιστὶ ἀκριβῶς, τῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεως πρὸς ἀνάδειξιν τῶν ἀποχωρούντων τεσσάρων μελῶν τοῦ ἐντίμου Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, προσκαλοῦνται οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνοριῶν ὅπως παραστῶσι κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν, προσάγοντες τὰ ἐπίσημα τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν ἔγγραφα, καὶ μετάσχωσι τῆς γενησομένης ἐκλογῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 μαρτίου 1904.

† ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπίσκεψις πατριαρχικὴ εἰς τὰ Ἀνάκτορα. — Ἀγομένης τῷ παρελθόντι σαββάτῳ τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους παρὰ τοῖς συμπολίταις ὀθωμανοῖς, ἡ Α. Θ Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μεταβὰς εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα, ἐν συνοδίᾳ τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μ. λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου, ὑπέβαλε διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῶν ἀνακτόρων ἐξοχωτάτου Ταχσὶν πασᾶ τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ ἡμῶν Ἄνακτι τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις τοῦ Γένους.

Ἀπάντησις εἰς τὴν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως Πέτρου. — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος μεταβὰς τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ εἰς τὴν σερβικὴν πρεσβείαν, ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Α΄ πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Χρήστου Παπαϊωάννου, ἐπέδωκε τῷ ἐξοχωτάτῳ πρεσβευτῇ κ. Σίμιτς τὴν εἰς τὴν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου τοῦ Α΄ ἀπάντησιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. — Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἐπέστρεψαν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ἐπὶ μικρὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ διατρίψαντες, χάριν τῶν δικαίων τῶν ὀρθοδόξων αὐτῶν ποιμνίων, οἱ πανιερ. μητροπολῖται Πελαγωνίας, Δράμας, Μελενίκου, κα ὶΣτρωμνίτζης—Ἐπίσης ἀπῆλθον εἰς τὰς ἐπισκοπὰς αὐτῶν οἱ πρὸς ἐκλογὴν τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Κίτρους κ. Παρθενίου μεταβάντες εἰς τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσαν θεοφιλ. ἐπίσκοποι Καμπανίας, Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης, καὶ Πολυανῆς.

Μητρόπολις Βοδενῶν.—Τῇ τετάρτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἀδριανούπολιν, ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βοδενῶν κ. Στέφανος, ὃν ἐκ μέρους τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου προέπεμψεν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος.

Ἐκλογικὴ συνέλευσις.—Μεθαύριον, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου γενομένην ἐγκαίρως ἀπόφασιν, πρὸ μεσημβρίας συνέρχεται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ γενικὴ συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν τῶν νέων τεσσάρων λαϊκῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τῶν ἀντικαταστησόντων τοὺς συμ-

πληρώσαντας διετίαν ἐριτίμους κκ. Κ. Βαγιάνην ἐφέντην, Κ. Ἀνανιάδην, Σ. Καζανόβαν κ. Μ. Σιφναῖον. Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τὴν ἐν λόγῳ συνέλευσιν ἀποτελέσουσιν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ Ἐφέσου, Ἰκονίου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Ξάνθης, Βελεγράδων, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ἡλιουπόλεως, καὶ Καλλιουπόλεως—οἱ ἐρίτιμοι σύμβουλοι Ν. Κοσμᾶ πασᾶς, Γιάγκο βέης Ἰωαννίδης, Κ. Ἀνανιάδης, Σ. Καζανόβας, Ἀλ. Σινιόσογλους, Π. Χρυσὸς καὶ Μ. Σιφναῖος—καὶ οἱ ἐξῆς εἴκοσιν ὀκτὼ ἀντιπρόσωποι τῶν τεσσαράκοντα καὶ μιᾶς ἑνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἤτοι: Φαναρίου Γ. Βογιατζόγλους —Τζιβαλίου Β. Κ. Παλαμήδης — Μουχλίου καὶ Ποτηρᾶ Ἰούλιος Ἀνδρ. Σπαθάρης — Παλατᾶ, Βαλίνου καὶ Ξυλοπόρτης Ἀλέξ. Ξανθόπουλος, ἰατρὸς, καὶ Ἰω. Δ. Τερλικτζίδης — Ἐδιρνέκαπι καὶ τῶν ὁμόρων πέντε Θ. Κανάκης καὶ Γ. Καρακάσογλους — Ἁγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου Σάβας Ἀρσλάνογλους — Βλάγκας Ἀλέξανδρος Ἀναστασιάδης — Ἔξω-Κιονίου Ἱππ. Κωνσταντινίδης, ἰατρὸς — Βελιγραδίου καὶ τῶν πέντε ἑνοριῶν Ὑψωμαθείων Ἀθαν. Κωνσταντινίδης καὶ Β. Τσόλας — Χάσκιοϊ Κ. Βονάτσος — Σταυροδρομίου Κ. Καραθεοδωρῆ καὶ Ἀντ. Νέτης — Φερίκιοϊ Θεολ. Διαμάντογλους — Ταταούλων Ν. Νικολαΐδης καὶ Σ.. Ἀναστασιάδης — Εὐαγγελιστρίας Ταταούλων Π. Βαχαρόπουλος — Γαλατᾶ (τεσσάρων ἑνοριῶν) Γ. Νομικὸς καὶ Λέων Καζανόβας — Διπλοκιονίου (δύο ἑνοριῶν) Σ. Σινιόσογλους ἐφέντης — Ὀρτάκιοϊ Ν. Παπᾶ — Μεγάλου Ρεύματος Ἀλ. Χαραλαμπίδης — Ξηροκρήνης καὶ Βεβεκίου Β. Α. Μυστακίδης — Βογιατζήκιοι Ν. Καρακάσης — καὶ Στένης καὶ (δύο ἑνοριῶν) Νεοχωρίου Ν. Μπούμπας καὶ Ἐμμ. Γεωργίου.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Σήμερον ἀναχωρεῖ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, συμπληρώσας τὴν ὡς συνοδικοῦ μέλους διετῆ αὐτοῦ παρ' ἡμῖν διαμονὴν, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σμύρνης κ. Βασίλειος, ὃν ἕως τοῦ ἀτμοπλοίου προέπεμψεν ἐκ μέρους τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογιώτατος δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. — Ἐν τῇ σημερινῇ, τελευταίᾳ τῆς περιόδου ταύτης, συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὁ πρόεδρος αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολίτης Μιτυλήνης κ. Κύριλλος ἐξέφρασε πρὸς τὰ ἀποχωροῦντα μέλη τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῷ φιλογενεῖ ζήλῳ καὶ τῇ ἀγαστῇ προθυμίᾳ, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν τιμαλφῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῇ τακτικῇ προσελεύσει αὐτῶν εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ Συμβουλίου, συμβαλόντων οὕτω τὰ μάλα εἰς τὴν καλὴν καὶ ταχεῖαν διεξαγωγὴν τῶν ζητημάτων, καὶ πύξατο ὅπως καὶ οἱ ἀντικαταστάται τούτων ἐπιδείξωνται τὴν αὐτὴν ἀφοσίωσιν καὶ προθυμίαν εἰς τὴν μετ' εἰρήνης καὶ ὁμονοίας ἐξυπηρέτησιν τῶν αὐτῶν συμφερόντων. Εἶτα ὁ ἐκ τῶν μελῶν κ. Ἰωαννίδης ἐξάρας τὴν μετὰ τῶν ἀποχωρούντων ἀδελφικὴν συνεργασίαν, ἣν ἐχαρακτήρισεν ὡς σπουδαίαν καὶ πρωτοφανῆ, καὶ ἐκφράσας τὴν λύπην αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν συναδέλφων ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει μελῶν οὐδέποτε ἐν οἱῳδήποτε ζητήματι διαφωνησάντων, πύχήθη ὅπως πραγματωθῶσιν αἱ περὶ τῶν ἀντικαταστατῶν περὶ ἀδελφικῆς συμπράξεως εὐχαὶ τοῦ σεβασμ. προέδρου. Κατόπιν ὁ κ. Σόλων Καζανόβας ἐν ὀνόματι καὶ τῶν συναποχωρούντων συναδέλφων αὐτοῦ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ σεβ. προέδρου καὶ τοῦ κ. Ἰωαννίδου ρηθεῖσι καὶ πύχήθη ὅπως οἱ ἀντικαταστήσοντες αὐτοὺς ἐν συμπνοίᾳ καὶ ὁμοφροσύνῃ ἐξακολουθήσωσι τὸ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν ἀνορθωτικὸν ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης. Εὐχαριστίας ὁμοίως καὶ εὐχὰς ἐξέφρασε καὶ ὁ ἐκ τῶν κληρικῶν μελῶν σεβασμ. μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Ταράσιος.

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι.—Ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν λειτουργίαν τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν ἁγίων Θεοδώρων ἐν Βλάγκᾳ, μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως ὑποδεκτὸς γενόμενος. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, τελεσθείσης ὑπὸ τοῦ Μ ἀρχιμανδρίτου κ. Νικοδήμου, ἡ Α. Θ. Π. διένειμεν εἰς τὸ ἐκκλησίασμα τὸ ἀντίδωρον, μεθ' ὃ ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ ἀνεπαύθη ἐπὶ μικρὸν ἐν τῷ ἐπιτροπείῳ.—Τῇ τετάρτῃ, ψαλλομένου τοῦ μεγάλου Κανόνος, ἡ Α. Θ. Π. προέστη τῆς ἀκολουθίας ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐν ᾧ καὶ σήμερον, κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, ἐχοροστάτησε μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν, εὐλαβοῦς ὀρθοδόξου πλήθους παρι-

σταμένου. Τὰς τέσσαρας στάσεις τῶν οἴκων ἀνέγνωσαν ὅ τε παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἐφέσου, Ἰκονίου καὶ Μιτυλήνης.

Κήρυγμα Θείου λόγου.—Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ ἐν Σταυροδρομίῳ αἰδεσιμώτατος πρεσβύτερος κ. Νέστωρ Σουσλίδης, ὁμιλήσας «περὶ καθολικότητος καὶ πραγματικότητος τῆς θλίψεως ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τοῦ ἀντιδότου αὐτῆς», μετὰ πολλῆς τῆς σαφηνείας διαπραγματευθεὶς τὸ θέμα αὐτοῦ. — Κατὰ τὸν τῆς προπαρελθούσης, ὁ πανοσιολ. τέως ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριαρχ. θρόνου Ἱεροσολύμων κ. Γερμανὸς Βασιλάκης «περὶ κόσμου ἄνευ Θεοῦ καὶ κόσμου μετὰ Θεοῦ», μετὰ πολλῆς καὶ οὗτος ἐμβριθείας διεξαγαγὼν τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ.

Ἐφορεία ἀστικ. Μαρασλείου Σχολῆς.— Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Εθν. Μ. Συμβούλιον ἐξελέξατο μέλος τῆς Ἐφορείας τῆς ἀστικῆς Μαρασλείου σχολῆς τὸν κ. Σταῦρον Ἡλιάδην, ἀντὶ τοῦ παραιτησαμένου τοιούτου κ. Γ. Ἀκεστορίδου.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Χθὲς, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Σωφρονίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτὴν ἄγουσι πανιερ. μητροπολίταις Ἰωαννίνων, Ἀγκύρας καὶ Προικοννήσου.

Πατριαρχικαὶ εὐχαί.—Τῇ π. κυριακῇ, ἐν κύκλῳ συγγενῶν καὶ φίλων τελουμένου τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος τοῦ θυγατρίου τοῦ Μ. χαρτοφύλακος καὶ χρονογράφου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Μ. Γεδεὼν ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Βασιλείου, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ἑρμηνεύων τὰς εὐχὰς Αὐτῆς τοῖς γονεῦσι τῆς νεοφωτίστου Σοφίας καὶ τῷ ἀναδόχῳ αὐτῆς ἐνδοξ. Δημ. Σωφρονιάδῃ ἐφέντῃ ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Μνημόσυνον.—Ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἐτελέσθη τῇ π. κυριακῇ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου, ἱερουργησάντων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Βελεγράδων καὶ Καλλιουπόλεως.

Πατριαρχικὸν Γραφεῖον. — Ἐπανῆλθε προχθὲς ἐκ Σμύρνης ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου ἑλλόγ. κ. Μάρκος Βασιλείου.

Ἀδελφότης «Πρόνοια» ἐν Σαρμασικίῳ. —Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἡ ἐν Σαρμασικίῳ εὐεργετικῶς πάνυ ἐργαζομένη Ἀδελφότης «Πρόνοια» ἑώρτασε τὴν ἐπέτειον αὐτῆς. Ἐπὶ τούτῳ, μετὰ τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου θείαν λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἀθανασίου, τὸ προεδρεῖον μετὰ τοῦ ἱερουργήσαντος ἱεράρχου καὶ πολλοῦ ἄλλου κόσμου μετέβησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς σχολῆς τῆς κοινότητος, ἔνθα, μετὰ τὴν εἰθισμένην ἱεροτελεστίαν, ὁ μὲν πρόεδρος τοῦ σωματείου κ. Βλαδίμηρος Μιχαηλίδης ἐποιήσατο σύντομον ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων, ὁ δὲ ἐκ τῶν μελῶν κ. Γεώργιος Εὐαγγ. Μισαηλίδης ἀπήγγειλε τὸν πανηγυρικόν. Τὴν ἑορτὴν διὰ προσηκουσῶν νουθεσιῶν πρὸς πάντας χάριν εὐοδόσεως τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς Ἀδελφότητος ἐπεσφράγισεν ἐν τέλει ὁ τελεταρχῶν μητροπολίτης Ἰκονίου.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἐπισκοπὴ Πατρῶν.— Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τῆς πόλεως ταύτης, ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μαθοῦσα ὅτι ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Πατρῶν γίνεται χρῆσις ἀεριόφωτος, ἀντὶ τῶν κηρίων, διέταξε τηλεγραφικῶς τοὺς μὲν ἐπιτρόπους τοῦ ναοῦ τούτου νὰ παύσωσι ποιούμενοι χρῆσιν ἀεριόφωτος, τῇ δὲ ἐπισκοπικῇ τῶν Πατρῶν ἐπιτροπῇ ν' ἀναγγείλῃ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ τὸ ἀποτέλεσμα. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως ἀπεδείχθη ὅτι ἐν τῷ γυναικωνίτῃ τοῦ ναοῦ πρὸ πολλοῦ γίνεται χρῆσις τοῦ νέου τούτου εἴδους τοῦ φωτισμοῦ, ὅπερ ἐθεωρήθη ἔκτροπον, ἀλλ' ὅπερ οὐδενὸς τὴν παρατήρησιν ἐπέσυρε μέχρι τῆς σήμερον.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ζακύνθου. — Ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου κ. Διονύσιος, ὁ καὶ σύνεδρος ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ καθώρισε δύο κατ' ἔτος ἡμέρας ὅπως ἐπιτελῶνται ἡ λιτανεία μετὰ τοῦ λειψάνου τοῦ πολιούχου τῆς νήσου ἁγίου Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης, τὴν 24 αὐγούστου καὶ τὴν 17 δεκεμβρίου· συνιστᾷ δ' ἐν τέλει τῆς ἐγκυκλίου αὐτοῦ ὅπως ἡ κυβέρνησις εὐαρεστηθῇ νὰ καταστήσῃ γνωστὰς τοῖς τοῦ βασιλείου κατοίκοις τὰς δύο ταύτας ἑορτὰς τῶν εὐσεβῶν ζακυνθίων, ἀποστέλ-

λουσα ἅμα καὶ τὸν πολεμικὸν στόλον εἰς Ζάκυνθον, ὡς ἀποστέλλει εἰς Τῆνον τῇ 25 μαρτίου καὶ τῇ 15 αὐγούστου.

Ἀξιομίμητον παράδειγμα. — Ὁ ἐν Ἀθήναις διευθυντὴς καὶ ἱδρυτὴς ἰδιωτικοῦ λυκείου καὶ παρθεναγωγείου ἑλλόγ. κ. Κ. Διαλησμᾶς λίαν εὔστοχον πρωτοβουλίαν ἔσχεν ἐσχάτως ἱδρύσας ἐντὸς τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτοῦ καὶ ναΐσκον, ἐν ᾧ τακτικῶς θέλει ἐκκλησιάζεσθαι ἡ ὑπ' αὐτοῦ διαπαιδαγωγουμένη νεολαία. Τὴν περὶ ἱδρύσεως τοιούτου ναΐσκου αἴτησιν αὐτοῦ ὁ κ. Διαλησμᾶς ὑπέβαλε προηγουμένως εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηνῶν, ὅπερ ἀποδεξάμενον αὐτὴν προθύμως ἐνέκρινεν ὅπως ὁ σχολικὸς οὗτος ναὸς λειτουργῇ ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐπιτρέπει ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίστανται τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐκπαιδευτήρια, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα διατελῇ τὸ εὐαγὲς ἵδρυμα προσηρτημένον εἰς τὸν πλησιέστερον ἐνοριακὸν ναὸν, οὗ οἱ κατὰ καιρὸν ἐπίτροποι θέλουσιν ἐποπτεύει τὰς εἰσπράξεις αὐτοῦ καὶ διαθέτει πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνοριακοῦ. Ἄξιος πολλῶν ἐπαίνων ἀποβαίνει ὅ τε κ. Διαλησμᾶς ἐπιδιώκων οὕτω τὴν ἀσφαλῆ ἐμπέδωσιν τῆς μορφουμένης νεότητος εἰς τὰς πατρίους θρησκευτικὰς ἀρχὰς, ὧν πρῶτος οὗτος ἐμφορεῖται πρὸς τῇ λοιπῇ πνευματικῇ ἀναπτύξει, καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν ἀθηναίων, ὅπερ παρέσχε τεκμήριον πόθου εὐσεβοῦς ὅπως ἡ μόρφωσις τῆς νεότητος ᾖ ἀρτία, οἵα θέλει καταστῇ ὅταν χωρῇ καὶ προκόπτῃ κατ' ἄμφω. Τὸ χρηστὸν καὶ ἀξιομίμητον τοῦτο παράδειγμα τοῦ κ. Διαλησμᾶ καλὸν ἦν εἴπερ ἐμιμοῦντο καὶ πολλὰ ἄλλα ἡμέτερα παιδευτήρια. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐκ κέντρου ψυχῆς θερμὰ ἀπονέμομεν τὰ συγχαρητήρια τῷ τε σκεψαμένῳ καὶ τοῖς ἐπινεύσασι.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΙΝΑ—Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐνταῦθα πανοσιολ. ἐπίτροπον τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ κ. Δανιὴλ ἤγγειλεν ὅτι ὁ σεβασμι. ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς κ. Πορφύριος ὑπέβαλε τὴν ἀμετάκλητον αὐτοῦ παραίτησιν ἀπὸ τῆς αὐτῷ πιστευθείσης ἱερᾶς διακονίας. Ἀπὸ πολλοῦ παθὼν τὴν ὑγιείαν καὶ πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐπιστήμης προσδραμὼν, καὶ μεταβὰς καὶ εἰς τὴν Ἑσπερίαν, εἶδε τέλος ὅτι, χάριν τῶν τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς συμφερόντων, ἔδει νὰ ὑποβάλῃ παραίτησιν, ἐργασθεὶς ἤδη μετὰ πολλῆς καὶ λελογισμένης εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσιώσεως· διότι, κατὰ τὴν δεκαεννεαετῆ σχεδὸν (ἀπὸ 13 ὀκτωβρίου 1885) διοίκησιν αὐτοῦ, οὐ μόνον ἐξωφλήθη τὸ τῆς μονῆς ὑπέρογκον χρέος, εἰς δεκαπεντακισχιλίας περίπου λίρας τουρκικὰς ἀνερχόμενον, ἀλλὰ καὶ διὰ δαπάνης σχεδὸν τοσαύτης ἀνηγέρθη τὸ περικαλλὲς ἐν Ἀββασίᾳ τοῦ Καΐρου μετόχιον, ἀντὶ τοῦ ἐν Τζουβανίᾳ, τὸ μετόχιον ἐν Σουὲζ, ὅπερ ἦν ἀπαραίτητον πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν εἰς Σινᾶ μεταβαινόντων κατ' ἔτος ὑπερπεντακοσίων προσκυνητῶν, τὸ ἐν Σμύρνῃ προσοδοφόρον κτῆμα, ἐγένοντο δὲ καί τινες ἐπισκευαὶ ἔν τε τῇ μονῇ καὶ τῷ μίαν ὥραν αὐτῆς ἀπέχοντι κελλίῳ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.—Ἐπίσης δὲ κατετάχθη καὶ ἠσφαλίσθη ἡ πλουσία βιβλιοθήκη τῆς μονῆς.—Ἡ ἀδελφότης τῶν σιναϊτῶν καλεῖται πρὸς ἐκλογὴν ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς, ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ γενησομένην, τὴν τρίτην κυριακὴν μετὰ τὸ προσεχὲς ἅγιον Πάσχα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, ὁσιώτατοι προϊστάμενοι καὶ τιμιώτατοι ἐπίτροποι τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν ναῶν, καὶ ἐντιμότατοι ἔφοροι τῶν ἐνοριακῶν σχολῶν.

Ἀριθμ. πρωτ. 1650.

Ἀξιοχρέῳ προνοίᾳ τῆς ἀξιοτίμου ἐφορίας τῶν ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ ἐπινεύσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ προσκυνητοῦ ἡμῶν δεσπότου καὶ πατριάρχου, προτρεπόμεθα πάντας ὑμᾶς, ἵνα καὶ διὰ τῶν προτροπῶν καὶ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος καὶ παντὶ τρόπῳ συστήσητε εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ φιλανθρώπους ἐνορίτας ὑμῶν ὅπως, τὴν ἀξίαν τοῦ εἰς τοὺς γάμους, τὰς βαπτίσεις, τὰς κηδείας καὶ εἰς τόσας ἄλλας τελετὰς τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἀποστελλομένου δώρου, ἀνθοδέσμης, στεφάνου κ.τ.τ. ἢ καὶ μικρότερον ἔτι ποσὸν κατὰ προαίρεσιν προσφέρωσιν εἰς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα, βέβαιοι ὄντες ὅτι οὕτω πράττοντες καὶ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς καρδίας αὐτῶν ἐκδηλότερον θὰ παραστήσωσι καὶ τῷ Θεῷ μᾶλλον θὰ εὐαρεστήσωσι καὶ εἰς τὴν χρηματικὴν εὐεξίαν τῶν ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ἐν οἷς ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας ἐτησίως ἀσθενῶν καὶ τῶν πάντων στερουμένων ἀδελφῶν ἡμῶν νοσηλεύονται, οὐκ ὀλίγον θὰ συντελέσωσι. Εἴητε δ' ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 2 μαρτίου 1904.

† ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ ΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

1] ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΧΑΝΤΖΕΡΗΝ

Ὁ ἀοίδιμος Δημήτριος Ἀλεξάνδρου Χαντζερῆς, γεννηθεὶς ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 6 νοεμβρίου 1826 καὶ σπουδάσας ἐν Ἀθήναις καὶ Γερμανίᾳ τὴν φιλοσοφίαν καὶ φιλολογίαν, ἐχρημάτισεν ἐπὶ ἑξαμηνίαν μόλις καθηγητὴς τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ ἐπὶ τῆς προσωρινῆς ἡμῶν διευθύνσεως, ἔνθα καὶ ἀνεπκύθη ἐν Κυρίῳ τῇ 16 μαρτίου 1875, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ αὐλῇ αὐτῆς ὄπισθεν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπέναντι τοῦ κωδονοστασίου, καὶ δένδρου δάφνης, εἰς ὃν καὶ πεποίηται ἡμῖν τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον ἐπίγραμμα·

Κεῖσο δὲ καὶ σύ γ' ὑπὸ σκιῇ, ὦ Δημήτριε, τῇδε,
Ἔρνος Χανζερέων πᾶσιν ἀειδομένων,
Ὑστάτιος γενεῇ, σοφίῃ δὲ πρόφαντος ἀν' αἶαν
Ἑλλάδος. Οὐδ' ἄλλος φέρτερος ἔσκε σέθεν.
Εὐσεβίης προμαχεῦντα μενοικὼς χείλεα κεῖσο,
Ἐκ δ' ἦμαρ Χριστοῦ δέχνυσ' ἐγερσίβροτον.

2] ΕΤΕΡΟΝ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

εἰς Ἠλίαν Ταντελίδην, καθηγητὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἐπὶ κθ' ἔτη χρηματίσαντα, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ,αωιζ' σωτηρίου ἔτους, καὶ ἀναπκυθέντα ἐν Κυρίῳ τῇ λα' ἰουλίου ,αωοστ', ἀπὸ δὲ τοῦ ,αωμε' ἔτους παθόντα ἀβλεψίαν τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐγεννήθη τῷ ,αωιθ'. Τέθαπται δ' ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Σχολῆς ὄπισθεν τοῦ ἱεροῦ, πλησίον τοῦ Δημητρίου Χαντζερῆ.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων θεράποντ' ὀτρηρὸν
Καὶ σοφίης ἱρῆς, θρέψαθ' ὃν εὐσεβίη,
Ἀγλαὸν ὀσσομένοις τε φόως, ἀγλαὸν περ ἐόντα,
Ταντελίδην Ἠλίαν ἔνθ' ἀνέπαυσε Θεός.
Πολλὰ δ' ὃ πίστεϊ θ' ὁπλοτέρῃ γενεῇ τ' ἐμόγησεν
Ἀτρεκέως. Θείων δ' αὖτ' οὐχ' ἄριστος ἔην
Ὑμνφδῶν ὁπῇ καλῇ ἀείδων Ὑψιμέδοντα.
Τίετέ μιν πᾶσαί γ' εὐσεβέων γενεαί.

(Ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ Χάλκης, ἔτει σωτηρίῳ ,αωοστ'.

† Ὁ τότε ἐλέῳ Θεοῦ μητροπολίτης Ἀγχιάλου, νῦν δὲ Σμύρνης Βασίλειος).

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν ἡμερησίαν αὖθις ἀνεγράφη διάταξιν καὶ ἐγείρει πλέον ἐπὶ τοῦ τάπητος κείμενον τῶν συζητήσεων τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον. Ὅτι τὸ ἐν χρήσει παιδευτικὸν τῶν ἀστικῶν σχολείων σύστημα οὐκ ὀλίγας ἔχει, ὡς ἐκ τῶν διδαγμάτων τῆς πείρας κατεδείχθη, ἐλλείψεις οὐδεμία ἴσως ἢ μικρὰ περὶ τούτου ὑπάρχει διχογνωμία· τίνες ὅμως αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν ἀσφαλέστερον δύναται νὰ στηριχθῇ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς ἀστικῆς μορφώσεως οἰκοδόμημα, τίνα δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα αὐτοῦ μέρη, ὧν τροποποιουμένων περικαλέστερον κατὰ τὸ πόθον ἡμῶν συντελεσθήσεται ἰδοὺ ὅ,τι κατέστη σημεῖον ἀντιλεγόμενον.

Τὸ ἡμέτερον ζήτημα ἐφ' ὅσον ἀναπτύσσεται ἐπὶ τοσοῦτον κατ' ἀντίστροφον λόγον ἀόριστον καὶ σκοτεινὸν καθίσταται, καθ' ὅσον ἐπ' αὐτοῦ καλούμενοι νὰ κρίνωμεν καὶ ἀποφασίσωμεν περὶ ἰδανικὰ ἀνεκτέλεστα καὶ ἰδέας ἐγωϊστικὰς στρεφόμεθα, οὐχὶ δὲ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς πραγματικότητος, ὃν αἱ τοῦ χρόνου συνθῆκαι ὁρίζουσι. Δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τίνας ἄλλοι ὡς σκοπὸν τιθέασι τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως, ἡμεῖς ὅμως ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀφορμώμενοι φρονοῦμεν ὅτι αἱ οὕτωσὶ καλούμεναι ἀστικαὶ σχολαὶ προτίθενται ἔνθεν μὲν νὰ προαγάγωσι καὶ ἐμπεδώσωσιν ἐν τῇ πατρῴᾳ αὐτοῦ θρησκείᾳ τὸν παιδευόμενον, ἔνθεν δὲ νὰ ἐφοδιάσωσι αὐτὸν δι' ὅλων ἐκείνων τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ τὸν πρακτικὸν αὐτοῦ βίον γνώσεων.

Ἤδη ἐὰν ὁ Κάτων, ὅστις ἀφῆκε τοσοῦτον νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν ἑαυτῷ ἡ περὶ καταστροφῆς τῆς Καρχηδόνος ἰδέα, κατώρθου περὶ οἱουδήποτε πράγματος ὁμιλῶν νὰ προσκολλᾷ ἀείποτε καὶ τὸ Carthago est delendam, οὐχ ἧττον καὶ ὁ διδάσκαλος ἔχει ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἱερωτέρα αὐτοῦ ἀποστολὴ ἐστὶ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ μαθητῇ διαγνώσασθαι καὶ διαπλάσαι· ὀφείλει ὅταν καὶ τῆς ἀριθμητικῆς διδάσκῃ τὸ μάθημα νὰ ἀναζωπυρῇ καὶ ἀναφλέγῃ ἔστω καὶ διὰ τῶν ξηρῶν ἀριθμῶν τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἠθικὸν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ μαθητοῦ σπινθῆρα. Σχολεῖον, ἐν ᾧ ἡ ἀπὸ τῆς θρησκείας δὲν ἀποπνέει αὔρα, οὐ μόνον εἰς οὐδὲν χρησιμεύει καλὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν δύναται νὰ ἀποβῇ. Ὅταν εἰς τὰς

χεῖρας τοῦ μαθητοῦ παρέχῃ ὁ διδάσκαλος τὸ ἰσχυρὸν τῆς ἀναπτύξεως ὅπλον, ἀνάγκη συνάμα νὰ διδάξῃ διὰ τῆς θρησκείας αὐτὸν πῶς εἶναι δυνατὸν τὸ ὅπλον τοῦτο, ἔστω καὶ ἐν ἀστικῇ σχολῇ κατειργασμένον, ἐπωφελῶς νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ μὴ τοὐναντίον στρέψῃ καθ' ἑαυτόν, ἀφ' οὗ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ γνώσει καὶ ἀναπτύξει ἡ θρησκεία ὡμολόγηται ὡς ὁ λαμπροφεγγὴς ἐκεῖνος καὶ ἀκοίμητος φάρος, ὅστις ὑπεμφαίνει τὸν σκόπελον καὶ προλαμβάνει τὸ ναυάγιον δεικνύων τὸν λιμένα. «Ἴσως μεταξὺ τῶν ἀγραμμάτων», λέγει εἷς τῶν μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ φιλοσόφων καὶ ἀπολογητῶν, «ἡ κακία, ἥτις διαμπὰξ τὴν ψυχὴν ἡμῶν διαπερᾷ, φέρει ἀγριώτερον τύπον· ἀλλὰ διότι ἐν τῇ παιδεύσει λεπτότερόν πως κατειργασμένη φαίνεται δὲν ἀποβάλλει διὰ τοῦτο μέγεθος οὐδὲ ἰσχύν. Ἡ ἄνευ θρησκευτικῆς ἀποχρώσεως παίδευσις μεταβάλλει μόνον τοὺς τύπους, καθ'οὓς αἱ τῆς καρδίας ἐκφάνσεις εἰς φῶς προάγονται, ἀλλ' οὐχὶ καὶ αὐτὴν τὴν καρδίαν, ἡ ὁποία τότε μάλιστα καθίσταται τοῦτ' αὐτὸ σπήλαιον τῶν σκαιοτέρων ἀδυναμιῶν καὶ παθῶν».

Ἀνήκομεν τῷ Θεῷ, καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν τὴν ἐν τῷ Θεῷ ζωὴν δέον νὰ διακονῇ, πλὴν ἀνήκομεν κατά τινα ἔποψιν καὶ τῷ κόσμῳ, καθ' ὅσον ἐν αὐτῷ ζῶμεν ὀφείλοντες μάλιστα ἐν ἁρμονικῇ νὰ εὑρισκώμεθα μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν διαφόρων αὐτοῦ συνθηκῶν συναφείᾳ. Ἐντεῦθεν παντί που δῆλον ὅτι ἡ παίδευσις, ἐπὶ θρησκευτικῆς ἐρειδομένη βάσεως, δὲν ἀρκεῖ μόνον ἐκ γνώσεων πολλῶν καὶ ποικίλων ἁπλῆς πολυμαθείας ἕνεκεν νὰ ᾖ συμπεπλεγμένη, δέον συνάμα, ἐφ' ὅσον ὁ ἐν τῇ ἀστικῇ σχολῇ μαθητευόμενος διὰ τὸ πρακτικὸν ὡς τὰ πολλὰ προώρισται στάδιον, νὰ ᾖ ἀπαραιτήτως ἀνάλογος καὶ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς καὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ διατελοῦμεν ὑπάρχοντες. Κατὰ ταῦτα ἠθικὴ μόρφωσις ἐν συμμετρίᾳ μετὰ τῶν τοῦ βίου περιστατικῶν δέον νὰ ἀποτελῇ τὸν κανόνα, ὁ ὁποῖος νὰ ρυθμίζῃ τὴν ἀστικὴν παίδευσιν, ἀφ' οὗ ὁ ἄνθρωπός ἐστιν οὐχὶ ἄσχετον καὶ ἀνεξάρτητόν τι ὂν ἐν τῷ παντὶ, ἀλλ' οὕτωσὶ ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ τυγχάνει πεπλασμένος, ὥστε ἐν ἀπολύτῳ νὰ εὑρίσκηται ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτήσει, ἐν καλλιρύθμῳ δὲ μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν κόσμου σχέσει καὶ ἀναφορᾷ. Ἐκφραζόμεθα, νομίζομεν, σαφῶς, οὐδεμίαν τῶν ὑφ'ἡμῶν λεγομένων ἀπεκδεχόμενοι παρεξήγησιν. Δὲν ἀξιοῦμεν ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν ἀστικῶν σχολείων ἐξερχόμενοι καὶ εἰς ἐπάγγελμά τι βιοποριστικὸν ἐπιδιδόμενοι δέον νὰ ὦσι δι' αὐτὸ τοῦτο ἀπηρτισμένοι, διότι οὐδὲ εἰς ἐπαγγελματικόν τι ἢ πολυτεχνικὸν ἐννοοῦμεν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος νὰ μεταβάλωμεν σχολήν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιφυλάξεως ἀκούομεν τὴν γνώμην ἐκείνων, οἵτινες τὰ οὕτωσὶ τοῦ χρόνου ἐν τῇ σχολῇ καὶ τῆς ἡλικίας τοῦ μαθητοῦ αὐτῆς προβαλλόμενοι στενὰ ὅρια περιορίζουσιν ἢ παρορῶσι καθόλου τὰς ὑπὸ τῆς πραγματικότητος ὑπαγορευομένας ἀνάγκας, εἰς τὴν θεωρητικὴν οὕτως εἰπεῖν μόνον ἀποσκοποῦντες τοῦ πνεύματος καλλιέργειαν.

Πρὸς παίδευσιν προώρισται οὐ μόνον ὁ ἀνὴρ ἀλλ' ἐξ ἴσου πρὸς ἐκεῖνον καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῷ κύκλῳ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν σχέσεως οὐδεμία μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὑφίσταται διαφορά, ἡ μετὰ τοῦ κόσμου ὅμως κοινωνία καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀποστολὴ ἑκατέρων ἐστὶ κατ' οὐσίαν διάφορος. Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἐπιφυλάσσεται ἡ ἀγιωτέρα τῆς γυναικὸς δρᾶσις· διὰ τὴν οἰκογένειαν ἄρα δέον, ὅτε μάλιστα ἐν τῇ ἀστικῇ ἐκπαιδεύηται σχολῇ, νὰ προπαρασκευάζηται ἡ γυνὴ, ἀφ' οὗ ἀπὸ τῆς ἡλικίας ταύτης εὐχερέστερον σύρεται καὶ βαθύτερον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἡ αὖλαξ ἐκείνη, ἐν ᾗ σὺν τῷ χρόνῳ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἁγιότητος βλαστήσουσι τὰ εὔοσμα ἄνθη. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἀναλόγως καταρτιζόμενος δημιουργῇ τὰ ὑλικὰ οὕτως εἰπεῖν τοῦ ἐκ θείας συστάσεως ἱεροῦ τῆς οἰκογενείας καθιδρύματος ὑποβαστάγματα, ἡ γυνὴ ὅμως προάγει τὸν κατ' ἐξοχὴν τῆς οἰκογενείας σκοπὸν, ἀθρόον τὸ ἠθικὸν αὐτῆς συγκρατοῦσα μεγαλεῖον καὶ συνεργάζεται, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἀποπερατοῦσα ἰολμῶμεν εἰπεῖν τὸ ἔργον τοῦ Ὑψίστου Δημιουργοῦ ἐν τῇ διαπλάσει καὶ μορφώσει τῶν τέκνων, ἐν οἷς ἀδιακόπως συνεχίζεται ὁ αἰώνιος καὶ βαθύτατος τοῦ Θεοῦ πόθος. Τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ ἡμετέρου ζητήματος ἰδιαίτερον ὅλως δύναται νὰ ἀποτελέσῃ θέμα. Ἡμεῖς δὲ τοσοῦτο μόνον αὐτὸ θίγοντες ἐπάγομεν ὅτι ἐφ' ὅσον ἀνὴρ καὶ γυνὴ, ἐκ τοῦ διαφόρου τῆς κλήσεως αὐτῶν, κατὰ διάφορον ὅλως τρόπον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ περὶ αὐτοὺς κόσμου ἔρχονται, δέον κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ ἀστικὴ παίδευσις ἑκατέρου αὐτῶν διάφορος κατ' οὐσίαν νὰ ᾖ κανονιζομένη ἀείποτε ἐκ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς αὐτῶν.

Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Λάσκαρις.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 7995 καὶ χρονολογίαν 19 Νοεμβρίου 1903 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Νικολάου Γ. Κουγιούλη κατὰ τῆς Λεμονιᾶς Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαὴλ Κουρούση ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων μετριαζόμενα εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθμ. 300) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπερασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν

Ὁ πρόεδρος 1

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Σταῦρος Πατοῦρος δυτομηχανικὸς ὑπήκοος ὀθωμανός, ὁρμώμενος ἐκ Μαρμαρᾶ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δευτέραν καὶ ὥραν 9 εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Καλύμνῳ ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Καλλιόπης θυγατρὸς Ἐμμανουὴλ Οἰκονόμου κατοίκου Καλύμνου ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίῳ δὲ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Καλύμνῳ, τῇ 12 φεβρουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος 1

† ὁ Λέρου καὶ Καλύμνου ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Ξάνθου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, ξυλοκόπος τὸ ἐπάγγελμα καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Μαρτσίστης, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην, ὥραν 8 τουρκιστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Καστορίᾳ πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Λίνας Χρήστου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς εἰς τὰ οἰκιακὰ ἀσχολουμένης καὶ κατοίκου τοῦ ἰδίου χωρίου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν· ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν Καστορίᾳ, τῇ 10 ἰανουαρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ 1

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Συμεὼν Ι. Βουλγαρίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, τέως μὲν ἐν Κων]πόλει διαμένων καὶ τὸν καφεπώλην μετερχόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἀναστασίας Σ. Βουλγαρίδου, τὸ γένος Ἀντωνίου Τοποζόγλου, κατοίκου Πέραν, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 φεβρουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου

Τιμὴ τῶν δύο τόμων ὁμοῦ γρ. 15

» τοῦ ἑνὸς τόμου μόνον » 8

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—11

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 19 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκλογὴ τῶν τεσσάρων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου (πατριαρχικὴ προσλαλιὰ — Ἔκθεσις τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν) - Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ὡρολόγιον τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἀκολουθιῶν · Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚΛΟΓΗ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΕΛΩΝ
ΤΟΥ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Συμφώνως τοῖς ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου προαποφασισθεῖσι καὶ διὰ τῆς σχετικῆς πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως προαγγελθεῖσι, τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἀπελύθη ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἡ ἐπίσημος κοινοποίησις, δι' ἧς, μετὰ τὰς ἐν ὁμοφροσύνῃ καὶ νομοταγείᾳ διεξαχθείσας πρότερον ἐν ἁπάσαις τῆς ἐνορίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως πρωτοβαθμίους καὶ δευτεροβαθμίους ἐκλογάς, προσεκλήθησαν πάντα τὰ μέλη τῆς ἐκλογικῆς συνελεύσεως, τῆς ἀναδειξούσης τὰ τέσσαρα νέα μέλη τοῦ Συμβουλίου, καὶ κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν, κυριακὴν, 14 μαρτίου καὶ ὥραν τετάρτην τουρκιστὶ, προσῆλθον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν. Οὕτως ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ συνέλευσις ἀπηρτίσθη ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Ἐφέσου, Ἰκονίου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Ξάνθης, Βελεγράδων, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ἡλιουπόλεως καὶ Καλλιουπόλεως, τῶν ἐριτίμων συμβούλων Ν. Κοσμᾶ πασᾶ, Γιάγκο βέη Ἰωαννίδου, Παναγιώτου Χρυσοῦ, Σόλωνος Καζανόβα, Μιχαὴλ Σιφναίου καὶ Ἀλεξ. Σινιόσογλου, ἐξαιρέσει τῶν κκ. Κ. Βαγιάνη ἐφέντη παραιτηθέντος πρὸ τριμηνίας καὶ Κ. Ἀνανιάδου ἀσθενοῦντος, καὶ τῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων, ὧν τὰ ὀνόματα ἀνεγράψαμεν ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ, ἤτοι ἐν ὅλῳ ἐκ μελῶν 43 πλὴν τοῦ παναγιωτάτου προέδρου. Ἐφέτος ἀπεχώρουν τοῦ Συμβουλίου οἱ κκ. Κ. Βαγιάννης ἐφέντης, Κ. Ἀνανιάδης, Σόλων Καζανόβας καὶ Μ. Σιφναῖος.

Τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδρίας κηρυχθείσης, γραμματευόντων τῶν γραμματέων τοῦ Συμβουλίου κκ. Παναγιώτου Νικολοπούλου α', καὶ Ἀλκ. Μαυράκη β', ἡ Α. Θ. Π. ἀπέτεινε πρὸς τὰ μέλη τῆς συνελεύσεως τὴν ἑπομένην προσλαλιάν:

Σεβασμιώτατοι καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, Ἐξοχώτατοι καὶ ἐνδοξότατοι Σύμβουλοι! Ἐξοχώτατοι καὶ ἀξιότιμοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνοριῶν!

Κατὰ τὸν ἡμέτερον κανονισμὸν, ὡς γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν, ἐτησίως δι' ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Συμβουλίου, ἀντικαθίστανται τὰ τέσσαρα μέλη τοῦ Συμβουλίου, ἅτινα μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀποχωροῦσι.

Συνῳδὰ τοίνυν τῷ κανονισμῷ, συνήλθομεν σήμερον, ὅπως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀποχωρούντων ἐκλέξωμεν ἰσάριθμα μέλη.

Οἱ ἀποχωροῦντές εἰσιν : ἡ Α. Ε. ὁ Κ. Βαγιάννης ἐφέντης. ὅστις, ὡς γράφει ἐν τῇ παραιτήσει αὐτοῦ. διὰ λόγους ὑγείας πρὸ τριῶν μηνῶν ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ παραίτησιν. Ἐλυπήθημεν διὰ τὸ διάβημα τοῦτο τῆς Α.Ε., διότι ἡ παρουσία αὐτῆς ἦτο λυσιτελεστάτη εἴς τε τὰ ἰδιωτικὰ καὶ τὰ κοινὰ συμφέροντα· ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτως ἔδοξε τῇ Α. Ε. οὐκ εἴχομέν τι ἀντιτάξαι. Ὥστε πλὴν τῆς Α. Ε. ἀποχωροῦσι καὶ οἱ κκ. Κ. Ἀνανιάδης, Μ. Σιφναῖος καὶ Σ. Καζανόβας. Πρὸς τὰ ἀποχωροῦντα λοιπὸν μέλη ἐκφράζω τὰς θερμοτάτας μου εὐχαριστίας. διότι, ὡς φρονῶ, πάντα προσηνέχθησαν ἀπαρεγκλίτως, ὡς ἡ κλῆσις αὐτῶν ἦτο καὶ ὡς προσήκει τοῖς μέλεσι τοῦ Συμβουλίου φέρεσθαι. Λυποῦμαι διὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτῶν, ἀλλ' ὁ νόμος ἐπιβάλλει ταύτην καὶ ὑπεράνω πάντων δέον ἵνα ἵσταται ὁ νόμος.

Προκειμένου ἤδη ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀποχωρούντων, θεωρῶ περιττὸν ὅπως ὑποδείξω ὑμῖν πράγματα γνωστὰ καὶ ἴσως ἐν τῇ συνειδήσει ἑκάστου ὑμῶν προαποφασισμένα.

Οἱ κατὰ καιροὺς ἐκλεγόμενοι δέον ἵνα φέρωσι πολλὰ προσόντα φυσικά τε καὶ ἐπίκτητα, διότι τὸ πολυποίκιλον ἔργον τοῦ συμβούλου ἐστὶ σπουδαιότατον καὶ ἀφορᾷ εἰς τὰ ὕψιστα συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Προσκαλεῖσθε λοιπὸν ἵνα δώσητε τὴν ὑμετέραν ψῆφον κατὰ συνείδησιν εἰς οὓς ἂν θεωρῆτε καταλλήλους πρὸς κατάληψιν τῶν κενουμένων θέσεων ἐν τῷ Συμβουλίῳ.

Ὁ πόθος ἡμῶν, ὡς ἀνωτάτου ἄρχοντος τῆς Ἐκκλησίας καὶ προέδρου τοῦ Συμβουλίου, ἐκ πεποιθήσεως καὶ πείρας εἶναι ὁ ἑξῆς :

Ἐπιθυμῶ ὅπως τὰ ἡμέτερα πράγματα διεξάγωνται ἐν γένει ἀκομματίστως, εἰρηνικῶς καὶ ἐν ἀδελφικῇ συμπνοίᾳ· ἐν τῇ πραγματοποιήσει δὲ τούτου διορῶ τὸ ἀπόλυτον συμφέρον τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Οὐδένα ἐπιθυμῶ ἵνα διὰ τούτων ψέξω, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἄνθρωποι δυνάμεθα ἔχειν συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας, δέον ἵνα παρορῶμεν ταύτας χάριν τῶν κοινῶν πραγμάτων.

Τοῦτό ἐστι καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς Α. Α. Μ. τοῦ τρισεβάστου ἡμῶν Ἄνακτος Σουλτὰν Ἀπτοὺλ Χαμὶτ Χὰν αὐθέντου ἡμῶν καὶ τῆς ὑψηλῆς Αὐτοῦ κυβερνήσεως, ὅπως, δηλαδὴ, τὰ πράγματα τοῦ ἡμετέρου κύκλου, ἅτινα ἐκ παλαιῶν ἔχομεν, διεξάγωνται νομοταγῶς καὶ ἐν εἰρήνῃ· ὁ δὲ πόθος οὗτος τῆς Α. Α. Μ. συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὸν πόθον τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὰ καθ' ἡμᾶς πράγματα διατηρῶνται, ὡς ἐκ παλαιῶν ταῦτα παρελάβομεν. Ἐπὶ τούτῳ πρόσφορον θεωρῶ κατὰ τὴν εὔσημον ταύτην ἡμέραν ἵνα ἐκφράσω εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὸν τρισέβαστον ἡμῶν Ἄνακτα καὶ τὰς εὐχάς μου ὑπὲρ τῆς ὑγείας Αὐτοῦ.

Ἐκ τοιούτου τινὸς φρονήματος ὁρμώμενον καὶ τὸ δικηγορικὸν σῶμα ἐξέφρασεν ἐπιθυμίαν τινά. Ἡ ἐπιθυμία τῶν δικηγόρων, ὡς χριστιανῶν, ἐστὶ λίαν ἐπαινετὴ, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς σῶμα ἐζήτησαν τοῦτο, ἐπιτραπήτω μοι νὰ εἴπω εἰς τοὺς δικηγόρους, ὅτι καὶ οὗτοι εἰσερχόμενοι εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν περίβολον δέον νὰ σκέπτωνται ἄλλως ἢ ὅταν εἰσέρχωνται εἰς τὰ ἄλλα δικαστήρια. Ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τοῦ πόθου τούτου τὰ μέλη τῆς συνελεύσεως ταύτης δέον νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψει ὅτι διὰ δικαστικὰς ὑποθέσεις ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐκλογὴ καταλλήλων προσώπων.

Τελευτῶν εὔχομαι ἵνα ὁ πανάγαθος Θεὸς ἐπινεύῃ ἀγαθὰ εἰς τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν, ὅπως εὐοδῶνται αἱ ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, παρέχῃ δὲ πάντα τὰ ἀγαθὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ πᾶσιν ὑμῖν.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω προσλαλιὰν, ὁ ἐκ τῶν ἀποχωρούντων συμβούλων κ. Σ. Καζανόβας ἐν ὀνόματι καὶ τῶν συναποχωρούντων συναδέλφων αὐτοῦ ἐξέφρασε βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην διὰ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ εὐμενεῖς λόγους τοῦ πανιγιωτάτου οἰκουμεν. πατριάρχου, καὶ εἶτα ὁ Α΄ γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου ἀνέγνω τὴν κατωτέρω ἐκδιδομένην ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῷ Συμβουλίῳ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς πολυπληθεστέρας τῶν ἐνοριῶν, τῆς τοῦ Σταυροδρομίου, ἐξοχ. Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης ἐξέφρασε, διερμηνεύων καὶ τὸ φρόνημα καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων, τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πρός τε τὴν Α. Θ. Π. καὶ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ ἐντίμου Συμβουλίου ἐπὶ τῇ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συντελεσθείσῃ καρποφόρῳ καὶ συντόνῳ ἐργασίᾳ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τεκμηριωσάσῃ φιλογενεῖς καὶ ἀκαμάτους προσπαθείας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν τιμαλφῶν συμφερόντων τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ζῆλον ἀγαστὸν πρὸς αἰσίαν διεξαγωγὴν τῶν ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἁπάντων πὐχαρίστησε τῇ Α. Ἐξοχότητι ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσιν. Εἶτα ἡ συνέλευσις προέβη εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς. Ὑποψήφιοι προὐτάθησαν οἱ κκ. Ἀριστείδης βέης Κυριακοῦ, Μάρκος Πορτοκάλογλους, Κ. Ταχιντζῆς, Ἄγγελος Ἰωαννίδης, Κ. Κωνσταντινίδης, Α. Σούρλας, Χ. Βαμβακᾶς, καὶ Θ. Κουρτζῆς. Διαλογῆς τῶν ψήφων γενομένης ὑπὸ τῶν ὡς ψηφολεκτῶν κληθέντων ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου προεδρεύοντος σεβασμ. Ξάνθης καὶ Σερβίων-Κοζάνης καὶ τῶν κκ. Ἀλεξ. Σινιόσογλου καὶ Μ. Σιφναίου, ἀνεδείχθησαν σύμβουλοι οἱ κκ.

Μάρκος Πορτοκάλογλους	τυχὼν ψήφων		42
Ἀριστείδης βέης Κυριακοῦ	»	»	32
Ἄγγελος Στ. Ἰωαννίδης	»	»	29
Κωνσταντῖνος Θ.Ταχιντζῆς	»	»	28

ἐπιλαχόντων τῶν κκ. Θ. Κουρτζῆ, Ἀντωνίου Σούρλα, Κ. Κωνσταντινίδου καὶ Χ. Βαμβακᾶ.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ἡ συνέλευσις ἀπεδέξατο μετ' ἐπιδοκιμασίας καὶ εὐφροσύνης, ἀνήγγειλε δὲ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης ἡ Α. Θ. Π. τὰ τῶν ἐκλεγέντων ὀνόματα, καὶ, ληφθείσης χθὲς τῆς ὑπουργικῆς ἀπαντήσεως, ἀπελύθυσαν τὰ πατριαρχικὰ πιττάκια πρὸς τοὺς ἐκλεγέντας.

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΟΥ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Παναγιώτατε δέσποτα,

Συνερχομένης τῇ μεθαύριον κυριακῇ τῆς ἐκλογικῆς συνελεύσεως, ἥτις, συνῳδὰ τοῖς Κανονισμοῖς, προβήσεται εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀποχωρούντων τεσσάρων λαϊκῶν αὐτοῦ μελῶν, ἤτοι τῶν κκ. Κ. Βαϊάννη, τοῦ οὐ πρὸ πολλοῦ τὴν ἑαυτοῦ ὑποβαλόντος παραίτησιν, Κ. Ἀνανιάδου, Μ. Σιφναίου καὶ Σ. Καζανόβα, ἐκτίθησι τοῦτο κατὰ τὸ εἰωθὸς τὰς κατὰ τὸ λῆγον ἔτος διοικητικὰς καὶ δικαστικὰς αὐτοῦ ἐργασίας.

Ἐν πρώτοις δὲ τὸν λόγον περὶ τοῦ καταρτισμοῦ αὐτοῦ ποιούμενον, γνωστὸν καθίστησιν ὅτι τοῦτο ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους ὑπαρχόντων μελῶν ἤτοι τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νεοκαισαρείας κ. Ἀλεξάνδρου, Βάρνης κ. Πολυκάρπου, Λιτίτσης κ. Νικηφόρου καὶ Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίου, ἐξ ὧν τοὺς μὲν ἁγίους Βάρνης καὶ Λιτίτσης ἀποχωρήσαντας, ἅτε διανύσαντας τὴν διετῆ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόλῳ περίοδον αὐτῶν, ἀντικατέστησαν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος ἔτους οἱ ἅγιοι Μιτυλήνης κ. Κύριλλος καὶ Διδυμοτείχου κ Φιλάρετος, τὸν δὲ ἅγιον Νεοκαισαρείας, ἅτε προαχθέντα ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὴν τῶν Θεσσαλονικέων μητρόπολιν, διεδέξατο ἐν τῇ προεδρικῇ ἕδρᾳ ὁ ἅγιος Μιτυλήνης, ἀναπληρωθείσης τῆς κενωθείσης οὕτω θέσεως τετάρτου, κληρικοῦ μέλους διὰ τοῦ ἁγίου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου ἐκ τῶν ὡς ἄνωθι ἐξονομασθέντων καὶ ἤδη ἀποχωρούντων καὶ ἐκ τῶν κανονικῶς πέρυσιν ἐκλεγέντων κκ. Ν. Κοσμᾶ πασᾶ, Ἰ. Ἰωαννίδου, Π. Χρυσοῦ καὶ Α. Σινιόσογλου, ὥστε κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ παρόντος ἔτους τὸ Συμβούλιον ἐν ἀνακεφαλαιώσει ἀποτελεῖται ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Μιτυλήνης κ. Κυρίλλου, προέδρου, Διδυμοτείχου κ Φιλαρέτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου καὶ Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίου, καὶ ἐκ τῶν κκ. Κ. Ἀνανιάδου, Μ. Σιφναίου, Σ. Καζανόβα, ἐκτὸς τοῦ κ. Κ. Βαϊάννη, Ν. Κοσμᾶ πασᾶ, Ἰ. Ἰωαννίδου, Π. Χρυσοῦ καὶ Α. Σινιόσογλου.

Ἀρχόμενον δ' ἐνεξῆς ἐκ τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ, αἵτινες καθ' ἅπαν τὸ διαρρεῦσαν τοῦτο χρονικὸν διάστημα συνεκροτήθησαν, δηλοῖ ὅτι αὗται ἐν συνόλῳ ἀνῆλθον εἰς 87, ἐξ ὧν ἀνὰ 38 μὲν ἐγένοντο διοικητικαὶ καὶ δικαστικαί, 11 κοιναὶ μετὰ τοῦ ἑτέρου τῆς Ἐκκλησίας Σώματος ἤτοι τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ποσὸν τῶν τοῦ παρόντος ἔτους συνεδριάσεων συγκρινόμενον πρὸς τὸ τοῦ παρελθόντος καθ' ὃ ἀνῆλθον αὗται εἰς 99 ἐλέγχεται ἔλαττον κατὰ 12, ἀλλ' ἡ παρουσιαζομένη αὕτη ἐλάττωσις δὲν προέρχεται ἐκ τῶν τακτικῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου τῶν διοικητικῶν εἴτε τῶν δικαστικῶν, αἵτινες τοὐναντίον ὑπῆρξαν σχεδὸν ἀδιάκοποι, πλὴν μικρῶν ἐξαιρέσεων, καθ' ἃς, ἐλλείψει ἀπαρτίας ἐματαιώθησαν αἱ συνεδριάσεις, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετὰ τοῦ ἑτέρου τῆς Ἐκκλησίας Σώματος κοινῶν συνεδριῶν, αἵτινες εἰς 11 μόνον περιωρίσθησαν ἀντὶ τῶν περισυνῶν 21 ἀλλ' οὐχ' ἧττον ἡ ἐν ἁπάσαις ταύταις ταῖς συνεδριάσεσι διεξαχθεῖσα ἐργασία κατά τε τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν αὐτῆς ἦν ἐπίσης σοβαρὰ καὶ δαψιλὴς εἰς ἀποτελέσματα, ἀποφάσεις καὶ ἐνεργείας.

Καὶ περὶ μὲν τοῦ συνόλου τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παραπεμφθεισῶν εἰς τὸ Συμβούλιον ἐξ ἑκάστου εἴδους ὑποθέσεων δικαστικῶν δηλονότι καὶ διοικητικῶν προκειμένου, αὗται ἀνῆλθον εἰς τὸν ἀριθ. 430, πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκκρεμῶν μεινασῶν 20 δικαστικῶν καὶ 95 διοικητικῶν.

Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς δικαστικὰς ὑποθέσεις, ἐκτὸς τῶν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους ὑπὸ συζήτησιν ἐνώπιον αὐτοῦ διατελουσῶν, ἐν αἷς δὲν συγκαταλέγονται καὶ αἱ ἐκ προγενεστέρων ἐτῶν εἰσαχθεῖσαι καὶ δι' ἕνα ἢ ἄλλον λόγον μὴ

εὑρισκόμεναι ἐγγεγραμμέναι ἐν τῷ δικαστικῷ δελτίῳ, καθ' ἅπαν τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ ἕτεραι 39, ἐξ ὧν 14 πρωτοδίκως, 22 κατ' ἔφεσιν, καὶ 3 περὶ υἱοθεσίας.

Ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων ἐθεωρήθησαν καὶ εἰς πέρας ἤχθησαν 58 ἰσόποσοι τοὐτέστι πρὸς τὰς περυσινὰς, συμπεριλαμβανομένων ἐν αὐταῖς καὶ τῶν προηγουμένως ἐκδικασθεισῶν καὶ εἶτα κατ' ἀνακοπὴν αὖθις ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσαχθεισῶν, ἰσάριθμοι δὲ ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις· ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν, διαφόρων ἕνεκα λόγων, μένουσιν εἰσέτι ὑπὸ συζήτησιν περὶ τὰς 7 ἤτοι ἔλαττον τῶν περυσινῶν κατὰ 13 μὴ συμπεριλαμβανομένων ἐν αὐταῖς μὲν καὶ ἑτέρων τινῶν ἐκ τῶν παραπεμφθεισῶν, μὴ ἐγγραφεισῶν δὲ ἐν τῷ δικαστικῷ δελτίῳ ἕνεκα τῆς μὴ ἀποστολῆς εἰσέτι τῶν ἐπιδοτηρίων καὶ ἄλλων διαγραφεισῶν ἐξ αὐτοῦ λόγῳ συμβιβασμοῦ ἢ μὴ προσελεύσεως τῶν διαδίκων κατὰ τὴν ἐκφώνησιν αὐτῶν· ὥστε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐὰν τὸ Συμβούλιον δὲν εἶχεν ἐνώπιόν του ὑποθέσεις ἐκκρεμεῖς ἀπὸ τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἢ ἐὰν, ὡς συνήθως συμβαίνει, αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν ἐζήτουν ἐπανειλημμένως 15]θημέρους, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ὑπερμηνιαίας ἀναβολὰς τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν, τὸ δικαστικὸν δελτίον ἐν τῇ λήξει τοῦ παρόντος ἔτους οὐδεμίαν ἤθελεν ἔχει ἐν αὐτῷ ἀναγεγραμμένην ὑπόθεσιν δικαστικήν.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν διοικητικῶν ὑποθέσεων, μολονότι πᾶσα κατεβλήθη δυνατὴ προσπάθεια πρὸς ἐξάντλησιν αὐτῶν οὕτως ὥστε τὸ ἐπόμενον ἔτος νὰ ᾖ ἀπηλλαγμένον παλαιῶν ὑποχρεώσεων, ἐν τούτοις ἀπέβη τοῦτο ἀνέφικτον καὶ διότι πολλαὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος αὐτῶν τὸ πλεῖστον ἀπερρόφων τοῦ χρόνου, καὶ πρὸ πάντων διότι ἐν οὐκ ὀλίγαις τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ τὸ Συμβούλιον ἀπησχολήθη εἰς ζητήματα ἀφορῶντα τὰς ἐν ταῖς ἐνορίαις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διεξαχθείσας ἐκλογὰς τῶν κοινοτικῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συμπεσοῦσαν ἀνανέωσιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἡ ἐξέλεγξις καὶ ἐπιψήφισις τῶν ὁποίων ἀπήτει ἰδιαιτέραν ὅλως ἐνασχόλησιν, ἥτις παρεκώλυε πολλάκις ἐν μιᾷ ὁλοκλήρῳ συνεδριάσει πᾶσαν ἐπὶ ἑτέρων ὑποθέσεων σκέψιν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Συμβουλίου. Μεθ' ὅλα ὅμως ταῦτα, 50 μὲν ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους ὑπολειφθεισῶν 95, ἐκ δὲ τῶν τοῦ παρόντος τριακοσίας ὀγδοήκοντα ὀκτὼ ὁριστικῶς ἐπεραίωσεν, ὀλιγίστας δὲ μόνον καταλείπει μεταβιβαστέας εἰς τὸ ἐπιὸν ἤτοι 50 ἐπὶ τῶν 388 ἐφετεινῶν καὶ 45 ἐπὶ τῶν 95 περυσινῶν.

Ἐπὶ τούτοις εἰδικώτερον τὸ Συμβούλιον τὸν λόγον ποιούμενον καὶ περὶ τῆς ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ἁγίας καὶ Ἱ Συνόδου συνεργασίας αὐτοῦ, εὔκαιρον ἡγεῖται ἵνα ἰδιαιτέρας ὅλως ποιήσηται μνείας ὅτι μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν καὶ σπουδαίων ὑποθέσεων, ἃς ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ διεξήγαγον τὰ δύο Σώματα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς σοβαρότητος τῶν καιρικῶν περιστάσεων, καὶ τῆς ἐκ τούτων ἀπαιτουμένης συνεπῶς ἰδιαζούσης μερίμνης τῆς Ἐκκλησίας, ἐνησχολήθη ἐφ' ἱκανὸν καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς μεταφορᾶς καὶ ἐγκαταστάσεως ἐν Πριγκήπῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, οὗτινος τὴν ἐν γένει σύστασιν καὶ λειτουργίαν καὶ διὰ κανονισμοῦ ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδριάσεσι συζητηθέντος καὶ ἐπιψηφισθέντος καθώρισε.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν τῶν Πατριαρχείων θέσιν, περὶ ἧς ἐξ ἴσου κατὰ τοὺς Κανονισμοὺς ὀφείλει μόνον ἁρμοδίως μεριμνᾷν τὸ Συμβούλιον, ἐγκαίρως, καθ' ἃ καὶ πέρυσι, προέβη δι' εἰδικῆς ἐκ μελῶν αὐτοῦ ἐπιτροπῆς εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ, ὅστις ἐπιψηφισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, τῶν εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν εὑρισκομένων σχεδὸν ἐν ἰσοζυγίῳ, προβλεπομένου δ' οὐχ ἧττον πλεονάσματός τινος.

Εὐχαρίστως ἐνταῦθα γενόμενον τοῦ λόγου ἐξαγγέλλει ὅτι σὺν ἄλλοις πρὸς ἐπαύξησιν τῶν πόρων τοῦ Ἐθνικοῦ ταμείου μέτροις, περὶ ὧν ἐμερίμνησε τὸ Συμβούλιον, ἰδίως ἑτέθη εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ παρὸν ἔτος καὶ τὸ ἀπὸ πέρυσιν ὑπὸ μελέτην εἰδικῆς ἐπιτροπῆς διατελοῦν μέτρον περὶ ἐτησίου ἐράνου τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, οὗτινος τὰ καθέκαστα καὶ διὰ κανονισμοῦ ἐρρυθμίσθησαν.

Μολονότι δὲ ἐν ἀρχῇ εἰσέτι τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ εὑρίσκεται τοῦτο, ἔχον ὅμως ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὸ Συμβούλιον ἀφ' ἑνὸς τὰ εὐάρεστα τό γε νῦν αὐτοῦ ἀποτελέσματα καὶ ἐπὶ τὴν χαρακτηρίζουσαν δὲ τὸ ἡμέτερον ἔθνος πρὸς πᾶν καλὸν προθυμίαν ἀφ' ἑτέρου ἐρειδόμενον, λυσιτελέστατα ἐν τῷ μέλλοντι ἀπεκδέχεται τὰ ἐξ αὐτοῦ προσδοκώμενα ἀγαθὰ, ἵνα οὕτω τὸ Ἐθνικὸν ταμεῖον εὐχερέστερον δύναται οὐ μόνον ὅπως ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν Πατριαρχείων, ἀλλὰ καὶ συντρέχῃ εἰς ἐκτάκτους ἀνωτέρας ἀνάγκας εἰς παρομοίας τῶν ὁποίων οὐ διέλειπεν ὅπως ἔρχηται ἐπίκουρον καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος.

Ταῦτα, Παναγιώτατε δέσποτα, ἐν περιλήψει καὶ κεφαλαιωδῶς εἰρημένα τὰ ἀφορῶντα τὴν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐργασίαν τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ φέρον εἰς γνῶσιν Αὐτῆς τε καὶ τῆς ἐντίμου ἐκλογικῆς συνελεύσεως ἐπικαλεῖται τὰς θεοδέκτους Αὐτῆς εὐχὰς καὶ διατελεῖ μετὰ σεβασμοῦ ἀπείρου

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 13 μαρτίου 1904.

Διὰ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον
Ὁ πρόεδρος αὐτοῦ
† Ὁ Μιτυλήνης ΚΥΡΙΛΛΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Σερβικὰ παράσημα.—Ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου Α΄ δεῖγμα σεβασμοῦ νέον αὐθορμήτως ἀπενεμήθη τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ παρασήμου Λευκοῦ Ἀετοῦ Α΄ τάξεως· τὴν εὐσεβῆ πρόθεσιν τῆς σερβικῆς κυβερνήσεως πρὸς ἐκδήλωσιν εὐλαβείας υἱϊκῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸ πολλοῦ μαθὼν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐδήλωσεν ἐγκαιρότατα τῇ Α. Ἐξ. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Σερβίας κ. Σήμιτς ὅτι γινώσκει τὴν πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν εὐλάβειαν τοῦ σερβικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ θεόθεν ἐστεμμένου ἄρχοντος αὐτοῦ μεγαλειοτάτου βασιλέως Πέτρου Α΄, οὐδαμῶς ἀπαιτοῦσαν ἀγλαὰ τεκμήρια πρὸς ἐκδήλωσιν αὐτῆς.—Ἐπίσης ἡ Α. Μ. ἀπένειμε τὰ παράσημα Ἁγίου Σάββα Α΄ μὲν τάξεως τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ,

πρώτῳ τῇ τάξει τῶν σεβ. συνοδικῶν, Β′ δὲ τάξεως τοῖς σεβ. Ἰκονίου κ. Ἀθανασίῳ, Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτῳ καὶ Ἡλιουπόλεως καὶ Θυατείρων κ. Ταρασίῳ—ἡ Α. Μ. πύδόκησε ν' ἀπονείμῃ τὸ τοῦ Ἁγίου Σάββα Β′ τάξεως τῷ ἄρχοντι καπί-κεχαγιᾷ κ. Ἀντωνίῳ Οἰκιάδῃ, Γ′ τάξεως δὲ τῷ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου ἐλλογίμῳ κ. Μάρκῳ Βασιλείου.

Ἱερὰ Σύνοδος. Συμπληρωθείσης τῆς διετοῦς ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας ἐπανακάμπτοντες τῇ μὲν τετάρτῃ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Ταράσιος, σήμερον δὲ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Ἰωακεὶμ, προπεμφθέντες ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπὸ τοῦ δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.—Σήμερον, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ τακτικοῦ προέδρου μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κυρίλλου, συνῆλθε τὸ Δ Ε.Μ. Συμβούλιον προσελθόντων καὶ τῶν νέων αὐτοῦ μελῶν, πλὴν τοῦ κ. Μάρκου Πορτοκάλογλου, ἀπουσιάζοντος. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ὁ σεβασμ. πρόεδρος προσεφώνησε τὰ νέα μέλη ἐκφράσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐν τῷ διακρίνοντι αὐτὰ φιλογενεῖ ζήλῳ μετ' ἀφοσιώσεως καὶ προθυμίας θέλουσιν ἐργασθῆ πρὸς εὐόδωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ἀπήντησε τὰ δέοντα ὁ ἐκ τῶν μελῶν κ. Ἄγγελος Ἰωαννίδης. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π κωλυθείσης ἕνεκα ἀσθενείας ὅπως προεδρεύσῃ τῆς συνεδρίας τῆς νέας ταύτης περιόδου τοῦ Συμβουλίου, προσεφώνησε τὰ νέα μέλη ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος.

Μητρόπολις Πελαγωνίας. — Τῇ προπαρελθούσῃ ἑβδομάδι διαμείναντες ἐπὶ βραχὺ παρὰ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Πελαγωνίας οἱ πανιερ. μητροπολῖται Καστορίας, Μογλενῶν, Πρεσπῶν καὶ Δεβρῶν, χάριν τῶν ὑποθέσεων τῶν ὀρθοδόξων ἐπαρχιωτῶν αὐτῶν, ἐπανέκαμψαν ἐγκαίρως εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας.

Μητρόπολις Γρεβενῶν. — Πρὸ δέκα σχεδὸν ἡμερῶν ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ πρὸς προσκύνησιν τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Ἀγαθάγγελος.

Ἐφορία Ἀρχιγενείων.—Πρόεδρος τῆς ἐφορείας τῶν ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων διωρίσθη ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ τοῦ Συμβουλίου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνστάντιος, ἀντὶ τοῦ ἀποχωρήσαντος μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως.

Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἐλεῶν.—Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς διανομῆς ἐλεῶν εἰς διαφόρους πτωχοὺς καὶ ἐνδεεῖς οἰκογενείας ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου προέδρου, τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Π. Χρυσοῦ καὶ τοῦ β′ γραμματέως κ. Ἀλκιβιάδου Μαυράκη.

Ἐπιτροπὴ τελεταρχική.—Ὡσαύτως ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ διωρίσθη τελεταρχικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κκ. Ἀγγέλου Ἰωαννίδου, Κ. Ταχιντζῆ, μελῶν τοῦ Συμβουλίου, καὶ τῶν κκ. Σ. Καζανόβα, Ρωμύλου Σπαθάρη, Γ. Μεζίκη καὶ τοῦ ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου.

Ἐπίσκεψις.—Χθὲς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Ἐφέσου, Μιτυλήνης καὶ Διδυμοτείχου ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἄρχοντος καπουκεχαγιὰ μεταβᾶσα εἰς τὴν Ὑ. Πύλην ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τῆς Α. Υ. τοῦ πρωθυπουργοῦ Φερὴτ πασᾶ περὶ σπουδαίας ἐκκλησιαστικῆς ὑποθέσεως.

Ἀπονομὴ παρασήμου.—Ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐηρεστήθη ν' ἀπονείμῃ τῷ πανιερωτ. μητροπολίτῃ Καστορίας κ. Γερμανῷ τὸ παράσημον ὁσμανιὲ β′. τάξεως.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης εὐηρεστήθη ἅμα μὲν νὰ διαβιβάσῃ τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ εἰς τὰς ἐγκρίτους οἰκογενείας τῶν ἀειμνήστων Θεοδώρου Φαληρέως βέη καὶ Κωνσταντίνου Ἰωαννίδου, ἅμα δὲ ἵνα ἐκπροσωπηθῇ κατὰ τὰς κηδείας αὐτῶν γενομένας προχθὲς ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς κόσμου τῆς μὲν ἐν Χρυσοπόλει, ἐν ᾗ παρίστατο ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Βενιαμὶν, τῆς δὲ ἐν Τσιγκέλκιοϊ καθ' ἣν παρέστη ὁ ἱερολογ. πατριαρχ. διάκονος κ. Ἀθηναγόρας.

Ἀστικὴ Σχολὴ Μαρασλῆ.—Μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῆς Μαρασλείου Σχολῆς διωρίσθησαν οἱ κκ. Γρηγόριος Βαννιέρης καὶ Κορνήλιος Α. Σπαθάρης.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας.

Ὁ ἐν Μόσχᾳ ἀντιπρόσωπος τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Παῦλος Κατα-

πόδης ἀφίκετο προχθὲς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν, καὶ σήμερον παρουσιάσθη τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, συστηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου.

Ἐκκλησία Ρωσσίας.

Λειτουργία ἑλληνιστὶ ἐν τῷ Σεμιναρίῳ Βολίνης.—Τῇ 30 παρελθόντος ἰανουαρίου, ἡμέρᾳ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν, ἐπετείῳ δὲ τοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βολίνης ρωσικοῦ σεμιναρίου, ἐτελέσθη ὡς κατὰ το παρελθὸν, καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο· πανηγυρικὴ λειτουργία ἐν γλώσσῃ καὶ μουσικῇ (ἐν χρήσει ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς παροικίαις) ἑλληνικῇ, προστάντος ταύτης τοῦ διαπρεποῦς ἐπισκόπου τῆς ἐπαρχίας κ. Ἀντωνίου ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος. Κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῶν ρωσσικῶν ἐφημερίδων ἡ αὐστηρῶς ἐκκλησιαστικὴ ἁρμονία καὶ τὸ συγκινητικὸν μέλος ἐνίων ἑλληνικῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾀσμάτων προὐξένησε βαθεῖαν ἐντύπωσιν τοῖς ἐκκλησιαζομένοις. Ἀξιοσημείωτον δὲ ἐστὶν ὅτι κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην καὶ αἱ ὧραι, αἵτινες, ὡς γνωστὸν, ἐν Ρωσίᾳ ἐν ταῖς πόλεσι προηγοῦνται ἀμέσως καὶ συνέχονται πρὸς τὴν λειτουργίαν, ἀφ' ἧς ὁ ὄρθρος ἐστὶ κεχωρισμένος καὶ ἐνοῦτοι μετὰ τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀνεγνώσθησαν ὡσαύτως ἑλληνιστί.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

τῆς ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ἐνάρξεως καὶ ἀπολύσεως τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν κατὰ τὴν ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἑβδομάδα.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ (πρωΐ). Σημαίνει τῇ 11,30′, ὁ Πατριάρχης κατέρχεται τῇ 12. Ἀπόλυσις τῇ 2.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ (ἑσπέρας). Σημαίνει τῇ 12, ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, ἀπόλυσις τῇ 2,30′.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τρίτῃ (πρωΐ). Σημαίνει τῇ 11,30′, ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν. ἀπόλυσις τῇ 2.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τρίτῃ (ἑσπέρας). Σημαίνει τῇ 12· ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, ἀπόλυσις τῇ 3.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ (πρωΐ). Σημαίνει τῇ 11,30′, ὁ Πατριάρχης κατέρχεται τῇ 12, ἀπόλυσις τῇ 2.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ (ἑσπέρας). Ἑσπερινὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· Σημαίνει 8,30′.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Σημαίνει εἰς τὰς 12, ὁ Πατριάρχης κατέρχεται τῇ 1,30′, ἀπόλυσις τῇ 4.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ (Ἑσπερινός)· ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Σημαίνει τῇ 8,30′.

Τῇ ἑπερᾳ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγίων Παθῶν, σημαίνει τῇ 12, μετὰ ἡμίσειαν ὥραν κατέρχεται ὁ Πατριάρχης, ἀπόλυσις τῇ 4 τῆς νυκτός.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὰς ὥρας, σημαίνει τῇ 12, ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν· ἀπόλυσις τῇ 3.

Τῇ ἑσπέρᾳ εἰς τὸν Ἐπιτάφιον Θρῆνον· σημαίνει τῇ 12· ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν· ἀπόλυσις τῇ 4 τῆς νυκτός.

Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ τὸ πρωΐ. Σημαίνει τῇ 12· ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν· ἀπόλυσις τῇ 3.

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Σημαίνει τῇ 5 τῆς νυκτὸς, ὁ Πατριάρχης κατερχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, ἀπόλυσις τῇ 9.

Ὁ ἑσπερινὸς τῆς Ἀναστάσεως, σημαίνει τῇ 3· ὁ Πατριάρχης κατέρχεται τῇ 4, ἀπόλυσις τῇ 6.

Τῇ Δευτέρᾳ τῆς Διακαινησίμου, σημαίνει εἰς τὰς 12· ὁ Πατριάρχης κατέρχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν· ἀπόλυσις 2,30′.

Τῇ Τρίτῃ τῆς Διακαινησίμου, σημαίνει εἰς τὰς 12· ὁ Πατριάρχης κατερχεται μετὰ ἡμίσειαν ὥραν· ἀπόλυσις 2,30′.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 11 μαρτίου 1904.

† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων ὅτι οὐδαμῶς ἐστιν εὐάρεστος τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὁ δὲ ζητῶν ν' ἀποδείξῃ τοῦτο φέρει τὸ δὴ λεγόμενον γλαῦκας εἰς Ἀθήνας. Ὑπομνήσεις πρὸς ὑποστήριξιν γίνονται σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἐν ταῖς ἐφημερίσι, καὶ χθὲς ἔτι πρῶτον ὑφ' ἡμῶν, εἶτα δ' ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, ἐλπὶς ἐξερράζετο ὅτι ἡ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων ἐργαζομένη τετραμελὴς ἐπιτροπεία εὑρήσει πρόθυμον τὸ ἐνταῦθα ἑλληνικὸν δημόσιον, ἅτε γινῶσκον καὶ ἐκτιμῆσαν τόν τε σκοπὸν καὶ τὸ ἀπὸ πεντηκονταετίας σχεδὸν ἐπιδιωκόμενον ἔργον αὐτῶν, τὸ τοσοῦτῳ κοινωφελὲς, τοσοῦτῳ καρποφόρον ὑπὲρ τῶν ἐν Θράκῃ πληθυσμῶν. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη δυνατὸν ἵνα γένηται σκέψεων ἀφετηρία καὶ ἀφορμὴ πρὸς ἐργασίαν ἐν τῷ μέλλοντι πρακτικωτέραν, ἀποβλέπουσαν εἰς ἐξασφάλισιν τῶν πόρων τῶν κοινωφελῶν παρ'ἡμῖν καθιδρυμάτων, ἵνα μὴ συνεχῶς τὸ δημόσιον ἀναγκάζηται νὰ ζροντίζῃ περὶ καλύψεως ἐλλειμμάτων, παρουσιαζομένων καὶ μετὰ διαχείρισιν φειδωλὴν καὶ λελογισμένην.

Τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων οἱ μᾶλλον ὥριμον κεκτημένοι τὴν ἡλικίαν ἀναμιμνήσκονται τῆς οἰκονομικῆς εὐεξίας τῶν Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων, ὑπὲρ ὧν μεριμνήσας ὁ ἀοίδιμος αὐτῶν ἱδρυτὴς Σαράντης Ἀργιγένης σπουδαιότατον ὑπὲρ αὐτῶν κατέλιπε ποσὸν, ἀρκοῦν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἄνετον. Ἐξ ὅσων ἐγένοντο πρὸ δέκα καὶ ἓξ ἐτῶν, ἐξ ὧν ἐγκαίρως ἐγράφησαν ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» περὶ τῶν μεγάλων τούτων ἐν Ἐπιβάταις σχολείων, ἐγνώσθη οὐχὶ ἐγκαίρως ἡ κατάστασις τῶν πόρων, οὐδαμῶς ἀρκούντων πρὸς συντήρησιν οὐχὶ σχολῆς μεγάλης καὶ κατὰ τοὺς πόθους καὶ τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀειμνήστου διαθέτου, ἀλλὰ σχολῆς οἵα ἔκτοτε λειτουργεῖ. Ἴσως ἐγκαίρως ἐλήφθησάν τινες ἀποφάσεις καὶ προελήφθη, ἐκκλησιαστικῇ προνοίᾳ, ἀποσύνθεσίς τις καὶ καταστροφὴ τῶν Ἀρχιγενείων· ἀλλ' ἡ πρώτη εὐπραγία φαίνεται ὅτι ἐρυγαδεύθη, καὶ τὰ Ἀρχιγένεια, μετὰ διαχείρισιν ῥεϊδωλὴν καὶ λελογισμένως αὐστηρὰν, μετὰ τὴν μητρικὴν προστασίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἀναγκάζονται νὰ τείνωσι χεῖρα πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς, αἰτούμενα τὴν φιλογενῆ καὶ γενναίαν αὐτῶν ὑποστήριξιν.

Ὑπόμνησίς τις, ἢ παραίνεσις, ἢ παράκλησις πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ φιλοπάτριδας ὁμογενεῖς, ἰδίως τοὺς ἐκ τῆς εὐάνδρου Ἠπείρου τιμῶντας ἐν τῇ ξένῃ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα, οὐ μόνον ἐνταῦθα συγχωρεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπιβάλλεται. Ἡ ἐξασφάλισις παντὸς κληροδοτήματος ὑπὲρ ἱερῶν ἱδρυμάτων, ναῶν τε καὶ φιλανθρωπικῶν θεσμῶν καὶ σχολείων, θέλει ἀναδείξει ἔτι μᾶλλον τὸν εὐσεβῆ διαθέτην, κατορθοῦντα νὰ καταστήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ἔποψιν ἀπρόσβλητον καὶ ἄτρωτον. Οἱ τὴν καθ' ἡμᾶς καὶ σύγχρονον κοινοτικὴν ἀνασκοποῦντες ζωήν τε καὶ κίνησιν βλέπουσιν ὅτι, δι' ἔλλειψιν τύπων τινῶν, ἱδρύματα κοινωφελῆ, κυρίως ἐν ἠπειρωτικαῖς καὶ μακεδονικαῖς μεγαλοπόλεσιν, ἀπώλεσαν περιουσίας σπουδαιοτάτας, ὧν οἱ τόκοι διὰ μίαν πόλιν μόνον ἤρκουν πρὸς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν μεγάλης ἐπιστημονικῆς σχολῆς, οὐχὶ γυμνασίου. Λελογισμένος πατριωτισμὸς ἐπιβάλλει πᾶσι τοῖς πεθοῦσι τὴν οἰκονομικὴν εὐπραγίαν τῶν παρ' ἡμῖν κοινωφελῶν ἱδρυμάτων τὴν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἐξασφάλισιν τῶν κληροδοτουμένων ποσῶν, καὶ πρὸς συντήρησιν τῶν εὐεργετουμένων καθιδρυμάτων, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν λυπηρῶν περιστάσεων, ἐν αἷς ἐκτίθεται παρὰ τοῖς ξένοις τὸ γόητρον τοῦ ὀνόματος ἕλληνος καὶ ὀρθοδόξου.

Τῆς οἰκονομικῆς κακοδαιμονίας τὴν ἀτραπὸν ἐπέπρωτο νὰ διανύσωσι καὶ ἕτερα κοινωφελῆ καθιδρύματα παρ' ἡμῖν, ὧν ἡ κατάστασις ἴσως ἐθεωρεῖτο ζηλευτὴ πρό τινων ἐτῶν· πρικοδοτηθέντα διὰ πλουσιωτάτων περιουσιῶν ἐπέπρωτο νὰ ἴδωσι προσβαλλομένας τὰς εὐσεβεῖς διαθήκας ἀειμνήστων πατριωτῶν, ὧν τὸ μόνον λάθος ἐγένετο ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ τὴν ἀγαθότητα ἅμα καὶ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν ἐπιγενομένων καὶ τὴν πρὸς τὰ κοινὰ ἀγάπην. Ἥτις, οὐ ζητοῦσα τὰ ἑαυτῆς, ἤθελεν ἀρήσει ἀλεπτολογήτους τύπους τινὰς εἰς τὴν τῆς οὐσίας πάντοτε σωτηρίαν ἀποβλέπουσα· δυστυχῶς ὅμως αἱ πλείονες τῶν διαθηκῶν προσεβλήθησαν, ὀνόματα σεβαστὰ ἰδιωτῶν καὶ κοινοτήτων καὶ τὸ πάντων σεβαστότερον τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα διεσύρθησαν ἐν τῇ ξένῃ ἢ ἐνώπιον ξένων ἡμῖν προσώπων, καὶ σὺν τῇ ἠθικῇ ζημίᾳ ταύτῃ κατέσκηψεν ἡ ὑλικὴ, ζημιοῦσα τό τε φιλανθρωπικὸν ἔργον καὶ τὸ παιδευτικὸν καθιδρυμάτων κοινωφελῶν, εἰς ἃ τὰ κληροδοτήματα, αὐτὸ τοῦτο ἡγεμονικά, προεμνηστεύοντο συντήρησιν ἄνετον καὶ μέλλον εὔδαιμον ὑλικῶς, ἀποκρυῦον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελον ἀναγκασθῆ, καθὼς τὰ Ἀρχιγένεια σήμερον, μετὰ τοσαύτην εὐμάρειαν, νὰ τείνωσιν ἐπαίτιδα χεῖρα.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφαίζον παμψηφεί.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 7995 καὶ χρονολογίαν 19 Νοεμβρίου 1903 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Νικολάου Γ. Κουγιούλη κατὰ τῆς Δεμονιᾶς Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαὴλ Κουρούση ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων μετριαζόμενα εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθμ. 300) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν

Ὁ πρόεδρος 2

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (ὃ. ν.)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Σταῦρο, Πατοῦρος δυτομηχανικὸς ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὁρμώμενος ἐκ Μαρμαρᾶ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δευτέραν καὶ ὥραν 9 εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Καλύμνῳ ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Καλλιόπης θυγατρὸς Ἐμμανουὴλ Οἰκονόμου κατοίκου Καλύμνου ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίῳ δὲ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Καλύμνῳ, τῇ 12 φεβρουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος 2

† ὁ Λέρου καὶ Καλύμνου ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Γαρουφαλιὰ Δερέβεη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, τέως μὲν διαμένουσα ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2αν εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Μποϊνίδου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, κατοίκου Νεοχωρίου τοῦ Βοσπόρου, θερμαστροποιοῦ, ἐπὶ ἀκυρώσει γάμου "Αλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως γάμου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 18 μαρτίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς 1

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (ὃ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Ξάνθου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς ξυλοκόπος τὸ ἐπάγγελμα καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Μαρτσίστης, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην, ὥραν 8 τουρκιστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Καστορίᾳ πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Λίνας Χρήστου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς εἰς τὰ οἰκιακὰ ἀσχολουμένης καὶ κατοίκου τοῦ ἰδίου χωρίου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν· ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν Καστορίᾳ, τῇ 10 ἰανουαρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ 2

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

Προσκαλεῖται ὁ Ἀνδρέας Λαζάρου Πέτρου, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ χωρίου Βερνίκι τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 3 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χριστίνας Ντίνε Ντέλιο ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 16 ἰανουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ 3

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου

Τιμὴ τῶν δύο τόμων ὁμοῦ γρ. 15

» τοῦ ἑνὸς τόμου μόνον » 8

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—12

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἐκδοθήσεται τῷ σαββάτῳ τῆς Διακαινησίμου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησία Κύπρου — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Στιχάριον —Περὶ τοῦ Μεγάλου τοῦ Γένους διδασκάλου Μακαρίου τοῦ Καλογερᾶ — Τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, μόλις ἐλπίδας τινὰς εἰρηναίας παρασχομένη καταστάσεως, κινδυνεύει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀνώμαλον ἐκείνην θέσιν, ἧς τὴν λῆξιν ἠλπίζομεν νὰ ἴδωμεν ἐπερχομένην μετὰ τὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολήν, τῆς 26 παρελθόντος αὐγούστου. Ἡ Μ. Ἐκκλησία, εἰδήσει, καὶ γνώσει καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, ἀδελφικῶς καὶ μητρικῶς ἀρχιερεῦσι καὶ κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς τὰ δέοντα συνέστησε, ζητήσασα ἀπ' αὐτῶν λήθην πάντων τῶν προγεγενημένων καὶ συνεργασίαν ἀδελφικὴν καὶ χριστιανικὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παναρχαίων ἐν Κύπρῳ παραδόσεων καὶ δικαίων, ἅπερ οὔτε παρεῖδεν, οὔτε διενοήθη ποτε παριδεῖν. Ἡ Μ. Ἐκκλησία καὶ δι' ἰδίας ἐπιστολῆς ἐγκυκλίου πρὸς τὸν ὀρθόδοξον ἐν Κύπρῳ λαὸν, μήπω γνωστοποιηθείσης αὐτῷ δι' ἀνατυπώσεως, τὰ αὐτὰ παρήνεσεν, ἀπεκδεχομένη συμπέρασμα ποθητὸν πάντων τούτων, ἤτοι συνεργασίαν ἀδελφικὴν ἐπὶ λύσει τοῦ συγκυκῶντος τὴν αὐτοκέφαλον ἐκείνην Ἐκκλησίαν ἀρχιεπισκοπικοῦ προβλήματος, ἐπὶ καταστορέσει τοῦ κατ' αὐτὴν ἀπὸ τετραετίας ἀγριαινομένου κλύδωνος τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀντεγκλήσεων.

Ἐξ μετὰ τὴν ἐπιστολὴν μῆνας, ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ πρόκριτοι συνελθόντες συνεσκέψαντο κοινῶς, τῇ 26 καὶ 27 φεβρουαρίου λήξαντος, καθὰ δὲ μανθάνομεν ἀκριβῶς, ὡς ἀνέγραψαν καὶ αἱ καθ' ἡμᾶς ἐφημερίδες, ἡ τῆς ποθητῆς ὁμοφροσύνης ἡμέρα κεῖται μακρὰν ἡμῶν. Λαϊκοὶ λογάδες καὶ κληρικοὶ συνεφώνησαν περὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν πρὸ τριετίας καὶ πλέον γενομένων ἐκλογῶν τῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων, καὶ περὶ παρακλήσεως τῶν πατριαρχικῶν ἀποστολικῶν θρόνων Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱε-

ροσολύμων πρὸς ἀποστολὴν τριῶν ἀρχιερέων εἰς Κύπρον, μελλόντων ἐμπεδῶσαι τὴν χριστιανικὴν γαλήνην, ἀλλ' ἡ διάστασις ἐπῆλθε καὶ ἐν τούτῳ τῷ θέματι, οὗ ἡ λύσις πρυτανεύσει τῇ ταρασσομένῃ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ποθητὴν ἡσυχίαν· διότι οἱ μὲν θέλουσι τοὺς ἀποστελλομένους ἁπλοῦς θεατὰς ἢ διαιτητάς, ἄνευ κύρους, οἱ δὲ ζητοῦσι νὰ χορηγηθῇ τοῖς ἀπεσταλμένοις τὸ δικαίωμα τῆς ἀνεκκλήτου καὶ τελειωτικῆς ἀποφάνσεως ἐπί τε διχογνωμιῶν κατὰ τὴν ἐξέλεγξιν καὶ ἐπὶ πάσης ἑτέρας ὑποθέσεως συμφυοῦς αὐτῇ.

Ἀτυχῶς ἡ κατάστασις ἔμεινεν ἡ αὐτὴ, σιωπηθεισῶν μάλιστα καὶ προηγουμένων τινῶν ἀποφάσεων περί τε τῶν κατά τινος τῶν μητροπολιτῶν διατυπωθεισῶν κατηγοριῶν καὶ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ μητροπολίτου Πάφου, ἥτις ἔδει νὰ προηγηθῇ. Δυστυχῶς, ἐν ἀθυμίᾳ πολλῇ καὶ θλίψει βλέπομεν ὅτι ἥκιστα κατενοήθη ἡ θέσις, εἰς ἣν ἔδει νὰ περιέλθῃ τὸ ζήτημα. Ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως οὐδὲν γενήσεται. Ἡ συνεννόησις αὕτη ἐπιβάλλεται καὶ πρὸς διακανόνισιν τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ κύρους τῶν τριῶν ἀπεσταλμένων τῶν ὀρθοδόξων τῆς ἑῴας λήξεως πατριαρχῶν. Ἐφ ὅσον οὐδὲν ἐκ μέρους τῶν λαϊκῶν καὶ κληρικῶν ἐν Κύπρῳ λογάδων ὁριστικὸν καὶ γεράσμιον καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἀνέκαθεν παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ κρατοῦσαν παράδοσιν καὶ συνήθειαν γίνεται, διαλύονται δ' αἱ συνελεύσεις καὶ ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον διχογνωμοῦσαι, ἄγνωστον μέχρι πόσου παραταθήσεται ἡ δοκιμασία τῆς γεραρᾶς αὐτοκεφάλου τῶν Κυπρίων Ἐκκλησίας· οὔτε δὲ δυνατὸν ν' ἀποδεχθῶμεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συγκρότησιν διαιτητικῶν παραδόξου προορισμοῦ συνεδρίων, ἅτινα διὰ μὲν τὰ συμφέροντα τῶν κοσμικῶν κρατῶν εἰσὶν ἀποδεκτά, λύοντα ἔριδας καὶ διχογνωμίας, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ὀρθόδοξον εἰσὶ πρωτοφανῆ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αἱ ἀκολουθίαι τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Ἑβδομάδος, ἑλκύσασαι, κατὰ καθῆκον, ἄπειρον πλῆθος εὐλαβῶν ὀρθοδόξων ἐν πᾶσι τοῖς ναοῖς, διεξήχθησαν πρεπόντως καὶ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ προϊσταμένου τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀπὸ τῆς κυριακῆς τῶν βαΐων, μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Διδυμοτείχου, Μιτυλήνης, Βελεγράδων, καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, καὶ τῶν παρεπιδημούντων Ἰκονίου καὶ Βιζύης. Τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια χθὲς ἑσπέρας ἀνεγνώσθησαν ὑπό τε τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀναφερομένων σεβ. ἀρχιερέων, τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ. Σήμερον ἀπὸ πρωΐας, ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τῶν Ὡρῶν, ἐξεφώνησε κατάλληλον λόγον ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμ. καὶ Μ. ἱεροκῆρυξ κ. Γρηγ. Κωνσταντινίδης.

Ἐπὶ ταῖς ἡμέραις ταύταις ἡ Ἐκκλησία ἀπέλυσε πρὸς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τοὺς εὐλαβεστάτους αὐτῶν προϊσταμένους τὴν κατάλληλον πατριαρχικὴν Ἀπόδειξιν, ἣν ἐκδίδομεν ἐν τέλει τοῦ μετὰ χεῖρας φύλλου.

Ἱερὰ Σύνοδος. — Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διετοῦς αὐτοῦ παρ' ἡμῖν διαμονῆς, ὡς μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀνεχώρησε προχθὲς ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Ἱερώνυμος, ὃν ἕως τοῦ ἀτμοπλοίου προέπεμψεν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Ἐπισκευαὶ πατριαρχικοῦ οἴκου. — Ὑπὲρ τῶν ἐπισκευῶν τούτων ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῆς εὐσεβοῦς ὁμογενοῦς κοινότητος Κάτω Δενιζλῆ τῇ Α. Θ. Π. φράγκα χρυσᾶ διακόσια.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ. — Τῇ τρίτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς τὴν ἱερὰν τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ μονὴν ὁ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπος αὐτῆς πανοσιολ. πρωτοσύγκελλος κ. Δανιὴλ Σουλίδης, μέλλων νὰ μετάσχῃ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου ἀρχιεπισκόπου Σιναίου, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος σεβασμ. κ. Πορφυρίου. Κατὰ τὰς ἐκεῖθεν εἰδήσεις, φαίνεται ἐκδηλούμενος καὶ πόθος τις ἵνα κατασταθῇ ἐπιτροπὴ προσωρινῶς διοικήσουσα τὰ τῆς ἱερᾶς σιναϊτικῆς ἀδελφότητος ἐπ' ὀνόματι τοῦ σεβασμ. κ. Πορφυρίου, διατηροῦντος τὰ δίκαια καὶ τὸν τίτλον ἀρχιεπισκόπου.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΟΥ

Τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον, στοιχοῦν τῷ ὑπ' αὐτοῦ καθιερωθέντι ἔθει

τοῦ τελεῖν τὰς γραπτὰς καὶ προφορικὰς ἐξετάσεις τῶν μαθητριῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν θερινῶν μηνῶν, ἐτέλεσε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τῶν Βαΐων, ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς φιλομούσων μετ' ἐπιβαλλούσης μεγαλοπρεπείας, τὴν ἀπονομὴν τῶν ἀπολυτηρίων ταῖς ἀποφοίτοις καὶ βραβείων ταῖς ἀριστευσάσαις τῶν μαθητριῶν. Τῆς τῶν γραμμάτων ταύτης τελετῆς προέστη ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, παρόντων καὶ ἑτέρων κληρικῶν. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν οἱ ἐξ. πρεσβευταὶ Ρωσσίας κ. Ι. Ζηνόβιεφ καὶ Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρης μετά τινων ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν δύο πρεσβειῶν, ὁ ἐπόπτης τῶν μὴ μουσουλμανικῶν σχολῶν ἐνδοξ. Σαλὴχ Ἀρὶφ βέης, ἐκπροσωπῶν τὸν ἐξ. ὑπουργὸν τῆς παιδείας καὶ πάμπολλοι ὁμογενεῖς τραπεζῖται, λόγιοι, ἐπιστήμονες, καὶ πλῆθος ἐκλεκτὸν ἐξ ἑκατέρου τῶν φύλων.

Τῆς εἰθισμένης ἱερᾶς τελετῆς γενομένης, χορὸς μαθητριῶν ἔμελψεν ἁρμονικώτατα ὕμνον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶτα ὕμνον πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὸν Ἄνακτα ἡμῶν, τὴν Α. Θ. Π. καὶ τὸ σεπτὸν αὐτοκρατορικὸν ζεῦγος τῆς Ρωσσίας, οὗ διὰ τοῦ σπουδαίου κατ' ἔτος χορηγήματος ἀπὸ ἐτῶν τακτικῶς ἐπιδιδομένου τὰ μάλα ἀνακουφίζεται ἡ τῆς σχολῆς οἰκονομικὴ κατάστασις. Κατόπιν ἀνῆλθε τὸ βῆμα ἡ ἀπὸ τεσσαρακονταετίας μετ' ἀγαστῆς φιλοπονίας καὶ ζηλωτῆς εἰς τὸ ἔργον ἀφοσιώσεως τὸ παιδευτήριον ἰθύνουσα σεβαστὴ διευθύντρια κ. Ἑλένη Καλογερᾶ καὶ δι' ἐκθέσεως ἀπερίττου καὶ σαφοῦς παρέσχεν εἰκόνα τῆς κατὰ τὴν λήξασαν σχολικὴν περίοδον παιδευτικῆς καταστάσεως τοῦ ἱδρύματος, τῆς τεκμηριούσης τὴν εὐσυνείδητον ἐργασίαν τῶν διδασκόντων ἀνταποκρινομένων εἰς τὰς θυσίας καὶ προσδοκίας τῆς τε καθ' ἡμᾶς κοινωνίας καὶ τῶν μεγαλοφρόνων προστατῶν αὐτοῦ. Ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων κ. Ι. Καστέλλης ἀνέγνω κατόπιν τὴν ἔκθεσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ σεμνείου, ἐξ ἧς ἐγνώσθη ὅτι τὸ ἵδρυμα βαίνει ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν αἰσίως καὶ ἀπροσκόπτως. Μετὰ τὸν κ. Καστέλλην ἐγένετο διὰ χειρὸς τῆς Α. Θ. Π. ἡ διανομὴ τῶν βραβείων εἰς τὰς ἀριστευσάσας μαθητρίας τῶν ὀκτὼ τάξεων, καὶ εἶτα ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης θεὶς τὴν κατακλεῖδα τῆς λαμπρᾶς τελετῆς ἐπιδαψίλευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας ἐφ' ἅπαντας τοὺς μοχθήσαντας καὶ ἰδίᾳ τὴν ἐλλόγιμον διευθύντριαν κ. Ἑλένην Καλογερᾶ, ἑξάρας τὴν φιλογενῆ στοργὴν ὑπὲρ τῆς σχολῆς ταύτης καὶ τὰς γεναιόφρονας θυσίας τῆς ἀνωτάτης προστάτιδος τοῦ ἱδρύματος σεβαστῆς κ. Ἑλένης Γ. Ζαρίφη, καὶ ἐξέφρασεν ἐν τέλει τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν σεπτὴν αὐτοκρατορικὴν τῆς Ρωσίας οἰκογένειαν, μεγαθύμως ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου τοῦ Α΄ ἐξακολουθοῦσαν νὰ παρέχῃ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς προστασίαν καὶ τὴν γενναίαν χορηγίαν εἰς τὸ παιδευτήριον, εἰς τοὺς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς παραστάντας πρεσβευτὰς, τὸν ἀντιπρόσωπον το ῦ αὐτοκρατ. Ὑπουργείου καὶ εἰς πᾶσαν τὴν ὁμήγυριν, εὐξάμενος πᾶσιν ὅπως ἐν ὑγείᾳ διέλθωσι τὰς σεπτὰς ἡμέρας τῶς Παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ἐκκλησία Ρωσσίας

Ἡ ἐν Ὀδησσῷ ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος ἀγαθοεργὸς Κοινότης ἤγγειλε τῇ Α.Θ.Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὅτι προσεκάλεσεν ὡς ἐφημέριον τοῦ ἐν τῷ αὐτόθι Μαρασλείῳ Γηροκομείῳ παρεκκλησίου τὸν ἐν Βιέννῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ συμπληροῦντα ἱερολογ. διάκονον κ. Σωφρόνιον Εὐστρατιάδην, ὅπως τὰ κατάλληλα γένωνται διαβήματα ἐκ μέρους τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Τὸν ναΐσκον ἀνήγειρεν ὁ εὐσεβὴς ὁμογενὴς κ. Ματθαῖος Ν. Μαυρογορδάτος ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Νικολάου καὶ Ἀριάδνης εἰς μνημόσυνον τῶν ὁμωνύμων ἀειμνήστων αὐτοῦ γονέων.

Ὁ «ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ», λίαν ταραχθεὶς ἐπὶ τοῖς γραφεῖσιν ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείᾳ» ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐντεῦθεν ἀνταποκρίσεις αὐτοῦ περὶ τῶν μακεδονικῶν πραγμάτων, ὀδυνᾶται ἐπαπορῶν τίνος ἆρά γε ἕνεκεν ἡ «Ἐκκλ. Ἀλήθεια», παρορῶσα τὰς δριμυτάτας κρίσεις ἄλλων γαλλογλώσσων ὁμοτρόπων αὐτῷ περιοδικῶν περὶ τῆς πολιτείας τοῦ Οἰκ. Πατριαρχ. αὐτὸν μόνον κατέστησε στόχον, καθ' οὗ τὰ ἑαυτῆς βάλλει βέλη.

Τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας αὐτοῦ ταύτης ἄσμενοι παρέχομεν τῷ «Βησσαρίωνι». Ἀπηξιώσαμεν πάσης προσοχῆς τὰ γραφόμενα τῶν ἐν λόγῳ ὀργάνων, καθόσον τὸ ἀπαντᾶν πρὸς ἄνδρας ἐκ συστήματος ὑβριστὰς, ἄνδρας καταδικασθέντας εἰς ἀειφυγίαν ὑπὸ τῆς ἰδίας χώρας οὐχὶ βέβαια μόνον ἐκ λόγων πολιτικῶν ἢ βλέψεων ἀντιχριστιανικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλῶν ἑτέρων ἀφορμῶν, μὴ ἐπαινετῶν, ἦθελεν εἶναι πάντῃ ἀνάξιον τοῦ κόπου καὶ ἀ-

πλῶς ἀπώλεια πολυτίμου χρόνου. Τούτου ἕνεκεν οὐδέποτε ἐλήφθησαν, ἀλλ' οὐδὲ ληφθήσονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνεύθυνα φληναφήματα τῶν ἀνθρώπων τοῦ Croix τῶν εἰθισμένων νὰ ἐμβάπτωσιν εἰς ἰὸν ἐχίδνης τὸν κάλαμον καὶ κατὰ τῶν ἰδίων ἔτι ὁμαιμόνων, ὡς τὰ γυμνάσματα τῶν προσηλύτων αὐτῶν, οὓς ἐκεῖνοι, περιάγοντες γῆν καὶ θάλασσαν ἵνα προσηλυτίσωσιν, ὅταν τοῦτο γένηται ποιοῦσιν αὐτοὺς υἱοὺς γεέννης διπλοτέρους αὐτῶν.

Οὐχ οὕτως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τοῦ «Βησσαρίωνος». Τούτῳ, ἐν τῇ ἕδρᾳ τῶν παπῶν τὸ φῶς ἰδόντι καὶ ἀνεπισήμῳ μὲν κατὰ τύπους, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἐπισήμῳ, ἅτε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει πάπα Λέοντος τοῦ ΙΓ' ἱδρυθέντι καὶ δι' ἐτησίου ἐπιδόματος δεκαοκτακισχιλίων φράγκων ἐκ τοῦ παπικοῦ ταμείου εἰς τὸ εἶναι συντηρουμένῳ, ἐπεβάλλετο ἄκρα μὲν περίσκεψις καὶ ἐπιφυλακτικότης, πολλὴ δὲ φυλακὴ τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐπιμελὴς ἀποχὴ ἀπὸ παντὸς φλέγοντος ζητήματος ἀλλοτρίου τοῦ θρησκευτικοῦ κατ' αὐτὸν ἐδάφους. Ὅταν δὲ βλέπωμεν τὸν «Βησσαρίωνα», ἀντλοῦντα τὰς ἀνταποκρίσεις αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς θολερᾶς καὶ φθοροποιοῦ πηγῆς τῶν ἀνθρώπων τοῦ Croix καὶ συνεπῶς παρ' ἡμέραν ἐκτροχιαζόμενον καὶ ἀναμιγνυόμενον εἰς ζητήματα ὅλως ξένα τῷ προορισμῷ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ματαίᾳ ἐλπίδι καρπώσεως ὠφελημάτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς divide et impera (διαίρει καὶ βασίλευε) ἐκπλαγέντες ὑπομιμνήσκομεν αὐτῷ τὰ δέοντα. Τὴν ἔκπληξιν δ' ἡμῶν ταύτην ἐπὶ τοῖς οὕτω γραφομένοις συνεμερίσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἐν Ἀνατολῇ καθολικοί, ὡς δῆλον ποιεῖ ἐπιστολὴ τοῦ γραμματέως τοῦ λατίνου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν δὸν Ἰωάννου Μέμου ἐν τῷ φύλλῳ τῶν «Πατρίων» τῆς 6 μαρτίου 1904, ἔνθα ὁ ρηθεὶς καθολικὸς κληρικὸς γράφει : «Ἐντύπωσιν ἀληθῶς ἀλγεινὴν μοὶ ἐνεποίησε τὸ ἐν τῷ «Βησσαρίωνι» τῆς Ρώμης φιλοξενηθὲν δημοσίευμα, περὶ οὗ διελάβετε ἐν τῷ κυρίῳ ἄρθρῳ τοῦ προηγουμένου φύλλου τῶν «Πατρίων»· καὶ ἡ ἐντύπωσις αὕτη μετεβλήθη εἰς κατάπληξιν ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι τὸ ἐν λόγῳ δημοσίευμα ἀντίκειται ἄρδην πρὸς τὸ ἐγνωσμένον φρόνημα καὶ τὰς πεποιθήσεις τοῦ φιλοξενήσαντος αὐτὸ σεβ. κ. Μαρίνη, ἀνδρὸς ἀείποτε διακριθέντος διὰ τὰ φιλελληνικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα». . . . . Εἰς ποῖον αἴσθημα δ' ἤθελε μεταβληθῇ ἡ κατάπληξις τοῦ πανοσιολογ. δὸν Ἰωάννου Μέμου, εἴπερ ἐμάνθανεν ὅτι τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἦν οὐχὶ φιλοξενηθὲν, ἀλλ' ἀπέρρεεν ἐξ αὐτῆς τῆς συντάξεως τοῦ «Βησσαρίωνος», καθὸ προϊὸν τοῦ καλάμου τοῦ ἐντεῦθεν ἀνταποκριτοῦ αὐτοῦ;

Ἀλλὰ τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων, ὑπαρχούσης προχείρου τῆς ὑπερτάτης ἀποφάσεως αὐτοῦ τοῦ νῦν ἁγιωτάτου ποντίφηκος τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης Πίου τοῦ Ι', ὃς κατανοήσας τὸ ἀλυσιτελὲς καὶ πάντῃ ἄστοχον τῆς πολιτείας τοῦ «Βησσαρίωνος» κατεδίκασεν αὐτὸν, δι' ἀποκοπῆς τοῦ ἐτησίου ἐπιδόματος αὐτοῦ, εἰς τὸν ἐξ ἀτροφίας θάνατον· Roma locuta est, causa finita est· (ἡ Ρώμη ἀπεφήνατο, τὸ ζήτημα ἔληξε). Utinam finiatur et error, (εἴθε νὰ λήξῃ καὶ ἡ πλάνη) ἡ περὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· καὶ οὕτω, διὰ ριζικῆς μεταβολῆς τῶν περὶ αὐτῆς ἰδεῶν καὶ ἐνεργειῶν τῶν ὁμοδόξων τοῦ «Βησσαρίωνος» ἐλεύσετ' ποθ' ἥμαρ, καθ' ὃ ὁ Παντοδύναμος ἐπιτελέσει τὴν ἐν τῇ πρρμετωπίδι τοῦ περιοδικοῦ τούτου ρῆσιν τοῦ τραπεζουντίου καρδιναλίου «τοῦ ἑνῶσαι τὰ μακρὰ καὶ πρὸ πολλοῦ διεστῶτα δύο γένη κάλλιστα».

Οἱ ἀγγελιοφόροι, οἱ τοῖς συμφέρουσι τῶν ἐπιχωρίων ἐφημερίδων ὑπηρετοῦντες, φρονοῦσιν ἴσως ὅτι καλὸν ἐστὶν ἔργον τὸ θηρεύειν ὁθενδήποτε πᾶσαν ἀγγελίαν καὶ μεταδίδειν αὐτὴν τοῖς κινολόγοις ἀπὸ τοῦ χώρου τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἰδίως εἰδήσεων τῆς ἐφημερίδος, ἧς εἰς τὰ συμφέροντα ἀφωσίωσαν ἑαυτούς. Ὁ ζῆλος ὁ κατατρώγων αὐτοὺς ἄριστος, καὶ φέρτατος ὁ σκοπὸς, ὁ καταστοχαζόμενος τῆς ἐξυπηρετήσεως συμφερόντων ἰδίων ἢ κοινῶν. Καὶ τὴν τοιαύτην τέχνην οὐδεὶς ἔχει δίκαιον νὰ ἐλέγξῃ γινομένην ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ σπουδαίου καὶ ἐν χρόνῳ καταλλήλῳ καὶ πρεπούσῃ πρὸς τὴν ἀλήθειαν εὐλαβείᾳ. Ἀλλὰ ταῦτα ἐπιβάλλονται προκειμένου λόγου περὶ εἰδήσεων ἐκκλησιαστικῶν, κἂν αὗται ὦσιν ἐπουσιώδεις, περιβαλλόμεναι, κατὰ περίστασιν, ὑπ' αὐτῶν, ἔσθ' ὅτε, σοβαράν τινα χροιάν. Ἠγγέλθη πρότριτα καὶ ἐγράφη που ὅτι μοναχοί τινες ἀγιαννῖται, δύο τὸν ἀριθμὸν, οὐχὶ βεβαίως ἀνώνυμοι, μέλλοντες ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει αἰωνοβίους αὐτῶν μονὰς «ἀπεχαιρέτισαν τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ τοὺς σεβ. ἀρχιερεῖς», προστιθεμένης ἅμα καὶ τῆς ὥρας τῆς ἐπισκέψεως· «περὶ μεσημβρίαν». Τὸ πρῶτον ἐστὶν ἀνυπόστατον· τὸ δὲ δεύτερον παρέλκει λίαν, καὶ γίνεται παρὰ πολὺ διά τε τὸ ἀνάτημα αὐτῶν καὶ τὴν προέλευσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐν μέλλοντι πολιτείαν αὐτῶν.

ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ*

4. Συμβολικὴ σημασία τοῦ στιχαρίου.

Ἡ συμβολικὴ σημασία τοῦ στιχαρίου εἶνε ποικίλη. Κατὰ Σωφρόνιον τὸν Ἱεροσολύμων[1] 1) «στιχάριον λέγεται, διότι ἔστηκεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ» 2) «ἐστὶ τύπος τῆς σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ ὡς λευκὸν, καθὼς καὶ ἡ ἀνθρωπίνη σὰρξ», 3) «δεικνύει τὴν μεταμόρφωσιν» 4) «ὅτι ἄγγελος ἐφάνη ταῖς γυναιξὶ λευκὸς δεικνύων διὰ τῆς λευκότητος τὴν ἔλλαμψιν τῆς ἀναστάσεως» 5) «τὸ στιχάριον λευχεῖμον ὡς ἀγγέλου» 6) τὸ πορφυροῦν στιχάριον εἰκονίζει τὸ σταυρικὸν πάθος τοῦ Κυρίου. Κατὰ Γερμανὸν τὸν Κωνσταντινουπόλεως[2] 1) «τὸ στιχάριον λευκὸν ὂν τῆς θεότητος τὴν αἴγλην ἐμφαίνει» καὶ 2) «τοῦ ἱερέως τὴν λαμπρὰν πολιτείαν», πορφυροῦν δὲ 3) τὸ σταυρικὸν πάθος τοῦ Κυρίου, 4) «πάλιν δὲ ὅτι κοκκίνην χλαμύδα ἐφόρεσεν ἐν τῷ πάθει ὁ Χριστὸς ἐμφαίνουσιν οἱ ἀρχιερεῖς ποίου ἀρχιερέως εἰσὶν ὑπασπισταί». Κατὰ Συμεὼν τὸν Θεσσαλονίκης[3] τοῦτο δηλοῖ 1) «τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ», 2) «τὸ καθαρὸν τοῦ Θεοῦ», 3) «ὡς ἔνδυμα ἀφθαρσίας φωτεινὸν καὶ ἁγιωσύνης τὸ καθαρὸν καὶ φωτιστικὸν Ἰησοῦ», 4) «ὅτι καθαρὰν τὴν φύσιν ἡμῶν ἔκτισεν (ὁ Θεὸς)», 5) «ὅτι καθαρὰν τὴν φύσιν ἡμῶν προσείληφεν (ὁ Θεὸς)», 6) «τὸ καθαρὸν τῆς χάριτος καὶ φωτεινὸν»[4], 7) «τὸ τῶν ἀγγέλων ἁγνὸν», 8) «(τὸ τῶν ἀγγέλων) λαμπρὸν» 9) «τὸ καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον τῆς ἱερατικῆς τάξεως», 10) «τὴν ἔλλαμψιν, ἣν διακονεῖ ὁ ἱερεὺς τοῖς πιστοῖς διά τε τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν λοιπῶν» καὶ 11) τὸ πορφυροῦν στιχάριον τὸ σταυρικὸν πάθος τοῦ Κυρίου.

Αἱ ποικίλαι καὶ μεμονωμέναι αὗται ἑρμηνεῖαι τοῦ στιχαρίου δύνανται ἴσως νὰ παρασταθῶσιν διὰ τῆς ἑξῆς συναφοῦς συμβολικῆς σημασίας. Τὸ στιχάριον ἐν τῇ ἀπαστραπτούσῃ λευκότητι αὐτοῦ ἀποτελεῖ εἰκόνα τῆς ἀφάτου καθαρότητος καὶ ἁγιότητος τῆς φύσεως τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ[5], τῆς ἀντανακλωμένης ἐν τῇ ὑπερκοσμίῳ αἴγλῃ, τῇ περιβαλλούσῃ αὐτὸν[6], τῇ αἴγλῃ ἐκείνῃ, ἥτις περιέλαμψε τὸν Κύριον κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ. Τοιοῦτος ὢν ὁ τριαδικὸς Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον καθαρὸν, πεσόντα δὲ ἀνεγέννησε διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ προσλήψεως τῆς καθαρᾶς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ πάθους αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ κοσμοσωτήριον τοῦτο ἔργον τοῦ Χριστοῦ, ᾧτινι (ἔργῳ) ὑπηρέτησαν καὶ ὑπηρετοῦσιν ἄγγελοι, τὰ λειτουργικὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματα, περικείμενα καὶ ταῦτα διὰ τὴν ἁγιότητα καὶ καθαρότητα ὑπερκόσμιόν τινα αἴγλην[7], ἐξακολουθεῖ ἡ Ἐκκλησία, τὸ οἰκητήριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, ὄντων κατὰ ταῦτα ἐπιγείων ἀγγέλων[8], καθαρῶν καὶ ἀμολύντων, φωτιζόντων διὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ φωτὸς καὶ ἁγιαζόντων διὰ τῶν μυστηρίων[9], ἐπιδεικνύντων δὲ πολιτείαν λαμπρὰν, σύμφωνον πρὸς τὴν ἁγιότητα τοῦ Θεοῦ, ᾧ ὑπηρετοῦσι καὶ πρὸς τὴν ἁγιότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔργου, ᾧ διακονοῦσι.

Τῶν καταλεχθεισῶν ποικίλων ἑρμηνειῶν τοῦ στιχαρίου, ὧν τἀνωτέρω ἀποτελοῦσιν, κατὰ τὰ ῥηθέντα, ἀπόπειραν ὑπαγωγῆς αὐτῶν ὑπὸ συναφῆ τινα καὶ ἐνιαίαν συμβολικὴν σημασίαν, διακρίνεται διὰ τὸ βραχὺ καὶ πρόσφορον αὐτῆς ἡ τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ, καθ' ἣν τὸ στιχάριον, λευκὸν ὂν[10] (ὅπερ καὶ τὸ σύνηθες), ὡς τὸ πρῶτον καὶ κύριον τοῦ λειτουργοῦ ἔνδυμα, ἀντιπροσωπεῦον κατὰ ταῦτα τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ ἔργον τοῦ φοροῦντος αὐτὸ, δηλοῖ συμβολικῶς τὸ θεοσύστατον τῆς ἱερωσύνης καὶ τὸν ταύτῃ συνάδοντα ἁγνὸν βίον τῶν τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀναδεξαμένων· πορφυροῦν δὲ[11] (κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν) τὸ ἐκχυθὲν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ αἷμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν φορούντων αὐτὸ, ὅπως μέχρι αὐτοθυσίας ὑπηρετῶσι τῷ σωτηριώδει αὐτοῦ ἔργῳ[12]. Ἐφ' ᾧ ἄξιον σημειώσεως τυγχάνει, ὅτι καὶ ἡ ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ, Παλαιᾷ τε καὶ Νέᾳ Διαθήκῃ, συνήθης συμβολικὴ σημασία τῆς λευκῆς ἀμφιέσεως εἶνε ἡ τῆς ἠθικῆς ἁγνότητος καὶ καθαρότητος τῶν περιβαλλομένων αὐτὴν[13], καὶ ἡ ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως ἄριστα ἀντιπροσωπευομένη σχετικὴ ἀντίληψις τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν τὴν αὐτὴν ἐκφράζει ἰδέαν[14], καὶ ἡ ἐν τῇ Δυτικῇ δὲ Ἐκκλησίᾳ ἐκ παλαιοῦ κρατοῦσα συμβολικὴ σημασία τοῦ στιχαρίου (alba) τὴν ἁγιότητα ταύτην καὶ

* συνέχ. ἀπὸ σελ. 65 – 73. Σημειώσεις ἴδε ἐν τέλει.

καθαρότητα ἐπίσης δηλοῖ[15]. Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἀπαντῶμεν ὡσαύτως καὶ τὸ ἐρυθρὸν ὡς χρῶμα τοῦ αἵματος[16] καὶ τῶν συναφῶν ἐννοιῶν, τοῦ ἐξιλασμοῦ[17] καὶ τῆς μάχης καὶ τοῦ ἀγῶνος[19], πρὸς ἃ πάντα συνάπτεται ἡ εἰς τὸ ἐρυθρὸν (πορφυροῦν) στιχάριον ὑπὸ τοῦ πατριάρχοῦ Γερμανοῦ (ἐν μέρει καὶ τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου καὶ Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης) ἀποδιδομένη συμβολικὴ σημασία.

Ἡ συμβολικὴ σημασία τῶν διακόσμων τοῦ ἀρχιερατικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ στιχαρίου, ἤτοι τῶν **ποταμῶν, γαμματίων** καὶ **τριγωνίων,**—ἤδη ἀνωτέρω ἐξ ἀφορμῆς τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ εἴδους ἑκάστου τῶν διακόσμων τούτων ἐν μέρει σημειωθεῖσα[18]—, εἶνε ἡ ἀκόλουθος. Οἱ ποταμοὶ ἢ τὰ ποτάμια δηλοῦσι «τὸ αἷμα τὸ ρεῦσαν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ» (Γερμ.) ἢ ἄλλως «τοὺς κρουνοὺς τοῦ αἵματος καὶ ὕδατος τοὺς ἐκ τῆς θείας πλευρᾶς ἀποστάξαντας» (Βαλσ.) εἴτε τοῦτό τε καὶ «τὰ χαρίσματα τῆς διδασκαλίας» (Συμεὼν Θεσσ.), ἢ ἄλλως «τὸ διδασκαλικὸν τῆς ἐν αὐτῷ (τῷ ἱεράρχῃ) χάριτος καὶ τὸ διάφορον τῶν ἐν αὐτῷ ἄνωθεν χαρισμάτων, δι' αὐτοῦ εἰς πάντας προχεομένων» (Συμ. Θεσσ.) Τὰ γραμμάτια δηλοῦσιν ὅ,τι καὶ οἱ ποταμοὶ (αἷμα δὲ καὶ ὕδωρ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτῶν,—τῶν ἀρχιερέων—, οὐ κατέρρευσεν, ὧν ἀναπληροῦσι τόπον τὰ τῶν στιχαρίων γαμμάτια, (Βαλσ.) ἂν καλῶς ἀναγινώσκηται ἐνταῦθα ἡ λ. γαμμάτια καὶ δὲν ὀφείλῃ, συμφώνως τε πρὸς τὰ κατωτέρω (ποταμίων καὶ τριγωνίων) καὶ διὰ τὴν ἀποδιδομένην τοῖς γαμματίοις συμβολικὴν σημασίαν ν' ἀναγνωσθῇ ποτάμια. Τὰ δὲ τριγώνια δηλοῦσι «τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον Χριστὸν, τὸν τὰ διεστῶτα συνάψαντα» (Βαλσ.).

Ὃν τρόπον αἱ τοῦ ὅλου ἐνδύματος (τοῦ στιχαρίου) συμβολικαὶ ἑρμηνεῖαι προδήλως ἀφορμῶνται ἐκ τοῦ σχήματος καὶ ἰδίᾳ τοῦ χρώματος αὐτοῦ, οὕτω πάντως καὶ αἱ τῶν διακόσμων αὐτοῦ. Τὸ σχῆμα (ταινίαι ἐπιμήκεις) καὶ τὸ χρῶμα (πορφυραῖ) τῶν ποταμῶν (τῶν σημάτων c avi, κατὰ τὰ ρηθέντα, τῶν χιτώνων τῶν ἀρχαίων), ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν καὶ ἐπικρατεστέραν συμβολικὴν ἑρμηνείαν αὐτῶν, ὡς δηλούντων τὸ αἷμα (καὶ ὕδωρ) τὸ ρεῦσαν ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ στρατιώτου πληγείσης πλευρᾶς τοῦ Κυρίου. Αὐτὸ τοῦτο τὸ σχῆμα (ταινίαι ἄνωθεν κατιοῦσαι) καὶ τὸ χρῶμα (πορφυραῖ, ἀναμιμνήσκουσαι πιθανῶς τὴν ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν ἐπιφοίτησιν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους τοῦ ἁγίου Πνεύματος) τοῦ διακόσμου τούτου προύκάλεσαν ἐπίσης, πιθανώτατα, καὶ τὴν ἑτέραν, τὴν παρὰ Συμεὼν τῷ Θεσσαλονίκης πρῶτον ἀπαντῶσαν, ἑρμηνείαν αὐτοῦ, ὡς δηλοῦντος τὰ ἄνωθεν χαρίσματα καὶ εἰδικώτερον τὸ διδασκαλικόν[20]. Διὰ τὴν πρώτην τῶν ἑρμηνειῶν τούτων ἀξιοσημείωτος ἡ πρὸς τὸν πιστὸν ἀποστροφὴ τοῦ Τερτυλλιανοῦ[21] «Coronant et publicos ordines laureis publicae causae, magistratus vero insuper aureis.... Sed tui ordines et tui magistratus, et ipsum Curiae nomen Ecclesia est Christi.. illic purpurae tuae, sanguis Domini, et clavus latus, in cruce ipsius.... δηλαδή· Καὶ τὰς δημοσίας τάξεις διὰ δαφνίνων στέφουσι στεφάνων δημοσίας αἰτίας, τὰς δὲ ἀρχὰς καὶ διὰ χρυσῶν .... Ἀλλ' αἱ σαὶ τάξεις καὶ αἱ σαὶ ἀρχαί, καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας ἡ Ἐκκλησία ἐστὶ τοῦ Χριστοῦ... Ἐκεῖ αἱ σαὶ πορφύραι, τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ πλατὺ σῖμα ἐν τῷ σταυρῷ αὐτοῦ». Αἱ τελευταῖαι λέξεις τῆς ἀποστροφῆς ταύτης ἔδωκαν ἴσως τὴν πρώτην ἀφορμὴν εἰς τὴν γένεσιν τῆς συμβολικῆς ἑρμηνείας τῶν ποταμῶν, ὡς εἰκονιζόντων τὸ αἷμα τὸ ρεῦσαν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Κυρίου.

Κατὰ τὴν περιβολὴν τοῦ στιχαρίου ἀπαγγέλλονται σήμερον (ἀμέσως ἢ ἐμμέσως[22]) ὑπὸ τῶν περιβαλλομένων (αὐτὸ λειτουργῶν τὰ ἑξῆς λόγια «Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσέ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με, ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ». Ἡ ῥῆσις εἶνε εἰλημμένη ἐκ τοῦ Ἡσαΐου 6,10, (ἔνθα δ' ὅμως ἀντὶ ἀγαλλιάσεται κεῖται ἀγαλλιάσθω), ἐκ δὲ τῶν λειτουργικῶν συγγραφέων μνείαν αὐτῆς ποιεῖται μόνος Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης. Ἐν τῷ οἰκείῳ τόμῳ ἡ ῥῆσις αὕτη ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης κεφαλαίου τοῦ ἀρχομένου διὰ τῶν λέξεων «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμὲ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με Κύριος εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς κλπ.,» ἃς τὸ αὐθεντικὸν στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡρμήνευσεν ὡς ἀναφερομένας προφητικῶς εἰς αὐτὸν καὶ πληρωθείσας (Λουκ. 4,16 κ. ἑ.) Ἡ σωτηρία καὶ

εὐφροσύνη, ὧν φορεὺς τῷ κόσμῳ ἐγένετο οὗτος παρίστανται ἐν τῇ προφητικῇ ταύτῃ ῥήσει ὡς ἑορταστικὴ περιβολὴ καὶ ὡς στέφανος νυμφίου καὶ ὡς πολύτιμος κόσμος νύμφης, δι' ὧν κατεκόσμησεν αὐτὸν ὁ Πατήρ[23]. Ἀλλὰ τοῦ ἔργου, ὃ δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατὴρ, τὴν ἐξακολούθησιν ἐνεπίστευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθείσῃ Ἐκκλησίᾳ· ἐπιτελεῖται δὲ τοῦτο διὰ τῶν μέσων τῆς χάριτος τῶν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς. Τούτου οὕτως ἔχοντος προσφόρως ἔχει, ὅπως καὶ οὗτοι περιβαλλόμενοι τὸ στιχάριον,—τὸ πρῶτον τοῦτο καὶ κύριον ἔνδυμα τῆς ἱερᾶς αὐτῶν περιβολῆς, ἀρρήκτως συνημμένης πρὸς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερῶν αὐτῶν καθηκόντων,—ἐπαναλαμβάνωσι τὰ λόγια, ἃ ὁ προφήτης ἔθηκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὑπηρέται αὐτοῦ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ὄντες δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι καὶ οὗτοι ὡς περιβαλλόμενοι τρόπον τινὰ καὶ φοροῦντες αὐτὴν, διὸ καὶ ἐξαγγέλλουσι τὴν ἐπὶ τῇ ἐξόχῳ ταύτῃ τιμῇ ἀγαλλίασιν αὐτῶν[24]. Τοιαύτη τις φαίνεται ἡμῖν ἡ ἀφορμὴ, ἡ συνάψασα τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος προφητικὴν ῥῆσιν πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀμφίεσιν τοῦ στιχαρίου. Ἀναλόγων εὐχῶν κατὰ τὴν περιβολὴν τοῦ στιχαρίου (alba) ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων αἰώνων χρῆσις γίνεται καὶ παρὰ τοῖς δυτικοῖς[25]. Ἀξιοσημείωτον δὲ ὅτι ἀνάλογα ἐκ παλαιοῦ λέγουσι καὶ οἱ ἰουδαῖοι κατὰ τὴν περιβολὴν τῶν tefillin καὶ talith[26].

Σημειώσεις

(Ἡ γνησιότης καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀκεραιότης τῆς λειτουργικῆς ταύτης συγγραφῆς προσεβλήθη ἰσχυρῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη Krasnoceltseff, Περὶ τῶν ἀρχαίων ἑρμηνειῶν ἐν τῷ Ὀδησσηνῷ χρονογράφῳ IV Βυζ. τμ. II, σ. 178 κ. ἑ. Προβλ. καὶ Κρουμβάχερ, Βυζ. Λογοτεχνία ἐν λ. Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων)· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ συγχρόνῳ αὐτῆς μορφῇ ἰδίως ἐν τοῖς ἀφορῶσιν εἰς τὸ ἡμέτερον ζήτημα ἡ συγγραφὴ αὕτη ἀντιπροσωπεύει τοὺς ἀρχαιοτέρους τῆς Ἐκκλησίας χρόνους δὲν ἐνομίσαμεν ἀνάγκαιον ἐνταῦθα τε καὶ ἀνωτέρω ν' ἀποστῶμεν τῆς συνήθους αὐτῆς προσηγορίας).

1. Στιχάριον λέγεται, διότι ἔστηκεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ· τύπος δὲ ἔστι τῆς σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ ὡς λευκὸν, καθὼς καὶ ἡ ἀνθρωπίνη σάρξ· ἔχει δὲ καὶ μασχάλας διὰ τὴν ἐκ λόγχης κεντηθεῖσαν πλευράν. Τὰ εἰς τὰ μανίκια λωρία δεικνύουσι τὰ δεσμὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, δι' ὧν ἀπήγαγον αὐτόν· οὐ γὰρ ὄπισθεν, ἀλλ' ἔμπροσθεν ἔδησαν αὐτόν. Ἀνακολαφὴ τοῦ στιχαρίου ἀντὶ τῆς αἰσθητῆς ζώνης. . . . . Εἰ δὲ στιχαροφελώνιον πυροειδὲς διὰ τὸ λέγειν τὴν Γραφὴν «Διατί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια;» εἰ δὲ λευκά εἰσι δεικνύουσι τὴν μεταμόρφωσιν, καὶ ὅτι ἄγγελος ἐφάνη ταῖς γυναιξὶ λευκὸς, δεικνύων διὰ τῆς λευκότητος τὴν ἔλλαμψιν τῆς ἀναστάσεως. . . . Τὸ δὲ στιχάριον λευχεῖμον ὡς ἀγγέλου Migne LXXXVII, III, 3988.

2. Μυστικὴ θεωρία. «Τὸ στιχάριον λευκὸν ὂν τῆς θεότητος τὴν αἴγλην ἐμφαίνει καὶ τοῦ ἱερέως τὴν λαμπρὰν πολιτείαν. Τὰ λωρία τοῦ στιχαρίου εἰσὶ τὰ ἐν τῇ χειρὶ ἐμφαίνοντα τὸν δεσμὸν τοῦ Χριστοῦ, δήσαντες γὰρ αὐτὸν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα καὶ τὸν Πιλᾶτον. Τὰ λωρία τὰ εἰς τὰ πλάγιά εἰσι τὸ αἷμα τὸ ῥεῦσαν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ». Μικρὸν δ' ἀνωτέρω πάντως περὶ τοῦ πορφυροῦ στιχαρίου τοῦ λόγου ὄντος «Ἡ στολὴ τοῦ ἱερέως ὑπάρχει κατὰ τὸν ποδήρη Ἀαρὼν, τουτέστιν ἱμάτιον, ὅ ἐστιν ἱερατικὸν ἔνδυμα τὸ μέχρι τῶν ποδῶν τὸ τιμιώτατον. Ἔστι δὲ πυροειδὴς κατὰ τὸν προφήτην τὸν λέγοντα· «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον» Καὶ πάλιν «Τίς οὗτος ὁ παραγινόμενος ἐξ Ἐδώμ; Ἐδὼμ γὰρ ἑρμηνεύεται γήϊνος ἢ κόκκινος». Εἶτα ἐπάγει «Ἐρύθημα ἱματίων αὐτοῦ ἐξ ἀμπέλου Βοσώρ. Διατί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ;» ἐμφαίνον τος τὴν βαφεῖσαν τοῦ Χριστοῦ στολὴν τῆς σαρκὸς ἐν αἵμασιν ἐν τῷ ἀχράντῳ αὐτοῦ σταυρῷ. Πάλιν δὲ ὅτι κοκκίνην χλαμύδα ἐφόρεσεν ἐν τῷ πάθει ὁ Χριστὸς ἐμφαίνουσιν οἱ ἀρχιερεῖς ποίου ἀρχιερέως εἰσὶν ὑπασπισταί»· Migne, XCVIII, 393.

3. Περὶ τῆς ἱ. λειτουργίας. «Τὸ στιχάριον λευκὸν ὂν τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ καὶ καθαρὸν, καὶ ὅτι καθαρὸν τὴν φύσιν ἡμῶν ἔκτισε καὶ προσείληφεν· εἰ δὲ πορφυροῦν διὰ τὸ πάθος, ὅτι αἷμα ἐξέχεε δι' ἡμᾶς ὁ ἐνανθρωπήσας λόγος. Οἱ ἐν αὐτῷ δὲ ποταμοὶ τὰ χαρίσματα τῆς διδασκαλίας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς τοῦ αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν κρουνούς. Διὸ καὶ μόνον τούτους τὸ ἀρχιερατικὸν στιχάριον κέκτηται ὡς καὶ ὁ μανδύας. . . . . Οἱ ποταμοὶ δὲ (τοῦ μανδύου) τὰ διάφορα τῆς διδασκλίας κινήματα ἐκ τῶν δύο πηγάζοντα ἀεννάως διαθηκῶν, τῆς παλαιᾶς τε καὶ νέας, ἃς δηλοῦσι τὰ πώματα καὶ ἔτι τὴν ἐν τῷ στήθει, ἤτοι τῇ καρδίᾳ, ἀνεῳγμένην γνῶσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ὃ δὴ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς χειροτονούμενος ἐδέξατο» Migne, CLV,

256. Καὶ κατωτέρω «ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἐνδύεται μέν, ὡς εἰρήκαμεν, τὸ στιχάριον ὡς ἔνδυμα ἀφθαρσίας φωτεινὸν καὶ ἁγιωσύνης τὸ καθαρὸν καὶ φωτιστικὸν Ἰησοῦ καὶ τὸ τῶν ἀγγέλων ἁγνὸν καὶ λαμπρὸν δηλοῦν, καὶ τὴν εὐχὴν φησιν ἀπὸ τοῦ ψαλμοῦ, Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ» ιϐ' 257. Καὶ ἔτι κατωτέρω «Ἔστι δὲ ἃ ἐνδύεται (ὁ ἱερεὺς) στιχάριον, ἐπιτραχήλιον, ζώνη, ἐπιμανίκια καὶ φαιλόνιον. Λευκὰ δὲ ταῦτα διὰ τὸ καθαρὸν τῆς χάριτός τε καὶ φωτεινόν· πολλάκις δὲ καὶ πορφύρεα κατὰ τὸν καιρὸν τῶν νηστειῶν διά γε τὸ πενθεῖν ἡμᾶς ἁμαρτήσαντας καὶ διὰ τὸν σφαγέντα ὑπὲρ ἡμῶν, ἵν' εἰς ὑπόμνησιν ἐλθόντες τοῦ πάθους αὐτοῦ αὐτὸν μιμησώμεθα, ὃ καὶ μέλλομεν ἑορτάζειν» ιϐ' 261. Περὶ τοῦ θείου ναοῦ «Τί δηλοῖ τὸ στιχάριον; Ὃ δὴ στιχάριον τὴν φωτεινὴν τῶν ἀγγέλων περιβολήν· οὕτω γὰρ πολλάκις φωτεινὴν ἐσθῆτα περιβεβλημένοι ὤφθησαν ἄγγελοι, ὡς καὶ ὁ ἐν τῷ μνήματι λευκὴν ἐσθῆτα ἐνδεδυμένος. Ἀλλὰ καὶ τὸ καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον εἰκονίζει τῆς ἱερατικῆς τάξεως, δι' ἣν καθαρότητα καὶ ταύτης ὁ ἱερεὺς ἀξιοῦται τῆς χάριτος καὶ ἔτι τὴν θείαν ἔλλαμψιν, ἣν διακονεῖ τοῖς πιστοῖς διά τε τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν λοιπῶν. Καὶ μαρτυρεῖ τοῦτο ἐν τῷ ἐνδύεσθαι λέγων: Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ τὰ ἑξῆς. Migne, CLV, 712.» Τί δηλοῦσιν οἱ ποταμοὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ στιχαρίου; Τὸ τοῦ ἀρχιερέως δὲ στιχάριον ἄνωθεν κατιόντας τοὺς λεγομένους κέκτηται ποταμούς, τὸ διδασκαλικὸν τῆς ἐν αὐτῷ σημαίνοντας χάριτος καὶ τὸ διάφορον ἅμα τῶν ἐν αὐτῷ ἄνωθεν χαρισμάτων, δι' αὐτοῦ εἰς πάντας προχεομένων. Καὶ ἐν τοῖς ἀγγέλοις γὰρ οὐ πᾶσιν ἡ αὐτὴ τάξις, ἀλλὰ κἀκεῖσε τῶν ὑποδεεστέρων εἰσὶ διδάσκαλοι καὶ μεταδοτικοὶ φωτισμάτων. Ποταμοὶ δὲ λέγονται διὰ τὴν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Σωτῆρος φωνὴν λέγοντος, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ποταμοὶ ρεύσουσιν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ὕδατος ζῶντος» ιϐ' 712.

4. Ἡ σημασία αὕτη ἀναφέρεται εἰς πάντα τὰ ἱ. ἄμφια, τὰ συναποτελοῦντα τὴν λειτουργικὴν στολὴν τοῦ ἱερέως.

5. Πρβλ. Δανιὴλ 7_9 «ἐθεώρουν ἕως ὅτου θρόνοι ἐτέθησαν καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ὡσεὶ χιὼν καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρόν». (Ματθ, 17_2 τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ (τοῦ Ἰ. Χριστοῦ κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν) ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς;». Ματθ. 3_1; «τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον (ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν ἀναβάντα ἀπὸ τοῦ ὕδατος) ὡσεὶ περιστερὰν» οὖσαν συνήθως λευκὴν καὶ τοιαύτην πάντως νοουμένην ἐνταῦθα.

$6._4$ Θεὸς τῆς δόξης «Πρ. 7_2 Ὑπάρχων (ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος) πλήρης Πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ» Πρξ. 755. Ρωμ. 3_{23} 5_2. 8_{18}. ΙΙ Κορ. 3_{18}. ὁ πατὴρ τῆς δόξης Ἐφ. 1_{17} Ι. Θεσσ. 2_{12}. Ι Πέτρου 5_{10}. —«Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον (ὁ ἀπ. Παῦλος κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῷ τοῦ Ι. Χριστοῦ) ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου» Πρξ. 22_{11}. Ὅταν δὲ ἔλθῃ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ» Μτθ 25_{31} «διαγρηγορήσαντες (οἱ τρεῖς ἀπόστολοι οἱ μάρτυρες τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ) εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ» Λουκ. 9_{29} «ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν» Ιω. 17 25 «Ὃ ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρός» Ἑβρ. 1_3— τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα· Ι. Πέτρου 4_{13}. Ἐν τῷ μαρτυρίῳ Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου ἀναγινώσκομεν «νῦν (ὅτε ἤγγιζεν ὁ μαρτυρικὸς θάνατος αὐτοῦ) ἱστορήσω τὴν δόξαν τοῦ [μονογενοῦς] τοῦ Πατρός, νῦν τῆς ἀνεκφράστου ἀστραπῆς τοῦ θεωρήσω Πατρὸς [τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγ.] Πνεύματος.

7. «Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ (τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἀποκυλίσαντος τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου, ἐν ᾧ εἶχε κατατεθῇ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου) ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών» Μρκ. 16_5 Λουκ. 24_4. Πρϐ. 1_{10}. «χερουβὶμ δόξης» Ἑβρ. 9_5. Ἀνάλογος αἴγλη θὰ περιβάλῃ καὶ τοὺς δικαίους ἐν τῇ αἰωνίῳ ζωῇ· «ὃς (ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς) μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ» Φιλ, 3 21. Κολ. 3_4. ΙΙ Κορ. 4_{17} Ι Πέτρου 5_{10}.

8. Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης μνημονεύων τῆς ῥήσεως τοῦ προφ. Μαλαχίου «χείλη ἱερεὺς φυλάξεται γνῶσιν καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος Κυρίου παντοκράτορός ἐστιν» (2_7) παρατηρεῖ «Ὁ δέ γε ἱερεὺς προηγουμένως μὲν παρὰ τῇ Γραφῇ ἄγγελος Κυρίου παντοκράτορος λέγεται καὶ ὡς τῶν θείων ἐξαγγελτικὸς καὶ ὡς τῶν θελημάτων τοῦ Θεοῦ πληρωτής. Ἀλλα καὶ τὸν Ἰησοῦν εἰκονίζει· τὴν γὰρ αὐτοῦ χειροτονίᾳ κέκτηται δύναμιν». Περὶ τοῦ θείου ναοῦ, Migne, CLV, 708. Παρὰ τῷ αὐτῷ ἱ. συγγραφεῖ ἀναγινώσκομεν «καὶ ἱερεῖς μὲν. . . . τὰς περὶ Θεὸν πρώτας εἰκονίζουσι τάξεις» «Διάκονοι δὲ . . . τὴν μέσην τῶν οὐρανίων χορείαν», ἀλλὰ κατωτέρω «Τοῦ διακόνου δὲ λειτουργικοῦ, ὡς ὑπηρέτου τάξιν ἐπέχοντος, ... ὃ δὴ τῆς ἐσχάτης ἀγγελικῆς ἐστι τάξεως. ιϐ' 708. 709.

9. Ἐν ἄλλοις «οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ» Ι. Κορ. 4_1.

10. Τὸ λευκὸν χρῶμα ἐν τῇ περιβολῇ οὐ μόνον παρ'

Ἑβραίοις,—παρ' οἷς οἵ τε λευῖται καὶ ἱερεῖς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς προσφορᾶς τῆς ἐξιλαστικῆς ὑπὲρ τοῦ λαοῦ θυσίας ἐφόρουν ἱεροπράττοντες πάντα λευκά—, ἀλλὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καθόλου, εἰ καὶ μὴ ὡς ἱερατικὴ στολή, διότι διάφορα πρὸς τοῦτο χρώματα ἦσαν ἐν χρήσει ἀναλόγως τῆς φύσεως τῶν μυθικῶν θεῶν, τῶν ἱερέων τοῦ Ἄρεως καὶ Διονύσου, ἐπὶ παραδείγματος φορούντων ἐρυθρά—, ἐθεωροῦντο ὡς τὸ μόνον πρόσφορον ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ ταῖς θρησκευτικαῖς καθόλου τελεταῖς. Οὕτω παρὰ Πλάτωνι, περὶ Νόμων, XII, 956 ἀναγινώσκομεν «χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντ' ἂν εἴη θεοῖς καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν ὑφῇ, βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου χρώματα» καὶ 947. Πλουτ. Ἠθ. II. Ρωμ. 26. «Τὸ σῶμα τοῦ τεθνηκότος ἀμφιεννύουσι λευκοῖς ἐπεὶ μὴ δύναντται τὴν ψυχήν· βούλονται δὲ ἐκείνην λαμπρὰν καὶ καθαρὰν προπέμπειν, ὡς ἀφειμένην ἤδη καὶ διηγωνισμένην μέγαν ἀγῶνα καὶ ποικίλον». Ἀρτεμιδώρου Ὀνειροκριτικά, II, 3. «Λευκὰ δὲ ἱμάτια (νὰ βλέπῃ τις ἐν ὀνείρῳ, ὅτι φορεῖ) τοῖς ἱερεῦσι μόνοις συμφέρει», διότι κατὰ τὰς θυσίας καὶ τὰς λοιπὰς τελετάς, ἀφ' ὧν οὗτοι ἐπορίζοντο κέρδη οἱ τούτων μετέχοντες ἐφόρουν λευκά. Orat· Sat, II, 61. Ovid. Trist. E. III, XII. E, V· el. 5. Persius, Sat. III. κλπ. Πρβλ. Mariott, Vestiarium, Appendix, A σ. 175 καὶ ἑ.

11. Περὶ τοῦ ἐρυθροῦ ὡς συμβόλου τοῦ πολέμου παρὰ τοῖς παλαιοῖς παράβαλε ἐν ἄλλοις τὸ ἀμέσως ἀνωτέρω παρατιθέμενον χωρίον ἐκ τῶν Νόμων τοῦ Πλάτωνος. Ἄξιον δὲ σημειώσεως ἐπίσης ἐνταῦθα ὅτι τὸ πορφυροῦν χρῶμα ἁπαντᾷ ἐνίοτε παρὰ τοῖς παλαιοῖς συναπτόμεναν πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου. Ἀρτεμιδώρου, Ὀνειροκρ. II, 3 «Νοσοῦντα δὲ (προφυρᾶ ἐσθῆς ἐν ὀνείρῳ) ἀναιρεῖ».

12. Πρβλ. Ἰω. 10, 11 «ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων» II. Τιμ. 2, 3 κ. ἑ. «σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ». κλπ.

13. Δεῦτε καὶ διελεγχθῶμεν λέγει Κύριος· καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ· ἐὰν δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευκανῶ»· Ἡσ. 1, 18. Πρβλ. καὶ Δαν. 12, 10. Ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς «Ἀποκ· 3, 4, 5». Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι, οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύριε, σὺ οἶδας· καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοί εἰσι οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου» Ἀποκ. 7 13, 14.

14. «Παρακτητέον δὲ τῆς ἐσθῆτος καὶ τὰς βαφάς· αὗται γὰρ πόρρω καὶ τῆς χρείας καὶ τῆς ἀληθείας»· Παιδαγ. βιβλ. II, Migne, VIII, 525». Τοὺς δὲ λευκοὺς (τοὺς καθαροὺς δῆλον ὅτι) καὶ οὐ νόθους ἔνδον λευκαῖς καὶ ἀπεριέργοις ἁρμοδιώτατον ἐσθήσεσι χρῆσθαι. Σκῳῶς γοῦν καὶ καθαρῶς Δανιὴλ ὁ προφήτης, «Ἐτέθησαν, φησί, θρόνοι καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῶν ὡσεὶ παλαιὸς ἡμερῶν καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ὡσεὶ χιὼν» λευκόν. Τοιαύτῃ χρώμενον στολῇ τὸν Κύριον ἐν ὁράματι θεωρεῖν καὶ ἡ Ἀποκάλυψίς φησιν «Εἶδον τὰς ψυχὰς τῶν μεμαρτυρηκότων ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐδόθη ἑκάστῳ στολὴ λευκή». ιϐ'.

15. Οὕτω κατὰ τὸν Ραβανὸν Μαῦρον († 856) «ἡ λευκότης τοῦ στιχαρίου εἰκονίζει τὴν σωφροσύνην καὶ ἁγνότητα, ἡ δὲ μέχρι τῶν σφυρῶν προέκτασις αὐτοῦ ἀναμιμνήσκει τὸν ἱερέα, ὅτι οὗτος ὀφείλει νὰ πράττῃ ἔργα ἀγαθὰ μέχρι τέλους τοῦ βίου» (Braun σ. 18 ἔνθα παρατίθεται καὶ ἡ ὀλίγον διεξοδικὴ ἑρμηνεία τοῦ Ἀμαλαρίου κατ' οὐσίαν ἡ αὐτὴ τῇ τοῦ Ραβανοῦ Μαύρου). Κατὰ δὲ τὸν Γουλιέλμον Δουράνδον († 1332), τὸν μετ' ἐπιμελείας συναγαγόντα πάσας τὰς πρὸ αὐτοῦ ἑρμηνείας «τὸ στιχάριον κατασκευάζεται ἐκ λινοῦ, ὅπως δηλωθῇ ὅτι ἡ τῆς ψυχῆς καθαρότης εἶνε καρπὸς συντόνου σπουδῆς, ὑποστηριζομένης ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἰσχυρᾶς ἀπονεκρώσεως τῆς σαρκὸς. καὶ προθύμου ἐπιτελέσεως ἔργων ἀγαθῶν. Διότι τὸ λινοῦν ὕφασμα δὲν ἔχει φύσει τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ λευκὸν χρῶμα, ἀλλὰ προσκτᾶται αὐτὸ διὰ τῆς ἐπεξεργασίας. . . . Ἀλλὰ τὸ στιχάριον, κατὰ τὸν Δουράνδον, ὅπερ ἀξιοσημείωτον ἐν σχέσει πρὸς τὰς παρατεθείσας ἐμπολιτευομένας παρ' ἡμῖν συμβολικὰς ἑρμηνείας αὐτοῦ, δύναται ν' ἀναφέρηται καὶ εἰς τὸν Χριστὸν, ὅτι διὰ τὴν λευκότητα καὶ τὸ ἀκηλίδωτον αὐτοῦ δηλοῖ τὸ ἀναμάρτητον τοῦ Κυρίου· ἀναμιμνήσκει δὲ καὶ τὴν ἀπαστράπτουσαν λευκότητα τῶν ἱματίων αὐτοῦ κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν, ὡς καὶ τὴν λαμπρὰν ἐσθῆτα, ἣν πρὸς ἐμπαιγμὸν ἐνέδυσεν αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης». (Braun σ. 39).

16. «Καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωΐ, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ εἶδε Μωὰβ ἐξεναντίας τὰ ὕδατα πυρρὰ ὡσεὶ αἷμα». Δ' Βασιλ. 4 22.

17. «Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ λήψονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον». Λευϊτ. 14 4 Πρβλ. καὶ Ἑβρ. 9 19.

18. «Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός· καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτῷ ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ

τῆς γῆς, καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη· Ἀποκ». 6 4.

19. Πρβλ. τὰ περὶ τῆς διακοσμήσεως τοῦ στιχαρίου καὶ τὴν αὐτόθι σημείωσιν 16. Ἐπίσης δὲ καὶ τὰς ἀνωτέρω τρεῖς πρώτας σημειώσεις.

20. «Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον· ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κλπ». Ι Κορ. 12 7 κ. ἑ. Πρβλ. καὶ στίχον 28 κ. ἑ.

21. De corona militis κεφ. 13.

22. Διὰ τοῦ διακόνου ὁ ἀρχιερεύς.

23. Ἐν 59 17 ἀναγινώσκομεν ἐπίσης περὶ τοῦ Πατρὸς «ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ τὸ περιβόλαιον ζήλου» Πρβλ, Ἐφεσ. 6 16 «ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως κλπ».

24. Χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐκφράζει ἡ λευκὴ ἀμφίεσις ἐνίοτε καὶ ἐν τῇ ἁγ. Γραφῇ· «Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου μὴ ὑστερησάτω» Ἐκκλ. 9 8. Οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μέλαν δηλοῦν καὶ παρ' αὐτοῖς τὸπένθος. Κατ' ἐξαίρεσιν δ' ὅμως καὶ νῦν καὶ παρ' αὐτοῖς ἐγίνετο χρῆσις καὶ τοῦ λευκοῦ εἰς ἔνδειξιν πένθους.

25. Ἡ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων αἰώνων ἀπαγγελλομένη εὐχὴ κατὰ τὴν περιβολὴν τοῦ στιχαρίου (alba) ἐμβλέπει ἐν αὐτῷ εἰκόνα ἁγνότητος καὶ καθαρότητος. Ἐν ἄλλαις ἐν τῇ Δύσει ἐν χρήσει κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας εὐχαῖς τὸ στιχάριον (alba) χαρακτηρίζεται ὡς χιτὼν σωτηρίου καὶ θώραξ ἰσχύος, ὡς ἔνδυμα ἁγίας χαρᾶς, δικαιοσύνης. Πρβλ. Braun, Priest, gen. d. Abndl. σ. 40.

26. Tefillin. Τεῦτά εἰσι τὰ φυλακτήρια, περὶ ὧν ὡς πλατυνομένων ὑπὸ τῶν Φαρισαίων λόγον ποιεῖται καὶ ὁ Κύριος (Μτθ. 235). Ἡ χρῆσις αὐτῶν ὀφειλομένη εἰς τὴν κατὰ γράμμα ἐκδοχὴν τῶν Δευτερ. 6 8.11 18 ἄρχεται μετὰ τὴν βαβυλώνιον αἰχμαλωσίαν. Ἦσαν δὲ δύο δερμάτινα κυτία, ἐν οἷς ἐφυλάσσοντο ρήσεις τινὲς τῆς ἁγ. Γραφῆς γεγραμμέναι ἐπὶ μεμβράνης. Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς περιέδεον οἱ ἄνδρες τὸ ἓν τούτων ἐπὶ τοῦ μεσοφρύου, τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος πρὰ τὴν χώραν τῆς καρδίας. Schegg, Biblische Archaeologie σ. 471 κ. ἑ. Ἡ χρῆσις τῶν φυλακτηρίων τούτων ἐξακολουθεῖ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις μέχρι σήμερον ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ Talith, οὗ διακρίνονται δύο εἴδη, μεῖζον καὶ ἔλασσον. Τὸ ἔλασσον, εἶδος μικροῦ ἐπανωφορίου, φορεῖται διαρκῶς κάτωθεν τῶν συνήθων ἐνδυμάτων. Τὸ μεῖζον, εἶδος καλύμματος, καλύπτει τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους κατὰ τὴν πρωϊνὴν προσευχήν. Τὸ Talith εἰσήχθη εἰς χρῆσιν, ὅπως ἀντὶ τῶν ἱματίων προσράπτωνται αὐτῷ τὰ κράσπεδα (Μτθ. 235), εἴτε τὸ ὑακίνθινον κλῶσμα (κροσσοὶ κυανοῦ χρώματος), περὶ οὗ ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ ἁγ. Γραφῇ «Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. . . . ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν. . . . καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων κλῶσμα ὑακίνθινον. . . . καὶ ὄψεσθε αὐτὰ καὶ μνησθήτεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου καὶ ποιήσετε αὐτάς» Ἀριθμ. 15 38 Πρβλ. Robinson, The Evangests and Mischna σ. 123 κ. ἑ.

Π. Κομνηνὸς

Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ τοῦ ΚΑΛΟΓΕΡΑ,

τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Πατμιάδος σχολῆς καὶ τῆς ἱδρύεως τῆς σχολῆς ταύτης.

(Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ περὶ τῆς Πατμιάδος σχολῆς ἀνεκδότου πονήματος).

[1]Ἡ Πατμιὰς σχολὴ εἶνε τῶν ἐπιφανεστάτων ἑλληνίδων σχολῶν, αἵτινες ἤκμασαν μετὰ τὴν ἅλωσιν· ἱδρυθεῖσα ἀρχομένης τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος παρέτεινε τὸν βίον μέχρι σχεδὸν τῶν μέσων τῆς παρελθούσης, ἤκμασε δὲ μάλιστ' ἀπὸ τῆς πρώτης δεκάδος μέχρι τῆς τετάρτης καὶ κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας δεκάδας τῆς ιη' ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ τῶν περιπύστων σχολαρχῶν Μακαρίου τοῦ Καλογερᾶ, Γερασίμου τοῦ Βυζαντίου καὶ Δανιὴλ τοῦ Κεραμέως. Περὶ τῆς σχολῆς ταύτης οὐδεμία πραγματεία ἐγράφη παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε· βραχείας μόνον εἰδήσεις περιέλαβεν ὁ Μ. Παρανίκας ἐν τῷ αὐτοῦ **Σχεδιάσματι** περὶ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν ἑλληνικῶν σχολῶν, σποράδην δὲ καὶ οἷον ἐν παρόδῳ ἔγραψέ τινα περὶ τῶν διδασκάλων αὐτῆς ὁ Ἰω. Σακελλίων. Καὶ οἱ παλαιότεροι δὲ, οἱ γράψαντες περὶ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν ἐπιφανῶν τοῦ γένους ἀνδρῶν, ὁ Δημ. Προκοπίου, ὁ Κ. Δαπόντες, ὁ

1. Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ προλόγου.

Σέργ. Μακραῖος, ὁ Γ. Ζαβίρας καὶ ὁ Ἀθ. Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ἐλαχίστας περὶ τῆς σχολῆς καὶ τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν αὐτῆς εἰδήσεις μετέδοσαν ἡμῖν· ὀλίγα δέ τινα περὶ τῶν πρώτων τῆς σχολῆς διδασκάλων ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Τυρναβίτου, Ἐφραὶμ τοῦ Ἱεροσολύμων[2] Ἰακώβου τοῦ Ἀναστασίου[3] καὶ Ἀρσενίου[4]. Τὰ ὑπὸ τοῦ Τυρναβίτου περὶ Μακαρίου γεγραμμένα ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Σάθα ἐν τῇ αὐτοῦ **Μεσαιωνικῇ βιβλιοθήκῃ**[5] ὡς **βίος τοῦ Μακαρίου**· ἀλλὰ ταῦτα εἶνε ἐγκώμιον μᾶλλον τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀνδρὸς, ἐν ᾧ ἐκτίθενται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ αἱ ὑποθῆκαι, ἃς ὁ διδάσκαλος παρεκβατικῶς ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, βραχυτάτας δ' εἰδήσεις περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ περιέχουσιν, οὐδὲ **βίος** δ' ἐπιγράφονται ἐν τῷ χειρογράφῳ, ἀλλὰ «διήγησις πάνυ συνοπτικὴ περὶ τοῦ ὁσιδίμου διδασκάλου κυρίου Μακαρίου, τοῦ ἐκ νήσου Πάτμου[6]» Ἐλάχιστα δὲ μανθάνομεν καὶ ἐξ ὧν Νεόφυτος ὁ Βάμβας ὁ ἐπὶ Δανιὴλ τοῦ Κεραμέως μαθητεύσας ἐν τῇ σχολῇ ἔγραψεν[7].

Ἐκ τῶν ξένων ἔγραψε περὶ τῆς σχολῆς καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῆς, Μακαρίου, Γερασίμου καὶ Βασιλείου ὁ ρῶσσος περιηγητὴς καὶ πεζοπόρος Βασίλειος Barskiy, ὅστις ἦν μαθητὴς ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ 1737 μέχρι τοῦ 1742. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ὅπερ συνεκδίδοται τοῖς ἄλλοις τοῦ Barskiy συγγράμμασιν ὑπὸ τῆς ἐν Πετρουπόλει Παλαιστινείου ἑταιρείας[8] εἶνε πολλοῦ λόγου ἀξία πηγὴ διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν τριῶν πρώτων τῆς σχολῆς δεκαετηρίδων, διότι ὁ Barskiy ἔγραψεν ἐξ οἰκείας ἀντιλήψεως τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων καὶ μετ' ἀκριβείας, καὶ φιλαληθείας ὅσον ἠδυνήθημεν νὰ κρίνωμεν παραβαλόντες πολλὰ τῶν τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ πρὸς τὰ ὑπ' ἄλλων γεγραμμένα καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὰς ἀνεκδότους πηγάς.

Καὶ ὁ ἡμέτερος δὲ φίλος διαπρεπὴς λόγιος κ. Α. Δημητριέβσκης, καθηγητὴς τῆς ἐν Κιέβῳ θεολογικῆς ἀκαδημίας, ὅστις μετὰ ζήλου πολλοῦ ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν φιλολογίαν ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ περὶ Πάτμου συγγράμματι[9] ἐπραγματεύσατο ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ περὶ τῆς σχολῆς ἀρυσάμενος τὰ πλεῖστα ἐκ τοῦ Barskiy, καὶ τὰ παρὰ Σάθᾳ δὲ καὶ Σακελλίωνι σχὼν ὑπ' ὄψιν καί τινας ἄλλας ἀλλαχοῦ ἀπαντώσας περὶ τῆς σχολῆς καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῆς εἰδήσεις[10]. Ἀλλ' ἡ πραγματεία αὕτη τοῦ κ. Δημητριέβσκη εἶνε λίαν ἐλλιπὴς, διότι δὲν προὐτίθετο ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ νὰ πραγματευθῇ μόνον περὶ τῆς σχολῆς, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἃ περὶ Πάτμου γράφει, ἐποιήσατο καὶ περὶ αὐτῆς λόγον· ὡς ξένος δὲ καὶ μὴ λίαν ἐντριβὴς περὶ τὴν νεωτέραν ἡμῶν φιλολογίαν καὶ περὶ τὴν γλῶσσαν τῶν χρόνων ἐκείνων οὐχὶ ἀκριβῶς περὶ πολλῶν ἔγραψεν, ὡς ὑποδεικνύομεν ἐν οἰκείῳ τόπῳ, πρόσθες δ' ὅτι δὲν εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰς ἀνεκδότους πηγάς[11]. Περὶ τοιαῦτα ἔργα μόνον οἱ

---

2. Ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ἐκδόσεως τῆς Εὐαγγελικῆς Σάλπιγγος καὶ τῶν ρητορικῶν κανόνων τοῦ Μακαρίου, ἐν τῷ τῆς Γραμματικῆς τοῦ Γερασίμου καὶ ἐν τῷ τῆς Περιγραφῆς τῆς ἐν Κύπρῳ Μονῆς τοῦ Κύκκου.

3. Ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς ἐν Πάτμῳ Μονῆς τοῦ Θεολόγου.

4. Ἐν τῇ πρὸς Νεόφυτον τὸν πρώην Ἄρτης ἐπιστολῇ, τῇ ἐκδοθείσῃ ὑπὸ Μ. Γεδεὼν ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἑταιρείας τῶν μεσαιων. ἐρευνῶν (σελ. 66-67).

5. Τόμ. Γ'. σελ. 504-514.

6. Ἴδ. Α Π. Κεραμέως Ἱεροσολυμ. βιβλιοθ. σελ. 421. Οὕτω δ' ἔχει καὶ παρὰ Σάθᾳ ἡ ἐπιγραφή· ἀλλ' οὗτος παραχθεὶς, φαίνεται, ὑφ' ὧν ἐν τῷ προοιμίῳ λέγει ὁ συγγραφεὺς ὅτι ὁ ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας Ἰωάννης Κωνσταντίνου Νικολάου Μαυροκορδᾶτος ἐκέλευσεν αὐτὸν (ἐν Βουκουρεστίῳ σχολαρχοῦντα) τὸν τοῦ σοφωτάτου καὶ ὁσιδίμου διδασκάλου αὐτοῦ Μακαρίου βίον ὑποτυπώσασθαι ἐπέγραψε ταῦτα **βίον** τοῦ Μακαρίου.

7. Ὥρα Ἑστίας τόμ. Γ'. ἐτ. στ'. σελ. 545. Πρόσθες τούτοις ὅτι καὶ ὁ Κούμας ἔγραψέ τινα περὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς ὡς **γαζιτῶν** (Ἱστορ. ἀνθρωπ. πράξεων ΙΒ'. 555, καὶ ἐν τῷ προλ. τῆς γραμ. σελ. ιϐ') καὶ ὁ Σοφ. Οἰκονόμος περὶ Δανιὴλ τοῦ Κεραμέως ὀλίγα (ἐν βίῳ Γρηγορίου Εἰρηνουπόλεως σελ. 16-17 σημ. α') καὶ περὶ τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς προχειριζομένων εἰς ἀρχιερεῖς καὶ πατριάρχας (Ἀπαρίθ. τῶν ἀπὸ τοῦ 1487-1825 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πατριαρχευσάντων ἐν Πανδώρᾳ ΙΔ'. 596)

8. Περιηγήσεις εἰς Ἀνατολὴν Βασιλείου Γρηγορίου Barskiy, τόμ. 4. ἐν Πετρουπόλει.

9. Patmoskie otcerki ἐν Κιέβῳ 1894.

10. Οἷον τὰς ὑπὸ Miclosich et Mueller ἐκδοθείσας ἐν Βιέννῃ πατριαρχ. ἐπιστολὰς καὶ τὸ ϐ' περὶ τῆς σχολῆς πατριαρχ. σιγίλλιον, τοὺς Α. Π. Κεραμέως καταλόγους τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Σμύρνῃ βιβλιοθ. τὸν τοῦ Σ. Λάμπρου Κατάλ. τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθ. τοῦ Ἁγίου Ὄρους χειρογράφων.

11. Βραδύτερον μετὰ τὴν α' ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ τούτου εἶδε τὰς ἐν τῇ βιβλιοθ. τοῦ ἐν Κων]πόλει μετοχίου τοῦ ἁγ. Τάφου ἀποκειμένας ἐπιστολὰς τῶν διδασκάλων Μακαρίου καὶ Γερασίμου, ὧν τέσσαρες ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ τῆς ϐ' ἐκδόσεως παραρτήματι, αἵτινες ἀπόκεινται καὶ ἐν Πάτμῳ, δύο τοῦ Μακαρίου περὶ τῆς οἰκοδομῆς τῆς σχολῆς καὶ περὶ

ἐκ τῶν ὁμογενῶν λογίων βεβαίως δύνανται ν' ἀσχοληθῶσιν εὐδοκίμως· οὐδὲν ἧττον εἶνε ἐπαίνων ἄξιος ὁ ἀνὴρ ὅτι ξένος αὐτὸς μετ' οὐ μικροῦ ζήλου, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐπελάβετο θεμάτων, ἃ οἱ πλεῖστοι τῶν ἡμετέρων λογίων ἐν μοίρᾳ καρὸς τίθενται· χάριτας δ' ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν αὐτῷ, διότι δι' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἔγνωμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Barskiy περὶ τῆς σχολῆς γεγραμμένα[12] καὶ τὸ περὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ νεωτέρου τῆς σχολῆς οἰκοδομήματος πατριαρχικὸν σιγιλλιῶδες γράμμα, ὅπερ ἐξέδωκεν ἐξ ἀπογράφου παρὰ τῷ μητροπολίτῃ Σμύρνης Βασιλείῳ ἀποκειμένου[13].

Σπουδαιόταται πηγαὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς σχολῆς καὶ τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τῶν διδασκάλων αὐτῆς εἶνε αἱ ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ τῶν διδασκάλων Μακαρίου, Γερασίμου, Ἰακώβου τοῦ Ἀναστασίου καὶ Δανιὴλ τοῦ Κεραμέως[14], αἱ τοῦ Χίου λογίου Κων. Γορδάτου πρὸς τὸν Μακάριον καί τινες πρὸς Δανιὴλ τὸν Κεραμέα, ὧν δύο τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Ζ' καὶ μία Γαβριὴλ Ε'. τὰ περὶ τῆς σχολῆς πατριαρχικὰ σιγίλλια καὶ αἱ πατριαρχικαὶ ἐπιστολαὶ, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλα ἔγγραφα, σημειώματα καὶ ἐπιστολαὶ, τὰ λογιστικὰ βιβλία τῆς Ἐφορείας τῆς σχολῆς, τὰ συγγράμματα τῶν διδασκάλων Μακαρίου, Γερασίμου καὶ Δανιὴλ τοῦ Κεραμέως καὶ τὰ θέματα τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς. Πάντα σχεδὸν ταῦτα ἀπόκεινται ἐν Πάτμῳ, τινὰ δ' αὐτῶν ἀπόκεινται ἐν ἀντιγράφοις καὶ ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ ἐν Κων]πόλει μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου, τῆς Σμύρνης, τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ Βουκουρεστίου καὶ τοῦ Ἄθω. Τῶν σιγιλλίων τὸ ἕτερον, τὸ ἐν τῇ πατμιακῇ βιβλιοθήκῃ ἀποκείμενον ἐξεδόθη ὑπὸ Miclosich et Mueller εν τοῖς Acta et diplomata Monasteriorum et Ecclesiarum orientis (τόμ. Γ')[15], τῶν δὲ πατριαρχικῶν ἐπιστολῶν, τῶν ἐν ταύτῃ τῇ βιβλιοθήκῃ ἀποκειμένων τρεῖς μὲν ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῶν αὐτῶν[16], ἑπτὰ δ' εἶνε ἀνέκδοτοι.

(ἕπεται συνέχεια)

Μ. ΜΑΛΑΝΔΡΑΚΗΣ

ΤΑ ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

ΕΝ ΤΗ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

Νομίζοντες τὴν παροῦσαν μελέτην οὐχὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντός τινος διά τινας ἰδίᾳ κύκλους τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» πρὸς ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τοῦ ζητήματος τοῦ περιορισμοῦ ἢ μὴ τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου, δημοσιεύομεν αὐτὴν σταχυολογηθεῖσαν, κατὰ τὸ ἱστορικὸν ἰδίᾳ μέρος, ἐκ τῆς σοφωτάτης καὶ δι' ἡμᾶς πολυτίμου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀμεταφράστου εἰσέτι, μονογραφίας τοῦ διασήμου ἔν τισι τοῦ κανονικοῦ δικαίου κλάδοις Zhismann «das Eherecht».

Ι'

Η ΕΞ ΑΙΜΑΤΟΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ.

Α'. Τὰ αἴτια ἐν γένει τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου.

Ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια ὡς κώλυμα γάμου. Αἱ νομοθεσίαι τῶν ἀρχαίων λαῶν περιέχουσιν ἐπὶ τῶν ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια δύναται νὰ γείνῃ κώλυμα, διαφόρους διατάξεις, οὐδὲ συμφωνοῦσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια ἐν γένει εἶναι ἢ δὲν εἶναι κώλυμα. Ἐν τούτοις γάμοι εἰς τοὺς πλησιεστάτους βαθμοὺς ἐθεωρήθησαν ἐναντίον τοῦ φυσικοῦ νόμου «παρὰ τὸ κοινὸν ἔθος τῶν ἀνθρώπων» (Διοδ. Σικ.), καὶ ἀπαντῶσι μό-

---

Ἰακ. τοῦ Ἀναστασίου καὶ δύο τοῦ Γερασίμου περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Μακαρίου. Τὰς ἐπιστολὰς ταύτας ἀποκαλεῖ **πολυτίμους**· πόσον τιμῶσιν οἱ ξένοι τὰ ἡμέτερα, ὧν ἡμεῖς καταφρονοῦμεν.

12. Τὸ ὅλον σύγγραμμα τοῦ Barskiy εἴδομεν βραδύτερον παρὰ τῷ ἀρχιμανδρίτῃ τῆς ἐν Ἀθήναις ρωσσικῆς Ἐκκλησίας κ. Μιχαήλ.

13. Ἐν Πάτμῳ ἀτυχῶς δὲν σώζεται τὸ σιγίλλιον τοῦτο.

14. Τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Μακαρίου τινὲς ἐξεδόθησαν ὑπὸ Ἰω. Σακελλίωνος ἐν τῇ Προόδῳ Σμύρνης. (1874 ἀρ. 328 κ. ἑ) καὶ ὑπὸ Σοφ Οἰκονόμου ἐν τοῖς "Σῳζομένοις,, Κ. Οἰκονόμου, μία δὲ ἐν τοῖς "μετὰ τὴν ἅλωσιν,, Ἀθ. Κ. Ὑψηλάντου, ὅστις ἰδιόχειρον καὶ ἐνυπόγραφον οὖσαν διεφύλαττεν αὐτὴν χάριν εὐλαβείας, ὡς λέγει· ἡ πρὸς τὸν Ἀνανίαν Σμύρνης, ἡ ἐκδοθεῖσα ἐν τοῖς "Σῳζομένοις,, Οἰκονόμου ἐξεδόθη καὶ ὑπὸ Σ. Σολομωνίδου ἐν τῇ "περὶ τῶν δύο πρώτων τῆς Εὐαγ. σχολῆς διευθυντῶν,, πραγματείᾳ αὐτοῦ. Καὶ τῶν ἐπιστολῶν Δανιὴλ τοῦ Κεραμέως τινὲς ἐξεδόθησαν ὑπὸ Σακελλίωνος ἐν τῷ "Μέλητι,, Σμύρνης (1873 φυλ. κζ'. καὶ κη'.)

15. Τοῦτο εἶνε Θεοδοσίου τοῦ Β' "περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς σχολῆς,, φέρον χρονολ. κ' Ἰουνίου αψξθ'.

16. Ἡ τελευταία τούτων ἡ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε' ἐξεδόθη καὶ ὑπὸ Σακελλίωνος ἐν Παρνασσῷ (τόμ. Ι' φυλ. 8.)

νον ὡς σπάνιαι ἐξαιρέσεις ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν νομοθεσιῶν. Οὕτως οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Πέρσαι τοὺς συνήθεις παρ' αὐτοῖς γάμους μετὰ τῆς μητρὸς ὡς καὶ οἱ Αἰγύπτυοι μετὰ τῶν ἰδίων ἀδελφῶν προσεπάθουν ἐκ λόγων θρησκευτικῶν μᾶλλον νὰ δικαιολογήσωσι· «μητέρας γὰρ οἱ ἐν τέλει Περσῶν τὰς αὐτὰς ἄγονται καὶ τοὺς φύντας ἐκ τούτων εὐγενεστάτους νομίζουσι» (Πλούτ)· «νομοθετῆσαι δέ φασι τοὺς Αἰγυπτίους παρὰ τὸ κοινὸν ἔθος τῶν ἀνθρώπων γαμεῖν ἀδελφὰς διὰ τὸ γεγονὸς ἐν τούτοις τῆς Ἴσιδος ἐπίτευγμα» (Σέξτ. Ἐμπειρ.).

Ἐν τῇ μωσαϊκῇ ὅμως, ἑλληνικῇ καὶ ρωμαϊκῇ νομοθεσίᾳ καθωρισμένως ἐκφράζεται τοιοῦτον κώλυμα γάμου. Τὸ μωσαϊκὸν δίκαιον, κἂιτοι δὲν γνωρίζει ὡρισμένους βαθμοὺς, ἐπιμένει ἐπὶ τῆς ἠθικῆς ἀρχῆς, ὅτι «ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖον σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην» (Λευϊτ. 18,6), διὸ καὶ ἀπαγορεύει τὸν γάμον μετὰ τῶν γονέων, μετὰ τῆς συζύγου τοῦ πατρὸς, μετὰ τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατρὸς, ἢ τῆς μητρὸς, μετὰ τῆς θυγατρὸς, τοῦ υἱοῦ ἢ τῆς ἐγγονῆς τῆς θυγατρὸς, μετὰ τῆς ἀδελφῆς, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς (Λευϊτ. 18,7—16. 20, 17. Δευτερ. 17, 16. 20. 22. 23).

Ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου οὐδεμία περίπτωσις εἶναι γνωστὴ, ὅτι ὁ γάμος μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἐπετράπη· ὁ δὲ μῦθος τοῦ Οἰδίποδος δεικνύει ἀκριβῶς ὁποίαν ἠθικὴν ἀποτροπίασιν ᾐσθάνοντο οἱ Ἕλληνες πρὸ τοιούτων συνδέσμων. Αἱ ἀπαγορεύσεις ὅμως, αἵτινες ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ ἐπὶ τῆς ἐκ πλαγίου συγγενείας ὑφίστανται, εἶναι ξέναι τοῖς Ἕλλησιν· ὅθεν ὁ Πλούταρχος ἔλαβεν ἀφορμὴν, ἵνα ἐρευνήσῃ «διατὶ οἱ Ρωμαῖοι τὰς ἐγγὺς γένους οὐ γαμοῦσιν». Ἐν Ἀθήναις τοὐτέστιν ἥκιστα ἐλάμβανον ὑπ' ὄψει τοὺς συγγενικοὺς βαθμοὺς καὶ προετίμων μάλιστα τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ οἰκογενείᾳ γάμους. Κατὰ τὸν σπαρτιατικὸν νόμον ἡ ἐπίκληρος κόρη ἐν ἐλλείψει πατρικῆς διαθήκης ἀνῆκε τῷ πλησιεστάτῳ ἐκ πλαγίου συγγενεῖ· οὗτος ἠδύνατο ἐὰν αὕτη ἦτο ἤδη ἔγγαμος καὶ νὰ χωρίσῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νομίμου αὐτῆς συζύγου. Ἐπίσης μεταξὺ ἀδελφῶν ὁ γάμος καθόσον αὗται ἐκ διαφόρων μητέρων κατήγοντο δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ ἐπιτετραμμένος, ὡς δεικνύει τὸ παράδειγμα τοῦ Κίμωνος καὶ ἄλλων (Πλουτ. Κίμ. κεφ. 4).

Ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς οἱ Ρωμαῖοι τὰς γαμικὰς ταύτας ἀπαγορεύσεις ἤντλουν, εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐκφράσει mores τοὐτέστιν ἐν ἐκείνοις τοῖς θεσμοῖς, οἵτινες προέρχονται οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀστυκοῦ νόμου, ἀλλ' ἐδράζονται ἐπὶ τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικότητος «si quis ex his quas moribus prohibemur uxores ducere, duxerit in cestum dicitur committere» (Πανδ. XXIII 2, 39 § 1) «διὸ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Πομπώνιος λέγουσιν, ὅτι ἡ πρώτη πηγὴ, ἐξ ἧς οἱ Ρωμαῖοι ἐπορίσθησαν τὰ κωλύματα, ἦσαν τὸ αἴσθημα τῆς θρησκείας καὶ τοῦ δικαίου». Ὅθεν δείκνυται διατὶ ἡ περὶ αἱμομικτικῶν γάμων διδασκαλία ἦτο μέρος τοῦ ποντιφικοῦ δικαίου. Ἕνεκα λόγων εὐσχημοσύνης καὶ σεμνότητος, τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον (Πανδ. XXIII 2,12 § 1—3) ἀπηγόρευσε βραδύτερον τὰς σχέσεις μέχρι καὶ τοῦ τετάρτου ἔτι βαθμοῦ (Οὐλπ. V, 6) «in contrahendis matrimoniis naturale jus et pudor ins piciendus est» (Πανδ. XXIII, 2,14).

Ἐὰν παραβάλῃ τις τὸ μωσαϊκὸν, τὸ ἑλληνικὸν καὶ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον βλέπει, ὅτι ἡ αἰτία τῶν ἀπαγορεύσεων ἐν τῇ ἀνιούσῃ καὶ κατιούσῃ γραμμῇ εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀρχὴ, καθ' ἣν ἡ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη καὶ οἰκειότης τῶν συζύγων μετὰ σεβασμοῦ, ὃν ἐπίγονοι πρὸς προγόνους ὀφείλουσιν, ἦτο ἀδύνατον νὰ συμβιβασθῇ. Ἀλλ' ἐπίσης αἱ ἀπαγορεύσεις τῶν γάμων μεταξὺ τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν ἔχουσιν ἀρχὴν καὶ αἰτίαν τὴν προσοχὴν καὶ φροντίδα, ἣν ἐνόμιζον ὅτι ὤφειλον εἰς τὸν οἰκογενειακὸν δεσμὸν αἱ τρεῖς αὗται νομοθεσίαι. Ἐκτὸς τούτου, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὡς ἡ ἔκφρασις τοῦ Λευϊτικοῦ «ἀσχημοσύνην οὐκ ἀποκαλύψεις» δεικνύει, οἱ ἄνθρωποι ἔσχον φυσικήν τινα ἀποτροπίασιν τῶν τοιούτων γάμων. Ἐν τούτοις μεταξὺ τῶν τριῶν νομοθεσιῶν ἐπικρατεῖ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης διαφορά τις.

Ἐν τῷ μωσαϊκῷ δικαίῳ, ὅσον περιωρισμέναι καὶ ἂν ἦναι αἱ ἀπαγορεύσεις τοῦ γάμου μεταξὺ συγγενῶν, λέγεται ἐν τούτοις ἐν τῇ θείᾳ ἐγκαθιδρύσει τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἐγκαταλίπῃ **τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν** καὶ συνεπῶς προσκολλώμενος ξένῃ γυναικὶ νὰ ἱδρύσῃ νέαν οἰκογένειαν. Τὸ ἑλληνικὸν δίκαιον δὲν ἔδιδε σπουδαίαν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ. Καὶ ἐν τούτῳ ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ ἀμφοτέρων τῶν δικαίων

τούτων τὸ ρωμαϊκόν. Ἐν τούτῳ αἱ ἐπὶ αὐστηροῦ αἰσθήματος εὐπρεπείας στηριζόμεναι ἀπαγορεύσεις τοῦ γάμου προῆλθον ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ τιμίας διοργανώσεως τῆς οἰκογενείας, διότι ἀναγκαίως ἐν αὐτῇ ὁ υἱὸς καὶ ὁ ἔγγονὸς, οἵτινες ἔμενον ὑπὸ τὴν patria potestas, ὡς καὶ τὰ ἀπομεμακρυσμένα μέλη τῆς οἰκογενείας, τὰ ὁποῖα συμπεριελαμβάνοντο ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ, ὤφειλον νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ συνδέσμων πρὸς ἀλλήλους ἀπαγορευομένων δι' ἀπαγορεύσεων βασιζομένων ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς ἁγνότητος.

Κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ὁ γάμος ἀπηγορεύετο μεταξὺ τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν καὶ ἐξ ἑτέρου τινὸς λόγου· οἱ συγγενεῖς ἤρχοντο πολλάκις εἰς θέσιν πατρὸς parentum et liberorum loco sunt. Πρὸς τοῦτο συμφωνεῖ καὶ τὸ βυζαντινὸν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον, καὶ μεταχειρίζονται ἀμφότερα ἐπὶ τῶν προσώπων, ἅτινα ἔρχονται εἰς σχέσιν γονέων πρὸς τέκνα, τὴν ἔκφρασιν «πατρὸς ἢ μητρὸς τάξιν ἐπέχουσιν».

Ἕτερος λόγος ὡς πρὸς τοιαύτας ἀπαγορεύσεις κεῖται ἐπίσης ἐν τῇ πείρᾳ τῶν κατόπιν αἰώνων, καθ' ἣν οἱ μεταξὺ πλησίον συγγενῶν γινόμενοι γάμοι ἐπέφερον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐν ἐπιγόνοις ἀπώλειαν τῶν φυσικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων. Κατὰ πόσον τοιοῦτοι γάμοι εἰς ἐκείνους τοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς, παρ' οἷς τοιοῦτον κώλυμα γάμου δὲν ὑφίστατο, ἐπιβλαβῶς ἐπέδρασαν δὲν δύναναι νὰ ἀποδειχθῇ· εἶναι ὅμως γνωστὸν, ὅτι κατὰ κανόνα οἱ γάμοι τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦσαν καρποφόροι, πρὸς ὃ, παρ' ἄλλοις αἰτίοις, πιθανῶς καὶ οἱ συχνοὶ μετὰ πλησίον συγγενῶν γάμοι ἠδύναντο νὰ συμβάλλωσιν. Νεώτεραι ἔρευναι ἀσφαλῶς καθώρισαν πῶς ἡ φύσις φαίνεται οἱονεὶ ἐκδικουμένη κατὰ τρόπον ἀξιοπαρατήρητον ἐν τοιούτοις ἁμαρτωλοῖς πρὸς αὐτὴν γάμοις (Posper Lucas, Traité philosophique et physiologique de l' Hérédité naturelle· πρβλ. καὶ Οἰκογεν. Δίκαιον Κρασσᾶ σ. 49). Ἄλλοι ὅμως ἰσχυρῶς τοῦτο διημφισβήτησαν (βλ. Morache Le mariage σ. 61). Οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἄλλως τε τὰ αἴτια τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου, τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία προσετέθη εἰς τὰς ἐν τῷ μωσαϊκῷ, ἑλληνικῷ, καὶ ρωμαϊκῷ δικαίῳ περιεχομένας διατάξεις καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ παραχωρήσῃ ὅ,τι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἐθεώρησαν ὡς ἀπαράδεκτον. Ἕνεκα τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς ἐννοίας τοῦ θρησκευτικοηθικοῦ καθήκοντος τοῦ ἀνθρώπου ὡς καὶ τῆς σημασίας καὶ ἐπιρροῆς τῆς γαμικῆς σχέσεως, ἐπεξέτεινε σὺν τῷ χρόνῳ τὰς μεταξὺ συγγενῶν ἀπαγορεύσεις τῶν γάμων ἐν μέρει αὐτὴ αὕτη, ἐν μέρει δὲ τῇ συνεργασίᾳ αὐτῆς ἐπέδρασαν εἰς τοῦτο οἱ χριστιανοὶ αὐτοκράτορες, ὧν τινες, ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ ἡμέτερος Καλλιγᾶς, ἰδίᾳ διὰ τὸ κώλυμα τῆς ἁρπαγῆς, ὑπερέβησαν καὶ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας τὰς προσδοκίας. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἐν τῷ 87 αὐτοῦ κανόνι καταγελᾷ «τοὺς τῶν νομοθεσιῶν τοὺς καιροὺς μὴ διακρίνοντας» καὶ ἀπεριορίστως ἑρμηνεύοντας τὸ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε»,καὶ ἀντιτάσσει κατ' αὐτῶν τὸ νόμου δύναμιν ἔχον ἐκκλησιαστικὸν ἔχον. Τὸ ἔθος (mos) ἐπίσης προσάγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος εἰς ἐξήγησιν τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ τετάρτου βαθμοῦ, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ πολιτικῶν ἀπαγορεύσεων. Ὁ αὐτὸς ἱερὸς ἀνὴρ, ὡς ἰσχυρὸν λόγον δημιουργίας κωλυμάτων γάμου, ἐκτὸς τοῦ λόγου τῆς φυσικῆς ἀποτροπιάσεως ἐν συγγενικῇ συναφείᾳ, προσάγων καὶ τὸν τῆς μειώσεως τοῦ ἐγωϊσμοῦ διὰ τῆς διαδόσεως μεταξὺ διαφόρων οἰκογενειῶν τοῦ δεσμοῦ τῆς ἀγάπης, λέγει ἐν τῷ De Civit. Dei (15, 16) συγγράμματι αὐτοῦ· «Habita est ratio rectissima charitatis, ut homines quibus esset utilis ateque honesta concordia, diversarum necessitudinum vinculis necterentur; nec unus in uno multas haberet, sed singulae spargerentur in singulos; ac sic diligentius colligandam plurimae plurimos obtinerent». Τὸν αὐτὸν λόγον βραδύτερον ἀνευρίσκει διὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους καὶ Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις λέγων «πλατῦναι γὰρ οἱ πολιτικοὶ νόμοι βουλόμενοι τὴν τῶν ὑπηκόων γνησιότητα καὶ μὴ περὶ μόνην περικλείεσθαι τὴν συγγένειαν, τοὺς μεταξὺ τῶν ἐκ πλαγίου διεκώλυσαν γάμους, ὡς αἱ τῶν ἔξωθεν τῆς ἑαυτῶν συγγενείας ἐξ ἀνάγκης συναπτόμενοι τὴν πρὸς αὐτοὺς σχοῖεν γνησιότητα καὶ εὔνοιαν». (Συντ. Ρ. καὶ Π. τομ. ΣΤ', σ. 129). Ἀλλὰ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν διέλαθεν ἐπίσης, ὅτι ἄδεια γάμου μεταξὺ οἰκείων θὰ ἔφερεν εὐχερῶς εἰς ἐφαμάρτους πρὸς ἀλλήλους ἐπιθυμίας. Ἐπίσης ὡς αἰτία δημιουργίας κωλυμάτων δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ τὸ παρὰ τοῖς ρωμαίοις «respectus parentele», περὶ οὗ θετικῶς ἐκφράζεται ἐν τῷ Συντάγματι αὐτοῦ καὶ Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις (στοιχεῖον Β'.)

Μεταγενέστεροι δέ τινες ὑπερασπισταὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου εἰκάζουσιν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία σκοπίμως ἐπολυπλασίασε τὰ κωλύματα, ἵνα κάλλιον διαδόσῃ τὸν χριστιανισμὸν μεταξὺ ξένων (βλ. Morache, Le mariage σ. 61). Συνοψίζων τις πάντας τοὺς λόγους τούτους δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι πρὸς τῇ φυσικῇ ἀποτροπιάσει ἀπὸ τῆς μεθ' ὁμαιμόνων μίξεως, ἥτις καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀγρίοις λαοῖς παρετηρήθη, αἴτια ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἠθικονομικῆς καὶ διὰ τὴν ἐξ ἀγχιστείας καὶ πνευματικὴν συγγένειαν καὶ ἄλλης προσέτι φύσεως, οἷον θρησκευτικῶν καὶ νομικῶν, ὡς κατωτέρω ὀψόμεθα, ἐπέδρασαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν κωλυμάτων, καὶ ἀναλόγως τοῦ πνεύματος τῶν διαφόρων ἐποχῶν τὰ αἴτια ταῦτα ἐθεωρήθησαν ἀρκούντως ἰσχυρὰ, ὥστε νὰ ἐκταθῶσι καὶ διασταλῶσι μέχρι καὶ τοῦ ἑβδόμου βαθμοῦ (πρβλ. Μιχαὴλ Κηρουλαρίου, Σύντ. Ρ. καὶ Π. Ε', σ. 42. Λουκᾶ Χρυσοβέργη, ἐνθ. ἀν. σ. 97 καὶ Γρηγορίου τοῦ ΣΤ', ἔνθ. ἀνωτ. σ. 175).

Ἐν γένει δὲ αἱ πηγαὶ ὡς καὶ οἱ κανονολόγοι θετικῶς ὡς ἀρχὴν τῶν κωλυμάτων ἀναγνωρίζουσι τὴν ἔκφρασιν τοῦ Λευϊτικοῦ «ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖον σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀσχημοσύνην» κλπ. (βλ. 87 κανόνα Μ. Βασιλείου καὶ ΣΤ' Οἰκουμ. 54 καν. καὶ τόμον Σισινίου καὶ Γρηγορίου ΣΤ' κλπ.). Ἐπίσης ἐν ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν πηγαῖς συχνότατα συναντῶμεν ὡς ἀρχὴν διέπουσαν τὰ κωλύματα τὸ ρωμαϊκῆς, ὡς ἄνωθι εἴδομεν, καταγωγῆς ἀξίωμα τῶν Βασιλικῶν (Βασιλ. XXVIII. 5. 6.) «οὐ μόνον τὸ ἐπιτεταμμένον, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐπρεπὲς καὶ σεμνὸν καὶ φύσει δίκαιον ἐν τοῖς γάμοις δεῖ σκοπεῖν»· (βλ. πατριαρχ. Σισινίου τόμον, σ. 14. Ζωναρᾶν καὶ Ματθ. Βλάσταριν, ἐν Συντάγμ. Ρ. καὶ Π. ΣΤ', 126 κλπ.) Τοσαῦτα ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς ἀρχαίας νομοθεσίας περὶ τῶν αἰτίων τῶν κωλυμάτων ἐν τῇ ἐξ αἵματος συγγενείᾳ· ἠθικῶς δὲ καὶ ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐρεύνῃ ἑνὸς ἑκάστου βαθμοῦ δὲν θὰ παραλίπομεν νὰ δηλώσωμεν ποῖον τὸ πρυτανεῦον ἑκάστοτε αἴτιον τῆς κωλύσεως.

(ἕπεται συνέχεια).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΙΩΑΚΕΙΜ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚ. ΚΩΝ]ΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀριθμ. πρωτ. 2013 / διεκπ. 1183

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστένου· καὶ τιμιώτατοι ἐπίτροποι· καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Πρὸ τοῦ ἑκουσίου καὶ φρικτοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν παριστάμενος κατὰ διάνοιαν ὁ εὐσεβὴς χριστιανός, καὶ τὴν ἄκραν Αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων δοξάζων συγκατάβασιν, ἀπὸ τῶν ἱερῶν δὲ μελῳδημάτων καὶ τῆς ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ Εὐαγγελίων ἀνιστορήσεως τῶν ὑπερφυῶν μυστηρίων κατανυσσόμενος, ἐν συντριβῇ τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν παρὰ τοῦ οἰκτίρμονος Θεοῦ ἀπεκδέχεται ἀποκαθαίρων ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς ῥύπου διὰ τῆς προσευχῆς, τῆς μετανοίας, τῆς ἐξομολογήσεως καὶ τῆς κοινωνίας τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Καὶ τοῦτο μὲν τὸ ἱερὸν καθῆκον, ὑπὸ τῆς ἀμωμήτου καὶ ἁγίας ἡμῶν θρησκείας ἐπιβαλλόμενον, ἐκπληροῦσιν ἐνθέου ζήλου ἐμφορούμενοι οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ προθυμούμενοι ἐν πλήθει προστέρχεσθαι κατὰ τὰς ἁγίας ταύτας ἡμέρας εἰς τοὺς ἱεροὺς ναούς, ἐν εὐλαβείᾳ δ' ἀκροώμενοι τῶν ἱερῶν καὶ κατανυκτικῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας ἐπιτελοῦντες.

Ἀλλ' ἵνα μὴ τὰ θρησκευτικὰ ταῦτα καθήκοντα ὡς τύποι τινὲς καὶ ἁπλῶς ἔθιμα ἐκτελῶνται συναπαιτοῦνται κατ' ἀνάγκην καὶ τὰ ἑπόμενα ἤτοι: πραγματικὴ τοῦ πνεύματος πρὸς Θεὸν ἀνύψωσις, ἀληθὴς κάθαρσις τῆς ψυχῆς, ἔργα φιλανθρωπίας καὶ φιλαδελφίας καὶ ἀποχὴ ἀπὸ ἔργων καὶ τρόπων, ἀπαδόντων τῷ χριστιανικῷ χαρακτῆρι καὶ τῇ ἱερότητι τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ πανηγύρεων. Ἐπειδὴ δὲ τοιαῦτά τινα ἐπισυμβαίνουσιν ἀτυχῶς ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, προαγόμεθα, τὴν παροῦσαν ἀπολύοντες ἡμετέραν πατριαρχικὴν, εὐχετικὴν καὶ παραινετικὴν Ἀπόδειξιν, ἐπιστῆσαι τὴν προσοχὴν τῶν τε ἀρχιερατικῶς ἢ ἱερατικῶς προϊσταμένων ἐν ταῖς ἐνορίαις τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκ. τῶν τε ἐντιμοτάτων ἐπιτρόπων τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ πάντων τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, εἰς τὴν ἐν πλήρει τάξει, ἡσυχίᾳ καὶ εὐπρεπείᾳ ἐκτέλεσιν τῶν δημοτελῶν λιτανειῶν καὶ πανηγύρεων καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν παντελῆ κατάργησιν τοῦ ἐκτρόπου ἐθίμου τῶν πυροβολισμῶν καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς περιφορᾶς τοῦ ἱεροῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς Ἀναστάσεως πέριξ μόνον τῶν ἱερῶν, ναῶν καὶ οὐχὶ εἰς μακρὰς ὁδοὺς καὶ λεωφόρους. ἢ εἰς πληθούσας ἀγορὰς, δι' ὧν ἡ θορυβώδης θρησκευτικῶν πομπῶν παρέλασις προκαλεῖ παρὰ τῶν θεωμένων ξένων ἐπικρίσεις καὶ μομφὰς, πολλάκις εὐλόγους καὶ δικαίας, ἕνεκα τῆς μὴ τηρουμένης τάξεως καὶ εὐπρεπείας ἱερᾶς.

Πατρικῶς τοίνυν προτρεπόμεθα καὶ ἐντελλόμεθα ἐκκλησιαστικῶς ὅπως πάντες ἀναλογιζόμενοι ὅτι οὐχὶ δι' ἀπρεπῶν ἐκδηλώσεων τιμᾶται τὸ ὑπερύμνητον ὄνομα τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀνα-

στάντος Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐδ' ἁγιάζονται δι' ἀτάκτου κινήσεως αἱ πάνσεπτοι τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἑορταὶ καὶ πανυγύρεις, συμπράξητε φιλοτίμως εἰς ἄρσιν παντὸς ἀτόπου, εἰς εὐπρεπεστέραν διεξαγωγὴν τῶν τελετῶν, καὶ τήρησιν πληρεστάτης τάξεως κατὰ τὴν ἐντολὴν καὶ σύστατιν τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας, ἐκπληροῦντες οὕτω καὶ τὴν περὶ τῆς κοινῆς ἡσυχίας ὑψηλὴν θέλησιν τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος, ὑπὲρ Οὗ ὀφείλομεν, ἐπὶ ταῖς βασιλικαῖς Αὐτοῦ μερίμναις, εὐχὰς καὶ δεήσεις ἀναπέμπειν τῷ Παντοκράτορι Θεῷ ἡμῶν.

Ταῦτα παρ' ὑμῶν ἀπεκδεχόμενοι καὶ πατρικῶς εὐλογοῦντες, εὐχόμεθα ἵνα ὁ σαρκὶ παθὼν καὶ ταφεὶς θεάνθρωπος Σωτὴρ ἡμῶν δῴη πᾶσιν ὑμῖν προσκυνῆσαι χαρμοσύνως καὶ τὴν ὑπερένδοξον Αὐτοῦ Ἀνάστασιν, καταξιώσῃ δὲ καὶ τῆς ἐπουρανίου Αὐτοῦ βασιλείας. Ἀμήν.

,α δ'.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΜΑΡΤΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Β'.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 7995 καὶ χρονολογίαν 19 νοεμβρίου 1903 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Νικολάου Γ. Κουγιούλη κατὰ τῆς Λεμονιᾶς Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαὴλ Κουρούση ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων μετριαζόμενα εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθμ. 300) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπερασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν

Ὁ πρόεδρος 3

† **ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος**

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Ξάνθου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς ξυλοκόπος τὸ ἐπάγγελμα καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Μαρτσίστης, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην, ὥραν 8 τουρκιστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Καστορίᾳ πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Λίνας Χρήστου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς εἰς τὰ οἰκιακὰ ἀσχολουμένης καὶ κατοίκου τοῦ ἰδίου χωρίου, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν· ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν Καστορίᾳ, τῇ 10 ἰανουαρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† **Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ** 3

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Σταῦρο, Πατοῦρος δυτομηχανικὸς ὑπήκοος ὀθωμανός, ὁρμώμενος ἐκ Μαρμαρᾶ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δευτέραν καὶ ὥραν 9 εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Καλύμνῳ ἑδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Καλλιόπης θυγατρὸς Ἐμμανουὴλ Οἰκονόμου κατοίκου Καλύμνου ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίῳ δὲ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Καλύμνῳ, τῇ 12 φεβρουαρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος 3

† ὁ Λέρου καὶ Καλύμνου ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Γαρουφαλιὰ Δερέβεη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, τέως μὲν διαμένουσα ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2αν εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Μποϊνίδου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, κατοίκου Νεοχωρίου τοῦ Βοσπόρου, θερμαστροποιοῦ, ἐπὶ ἀκυρώσει γάμου Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως γάμου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 18 μαρτίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς 2

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ